GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 17 kwietnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Alina Janusz** | Cena gazety **12,99 zł** (w tym 8% VAT) | nr 89.11188, 1

Nakład 87 tys. + **322 tys. prenumerat cyfrowych**

CODZIENNIE NA OSTATNIEJ STRONIE

ROZRYWKA
•KRZYŻÓWKA •SUDOKU
•ZAKREŚLANKA •SKOJARZENIA

DZIŚ PORADNIK

BŁĄD W PIT?
SPRAWDŹ, CO ZROBIĆ
▶16

Morawiecki zakłada stowarzyszenie

Przesilenie w PiS

Wydarzenia w PiS przyspieszyły w ostatnich dniach. We wtorek Jarosław Kaczyński ściągnął na Nowogrodzką swoich najbliższych współpracowników, by omówić sytuację polityczną po wyborach na Węgrzech, ale i przyszłość własnej partii. Mówić mógł każdy, byle merytorycznie.

Agata Kondzińska

Były postulaty, by partia „grała na dwóch fortepianach": Przemysław Czarnek łowił radykalnych wyborców, którzy dziś wybierają Konfederację, a były premier Mateusz Morawiecki na kursie bardziej umiarkowanym szukał ich w centrum. Temat nie nowy, bo od lat zwaśnione w PiS środowiska „harcerzy" spod znaku Morawieckiego i „maślarzy" pod rękę z ziobrystami ciągną partię w przeciwne strony. Jednak odkąd PiS przeszedł do opozycji, a konkurencja po prawej stronie wyraźnie podbiła swoje notowania, dyskusja o przyszłości stała się w PiS tematem numerem jeden.

Kaczyńskiemu udało się na chwilę wyciszyć partię, gdy przedstawił Przemysława Czarnka jako kandydata PiS na premiera. Równolegle jednak działał Morawiecki – objeżdżał kraj, budował swoje zaplecze i snuł plany. Teraz je realizuje. Zakłada własne stowarzyszenie.

Morawiecki niepokoi PiS

Gdy zakończyła się narada przy Nowogrodzkiej, media opisywały jej napięty nastrój. TVN24 podawał, że Kaczyński zapowiedział posłom, którzy myślą o dołączeniu do stowarzyszenia Morawieckiego, że to droga w jedna stronę, która zamyka przed nimi listy wyborcze w 2027 roku. Według naszych informacji tak ostrego ultimatum nie było, choć Kaczyński rzeczywiście jest pomysłowi Morawieckiego niechętny. Widzi w tym usankcjonowanie frakcji, która w każdym momencie będzie mogła go szantażować politycznie.

Postulat, by na listy nie wpuszczać posłów, którzy zrzeszą się z Morawieckim, forsuje środowisko maślarzy. Ale medialnie atmosfera nabrzmiała. Rzecznik PiS Rafał Bochenek przyznał, że zdecydowana większość władz partii jest zaniepokojona inicjatywą byłego premiera.

Czy ktoś jeszcze wierzy w jedność?

Wtedy ruch wykonali ludzie Morawieckiego. Do mediów poszły doniesienia, że stowarzyszenie jest już zarejestrowane. Morawiecki w wp.pl potwierdził nazwę: Rozwój Plus. Za nią poszła lista nazwisk około 50 posłów, senatorów i europosłów.

Na czwartek Kaczyński zaplanował dogrywkę narady. Wcześniej zaprosił dziennikarzy na oświadczenie, licznie stawili się posłowie, ale byli też Morawiecki i Czarnek. Nie temat był ważny, ale obrazek – że obaj politycy stoją za Kaczyńskim.

– Nie wiem, czy to jeszcze kogoś przekona. Morawiecki mocno szachuje Kaczyńskiego, jest zdeterminowany, nie boi się ciężkiej roboty, cały czas jest w trasie, a pieniądze też potrafi zorganizować – oceniał polityk PiS jeszcze przed drugą turą rozmów przy Nowogrodzkiej.

– Ale czy Kaczyński wyrzuci teraz 50 posłów? – dopytuję.

– Najpierw postara się połowę odciągnąć – odpowiada.

Kto zagłosuje na skruszonych pisowców

Rano w zaprzyjaźnionej TV Republika szef klubu Mariusz Błaszczak mówił, że już kontaktowało się z nim kilku parlamentarzystów z listy stowarzyszenia. Mieli mówić, że są tym zaskoczeni, myśleli, że inicjatywa jest uzgodniona, zostali wprowadzeni w błąd. Przywołał wpis Marka Migalskiego, byłego europosła PiS, który zdaniem Błaszczaka celnie analizuje inicjatywę: – Centrum na skruszonych pisowców nie chce głosować. A wyborcy PiS takich skruszonych pisowców uważają za zdrajców.

Morawiecki na portalu X zapewnił w czwartek, że jest gotów do ciężkiej pracy dla Polski i do walki o zwycięstwo PiS. – W jedności siła. Mniej nerwów. Więcej wiary. I więcej rozmowy – napisał. ●

FOT. JOHN SALANGSANG/SHUTTERSTOCK/EAST NEWS

Kultura

ROBERT PATTINSON KRÓL CHAOSU

• **W tym roku aktor nie wyjdzie z kin. Zagrał w czterech filmach, w tym trzech z Zendayą** ▶20

Dziś na stacjach paliw

Benzyna 95
6,04
ZŁ

Olej napędowy
7,18
ZŁ

To maksymalne ceny obowiązujące dziś na stacjach paliw

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198
ISSN 0860-908X

eprasa.pl 181c5a0c86

Wojciech Karpieszuk

Tusk kontra własne hasła

Równość dla każdego" dobrze wyglądała na banerach opozycji. Gorzej, gdy trzeba ją wprowadzić w życie.

– Nie rozumiem, o co chodzi premierowi z oporem w sprawie małżeństw jednopłciowych. Byłam na dwóch spotkaniach z Tuskiem w kampanii. Na obu mówił, że związki partnerskie to będzie priorytet dla nowego rządu. A teraz głowa w piasek? Tak się nie robi – to nie są słowa osoby LGBT, wyborczyni Lewicy czy partii Razem. To słowa 70-latki, mamy geja, który jest w wieloletnim związku. Kobieta od lat głosowała na Platformę Obywatelską. Mówi, że podczas ostatnich świąt to nie ceny paliw były głównym tematem rozmów przy rodzinnym stole, a właśnie rządowa obstrukcja dotycząca wykonania wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie uznania przez Polskę zagranicznego aktu małżeństwa dwóch Polaków – Mateusza i Jakuba. Rząd, a dokładnie minister spraw wewnętrznych Marcin Kierwiński, robi wszystko, by techniczną nowelizację rozporządzenia i poprawę formularzy USC przedłużać w nieskończoność. Nie dzieje się to oczywiście bez wiedzy premiera. Ostatnio portal OKO.press napisał, że w jego kancelarii powstał nawet zespół, którego celem jest ograniczenie skutków przełomowych orzeczeń sądów w tej sprawie. Jednym słowem: zespół ma utrudnić ludziom życie.

Politycy, którzy przed wyborami mieli praworządność na sztandarach, teraz próbują obejść wyroki sądów

Tak, politycy, którzy przed wyborami mieli praworządność na sztandarach, teraz próbują obejść wyroki sądów, byle nie podpaść prawicy, być może Kościołowi. Trudno inaczej wytłumaczyć to polityczne kunktatorstwo niż tchórzostwem, ale też homofobicznymi uprzedzeniami. Donald Tusk, kiedy rządziła Zjednoczona Prawica, wielokrotnie przestrzegał, że podważanie orzeczeń TSUE przez PiS to prosta droga do polexitu. Natomiast w sprawie wyroku TSUE dotyczącego transkrypcji mówił, że „nikt niczego nie może nam narzucić". Przecież to polityczna hipokryzja. To przestaje się spinać nawet w twardym elektoracie KO, czego przykładem są słowa 70-letniej mamy geja, wyborczyni Tuska.

Rząd, przynajmniej ta jego część z KO i PSL, ma plan, by skutki wyroków ograniczyć do jednej konkretnej pary – Mateusza i Jakuba. To oczywiście absurd. TSUE nie rozstrzyga w konkretnej sprawie, a daje interpretację prawa UE. Premier musi to wiedzieć. Mało tego, plan ministra Kierwińskiego już się zaczął sypać, zanim został wdrożony. W środę (16 kwietnia) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim nakazał transkrypcję kolejnego aktu jednopłciowego małżeństwa. Takich spraw będzie znacznie więcej.

W sieci ktoś przypomniał zaproszenie PO na słynny marsz 4 czerwca 2023 roku. Na zaproszeniu tęczowa flaga i hasło: „Równość dla każdego. Pokażmy naszą siłę". Panie premierze, czy „równość dla każdego" obowiązuje tylko na opozycyjnych marszach?

Andrzej rysuje

Kamerun
Spotkanie na rzecz pokoju

FOT. REUTERS / GUGLIELMO MANGIAPANE

Kamerun to drugi etap w podróży papieża Leona XIV do Afryki. Ten kraj wcześniej odwiedzili tylko św. Jan Paweł II (1985) i Benedykt XVI (2009). W katedrze św. Józefa w Bamendzie z udziałem papieża odbyło się spotkanie na rzecz pokoju, 16 kwietnia 2026 roku.

Cytat dnia

Każdy ma prawo do swojej „Lalki". Mam nadzieję, że nasza „Lalka" spełni wyobrażenia. Nie mogę uwierzyć, że syn kowala z Kłudzienka gra Wokulskiego. To spełnienie marzenia

MARCIN DOROCIŃSKI
o przygotowanej przez Giant Films ekranizacji „Lalki" Bolesława Prusa, w której zagra Stanisława Wokulskiego

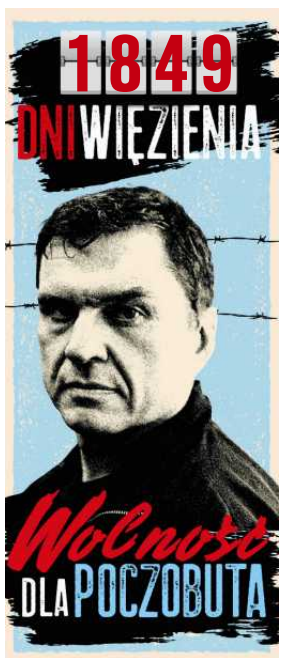

Pożegnanie Jacka Magiery

Zawsze był gotowy do pomocy innym

FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

Tysiące ludzi pożegnały wczoraj byłego piłkarza i trenera Jacka Magierę. Msza odbyła się w Katedrze Polowej Wojska Polskiego przy ul. Długiej w Warszawie, pogrzeb na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.

Za swoje dokonania sportowe Magiera został odznaczony pośmiertnie Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski przez prezydenta Karola Nawrockiego.

Jacek Magiera urodził się w 1977 roku w Częstochowie, w Ekstraklasie zadebiutował w wieku 18 lat w tamtejszym Rakowie. Wcześniej, w 1993 roku zdobył z reprezentacją Polski do lat 16 tytuł mistrza Europy. Po odejściu z Rakowa przez 9 lat grał w Legii, z którą zdobył Puchar Polski i mistrzostwo kraju. Potem występował jeszcze w Widzewie i Cracovii.

Pracę trenera zaczynał jako asystent Dariusza Wdowczyka w Legii. Współpracował też w tym klubie z innymi szkoleniowcami, w tym z Janem Urbanem. Wreszcie samodzielnie prowadził Legię, między innymi w rozgrywkach Ligi Mistrzów. W 2017 roku zdobył z nią mistrzostwo Polski. Pracował też z młodzieżowymi reprezentacjami kraju, ze Śląskiem Wrocław wywalczył tytuł wicemistrzowski.

W lipcu 2025 roku Jan Urban zaproponował Jackowi Magierze rolę asystenta w pierwszej reprezentacji kraju. Nie umiał odmówić przyjacielowi. – Z nikim innym nie pracowałbym jako asystent – mówił. Zmarł nagle w piątek 10 kwietnia w wieku 49 lat. To był głęboki szok dla polskiego sportu. Magiera był człowiekiem lubianym, szanowanym, życzliwym i pogodnym. Zawsze gotowym do pomocy innym.

W jego pogrzebie wzięli udział piłkarze, trenerzy i kibice, wśród nich selekcjoner Jan Urban i kapitan reprezentacji Robert Lewandowski. Także minister sportu Jakub Rutnicki i prezes PZPN Cezary Kulesza. Order od prezydenta RP odebrała żona trenera Magdalena.

Dariusz Wołowski

eprasa.pl 181c5a0c86

Albatros travel

Albatros 40 lat

Klasyczne Chiny i rejs po rzece Jangcy

Średnia ocena gości: 4,8 z 5

Zobacz wspaniałe zabytki Pekinu, Wielki Mur Chiński, Terakotową Armię w Xi'an, nowoczesny Szanghaj i popłyń w rejs po rzece Jangcy.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. **Dz. 2** Przylot do Pekinu. Świątynia Nieba. **Dz. 3** Pekin. Wielki Mur Chiński, fabryka porcelany i ceremonia parzenia herbaty, Wieża Bębna, hutongi oraz Pekińska Opera z kolacją (dodatkowo płatne). **Dz. 4** Pekin. Plac Niebiańskiego Spokoju, Zakazane Miasto, Wzgórze Węglowe i nocny pociąg do Xi'an. **Dz. 5** Przyjazd do Xi'an. Wielka Pagoda Dzikich Gęsi, miejskie mury obronne i Wielki Meczet. **Dz. 6** Xi'an. Terakotowa Armia, tybetańska świątynia Guangren i teatr Tang z kolacją (dodatkowo płatne). **Dz. 7** Xi'an – Chongqing. Zoo, Pałac Ludowy, Muzeum Trzech Przełomów, wejście na pokład statku na rzece Jangcy. **Dz. 8** Fengdu – Miasto Duchów oraz atrakcje na statku. **Dz. 9** Rzeka Jangcy. Trzy Przełomy i Rzeka Bogini. **Dz. 10** Yichang – Szanghaj. Tama Trzech Przełomów i pociąg ekspresowy do Szanghaju. **Dz. 11** Szanghaj. Budynek Jin Mao, bazar Yuyuan, Muzeum Szanghajskie, sklep z jedwabiem oraz pokaz akrobatyczny z kolacją (dodatkowo płatne). **Dz. 12** Szanghaj. Wycieczka do miasta na wodzie Zhujiajiao i pożegnalna kolacja. **Dz. 13** Szanghaj. Czas wolny i wylot do Polski. **Dz. 14** Przylot do Warszawy.

14 dni | Wyloty z Warszawy

11/06, 17/09, 15/10 2026

od 13.998,–

Średnia ocena gości: 5,0 z 5

Zakwaterowanie w hotelu 4*

Wyspy Owcze – zielony raj

Zapraszamy do krainy owiec i maskonurów, z soczyście zielonymi wzgórzami, urokliwą stolicą Thorshavn, majestatycznymi klifami Vestmanna i najpiękniejszymi krajobrazami.

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot Warszawa – Wyspy Owcze. Przyjazd do Thorshavn i zakwaterowanie w hotelu. **Dz. 2** Thorshavn. Rejs łodzią pośród majestatycznych klifów Vestmanna i spacer po Thorshavn. **Dz. 3** Thorshavn. Wycieczka fakultatywna „Atrakcje Północy"– 6 wysp w jeden dzień" lub czas do własnej dyspozycji w Thorshavn. **Dz. 4** Thorshavn. Całodniowa wycieczka po wyspie Eysturoy z fascynującą przyrodą i historią. **Dz. 5** Wyspy Owcze – Warszawa. Wizyta w wiosce Gásadalur i wodospad Múlafossur, widok na strome klify Tindhólmur i Drangarnir. Powrót do Polski.

5 dni | Wyloty z Warszawy 03/07, 15/07, 10/08 2026

od 7.998,–

Średnia ocena gości: 4,8 z 5

*przedłużenie 4 dni w Phan Thiet

Angkor – imperium w głębi dżungli

Wycieczka śladami dziedzictwa kulturowego Khmerów przez Tajlandię, Kambodżę i Wietnam, zwiedzanie m.in. słynnego Angkor Wat oraz rejs rzeką Mekong.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Bangkoku. **Dz. 2** Przylot do Bangkoku.Zwiedzanie miasta. **Dz. 3** Bangkok. Wielki Pałac Królewski i Wat Pho. Przejazd do Chanthaburi. **Dz. 4** Chanthaburi – Battambang, Kambodża. Zwiedzanie miasta. Killing Caves (Jaskinie Zabijania). **Dz. 5** Battambang – Siem Reap. Świątynia Wat Phnom Banan. **Dz. 6** Siem Reap. Angkor Thom oraz Angkor Wat. **Dz. 7** Siem Reap – Phnom Penh. „Wioska Pająków" (Spider Village) oraz zwiedzanie miasta rikszą rowerową. **Dz. 8** Phnom Penh. Zwiedzanie miasta, Pałac Królewski (Royal Palace), Muzeum Ludobójstwa Tuol Sleng i Pola Śmierci (Killing Fields). **Dz. 9** Phnom Penh, rejs rzeką Mekong do Chau Doc w Wietnamie. **Dz. 10** Chau Doc. Wycieczka rowerowa. Wypoczynek w Victoria Nui Sam Lodge. **Dz. 11** Chau Doc – Can Tho w Delcie Mekong. Wizyta na bazarze oraz rejs. **Dz. 12** Can Tho – Ho Chi Minh. Pływający targ w Delcie rzeki Mekong. **Dz. 13** Ho Chi Minh, tunele Cu Chi, zwiedzanie miasta i kolacja pożegnalna. **Dz. 14** Ho Chi Minh. Spacer po mieście. Czas wolny. Wylot do Warszawy. **Dz. 15** Przylot do Warszawy

15–19 dni* | Wyloty z Warszawy 29/09, 15/11 2026, 30/01, 06/03 2027 | od 11.998,–

Kolacja Sylwestrowa w cenie

Nowy Rok w Rzymie

Powitaj Nowy Rok w wiecznym mieście – Rzymie. Poznaj jego największe atrakcje i daj się uwieść niepowtarzalnemu urokowi tego wspaniałego miasta.

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot z Warszawy do Rzymu. **Dz. 2** Zwiedzanie Rzymu pieszo z przewodnikiem. Ołtarz Pokoju, Schody Hiszpańskie, Fontanna Barcaccia i Fontanna di Trevi oraz Panteon, czas wolny i kolacja w hotelu. **Dz. 3** Wycieczka do Castelli Romani, w programie wizyta w Castel Gandolfo i Frascati z lekkim obiadem (dodatkowo płatna). Wieczorem kolacja Sylwestrowa. **Dz. 4** Dzień wolny w Rzymie. Możliwość odwiedzenia Bazyliki św. Piotra lub podziwianie noworocznych skoków do Tybru z Ponte Cavour. **Dz. 5** Spacer po Watykanie z przewodnikiem. Wylot z Rzymu do Warszawy.

5 dni | Wylot z Warszawy | 29/12 2026

od 5.798,–

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81 | Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kod reklamy: GW15

Kraj/34427893

eprasa.pl 181c5a0c86

Cięcia w diagnostyce

Dla dobra pacjentów? Dawno nie było większej

Ministerstwo Zdrowia chce nam wmówić, że cięcia w wydatkach na badania służą nie tyle oszczędnościom w NFZ, ile dobru pacjentów, bo będą mniej narażeni na promieniowanie. Specjaliści łapią się za głowę.

Judyta Watoła

Na początku marca podczas śniadania prasowego, na które NFZ zaprosił wybranych dziennikarzy, prezes funduszu Filip Nowak poinformował o planowanych cięciach w wydatkach na badania diagnostyczne. Chodzi o tomografię komputerową, rezonans magnetyczny, kolonoskopię i gastroskopię.

Kilka lat temu zniesiono limity na te badania. Filip Nowak, który był już wtedy prezesem funduszu, nie miał nic przeciwko temu. Liczba badań tomografii komputerowej wzrosła od 2021 r. o jedną trzecią, ale wydatki na te badania się podwoiły. Z kolei liczba badań z użyciem rezonansu magnetycznego wzrosła mniej więcej o dwie trzecie, wydatki o 150 proc. Liczba gastroskopii zwiększyła się o 50 proc., wydatki – trzykrotnie. A liczba kolonoskopii urosła od 2021 r. ponaddwukrotnie, ale wydatki NFZ na to badanie są czterokrotnie wyższe.

Wzrost wydatków był więc nieproporcjonalny do wzrostu liczby badań, nawet jeśli uwzględnić obowiązkowe podwyżki wynagrodzeń w ochronie zdrowia. Ale to także prezesowi NFZ, który jest jednocześnie szefem Rady Taryfikacji przy Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, nie przeszkadzało.

Teraz prezes zmienił front. – Myślę, że w ochronie zdrowia powinniśmy opuścić sferę iluzji – mówi.

Najpierw NFZ ogłosił, że od kwietnia za wszystkie wspomniane badania wykonane ponad kwotę zapisaną w kontrakcie zapłaci już nie 100 proc. jak dotychczas, tylko 40 proc. wyjściowej stawki. Prezes Nowak nie nazwał tego cięciami, bo według niego „cięciem byłoby wprowadzenie limitów na te świadczenia", a kolonoskopia, gastroskopia, TK i RM pozostają badaniami nielimitowanymi. Powtórzył to za nim premier Donald Tusk w TVN. – Ani intencją, ani konsekwencją proponowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia zmian nie będzie ograniczenie dostępu pacjentów do badań diagnostycznych – zapewniał.

To oczywista nieprawda. Prezes NFZ świetnie o tym wie. Dlatego fundusz nie ściął stawek za badania, które będą wykonywane pacjentom onkologicznym i dzieciom.

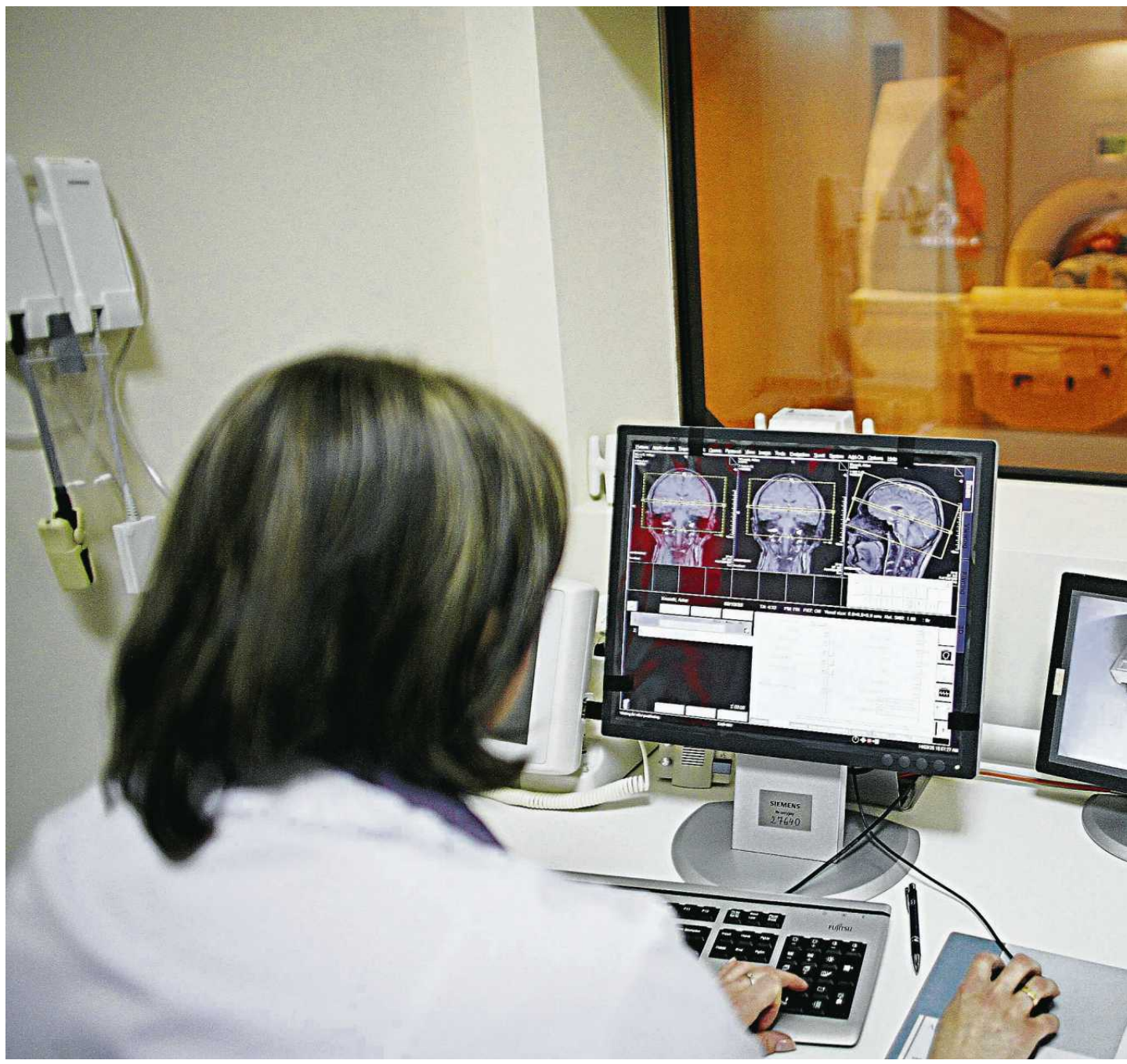

• Od kwietnia za badania z użyciem rezonansu magnetycznego wykonane ponad kwotę zapisaną w kontrakcie NFZ zapłaci już nie 100 proc. jak dotychczas, tylko 40 proc. wyjściowej stawki

FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wiceminister zdradza „tajemnicę": „Nie chodzi tylko o oszczędności"

W uzasadnieniu do projektu zarządzenia w sprawie nowych stawek za nadmiarowe badania NFZ napisał: „Projektowana zmiana stanowi element działań mających na celu zapewnienie długotrwałej stabilności finansowej systemu ochrony zdrowia oraz zwiększenie efektywności wykorzystania środków publicznych przeznaczonych na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej. Prognozowany skutek wprowadzenia zmian wynosi 800 mln zł w ujęciu rocznym".

Po miesiącu okazało się, że wcale nie chodzi o oszczędności, a przynajmniej nie tylko. Drastyczne obniżenie stawki za nadmiarowe badania nazywa się teraz w Ministerstwie Zdrowia „reformą organizacji diagnostyki radiologicznej".

– Tak naprawdę nie chodzi tu tylko o oszczędności – zapewniała 2 kwietnia na antenie Radia RMF wiceminister Katarzyna Kacperczyk. Powiedziała też, że zniesienie limitów „poprawiło trochę dostępność, ale kolejek nie skróciło, więc to nie do końca działa". Lekarze mogą według niej zlecać inne badania niż TK i RM, zwłaszcza kardiolodzy, bo tomografia i rezonans magnetyczny „nie są standardowymi badaniami diagnostycznymi w przypadku chorób układu krążenia".

– Liczba tych badań w ciągu ostatnich lat wzrosła drastycznie, ale my też musimy dbać o bezpieczeństwo radiologiczne pacjentów – podsumowała.

Wychodzi więc na to, że badania nam szkodzą i ministerstwo nie może dłużej na to patrzeć.

Cięcia w badaniach. Generał odkrywa karty

Następnego dnia przyszedł jej w sukurs generał broni prof. Grzegorz Gielerak, dyrektor Wojskowego Instytutu Medyczne-

Pod względem liczby wykonanych badań ustępujemy Niemcom. W 2014 r. robiło się tam 144 badania tomografii komputerowej na 1 tys. mieszkańców. W roku 2023 – 169 badań na 1 tys. Tymczasem w Polsce było to odpowiednio 69 i 147 badań na 1 tys. mieszkańców

eprasa.pl 181c5a0c86

Cięcia w diagnostyce

ściemy

go w Warszawie. W obszernym wpisie na platformie X już o 5 rano pochwalił się, że on – wprawdzie z wykształcenia kardiolog – przeanalizował dane o ekspozycji radiologicznej pacjentów w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej i odkrył tajny zamysł Ministerstwa Zdrowia.

„Stawka degresywna NFZ miała być cięciem budżetowym. A jeśli to element szerszej reformy, o której Ministerstwo Zdrowia na razie głośno nie mówi? Dane o ekspozycji radiologicznej pacjentów w Polsce układają się jednak w schemat zbyt czytelny, żeby przypisać go przypadkowi" – ujawnił użytkownikom.

Dalej rozpisał się o tym, że Polska potroiła dawkę promieniowania medycznego per capita w 15 lat, podczas gdy inne kraje, np. Niemcy i Stany Zjednoczone, ją zmniejszają. Ale nie dlatego, że wykonują mniej badań, tylko „dysponują narzędziami kontroli, których nasz kraj nie posiada". Poza tym nie istnieje krajowy rejestr dawek pacjentów ani weryfikacja zasadności skierowań na tomografię.

Prof. Gielerak napomknął też, że minister Jolanta Sobierańska-Grenda dokonała zmiany na stanowisku konsultanta krajowego w dziedzinie radiologii. Funkcję tę objęła w styczniu prof. Edyta Szurowska, która jak pani minister jest z Gdańska. „Kto planuje wyłącznie cięcia budżetowe, nie zaczyna od wymiany konsultanta krajowego na eksperta od standaryzacji jakości" – zauważył czujny generał.

Za „kluczowy element układanki" uznał wypowiedź wiceminister Kacperczyk w RMF FM. „W tych okolicznościach stawka degresywna przestaje wyglądać na instrument wyłącznie fiskalny, a zaczyna przypominać mechanizm korekcyjny ochrony radiologicznej – reformę spóźnioną o ponad dekadę" – podsumował.

Minister nie wie, ile kto miał badań. Nie spytała w NFZ?

Tydzień później w Polsacie wystąpiła minister Sobierańska-Grenda. Mówiła o tym samym co Kacperczyk, tylko w swoim stylu, czyli bardzo zawile. – Myślę, że powinniśmy się tutaj zastanowić nad sekwencją ilości wykonywanych badań i myślę, że przede wszystkim powinniśmy zadbać w kraju, żeby stworzyć Krajowy Rejestr Radiologiczny, ponieważ w tej chwili takimi danymi nie dysponujemy. Ile badań w roku pacjent ma wykonywanych? To na pewno jest praca, którą chcemy wykonać również z panią profesor Edytą Szurowską, konsultantką krajową – stwierdziła.

Zapewniła też, że wbrew temu, co głosi opozycja, nie ma cięć w badaniach profilaktycznych. Są tylko cięcia w diagnostyce.

Następnego dnia minister Jolanta Sobierańska-Grenda, wiceminister Katarzyna Kacperczyk, prof. Edyta Szurowska oraz prezes NFZ Filip Nowak i generał Grzegorz Gielerak spotkali się w Ministerstwie Zdrowia.

„System diagnostyki obrazowej w Polsce osiągnął punkt, w którym dalszy wzrost liczby badań bez równoległego wdrożenia mechanizmów jakościowych, organizacyjnych i cyfrowych generuje ryzyko dla bezpieczeństwa pacjentów i systemu" – zakomunikowało po spotkaniu na platformie X ministerstwo. Zapowiedziało jednocześnie, że w ciągu półtora roku wprowadzi „standaryzację wskazań klinicznych, cyfryzację procesu kierowania na badania, monitorowanie dawek i jakości, audyt praktyki klinicznej i reorganizację zasobów kadrowych".

We wtorek minister Sobieńska-Grenda była w RMF i znów mówiła o diagnostyce. – Zmiany dotyczące akurat diagnostyki obrazowej to jest również odpowiedź na to, że jednak nielimitowane świadczenia w ocenie różnych ekspertów to nie do końca ochrona pacjenta, ponieważ my dzisiaj nie mamy tak naprawdę systemu, w którym raportujemy wszystkie wykonane badania diagnostyczne – stwierdziła.

Wychodzi więc na to, że wbrew temu, co głosił jeszcze kilka tygodni temu prezes NFZ, ministerstwo jednak przywraca limity na badania. Oczywiście tylko po to, żeby chronić pacjentów.

Badania i promieniowanie. Fakty przeciw propagandzie

Nie jest prawdą, że nie wiadomo, ile kto miał badań. NFZ może to łatwo sprawdzić po numerach PESEL pacjentów.

Krajowy Rejestr Radiologiczny na pewno by się przydał, a jeszcze bardziej platforma, na której pracownie udostępniałyby skany wykonanych u siebie badań. Dzięki temu nie trzeba by ich było powtarzać. Był pomysł, by właśnie na ten cel przeznaczyć część środków z KPO. Ministerstwo Zdrowia nie podjęło jednak tematu.

Owszem, wykonuje się niepotrzebne badania. – W skierowaniach często brakuje informacji o tym, jaki jest cel badania, co ma wykryć. Lekarze tego nie piszą, a diagności nie dopytują, bo liczą się dla nich pieniądze za badanie – słyszę od jednego ze specjalistów, których dopytuję o cięcia. Od razu jednak dodaje: – Standaryzację wskazań do poszczególnych badań można wprowadzić bez cięć stawek.

To prawda, że nie ma cięć w badaniach profilaktycznych. Problem polega na tym, że takie badania są tylko w kolonoskopii. W zeszłym roku NFZ zapłacił za 134 tys. kolonoskopii wykonanych w ramach programu badań przesiewowych. Kolonoskopii poza tym programem, czyli w ramach normalnej diagnostyki, było ponad 680 tys. To właśnie tych badań będzie teraz dużo mniej. Podobnie jak tomografii, rezonansów i gastroskopii.

Ostatecznie fundusz okazał się „łaskawy". Stawkę za nadmiarową kolonoskopię lub gastroskopię ustalił na poziomie 60 proc. Za rezonans i tomografię ponad kwotę zapisaną w kontrakcie zapłaci 50 proc. To jednak wszystko poniżej kosztów. Gdyby NFZ obniżył stawkę za wszystkie badania – np. do 80-85 proc. – ich liczba zapewne by nie spadła. Przeciwnie, mogłaby nawet wzrosnąć, bo przy mniejszej rentowności pracownie chciałyby sobie zapewnić te same zyski. Drastyczne obniżenie stawki tylko za nadmiarowe badania spowoduje, że po prostu ich nie będzie. Albo będą, ale na zupełnie komercyjnych zasadach. Przyparci do ściany zapłacimy za nie w 100 proc. z własnej kieszeni. Ci, których nie stać, pójdą na SOR albo nie będą mieli badania wcale.

Drastyczne obniżenie stawki tylko za nadmiarowe badania spowoduje, że po prostu ich nie będzie. Albo będą, ale na zupełnie komercyjnych zasadach. Przyparci do ściany zapłacimy za nie w 100 proc. z własnej kieszeni. Ci, których nie stać, pójdą na SOR albo nie będą mieli badania wcale

Wbrew twierdzeniom wiceminister Kacperczyk wytyczne w kardiologii wskazują na tomografię jako standardowe badanie. Pozwala uniknąć koronarografii, podczas której ekspozycja na promieniowanie jest o wiele większa niż podczas badania TK. Koronarografia jest też o wiele droższa i obciążana większym ryzykiem powikłań niezwiązanych z samym promieniowaniem.

Skoro Ministerstwo Zdrowia, prezes NFZ i generał Grzegorz Gielerak tak martwią się o nadmierną ekspozycję na promieniowanie, to dlaczego nie ma cięć samej tylko tomografii? Kolonoskopia, gastroskopia i rezonans odbywają się bez użycia promieniowania!

Wzrost liczby badań w Polsce wiąże się także z lepszym dostępem do aparatury. Dotacje na jej zakup przydzielało w dużej części to samo Ministerstwo Zdrowia, które teraz się martwi, że badań mamy za dużo. Co więcej, pieniądze na inwestycje z KPO są dzielone przez MZ tak późno, że przeważająca ich część jest przeznaczana właśnie na kolejne zakupy.

Dane OECD mówią, że w 2008 r. liczba aparatów TK wynosiła w Polsce niecałe 11 na 1 mln mieszkańców i wzrosła o 220 proc. do poziomu prawie 24 skanerów na 1 mln mieszkańców w roku 2022. W Niemczech w tym samym okresie odnotowano tylko 12-procentowy wzrost, ale tam w 2008 roku było ponad 31 aparatów na milion. Wciąż nie osiągnęliśmy tego poziomu.

Pod względem liczby wykonanych badań też ustępujemy Niemcom. W 2014 r. robiło się tam 144 badania tomografii komputerowej na 1 tys. mieszkańców. W roku 2023 – 169 badań na 1 tys. Tymczasem w Polsce było to odpowiednio 69 i 147 badań na 1 tys. mieszkańców.

W obniżaniu dawki promieniowania per capita w bogatszych krajach niemałe znaczenie ma lepsza dostępność aparatów do rezonansu magnetycznego i zlecanych badań. W roku 2023 w Niemczech, które mają prawie trzy razy więcej aparatów, wykonano 162 badania RM na 1 tys. mieszkańców, w Polsce – zaledwie 71.

W MZ „martwią się o tapety, podczas gdy płonie nam cały dom"

O promieniowanie dalej pytam specjalistów. Mówią, że pojedyncze badanie TK wiąże się z dawką rzędu od 1 do 10 milisiwertów (jednostka wyrażająca wpływ promieniowania na żywe organizmy). Średnia roczna dawka promieniowania naturalnego wynosi 2-3 milisiwerty.

Niektórzy pacjenci – zwłaszcza onkologiczni – poddawani są wielokrotnym badaniom TK w trakcie diagnostyki i monitorowania choroby. Dawki mogą się kumulować w ich organizmie. Powyżej 100 milisiwertów wzrasta ryzyko nowotworu w przyszłości, ale to potencjalne ryzyko ocenia się w relacji do korzyści, jakie pacjent odnosi tu i teraz.

„W perspektywie kilkudziesięciu lat do 5 proc. nowotworów może być spowodowane narażeniem na tomografię komputerową. Przy ograniczaniu dostępu do tych badań należy jednak uwzględnić ryzyko płynące z niewykrycia chorób, w których tomografia jest kluczową metodą diagnostyczną. W scenariuszu Polski, kraju, w którym nadal co trzeci pacjent czeka na rozpoznanie choroby nowotworowej ponad 3 miesiące, nacisk powinien być położony na profilaktykę, badania przesiewowe i diagnostyczne umożliwiające wczesne rozpoznania chorób. Trudno bronić motywacji finansowej troską o bezpieczeństwo radiacyjne w sytuacji, gdy to właśnie brak dostępu do dobrej diagnostyki onkologicznej przekreśla szanse na zdrowie i długie życie tysięcy pacjentów. Dla mnie te argumenty o przyszłe ryzyko to taka troska o to, że się tapety odklejają od ścian, podczas gdy płonie nam cały dom" – pisze inny profesor.

Podobnie jak inni prosi o niepodawanie nazwiska. Ale pod nazwiskiem też padło już wiele wypowiedzi. Towarzystwa naukowe wystosowały pisma do MZ. Wszystko na nic.

– Przyszedł mi do głowy jeszcze jeden argument, bo akurat jestem na dyżurze. Pacjenci, którym teraz masowo przesuwa się termin badania, w obawie przed długim czekaniem przyjdą na SOR-y. Tam będą mieli tomografię, bo wskazania do zlecenia rezonansu w warunkach szpitalnego oddziału ratunkowego są bardzo ograniczone. Gdzie tu jest dbałość o ograniczenie dawki? – pyta prof. Michał Podgórski Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. ●

eprasa.pl 181c5a0c86

Skład rady budzi kontrowersje

Prezydent powołał 27-osobową Radę Nowych Mediów. „Dziwicie się, że Karol Nawrocki bierze do swojej rady mediów ludzi szerzących rosyjską dezinformację? Dziwne byłoby, gdyby brał takich, co ją zwalczają” – skomentował premier Donald Tusk.

FOT. PRZEMYSŁAW KELER / KPRP

Alicja Gardulska

Zdumienie – to słowo chyba najlepiej opisuje reakcje na skład powołanej w środę prezydenckiej Rady Nowych Mediów. Te 27 osób ma podpowiadać Karolowi Nawrockiemu w sprawach związanych z transformacją cyfrową, mediami i nowymi technologiami. Mają „wzmacniać jakość debaty publicznej’ i „bezpieczeństwo informacyjne państwa”.

Prezydent nie wziął udziału w uroczystości. Akty powołania wręczył w jego imieniu wiceszef kancelarii Adam Andruszkiewicz.

„To bardziej wygląda na Radę ds. ruskiej narracji” – skomentował na portalu X rzecznik rządu Adam Szłapka.

Youtuber szerzący rosyjską dezinformację

Bo w prezydenckiej radzie znalazł się m.in. youtuber Paweł Swinarski, przed którym ostrzegały NASK i Sztab Generalny Wojska Polskiego. W ubiegłym roku publikował on materiały sugerujące, że atak rosyjskich dronów na Polskę był „ukraińską prowokacją”, która miała nas wciągnąć w wojnę.

Jego kanał na YouTubie ma 1,28 mln subskrybentów. Raz przekonywał w nim, że zbliża się szybki koniec agresji Rosji, by za chwilę opowiadać, iż zaraz zacznie się konflikt w Polsce. Z kolei sukcesy ukraińskiej armii tłumaczył tajnym zaangażowaniem francuskich wojsk specjalnych (miał mu to przekazać kontakt ze służb). Co też jest zgodne z propagandą Kremla twierdzącą, że walczy nie z oddziałami ukraińskimi, ale z NATO.

W 2015 r. Swinarski został zatrzymany w związku z prowadzeniem plantacji marihuany w swoim mieszkaniu w Warszawie.

„Dziwicie się, że Karol Nawrocki bierze do swojej rady mediów ludzi szerzących rosyjską dezinformację? Dziwne byłoby, gdyby brał takich, co ją zwalczają” – napisał na X premier Donald Tusk.

„To błędna decyzja” – ocenił powołanie Swiniarskiego Stanisław Żaryn, który sam został w marcu powołany do innej prezydenckiej rady, do spraw bezpieczeństwa i obronności.

„Czemu do Rady nie powołano więcej osób z doświadczeniem z zakresu bezpieczeństwa informacyjnego i zwalczania dezinformacji. To jeden z ważnych obszarów działań Rady, spośród ekspertów mamy w Polsce. Nie ma ich na liście. Może warto uzupełnić...” – dopytywał Żaryn w serwisie X.

27 osób ma podpowiadać Karolowi Nawrockiemu w sprawach związanych z transformacją cyfrową, mediami i nowymi technologiami. Mają „wzmacniać jakość debaty publicznej’ i „bezpieczeństwo informacyjne państwa”

W radzie niewiele jest osób ze świata akademickiego. Przewodniczącą została Klaudia Cymanow-Sosin, doktor habilitowana nauk o komunikacji społecznej i mediach z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Jest także dr Ewelina Nycz z katedry marketingu Politechniki Rzeszowskiej oraz Klaudia Rosińska, ekspertka ds. cyberbezpieczeństwa i dezinformacji, była pracownica NASK i Akademii Sztuki Wojennej.

Prezydentowi doradzać będzie również życiowa partnerka Swiniarskiego, infuencerka Urszula Grotyńska, która zajmuje się modą, urodą i macierzyństwem. Nagrywa głównie relacje z ich wspólnego życia: wizyty u fryzjera, otwieranie świątecznych prezentów, wydatki na dziecko, itd. Nie ma problemu z udostępnianiem wizerunku kilkumiesięcznego syna.

Doradzać Nawrockiemu będzie też młody vlogger, Mateusz Wiktorowicz, który zasłynął z przepytywania polityków np. o to, czy wolą sojowe latte z Biejat czy piwo z Mentzenem.

Reprezentacja koncernów internetowych

Silną reprezentację mają przedstawiciele wielkich koncernów internetowych: dyrektor Meta w Polsce (Facebook, Instagram, WhatsApp) Jakub Turowski, lobbysta Google Emil Kędzierski oraz lobbysta TikTok Łukasz Gabler.

Wszystkie te firmy mocno lobbowały przeciwko unijnej dyrektywie o usługach cyfrowych (DSA), której wdrożenie w Polsce zawetował w styczniu Nawrocki. Przepisy porządkują strefę cyfrową i zmuszają wielkie korporacje do zajęcia się tym, co ukazuje się na ich platformach społecznościowych. W Polsce miały dać możliwość blokowania treści zawierających m.in. groźby karalne, nawoływanie do samobójstwa, pedofilię, propagowanie ideologii totalitarnych czy nawoływania do nienawiści i znieważania na tle narodowościowym, etnicznym i rasowym.

„To zaszczyt, wyróżnienie i szansa wywarcia pozytywnego wpływu na bieg wydarzeń w Polsce” – napisał w serwisie X inny członek rady, Rafał Ziemkiewicz, publicysta DoRzeczy. Prezydenckim doradcą został też redakcyjny kolega Ziemkiewicza – Karol Gac. W tym gronie znaleźli się także inni przedstawiciele prawicowych i konserwatywnych mediów: Weronika Kostrzewa z Radia Plus, Anna Pawelec z wPolsce24 oraz Patryk Wachnik z Republiki. Zaproszenia przyjęli również Łukasz Widuliński z Kanału Zero i Angelika Badan z TVP 3 Katowice.

W radzie są też osoby związane ze środowiskiem PiS. Na przykład dyrektor biura prasowego prezydenta Andrzeja Dudy, Marcin Kędryna. Jako wicenaczelny orlenowskiej „Gazety Lubuskiej” wymyślił razem z dwoma kolegami seksaferę, która miała pogrążyć ówczesną lubuską marszałek Elżbietę Polak. W ubiegłym roku przed sądem przyznał się do winy.

Powołano też Łukasza Korusa, asystenta posłanki PiS Anny Krupki, Eryka Mistewicza, który doradzał PiS w kampaniach wyborczych, a także Agatę Górnicką, byłą dziennikarkę telewizyjną i bliską współpracowniczkę Mateusza Morawieckiego, kiedy był premierem.

Rzecznik prezydenta Rafał Leśkiewicz powiedział PAP, że wpis premiera i „inne ataki” to „nieudolna próba przykrycia porażki rządu w sprawie poświadczeń bezpieczeństwa”. W środę Naczelny Sąd Administracyjny uznał, że szef BBN Sławomir Cenckiewicz nie skłamał w ankiecie bezpieczeństwa.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
34430722

TEMAT NUMERU:
WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC
oraz:
• Jak pomóc dziecku w kryzysie
• Dojrzewanie. Jak zrozumieć nastolatka
• Szkoła nie musi być najważniejsza

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na
wysokieobcasy.pl/zyclepiej

1 RP

eprasa.pl 181c5a0c86

Wrócą oceny uczniów za prace domowe?

Od lutego MEN nie pokazuje rekomendacji ekspertów w sprawie zadań domowych. Dotarliśmy do tego dokumentu. – Ten kompromis, być może zgniły, to efekt naszych dyskusji. Nie byliśmy zgodni – przyznają autorzy.

Karolina Słowik

• **Większość rodziców opowiada się za pracami domowymi na ocenę**
FOT. SHUTTERSTOCK

Nie odrobiłeś pracy domowej? Nie dostaniesz oceny. Odrobiłeś, ale słabo? Nie grozi ci jedynka. Nauczyciel może postawić ocenę od dwójki w górę, ale wcale nie musi. Przede wszystkim ma wytłumaczyć uczniom, co zrobili dobrze, a co źle.

To główne ustalenia zespołu ekspertów przy Ministerstwie Edukacji Narodowej, jednak resort od kilku miesięcy ich nie ujawnił. Rekomendacje nie są wiążące – decyzję o tym, czy oceny za zadania domowe powrócą do szkół podstawowych, podejmie minister edukacji Barbara Nowacka.

– Zawsze mogą powiedzieć, że była to tylko opinia – słyszymy od przedstawicieli zespołu eksperckiego.

Może być ocena cyfrowa, ale nie jedynka

„Wyborcza" dotarła do dokumentu, który jest efektem prac zespołu ekspertów i trafił do MEN. – Przesłaliśmy go już w lutym i nic się nie dzieje. Może czekają, aż sprawa ucichnie i zostawią wszystko tak, jak jest – zastanawiają się eksperci.

W ich rekomendacjach czytamy, że „praca domowa czy też praca własna ucznia poza szkołą powinna być zachętą do budowania samodzielności i systematyczności, a nie zastąpieniem części procesu dydaktycznego, który z zasady powinien odbyć się w szkole".

Eksperci nie wycofują się z poprzednich zaleceń, że kluczowa jest „informacja zwrotna" od nauczyciela. I że nie powinna się ona sprowadzać tylko do oceny cyfrowej. Ma wskazywać „w jakim miejscu jest uczeń w drodze do określonego celu i jakie zadania powinien jeszcze wykonać, żeby ten cel osiągnąć".

Zaproponowano taką zmianę, że nauczyciel może postawić ocenę cyfrową, ale nie negatywną.

– Ten kompromis, być może zgniły, to efekt naszych dyskusji. Nie byliśmy zgodni, więc stanęło na tym, że ocena opisowa musi być, a cyfrowa jest dopuszczalna. Były propozycje, aby zmienić nazwę, z prac domowych na pracę własną ucznia, ale to wymaga zmian legislacyjnych – tłumaczą eksperci.

Jak nie cofnąć edukacji o 50 lat?

W klasach I-III szkoły podstawowej nauczyciele nadal mają zadawać jedynie ćwiczenia usprawniające rękę (tzw. motorykę małą) oraz zadania praktyczno-techniczne. Jeśli chcą, mogą za to wystawiać stopnie, chociaż nie jedynkę. Ale najważniejszy jest przekaz nauczyciela do ucznia.

Prace domowe są nieobowiązkowe i nie na ocenę od kwietnia 2024 r.

W rekomendacjach zaznaczono, że dwójka ekspertów zgłosiła zdanie odrębne. Te osoby nie zgodziły się na wprowadzenie żadnych ocen w klasach I–III. Argumentowali, że na tym poziomie nie potrzeba ocen cyfrowych, a taki zapis byłby zachętą do ich stawiania. – A to cofnie edukację o 50 lat – usłyszeliśmy.

Eksperci chcą, aby przy każdej oddanej pracy domowej, uczeń otrzymał informację od nauczyciela. Ma to wspierać pracę własną dziecka, ale też rozsądnie wpływać „na zadawanie prac przez nauczycieli".

Niewykonanie zadania domowego nie może być jednak podstawą do wystawienia oceny. Co się stanie, jeśli niektórzy notorycznie nie będą odrabiali lekcji? Kilku ekspertów zasugerowało, by jednak taka sytuacja wpłynęła na ocenę zachowania, „co miałoby charakter motywujący".

Wciąż stawiają oceny

Prace domowe są nieobowiązkowe i nie na ocenę od kwietnia 2024 r. Nauczycielom od początku nie podobała się ta decyzja. Tłumaczyli, że rozporządzenie uderza w ich autonomię, a MEN zabiera im ważne narzędzie pracy z dziećmi. Nie mogą monitorować postępów w nauce, a dzieci w szkołach nie mają już tak dużej motywacji do samodzielnej pracy i utrwalania wiedzy.

To samo wynika z ankiet przeprowadzonych w szkołach na zlecenie MEN pod koniec czerwca ubiegłego roku. Udział wzięło ok. 6 tys. nauczycieli i ponad 2 tys. dyrektorów szkół podstawowych.

W klasach I-III co czwarty nauczyciel zrezygnował z zadawania prac domowych, co trzeci nadal je zadaje. Natomiast co piąty wciąż stawia oceny. Nauczyciele w klasach IV–VIII odpowiadali inaczej: dwie trzecie nie wymaga odrabiania prac domowych, co trzeci nauczyciel ograniczył ich zakres, a 80 proc. nie stawia ocen. Jednak ci nauczyciele zauważyli u dzieci spadek motywacji do pracy własnej i nie wiedzą, jak inaczej monitorować ich postępy. W efekcie zadają więcej sprawdzianów i kartkówek.

Również większość rodziców opowiada się za pracami domowymi na ocenę. Z zeszłorocznego sondażu dla „Rzeczpospolitej" wynika, że prawie 60 proc. respondentów chce ich przywrócenia. Z kolei przeciwnicy obowiązkowych prac domowych przekonywali, że nowa podstawa programowa powstaje właśnie po to, by po godzinach nie nadrabiać zaległego materiału. A wyćwiczenie umiejętności powinno odbywać się na lekcjach.

Podziały od początku widoczne były też w zespole ekspertów. Część chciała całkowitego powrotu obowiązkowych zadań domowych na ocenę cyfrową, inni nie.

Eksperci podzieleni

We wrześniu ubiegłego roku eksperci zaznaczali, że co prawda nie doszli do konsensusu, ale „ustalili, że zadania domowe nie będą oceniane cyfrowo, tylko opisowo. I wciąż pozostaną nieobowiązkowe". W listopadzie członkini tego zespołu, dyrektorka SP nr 103 w Warszawie Danuta Kozakiewicz sprzeciwiła się rekomendacjom, które przekazano do MEN. Raport nazwała manipulacją. Podkreślała, że nie uczestniczyła w posiedzeniach, ale pod rekomendacjami jest podpisana. Kozakiewicz uważa, iż dobrowolność prac domowych obniża jakość nauczania.

W rezultacie dokument wycofano. Miejsce Kozakiewicz zajął szef Instytutu Badań Edukacyjnych, prof. Maciej Jakubowski. Instytut odpowiedzialny jest za przygotowanie nowych podstaw programowych, które zaczną obowiązywać w przedszkolach i szkołach podstawowych od września.

We wcześniejszej wersji dokumentu znalazł się zapis, by nauczyciel tak konstruował polecenie, aby ograniczać pomoc rodziców lub sztucznej inteligencji. I by uwzględniał nie tylko poziom umiejętności ucznia, ale też jego zainteresowania, żeby zadanie domowe „dawało satysfakcję z osiąganych efektów oraz wzmacniało motywację wewnętrzną". Sugerowano też, aby czas przeznaczony na wykonanie pracy nie przekraczał godziny dziennie na wszystkie przedmioty.

W ostatecznym dokumencie tych rekomendacji nie ma.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

JUTRO W „WYBORCZEJ"

• **Mazzini:** Jak Węgrzy to zrobili i kto im pomógł
• **Maziarski:** Gdzie w Europie Trump znajdzie nowy Budapeszt
• **Wielowieyska:** Dokąd teraz ucieknie Ziobro

• **Anna Seniuk:** Zakochanie jest na wyciągnięcie ręki
• **Podróże na wiosnę - dodatek specjalny**

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

1 RP

Kraj/34414013

eprasa.pl 181c5a0c86

Supermiasta i Superregiony 2026

Na taniec, na jogę, na kwiaty...

Zagłosujcie w plebiscycie Supermiast i Superregionów. W tym roku wybieramy najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu.

Dariusz Kortko

Emerytura to czas, kiedy coraz częściej pozostajemy aktywni. Niektórzy nadal pracują, inni znajdują czas na różne aktywności, także nowe. Nauka języków obcych, śpiewanie w chórze, odkrywanie historii miasta, w którym się mieszka? Dlaczego nie!? W dużych miastach prężnie działają uniwersytety trzeciego wieku z bogatą ofertą wykładów, zapraszają domy kultury, fundacje i stowarzyszenia. Wystarczy się rozejrzeć wokół, żeby znaleźć coś dla siebie.

Zwykle najważniejsza jest pierwsza decyzja, o wyjściu z domu. Potem inspiracja do szukania nowych celów w życiu. I jeśli zdrowie pozwala, metryka przestaje mieć znaczenie. Można czerpać satysfakcję ze zdobywania nowych doświadczeń, a przede wszystkim ze spotkań z innymi, żeby nie czuć się samotnie.

– Gdy moja mama przeszła na emeryturę, wpadła w depresję. Wcześniej wstawała wcześnie, żeby zdążyć do pracy. Miała tam ciągły kontakt z ludźmi. Na emeryturze zaczęło jej tego brakować, nie umiała ułożyć sobie planu dnia – opowiada Beata. Martwiła się o mamę i choć mieszka w Warszawie, starała się odwiedzać ją jak najczęściej. Namówiła ją też na gimnastykę dla seniorów, którą prowadzi osiedlowy klub. I choć mama Beaty na początku była sceptyczna, to teraz powtarza, że to bardzo fajne spotkania, pełne śmiechu i życzliwości. – Mama nawiązała też nowe znajomości i zaczyna odkrywać, że życie na emeryturze nie musi być puste – cieszy się Beata.

Złoto na dziewięćdziesiątkę

Janina Rosińska, emerytowana nauczycielka, mieszka w Pabianicach. Przygodę z profesjonalnym sportem rozpoczęła dopiero po pięćdziesiątce. Ma na koncie nie tylko sukcesy na krótkich i średnich dystansach, brała udział także w maratonach. Nie zrezygnowała z aktywności fizycznej nawet wtedy, gdy lekarze wszczepili jej rozrusznik serca.

W odbywających się na przełomie marca i kwietnia lekkoatletycznych Halowych Mistrzostwach Europy w Toruniu wzięło udział 3,5 tysiąca sportowców z 52 krajów. Rosińska była gwiazdą zawodów. Stanęła do rywalizacji w biegu na 200 metrów w kategorii kobiet powyżej 85. roku życia. Pokonała ten dystans w czasie 61 sekund – z powodu braku rywalek biegła samotnie. Z Torunia przywiozła także srebro, które wywalczyła na dystansie 60 i 800 metrów oraz w crossie, a także złoty medal w biegu na 400 metrów.

Zmieniło się także przekonanie, że osobom w starszym wieku nie wypada już biegać, pływać czy chodzić na siłownię. Widać to także po pierwszym tygodniu głosowania w naszym plebiscycie – wiele osób oddaje głosy na zajęcia sportowe dla seniorów. Fizjoterapeuci zapewniają, że można próbować każdej aktywności, ale trzeba pamiętać, aby dopasować ją do stanu zdrowia, rodzaju ewentualnych dysfunkcji oraz możliwości funkcjonalnych organizmu. Dobrze dobrane ćwiczenia poprawią wydolność tlenową, wzmocnią siłę mięśni, poprawią gibkość, równowagę oraz koordynację.

• **„Silverki”, czyli piłkarska drużyna kobiet 55+ w Bielsku-Białej, podczas swojego pierwszego meczu z klubem kibica Rekordu Bielsko-Biała, 25 sierpnia 2025 r.** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Doskonałym urozmaiceniem aktywności fizycznej jest również nauka tańca. W Łodzi sporo głosów otrzymują zajęcia z hip-hopu dla seniorów, a we Wrocławiu w czołówce najpopularniejszych aktywności jest potańcówka, czyli cykl otwartych zabaw tanecznych w przestrzeni miejskiej, które odbywają się przy muzyce różnych dekad i przyciągają uczestników w różnym wieku. – Potańcówki były i są wydarzeniami otwartymi, niebiletowanymi, słyną z cudownej atmosfery. Wystarczy wygodny strój i buty, by bawić się na parkiecie w centrum miasta – podkreśla Sonia Piórek, koordynatorka potańcówek z Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego.

W Bielsku-Białej działa piłkarska drużyna kobiet 55+. Prawdopodobnie to jedyny taki zespół w Polsce. Panie nazywają siebie „Silverkami”. Na pomysł jej założenia wpadł bielski rehabilitant Daniel Kawka. Gdy przed rokiem ogłaszał w internecie nabór do drużyny, nie wiedział, czy w ogóle znajdzie zawodniczki. Zgłosiło się kilkanaście kobiet. Nie wykruszyły się, spotykają się w każdą sobotę.

Kultura integruje

Ważną rolę w życiu osób starszych pełni także kultura. W Namysłowie już od dekady działa teatralno-wokalna grupa seniorów RETROspekcja. 15 marca 2015 roku wystawili pierwszy spektakl pt. „Idzie miłość”. Sala pękała w szwach, a publiczność dziękowała owacjami na stojąco. – Byliśmy szczęśliwi, że wysiłek, który włożyliśmy w przygotowanie przedstawienia, spotkał się z tak gorącym przyjęciem – mówi Zofia Bachrynowska, kierowniczka grupy.

Rok później odbyła się premiera spektaklu „Baby, ach te baby”, a z okazji Święta Niepodległości seniorzy zapraszali na koncert „Gdy piosenka szła do wojska”. – Były to utwory wojskowe i patriotyczne, ale wpletliśmy tam trochę humoru, tańca i multimediów związanych z piosenkami – opowiada pani Zofia.

Dziś RETROspekcji może się pochwalić ogromnym dorobkiem. Spektakle „Gdzie Ci mężczyźni, czyli wszędzie dobrze, ale u nas najlepiej”. „Każdemu wolno kochać”, „W jesieni życia”, „Póki Polska żyje w nas” czy „Przeżyjmy to jeszcze raz” cieszą się ogromną popularnością. Nic dziwnego, że w naszym plebiscycie działania RETROspekcji zyskują wiele głosów.

Pomysł goni pomysł

Wiele pomysłów, które zostały zauważone w naszym plebiscycie, zaczęło się od spotkania. „Tęczowe seniorki” z Poznania przed Walentynkami szyją kolorowe serca, żeby nie były tylko takie stereotypowe, czerwone. Barbara Fiałkowska, członkini grupy wyjaśnia, że to głos za równością i różnorodnością, szerzenie idei otwartości na drugiego człowieka.

Właściciel poznańskiej kawiarni Kociak wpadł na pomysł, by umożliwić starszym, mniej zamożnym klientom spontaniczne wizyty w kawiarni. Idea jest prosta: klienci, którzy mają takie możliwości, opłacają dowolny deser albo kawę dla anonimowego seniora i wieszają już opłacony rachunek na tablicy. Kto potrzebuje – podchodzi i korzysta z paragonu.

W plebiscycie Supermiast są też działania inicjowane i wspierane przez samorządy, m.in. Wielkopolski Program Wspierania Osób Starszych, który poprawia jakość życia seniorów wymagających wsparcia, a także ich opiekunów. Zagłosować można też na Centrum Inicjatyw Senioralnych – miejsce stworzone przez miasto będące platformą wymiany informacji o tym, co się w Poznaniu dzieje.

Inicjatywa Senioralni Poznań to z kolei powracająca co roku impreza kulturalno-edukacyjna, generująca kilkaset wydarzeń dla mieszkańców Poznania i okolic. Seniorzy bawią się tu jak studenci w czasie Juwenaliów.

Warte dostrzeżenia i docenienia jest też Forum Polityki Senioralnej, czyli platforma wymiany dobrych praktyk stworzona dla samorządowców i mająca im pomóc w skutecznym planowaniu i wdrażaniu działań dla osób w starszym wieku.

Często niepotrzebne jest wsparcie instytucji, wystarczy chęć. Pomysłem, który ujął Czytelników, jest ukwiecanie kieleckich osiedli. Pierwsze kwiaty Ewa Piekarska, mieszkanka Kielc zasadziła przy bloku, w którym mieszka. – Akurat przeszłam na emeryturę, miałam dużo siły i energii – mówi. Sporo sadzonek kupiła sama, kolejne przynosili sąsiedzi. Wyrosły z nich tulipany, krokusy, hiacynty, ale też piękne hortensje.

Potem było zazielenianie skwerów przy dwóch klubach, w których spotykają się seniorzy. Tym razem pomogły Kielecka Rada Seniorów i Młodzieżowa Rada Miasta w Kielcach, więc jest to jedna z tych akcji, które można nazwać międzypokoleniową.

Czasem majster, czasem psycholog

Popularne w naszym plebiscycie są także wszelkie działania, dzięki którym samotni seniorzy mogą liczyć na pomoc fachowców. Już w 2018 roku Kraków uruchomił program „Złota Rączka”. Wachlarz usług jest szeroki: wymiana żarówek, gniazdek elektrycznych, wymiana baterii i przeciekających uszczelek w kranach, uszczelnianie przecieków za pomocą silikonu, odpowietrzenie kaloryferów, wymiana lub montaż zamków i klamek w drzwiach, naprawa mebli.

Co roku z tej bezpłatnej usługi korzysta prawie tysiąc seniorów. – Seniorzy dzwonią, by opowiedzieć o prostej usterce, ale bywa, że rozmowa trwa bardzo długo, bo zaczynają opowiadać całe swoje życie – mówi jeden z majstrów. Przyznaje, że czasem czuje się jak pomoc psychologiczna. – Bywa, że oprócz swoich umiejętności nasi fachowcy oferują seniorom również swój czas i otwarte złote serca – przyznaje Marta Wodyńska, pełnomocniczka prezydenta Krakowa do spraw polityki senioralnej. ●

Czekamy na głosy

• Nasz plebiscyt ma pokazać i promować najciekawsze pomysły wspierające seniorów. Spośród nadesłanych przez Państwa propozycji wybraliśmy najciekawsze i poddaliśmy je pod głosowanie.

• Głosować można do 3 maja na stronie **wyborcza.pl/supermiasta** i na stronach lokalnych „Wyborczej”. Wyniki ogłosimy 8 maja.

OGŁOSZENIE Kraj/34423763

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski · Warmia Mazury

Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury 2026 · Katowice dla odmiany · Kraków

Przełojowe Opole · Sopot · Wałbrzych

1 RP

eprasa.pl 181c5a0c86

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

WOJEWODA LUBELSKI

IF-II.747.42.2025.WK

Lublin, dnia 14 kwietnia 2026r.

OBWIESZCZENIE WOJEWODY LUBELSKIEGO o wniesieniu odwołania od decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycjom w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu

Działając na podstawie art. 12 ust. 1 i ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1222) – zwanej dalej ustawą oraz zgodnie z art. 131 i 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) – zwanej dalej Kpa, zawiadamiam, że w dniu 22 stycznia 2026 r. do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie wpłynęło odwołanie od decyzji Wojewody Lubelskiego znak IF-II.747.42.2025.WK o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycjom w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu dla inwestycji pn.: „Budowa gazociągu DN1000 MOP 8,4MPa relacji Wronów-Rozwadów wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi" w ramach inwestycji pn. „Budowa gazociągu Rembelszczyzna-Wronów-Rozwadów-Strachocina wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województwa mazowieckiego, lubelskiego i podkarpackiego".

Odwołanie wraz z aktami sprawy, w tym ww. decyzja Wojewody Lubelskiego, stosownie do art. 133 Kpa w związku z art. 5 ust. 3 ustawy, przekazane zostało w celu rozpatrzenia do Ministra Finansów i Gospodarki, Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa.

Zgodnie z art. 12 ust. 1, 1a, 2a w związku z art. 12 ust. 4 pkt 1 ustawy zawiadomienie stron uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło obwieszczenie na tablicy ogłoszeń, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie podmiotowej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, tj. **od 15 kwietnia 2026 r.**

Wniesienie odwołania w terminie nie wstrzymuje wykonania decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy.

Z upoważnienia Wojewody Lubelskiego
/-/ Michał Zdun
Dyrektor Wydziału Infrastruktury
/podpisano elektronicznie/

Kraj/34430278

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

Szczecin, dnia 17 kwietnia 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Działając na podstawie art. 19 ust. 1a i art. 28 ust. 4 i 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13) oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.) informuję o możliwości zapoznania się z treścią projektów zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie:

1) w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Wydmy między Dźwirzynem a Grzybowem" położonego na terenie gminy Kołobrzeg, w powiecie kołobrzeskim;
2) w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Piławy położonego na terenie gminy Borne Sulinowo, w powiecie szczecineckim, województwie zachodniopomorskim oraz gminy Jastrowie, w powiecie złotowskim, województwie wielkopolskim.

Z projektami ww. zarządzeń można zapoznać się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie https://www.gov.pl/web/rdos-szczecin/bip w zakładce „Obwieszczenia i zawiadomienia" oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie, przy ul. Juliusza Słowackiego 2, 71-434 Szczecin.

Uwagi do treści ww. projektów zarządzeń składać można w terminie **do dnia 18 maja 2026 r.,** pisemnie na adres: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, ul. Juliusza Słowackiego 2, 71-434 Szczecin, ustnie do protokołu w siedzibie organu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej: /rdos-szczecin/SkrytkaESP oraz adres skrzynki e-Doręczeń: AE:PL-50042-45472-DDTIF-21.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie. Odpowiedź na wszystkie wniesione uwagi i wnioski zawarta zostanie w treści uzasadnień do zatwierdzonych zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, dlatego też nie będą udzielane indywidualne odpowiedzi w formie pisemnej. Powyższe zarządzenia wraz z uzasadnieniami opublikowane zostaną na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w zakładce „zarządzenia RDOŚ w Szczecinie".

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Szczecinie
Sylwia Jurzyk-Nordlöw

Kraj/34430241

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak sprawy:SPN.II.752.12.2021
dot. również:
SPN.II.752.50.2023, SPN.II.752.38.2024
SPN.II.752.6.2025, SPN.II.752.8.2025,
SPN.II.752.17.2025, SPN.II.752.25.2025,
SPN.II.752.27.2025

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 37a i 37b ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe" (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 561 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosków PKP S.A., Oddziału Gospodarowania Nieruchomościami w Krakowie,

Wojewoda Świętokrzyski

zawiadamia, że wydane zostały decyzje dotyczące gruntów zajętych pod linie kolejowe, pozostających w dniu 28 lutego 2003 r. we władaniu PKP S.A., niestanowiących własności Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub PKP S.A., stwierdzające nabycie na podstawie art. 37a ustawy o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe", z mocy prawa, z dniem 1 czerwca 2003 r. przez Skarb Państwa prawa własności tych gruntów, a przez PKP S.A. prawa użytkowania wieczystego oraz prawa własności budynków, budowli, lokali i innych urządzeń znajdujących się na tych gruntach.

Obwieszczenie dotyczy decyzji Wojewody Świętokrzyskiego z dnia:

- **19.03.2026 r., znak: SPN.II.752.12.2021, obejmującej nieruchomość położoną w gminie Tuczępy, obręb 0015 Wierzbica, oznaczoną jako działka nr 728/29 o pow. 0,2603 ha (wydzielona z działki nr 728/22 o pow. 0,4160 ha),**
- **14.01.2026 r., znak: SPN.II.752.50.2023, obejmującej nieruchomość położoną w gminie Osiek, obręb 0005 Matiaszów, jako działka nr 513/14 o pow. 0,0375 ha (wydzielona z działki nr 513/6 o pow. 0,3248 ha),**
- **26.09.2025 r., znak: SPN.II.752.38.2024, obejmującej nieruchomość położoną w gminie Chmielnik, obręb 0017 Przededworze, oznaczoną jako działka nr 1345/1 o pow. 0,0600 ha,**
- **30.10.2025 r., znak: SPN.II.752.6.2025, obejmującej nieruchomość** położoną w **gminie Piekoszów, obręb 0001 Piekoszów, oznaczoną jako działka nr 1568 o pow. 1,7700 ha,**
- **26.02.2026 r., znak: SPN.II.752.8.2025, obejmującej nieruchomość położoną w gminie Piekoszów, obręb 0001 Piekoszów, oznaczoną jako działka nr 857 o pow. 0,7700 ha,**
- **26.02.2026 r., znak: SPN.II.752.17.2025, obejmującej nieruchomość położoną w gminie Chmielnik, obręb 0017 Przededworze, oznaczoną jako działka nr 1347/1 o pow. 0,0300 ha,**
- **26.02.2026 r., znak: SPN.II.752.25.2025, obejmującej nieruchomość położoną w gminie Osiek, obręb 0008 Niekrasów, oznaczoną jako działka nr 822/7 o pow. 0,2855 ha,**
- **26.02.2026 r., znak: SPN.II.752.27.2025, obejmującej nieruchomości położoną w gminie Rytwiany, obręb 0011 Strzegomek, oznaczoną jako działka nr 476/4 o pow. 0,0569 ha,**

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 37b ust. 2 i 3 ww. ustawy z dnia 8 września 2000 r. *o komercjalizacji […]* treść obwieszczenia zostanie zamieszczona na stronie internetowej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, jak i na stronach internetowych oraz na tablicach ogłoszeń urzędów gmin, na terenie których położone są nieruchomości objęte ww. decyzjami. Po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia przedmiotowego obwieszczenia w prasie o zasięgu ogólnopolskim uznane zostanie, iż dokonano skutecznego doręczenia ww. decyzji, dotyczących potwierdzenia nabycia przez Skarb Państwa i PKP S.A. z mocy prawa, z dniem 1 czerwca 2003 r. określonych w ustawie praw do nieruchomości.

Dodatkowo informuję, iż w przypadku zgłoszenia się osób, którym przysługiwałyby prawa rzeczowe do nieruchomości wymienionych w decyzjach, zostanie tym osobom udostępniona pełna ich treść. W sprawie kontaktować się można na zasadach uprzednio uzgodnionych telefonicznie (nr tel. 41 342-18-22, 41 342-11-50,41 342-18-47), bądź za pośrednictwem komunikacji elektronicznej (adres e-mail: sekretariat.wiin@kielce.uw.gov.pl), adres do e-doręczeń AE:PL-31216-27516-EHTTU-27 oraz operatora pocztowego lub skrzynki podawczej.

Kraj/34430395

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak sprawy:SPN.II.752.34.2024
dot. również: SPN.II.752.30.2025, SPN.II.752.32.2025,
SPN.II.752.39.2025, SPN.II.752.41.2025,
SPN.II.752.5.2026, SPN.II.752.6.2026,
SPN.II.752.8.2026, SPN.II.752.11.2026,
SPN.II.752.12.2026, SPN.II.752.14.2026.

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 37b ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe" (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 561 ze zm.), w związku z art. 37a ww. ustawy z dnia 8 września 2000 r. oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1691)

Wojewoda Świętokrzyski

zawiadamia, że na podstawie wniosków PKP S.A. Oddziału Gospodarowania Nieruchomościami w Krakowie wszczęte zostały postępowania w sprawach dotyczących wydania decyzji stwierdzających, na podstawie art. 37a ustawy o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe", nabycie przez Skarb Państwa i PKP S.A. z mocy prawa, z dniem 1 czerwca 2003 r., określonych w ustawie praw do nieruchomości pozostających w dniu 28 lutego 2003 r. we władaniu PKP S.A., niestanowiących własności Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub PKP S.A.

Obwieszczenie dotyczy następujących nieruchomości:

Powiat Włoszczowski
Gmina Włoszczowa
obręb 0016 Łachów
numer działki: **nr 349/5** *o pow. 0,1800 ha, (wydzielona z działki* ***nr 349/3*** *o pow. 0,3679 ha),* ***nr 1348/3*** *o pow. 0,0036 ha,* ***nr 1349/5*** *o pow. 0,0346 ha,* ***nr 1351/3*** *o pow. 0,0125 ha i nr* ***1349/4*** *o pow. 0,0090 ha***,**

Powiat Konecki
Gmina Fałków
obręb 0006 Starzechowice
numer działki: **nr 1858/23** *o pow. 0,0250 ha,*

Powiat Sandomierski
Gmina Łoniów
obręb 0002 Bogoria Świniarska
numer działki: **nr 570/2** *o pow. 0,0008 ha,*

Powiat Staszowski
Gmina Staszów
obręb 0006 Grzybów
numer działki: **nr 1018/8** *o pow. 0,1406 ha,*

Powiat Skarżyski
Gmina Skarżysko-Kościelne
obręb 0012 Skarżysko Kościelne
numer działki: **nr 118/389** *o pow. 0,0275 ha (wydzielona z działki nr 118/93 o pow. 0,0341 ha),*
obręb 0004 Lipowe Pole Plebańskie
numer działki: ***nr 426/1*** *o pow. 0,0034 ha i* ***nr 428/1*** *o pow. 0,0318 ha (wydzielone kolejno z działek: nr 426 o pow. 0,1200 ha i nr 428/1 o pow. 0,4500 ha),*

Gmina Suchedniów
Obręb 0005 Krzyżka
numer działki: ***nr 54*** *o pow. 10,0290 ha,*

Powiat Jędrzejowski
Gmina Jędrzejów
obręb 0026 Potok Wielki
numery działek: **nr 1394** *o pow. 0,0259 ha i* ***nr 1395*** *o pow. 0,0563 ha,*
obręb 0035 Wolica
numer działki: ***nr 653*** *o pow. 0,1006 ha.*

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 37b ust. 2 i 3 cyt. ustawy z dnia 8 września 2000 r. **osoby roszczące prawa rzeczowe do przedmiotowych nieruchomości oraz legitymujące się dokumentami, które potwierdzają te prawa, mogą stosowne dowody na tę okoliczność przedłożyć – w terminie 2 miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego obwieszczenia w prasie o zasięgu ogólnopolskim –** w Wydziale Skarbu Państwa i Nieruchomości Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach na zasadach uprzednio uzgodnionych telefonicznie (nr tel. 41-342-18-76, 41-342-18-43, 41-342-11-50), bądź za pośrednictwem komunikacji elektronicznej (adres e-mail: sekretariat.wiin@kielce.uw.gov.pl), adres do e – doręczeń: AE:PL-31216-27516-EHTTU-27 oraz operatora pocztowego lub skrzynki podawczej. Po upływie ww. terminu wnioski PKP S.A. zostaną rozpatrzone w oparciu o zgromadzony w sprawach materiał dowodowy.
Wyjaśniam również, że zgodnie z treścią ww. przepisu niniejsze obwieszczenie zostanie jednocześnie zamieszczone w prasie o zasięgu ogólnopolskim, na stronie internetowej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, jak i na stronach internetowych oraz na tablicach ogłoszeń urzędów gmin, na terenie których położone są przedmiotowe nieruchomości.
Stosownie do art. 49 k.p.a. po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia niniejszego obwieszczenia uważa się, iż zostało dokonane zawiadomienie o zamiarze potwierdzenia nabycia przez Skarb Państwa i PKP S.A. z mocy prawa, z dniem 1 czerwca 2003 r. określonych praw do ww. nieruchomości.

Kraj/34430379

eprasa.pl 181c5a0c86

Kreml już szuka w UE Orbána 2.0

– Nie należy się łudzić, że ostatnie wydarzenia w Budapeszcie oznaczają całkowity krach polityki Kremla w UE. Rosyjskie władze znajdą środki, by nadal ją realizować.

• **Antyrządowy protest w Bratysławie, na transparencie podobizna premiera Słowacji Roberta Fico i napis „Kolaborant, ruski troll" 14 kwietnia 2026 r.**
FOT. REUTERS / RADOVAN STOKLASA

ROZMOWA Z
IWANEM PRIEOBRAŻENSKIM
rosyjskim politologiem i publicystą

WIKTORIA BIELIASZYN: Władimir Putin czuje się dzisiaj przegrany w związku z wynikami wyborów na Węgrzech?
IWAN PRIEOBRAŻENSKI*: Oczywiście, odniósł poważną klęskę. Rosyjskie władze w dużym stopniu były na taki wynik przygotowane, ale nie da się ukryć, że wraz ze zwycięstwem Pétera Magyara straciły w UE człowieka, który chciał dla nich pracować.

Trzeba bowiem przyznać, że zwłaszcza ostatni rok, a może i dwa, to okres, kiedy Viktor Orbán kompleksowo obsługiwał zapotrzebowanie rosyjskiej polityki zewnętrznej w Unii Europejskiej.

Trudno dziś uwierzyć, że przed laty Orbán doszedł do władzy jako polityk znany z antyrosyjskich haseł.
– To prawda, młody Orbán opowiadał się za ograniczeniem współpracy z Rosją i krytykował poprzednie władze węgierskie, nazywając ich politykę względem Kremla „kładzeniem się pod Moskwę". Na pierwszym etapie swojej działalności był albo zdawał się być wierny swoim hasłom, ale z czasem jego współpraca z Rosją się zacieśniała.

Bo z Rosji płynęły pieniądze?
– Interesy Orbána okazały się zbieżne z interesami Kremla. To nie tak, że Orbán z dnia na dzień stał się rosyjskim agentem: starał się zbudować system autorytarny na Węgrzech, a normy obowiązujące w UE mu w tym przeszkadzały. Coraz częściej więc wchodził w konflikty z UE i z poszczególnymi państwami członkowskimi. Im gorsze były relacje przywódcy Węgier z Unią Europejską, tym bardziej angażował się w relację z Rosją i Chinami. Na poziomie retoryki bliższa była mu Moskwa, co jest dość sztampowe w podobnych sytuacjach.

Jak to rozumieć?
– Każdy populistyczny polityk może w pewnym momencie posunąć się do gróźb pod adresem Brukseli, że zwróci się ku Moskwie, równolegle próbując zachować pewien balans w relacjach z obiema stronami. Orbán był w tym podobny do Aleksandra Łukaszenki, który choć zależy od Rosji, to przez lata starał się usiedzieć na dwóch stołkach: europejskim i rosyjskim.

Im więcej wspólnych interesów i wartości Orbán miał z Moskwą, tym więcej było korupcyjnych schematów. Rozmowy szefa węgierskiego MSZ Pétera Szijjártó z Siergiejem Ławrowem, których krótkie fragmenty mieliśmy okazję posłuchać dzięki wyciekom w czasie kampanii wyborczej, pokazują, że oprócz usług politycznych władze węgierskie świadczyły Rosjanom usługi personalne. Mam tu na myśli pomoc w zniesieniu sankcji nałożonych na konkretne osoby, ale myślę, że podobnych usług było znacznie więcej.

W jaki sposób Rosja się odwdzięczała Węgrom?
– Za pomocą wspólnych projektów. Wiadomo, że handel rosyjską ropą, gazem oraz ich produktami na terytorium UE był wspólnym projektem rosyjsko-węgierskim. Rosja sprzedawała Węgrom tanio surowce, a one sprzedawały produkty powstałe w wyniku ich obróbki na europejskich rynkach, co zasilało oba budżety.

Rosyjski Rosatom tworzył z Węgrami wspólne firmy, co doprowadziło m.in. do projektu rozbudowy elektrowni atomowej Paks, ale także do nawiązania wieloletniego partnerstwa strategicznego, z którego nowe węgierskie władze nie będą mogły zrezygnować, bo musiałyby zwrócić Rosji włożone miliardy. Sytuację zmieniłoby nałożenie przez Brukselę sankcji na Rosatom, których wprowadzenie do tej pory blokowały Węgry. I to dla Pétera Magyara byłoby wygodne.

Trzeba rozumieć, że Orbán, podpisując umowy z Rosją, nie tylko pozwalał swojemu otoczeniu zarobić na współpracy z nią setki milionów, a może i miliardy euro, ale też zapewniał Rosji uzależnienie od niej Węgier na najbliższe 25-50 lat.

No właśnie, relacje między Węgrami a Rosją były budowane przez lata. Eksperci mówią, że nie da się ich zerwać z dnia na dzień czy nawet z roku na rok.
– Nie mam pewności, że Péter Magyar zechce całkowicie zerwać relacje z Rosją. Gdyby się jednak zdecydował, to ma właściwie gotowy plan, który przygotował swego czasu dla Gruzji Micheil Saakaszwili.

Tylko że jego metody nie były, delikatnie mówiąc, w pełni legalne.
– Walka była brutalna i trwała dzięki temu stosunkowo krótko, skutkując zmuszeniem przedstawicieli gruzińskiego biznesu albo do oddania aktywów, albo do zamknięcia interesów. Im mocniej Saakaszwili walczył z korupcją, tym szybciej przebiegało odłączenie gruzińskiej gospodarki od rosyjskiej, a w konsekwencji wyzwolenie się spod rosyjskiej presji.

Czy na Węgrzech możliwy jest podobny scenariusz?
– Magyar zapowiadał przeprowadzenie potężnej kampanii antykorupcyjnej. Trzeba odnotować, że zaczął karierę polityczną od publikacji swoich rozmów z żoną na temat korupcji w rządzie Orbána. Na pewno więc będzie dążył do rozliczeń. Nie ma innej drogi. Musi walczyć o odbudowę niezależnego systemu sądownictwa, który obecnie jest podporządkowany władzy wykonawczej i zapełniony ludźmi naznaczonymi przez Orbána.

W odróżnieniu od Polski, gdzie rząd Donalda Tuska nie zdobył większości konstytucyjnej, wskutek czego jego działania są mocno hamowane przez przedstawicieli poprzednich władz i nowego prezydenta, na Węgrzech podobna sytuacja nie będzie miała miejsca. Przeciwnie, w sposób dość rewolucyjny Magyar już żąda od prezydenta jak najszybszego ustąpienia, by nowy parlament mógł wybrać nowego.

A później?
– Walka z korupcją. Orbanowscy biznesmeni będą tracić swoje wpływy, a wraz z nimi – Rosja, bo korupcyjne powiązania z Rosją będą stopniowo zrywane. Jeśli wszystko pójdzie dobrze, Węgry zaczną budować zdrowe relacje gospodarcze z innymi państwami i tak przekształcą się z mafijnego monopolu Orbána w państwo otwarte gospodarczo.

Orbán starał się zbudować system autorytarny na Węgrzech, a normy obowiązujące w UE mu w tym przeszkadzały

Co jednak z relacjami z Rosją, których podobno nie da się łatwo zerwać?
– Nie jest to niemożliwe. Węgry już teraz nie otrzymują rosyjskiej ropy i nauczyły się bez niej sobie radzić. Nie otrzymują też właściwie gazu.

Czy Péter Magyar zdecyduje się na odcięcie się do Rosji?
– I tutaj przechodzimy do dotyczących go ograniczeń. Obiecał swoim wyborcom, że dołoży wszelkich starań, by Węgry kupowały tanią ropę. Niestety, rosyjskie ropa i gaz są tańsze od innych dostępnych na rynku. Magyar mówił co prawda o staraniach, więc nie oznacza to, że rzeczywiście będzie kupować surowce od Rosji, ale musi pokazać wyborcom, iż zrobił wszystko, by kupować je jak najtaniej. Nie jest to jednak sytuacja bez wyjścia, negocjacje z Rosjanami zawsze mogą pójść nie po jego myśli, gazociąg „Przyjaźń" może nadal nie działać i tak dalej...

Drugi problem – Magyar musi na razie pracować z systemem zbudowanym przez Orbána. Nie da się go zmienić w jeden dzień. Musi więc znaleźć w nim ludzi, którzy będą gotowi współpracować, a tym samym zdradzić Orbána i jego partię. Nie może im powiedzieć: to teraz odwróćcie się od Orbána, a my was później wsadzimy do więzienia. Musi dać nadzieję, że będą mogli wpisać się w nowy, demokratyzujący się system władzy.

A więc obiecać, że nie zostaną ukarani za swoje wcześniejsze działania?
– Dokładnie tak. Pamiętamy, że Magyara do władzy nie doprowadziły hasła dotyczące polityki zagranicznej, tylko trudnej sytuacji gospodarczej Węgier. Żeby utrzymać władzę i nie doprowadzić do sytuacji, w której opozycja przechodzi do kontrataku, nie może pozwolić sobie na radykalne ruchy, które mogłyby jeszcze bardziej podzielić społeczeństwo. Nie należy spodziewać się z jego strony w najbliższych miesiącach mocnych komunikatów, w których mówiłby albo o całkowitym odcięciu się od Rosji, albo o większym wsparciu dla Ukrainy.

Rosyjskie władze, a w ślad za nimi propagandyści ostro komentowali kampanię wyborczą na Węgrzech, ośmieszali i oczerniali Magyara, kibicowali Orbánowi. Reakcja Rosji na wyniki wyborów była jednak zachowawcza.
– Tradycyjnie rosyjskie wpływy wyglądają tak, że nawet jeśli Kreml oficjalnie bardzo wspiera konkretnego polityka, to zawsze są też pewne powiązane z Kremlem grupy, które równolegle, na wszelki wypadek, w swoich własnych interesach, budują relacje z potencjalnymi nowymi władzami. Nikt jeszcze specjalnie nie sprawdzał potencjalnego nowego rządu i otoczenia Magyara pod kątem powiązań z Rosją, ale jestem przekonany, że nietrudno będzie znaleźć tam rosyjskich lobbystów.

Nie będą oni oczywiście mieć decydującego wpływu na politykę rządu, ale pewne naciski będą podejmowane. Co więcej, grając na podziale elit politycznych i przyjmując w swoje szeregi tych, którzy odwrócą się teraz od Orbána i jego partii, Magyar w pakiecie dostanie także część rosyjskich lobbystów. Kreml będzie starał się to wykorzystywać.

Dlatego rosyjscy politycy i urzędnicy, na przykład szef MSZ Siergiej Ławrow, wyrażają dzisiaj „gotowość do współpracy z nowym kierownictwem Węgier"?
– To też reakcja na słowa Magyara, który nie zatrzaskuje w swoich wystąpieniach drzwi przed Rosją. Wprost mówi, że w pewnych sprawach jest gotów rozmawiać. Kreml odpowiada więc tym samym i mówi, że jest gotów współpracować z Budapesztem, jeśli ten będzie „bronić narodowych interesów". Jak wiadomo dzięki upublicznionym zapisom rozmów między rosyjskimi i węgierskimi politykami, zdaniem Moskwy narodowe interesy Węgier to nic innego,

eprasa.pl 181c5a0c86

jak ochrona interesów Rosji. Péter Magyar, jako były poseł PE, powinien dobrze rozumieć, jaki sygnał wysyła mu w ten sposób Rosja.

Jednak Rosja nie może liczyć, że będzie miała na Węgrzech agenta formatu Orbana.
– Najprawdopodobniej nie. Lobbyści będą się starali coś zdziałać, ale nie sądzę, by wiele uzyskali. Zobaczymy, kto wejdzie do nowego rządu i czy znajdą się w nim ludzie, których Rosja dała radę skorumpować wcześniej, i jeśli tak, to jakie stanowiska obejmą. Nie można zakładać z całą pewnością, że w nowym rządzie nie będzie ludzi, którzy będą Rosji pewne rzeczy donosić, ale z pewnością nie będzie to na tak systemowym poziomie, jak przy Orbánie. Skoro więc to okienko dla Rosji się zamknęło, to Kreml będzie próbował wybić dla siebie jakieś nowe.

I poszuka Orbána 2.0 w Europie?
– Orbán 2.0 jest już właściwie wszystkim znany, to premier Słowacji Robert Fico, który w ostatnich latach drastycznie zmienił pozycję względem Orbána, przekształcając się z ostrego krytyka w jego przyjaciela.

Fico jest jednak znacznie słabszy od Orbána, nie siedzi na stołku od 16 lat, ma za to w rządzie dość różnorodną, proeuropejską koalicję. Skala poparcia dla niego i jego partii nie przewyższa obecnie 20 procent, co uprawdopodabnia jest porażkę w przyszłorocznych wyborach.

Wiadomo, że Moskwa zaproponuje mu, by wspierał Rosję na arenie europejskiej i wziął na siebie blokady różnych europejskich środków, czym wcześniej zajmowały się Węgry przy poparciu Słowacji, ale to będzie trudne do zrealizowania. Fico musiałby bowiem zdecydować się na reputację totalnie prorosyjskiego polityka. Wiązałoby się to co prawda z potężnym wsparciem ze strony Kremla, także finansowym, ale myślę, że premier Słowacji nie zaryzykuje. Jeden Fico zresztą Rosji nie wystarczy.

Dlaczego?
W Unii Europejskiej działa zasada „dwóch eurosceptyków". W przeszłości jednym z nich, rzekłbym, headlinerem, była Polska, która chętnie walczyła z Brukselą, ale tylko przy wsparciu Viktora Orbána, by nie można było pozbawić jej prawa głosu.

Po klęsce PiS rolę headlinera wziął na siebie Orbán, a akompaniował mu Fico. Obecnie premier Słowacji, nawet, gdyby uzyskał wsparcie Moskwy, Waszyngtonu i Pekinu, nie ma zaplecza wewnątrz UE. Co więcej, KE już zapowiedziała, że konieczne jest zrewidowanie zasad podejmowania decyzji wewnątrz Unii Europejskiej, by uniemożliwić akcje sabotażowe, podobne do tych, za które odpowiedzialny był Orbán. Wtedy głos Słowacji by nie wystarczył, więc Moskwa musi szukać kolejnych sojuszników.

Kto miałby zostać takim sojusznikiem Rosji?
– Kandydatów nie jest wcale mało. Rosja z pewnością rozważa Włochy. Wicepremier Matteo Salvini to aktywny przyjaciel Kremla, zwolennik i obrońca wszelakich rosyjskich inicjatyw, jak na przykład udział Rosji w Biennale w Wenecji czy przeprowadzenie festiwalu propagandowej telewizji Russia Today we Włoszech.

To człowiek, któremu włoskie organy ścigania zarzucały prowadzenie negocjacji z Kremlem w sprawie pieniędzy na jego kampanię wyborczą do PE. Środki miał otrzymać za pośrednictwem państwowego koncernu energetycznego Eni. Włoskie władze nic mu nie udowodniły, ale zarzuty były.

Według najnowszych sondaży, Salvini ma szansę stanąć na czele kolejnego włoskiego rządu i zastąpić tym samym premier Giorgię Meloni.

Kogo jeszcze spośród europejskich polityków mogą rozpatrywać dzisiaj Rosjanie?
– Jordana Bardellę, lidera francuskiego Zgromadzenia Narodowego, który zastąpił na tym stanowisku Marine Le Pen. W tym przypadku byłoby jednak trudniej, bo należałoby pokonać przeszkodę, jaką są wybory prezydenckie. Z sondaży wiemy jednak, że szanse Bardelli są dość wysokie, zwłaszcza, jeśli lider ZN da radę przedstawić się Francuzom jako centrysta.

A Bułgaria, w której coraz bardziej wzmacniają się prorosyjskie nastroje?
– Też jest traktowana przez Kreml jako potencjalne koło ratunkowe, także ze względu na to, że tamtejsze elity są silnie skorumpowane przez Rosję. Kremlowi sprzyja też to, że w Bułgarii doszło do poważnego rozłamu. W jego wyniku mamy obrażonego prezydenta, który podał się do dymisji, by stworzyć własną partię, zdolną do sięgnięcia w niedalekiej przyszłości po większą władzę niż prezydencka. Wyniki wyborów w Bułgarii też są więc jedną z możliwości dla Kremla, bo były prezydent zdecydowanie jest postrzegany w Moskwie jako ktoś, z kim można współpracować.

To wszystko?
– Dodałbym jeszcze niemiecką partię AfD, choć to znacznie bardziej odległa perspektywa, i zamknął tym samym listę głównych kandydatów. Ale są jeszcze pomniejsi, jak choćby Słowenia. Przewodniczący tamtejszego parlamentu oświadczył ostatnio, że jego partia będzie domagać się referendum w sprawie ewentualnego wyjścia z NATO. Niby to nie prorosyjski, tylko prosłoweński polityk, co nie zmienia faktu, że w najbliższym czasie uda się do Moskwy. I takich potencjalnych, maleńkich sojuszników, jak Słowenia, Cypr czy Chorwacja, gdzie w ostatnim czasie do władzy również dochodzą sympatycy Kremla, Rosja może mieć więcej. Dla niej nawet jeden mały sojusznik, który będzie wspierał nieco większego Orbána 2.0, będzie w zupełności wystarczający.

Czyli Kreml po porażce na Węgrzech nie załamuje rąk?
– Myślę, że ma nadzieję na szybkie znalezienie co najmniej dwóch „kluczy blokowania" decyzji UE, o których przed chwilą rozmawialiśmy. Jednocześnie nie uważa, że relacje z Węgrami są całkiem stracone. Oczywiście Putin wie, że węgierskie władze nie będą już jego „trojańską myszą wewnątrz UE", ale jest równocześnie pewny, iż uda mu się rosyjski system wpływów w Europie nieznacznie przetasować, by nadal działał.

Co Rosja, przynajmniej na ten moment, utraciła?
– Możliwość wpływania na sankcje, co może przełożyć się na przyjęcie w najbliższym czasie nowych pakietów ograniczeń, które samotny Fico będzie się bał zablokować. Te sankcje mogłyby dotknąć Rosyjską Cerkiew Prawosławną, Rosatom, ale też wiele rosyjskich firm, wobec których zastosowano wyjątki, jeśli chodzi o nakładanie ograniczeń.

Dla Rosji najważniejsza jest jednak dzisiaj nie tyle sytuacja wewnątrz UE, co Ukraina, która w najbliższym czasie otrzyma w końcu kredyt na 90 miliardów euro, blokowany przez Orbána. Ta pożyczka dla Ukrainy oznacza rozwiązanie wielu problemów związanych z finansowaniem obrony i innych działań na polu walki, może też umożliwić realizację kontrofensywy, co dla Rosjan jest złą informacją.

No i nie zapominajmy o kosztach: szukanie Orbána 2.0 nie jest tanią sprawą, organizacja tego konkursu wymaga sporych nakładów, trzeba mieć co zaoferować, a pieniędzy Kreml ma coraz mniej.

To akurat dobra wiadomość.
– Oczywiście. Porażka Orbána niewątpliwie przysporzy Kremlowi problemów, co jest bardzo dobrą informacją. Nie należy jednak się łudzić, że ostatnie wydarzenia w Budapeszcie oznaczają całkowity krach polityki Kremla w UE. Rosyjskie władze znajdą środki, by nadal ją realizować, dlatego nie wolno popadać w euforię. Te słowa powinni też usłyszeć niektórzy europejscy liderzy, którzy zachowują się, jak gdyby to oni obalili Viktora Orbána. Stanowisko wielu europejskich polityków, wygłaszających zwycięskie przemówienia, jest nieadekwatne, przyczynia się do utraty czujności i bezczynności. A na to pozwolić sobie nie można, zwłaszcza teraz, kiedy Rosja zwiększy swoją aktywność, by utrzymać wpływy w UE. ●

Rozmawiała Wiktoria Bieliaszyn

***Iwan Prieobrażenski** – rosyjski politolog i publicysta, koordynator projektu Moskiewski Klub Polityczny. Pracował w Centrum Technologii Politycznych, piśmie „Profil" i dzienniku „Wiedomosti"

wyborcza.pl

• **Cała rozmowa na Wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34430401

PREZYDENT MIASTA RACIBÓRZ

ogłasza drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości położonej w Raciborzu przy ul. Tęczowej i ul. Odrodzenia

lp.	WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU	
1.	Położenie i opis nieruchomości	Nieruchomość położona jest w Raciborzu, w obrębie Markowice, przy ul. Tęczowej i ul. Odrodzenia. Bezpośrednie otoczenie nieruchomości stanowi zabudowa jednorodzinna oraz tereny rolnicze. Działki zagospodarowane są jako teren zielony porośnięty zróżnicowaną roślinnością (krzewy, trawy). Wykonanie wewnętrznej drogi dojazdowej, łączącej działki przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową z drogą publiczną, nastąpi kosztem i staraniem nabywcy nieruchomości.
2.	Oznaczenie geodezyjne	W skład nieruchomości wchodzą działki oznaczone ewidencyjnie: 1) nr 537/2 k.m. 4 obręb Markowice o powierzchni 0,0903 ha, 2) nr 537/4 k.m. 4 obręb Markowice o powierzchni 0,1191 ha, 3) nr 537/5 k.m. 4 obręb Markowice o powierzchni 0,0872 ha, 4) nr 537/6 k.m. 4 obręb Markowice o powierzchni 0,0933 ha, 5) nr 537/7 k.m. 4 obręb Markowice o powierzchni 0,0972 ha, 6) nr 537/8 k.m. 4 obręb Markowice o powierzchni 0,1350 ha, 7) nr 537/9 k.m. 4 obręb Markowice o powierzchni 0,0768 ha. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi **0,6989 ha**.
3.	Numer księgi wieczystej	GL1R/00049749/4, GL1R/00015486/5
4.	Forma zbycia nieruchomości	Drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości
5.	Cena wywoławcza netto	**900 000 zł** Cena uzyskana w wyniku przetargu powiększona zostanie o podatek od towarów i usług według stawki 23%, stosownie do przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.
6.	Termin i miejsce przetargu	Przetarg odbędzie się **w dniu 18 czerwca 2026 r. o godzinie 11.00**, w sali nr 125 na I piętrze Urzędu Miasta Racibórz przy ul. Króla Stefana Batorego 6.
7.	Wadium	**90 000 zł**, winno być uznane na rachunku gminy najpóźniej **w dniu 11 czerwca 2026 r.**
8.	Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	**EZ2/9MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Na działkach wrysowano: 1) Strefę obserwacji archeologicznej. 2) Park krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich". 3) Nieprzekraczalną linię zabudowy – dotyczy działek nr 537/4 i 537/9. 4) Obowiązującą linię zabudowy – dotyczy działki nr 537/2. 5) Napowietrzną linię elektroenergetyczną średniego napięcia – dotyczy działek nr 537/4 i 537/9. 6) Napowietrzną linię elektroenergetyczną niskiego napięcia (nN) – dotyczy działki nr 537/2. 7) Strefę ochronną od napowietrznych linii elektroenergetycznych niskiego i średniego napięcia – dotyczy działek nr 537/4 i 537/9. 8) Strefę ochronną od napowietrznych linii elektroenergetycznych niskiego napięcia – dotyczy działki nr 537/2.
9.	Miejsce wywieszenia ogłoszenia o przetargu	Tablica ogłoszeń Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, usytuowana w budynku Urzędu Miasta Racibórz, II piętro
10.	Miejsce publikacji ogłoszenia o przetargu	Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miasta Racibórz pod adresem www.bipraciborz.pl, zakładka Rejestry/Rejestr przetargów nieruchomości/Ogłoszenia o przetargach/Sprzedaż; strona internetowa Urzędu Miasta Racibórz www.raciborz.pl, podstrona Urząd, zakładka Baza nieruchomości
11.	Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje dotyczące przetargu	Urząd Miasta Racibórz, ul. Króla Stefana Batorego 6, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, pokój 215, tel. 32 755 07 41, e-mail: gn6@um.raciborz.pl

Kraj/34430319

GGN.II.6821.34.2026 Płock, dnia 10.04.2026r.

OGŁOSZENIE O ZAMIARZE ZOBOWIĄZANIA DO UDOSTĘPNIENIA NIERUCHOMOŚCI

Na podstawie art. 124b oraz art. 124a w związku z art. 113 ust. 5, 7 art. 114 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026, poz. 399),

Starosta Płocki

podaje do publicznej wiadomości informację o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego dotyczącego wydania decyzji zobowiązującej do udostępnienia nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym oznaczonej jako działka ewidencyjna **nr 10/4 o pow. 0,2506 ha** położona w obrębie ewidencyjnym **Jordanów, gm. Gąbin** w związku z demontażem istniejącego słupa kratowego, wymianą przewodów linii WN oraz przycięciem lub usunięciem drzew i krzewów zagrażających bezpiecznemu funkcjonowaniu linii.
W związku z powyższym jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia, nie zgłoszą się osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do tej nieruchomości, zostanie wszczęte postępowanie.
Zgłoszenia można dokonać na adres Starostwa Powiatowego w Płocku ul. Bielska 59 lub osobiście w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34430646

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

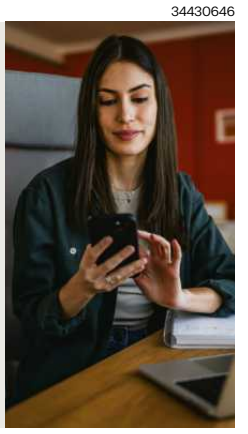

eprasa.pl 181c5a0c86

Przekaż 1,5 proc. podatku na konkretny cel

Na nasze 1,5 proc. podatku każdego roku czekają przewlekle chorzy, niepełnosprawni, szkoły, schroniska dla zwierząt. Nas to nic nie kosztuje.

Justyna Sobolak

Coraz chętniej przekazujemy organizacjom pożytku publicznego (OPP) 1,5 proc. podatku. Ministerstwo Finansów podaje, że w ubiegłym roku na konta organizacji wpłynęło z tego tytułu rekordowe 2,3 mld zł. To o blisko 379 mln zł więcej niż rok wcześniej.

Na przekazanie 1,5 proc. podatku zdecydowało się 16,3 mln podatników, czyli o 1,5 mln więcej niż w 2024 roku.

– Kolejny raz podatnicy pokazali, że chcą pomagać i wspierać organizacje pożytku publicznego. Mamy coraz większą świadomość, że przekazując 1,5 proc. podatku podczas rozliczania PIT, realnie wspieramy cele społeczne, które są dla nas ważne – mówił, podsumowując wyniki, wiceminister finansów i szef Krajowej Administracji Skarbowej Marcin Łoboda.

W ubiegłym roku przeciętna kwota przekazywanych wpłat wyniosła 140 zł. Najwięcej ich trafiło do Fundacji Dzieciom „Zdążyć z Pomocą" (375 118 495,92 zł), Fundacji Siepomaga (199 288 801,33 zł) oraz Fundacji Avalon (108 211 323,10 zł).

Nic nie kosztuje

Przekazanie 1,5 proc. nic nie kosztuje, a dla podopiecznych fundacji stanowi ogromne wsparcie. – Pieniądze pozyskiwane z 1,5 proc. podatku są dla wielu rodzin absolutnie kluczowym wsparciem, ponieważ pozwalają pokryć koszty, które w praktyce często przekraczają ich możliwości finansowe – mówiła w rozmowie z portalem Wyborcza.biz Małgorzata Altewęgier, prezeska zarządu Fundacji Dzieciom „Zdążyć z Pomocą".

Zwróciła uwagę, że podopieczni przeznaczają te pieniądze przede wszystkim na leczenie i specjalistyczną rehabilitację, która w przypadku chorób przewlekłych czy rzadkich musi być prowadzona regularnie, nawet przez całe życie.

– Wiele rodzin korzysta z tych środków także po to, aby opłacić nierefundowane leki, innowacyjne terapie, turnusy rehabilitacyjne, a w niektórych przypadkach również kosztowne operacje za granicą – dodawała prezeska fundacji.

Brak wskazania konkretnej OPP w deklaracji PIT skutkuje tym, że kwota 1,5 proc. podatku nie trafia do żadnej organizacji społecznej, lecz pozostaje w budżecie państwa

Nie tylko KRS

1,5 proc. najłatwiej przekazać, rozliczając się ze skarbówką przez usługę Twój e-PIT. Czeka tam już wstępnie przygotowane przez urzędników zeznanie. Jeśli w poprzednim roku nie wskazywaliśmy w PIT żadnego OPP, w miejscu organizacji będzie pusta rubryka. Jeśli jednak przekazywaliśmy 1,5 proc., wtedy wpisana będzie ta sama organizacja, co w roku poprzednim.

Możemy więc wskazać nowe OPP lub zatwierdzić to, które już jest umieszczone w zeznaniu z roku poprzedniego. Chcąc zmienić OPP, wystarczy w usłudze Twój e-PIT wybrać po numerze KRS nową organizację.

Jeśli jednak chcemy wesprzeć konkretną osobę, samo wskazanie OPP nie wystarczy. Wówczas trzeba również podać tzw. cel szczegółowy. Najczęściej to imię i nazwisko podopiecznego fundacji wraz z przypisanym do niego określonym numerem. Celem szczegółowym może być też na przykład konkretny projekt, realizowany przez daną organizację.

Zamieszczenie tej informacji jest wskazówką dla organizacji pożytku publicznego, jak powinna wykorzystać przekazane pieniądze. W przypadku organizacji, które prowadzą tzw. subkonta dla swoich podopiecznych, cel szczegółowy jest podstawą do przekazania pieniędzy konkretnej osobie.

W ten sam sposób można przekazać 1,5 proc., rozliczając się na papierowym formularzu czy przez inne strony internetowe.

Trzeba jednak pamiętać, że urząd skarbowy będzie mógł przekazać środki OPP tylko wtedy, gdy zapłacimy należny podatek wynikający z PIT za 2025 rok w pełnej wysokości do 30 czerwca 2026 roku.

1,5 proc. podatku przekazać mogą także emeryci i renciści. Wystarczy, że w zeznaniu PIT-37 lub PIT-36 wskażą wybraną OPP i ewentualnie cel szczególny.

FOT. MACIEK JAŹWIECKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

OGŁOSZENIE PŁATNE
Kraj/34429060

Twoje 1,5%
ratuje zwierzęta!
OGÓLNOPOLSKIE TOWARZYSTWO OCHRONY ZWIERZĄT
OTOZ
ANIMALS
Od 24 lat ratujemy zwierzęta. W ostatnich 10 latach przeprowadziliśmy 60 769 interwencji ratując życie i zdrowie zwierząt, a w samym 2025 roku 8 116 interwencji. Pod naszą opieką znajduje się ponad 3000 zwierząt. Leczymy je, szczepimy, sterylizujemy oraz szukamy dla nich nowych, dobrych domów.
1,5%
KRS 0000069730
www.animalsi.pl

1 RP

eprasa.pl 181c5a0c86

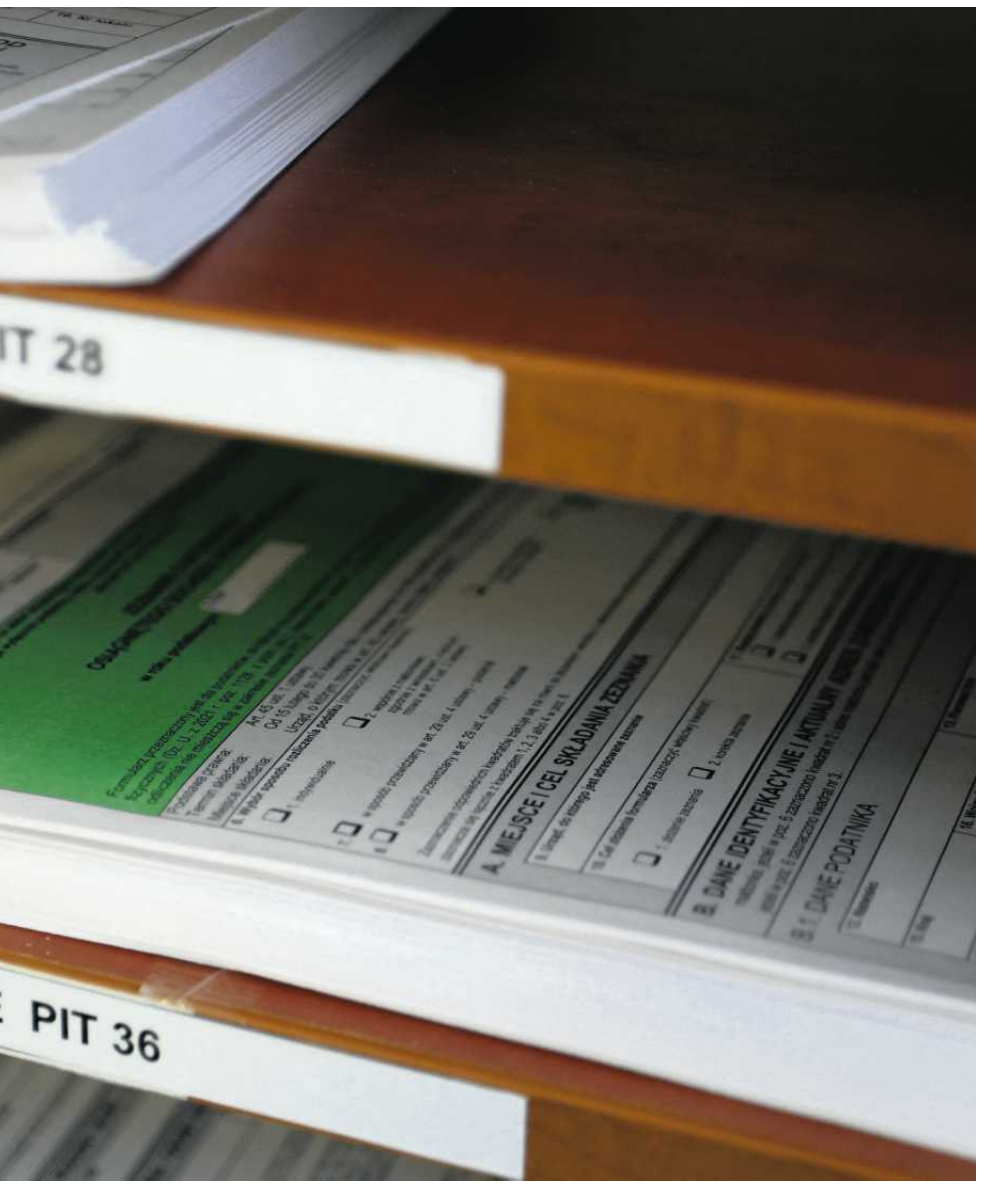

W przypadku, gdy emeryt otrzymał z organu rentowego rozliczenie roczne PIT-40A, może złożyć oświadczenie PIT-OP. Rozwiązanie to dotyczy osób, dla których podatek należny został wykazany przez organ rentowy w PIT-40A i nie złożyły one zeznania PIT-37 lub PIT-36. To szczególnie ważne, bo wielu emerytów zostanie rozliczonych automatycznie – jeśli nie mają ulg, to nawet nie zaglądają do systemu Twój e-Pit, nie wysyłają pitu pocztą czy nie idą do urzędu skarbowego. A to oznacza, że ich 1,5 proc. podatku wędruje do budżetu państwa.

Brak OPP lub błąd we wskazaniu? Złóż korektę

Brak wskazania konkretnej OPP w deklaracji PIT skutkuje tym, że kwota 1,5 proc. podatku nie trafia do żadnej organizacji społecznej, lecz pozostaje w budżecie państwa. Jeśli więc nie wskazaliśmy OPP w deklaracji, bo nie wiedzieliśmy o takiej możliwości, zapomnieliśmy o niej lub nasze zeznanie automatycznie zaakceptowała skarbówka, jeszcze nic straconego.

Można w takim przypadku złożyć korektę PIT. Trzeba jednak pamiętać, że obowiązują w tym zakresie konkretne terminy. Na poprawę danych związanych z 1,5 proc. jest miesiąc od upływu terminu do złożenia zeznania. Termin miesiąca płynie więc od 30 kwietnia 2026 roku. A to oznacza, że zmienić dane można maksymalnie do 31 maja 2026 roku.

Apele o wydłużenie tego okresu napływają do Rzecznika Praw Obywatelskich. Pod koniec 2025 roku RPO zwrócił się do Ministerstwa Finansów z prośbą o ocenę zasadności wydłużenia terminu na złożenie korekty, uprawniającego do skutecznego przekazania OPP 1,5 proc. podatku. Podatnicy wskazują, że odebranie prawa do przekazania 1,5 proc.w przypadku późniejszej korekty jest niesprawiedliwe i trudne do zaakceptowania.

W jednej ze spraw, jaka wpłynęła do RPO, obywatel został wezwany do korekty zeznania z powodu błędnych danych dotyczących OPP. Wezwanie wystawiono 13 czerwca 2025 roku z informacją, że jeśli podatnik nie dokona korekty do 31 maja 2025 roku, to nie będzie miał możliwości przekazania 1,5 proc. podatku na OPP. Chodziło o kwotę kilku tysięcy złotych, które mogły realnie zasilić konto organizacji niosącej pomoc potrzebującym. Pieniądze pozostały jednak w budżecie państwa.

Przepisy obowiązujące do 31 grudnia 2010 roku przewidywały możliwość przekazania podatku dla OPP wynikającego z korekty zeznania, pod warunkiem że została ona dokonana w ciągu dwóch miesięcy od upływu terminu do złożenia zeznania. Po nowelizacji, od stycznia 2011 roku, termin ten skrócono do jednego miesiąca.

Przekazujemy miliardy

2,3

MLD ZŁ

• Tyle pieniędzy wpłynęło w 2025 roku na konta organizacji pożytku publicznego z tytułu 1,5 proc. podatku. Najwięcej w historii, o blisko 379 mln zł więcej niż rok wcześniej

Źródło: Ministerstwo Finansów

OGŁOSZENIE Warszawa/34416914

RÓŻNI LUDZIE, JEDEN ŚWIAT

Pomagamy dorosłym z niepełnosprawnością w leczeniu i rehabilitacji.

Wpłać 1,5%

fundacjaagory.pl
KRS 210120

FUNDACJA AGORY

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34426160

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34420569

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34419961

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34416767

DAD

FUNDACJA DOMOWE HOSPICJUM DLA DZIECI W OPOLU

ul. Armii Krajowej 11-13 A
45-071 Opole
tel./fax: 77 442 51 08
www.hospicjum.opole.pl

HOSPICJUM PERINATALNE W OPOLU
PRZY FUNDACJI DOMOWE HOSPICJUM DLA DZIECI W OPOLU

eprasa.pl 181c5a0c86

Budżet na dużym minusie już po m PIT pod kreską, ministerstwo wyja

Budżet państwa po pierwszym kwartale tego roku jest mocno na minusie. Deficyt sięgnął 69,5 mld zł, a najbardziej rzuca się w oczy jeden wskaźnik: wpływy z PIT okazały się ujemne. Ministerstwo Finansów przekonuje jednak, że to efekt zmian systemowych, a nie załamania dochodów.

Kasia Bielecka

Budżet państwa po trzech pierwszych miesiącach 2026 roku zamknął się wyraźnym deficytem. Jak poinformowało Ministerstwo Finansów podczas wtorkowego posiedzenia Sejmu, dochody wyniosły 125,2 mld zł, a wydatki – 194,5 mld zł. Oznacza to deficyt na poziomie 69,5 mld zł.

Resort zastrzegł, że są to dane wstępne i mogą jeszcze zostać skorygowane. Już teraz jednak widać, że po pierwszym kwartale wykorzystano 25,6 proc. maksymalnego deficytu zapisanego w ustawie budżetowej na cały 2026 r.

FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dochody budżetu zostały zrealizowane w 19 proc. rocznego planu, a wydatki w ponad 21 proc. To oznacza, że na początku roku wydatki rosną szybciej niż dochody. Taka sytuacja jest zresztą typowa dla pierwszych miesięcy roku budżetowego, ale skala różnicy i tak zwraca uwagę.

Resort wskazuje na reformę samorządową

Najbardziej nietypowy element najnowszych danych, to wpływy z podatku PIT, czyli podatku dochodowego od osób fizycznych. To danina potrącana m.in. z pensji, emerytur czy dochodów z umów cywilnoprawnych, a zarazem jedno z ważniejszych źródeł pieniędzy dla państwa i samorządów. W okresie od stycznia do marca wpływy z PIT były jednak ujemne i wyniosły minus 31,1 mld zł.

Chodzi o to, że państwo w pierwszym kwartale „oddaje nadpłacony PIT z poprzedniego roku" (np. w zwrotach podatków), dlatego wychodzi minus. W kolejnych miesiącach, gdy ludzie dalej pracują i płacą podatki, wpływy znowu stają się dodatnie.

Ministerstwo Finansów tłumaczy jednak, że to przede wszystkim efekt zmian w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego. Innymi słowy: część pieniędzy została ina-

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34428042

DZIECI Z CHOROBAMI NEREK
POTRZEBUJĄ TWOJEJ POMOCY

PRZEKAŻ 1,5% TWOJEGO PODATKU
na poprawę jakości życia i leczenie dzieci z przewlekłymi chorobami nerek
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Chorobami Nerek
"Kłębuszek"
im. prof. dr Marty Uszyckiej - Karcz
Numer KRS 0000243985
Bank Millennium S.A. Numer konta 66 1160 2202 0000 0000 7159 6965

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34429767

STOWARZYSZENIE Pelikan
Wspieramy w kryzysach rodzinnych,
pomagamy zadbać o dzieci przy rozstaniach.
Pomóż nam pomagać.
1,5% znaczy dla nas wiele.
KRS: 0000008800

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34430037

Fundacja Szanowny Pan Kot
Bądź Szanownym Darczyńcą
KRS 0000472992

34430533

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

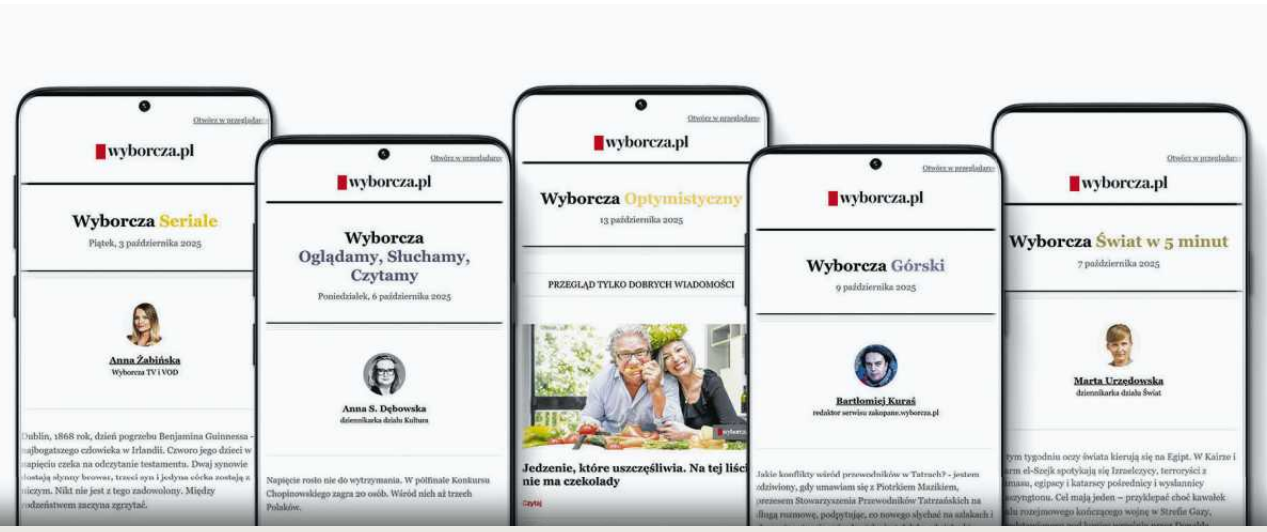

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

1 RP

eprasa.pl 181c5a0c86

arcu. śnia

czej rozdzielona i przesunięta poza budżet centralny, co odbiło się na bieżącym wyniku PIT w państwowej kasie.

Na tle PIT pozostałe podatki wyglądają znacznie stabilniej. Wpływy z VAT wyniosły 86 mld zł, co oznacza wzrost o 2 proc. rok do roku. Dochody z akcyzy sięgnęły 22 mld zł i były wyższe o 12,7 proc. niż rok wcześniej.

Jeszcze mocniej wzrosły wpływy z CIT. W pierwszym kwartale wyniosły 29 mld zł, czyli o 15 proc. więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Przedstawiciele resortu podkreślili, że od 2026 r. obowiązuje wyższa stawka CIT m.in. dla banków komercyjnych – wzrosła z 19 do 30 proc. Jak zaznaczyło ministerstwo, efekty tej zmiany są już widoczne w wykonaniu dochodów.

Podatki rosną, ale budżet i tak świeci na czerwono

Łącznie dochody podatkowe wyniosły 112,5 mld zł, co oznacza wzrost o 6,7 mld zł rok do roku. Całe dochody budżetowe były w okresie styczeń–marzec wyższe o 5,7 proc. niż przed rokiem, czyli wzrosły o blisko 7 mld zł.

To jednak nie wystarczyło, by zrównoważyć stronę wydatkową. Ta utrzymała się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego, ale wciąż wyraźnie przewyższała dochody.

Najwięcej pieniędzy z budżetu trafiło do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – 41,7 mld zł. Kolejne duże pozycje to obrona narodowa, na którą przeznaczono 24,2 mld zł, oraz subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego – 17,6 mld zł.

Istotnym obciążeniem pozostaje także obsługa długu publicznego. Na ten cel przeznaczono 15,3 mld zł, czyli 17 proc. całorocznego planu. Z kolei na ochronę zdrowia wydano 14,7 mld zł.

Ponad jedna czwarta limitu już wykorzystana

Ustawa budżetowa na 2026 rok zakłada, że dochody państwa wyniosą 647,2 mld zł, wydatki 918,9 mld zł, a maksymalny deficyt sięgnie 271,7 mld zł.

Po pierwszym kwartale wykorzystano już ponad jedną czwartą tego limitu. To nie musi jeszcze przesądzać o wyniku całego roku, bo wykonanie budżetu na początku roku bywa nierówne.

Szczególnie że obok rosnących wpływów z VAT, akcyzy i CIT pojawił się bardzo mocny efekt zmian systemowych w PIT. To właśnie on sprawił, że jeden z kluczowych podatków znalazł się formalnie poniżej zera, choć resort finansów przekonuje, że chodzi przede wszystkim o zmianę sposobu księgowania i podziału środków, a nie o realne załamanie dochodów podatkowych. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34421202

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34421588

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34430032

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34429904

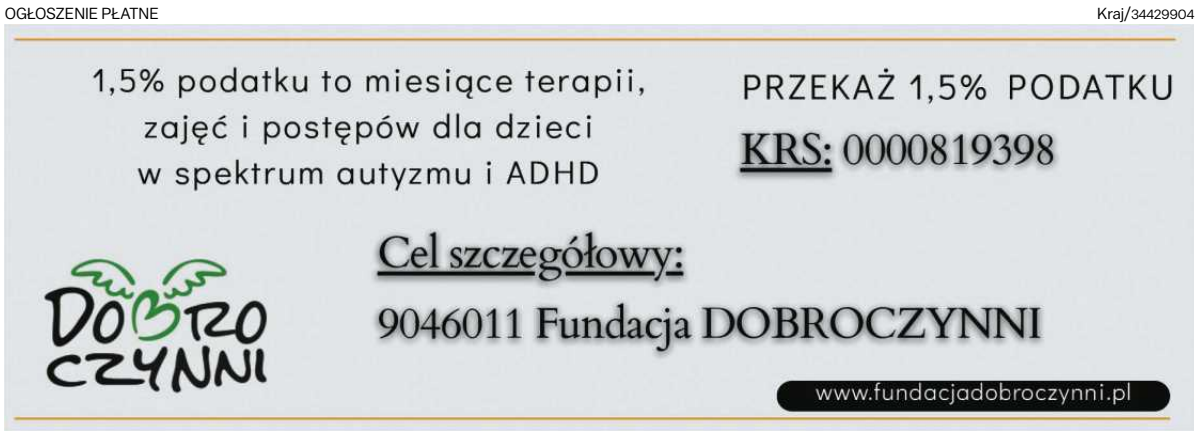

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34429806

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34422356

eprasa.pl 181c5a0c86

Błąd w PIT? Sprawdź, co zrobić

Co zrobić, jeśli w złożonej deklaracji podatkowej zrobiło się błąd? Nienależnie rozliczyło się ulgę lub całkowicie o niej zapomniano? Skarbówka daje do tego odpowiednie narzędzie – korektę zeznania. Na naprawienie większości błędów jest aż pięć lat. Choć od tej reguły jest wyjątek.

Justyna Sobolak

Do 30 kwietnia trzeba złożyć deklaracje podatkowe za 2025 rok. Najprostszym i najwygodniejszym sposobem jest skorzystanie z usługi Twój e-PIT. Od połowy lutego czekają w niej rozliczone przez urzędników zeznania.

Wystarczy sprawdzić, czy wszystko się zgadza, uwzględnić ewentualne ulgi, a chcąc rozliczyć się wspólnie – dołączyć małżonka lub małżonkę i wysłać zeznanie.

Jeśli do 30 kwietnia nie podejmie się żadnych działań – nie złoży zeznania poprzez Twój e-PIT lub innymi kanałami np. przez biuro rachunkowe czy papierowy formularz – wówczas skarbówka automatycznie zaakceptuje to, które przygotowała w usłudze Twój e-PIT. Dzięki temu zostanie złożone, nawet jeśli zapomni się o terminie.

Błędy? Nic straconego

Ale co wówczas, gdy nie pamiętaliśmy o złożeniu zeznania, a chcieliśmy na przykład odliczyć ulgi? Nic straconego, możemy skorzystać z możliwości złożenia korekty. To ratunek także w sytuacji, gdy wypełniliśmy już zeznanie, zaakceptowaliśmy i przesłaliśmy do skarbówki, ale zorientowaliśmy się, że popełniliśmy błąd.

– Zdarzyć mogą się na przykład błędy formalne. To wszelkiego rodzaju pomyłki związane z niewłaściwym podaniem danych osobowych np. numeru PESEL, zrobienie literówki, błędnym wskazaniu urzędu skarbowego – wymienia Marta Ślusarz, starszy specjalista ds. księgowości w Grant Thorton.

Zauważa, że błędy mogą pojawić się także w samym rozliczeniu. – Jednym z częstszych problemów jest niewłaściwy wybór formy rozliczenia. Zdarza się, że podatnicy niewłaściwie korzystają z możliwości rozliczenia wspólnie z małżonkiem. Warto przypomnieć, że ta forma jest możliwa wyłącznie, gdy oboje małżonkowie uzyskują dochody opodatkowane według skali podatkowej, a związek małżeński istniał przez cały rok podatkowy lub został zawarty jeszcze w jego trakcie – wyjaśnia Marta Ślusarz.

Z możliwości złożenia korekty można skorzystać także wtedy, gdy okaże się, że zapomnieliśmy odliczyć ulgę lub zrobiliśmy to błędnie, np. odliczyliśmy ulgę na dziecko, przekraczając dochody (wspólne obojga małżonków nie mogą przekroczyć kwoty 112 tys. zł rocznie, rodzica samotnie wychowującego jedno dziecko – 56 tys. zł rocznie).

– Korekta powinna zostać złożona na tym samym formularzu PIT, co pierwotna deklaracja z zaznaczeniem odpowiedniego pola. W części „cel złożenia formularza" należy wskazać opcję „korekta zeznania" – wyjaśnia Marta Ślusarz.

Na złożenie korekty każdy podatnik ma pięć lat od końca roku, w którym powstało zobowiązanie podatkowe

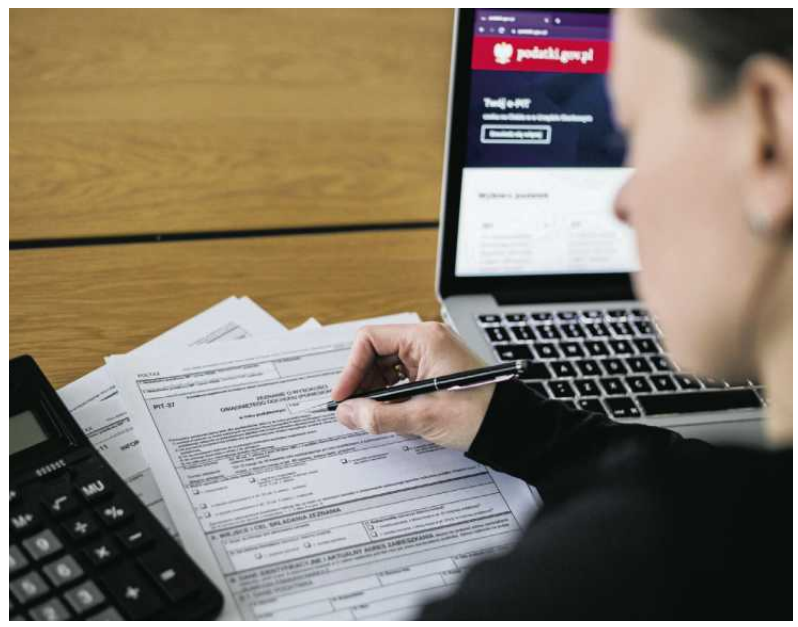

FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jak złożyć korektę?

Zeznanie można skorygować, robiąc to poprzez usługę Twój e-PIT, system e-Deklaracje lub też w sposób tradycyjny, na papierowym formularzu. W Twój e-PIT można dokonać korekty bez względu na to, czy pierwotną wersję złożyło się poprzez tę usługę, czy też w innej formie.

Wystarczy kliknąć w zakładkę „złożone dokumenty", wybrać PIT i wcisnąć „złóż korektę", a następnie zmienić błędne dane. Można zmienić m.in. dochody, dane dotyczące ulg czy Organizacji Pożytku Publicznego (OPP), której przekazujemy 1,5 proc. podatku. Dobrowolnie można złożyć uzasadnienie z opisaniem popełnionego błędu. Takowe jest obowiązkowe, jeśli korektę składa się w toku postępowania podatkowego, czyli gdy to skarbówka pierwsza znajdzie błąd w naszym zeznaniu.

Marta Ślusarz podkreśla, że prawo do korekty przysługuje każdemu podatnikowi, który samodzielnie dostrzeże błąd. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy nieprawidłowości zostaną wykryte w toku kontroli podatkowej. Wówczas podatnik może dokonać korekty po zakończeniu postępowania.

– W praktyce zdarzają się również sytuacje, w których to urząd skarbowy dokonuje korekty deklaracji samodzielnie. To sytuacje, w których na skutek dokonanych poprawek lub uzupełnień, zmiana wysokości zobowiązania podatkowego – kwoty nadpłaty lub zwrotu podatku – nie przekroczy 5 tys. zł – podaje Marta Ślusarz.

W takim przypadku, jak wyjaśnia, urząd przesyła podatnikowi uwierzytelnioną kopię poprawionej deklaracji. – Jeśli podatnik nie zgadza się z wprowadzonymi zmianami, może wnieść sprzeciw w terminie 14 dni od dnia doręczenia skorygowanego zeznania – mówi ekspertka.

Lepiej poprawić

Na złożenie korekty każdy podatnik ma pięć lat od końca roku, w którym powstało zobowiązanie podatkowe.

– Oznacza to, że dla deklaracji rocznych za 2025 rok czas na złożenie korekty upływa z końcem 2031 roku – zauważa Marta Ślusarz z Grant Thorton.

Ta zasada nie dotyczy jednak zmian związanych z przekazywaniem 1,5 proc. podatku Organizacjom Pożytku Publicznego. Korektę w zakresie OPP można dokonać w terminie miesiąca od upływu terminu do złożenia zeznania, czyli maksymalnie do 31 maja 2026 roku.

Błąd najlepiej poprawić tak szybko, jak tylko zorientujemy się, że go popełniliśmy. Błędne zeznanie podatkowe może nieść ze sobą różnorodne konsekwencje. W przypadku nienależnie pobranych kwot, np. z tytułu ulgi, będzie trzeba zwrócić wypłaconą kwotę wraz z odsetkami. Urząd skarbowy może także zdecydować się na sankcje w postaci mandatu karnego lub grzywny. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34430145

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34422217

1 RP

eprasa.pl 181c5a0c86

GGN.II.6821.19.2026 Płock, dnia 10.04.2026r.

OGŁOSZENIE O ZAMIARZE ZOBOWIĄZANIA DO UDOSTĘPNIENIA NIERUCHOMOŚCI

Na podstawie art. 124b oraz art. 124a w związku z art. 113 ust. 5, 6 art. 114 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026, poz. 399),

Starosta Płocki

podaje do publicznej wiadomości informację o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego dotyczącego wydania decyzji zobowiązującej do udostępnienia nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym oznaczonej jako działka ewidencyjna **nr 124 o pow. 0,73 ha** położona w obrębie ewidencyjnym **Okolusz, gm. Gąbin** w związku z demontażem istniejącego słupa wraz z fundamentami i stanowiskiem słupowym, wymianą przewodów linii WN, wymianą łańcuchów izolatorowych, regulacją zwisów przewodów oraz przycięciem lub usunięciem drzew i krzewów zagrażających bezpiecznemu funkcjonowaniu linii.
W związku z powyższym jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia, nie zgłoszą się osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do tej nieruchomości, zostanie wszczęte postępowanie.
Zgłoszenia można dokonać na adres Starostwa Powiatowego w Płocku ul. Bielska 59 lub osobiście w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami.

Kraj/34430318

WOJEWODA LUBELSKI

IF-II.747.1.6.2026.AJ Lublin, dnia 14 kwietnia 2026r.

OBWIESZCZENIE WOJEWODY LUBELSKIEGO
o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycji w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu

Na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 1a w związku z art. 38 pkt 5 i pkt 7 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1222) – zwanej dalej *ustawą* oraz art. 49, art. 61 § 4 i art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) – zwanej dalej *Kpa,* zawiadamiam**,** że na wniosek pełnomocnika Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o. o. z siedzibą w Tarnowie, ul. Wojciecha Bandrowskiego 16, 33-100 Tarnów wszczęto postępowanie w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycjom w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu dla inwestycji pn.: *„Budowa sieci gazowej średniego ciśnienia wraz z przyłączem i SRP II st. Q = 2000m³/h w ul. Towarowej w Chełmie wraz z przebudową odcinka sieci gazowej średniego ciśnienia w ul. Okszowskiej w Chełmie, woj. Lubelskie.”*

Zakresem inwestycji objęte są działki o nr ewidencyjnych:
– woj. lubelskie, **powiat chełmski, gmina Chełm, obręb 0009 Miasto Chełm**:
33/1 (LU1C/00051448/6); 22 (LU1C/00048295/4)

– woj. lubelskie**, powiat chełmski, gmina Chełm, obręb 0008 Miasto Chełm:**
31/5 (LU1C/00051450/3); 184 (LU1C/00051450/3); 57/2 (LU1C/00051449/3); 183/2 (LU1C/00051450/3); 183/1 (LU1C/00059554/8); 177 (LU1C/00061687/6); 66/5 (LU1C/00059554/8); 66/11 (LU1C/00092981/5); 66/10 (LU1C/00092169/5); 66/9 (LU1C/00092207/4); 66/8 (LU1C/00079637/0); 66/7 (LU1C/00093447/5); 10/2 (LU1C/00013377/9); 72/2 (LU1C/00013377/9); 70 (-); 195 (LU1C/00093001/7),

– woj. lubelskie, **powiat chełmski, gmina Chełm, obręb 0007 Miasto Chełm:**
134/4 (LU1C/00093447/5); 132/196 (LU1C/00088168/7); 132/170 (LU1C/00077596/6); 310/5 (LU1C/00053747/6); 311 (LU1C/00047654/2); 312 (LU1C/00068575/7); 317 (LU1C/00050054/0).

Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 1 i ust. 4 *ustawy,* nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna. Czynność prawna dokonana z naruszeniem art. 8 ust. 2 pkt 1 *ustawy* jest nieważna.
Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 2 *ustawy*, w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu, do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, nie wydaje się decyzji o pozwoleniu na budowę; toczące się postępowania ulegają zawieszaniu z mocy prawa do dnia, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu stała się ostateczna.

Natomiast zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 3 *ustawy* w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu, do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, zawiesza się postępowania o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 i 3a *ustawy*, w przypadku gdy po doręczeniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu, nastąpi:
1) zbycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej przedmiotowym wnioskiem,
2) przeniesienie wskutek innego zdarzenia prawnego własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej przedmiotowym wnioskiem,

– nabywca a w przypadku, o którym mowa w pkt 1, nabywca i zbywca są obowiązani do zgłoszenia właściwemu wojewodzie danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego. Niedokonanie zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania.

Zgodnie z art. 10 i art. 73 *Kpa*, do czasu wydania decyzji, strony postępowania mogą zapoznać się osobiście lub przez pełnomocnika ze zgromadzonym materiałem i dowodami, wypowiedzieć się co do ich zawartości, składać wnioski oraz uzyskać wyjaśnienia dotyczące rozpatrywanej sprawy w Wydziale Infrastruktury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie przy ul. Lubomelskiej 1-3, pok. 1012 (X piętro), tel. 81 74-24-477.

Stosownie do art. 49 *Kpa* zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne ogłoszenie poprzez obwieszczenie na tablicy ogłoszeń w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, a także na tablicy ogłoszeń i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Chełm oraz w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Data publicznego obwieszczenia: **17 kwietnia 2026 r.**

Z upoważnienia Wojewody Lubelskiego
/-/
Michał Zdun
Dyrektor
Wydziału Infrastruktury
/podpisano elektronicznie/

Kraj/34430277

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

W dniu 13 kwietnia 2026 roku, zmarł w wieku 99 lat

dr Andrzej Pląskowski

Ceremonia pogrzebowa odbędzie się dnia 20 kwietnia 2026 roku o godzinie 13:00
w Domu Pogrzebowym na Cmentarzu Powązki Wojskowe,
po której nastąpi odprowadzenie Zmarłego do grobu rodzinnego

o czum zawiadamiają

Dzieci i Wnuki z Rodzinami

www.nekrologi.wyborcza.pl/34430579

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Ja, Karan, syn Raj Kumar,
zamieszkały przy
ul. Żniwna 13, Goleszów,
niniejszym informuję, że
zmieniłem nazwisko
na Karan Chauhan.
Od tej chwili będę używał
nazwiska Karan Chauhan
do wszystkich celów
prawnych i urzędowych.

Kraj/34430508

Syndyk masy upadłości Sandry Rakoczy nieprowadzącej działalności gospodarczej ogłasza sprzedaż:

prawo własności nieruchomości gruntowej zabudowanej jednokondygnacyjnym murowanym budynkiem usługowym (restauracja), z częścią socjalno-biurową i w podpiwniczeniu częścią magazynową (konstrukcji murowanej) o pow. użytkowej obiektu 425,31 m², posadowiony na działce ewidencyjnej nr 480 o pow. 0,1544 ha, położonej przy ulicy Pańskiej 4 w obrębie Rąbień, gmina Aleksandrów Łódzki, dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi KW nr LD1G/00089583/5, wraz z udziałem 1/5 w działce ewidencyjnej nr 463/2 o powierzchni 0,0890 ha, przy ulicy Zajęczej w obrębie Rąbień, gmina Aleksandrów Łódzki, dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi KW nr LD1G/00087012/8, **za cenę nie niższą niż 1.413.000 zł *(jeden milion czterysta trzynaście tysięcy złotych)* netto**. Oferty sporządzone zgodnie z wymogami formalnymi oraz wpłatą wadium, określonymi w regulaminie sprzedaży opublikowanym na stronie internetowej www.biurosyndyka.cba.pl w zakładce *Syndyk Milena Kulikowska*, składać należy w biurze syndyka w Bydgoszczy (85-950) przy ul. Toruńskiej 155 pok. 306 (biurowiec STOMIL), lub za pośrednictwem przesyłki kurierskiej na adres biura, najpóźniej **do dnia 04.05.2026 r.** Nabywca zobowiązany będzie do pokrycia kosztów związanych z zawarciem umowy sprzedaży, a cena uzgodniona z nabywcą musi być uiszczona w całości na rachunek masy upadłości przed zawarciem umowy sprzedaży. Rozpoznanie ofert nastąpi w dniu 5.05.2026 r., o godz. 10.30 w biurze syndyka. Więcej informacji pod nr. tel. 698 740 854. Syndyk nie odpowiada za spóźnione doręczenie oferty spowodowane opóźnieniem przewoźnika.

Kraj/34430520

geopoz

ZARZĄD GEODEZJI I KATASTRU MIEJSKIEGO GEOPOZ

Poznań, kwiecień 2026 r.

Zawiadomienie

Prezydent Miasta Poznania, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, zawiadamia, że zostanie **wyłożony do wglądu projekt** operatu opisowo-kartograficznego ewidencji gruntów i budynków miasta Poznania dla obrębów **Naramowice, Winiary i Rataje**. Projekt będzie dostępny w Zarządzie Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ (ul. Gronowej 20 w Poznaniu) od 4 maja 2026 r. do 22 maja 2026 r. w poniedziałki od 9:00 do 16:00, od wtorku do piątku od 8:00 do 15:00.

Jeżeli są Państwo właścicielami nieruchomości lub władającymi gruntami, mają Państwo prawo podczas wyłożenia projektu zapoznać się ze sporządzoną dokumentacją i zgłaszać uwagi. Skorzystanie z tego prawa leży w Państwa interesie. Pozwoli to ujawnić ewentualne błędy i nieprawidłowości.
Mogą Państwo zapoznać się z projektem po wcześniejszym umówieniu telefonicznym (729 131 171) lub poprzez System Informacji Przestrzennej Miasta Poznania (https://sipgeoportal.geopoz.poznan.pl/). Prosimy pamiętać o zabraniu ze sobą:
1) dokumentu tożsamości lub odpisu z właściwego rejestru (wraz z numerem PESEL/REGON) lub pełnomocnictwa do reprezentowania osoby/jednostki wraz z uiszczoną opłatą skarbową [1],
2) dokumentów potwierdzających prawo do nieruchomości – jeśli w ewidencji gruntów i budynków nie ma informacji o przysługującym prawie do nieruchomości,
3) wszelkich dokumentów dotyczących budynków.

Nawet jeśli nie skorzystają Państwo z prawa do wglądu, nie będzie to stanowiło przeszkody do prowadzenia dalszych etapów postępowania. Po wyłożeniu projektu będzie on zatwierdzony, a następnie zostaną ujawnione nowe dane w ewidencji gruntów i budynków.
Projekt zawiera wyniki prac geodezyjnych wykonywanych na potrzeby modernizacji ewidencji. Zostały one opracowane na podstawie przepisów prawa [2].

Przypisy i podstawa prawna

[1] Od złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury oraz od jego odpisu, wypisu lub kopii opłata skarbowa wynosi 17 zł. Należy ją uiścić na konto Urzędu Miasta Poznania, Wydział Finansowy – Oddział Pozostałych Dochodów Podatkowych i Niepodatkowych, ul. Karola Libelta 16/20, 61-706 Poznań, numer rachunku: PKO BP S.A. 94 1020 4027 0000 1602 1262 0763, lub u inkasentów. Zwolnienia od opłaty przysługują zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1154 ze zm.).

[2] Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 ze zm.) oraz rozporządzenie z 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 219 ze zm.).

Informacja o przetwarzaniu danych

Administratorem danych osobowych przetwarzanych w zakresie modernizacji rejestru publicznego ewidencji gruntów i budynków jest Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ, z siedzibą przy ul. Gronowej 20, 61-655 Poznań. Dane osobowe są przetwarzane zgodnie z przepisami prawa o ochronie danych osobowych, na podstawie przesłanki art. 6 ust. 1 lit. c i e RODO*, w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze oraz wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym. Administrator gwarantuje poufność przetwarzanych danych oraz zapewnia, że w celu zapewnienia bezpieczeństwa ich przetwarzania wdrożył środki techniczne i organizacyjne adekwatne do ich kategorii i obowiązujących wymogów prawnych. Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym mogą się Państwo kontaktować za pomocą:

- doręczeń elektronicznych,
- adresu e-mail: iod@geopoz.poznan.pl,
- poczty na adres: 61-655 Poznań, ul. Gronowa 20.

Szczegółowe informacje dotyczące przysługujących Państwu uprawnień są dostępne pod adresem: https://bip.geopoz.poznan.pl/gpb/ochronadanychosobowych/1638,Ochrona-danych-osobowych.html.

* RODO – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Kraj/34430220

eprasa.pl 181c5a0c86

Operacja „premier Czarnek”

Karol Nawrocki jako lider prawicy odcina tlen PiS

Mateusz Morawiecki zakłada stowarzyszenie, a PiS może być rozczarowane Przemysławem Czarnkiem, który co prawda został kandydatem na premiera, ale nie poprawił sondaży partii z ulicy Nowogrodzkiej.

Gruszczyński

A miało być tak pięknie. Przemysław Czarnek miał skupiać uwagę prawicowego elektoratu, jeździć po Polsce, opowiadać o złodziejstwie rządu Donalda Tuska i kreślić wizję przejęcia władzy przez Prawo i Sprawiedliwość w 2027 roku. Jarosław Kaczyński postawił byłemu ministrowi edukacji jeden cel: ma przeciągnąć na stronę Nowogrodzkiej wyborców, którzy dziś popierają Konfederację Grzegorza Brauna.

Czarnek pozornie miał najlepsze papiery spośród wszystkich polityków PiS: ma wyraziste, skrajne poglądy, charyzmatycznie atakuje koalicję rządzącą, krytykuje pomoc państwa polskiego dla Ukraińców, szczuje na mniejszości seksualne, jest krytyczny wobec Unii Europejskiej i Niemiec. Ale poparcie partii Grzegorza Brauna nie spada, Konfederacja Korony Polskiej nadal może liczyć na stabilne 8 proc.

W tle buzuje konflikt między Czarnkiem, Kaczyńskim a Mateuszem Morawieckim. Były premier założył w środę stowarzyszenie Rozwój Plus, do którego dołączyło wielu parlamentarzystów PiS. Co wywołało furię na Nowogrodzkiej.

Kaczyński popełnił strategiczny błąd. Braun, skrajnie niebezpieczny dla polskiej demokracji polityk, przyciąga ludzi, którzy wierzą w teorie spiskowe, chcą wyjścia Polski z Unii, uważają, że naszym państwem rządzą Żydzi, a rządy Mateusza Morawieckiego były zbyt uległe wobec Brukseli, która nakładała na ludzi obostrzenia pandemiczne. Wyborcy Brauna są więc rozczarowani Prawem i Sprawiedliwością, które przestało mówić ich językiem.

W odzyskaniu tych konkretnych wyborców ma pomóc Czarnek, ale PiS – ze wszystkimi frakcjami i zapewnianiem prezesa, że Braun jest zagrożeniem dla Polski – jest zwyczajnie niewiarygodny dla tej grupy. A moi rozmówcy ze skrajnej prawicy dodają jeszcze jeden element: według nich wyborcy Brauna dopiero po wyborach w 2023 roku zobaczyli skalę złodziejstwa Prawa i Sprawiedliwości, która nie została w żaden sposób rozliczona przez Kaczyńskiego.

Jednocześnie prezes PiS wie, że wizja utworzenia przez jego partię koalicji z Braunem zmobilizuje w przyszłorocznych wyborach wyborców demokratycznych. Prezes mydli więc opinii publicznej oczy, kiedy deklaruje, że nie podzieli się władzą z liderem Konfederacji Korony Polskiej. Kaczyński jest w tym niewiarygodny z co najmniej trzech powodów: współrządził już ze skrajnie eurosceptyczną Ligą Polskich Rodzin i Samoobroną, pozwolił na przyjęcie uchwały ścigającej historyków zajmujących się udziałem Polaków w Zagładzie, co – mówiąc delikatnie – nie spodobało się w Izraelu i USA, pozwala prezydentowi Karolowi Nawrockiemu na odcięcie się od upamiętnianej dotąd tradycji żydowskiej.

• **Przemysław Czarnek podczas spotkania z mieszkańcami Lubartowa, 14 marca 2026 r.**
FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

O tym wszystkim wie Tusk, który w przyszłym roku będzie przekonywał wyborców, że po 2027 roku istnieje niebezpieczeństwo wspólnych rządów Kaczyńskiego z Braunem. Z kolei dla wyborców Brauna oryginał jest atrakcyjniejszy od podróbki. Mówiąc inaczej: po co wyborcy Konfederacji Korony Polskiej mają głosować na Kaczyńskiego i Czarnka, skoro ten poniewiera publicznie ich lidera?

Kaczyński w jeszcze jednej sprawie jest niekonsekwentny. Skoro wyklucza wspólne rządy z Braunem, to dlaczego twarzą jego partii zostaje polityk tak zbliżony do skrajnej prawicy? Bardziej umiarkowani wyborcy prawicy słusznie się zastanawiają, czy aby przyszłe rządy Prawa i Sprawiedliwości *de facto* nie zrealizują postulatów Brauna, który chce wyprowadzić Polskę z Unii, wstrzymać pomoc dla walczącej Ukrainy i skonfliktować nas z Izraelem (a w konsekwencji – z USA).

Ale to nie wszystkie problemy, a może raczej pułapki, które sam na siebie zastawił Kaczyński. Polaryzacja polityczna skupia się obecnie wokół dwóch postaci: Tuska i Nawrockiego. W tym duecie nie ma miejsca dla Przemysława Czarnka. Dzisiaj punktem odniesienia dla prawicy jest prezydent, który politycznie boksuje się z premierem, stara się narzucać tematy konserwatywnej opinii publicznej. Nawrocki buduje własną pozycję – jest kojarzony z Prawem i Sprawiedliwością, wykonuje polityczne polecenia Nowogrodzkiej, ale to PiS coraz częściej mówi językiem prezydenta, a nie Czarnka.

Jarosław Kaczyński przeoczył jeden podstawowy fakt: dla wielu wyborców skrajnej prawicy to Karol Nawrocki jest dziś najważniejszym punktem odniesienia w logice politycznej polaryzacji

Kaczyński przeoczył jeden podstawowy fakt: dla wielu wyborców skrajnej prawicy to Karol Nawrocki jest politykiem pierwszego wyboru, a Prawo i Sprawiedliwość powinno szukać głosów wśród elektoratu osieroconego przez Polskę 2050 i Polskie Stronnictwo Ludowe. Czyli odciąć się od radykalizmów i łagodzić ideologiczne kanty, a zatem podpisać się pod strategią Morawieckiego. Były premier po wyborach z 2023 roku kreuje się na centrystę. Jest to jedna z najciekawszych zmian politycznych ostatnich lat: przecież Morawiecki legitymizował wszystkie najbardziej skrajne i złe pomysły Prawa i Sprawiedliwości, z zaostrzeniem prawa antyaborcyjnego, próbą przejęcia TVN przez polskich inwestorów, stworzeniem z mediów publicznych partyjnej szczujni czy dewastacją wymiaru sprawiedliwości na czele. Obecnie Morawiecki odcina się od własnych poglądów i twierdzi, że tylko skręt w stronę centrum wyniesie PiS do władzy.

Da Jarosława Kaczyńskiego najważniejsza jest jednak hegemonia po prawej stronie sceny politycznej, a skoro dwie pozostałe partie, czyli Konfederacja i Korona Brauna, przyciągają wyborców skrajnością i radykalizmem, to prezes musiał pójść tą drogą. Ze szkodą dla polskiej polityki i przyszłości kraju.

Czarnkowi nie pomaga też Donald Trump, który jest istotnym elementem w opowieści Prawa i Sprawiedliwości. Prezydent USA rozpoczął wojnę w Iranie, której konsekwencje dotykają wyborców prawicy, tankujących codziennie swoje samochody i robiących zakupy. A kryzys na Bliskim Wschodzie skutkuje wysokimi cenami paliw, co odbija się na kieszeniach zwykłych Polaków. Do tego Trump bezpardonowo skrytykował papieża Leona XIV, co wywołało szok wśród konserwatywnych katolików. A przecież Przemysław Czarnek na każdym kroku podkreśla, że tylko Trump może ochronić Polskę, a sojusze z krajami unijnymi nie mają większego sensu. Ludzie jednak widzą, że ta narracja nie ma sensu, od kiedy Trump szkodzi Polsce i w dodatku atakuje świętości.

PiS słabnie więc sondażowo, ponieważ Kaczyński popełnia masę politycznych błędów. Pytanie, czy w miejscu Prawa i Sprawiedliwości powstanie nowa, chadecka partia. I czy Polskie Stronnictwo Ludowe, które mogłoby się zbudować na słabości PiS, wykorzysta życiową szansę. I przedstawi ofertę dla konserwatywnych wyborców, dla których Unia Europejska, szacunek dla instytucji państwa i mniejszości, ścisłe i różnorodne sojusze międzynarodowe i niechęć do radykalizmów są najważniejsze. ●

Arkadiusz Gruszczyński

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl 181c5a0c86

Dziwiliście się deportacji Afgańczyków wbrew woli Strasburga? To były przedbiegi.

Atak na system ochrony praw człowieka

Dr Hanna Machińska

Autorka pracuje na WPiA UW, członkini Rady Fundacji Helsińskiej. Człowiek Roku Gazety Wyborczej w 2023 r.

Europejska Konwencja Praw Człowieka i Podstawowych Wolności jest filarem traktatowym Rady Europy. Członkostwo każdego państwa w RE uzależnione jest od ratyfikacji Konwencji, czyli przyjęcia zobowiązania m.in. do wykonywania orzeczeń i decyzji Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Konwencja to żywy instrument, co w praktyce oznacza, że przez 75 lat jej istnienia dokonywano zmian w formie protokołów dodatkowych, a jej przepisy ulegały dynamicznej interpretacji przez orzecznictwo ETPCz, zwłaszcza dotyczące nowej materii, np. ochrony środowiska czy zmian klimatu.

W dyskusji o oddziaływaniu EKPCz na prawo i praktykę państw szczególne znaczenie ma zarządzanie migracjami. Problem dotyka, z różnym natężeniem, wszystkich 46 państw Rady Europy, ma on znaczenie polityczne, prawne, demograficzne i ekonomiczne. Według niektórych państw ramy prawne EKPCz są zbyt szerokie, chcą nieskrępowanej swobody w ograniczaniu migracji, w tym m.in. w stosowaniu tzw. push-backów i deportacji czy uzurpowaniem prawa do zawieszania ochrony międzynarodowej. Takie działania można określić bezprawiem w świetle prawa międzynarodowego.

W 2023 r. państwa Rady Europy, uczestniczące w Rejkiawiku w IV Szczycie Głów Państw i Rządów, zobowiązały się respektować EKPCz. Uznały, że priorytet to zapewnienie praw i wolności każdej jednostce, znajdującej się pod jurysdykcją państwa członkowskiego. Podkreśliły, że jednym z wyzwań, na które należy znaleźć odpowiedź, jest migracja i handel ludźmi. Dlatego współpraca międzynarodowa i ochrona migrantów oraz uchodźców staje się niezwykle istotna. Szczyt odbywał się pod znaczącym hasłem „Zjednoczenie wokół naszych wartości".

Już po dwóch latach pojawiły się nowe koncepcje, ich cel to ograniczenie oddziaływania EKPCz, a „zjednoczenie wokół naszych wartości" stanęło pod znakiem zapytania.

22 maja 2025 r. 9 państw, czyli 8 premierów (Austrii, Belgii, Czech, Danii, Estonii, Łotwy, Polski, Włoch) i 1 prezydent (Litwy), wystosowała otwarty list dotyczący EKPCz w kontekście migracji. List, pod którym podpisał się Donald Tusk, powstał z inicjatywy premierów Danii i Włoch.

Autorzy zwracają uwagę na nieregularną migrację w Europie i duże utrudnienia w integrowaniu się części migrantów ze społeczeństwem państw, do których przybywają, niektórzy migranci popełniają przestępstwa. Tymczasem możliwości działania władz państw np. w zakresie ich deportacji są ograniczone przez poszerzanie interpretacji Konwencji przez Trybunał. Stąd – zdaniem liderów politycznych – potrzeba przyjrzenia się podejściu Trybunału, bo interpretacja Konwencji idzie zbyt daleko, chroni się tych, którzy na tę ochronę nie zasługują. Państwa powinny móc swobodniej decydować w takich sytuacjach. Autorzy podkreślają, że ich wystąpienie jest wyrazem uznania dla wartości demokratycznych i ochrony praw człowieka.

List spotkała ogromna krytyka środowisk naukowych i organizacji pozarządowych, że to próba wpływania na niezawisłych sędziów Trybunału, a sam list nie znajduje oparcia w faktach. W Radzie Europy, to ETPCz interpretuje Konwencję, państwa powinny się podporządkować tej insterpretacji. List liderów państw jest bardzo groźny, bo podważa autorytet ETPCz. W Polsce, zarówno w przeszłości, jak i obecnie ignoruje się niektóre decyzje ETPCz więc list ten wpisuje się w retorykę i działanie Polski. Środowiska naukowe, zajmujące się problemami migracji w Europie wielokrotnie podkreślały, że ETPCz w orzecznictwie podkreśla suwerenność państw w zarządzaniu migracjami, ale to Trybunał ostatecznie ocenia, czy w konkretnej sprawie naruszono prawa człowieka.

List liderów de facto zapowiada dalsze działania w ramach Komitetu Ministrów. Wiele organizacji pozarządowych uznało, że działania 9 sygnatariuszy Listu, a następnie stanowisko 27 państw przedstawione w grudniu 2025 r., wpływają na osłabienie oddziaływania Konwencji w przypadku naruszeń praw migrantów.

Wybitni eksperci np. Alice Donald i Andrew Forde podkreślają, iż proces ten jest pospieszny, nietransparentny i niezwykle upolityczniony. Polityczna narracja nie ma uzasadnienia.

Ich zdaniem unijne rozwiązania, w formie Paktu o Migracji i Azylu, nie ochronią wystarczająco praw migrantów. Oczekiwane zmiany EKPCz dodatkowo pogorszą ich sytuację.

Ostateczne stanowiska państwa zostaną przedstawione na posiedzeniu Komitetu Ministrów w Kiszyniowie w maju 2026 r. Komisarz Praw Człowieka Rady Europy zwracał uwagę na polityczny wymiar debaty, która powinna być oparta na faktach i odnosić się do ram prawnych. Niestety, w debacie pomijane są fakty dotyczące orzecznictwa ETPCz.

Przez 10 lat liczba spraw migracyjnych w Trybunale wynosiła tylko 2 proc., naruszenia stwierdzono w 300 sprawach. Skąd więc ta zmasowana presja na zmiany? To niewątpliwie wynik populizmu rządzących, którzy poddają się retoryce skrajnie prawicowych partii. To również demonstrowanie negatywnego stanowiska wobec prawa międzynarodowego i brak poszanowania prawnych fundamentów, takich jak zasada *non refoulement*, a więc zakazu wydalania migrantów/uchodźców do państw, gdzie ich życiu lub wolności zagrażałoby niebezpieczeństwo. Niestety wiele państw nie stosuje się do tego zakazu.

Ostatnim miały miejsce deportacje obywateli Afganistanu. 1 kwietnia 2026 Komisarz Praw Człowieka Michael O'Flaherty skierował list do MSWiA Marcina Kierwińskiego w sprawie deportacji obywateli afgańskich i zawieszenia prawa do azylu. Zdaniem Komisarza może to naruszać EKPCz. Afgańczyków nie zatrzymano na granicy z Białorusią, a mimo to nie pozwolono im złożyć wniosku o ochronę międzynarodową. Nie dokonano indywidualnej oceny ryzyka prześladowań w Afganistanie, co może naruszać art. 3 Konwencji (zakaz tortur i nieludzkiego bądź poniżającego traktowania). Komisarz Praw Człowieka wielokrotnie wyrażał zaniepokojenie naruszaniem Konwencji wobec migrantów/uchodźców.

Polskie prawo chroni grupy wrażliwe, ale służby graniczne dopuszczają push-backi czy deportację nawet osoby chore. Ostatnio deportowano trzech Afgańczyków objętych przez ETPCz zabezpieczeniem (interim measure), nie pozwala ono państwu deportować daną osoby. Niestety, choć Straż Graniczna była poinformowana o decyzji Trybunału osoby te, deportowano do Afganistanu.

Politycy coraz częściej ignorują prawo międzynarodowe, chcą swobodnie decydować o fundamentalnych prawach człowieka. Taka postawa na razie rozbija się o zabezpieczenie praw jednostki, bez względu na przynależność państwową.

Niestety, rosnący opór społeczeństw przeciwko obcym „na naszej ziemi" nie jest zjawiskiem nowym, a interes polityczny każe rządzącym słuchać populistów. Często to rządzący nakręcają populizm i odwracają się od wszelkich zabezpieczeń, istniejących w prawie międzynarodowym. Siła niszcząca prawo, wywołuje też chaos w świecie międzynarodowym. To brak poszanowania dla traktatów międzynarodowych, w tym EKPCz. Konsekwencją procesu zapoczątkowanego Listem 9 liderów politycznych będzie przyjęcie Deklaracji w Kiszyniowie i ograniczenie siły EKPCz w oddziaływaniu na prawo i praktykę państw w sprawach migracyjnych.

wyborcza to Wy

• **Wyborcza to Wy. Piszcie: listy@wyborcza.pl**

• **Cały tekst na Wyborcza.pl/WyborczaToWy**

REKLAMA

Kraj/34429011

CZYTASZ W PAPIERZE? ZAJRZYJ NA KULTURALNY SKLEP.PL WOLISZ E-BOOKI / AUDIOBOOKI? ZAPRASZAMY NA publio.pl

www.wydawnictwoagora.pl

Wydawnictwo Agora

1 RP

eprasa.pl 181c5a0c86

Robert Pattinson, król chaosu

FESTIWAL ANGLIKA CZAS ZACZĄĆ

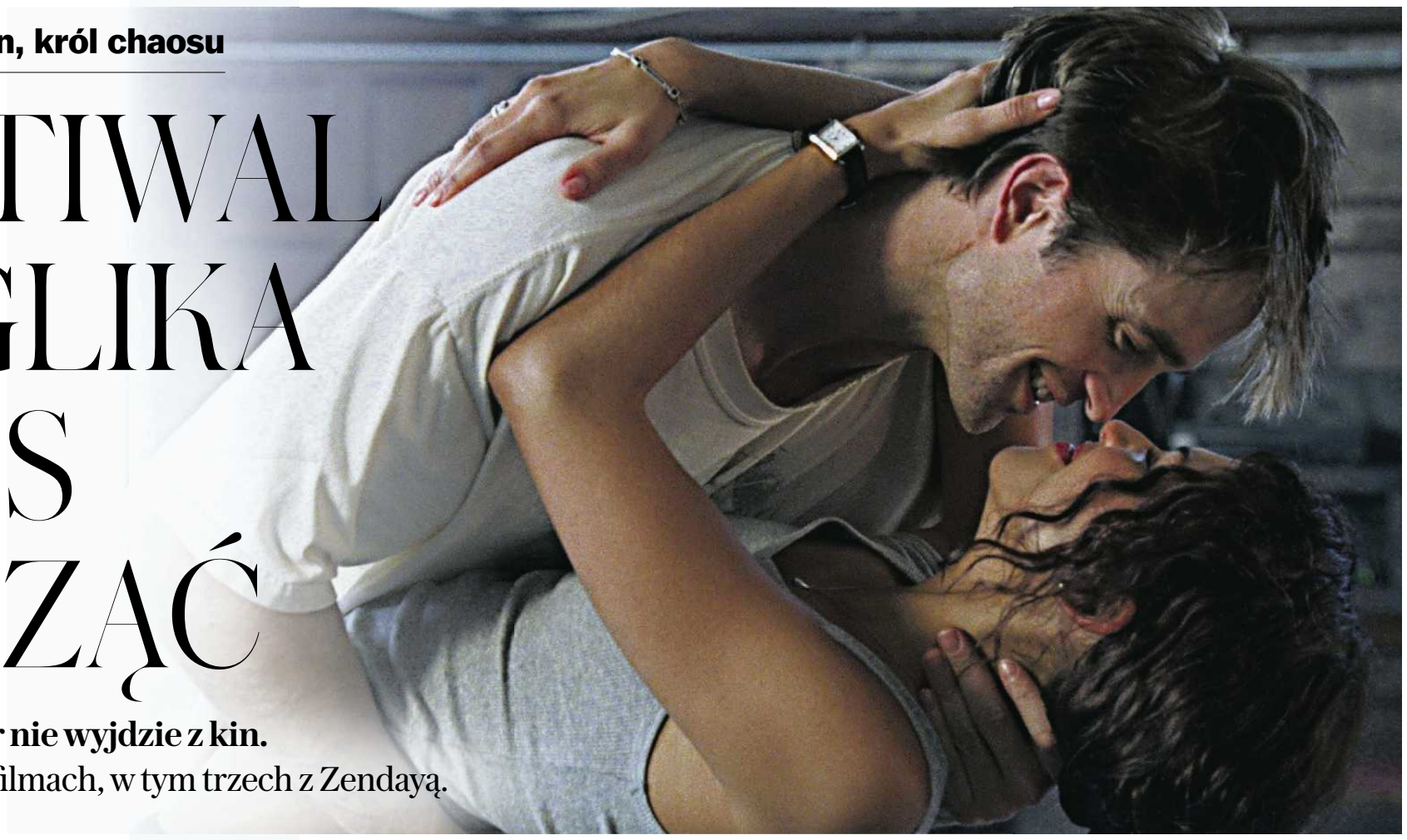

W tym roku aktor nie wyjdzie z kin.
Zagrał w czterech filmach, w tym trzech z Zendayą.

Maja Staniszewska

Czy on nie ma grzebienia? To pytanie nie mogło mi wyjść z głowy podczas pierwszych minut filmu „Drama".

Nie da się ukryć – przez lata niesforna grzywa w kolorze orzecha laskowego była znakiem rozpoznawczym Roberta Pattinsona grającego rolę pana młodego. I to do tego stopnia, że aktor nieraz strzygł się do skóry albo farbował na okropne odcienie blondu, by od niej uciec. Uciekanie z pułapek stało się zresztą znakiem rozpoznawczym jego kariery.

W tym roku, w którym skończy 40 lat (urodziny ma 13 maja), będzie go można zobaczyć w aż czterech filmach. Każdy inny od poprzedniego.

Nieźle jak na kogoś bez wykształcenia aktorskiego i powtarzającego, że wybiera role, które nie wie, jak zagrać.

NIE TYLKO Z ZENDAYĄ

„Drama" Kristoffera Borgliego to pierwszy z trzech filmów, w których Pattinson gra z Zendayą.

Nieuczesany bohater i zadbana bohaterka to para, która tuż przed ślubem, podpuszczona przez znajomych, dzieli się najgłębszym sekretem. Jej wyznanie uruchamia spiralę, która może doprowadzić do odwołania ślubu. Czy miłość wystarczy, by wybrnąć z kryzysu?

Cóż, na pewno Pattinson wiarygodnie odgrywa ten kryzys. Po raz pierwszy od lat na ekranie ma swój rodzimy angielski akcent, co sprawia, że bohater otoczony nowojorczykami jest jeszcze bardziej nie na miejscu, jeszcze bardziej odsłonięty. A on nie waha się pokazywać ani swojej wrażliwości, ani strachu, ani upokorzenia.

Jeśli jest jeszcze część publiczności, która kojarzy go głównie z rolą wampira Edwarda w serii filmów dla nastolatków „Zmierzch", to może być zaskoczona.

Reszta wie, że w ciągu 18 lat, jakie minęły od premiery pierwszej z tych produkcji, Pattinson zagrał w 25 filmach. I że większość z nich to artystyczne i nierzadko estetyczne wyzwania spod ręki takich osobowości współczesnego kina, jak: David Cronenberg („Cosmopolis" i „Mapy gwiazd"), David Michôd („Rover" i „Król"), Robert Eggers („Lighthouse"), Claire Denis („High Life"), Anton Corbijn („Life") czy bracia Safdie („Good Time").

WAMPIR, KTÓRY ZOSTAŁ BATMANEM

Talent Pattinsona docenili też Christopher Nolan, który obsadził go w „Tenecie", i Bong Joon-ho, zdobywca licznych Oscarów za „Parasite". Ten ostatni powierzył mu tytułową rolę w filmie „Mickey 17". W czarnej komedii science fiction aktor grał kolejne klony tytułowego Mickeya, z których każdy był inny, a czasem pojawiały się razem na ekranie. Anglik został też nowym Batmanem u Matta Reevesa. I z zadania wywiązał się doskonale.

• **Pattinson został nowym Batmanem u Matta Reevesa. I z zadania wywiązał się doskonale** FOT. LMK/BE&W

• **Rolę w „Zmierzchu" dostał, dlatego że chemia między nim a Kristen Stewart była niepodrabialna** FOT. TCD/PROD.DB/ALAMY STOCK PHOTO

Trudno sobie wyobrazić, że osoba o takiej rozpiętości talentu i tak bogatej filmografii nie myślała o aktorstwie jako zawodzie. Tymczasem mały Rob, wychowujący się z dwoma siostrami w zamożnym domu w dobrej londyńskiej dzielnicy, długo chciał być muzykiem. Nauczył się grać na pianinie i na gitarze, jako nastolatek występował na wieczorach otwartego mikrofonu w pubach, a na instrumenty zarabiał jako model.

Do amatorskiej trupy teatralnej trafił, gdy rodzice uznali, że trzeba gdzieś skanalizować jego chaotyczną energię, a także wyciągnąć go z nieśmiałości. Występował na scenie często i z powodzeniem, ale wciąż nie traktował aktorstwa poważnie. Zresztą w Wielkiej Brytanii droga do niego prowadzi przez szkołę aktorską – a do tej się nie wybierał.

ROZCZAROWANIE, KTÓRE SKOŃCZYŁO SIĘ W HOGWARCIE

Los jednak zdecydował za niego, choć pierwsza rola w poważnej produkcji – ekranizacji „Targowiska próżności" – zakończyła się rozczarowaniem. Na uroczystej premierze Rob nie zobaczył siebie na ekranie, bo wycięto sceny z jego udziałem.

Zawstydzona reżyserka castingu, która zapomniała go uprzedzić, na przeprosiny wysłała go na zdjęcia próbne do filmu „Harry Potter i Czara Ognia". Jako Cedric Diggory Pattinson podbił serca nastoletniej publiczności, po czym je złamał, gdy jego bohater zginął.

Anglik postanowił spróbować sił w Hollywood, gdzie zamieszkał z paczką trzech innych liczących na swoją szansę młodych aktorów: Irlandczykiem Jamiem Dornanem oraz Anglikami: Andrew Garfieldem i Eddiem Redmaynem. Nie tylko pomagali sobie w przygotowaniach do castingów, ale też pili dużo piwa i grali w bilard. Taki tryb życia odbił się na wyglądzie Pattinsona.

Rolę w „Zmierzchu" dostał tylko dlatego, że chemia między nim a obsadzoną już Kristen Stewart była niepodrabialna. Fanki powieści na jego wybór zareagowały początkowo niechętnie, a jej autorka, która wcześniej jako Edwarda wymarzyła sobie Henry'ego Cavilla, zmieniła zdanie dopiero po wizycie na planie.

PUŁAPKA „ZMIERZCHU"

Na ekranie Pattinson błyszczał. Dosłownie.

Jego ponadstuletni wampir zakochujący się w nastoletniej śmiertelniczce Belli miał skórę w słońcu świecącą niczym posypana diamentowym proszkiem. Do dziś po sieci krąży kpiarski mem z tym obrazkiem i cytatem: „To jest skóra zabójcy, Bella".

Saga „Zmierzch" – pięć filmów, które weszły do kin w latach 2008-2012 – okazała się spektakularnym sukcesem. Produkcje zarobiły ponad 3,3 mld dol., a Pattinson i Stewart, którzy także poza ekranem zostali parą, znaleźli się w pułapce popularności.

Ich związek przeżywał wzloty i upadki. Stewart sfotografowano, gdy całowała żonatego reżysera, Pattinsona pytano, czy jej wybaczy. Wybaczył, ale w końcu związek się rozpadł. Dziś ona ma żonę, on – narzeczoną i małą córeczkę.

ENGLISHMAN IN LA

Anglik popularności nie znosił najlepiej. Cierpiał na stany lękowe, miał problemy z akceptacją swojego ciała, ciągle próbował dziwnych diet. A zawsze był osobny, nie pasował do Hollywood. Nie pasuje zresztą do dziś.

W wywiadzie, jaki przeprowadzili ze sobą z Zendayą w marcowym numerze „Interview Magazine", na pytanie: „Co jest w tobie najbardziej hollywoodzkie?", Pattinson odpowiedział: „Tak naprawdę nigdy mnie tam nie wpuszczają. Zawsze pukam do drzwi i mówię: »Hej, ludzie. Gdzie jest impreza?«. A wszyscy stają się coraz młodsi. To straszne, kiedy już nie wiesz, kto jest kim. Jestem całkowicie poza tym kręgiem".

Ale to nie znaczy, że wielki przemysł o niego nie pyta. Nolan, który obsadził go w „Tenecie", dał mu też rolę Antinoosa, głównego antagonisty w „Odysei", która do kin wejdzie 17 lipca. Zendaya gra tu Atenę.

Z kolei Denis Villeneuve zadzwonił do niego z pytaniem, czy chciałby zagrać w trzeciej części „Diuny". Pattinson właściwie przeszedł z jednego planu na drugi. W tym filmie, którego premiera zaplanowana jest na 18 grudnia, znów zabawił się swoim wizerunkiem

eprasa.pl 181c5a0c86

Anglik popularności nie znosił najlepiej. Zawsze też był osobny, nie pasował do Hollywood. Nie pasuje zresztą do dziś

– zamiast niesfornych jasnobrązowych włosów i szerokich ciemnych brwi ma platynowego jeżyka i brwi tak jasne, że praktycznie niewidoczne. Kogo gra? To na razie zagadka. Podobnie jak to, czy będzie sojusznikiem czy wrogiem bohaterki Zendayi.

Ale to nie koniec Pattinsona w tym roku. Netflix ma w planach premierę filmu sensacyjnego „Here Comes the Flood", w którym gra z Denzelem Washingtonem.

MILENIALS Z POKOLENIA Z

„Nie mam pojęcia, czego chce widownia, wielka widownia, ale wiem, czego ja chcę, więc jedyną rzeczą, jaką mogę zrobić, jest pracować przy filmach, które sam chciałbym zobaczyć w kinie" – stwierdził kiedyś w wywiadzie. Na szczęście gust ma eklektyczny, więc jest duża szansa, że mimo tegorocznego nadmiaru nam się nie znudzi. Śmieje się, że duchowo należy do generacji Z, czyli następnej w stosunku do milenialsów, do których rocznikowo należy.

Zresztą Pattinson wciąż niesie ze sobą ładunek chaosu, którego od dzieciństwa nie udało mu się opanować. Widać go w wywiadach, w których trudno się zorientować, czy mówi serio czy żartuje („Nigdy tak do końca nie żartuję" – mówi). Przyznaje, że nie potrafi wypowiadać się tak elokwentnie jak koledzy i koleżanki po fachu. Nawet psychoterapeuta, do którego kiedyś poszedł, nie był w stanie przebić się przez potok wypowiadanych przez niego myśli.

Mimo ponad 20 lat kariery nie czuje się na miejscu na czerwonych dywanach. Inaczej jest w reklamach perfum Diora, których od lat jest ambasadorem. Tam królują jego czupryna i intensywne spojrzenie niebieskich oczu.

„Z jednej strony jestem całkowicie pewny tego, kim jestem, ale nie wydaje mi się dziwne, że pewnego dnia mogę się obudzić i po prostu stać się kimś innym" – powiedział Zendayi. Oby pozostał dobrym aktorem. ●

◀ **Pattinson w „Dramie" wiarygodnie odgrywa kryzys. Nie waha się pokazywać swojej wrażliwości**
FOT. MONOLITH

„Drama"
reż. Kristoffer Borgli, w kinach od 10 kwietnia

Classical:NEXT

Pierwszy raz w Polsce

Classical:NEXT to wydarzenie, w którym biorą udział przedstawiciele branży muzycznej z 50 krajów.

Anna S. Dębowska

Na Classical:NEXT są wszyscy: dyrektorzy orkiestr, sal koncertowych, instytucji muzycznych, firm fonograficznych, producenci muzyczni – przedstawiciele branży muzycznej z ponad 50 krajów z czterech kontynentów.

Ich drogi raz do roku na wiosnę krzyżują się w jednym z wybranych miast europejskich. Kiedyś był to Wiedeń, później przez kilka lat Rotterdam, ale też Berlin, Monachium, Hanower, a w tym roku Budapeszt.

Natomiast w przyszłym roku Classical:NEXT odbędzie się w Katowicach, pierwszy raz w Polsce. Warto już dziś wpisać to wydarzenie do kalendarza: będą to cztery intensywne dni, od 11 do 14 maja 2027 roku.

SAME KORZYŚCI

Dla mniejszych organizacji to doskonała okazja, aby zaprezentować swoje inicjatywy na szerokim międzynarodowym forum. Dla dużych instytucji – możliwość podtrzymania kontaktów. Polska od dawna kierowała na Classical:NEXT liczną grupę delegatów.

– Nie z każdej rozmowy wynika od razu konkretny projekt, ważne jest budowanie zaufania i relacji – mówiła w rozmowie z „Wyborczą" Natalia Klingbajl, zastępca dyrektora do spraw rozwoju Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu. Takie miejsce spotkań i targów jest potrzebne klasyce – najlepszy dowód, że nie przerwało działalności nawet w okresie pandemii. Wówczas targi Classical:NEXT z powodzeniem odbywały się online.

• **Część targowa oraz konferencyjna odbędzie się w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w sąsiedztwie Spodka** FOT. MATERIAŁY URZĘDU MIASTA W KATOWICACH

Jeszcze przed 2020 rokiem Classical:NEXT poświęcały dużo czasu i miejsca internetowej przyszłości muzyki, szukaniu nowych dróg do nowej publiczności, dla której nowe technologie mogą być magnesem. Za ich sprawą od kilku lat zmienia się sposób obcowania z muzyką, np. przez coraz bardziej rozpowszechnione płatne i bezpłatne streamy. Temat nie traci na aktualności i dotyczy także nowych form organizacji instytucji muzycznych.

Program Classical:NEXT obejmuje interaktywną konferencję, prezentacje projektów artystycznych, koncerty showcase'owe, pokazy filmowe, targi branżowe, doroczną nagrodę za innowacyjne przedsięwzięcia muzyczne oraz liczne wydarzenia networkingowe.

W ramach programu realizowany jest Classical:NEXT Fellowship, który wspiera młodych artystów i menedżerów kultury na wczesnym etapie kariery.

Wydarzenie organizowane jest z myślą o profesjonalistach ze wszystkich sektorów branży muzycznej: artystach, menedżerach, organizatorach koncertów i festiwali, orkiestr, wytwórni płytowych. Zaprasza też edukatorów, przedstawicieli prasy i mediów, wydawców oraz innych specjalistów związanych z branżą, a także studentów i osoby zainteresowane rozwojem zawodowym w sektorze muzyki klasycznej. Dla szerokiej publiczności otwarta jest część artystyczna wypełniona koncertami.

KATOWICE JAKO CENTRUM MUZYCZNE

Dlaczego wybór organizatorów Classical:NEXT padł na Katowice?

Od ponad 10 lat są Miastem Kreatywnym UNESCO w dziedzinie muzyki ze swoją Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia mającą do dyspozycji jedną z najlepszych sal koncertowych w Europie i z wysoko cenioną Akademią Muzyczną im. Karola Szymanowskiego.

Region Górnośląsko-Zagłębiowskiej dwumilionowej Metropolii tworzy rozbudowany ekosystem muzyczny obejmujący – jak wynika z danych urzędu miasta Katowice – ponad 50 klubów muzycznych, ponad 20 festiwali rocznie, 15 studiów nagraniowych, ponad 10 dużych sal koncertowych, ośmiu wytwórni płytowych, siedmiu orkiestr, a także Operę Śląską w Bytomiu i wysoko cenione szkoły muzyczne.

Oficjalnym koordynatorem wydarzenia Classical:NEXT 2027 w Katowicach jest agencja muzyczna Sonora posiadająca kilkunastoletnie doświadczenie w realizacji międzynarodowych projektów muzycznych oraz inicjowaniu współpracy instytucji kultury w Europie.

Uroczyste otwarcie Classical:NEXT 2027 planowane jest w siedzibie Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia (NOSPR) – jednej z najbardziej rozpoznawalnych sal koncertowych Europy. Część targowa oraz konferencyjna odbędzie się w Międzynarodowym Centrum Kongresowym (MCK), natomiast wieczorne koncerty showcase'owe będą prezentowane w przestrzeniach Katowice Miasto Ogrodów. ●

REKLAMA

Kraj/34428893

1RP

eprasa.pl 181c5a0c86

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

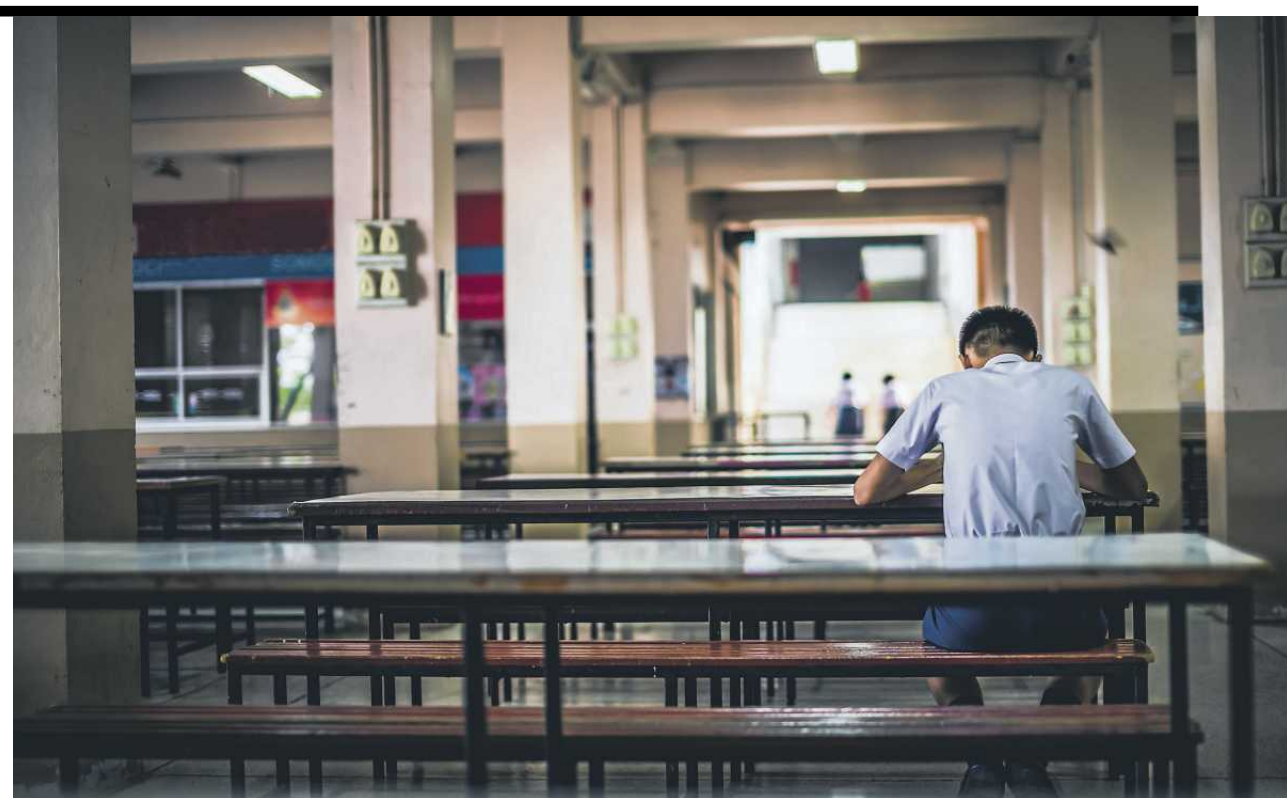

• **11-letni Antoni ma diagnozę PTSD** FOT. SHUTTERSTOCK

MAMO, ONI TU SĄ

Antoni, skrzywdzony przez kolegów na szkolnym obozie, wyznał matce: „W końcu się poddałem, żeby to się już skończyło". Ona od dziewięciu miesięcy walczy, by syn nie musiał już codziennie ich spotykać.

KAROLINA KIJEK

Marta*, mama Antoniego*: – Po tym, co mu zrobili, syn wypracował mechanizm obronny. Tłumaczył sobie, że skoro skupili się na nim, to może ocalił dziecko, które by sobie nie poradziło.

Antoni ma 11 lat i zespół stresu pourazowego. Psycholog dostrzega u niego: obniżony nastrój, niepokój, unikanie kontaktu z rówieśnikami, zaburzenia snu i głębokie cierpienie emocjonalne.

Chodzi do podstawówki w 8-tysięcznym Grodkowie w województwie opolskim. Tych, którzy go skrzywdzili, mija na szkolnym korytarzu.

WYJAZD NA SZKOLNY OBÓZ

To nauczyciel WF-u namawia Martę i jej męża, żeby w czerwcu 2025 roku puścili syna na weekendowy obóz sportowy. Antoni się cieszy – ma wtedy 10 lat i to będzie jego pierwszy wyjazd bez rodziców. Wahają się, ich syn jest młodszy od innych dzieci, już wcześniej znosił docinki i wyśmiewanie. Wuefista zapewnia, że będzie bezpieczny.

Marta codziennie rozmawia z synem przez telefon. W tle słyszy śmiechy i wrzaski, a ostatniego dnia hasła: „Ze...ąć go". Dostaje też wiadomość: „Mamo, to boli". Nie wie, co to znaczy. Pisze i dzwoni do nauczyciela, ten nie odpowiada.

Marta: – Syn wrócił i nic nam nie powiedział. Myślę, że wszystko wyparł. Dla niego to, co się wydarzyło, pozostało na obozie.

Trzej chłopcy pamiętają. Są starsi – mają po 12-13 lat. O tym, co zrobili, rozpowiadają po powrocie w szkole. W domach dzieci wspominają o przechwałkach rodzicom. Jedna z matek tego samego dnia mówi o tym Marcie. Ta pyta syna. Antoni płacze tak, że nie może mówić. W końcu przyznaje, co mu zrobili i jakiego użyli przedmiotu. Później psycholożka w opinii napisze o doświadczeniu przemocy seksualnej.

Marta: – Mówił: „Cieszyłem się na wyjazd, że was nie będzie. A wtedy chciałem, żeby było tam nawet dziesięciu dorosłych, żeby tylko ktoś to przerwał i mi pomógł".

Słyszy, że powtarzali mu, że jest nikim i nikt mu nie pomoże. Pozostali koledzy nie reagowali, ale Antoni wie, że też się bali. Marta: – To się powtarzało kilka razy. Powiedział mi: „Mamo, w końcu się poddałem, żeby oni mi to tylko zrobili, żeby to się skończyło".

Tego samego wieczoru Marta dzwoni do wychowawczyni. Następnego dnia idą z mężem na policję.

TYLKO ZABAWA

Policjantki przychodzą do ich domu po cywilnemu. Antoni długo myśli, że to znajome rodziców, bo mówią tak łagodnie. Zabierają go na obdukcję, sprawnie gromadzą materiał i wysyłają do sądu rodzinnego.

Marta: – W szkole panie dyrektor i wicedyrektor płakały razem z nami. Mówiły, że to przerażające i zrobią wszystko, żeby pomóc. Gdy porozmawiały z rodzicami trzech chłopców, wszystko się zmieniło.

Dyrektorka szkoły podstawowej w Grodkowie Anna Stankowska proponuje pomoc psychologiczną. Zwołuje też radę pedagogiczną. Ta wystawia trzem uczniom naganę dyrektora i naganne zachowanie na koniec roku.

W uchwale jest mowa o doprowadzeniu do innej czynności seksualnej, później zapis zmienia się na agresję psychiczną i fizyczną. To dlatego, że protestuje matka jednego z chłopców.

Wuefista zapewnia, że niczego nie zauważył. Był wtedy na sali gimnastycznej z grającymi mecz. Chłopcy wyjaśniają, że to była tylko zabawa. Z Antonim nikt ze szkoły nie rozmawia o tym, co się stało.

Przed wakacjami nie pojawia się w szkole. Zaczyna terapię u psychologa. Tęskni za klasą i chce wrócić we wrześniu, ale pod warunkiem, że nie będzie musiał widywać trzech chłopców. Od pierwszej rozmowy z dyrektorką przeniesienia oczekują też jego rodzice.

Na początku lipca sąd rodzinny nieprawomocnie nakłada tymczasowe zabezpieczenie. Nakazuje rodzicom chłopców, aby przenieśli ich do innych placówek. Decyzja obowiązuje do czasu zakończenia sprawy.

Marta mówi synowi, że sąd im pomoże. Jeszcze nie wie, że rodzice trzech chłopców szykują zażalenia, więc zabezpieczenie przestanie obowiązywać. Sąd nie opatrzył go klauzulą natychmiastowej wykonalności.

1 września idą na rozpoczęcie roku szkolnego. Na apelu widzą trzech chłopców.

NADZÓR I BEZPIECZNE MIEJSCE

Marta: – Syn daje mi siłę. Powtarzam sobie, że skoro on po wszystkim wszedł do szkoły, to ja też muszę walczyć.

Pracuje w branży związanej z urodą. Po pracy czyta ustawy i przepisy prawa oświatowego. Z jej analiz wynika, że to dyrekcja szkoły może złożyć do kuratorium wniosek o przeniesienie uczniów.

Dyrektorka go nie składa. Wskazuje, że statut przewiduje, iż można to zrobić dopiero „po wyczerpaniu wszystkich dostępnych środków oddziaływania wychowawczego". Przypomina, że chłopcy już zostali ukarani. Poza tym czeka na wiążące rozstrzygnięcie sądu, a przeciwko przeniesieniu była rada pedagogiczna.

Marta zaznacza, że rada to organ doradczy, a decyzja należy do dyrekcji. Wyjaśnia, że postępowanie sądowe to osobna sprawa. W licznych pismach podkreśla, że chodzi nie o karę, ale o ochronę jej syna.

Szkoła ma inny pomysł. Chłopiec zostaje objęty „zwiększonym nadzorem dwóch nauczycieli dyżurujących i pedagoga szkolnego". Ma zapewnioną możliwość „przebywania w bezpiecznym miejscu, czyli gabinecie pedagoga" i zgodę na korzystanie ze smartwatcha. O to ostatnie proszą rodzice, żeby zawsze mógł do nich zadzwonić.

Dyrektorka zapewnia, że wprowadzone rozwiązania działają.

Marta: – Po rozpoczęciu roku szkolnego całą noc nie spał i wymiotował. Rano chciał iść do szkoły, ale organizm protestował. Po dwóch godzinach zadzwonił i powiedział, że „oni tu są". Tak było codziennie przez dwa tygodnie. Dopiero w połowie września został do ostatniej lekcji.

W niektóre dni Antoni nie chce iść do szkoły, w inne zrywa się z łóżka i mówi, że „musi ze sobą walczyć".

Pedagog zapewnia jednak, że wszystko jest w porządku – syn się uśmiecha, wygłupia, rozmawia.

Marta: – Każde dziecko wypracowuje inny system obronny. Ostatnio mi powiedział: „Mamo, jak się stresuję, to się śmieję". Robi z siebie śmieszka, żeby nikt nie widział, że jest mu źle.

Mija się z trzema chłopcami przy wejściu, na korytarzach i schodach.

Marta: – Kiedyś stali przy bramce i patrzyli na niego. Spuścił głowę i przeszedł, a oni zaczęli się śmiać.

Na terapii psycholog porównuje ich do pszczół. Mogą bzyczeć, ale nic nie zrobią.

Marta: – W szkole są trzy piętra, na każdym prawie setka dzieci. Jak dwoje nauczycieli i pedagog mogą go

eprasa.pl 181c5a0c86

chronić w takim tłumie? Poza tym, jeśli rzeczywiście skupiają się na nim i tej trójce, to co z całą resztą?

160 PLIKÓW MARTY

W ciągu kolejnych miesięcy folder w komputerze Marty wypełnia się dokumentami, skanami i zdjęciami. Gromadzi ponad 160 plików. – Przez dziewięć miesięcy walczyłam – mówi Marta. – Mamy przecież „ustawę kamilkową", standardy ochrony małoletnich, konstytucję, konwencję praw dziecka. A jak dochodzi do takiej sytuacji, to nikt „nie ma kompetencji".

Składają z mężem do szkoły pisma z prośbą o przeniesienie chłopców. Bez skutku. Idą ze skargami do rady miejskiej i burmistrza. W kuratorium Marta wnosi o kontrole.

Pierwsza jest w lipcu. Kuratorzy rozmawiają z dyrektorką i przeglądają papiery – sprawdzają, jak szkoła zapewniła bezpieczeństwo podczas wyjazdu i reakcję po zdarzeniu. Dochodzą do wniosku, że zasadniczo wszystko przebiegło prawidłowo, ale dają zalecenia. Zwracają uwagę na brak etatowego psychologa w szkole oraz „niewystarczający nadzór wychowawczy podczas zawodów". Dyrektorka pisemnie upomina nauczyciela.

Druga kontrola tyczy się nadzoru dyrekcji nad czerwcowym wyjazdem. Wychodzi na jaw, że bez jej wiedzy opiekunem był jeszcze rodzic dwójki uczniów. W protokole nie widzę informacji, czy miał obowiązkowe zaświadczenie o niekaralności. Wuefista dostaje naganę, a kontrolerzy dają kolejne zalecenia: porządek w papierach i więcej opiekunów na wyjazdach.

Rodzice Antoniego zawiadamiają też rzecznika praw dziecka, piszą list do rady pedagogicznej, proszą o pomoc Ministerstwo Edukacji Narodowej. W końcu Marta rozmawia z mediami.

Dyrektorka szkoły zarządzeniem ogranicza dostęp do budynku i zakazuje wejścia obcym. – W tym wszystkim nasze dziecko po zniknęło – mówi Marta. – Czytanie ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich było dla mnie szokiem. Nie karzemy dzieci, tylko dajemy im szanse. Kolejne i kolejne. Te, które cierpią, są niewidoczne. Gdy ktoś je hejtuje czy nęka, słyszą „zaraz mu przejdzie" lub „on nie chciał".

KOLEJNE INCYDENTY

Sabina i Norbert Bohdziulowie są poruszeni tym, co się stało. Oboje są w radzie rodziców. Na wrześniowym zebraniu pytają, jak będzie wyglądało bezpieczeństwo w szkole. – To zapoczątkowało falę nieprzyjemności – mówi Sabina. – Od matki jednego z chłopców mąż odebrał telefon z pytaniem, jakim prawem poruszamy tę sprawę. Nasi synowie nagle dostali po kilkanaście uwag.

Na kolejnym zebraniu dotyczącym bezpieczeństwa jest mowa o różnych niepokojących zdarzeniach. Głos zabiera Marta, a rodzice chłopców kierują do rady pismo „o udzielenie wyjaśnień ws. naruszenia dóbr osobistych". Gdy Norbert Bohdziul jako wiceprzewodniczący rady odpowiada, przychodzi kolejny list, a w nim ostrzeżenie o konsekwencjach prawnych. Odpisuje, że nie będzie się wdawał w dalsze dyskusje.

Przed następnym zebraniem rady rodziców na stole leżą kartki do głosowania nad wyrzuceniem Bohdziulów. Wśród powodów: „eskalowanie sporów", „koncentrowanie dyskusji na kwestiach mało istotnych", „powodowanie atmosfery napięcia". Zostają wykluczeni.

– Naszym celem było tylko to, żeby wszystkie dzieci w szkole czuły się bezpiecznie – mówi Sabina Bohdziul. – Chcieliśmy przedyskutować możliwe rozwiązania, z poszanowaniem wszystkich stron.

Norbert Bohdziul na kwietniowej nadzwyczajnej sesji rady miejskiej mówi wprost, że chciano mu i żonie zamknąć usta, a poczucie bezkarności uczniów skutkuje kolejnymi incydentami. Panorama Powiatu opisuje dwa kolejne przypadki poniżania i wyśmiewania dzieci przez kilku uczniów. W obu pojawia się ten sam uczestnik czerwcowego zdarzenia. Dziewczynka zrezygnowała z zajęć sportowych, chłopiec się okaleczył.

Sylwia*, mama tego chłopca: – To trwało miesiącami. W listopadzie rozmawiałam z wychowawczynią, ale syn prosił, żeby nic nie robić. Z czasem było coraz gorzej. Opuszczał lekcje, a w domu płakał, uderzał w ściany i krzyczał, żeby rozładować emocje.

W styczniu Sylwia dowiaduje się, że został tak zwyzywany, że uciekł z zajęć. Mówi jej o tym ojciec chłopca, który zamartwiał się o kolegę.

Sylwia: – Tego wieczoru usiadłam na łóżku syna, żeby z nim porozmawiać. Otworzył oczy, były czerwone od płaczu. Na rękach zobaczyłam ślady cięcia.

Zgłasza sprawę w szkole – pedagog obiecuje, że porozmawia z tymi trzema chłopcami. Gdy prosi o rozmowę z ich rodzicami, słyszy, że jedna z matek przyjdzie z prawnikiem. Zgłasza na policję psychiczne znęcanie się nad synem.

UCHWAŁA

W Grodkowie słyszę, że matka jednego z trzech chłopców pracuje w tej szkole, a inny bliski krewny przez wiele lat pełnił ważną funkcję w strukturach zarządzania oświatą. To on – bez konkursu, bo nikt się nie zgłosił – powierzył stanowisko dyrektorce. Wcześniej dyrektorem szkoły był obecny burmistrz miasta. W reportażu „Uwaga!" TVN mówi o tym radny miejski Waldemar Kwiatkowski. Jest wśród kilkorga z opozycji, którzy wnoszą o nadzwyczajną sesję rady miejskiej. Chcą, żeby odpowiedzialni wytłumaczyli się z działań. Zostaje zwołana na początku kwietnia. W sali widać podział: po jednej stronie siedzą wspierający dyrektorkę nauczyciele, po drugiej – rodzice poszkodowanych dzieci i ich sojusznicy.

Burmistrz Miłosz Krok wyjaśnia, że dowiedział się o sprawie w czerwcu, a wróciła do niego dopiero po pięciu miesiącach – w skardze rodziców na dyrekcję. Henryk Duda, starszy wizytator z opolskiego kuratorium oświaty, powtarza, że to dyrektorka może złożyć do kuratorium wniosek o przeniesienie uczniów. Ta z kolei w oświadczeniu wylicza wszystkie podjęte działania: poszła na policję, poinformowała burmistrza i kuratorium, zwołała radę pedagogiczną. Wymienia rozmowy z uczestnikami zdarzenia, pogadanki z chłopcami, aby unikali kontaktu z Antonim, warsztaty edukacyjno-profilaktyczne. Twierdzi, że w wakacje była w kontakcie z rodzicami Antoniego i pytała o jego samopoczucie. Marta powie mi później: – To nieprawda. Zadzwoniła tylko raz, po lipcowym posiedzeniu sądu.

Z sesji musi wyjść szybciej. Ma kontrolę pracowników MOPS. Po tym, jak wypowiedziała się w mediach, ktoś wysłał anonim, że niewłaściwie opiekuje się synem.

Marta: – Gdy panie z MOPS zapukały do drzwi, syn był przerażony. Dom to dla niego jedyne bezpieczne miejsce, a i to mu odebrano.

Radny Kwiatkowski za zgodą rodziców Antoniego przytacza opinię psycholog, która wskazuje, że „w wyniku traumatycznego doświadczenia" doszło u chłopca do „znaczących zmian w zachowaniu, stanie emocjonalnym i postrzeganiu siebie".

Ostatecznie radni przegłosowują uchwałę ze stanowiskiem, że działania szkoły trzeba wyjaśnić, a uczniom zapewnić bezpieczeństwo. Rodzice szepczą między sobą, że to przecież nic nie znaczy. Dyrektorka zapowiada, że z uwagi na dobro dzieci nie będzie więcej odpowiadać na pytania w tej sprawie.

SIEDEM TYGODNI

W marcu Antoni ląduje w szpitalu. Od miesięcy ma silne bóle i zawroty głowy. Gdy widzi salę, łóżka i starszych chłopców, błaga rodziców, żeby go zabrali. Wytrzymuje jedną noc. Wyniki badań są dobre – rodzice podejrzewają, że dolegliwości mają związek z zespołem stresu pourazowego.

Marta: – Za chwilę minie rok, a my cały czas ponosimy skutki tego, co się stało. Wykorzystuję swój urlop, żeby być z synem. Mąż też cały czas był zaangażowany. Ma firmę budowlaną i z braku czasu stracił kilka projektów.

Teraz czekają, aż orzeczenie sądu stanie się prawomocne. Zostało wydane w lutym. Sąd uznał, że sprawcy kilkukrotnie naruszyli godność i nietykalność Antoniego. Chłopcy mają przeprosić na piśmie, nie kontaktować się z Antonim, kontynuować pracę terapeutyczną i psychologiczną, a ich rodzice – zapłacić zadośćuczynienie i za koszty terapii. Termin na odwołania mija w połowie kwietnia.

Antoni od czasu pobytu w szpitalu nie chodzi do szkoły. To już siedem tygodni.

Marta: – Udźwignął ciężar, pod którym dorosły by się załamał. Dalej by walczył, gdyby nie ciało. Już nie dawało rady.

Nikt z klasy się do niego nie odzywa. Nie gra już w piłkę z kolegami z okolicy, czasem pokopie ją z tatą. Większość czasu spędza ze swoimi psami. ●

*Imiona bohaterów zostały zmienione.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34430200

Syndyk oferuje do sprzedaży ruchomości w postaci:
1) ciągnika siodłowego Scania S550, rok prod. 2020 – cena 138.190,50 zł,
2) naczepy Schmitz, powypadkowej, rok prod. 2011 – za cenę nie niższą niż 6.457,50 zł.
Szczegółowe warunki konkursu ofert wraz z wymogami, jakim powinna odpowiadać oferta, oraz wyceny ruchomości dostępne są w kancelarii syndyka, w Lublinie ul. Pogodna 36/11, lub po przesłaniu zapytania na adres: przemyslaw.skipor@inlex.pl.
Pisemne oferty należy składać w Kancelarii Syndyka, ul. Pogodna 36 lok. 11 w Lublinie w terminie 7 dni od ukazania się ogłoszenia prasowego (decyduje data wpływu oferty do kancelarii syndyka). Dodatkowe informacje: 505-355-290, (81) 479 45 53

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34430397

Sąd Rejonowy w Pszczynie I Wydział Cywilny ul. Ks. Bp. Bogedaina 14, 43-200 Pszczyna **wzywa spadkobierców Teresy Jolanty Reroń**, PESEL: 45121009462, córki Stefana i Kazimiery, nazwisko rodowe matki Hać, urodzonej w dniu 10 grudnia 1945 r. w Ludwigsburgu, zmarłej w dniu 28 kwietnia 2018 r. w Rudołtowicach, której ostatnim miejscem zwykłego pobytu były Rudołtowice, po której przed tut. Sądem pod sygn. akt **I Ns 650/25** toczy się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku, aby w ciągu trzech miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosili i udowodnili nabycie spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34430430

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 12 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* (Dz.U.2025.1222), art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U.2025.1691),

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia,

że 13 kwietnia 2026 r. została wydana decyzja znak: WI-IV.747.1.3.2026 o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycji w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu dla inwestycji pod nazwą: *Przebudowa gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia DN500 (MOP 4,9MPa) na DN500 (MOP 5,5MPa) w celu likwidacji zwarcia galwanicznego w m. Liplas*, po rozpatrzeniu wniosku inwestora: Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., ul. Mszczonowska 4, 02-337 Warszawa, działającego przez pełnomocnika,

Wojewoda doręcza decyzję wnioskodawcy, natomiast pozostałe strony zawiadamia o jej wydaniu, w drodze obwieszczenia, w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie terminalu, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach podmiotowych urzędów tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Właścicielom i użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych decyzją zawiadomienie o jej wydaniu wysyła się na adres określony w katastrze nieruchomości. Doręczenie zawiadomienia na adres wskazany w katastrze nieruchomości jest skuteczne.

W przypadku nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości objętych decyzją lub braku w katastrze nieruchomości danych pozwalających na ustalenie danych osobowych, w szczególności adresu zamieszkania, właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości, właściciela lub użytkownika wieczystego zawiadamia się o decyzji poprzez obwieszczenie.

Decyzja Wojewody Małopolskiego o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycji w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy prawa.

Strony lub ich pełnomocnicy, legitymujący się pełnomocnictwem sporządzonym zgodnie z art. 32 i 33 *Kodeksu postępowania administracyjnego* mogą zapoznać się z treścią decyzji osobiście w Wydziale Infrastruktury Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, pokój 19, ul. Basztowa 22, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu drogą telefoniczną: (12 39 21 653).

Treść ww. decyzji została udostępniona 13 kwietnia 2026 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego pod linkiem:

https://bip.malopolska.pl/muw,a,2852386,decyzja-wojewody-malopolskiego-znak-wi-iv747132026-z-13-kwietnia-2026-r-o-ustaleniu-lokalizacji-inwe.html

(ścieżka dostępu: Biuletyn Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie/menu podmiotowe/***Urząd Wojewódzki/ Wydziały/ Infrastruktury/ Repozytorium plików/ Decyzja Wojewody Małopolskiego znak: WI-...)***

Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło obwieszczenie w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim.

Stronie postępowania przysługuje prawo złożenia odwołania od decyzji Wojewody Małopolskiego. Odwołanie wnosi się do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego – w terminie 14 dni od dnia, w którym zawiadomienie o jej wydaniu w drodze obwieszczenia w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim uważa się za dokonane. Odwołanie od decyzji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Małopolskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu wiąże właściwe organy przy sporządzaniu planów ogólnych oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu jest wiążąca dla właściwych organów w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej oraz decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Ostateczna decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu stanowi podstawę do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości. Wpisy dokonywane są na wniosek złożony przez wojewodę.

eprasa.pl 181c5a0c86

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

Klaudia Socha*

...odchudzania z wygórowanymi celami

Prawie 80 proc. osób po drastycznych cięciach kalorycznych podczas odchudzania wraca do punktu wyjścia, czyli momentu, od którego zaczynali. Redukcja masy ciała na papierze często wydaje się prosta, ale nie jest łatwa w codziennym życiu. Diety dają nam zasady, jednak bez instrukcji ich wdrażania i utrzymywania w chwili słabości trudno sobie poradzić.

Co może pomóc w utrzymaniu konsekwencji?

Na pewno warto stawiać sobie małe cele. Zamiast od razu nastawiać się na spadek masy ciała o 10 kg lepiej jako cel postawić sobie jedynie 2 kg. Dlaczego? Ponieważ częstsze sukcesy to zastrzyk motywacji i poczucia sprawczości, co daje napęd do trwania w swoich założeniach. Warto skupić się na działaniach, małych krokach, czyli na tym, na co mamy wpływ. Zachęcam też do zwrócenia uwagi na inne efekty odchudzania niż to co widać na wadze czy centymetrze. Ważne jest też lepsze samopoczucie.

Poza tym warto też zastanowić się jakie zmiany żywieniowe chcemy wprowadzić i dlaczego właściwie chcemy schudnąć, porozmawiać z dietetykiem i psychodietetykiem, zadbać o poczucie sytości, a także zrobić badania profilaktyczne. ● **Not. ET**

*psychodietetyczka, ekspertka Multi.Life

Liczba

43

PROC.

• **specjalistów i menedżerów w Polsce odczuło pogorszenie swojego samopoczucia psychicznego w ciągu ostatniego roku – wynika z raportu Antal „Aktywność specjalistów i menedżerów na rynku pracy"**

Akcja

Ruszyła 17. edycja akcji Helpers' Generation, gdzie studentki i studenci rejestrują potencjalnych dawców szpiku dla osób chorych na nowotwory krwi. Dzięki ich wysiłkom do tej pory do bazy Fundacji DKMS dołączyły 184 384 osoby. Akcje organizuje ponad setka studenckich liderów na 69 uczelniach w całej Polsce. Pomóc mogą jednak nie tylko studenci. Do bazy potencjalnych dawców Fundacji DKMS może dołączyć każda ogólnie zdrowa osoba mająca od 18. do 55 lat. ●

Więcej na www.dkms.pl.

PYTANIE DO... reumatolożki

Czy z dłoni można wyczytać chorobę reumatologiczną?

lek. med. Agata Skwarek-Szewczyk

Jeśli ból i obrzęk stawów rozkłada się symetrycznie na obu dłoniach, a stawy są obrzęknięte i ciepłe, możemy podejrzewać reumatoidalne zapalenie stawów (RZS). Jeśli problemy ze stawami w dłoniach nie rozkładają się symetrycznie, a pacjent pokazuje bolesny, obrzęknięty palec możemy pomyśleć o innej chorobie – łuszczycowym zapaleniu stawów (ŁZS). Taki obrzęk to tzw. palec kiełbaskowaty (*dactylitis*). Palec jest zaczerwieniony, tkliwy, stan zapalny obejmuje nie tylko staw, ale też otaczające go tkanki miękkie, zginanie jest utrudnione.

W obu tych chorobach ból jest obecny w spoczynku, to znaczy nie trzeba wykonywać ruchów dłońmi, żeby go odczuwać.

Jeśli ból nie dotyczy symetrycznie obu rąk, nasila się po aktywności i pod koniec dnia, możemy podejrzewać chorobę zwyrodnieniową stawów. Charakterystyczne dla tego schorzenia są guzki na stawach, czyli twarde narośle kostne, które deformują palce. Poruszanie chorymi palcami daje odgłosy chrupania, strzelania lub trzeszczenia w stawach przy ruchu.

Przyczyną zwyrodnieniowej choroby stawów jest proces „zużycia". A w przypadku RZS i ŁZS chodzi o proces zapalny o podłożu autoimmunologicznym. Choć w każdym z tych przypadków chodzi o problem ze stawami, proponowane leczenie musi być zupełnie inne.

W każdej z tych chorób ból stawów w dłoniach może być początkiem problemów albo iść w parze z bólem większych stawów, np. kolanowych. Dla RZS charakterystyczne jest uczucie porannej sztywności, która utrzymuje się do godziny.

Podobne odczucie mają osoby z chorobą zwyrodnieniową stawów, ale w tym przypadku poranna sztywność trwa krócej – do 30 minut. ●

Notowała Katarzyna Staszak

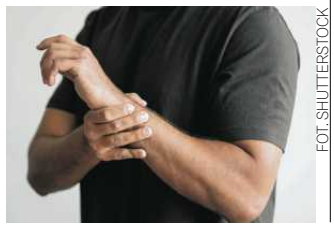

FOT. SHUTTERSTOCK

Fakty i mity

Czy nerw błędny można świadom „regulować"?

O realnych zastosowaniach, ograniczeniach i mitach związanych ze stymulacją nerwu błędnego rozmawiamy z neurologiem prof. Konradem Rejdakiem*.

PAULINA MOZOLEWSKA: Mam wrażenie, że nerw błędny stał się w ostatnich latach jednym z najbardziej „medialnych" tematów w medycynie. Pojawia się wszędzie, od publikacji naukowych po platformy społecznościowe. Czym on właściwie jest?

PROF. KONRAD REJDAK: Nerw błędny, czyli dziesiąty nerw czaszkowy, jest strukturą o wyjątkowym znaczeniu. Przede wszystkim dlatego, że jest najdłuższym z nerwów czaszkowych. Zaczyna się w obrębie rdzenia przedłużonego, czyli dolnej części pnia mózgu, a następnie biegnie przez szyję, klatkę piersiową aż do jamy brzusznej. Jego przebieg jest kręty i zmienny, co już samo w sobie tłumaczy, dlaczego od dawna budził zainteresowanie badaczy.

Ale jeszcze ważniejsza jest jego funkcja. To nerw o bardzo złożonej budowie. Zawiera włókna czuciowe, ruchowe i autonomiczne. Ta ostatnia część, związana z układem przywspółczulnym, ma szczególne znaczenie, ponieważ odpowiada za regulację podstawowych funkcji życiowych. Mówimy tu o pracy serca, oddychaniu, czynności przewodu pokarmowego, ale także o pewnych aspektach odpowiedzi immunologicznej organizmu. Innymi słowy, jest to jeden z głównych elementów systemu, który utrzymuje równowagę wewnętrzną organizmu.

Czyli można powiedzieć, że to taki „łącznik" między mózgiem a narządami?

Zdecydowanie tak. Warto też podkreślić, że jest to połączenie dwukierunkowe. Nerw błędny przewodzi impulsy zarówno z mózgu do narządów, jak i po części z narządów do mózgu. To oznacza, że nie tylko „wydaje polecenia", ale też dostarcza informacji zwrotnej o stanie organizmu. Na przykład sygnały z przewodu pokarmowego, z układu sercowo-naczyniowego czy oddechowego docierają do ośrodkowego układu nerwowego właśnie między innymi tą drogą.

Ta dwukierunkowość sprawia, że jest niezwykle interesujący z punktu widzenia terapeutycznego. Możemy bowiem, przynajmniej w pewnym zakresie, wpływać na funkcjonowanie mózgu poprzez stymulację obwodową, co jeszcze kilkadziesiąt lat temu wydawało się bardzo trudne do osiągnięcia.

A co się dzieje, kiedy ten nerw nie działa prawidłowo?

Tu trzeba rozróżnić dwie sytuacje. Pierwsza to uszkodzenie samego nerwu. Wtedy mamy do czynienia z poważnymi zaburzeniami funkcji organizmu. Ponieważ nerw błędny unerwia tak wiele narządów, jego uszkodzenie może prowadzić do zaburzeń oddychania, pracy serca czy przewodu pokarmowego. W skrajnych przypadkach jest to stan bezpośrednio zagrażający życiu.

Druga sytuacja jest bardziej subtelna i częstsza w praktyce klinicznej i są to między innymi zaburzenia na poziomie jego regulacji. Na przykład nadmierna aktywacja nerwu błędnego może prowadzić do omdleń, tzw. reakcji wazowagalnych. To są sytuacje, w których dochodzi do zwolnienia akcji serca i spadku ciśnienia, często w odpowiedzi na bodziec stresowy czy ucisk w okolicy szyi.

Co ciekawe, pewne mechanizmy fizjologiczne, które wykorzystują ten nerw, stosujemy też terapeutycznie.

Na przykład próba Valsalvy, czyli świadome zatrzymanie oddechu po głębokim wdechu, może być używana do zwalniania przyspieszonej akcji serca.

Wspomniał Pan o terapii. W jakich obszarach medycyny rzeczywiście wykorzystuje się pracę z nerwem błędnym?

Najbardziej klasycznym przykładem jest leczenie padaczki lekoopornej. W sytuacji, gdy farmakoterapia nie przynosi efektu, stosuje się stymulację nerwu błędnego, czyli tzw. VNS. Polega to na wszczepieniu generatora impulsów elektrycznych w okolicy klatki piersiowej i podłączeniu go do nerwu w odcinku szyjnym. Impulsy elektryczne są następnie przekazywane do mózgu i wpływają na aktywność neuronów, co może zmniejszać częstość napadów.

Podobne podejście stosuje się w psychiatrii, zwłaszcza w leczeniu depresji opornej na leczenie. Tu również chodzi o zmianę przekaźnictwa w mózgu, wpływ na neuroprzekaźniki oraz na aktywność określonych struktur, takich jak hipokamp czy płaty skroniowe.

Podkreślam, jednak, że nerw błędny nie jest przyczyną tych chorób. On stanowi drogę, przez którą możemy oddziaływać na mózg. To bardzo istotne rozróżnienie, bo często w przekazie popularnym ono się zaciera.

Poza tym wykonuje się próby stymulacji przezskórnej, czyli nieinwazyjnej, najczęściej w obrębie ucha, gdzie znajdują się jego dostępne gałęzie czuciowe. W tym przypadku bodziec elektryczny ma poprzez nerw docierać do struktur mózgu drogą pośrednią. Trzeba jednak zaznaczyć, że o ile metoda inwazyjna ma już ugruntowaną pozycję kliniczną, o tyle techniki przezskórne są nadal intensywnie badane i ich skuteczność jest bardziej zróżnicowana.

A co z innymi chorobami poza neurologią i psychiatrią?

eprasa.pl 181c5a0c86

ie

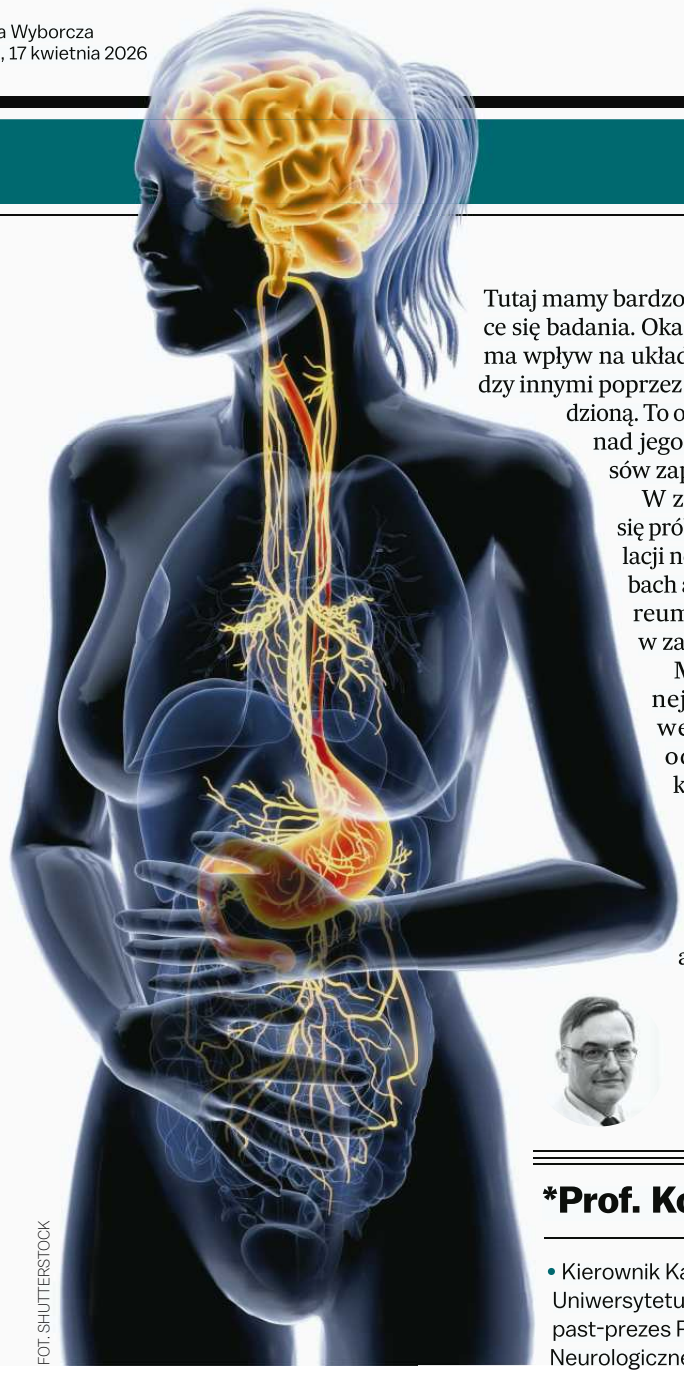

FOT. SHUTTERSTOCK

Tutaj mamy bardzo dynamicznie rozwijające się badania. Okazało się, że nerw błędny ma wpływ na układ immunologiczny, między innymi poprzez swoje połączenia ze śledzioną. To otworzyło drogę do badań nad jego rolą w regulacji procesów zapalnych.

W związku z tym prowadzi się próby wykorzystania stymulacji nerwu błędnego w chorobach autoimmunologicznych, reumatologicznych, a także w zaburzeniach pracy jelit.

Mówi się o tak zwanej osi jelitowo-mózgowej, gdzie ten nerw odgrywa istotną rolę komunikacyjną.

Ale trzeba być bardzo ostrożnym, ponieważ część tych zastosowań jest nadal na etapie badań. Mamy setki, a nawet tysiące publikacji, ale siła dowodów jest bardzo różna. To nie są jeszcze standardy leczenia w wielu przypadkach.

***Prof. Konrad Rejdak**

• Kierownik Katedry i Kliniki Neurologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, past-prezes Polskiego Towarzystwa Neurologicznego.

No właśnie, bo równolegle mamy ogromną popularność „naturalnych metod" stymulacji nerwu błędnego. Oddychanie, joga, zimne prysznice, nucenie, masaże, a nawet takie rzeczy jak uciskanie gałek ocznych czy stymulacja ucha.

To jest bardzo dobry przykład tego, jak łatwo dochodzi do uproszczeń i nadinterpretacji. Owszem, różne techniki relaksacyjne, oddechowe czy ruchowe wpływają na układ autonomiczny, a więc pośrednio także na nerw błędny. To jest fizjologia. Podczas ćwiczeń zmienia się częstość pracy serca, napięcie naczyń, sposób oddychania, aktywność wielu układów.

Natomiast nie możemy tego utożsamiać z celowaną terapią medyczną. To, że coś działa relaksująco, nie oznacza, że leczy choroby poprzez nerw błędny czy działa profilaktycznie w sposób udowodniony. Wiele z tych metod opiera się na obserwacjach i subiektywnych odczuciach, a nie na badaniach klinicznych o wysokiej jakości.

Trzeba też pamiętać, że nerw błędny jest stale aktywny w naszym organizmie. Każda aktywność fizyczna, każda zmiana oddechu, każda reakcja emocjonalna w pewnym stopniu go angażuje. Wyodrębnianie pojedynczych ćwiczeń jako specjalnej terapii jest więc pewnym uproszczeniem.

Czyli to bardziej kwestia ogólnego wpływu na organizm niż konkretnego mechanizmu terapeutycznego?

To są działania ogólnoustrojowe, które mogą poprawiać samopoczucie, redukować stres i wspierać zdrowie. I to jest bardzo wartościowe. Natomiast problem zaczyna się wtedy, gdy przypisujemy im właściwości, których nie mają, na przykład leczenie depresji, padaczki czy chorób autoimmunologicznych.

Nie powinno to również zwalniać z korzystania z terapii opartych na dowodach ani z dbania o podstawy zdrowia, takie jak sen, dieta, aktywność fizyczna czy leczenie chorób przewlekłych. Jeśli ktoś zaniedbuje te elementy, a skupia się wyłącznie na pojedynczych technikach, to nie rozwiązuje problemu, tylko go odsuwa.

Wokół nerwu błędnego narosło też sporo bardzo ambitnych obietnic jak poprawa pamięci, empatii, a nawet sukcesu życiowego.

To już jest obszar, który nazwałbym spekulacją. Oczywiście, jeśli wpływamy na układ nerwowy, to możemy obserwować różne efekty, ale przypisywanie temu tak szerokich właściwości nie ma podstaw naukowych.

Podobnie jest z koncepcjami, które próbują tłumaczyć bardzo różnorodne zaburzenia jednym mechanizmem związanym z nerwem błędnym.

Medycyna jest znacznie bardziej złożona. Rzadko mamy do czynienia z jednym kluczem do wszystkiego.

Czy takie praktyki mogą być niebezpieczne?

W umiarkowanej formie raczej nie. Natomiast istnieje pewne ryzyko. Nerw błędny wpływa na pracę serca, więc jego nadmierna stymulacja może prowadzić do zwolnienia akcji serca, spadku ciśnienia, a w konsekwencji do omdlenia. U osób z chorobami układu krążenia może to być niebezpieczne.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34430474

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie, I Wydział Cywilny, w sprawie o sygn. akt I Ns 302/21, z wniosku Marii Haliny Harasimiuk o **stwierdzenie nabycia spadku po Irenie Anieli Rębeckiej, wzywa spadkobierców Ireny Anieli Rębeckiej, córki Józefa i Marii**, zmarłej dnia 11 marca 2021 r. w Warszawie, ostatnio stale zamieszkałej w Warszawie przy ul. Andersa 21B m. 29, która pozostawił po sobie majątek składający się z lokalu mieszkalnego przy ul. Andersa 21B m. 29 w Warszawie oraz oszczędności zgromadzonych na rachunku bankowym, lokatach terminowych oraz w obligacjach Skarbu Państwa, aby w ciągu trzech miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosili i udowodnili nabycie spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34429966

NARODOWE CENTRUM NAUKI

ogłosiło konkurs:

- **Preparing for Tomorrow – Societies and Strategies in Times of Transition (P4T Call 2026)**

na międzynarodowe projekty badawcze.

Szczegóły: www.ncn.gov.pl

34430565

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy, Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play | Pobierz w App Store

1 RP

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34430425

urząd miejski wrocławia

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:

TERAZ NIŻSZA CENA

ul. Stanisława Dubois 20 m. 1

Powierzchnia lokalu	-	**61,13 m²**
Powierzchnia przynależna	-	**2,34 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**488 000,00 zł**
Wadium	-	**48 800,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach 27.05.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 28.05.2026 r. w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 29.05.2026 r. w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 2, ul. Otwarta 3-5, 53-212 Wrocław, tel. 71 798-69-72.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr **215**, o godz. 10:00 dnia **17 czerwca 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 10 czerwca 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w Internecie pod adresem:
   http://bip.um.wroc.pl
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 143 tel. 71 777 91 16.

Kraj/34430321

Wyciąg z ogłoszenia
BURMISTRZ SOLCA KUJAWSKIEGO
ogłasza:

1) Rokowania na sprzedaż **nieruchomości gruntowej zabudowanej**, stanowiącej własność Gminy Solec Kujawski, położonej w Solcu Kujawskim przy ulicy **Tartacznej**, nr ew. **1024/8,** o pow. **0,0570** ha, objętej **KW nr BY1B/00062215/9**.
   Cena wywoławcza netto wynosi: **548 800,00 zł**
   Zaliczka wynosi: **54 880,00 zł** (wpłata do **12.06.2026 r.**)
   Rokowania odbędą się w dniu **17.06.2026 r**. o godz. **9^{00}** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Solcu Kujawskim, ul. 23 Stycznia 7.

Dodatkowe informacje o przetargach uzyskać można w Urzędzie Miejskim w Solcu Kujawskim przy ulicy 23 Stycznia 7, pokój nr 5, tel.: (52) 387 01 19, e-mail: nieruchomosci@soleckujawski.pl.

Pełne teksty ogłoszeń dostępne są na stronie internetowej bip.soleckujawski.pl, a także na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Solcu Kujawskim przy ulicy 23 Stycznia 7.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34430118

Wyciąg z ogłoszenia
pierwszych przetargów ustnych nieograniczonych na sprzedaż, niżej wymienionych nieruchomości niezabudowanych, położonych w obrębie 8m. Chojna, KW SZ1Y/00048509/2

1. działka nr 38/217 o pow. 0,2302 ha
   CENA WYWOŁAWCZA: 460 400,00 zł WADIUM: 46 100,00 zł
   Minimalne postąpienie wynosi 4610,00zł
2. działka nr 38/218 o pow. 0,2376 ha
   CENA WYWOŁAWCZA: 475 200,00 zł WADIUM: 47 600,00 zł
   Minimalne postąpienie wynosi 4760,00 zł
3. działka nr 38/219 o pow. 0,2370 ha
   CENA WYWOŁAWCZA: 474 000,00 zł WADIUM: 47 400,00 zł
   Minimalne postąpienie wynosi 4740,00 zł
4. działka nr 38/220 o pow. 0,2358 ha
   CENA WYWOŁAWCZA: 471 600,00 zł WADIUM: 47 200,00 zł
   Minimalne postąpienie wynosi 4720,00 zł
5. działka nr 38/221 o pow. 0,2370 ha
   CENA WYWOŁAWCZA: 474 000,00 zł WADIUM: 47 400,00 zł
   Minimalne postąpienie wynosi 4740,00 zł
6. działka nr 38/222 o pow. 0,2369 ha
   CENA WYWOŁAWCZA: 473 800,00 zł WADIUM: 47 400,00 zł
   Minimalne postąpienie wynosi 4740,00 zł
7. działka nr 38/223 o pow. 0,3012 ha
   CENA WYWOŁAWCZA: 602 400,00 zł WADIUM: 60 300,00 zł
   Minimalne postąpienie wynosi 6030,00 zł
8. działka nr 38/224 o pow. 0,3511 ha
   CENA WYWOŁAWCZA: 702 200,00 zł WADIUM: 70 300,00 zł
   Minimalne postąpienie wynosi 7030,00 zł

Do ceny osiągniętej w wyniku przetargu zostanie doliczony podatek Vat w stawce 23%.
Dla nieruchomości obowiązuje plan zagospodarowania przestrzennego, zatwierdzony Uchwałą Rady Miejskiej w Chojnie Nr XL/419/2006 z dnia 09.03.2006r., na podstawie którego teren oznaczony symbolem 1MNU -zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z uzupełniającą funkcją usługową, obsługa komunikacyjna z drogi gminnej 03KDL. Zgodnie z zapisem w ewidencji gruntów i budynków działki posiadają użytek gruntowy Bp.
Przetargi odbędą się 25 czerwca 2026r. od godz. 11.45 w Urzędzie Miejskim w Chojnie ul. Jagiellońska 4, pokój nr 8 . Wadium należy wpłacać na konto BS Chojna 03 9370 0007 0000 0664 2000 0002 najpóźniej do dnia 22.06.2026r. Za datę wniesienia wadium uważa się dzień wpływu na nasze konto.
Pełna treść ogłoszenia opublikowana jest na stronie internetowej: www.bip.chojna.pl oraz wywieszone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Chojnie (parter). Bliższych informacji udziela pracownik Urzędu Miejskiego w Chojnie (pok. nr 8) tel. 414 10 35 wew. 61.

34416736

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCA: Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Marek Wilk
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X

IZBA WYDAWCÓW PRASY — NAKŁAD KONTROLOWANY

Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

eprasa.pl 181c5a0c86

Syndyk Masy Upadłości Waldemara Dzionka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Waldemar Dzionek DOM HANDLOWY VALDI w upadłości likwidacyjnej w Warszawie ogłasza przetarg na łączne zbycie praw własności **nieruchomości położonych w Warszawie, dzielnica Mokotów, obręb 1-07-01, przy zbiegu ulicy Czerniakowskiej i Bartyckiej** stanowiących:

a) nieruchomość gruntową zabudowaną obejmującą działki ew. nr **226/2 i 227/1** o łącznej pow. **3.309 m²**, dla której prowadzona jest KW o nr **WA2M/00442261/8**;
b) nieruchomość gruntową zabudowaną obejmującą działki ew. nr **3/11, 4/8 i 226/7** o łącznej pow. w przybliżeniu **1.198 m²**, które są ujęte w KW o nr **WA2M/00450027/5** (przy czym w skład przedmiotu przetargu nie wchodzi ujęta w przedmiotowej KW działka ew. nr 226/6);
c) nieruchomość gruntową zabudowaną obejmującą działki ew. nr **217** o pow. **1.419 m²**, dla której prowadzona jest KW o nr **WA2M/00326370/6**.

Cena wywoławcza Przedmiotu przetargu wynosi **24.254.000 zł** (*dwadzieścia cztery miliony dwieście pięćdziesiąt cztery tysiące złotych 00/10*), a sprzedaż podlega opodatkowaniu podatkiem od czynności cywilnoprawnych.

Oferty należy składać do dnia 18 czerwca 2026 r. na adres: Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XVIII Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych, ul. Czerniakowska 100A, 00-454 Warszawa. Decydująca jest data wpływu oferty do sądu. Oferta, która wpłynęła do sądu po terminie nie będzie rozpatrywana.

Oferta wraz z wymaganymi dokumentami powinna być umieszczona w zamkniętej kopercie, którą należy umieścić w drugiej, większej kopercie. Każda z tych kopert powinna być zaadresowana do wskazanego sądu wraz z podaniem sygnatury XVIII GUp 38/19 oraz dopiskiem: „*NIE OTWIERAĆ – OFERTA PRZETARGOWA w postępowaniu upadłościowym Waldemara Dzionka*" i zawierać dokładne oznaczenie składającego ofertę.

Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest m.in. wpłacenie **wadium** w wysokości **4.000.000,00 zł** (*cztery miliony złotych*). Wadium należy wpłacić przelewem na rachunek bankowy masy upadłości Waldemara Dzionka o numerze: 39 1750 0009 0000 0000 2775 3906 (BNP Paribas Bank Polska S. A.) z dopiskiem „Przetarg – sygn. akt. XVIII GUp 38/19 dot. Czerniakowska-Bartycka" najpóźniej do dnia stanowiącego ostatni dzień terminu wyznaczonego do składania ofert, przy czym liczy się faktyczny termin uznania kwoty w/w wadium na w/w rachunku bankowym.

Otwarcie i rozpoznanie ofert nastąpi na posiedzeniu jawnym dnia 24 czerwca 2026 r. (środa) o godzinie 13:00 w budynku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie XVIII Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych, ul. Czerniakowska 100 A, 00-454 Warszawa w sali nr 14. Oferty będą otwierane i rozpoznawane przez syndyka w obecności Sędziego-komisarza i przybyłych oferentów.

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu i jego warunków, w tym w szczególności dotyczące przedmiotu przetargu, wymagań dotyczących treści złożonych ofert oraz trybu procedowania w zakresie złożonych ofert, określone zostały w warunkach przetargu załączonych do pisma Syndyka z dnia 20 lutego 2026 r., znajdującego się w aktach postępowania upadłościowego prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XVIII Wydział Gospodarczy ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych, pod sygn. akt XVIII GUp 38/19.

Z zatwierdzonymi warunkami przetargu można się zapoznać w aktach postępowania upadłościowego prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie pod sygn. akt XVIII GUp 38/19 oraz na stronie internetowej Syndyka www.saltarski.com.

Operaty szacunkowe wartości praw do nieruchomości objętych przedmiotem przetargu są dostępne w formie skanu przesyłanego za pośrednictwem poczty e-mail lub usługi „Dropbox" na wniosek skierowany na adres e-mail kancelarii Syndyka: kancelaria@saltarski.com, a także do wglądu w aktach sprawy prowadzonej przed sądem pod sygn. akt **XVIII GUp 38/19** w czytelni Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, ul. Czerniakowska 100A, 00-454 Warszawa. Syndyk udostępni Operaty po złożeniu przez zainteresowanego oświadczenia o poufności. Wzór oświadczenia o poufności oraz szczegółowe Warunki przetargu i aukcji są dostępne do pobrania na www.saltarski.com.

Wszelkie zapytania o przedmiot i warunki przetargu przyjmowane są za pośrednictwem e-mail: kancelaria@saltarski.com.

Sprzedaż ma skutki sprzedaży egzekucyjnej.

Syndyk zastrzega sobie prawo (bez podania przyczyny) do odwołania przetargu oraz zamknięcia przetargu bez wyboru oferty.

Zapraszam do udziału w przetargu
Syndyk Tycjan Saltarski

www.infopublikator.pl

Kraj/34429804

Spółdzielnia Mieszkaniowa WOLA
Administracja Osiedla GÓRCE

ZAPRASZA DO PRZETARGU

SM WOLA Administracja Osiedla GÓRCE
ul. Łagowska 3, 01-464 Warszawa
ogłasza przetarg w zakresie

wykonania remontu dachu w budynku ul. Ziębicka 3 będącego w zasobach ADM GÓRCE.

Oferty należy składać w Sekretariacie Administracji Osiedla GÓRCE, 01-464 Warszawa, ul. Łagowska 3, w terminie do **07.05.2026r.** do godz. **15.00**

Otwarcie ofert nastąpi w Sali Konferencyjnej Administracji Osiedla GÓRCE w **dniu 08. 05.2026r. o godz. 10^{00}.**

Rozpatrzenie oferty uwarunkowane jest wniesieniem wadium w wysokości **40.000 zł** (wadium podlega zwrotowi w wysokości nominalnej w przypadku niewybrania oferty w terminie 30 dni od dnia otwarcia ofert).

Specyfikację Warunków Zamówienia można uzyskać drogą e-mailową pod warunkiem wniesienia opłaty w wysokości 500,00 zł (opłata nie podlega zwrotowi) Potwierdzenie opłaty należy przesłać drogą e-mailową na adres: gorce@smwola.com.pl .

Opłatę za SWZ i wadium należy wpłacić przelewem na konto Zamawiającego: SM WOLA Administracja Osiedla GÓRCE PKO BP SA VII O/Warszawa nr 23 1020 1185 0000 4502 0142 8424.

Informacja w sprawach związanych z przetargiem i przedmiotem zamówienia udziela Pan Mirosław Borucki Kierownikiem Działu Eksploatacyjno–Technicznego ADM GÓRCE. tel. 609 098 994. e-mail: m.borucki@smwola.com.pl

Czas związania ofertą z Zamawiającym – 30 dni od dnia otwarcia ofert.

Zamawiający zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Oferentom nie przysługuje żadne roszczenie z tytułu unieważnienia przetargu.

Kraj/34430464

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Polkowic
ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości położonej w granicach działek nr 78/35 i nr 78/37 w obrębie 4 miasta Polkowice, stanowiącej własność Gminy Polkowice.

Oznaczenie nieruchomości	Powierzchnia m²	Cena wywoławcza netto	Wadium
Nieruchomość w granicach **działek nr 78/35 i nr 78/37** obręb 4 miasta Polkowice LE1U/00042063/9	25.384 m² w tym: działka nr 78/35 - 22.505 m² działka nr 78/37 - 2.879 m²	**2.950.000,00 zł netto** (słownie: dwa miliony dziewięćset pięćdziesiąt tysięcy złotych)	Wadium: **295.000,00 zł** (słownie: dwieście dziewięćdziesiąt pięć tysięcy złotych)

Do wylicytowanej ceny doliczony zostanie podatek VAT według stawki obowiązującej w dacie sprzedaży. Aktualnie stawka podatku wynosi 23 %. Cena sprzedaży płatna będzie przed podpisaniem umowy notarialnej – sprzedaży nieruchomości, najpóźniej dzień przed jej zawarciem.

Opis nieruchomości
1.1. nieruchomość gruntowa niezabudowana, porośnięta częściowo drzewostanem, posiada bezpośredni dostęp do drogi,
1.2. uzbrojenie dostępne w otoczeniu nieruchomości, przez działkę przebiega infrastruktura kanalizacyjna,
1.3. nieruchomość wolna jest od obciążeń i zobowiązań.
Uwagi: wszelkie uzgodnienia z właścicielami mediów i dróg Nabywca wykona we własnym zakresie i na własny koszt. Uzbrojenie nieruchomości Nabywca wykona we własnym zakresie i na własny koszt w uzgodnieniu z właścicielami sieci, w przypadku kolizji inwestycji z zielenią, ewentualne jej usunięcie może nastąpić zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Nieruchomość położona jest w Legnickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Zarządzającemu strefą przysługuje prawo pierwokupu nieruchomości.

Przeznaczenie i sposób zagospodarowania nieruchomości
Zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych w obrębach: Polkowice I, II, III, IV w granicach administracyjnych gminy Polkowice, uchwalonego uchwałą Rady Miejskiej w Polkowicach Nr LX/656/23 z dnia 13 czerwca 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z dnia 20 czerwca 2023 r. poz. 3847), nieruchomość położona jest w jednostce terenowej 7P.2.P o przeznaczeniu podstawowym: obiekty produkcyjne, bazy transportowe oraz obiekty magazynowo-składowe, występujące zarówno łącznie, jak i samodzielnie. Szczegółowe ustalenia planu dostępne są na stronie internetowej Urzędu Gminy Polkowice.

Wadium
W przetargu mogą uczestniczyć osoby, które wpłacą wymagane wadium w terminie do dnia **18 czerwca 2026 r.** Wadium płatne jest w walucie polskiej na konto Urzędu Gminy Polkowice nr 47 1020 3017 0000 2002 0166 6288 - Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna, II Regionalne Centrum Korporacyjne we Wrocławiu, 53-445 Wrocław, ul. Szczęśliwa 33. Na dowodzie wpłaty należy podać nr działek.

Miejsce oraz termin przetargu
Przetarg odbędzie się w siedzibie organizatora przetargu w Urzędzie Gminy Polkowice, ul. Rynek 17 – 18, sala konferencyjna **dnia 24 czerwca 2026 r. godz. 11.00.**

Wszelkich dodatkowych informacji i wyjaśnień związanych z niniejszym postępowaniem udzielają pracownicy Wydziału Planowania Przestrzennego, Geodezji i Nieruchomości, Polkowice ul. Rynek 19, tel. (076) 72 46 785, 72 46-788.
Ogłoszenie o przetargu dostępne jest: na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Polkowice, na stronie internetowej urzędu pod adresem: https://polkowice.eu, w Biuletynie Informacji Publicznej https://bip.polkowice.eu

Kraj/34430099

PREZYDENT MIASTA BOLESŁAWIEC

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA
PREZYDENTA MIASTA BOLESŁAWIEC
Z DNIA 10 kwietnia 2026 R.

w sprawie I przetargu ustnego nieograniczonego

na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, oznaczonej jako działka nr 23/1, stanowiącej własność Gminy Miejskiej Bolesławiec, położonej w Bolesławcu, przy ul. Tadeusza Kościuszki, w obrębie 0001 miasta Bolesławiec – z przeznaczeniem pod zabudowę obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowę usługową.

Oznaczenie nieruchomości wg katastru nieruchomości	**Nr działki**	**23/1**
	Powierzchnia (ha)	**0,5540**
	Położenie	ul. Tadeusza Kościuszki, obręb: 0001-Bolesławiec-1
	Rodzaj użytku gruntowego wg ewidencji gruntów	Grunty orne (RIVa-0,4264 ha, RV-0,1276 ha)
Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej		JG1B/00014848/7 – zbiorcza księga wieczysta założona dla obrębu 0014.
Cena wywoławcza (zł)		**570.000,00 zł brutto**
Forma wniesienia wadium		W pieniądzu
Wysokość wadium (stanowiące do 20% ceny wywoławczej) (zł)		110.000,00 zł
Minimalna wysokość postąpienia (nie mniej niż 1% ceny wywoławczej) (zł)		5.700,00 zł

Termin i miejsce przetargu: **23 czerwca 2026r. godz. 10.00 siedzibą Urzędu Miasta Bolesławiec, Pl. Piłsudskiego nr 1 (biurowiec, IV piętro, sala 412).**

Wadium na działkę należy wnieść najpóźniej do dnia 17 czerwca 2026r. – na rachunek bankowy Urzędu Miasta Bolesławiec: PKO Bank Polski S.A.O/Bolesławiec numer: **04 1020 2137 0000 9402 0046 4271.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.

Przed przystąpieniem do przetargu należy zapoznać się z ogłoszeniem o przetargu, warunkami przetargu oraz przedmiotem przetargu.

Zastrzega się prawo odwołania przetargu z ważnych przyczyn.

Pełna treść ogłoszenia o przetargu dostępna jest w Wydziale Mienia i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Bolesławiec –„biurowiec" I piętro, pokój 108, (tel. 75 645 65 15) oraz na stronie internetowej UM Bolesławiec https://bolesławiec.pl/index.php/mig/sp-estate przetargi.

JP/JP
Bolesławiec, dnia 10 kwietnia 2026 r.

Kraj/34430040

eprasa.pl 181c5a0c86

Real i Barcelona krzyczą o skandalu i spisku

Porażki Realu Madryt i Barcelony w ćwierćfinałach Ligi Mistrzów mają wspólny mianownik: histeryczne poczucie niesprawiedliwości, krzywdy, aż po wieszczenie spisku. Dla Królewskich sezon właśnie się skończył.

Dariusz Wołowski

• **Kylian Mbappe rozmawia z sędzią Slavko Vinciciem po tym, jak czerwoną kartkę ujrzał Eduardo Camavinga** FOT. REUTERS / MICHAELA STACHE

„To jest twoja wina. To jest twoja cholerna wina" – wykrzyczał Dani Carvajal w kierunku arbitra Slavko Vincicia. Kapitan Realu nie grał w pasjonującym meczu na Allianz Arena, w którym Bayern pokonał Królewskich 4:3 i wyeliminował ich w ćwierćfinale Ligi Mistrzów. Z nożem na gardle drużyna Alvaro Arbeloi zagrała być może najlepszy mecz tego sezonu. Trzy razy obejmowała prowadzenie, odrabiając straty z pierwszego spotkania na Santiago Bernabeu, przegranego 1:2.

Pomyłki sędziego Vincicia

W 86. min., przy stanie 3:2 dla Realu, rezerwowy Eduardo Camavinga sfaulował Harry'ego Kane'a, po czym przez trzy sekundy nie oddał rywalom piłki, by nie mogli szybko wykonać rzutu wolnego. Sędzia Vincić pokazał mu za to żółtą kartkę, a po chwili uświadomił sobie, że musi usunąć Francuza z boiska, bo to jego drugie upomnienie. Trzy minuty później Bayern wyrównał, a w ostatniej akcji zdobył zwycięską bramkę na 4:3. Większość ekspertów uważa, że słoweński arbiter przesadził, pokazując drugą żółtą kartkę Camavindze, i w kluczowym momencie rywalizacji wpłynął na jej wynik.

„Ależ niesprawiedliwość" – krzyczy tytułem ze swojej okładki madrycki dziennik „Marca". To samo poczucie ma trener Realu i jego piłkarze. Media w stolicy Hiszpanii rozpisują się o krzywdzie Królewskich i spiskach sędziowskich. Identyczna była zresztą reakcja Barcelony 24 godziny wcześniej, po meczu z Atletico.

We wtorek bohaterem pomeczowego show na Estadio Metropolitano został Raphinha. Kontuzjowany Brazylijczyk nie mógł grać przeciw Atletico Madryt w ćwierćfinale Champions League. Barcelona wygrała rewanż w Madrycie 2:1, ale odpadła przez porażkę 0:2 w pierwszym meczu. Sfrustrowany Raphinha stanął przed kibicami Atletico i prowokacyjnymi gestami pokazał, że ich drużyna odpadnie w półfinale. W wywiadzie powiedział, że sędzia Clement Turpin z Francji z premedytacją „okradł" Barcelonę, bo bał się, że to ona awansuje do półfinału (m.in. czerwoną kartkę dostał Eric Garcia). Potem Brazylijczyk ochłonął i przeprosił fanów Atletico. Co nie zmienia faktu, że Katalończycy czują się oszukani. Prezes Joan Laporta mówił o „haniebnej pracy sędziego" i zapowiedział oficjalną skargę do UEFA. Jedną klub złożył już po pierwszym meczu z Atletico na Camp Nou, ale została odrzucona (w tamtym meczu z kolei czerwoną kartkę dostał Pau Cubarsi).

SPORT.PL
- **Po meczach ćwierćfinałowych Ligi Europy i Ligi Konferencji**
- **Coventry po 25 latach wraca do Premier League**
- **Najludniejszy kraj świata nie chce transmisji z mundialu**

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na **Sport.pl**

Dokładnie tak samo było przed rokiem, gdy Barcelona przegrała dwumecz z Interem Mediolan w półfinale Ligi Mistrzów. Wtedy winnym porażki był polski sędzia Szymon Marciniak, który faktycznie w rewanżu na San Siro popełniał błędy.

Złe decyzje zdarzają się większości arbitrów, trudno jednak twierdzić, że są wynikiem spisku. Tymczasem kluby tak wielkie i utytułowane jak Real i Barcelona wolą rozprawiać o pomyłkach sędziów niż swoich piłkarzy i trenerów. Prawdopodobnie Vincić pomylił się w środę także na korzyść Realu, przy trzecim golu, zdobytym przez Kyliana Mbappe. Kontra Królewskich zaczęła się od faulu na Konradzie Laimerze, co słoweński arbiter przeoczył.

Frustracja w Barcelonie jest ogromna, bo od 2015 roku klub nie może wrócić do finału Ligi Mistrzów. W ostatnich dwóch sezonach była na to szansa, ale zespół Hansiego Flicka jej nie wykorzystał. Przede wszystkim przez fatalną grę w defensywie. W tej edycji Ligi Mistrzów stracił 20 goli w dwunastu meczach. Jeden z najlepszych bramkarzy Europy, Joan Garcia, wyjmował piłkę z siatki w każdym spotkaniu.

Poprzednią edycję Barcelona zakończyła z dziesięcioma straconymi bramkami w trzech spotkaniach (rewanż z Borussią w Dortmundzie w ćwierćfinale i dwa półfinały z Interem). „Tak nie da się wygrać Ligi Mistrzów" – pisały wtedy hiszpańskie gazety. Flick miał pracować nad organizacją gry obronnej, ale poniósł klęskę w tym względzie. Na pocieszenie pozostaje mu powszechny podziw piłkarskiej Europy za bezkompromisową, ofensywną grę drużyny, z indywidualnościami takimi jak Lamine Yamal, Pedri, Raphinha, Fermin Lopez i Dani Olmo. To, co wystarcza do zdobywania mistrzostwa Hiszpanii, okazuje się jednak niewystarczające do podboju Europy.

Złe decyzje zdarzają się większości arbitrów, trudno jednak twierdzić, że są wynikiem spisku

Sezon na biało

Skala frustracji w Realu jest taka sama lub nawet większa, choć klub po raz ostatni wygrał Ligę Mistrzów niespełna dwa lata temu. Zaraz po tym wzmocnił go Kylian Mbappe, uważany za najlepszego piłkarza świata. Z Viniciusem, Judem Bellinghamem i Mbappe Real miał być nieosiągalny dla rywali. Tych trzech graczy wciąż wycenia się na 500 mln euro, choć w ostatnich dwóch latach zdobyli jedno trofeum i to podrzędne – Superpuchar Europy, w pierwszym meczu, w którym razem zagrali na Stadionie Narodowym w Warszawie. To miał być zwiastun wielkiej ery Królewskich, która na naszych oczach zmienia się w sportową katastrofę.

„Temporada en blanco" – to gra słów, idealnie pasująca dziś do Realu. Oznacza sezon bez trofeum, dodatkowo „blanco" (biały) to barwy Królewskich. Mbappe zdobył dla Realu 84 gole, więc trudno mieć żal wyłącznie do niego. Spełnienie marzeń, jakim był dla Francuza transfer na Santiago Bernabeu, zbiegł się jednak z głębokim kryzysem zespołu. Nie poradzili sobie z nim ani doświadczony trener Carlo Ancelotti, ani młodzi szkoleniowcy – Xabi Alonso oraz Alvaro Arbeloa. Tego lata królewską drużynę czeka głęboka przebudowa. Przede wszystkim wzmocnienie pomocy o graczy kreatywnych, którzy będą umieli wykorzystać potencjał ofensywny Mbappe i Viniciusa. W rewanżu z Bayernem na Allianz Arena Real miał piłkę tylko przez 33 proc. czasu gry. Bez względu na wynik, wielka drużyna nie powinna pozwalać się tak zdominować.

Kibice Realu przeżywają deja vu z lat 2003-2006, gdy galaktyczni z Figo, Zidanem, Brazylijczykiem Ronaldo i Beckhamem ponosili klęski na wszystkich frontach. Doprowadziło to do dymisji prezesa Florentino Pereza, który wrócił na stanowisko w 2009 roku. Dziś ma w CV siedem triumfów w Champions League, więcej niż legendarny poprzednik – Santiago Bernabeu (sześć).

Sportowy koszmar Mbappe podkreśla znakomita gra drużyny, którą opuścił latem 2024 roku. Paris Saint Germain broni trofeum w Lidze Mistrzów i jest już w półfinale, gdzie zmierzy się z Bayernem. Katarskiemu prezesowi PSG Nasserowi Al-Khelaifiemu nie śniło się nawet, że strata najlepszego piłkarza dwa lata temu może mieć aż tak fantastyczne skutki. Trener Luis Enrique zbudował drużynę, jakiej na Parc des Princes nie było nigdy wcześniej.

Na siedem kolejek przed końcem rozgrywek ligowych w Hiszpanii Real traci do Barcelony 9 pkt i nawet najwięksi optymiści nie wierzą w szansę na mistrzostwo. Mbappe, Viniciusa, Bellinghama i innych czeka półtora miesiąca gry wyłącznie o honor. Chyba że Barcelona zacznie nagle przegrywać. 10 maja hiszpańscy giganci zagrają klasyk na Camp Nou. Będzie to tylko mecz pocieszenia po tym, co wydarzyło się w ostatnich dwóch dniach w Lidze Mistrzów. Barcelona może być już wtedy pewna tytułu.

eprasa.pl 181c5a0c86

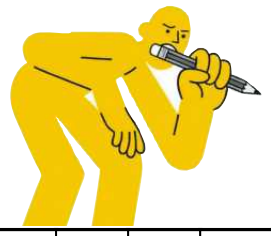

krzyżówka

■	1	2		3		■	4	5		6		7
8	■		■		■	9	■		■		■	
	■		■	10								
11					■		■		■		■	
	■		■		■	12			13			
14							■	■		■	■	
	■		■		■		■	■		■	■	
■	15		16					17		18		■
19	■	■		■	■		■		■		■	20
	■	■		■	■	21						
22		23		24			■		■		■	
	■		■		■		■	25				
26									■		■	
	■		■		■		■		■		■	
27						■	28					■

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) skupienie, koncentracja
4) podbijany rakietami
10) Jan-Krzysztof Duda i Magnus Carlsen
11) nieobsadzone stanowisko w firmie
12) podstawowy wyrób włókienniczy
14) zjeżdżają na szychtę
15) przemiana
21) zasobnik noszony przez łucznika
22) „W kawiarniany gwar jak ... jazz się wdarł i ja też chciałem grać", w przeboju Perfectu
25) górka nawianego śniegu
26) chrzęszczą, gdy jedzie kolumna czołgów
27) cienki skórzany pasek
28) Sajetan Tempe z dramatu Witkacego

Pionowo:
2) obeznani z metodą spinningu
3) zwarta ściana krzewów; chaszcze
5) glinka o żółtym lub brunatnym kolorze stosowana do wyrobu farb
6) „... i słowa", piosenka zespołu Bajm
7) drucik do łączenia kartek papieru
8) podnoszą największe ciężary na placu budowy
9) ustalanie czyjejś tożsamości na podstawie odcisków linii papilarnych
13) kapitan z powieści Juliusza Verne'a
16) pity przez Maleństwo z powieści „Kubuś Puchatek"
17) para się podrabianiem banknotów, dzieł sztuki
18) imię Beksińskiego (zm. 2005) , wszechstronnego artysty
19) zarządza oddziałem kopalni
20) koń z liter wyrazu „Gdynia"
23) drapieżne koty z pędzelkami na końcach uszu
24) stolica, w której kibicują piłkarzom Panathinaikosu

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 11 z 16.04:
Poziomo: 1) osoba **4)** ameryk **10)** Bizancjum **11)** dziki **12)** Okupnik **14)** wełniak **15)** kościotrupy **21)** makijaż **22)** Niemiec **25)** Jemen **26)** artretyzm **27)** morały **28)** walka
Pionowo: 2) szkiełko **3)** babiniec **5)** Manru **6)** rejon **7)** komiksy **8)** budowa **9)** Sztokholmczyk **13)** Peru **16)** Śrem **17)** rękojmia **18)** pojemnik **19)** żandarm **20)** dżinsy **23)** enter **24)** ideał
Hasło: Bracia Karamazow.

sudoku

		4	7			9	6	
	6	2		4		7		
	8	7	6	2	5			1
6						2	9	
8	9	3	2	1		5		7
4	2			7	3		8	
	3	8	1		2	6		
			4	6		3		5
2	4			3	7			9

		4	7			9		
	6			4				
	8	7			5			1
6						2		
8		3		1				7
4	2				3		8	
	3		1		2	6		
			4	6				5
								9

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

Ł	Y	B	O	K	T	O
K	D	C	A	N	E	W
A	A	L	I	Y	R	A
C	R	L	U	S	I	O
M	U	B	Ę	Z	R	N
O	E	O	D	Ó	Ł	O
K	I	O	W	E	R	N
N	C	L	R	Y	A	P
I	Ę	W	E	Y	Ż	U

towary
cmoknięcie
illusion
rewolwery
kobyłka
radca
zębodół
żupa

Hasło z 16.04: prezenter

skojarzenia

Kot	Buk	Gen	Grąd
Ols	Lis	Marsz	Kłos
Hel	Por	Bór	Ełk
Kadm	Łęg	Ryn	Zan

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 16.04:
Muzy greckie: Terpsychora, Urania, Klio, Talia. **Nazwy modeli samochodów:** Impreza, Yeti, Leon, Golf. **Dawne gry w karty:** Faraon, Pikieta, Preferans, Tryktrak. **Nazwiska i pseudonimy komików, stand-uperów:** Socha, Giza, Lotek, Rejent

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 181c5a0c86

wyborcza

KATOWICE
TYGODNIK

Piątek, 17 kwietnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Beata Strąk**

katowice.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: katowice@wyborcza.pl

Inwestycje

Lex deweloper atakuje na ostatniej prostej

Radni z Katowic zajmą się trzema wnioskami o budowę osiedli wbrew planom miejscowym. Deweloperzy chcą zdążyć, zanim sprzyjające im przepisy przestaną obowiązywać.

Przemysław Jedlecki

– Po 30 czerwca 2026 roku złożenie takiego wniosku nie będzie już możliwe – przypomina Sandra Hajduk, rzeczniczka Urzędu Miasta w Katowicach, pytana o wnioski w trybie lex deweloper.

Przypomnijmy, przepisy uchwalono za rządów Prawa i Sprawiedliwości. Miały pomóc deweloperom w szybkiej budowie mieszkań. Istotą przepisów jest dopuszczenie budowy mieszkań tam, gdzie nie pozwalają na to miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Warunkiem jest jednak zgoda rady miejskiej na taką inwestycję. Dopiero po jej uzyskaniu inwestor może złożyć wniosek o pozwolenie na budowę.

Lex deweloper przestanie jednak obowiązywać już za niecałe trzy miesiące, więc inwestorzy w całej Polsce spieszą się, by jeszcze z niego skorzystać.

Plac z widokiem na kościół

Podobnie jest w Katowicach. W ostatnich tygodniach do urzędu złożono trzy wnioski o zgodę na inwestycję w trybie lex deweloper.

Najnowszy dotyczy pustej działki przy ul. Mikołowskiej w centrum Katowic. Kiedyś działały tu Śląskie Zakłady Armatury Przemysłowej „Armak", później firmę ze 130-letnią tradycją przejęła grupa Zetkama, a produkcję w Katowicach wygaszono.

Teren zmienił właściciela. Już wiele lat temu prywatna firma planowała tu budowę biurowców, ale z czasem wycofała się z tego pomysłu. Część terenu sprzedano jakiś czas temu i inwestor, który zasłynął z nielegalnej wycinki kasztanów przy ul. Raciborskiej, postawił tu już osiedle. Nadal niezabudowana pozostała nieruchomość położona bezpośrednio przy ruchliwej Mikołowskiej.

Inwestorem będzie firma JHM Development, a za projekt odpowiada pracownia Forma Kuberski. Na pustym placu mają stanąć dwa duże budynki. Jeden ma mieć kształt podkowy, drugi, nieco odsunięty od niego prostokątny budynek domknie kompleks od strony południowej. Całość ma pomieścić nawet 420 mieszkań, a budynki mają liczyć do ośmiu kondygnacji.

• **Wizualizacja osiedla przy ul. Mikołowskiej** FOT. FORMA KUBERSKI

• **Koncepcja budynku przy ul. 1 Maja** FOT. FORMA KUBERSKI

Przepisy uchwalono za rządów PiS. Ich istotą jest dopuszczenie budowy mieszkań tam, gdzie nie pozwalają na to miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Warunkiem jest jednak zgoda rady miejskiej na inwestycję

We wniosku zaznaczono, że od strony ul. Mikołowskiej, na wysokości Kościoła pw. św. Apostołów Piotra i Pawła powstanie plac. Ma on być początkiem osi widokowej na kościół.

Gotycka świątynia powstała w 1902 roku. Bullą papieską z 11 listopada 1925 roku Kościół św. Piotra i Pawła stał się kościołem katedralnym i pozostawał nim do roku 1957, czyli do ukończenia budowy Katedry Chrystusa Króla w Katowicach.

Do wniosku inwestora, którym mają się zająć radni, załączono wizualizację, która pokazuje szerokość wspomnianej osi między budynkami. Co ciekawe, inwestor zaproponował też zbudowanie przejścia dla pieszych przez ulicę Mikołowską. Ocena, czy ono powinno powstać, będzie należeć do miasta.

Budynek w kształcie litery C

Ta sama pracownia przygotowała dwa inne projekty osiedli, które mają powstać w trybie lex deweloper.

Pierwszy dotyczy terenu po piętrowym parkingu przy skrzyżowaniu ulic Bytkowskiej i Agnieszki. Do Urzędu Miasta w Katowicach trafił wniosek spółki Avandis. Firma chce zbudować w tym miejscu budynek mieszkalny, który będzie miał do siedmiu kondygnacji nadziemnych oraz garaż podziemny. To ma się przełożyć na 160-180 mieszkań. Zaplanowano również 200-225 miejsc postojowych, przy czym tylko część z nich będzie w podziemnym parkingu.

Z wniosku można się również dowiedzieć, że pomysł inwestora nie spełnia zapisów planu miejscowego z kilku powodów. Chodzi m.in. o parkingi. Plan zakłada, że powinno tu być 1,5 miejsca parkingowego na mieszkanie, inwestor proponuje 1,25 miejsca na lokal i zwraca uwagę, że jest to zgodne ze standardami urbanistycznymi, które przyjęli radni.

Pracownia Forma Kuberski przygotowała również koncepcję nowego budynku, który ma stanąć w miejscu zamkniętego hotelu Senator przy ul. 1 Maja, na granicy Śródmieścia Katowic i dzielnicy Zawodzie.

Hotel zamknięto z początkiem grudnia 2025 roku i wiadomo było, że konstrukcja rodem z PRL-u zostanie wyburzona. Atal planuje tu budowę od 165 do 205 mieszkań.

Budynek w kształcie litery C ma mieć siedem kondygnacji, przy czym parter ma być wykorzystany na parkingi oraz lokale usługowe. W tym przypadku projektuje się tyle samo miejsc parkingowych, ile mieszkań. Obecny plan zakłada maksymalną wysokość zabudowy w tym miejscu wynoszącą pięć kondygnacji oraz zabudowę wzdłuż ul. 1 Maja. Inwestor chce jednak odsunąć budynek od ulicy.

Katowiccy radni najpewniej rozpatrzą wnioski deweloperów podczas majowej sesji.

eprasa.pl 181c5a0c86

Pensje i emerytury w Unii Europejskiej

Dlaczego kobiety na starość bie

W pracy zarabiają mniej o 12 proc. od mężczyzn, emerytury mają niższe o 25 proc. To rzeczywistość milionów kobiet w Unii Europejskiej. Problem zaczyna się jednak wcześniej i nie chodzi tylko o pensje.

Ewa Furtak

• **Mirosława Nykiel, polityczka Koalicji Obywatelskiej z Bielska-Białej, posłanka do europarlamentu, członkini Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia PE**
FOT. ALEXIS HAULOT

W marcu w Parlamencie Europejskim zdecydowaną większością przyjęto raport dotyczący luki płacowej i emerytalnej ze względu na płeć. W 2023 r. luka płacowa w Unii wynosiła 12 proc., a luka emerytalna aż 25,4 proc.

Kobiety otrzymują znacznie niższe świadczenia emerytalne niż mężczyźni. Wynik głosowania to sygnał dla Komisji Europejskiej i rządów państw członkowskich w sprawie dalszych działań na rzecz równości płac, ograniczania luki emerytalnej oraz uznania wartości pracy opiekuńczej wykonywanej głównie przez kobiety.

Autorką raportu i główną sprawozdawczynią była Mirosława Nykiel, europosłanka z Bielska-Białej. Wykazała, jak nierówności w wynagrodzeniach przekładają się na niższe emerytury, większe ryzyko ubóstwa i realne straty dla całej gospodarki. To problem społeczny, ale też poważne wyzwanie ekonomiczne. Europa, w tym Polska, traci na tym miliardy każdego roku.

ROZMOWA
Z MIROSŁAWĄ NYKIEL
europosłanką

EWA FURTAK: Jak Polska wypada na tle innych krajów UE pod kątem luki płacowej i emerytalnej?
MIROSŁAWA NYKIEL: Całkiem nieźle, jeśli popatrzymy wyłącznie na surową statystykę luki płacowej – mamy około 4 proc. różnicy, to jeden z lepszych wyników w Europie. Ale proszę się nie cieszyć za wcześnie, bo ta liczba potrafi zmylić nawet doświadczonych ekonomistów. Niska luka płacowa może wcale nie oznaczać, że kobiety i mężczyźni zarabiają równo. Może oznaczać, że do rynku pracy trafia wyselekcjonowana grupa kobiet: lepiej wykształconych, bardziej zdeterminowanych, które już przez samo wejście na rynek musiały udowodnić więcej. Te, które zostały w domu, z różnych powodów – bo nie było żłobka, bo mąż zarabiał lepiej, bo system im to sugerował – w tej statystyce po prostu nie istnieją. I to jest właśnie pułapka.

Polska należy do grupy krajów, gdzie luka zatrudnieniowa – czyli różnica w tym, ile kobiet i mężczyzn w ogóle pracuje – jest powyżej unijnej średniej. Kobiety rzadziej wchodzą na rynek pracy i częściej z niego wypadają po urodzeniu dziecka. A każdy rok przerwy, każda obniżona składka, każda praca na pół etatu zamiast na cały – to jest inwestycja w przyszłą biedę. Luka płacowa dziś to luka emerytalna jutro. I ta druga jest już naprawdę brutalna: w całej Unii Europejskiej sięga 25 procent.

Gdzieś wprowadzono modelowe rozwiązanie, które mogłoby być inspiracją?
– Chyba nikogo nie zdziwię, jeśli powiem, że w Szwecji. Ale chcę powiedzieć dlaczego – bo to nie jest bajka o miłych Skandynawach, którzy z natury szanują kobiety. To jest historia o tym, co się dzieje, kiedy przez 50 lat konsekwentnie wdraża się konkretne, twarde decyzje polityczne.

Szwecja już w 1974 r. zrezygnowała z urlopu macierzyńskiego i zastąpiła go urlopem rodzicielskim dla obojga rodziców. Z czego 90 dni jest zarezerwowane tylko dla ojca. Nie można ich oddać matce. To nie jest miła zachęta, to jest konstrukcja systemu, która wymusza zmianę. I ona działa – bo dziś w Szwecji mężczyzna, który nie bierze urlopu ojcowskiego, jest postrzegany jako ktoś, kto nie wywiązuje się ze swoich obowiązków. Nie jako bohater, który zarabia na rodzinę. Tylko jako ktoś, kto nie uczestniczy w rodzicielstwie.

Do tego – żłobek dostępny od pierwszego roku życia dziecka, po przystępnej cenie, zagwarantowany ustawowo. Bez tego cała reszta jest wydmuszką. Bo można mieć najpiękniejsze przepisy o równości, ale jeśli kobieta nie ma gdzie zostawić dziecka, to i tak zostaje w domu. I przestaje istnieć w statystykach.

Efekt? Szwecja jest jednym z niewielu miejsc na świecie, gdzie urodzenie dziecka nie naraża kariery kobiety. Czy to oznacza, że Szwecja rozwiązała problem? Nie do końca. Ojcowie wciąż biorą mniej urlopu niż matki. Ale kierunek jest właściwy. I to daje do myślenia.

Każdy rok spędzony na opiece nad dzieckiem, nad osobą starszą, nad osobą z niepełnosprawnością powinien był widziany przez system tak jak rok spędzony w pracy. Bo on jest pracą

MIROSŁAWA NYKIEL

W którym unijnym kraju jest największy odsetek pracujących kobiet?
– Tu odpowiedź może zaskoczyć, bo to nie są kraje, o których się najczęściej mówi. Najniższa luka zatrudnieniowa, czyli najbliżej faktycznej równości między kobietami i mężczyznami na rynku pracy jest w Finlandii, Litwie i Estonii. W Finlandii ta różnica wynosi niecały jeden punkt procentowy. To jest praktycznie równość.

Na przeciwnym biegunie są Włochy i Grecja, gdzie różnica sięga 20 pkt proc. Wyobraźmy sobie – co piąta kobieta, która mogłaby i powinna pracować, po prostu nie pracuje. To jest kolosalne marnotrawstwo: ludzkie, gospodarcze, społeczne.

Mam wrażenie, że wciąż nie rozumiemy, jak drogo to kosztuje. Nie tylko kobiety. Całe społeczeństwo. Międzynarodowy Fundusz Walutowy szacuje, że pełne wyrównanie uczestnictwa kobiet i mężczyzn w rynku pracy mogłoby zwiększyć PKB krajów rozwiniętych nawet o 20 proc. To nie jest ideologia. To rachunkowość.

A pensje kobiet i mężczyzn? Gdzieś są faktycznie równe?
– Bliskie rzeczywistej równości są Belgia, Rumunia, Malta – poniżej 5 proc. Ale jeśli chodzi o pełną, strukturalną równość, gdzie różnica wynika nie z tego, kto wchodzi na rynek, a z tego, że system naprawdę traktuje każdą pracę tak samo – takiego kraju jeszcze nie ma.

Co sprawia, że niektórym państwom jest do tego bliżej? Przede wszystkim: transparentność płac i realna sankcja za jej naruszenie, dostępna i tania opieka nad dziećmi, urlop rodzicielski rzeczywiście dzielony między rodziców oraz – i to jest może najważniejsze – systematyczna walka z niedowartościowaniem zawodów sfeminizowanych. Pielęgniarka czy nauczycielka zarabia mniej nie dlatego, że jej praca jest mniej potrzebna. Zarabia mniej, bo przez dziesięciolecia tak ustalono, w czasach gdy kobiety nie miały wpływu na to ustalenie.

Dlaczego pracodawcy, mając do wyboru kobietę i mężczyznę, wciąż wybierają mężczyznę? Zakaz podawania płci w aplikacjach pomógłby?
– Bo bardzo często robi to nie zły człowiek, tylko dobry pracownik, który optymalizuje ryzyko. Pracodawca patrzy na CV i świadomie lub nie kalkuluje: ona może zajść w ciążę, wziąć urlop, wrócić na część etatu. On – nie. To jest nieracjonalne z punktu widzenia konkretnej kandydatki. Ale z punktu widzenia systemu – system sam go do tej kalkulacji popycha. Dopóki kara za macierzyństwo spada wyłącznie na kobietę i na pracodawcę, który ją zatrudnił, dopóki urlop ojcowski jest symboliczny i dobrowolny – ta kalkulacja będzie się powtarzać.

Myślę, że zakaz pytania o płeć w aplikacjach mógłby być jednym z elementów układanki. Ale kluczem jest zmiana tego, co pracodawca kalkuluje. Jeśli urlop macierzyński będzie finansowany z ubezpieczeń społecznych, a nie przez pracodawcę – zniknie jeden z motywów dyskryminacji. Jeśli ojciec będzie musiał brać równy urlop – zniknie asymetria ryzyka. Wtedy kobieta i mężczyzna staną się dla pracodawcy równie „ryzykownym" wyborem. I właśnie o to chodzi.

Jest kraj, który modelowo łączy pracę z opieką nad dziećmi, w tym z niepełnosprawnościami?
– Znów Szwecja i nie jest to przypadkowe. Ale chcę powiedzieć coś więcej o tym, dlaczego to działa – bo często myślimy o tym tylko w kontekście urlopu. A to jest przede wszystkim kwestia infrastruktury.

W Szwecji żłobek jest zagwarantowany prawnie od pierwszego roku życia dziecka. Finansowany ze środków publicznych. Dostępny. To nie jest przywilej, to jest usługa publiczna jak szkoła czy szpital. Bez tego wszystkie inne rozwiązania – urlopy, elastyczny czas pracy – pozostają tylko na papierze.

Jeśli chodzi o dzieci z niepełnosprawnościami, Szwecja idzie jeszcze dalej. Rodzice takich dzieci mają prawo do rozszerzonego urlopu opiekuńczego bez sztywnej granicy wiekowej dziecka. Do świadczeń, które nie karzą za opiekę, lecz ją wspierają. W Polsce mamy rodzicielskie świadczenie uzupełniające – to jest świadczenie osłonowe dla tych, którzy nie uzbierali składek. Szanuję intencję. Ale to nie jest rozwiązanie systemowe. To jest plaster na głębszą ranę.

Rozwiązaniem systemowym byłoby wbudowanie opieki w logikę całego systemu emerytalnego i rynku pracy – tak, żeby każdy rok spędzony na opiece nad dzieckiem, nad osobą starszą, nad osobą z niepełnosprawnością był widziany przez system tak samo, jak rok spędzony w pracy. Bo on jest pracą. I to często cięższą niż ta za biurkiem.

1 KA

eprasa.pl 181c5a0c86

ednieją?

Emerytury kobiet i mężczyzn są gdzieś równe?

– Nie ma takiego kraju. I to jest zdanie, które powinno nas wszystkich niepokoić. Średnia luka emerytalna w Unii Europejskiej w 2023 r. wyniosła 25,4 proc. To znaczy, że kobieta na emeryturze dostaje co czwarte euro mniej niż mężczyzna. Co czwartą złotówkę. Na wszystko. Na leki, na czynsz, na jedzenie. To naprawdę poruszające.

Ja popieram mechanizm punktów emerytalnych za opiekę. Nie zasiłek, nie świadczenie socjalne. Mechanizm wbudowany w system – który sprawia, że rok spędzony na opiece nad dzieckiem nie powoduje dziury w przyszłej emeryturze, bo państwo w tym czasie dopłaca składki. To rozwiązanie, które już działa w różnych formach w Niemczech, Francji czy Skandynawii. I właśnie o upowszechnienie tego mechanizmu walczę w Parlamencie Europejskim.

Bo luka emerytalna to nie jest problem kobiet. To jest problem całego systemu publicznego – i całego społeczeństwa, które będzie musiało płacić za ubóstwo starszych kobiet z własnej kieszeni. Albo teraz zainwestujemy w równość, albo zapłacimy za nierówność. I to jest wybór, który musimy podjąć świadomie. ●

Rozmawiała Ewa Furtak

Proceder wart miliony

Kasę słali przez paczkomaty

• **CBŚP zakończyło śledztwo**
FOT. MATERIAŁ POLICJI

Prokuratura w Gliwicach oskarżyła 24 osoby o produkcję i sprzedaż podrobionych leków, m.in. suplementów diet i spalaczy tłuszczów zawierających substancje psychoaktywne.

Marcin Pietraszewski

Śledztwo prowadziło Centralne Biuro Śledcze Policji, które zlikwidowało nielegalną fabryczkę, a także magazyny podrobionych leków. Bez zezwolenia i jakiejkolwiek kontroli produkowano je z substancji sprowadzanych z Chin. Drogą morską docierały do Polski i były ze sobą mieszane.

– Część zabezpieczonych przez nas substancji zawierała środki psychoaktywne, steroidy anaboliczno-androgenne, hormony wzrostu, a także substancje ujęte w międzynarodowych regulacjach dotyczących zwalczania dopingu w sporcie – wylicza komisarz Krzysztof Wrześniowski, rzecznik prasowy CBŚP.

Teraz do sądu trafił akt oskarżenia w tej sprawie, którym objęto 24 osoby. Odpowiedzą za udział w zorganizowanej grupie przestępczej, produkcję i sprzedaż podrobionych leków, a także pranie brudnych pieniędzy. Proceder miał się rozpocząć w 2018 roku i trwać przez sześć lat.

Nielegalnie wyprodukowane leki były sprzedawane za pośrednictwem sklepów internetowych. Część z nich była przeznaczona do iniekcji. – Tego typu produkty są dostępne wyłącznie na receptę, a ich niewłaściwe stosowanie stanowi poważne zagrożenie dla życia i zdrowia – podkreśla komisarz Wrześniowski.

Do prania zysków z nielegalnej działalności wykorzystywano konta bankowe zakładane na „słupy". Pieniądze transferowano też na giełdy kryptowalut

Członkowie gangu kamuflowali swoją działalność i na opakowaniach sprzedawanych preparatów umieszczali nazwę firmy z siedzibą w Indiach. Okazało się, że taki podmiot nie istnieje. Śledczy szacują, że oskarżeni na nielegalnym procederze mogli zarobić kilkadziesiąt milionów złotych. Tylko w jednym z namierzonych przez CBŚP magazynów zabezpieczono leki warte kilkanaście milionów złotych.

– Do procederu prania zysków z nielegalnej działalności wykorzystywano konta bankowe zakładane na „słupy". Pieniądze transferowano też na giełdy kryptowalut – twierdzą śledczy. Oskarżeni mieli mieć tyle gotówki, że czasami pieniądze pakowali do kartonów i wysyłali za pośrednictwem automatów paczkowych.

Powołani w sprawie biegli wskazali, że produkcja, przechowywanie oraz transport leków – szczególnie tych przeznaczonych do wstrzyknięć – wymagają zachowania rygorystycznych norm sterylności. Ich naruszenie stwarza bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia użytkowników. ●

REKLAMA

Katowice/34429158

1KA

eprasa.pl 181c5a0c86

Nowe tropy Archiwum X

15-letnia Iza miała 50 ran od noża

Izę znalazł sąsiad. Dziewczyna bała się powiedzieć, kim jest sprawca. – On mnie zabije – to miały być jej ostatnie słowa. Zmarła w niespełna godzinę po ataku.

Marek Mamoń

Brutalne zabójstwo nastolatki wstrząsnęło społecznością Żarek-Letniska w pow. myszkowskim na Jurze. Sąsiedzi długo przynosili na miejsce zbrodni znicze. Przekonywali, że morderstwa nie mógł dokonać nikt miejscowy, „bo tu wszyscy się znają na wylot". A gdyby było inaczej, zapowiadali, że zabójcy „odpłacą pięknym za nadobne".

WIECZÓR W DYSKOTECE

W piątkowy wieczór 10 sierpnia 2001 r. Izabela M. razem ze swoim chłopakiem, bratem i jego dziewczyną wybrała się do Baru „Tropikana" w centrum Żarek-Letniska. Iza wiedziała, że przed 22 musi być w domu. Jej chłopak opuścił dyskotekę wcześniej, ale wysłał SMS-a z propozycją, że wróci do klubu i ją odprowadzi.

Nastolatka jednak nie chciała czekać ani na sympatię, ani na brata, który chciał jeszcze trochę się zabawić. Zdecydowała się na samotny powrót do domu. To 20 min piechotą. Mimo że droga wiodła przez las, stały tam liczne domy, których mieszkańcy z pewnością jeszcze nie spali. Wszędzie kręciły się grupki wakacyjnych turystów. Do rodzinnego domu Iza jednak nigdy nie dotarła.

Około 10 min przed 22 chłopak Izy wrócił do Tropikany, chciał się upewnić, że dziewczyna bezpiecznie wróci do domu. Jego partnerki nigdzie nie było. Pożyczył od kogoś telefon i wykręcił numer nastolatki. Połączenie zostało odebrane, ale zamiast znajomego głosu z telefonu dobywały się jedynie szum i dziwne trzaski.

Kwadrans po 22 na trasie, którą poruszała się dziewczyna, zjawił się jej 17-letni sąsiad. Wracał z wieczornej zabawy. Kiedy był zaledwie kilkuset metrów od celu, usłyszał podejrzane dźwięki. Z początku myślał, że to jakiś podchmielony turysta zgubił się między drzewami. Chłopak usłyszał wołanie o pomoc. Wszedł głębiej w las, zobaczył straszny widok. Na ziemi leżała Iza, jej ubranie było w nieładzie. Kiedy usiłował pomóc jej wstać, ta stwierdziła, że nie da rady się ruszyć. Dziewczyna, jeszcze przytomna, bała się powiedzieć, kim jest sprawca. – On mnie wtedy zabije – to miały być jej ostatnie słowa. Miała tak też mówić do załogi karetki. Nie dojechała do szpitala. Zmarła w niespełna godzinę po ataku.

ZNAŁ TEREN I OFIARĘ

Dziewczyna miała 42 rany kłute i 7 ciętych, które spowodowały rozległe obrażenia ciała, m.in. przecięcie serca i płuc. Rany spowodowały masywny krwotok, w konsekwencji śmierć. Ktoś, kto zaatakował wracającą do domu dziewczynę, musiał działać pod wpływem silnych emocji. Nastolatka usiłowała się bronić. Pod jej paznok-

www.nekrologi.wyborcza.pl/34430221

Arkadiuszowi Robertowi Zapiórowi

adwokatowi, koledze i partnerowi Kancelarii Ślązak, Zapiór i Partnerzy

oraz

Jego Rodzinie

wyrazy głębokiego współczucia i słowa wsparcia

z powodu niepowetowanej straty jaką jest śmierć

Mamy Heleny

składają

połączeni w bólu

Partnerzy i Współpracownicy Kancelarii

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34430327

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34414054

KATOWICKIE CMENTARZE KOMUNALNE

POMOC W ORGANIZOWANIU POGRZEBÓW

ul. Murckowska 9
40-266 Katowice

CAŁODOBOWE USŁUGI

tel.: 32 255 21 32,
32 255 15 51, 607 399 321

mail: kck@kck.katowice.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34430329

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34430206

Prezydent Miasta Mysłowice
informuje:

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Mysłowice, na II piętrze
oraz na stronie internetowej www.myslowice.pl, BIP
podano do publicznej wiadomości szczegółowe wykazy nieruchomości
stanowiących własność Gminy Mysłowice przeznaczonych do:

dzierżawy:
- na okres trzech lat nieruchomości gruntowej, położonej w Mysłowicach - Dziećkowicach stanowiącej własność Gminy Mysłowice - z przeznaczeniem pod uprawy rolne (nowa dzierżawa), zarządzenie 182

termin wywieszenia: 17.04.2026r.do 08.05.2026r.

sprzedaży w drodze ustnego przetargu nieograniczonego:
- lokal mieszkalny nr 59 znajdujący się w budynku nr 6C przy ulicy Stanisława Wyspiańskiego w Mysłowicach, stanowiący własność Gminy Mysłowice, wyznaczony do sprzedaży w drodze ustnego przetargu nieograniczonego wraz z przynależną piwnicą, udziałem w nieruchomości wspólnej oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu, zarządzenie 190,
- lokal mieszkalny nr 17 znajdujący się w budynku nr 9A przy ulicy Wielka Skotnica w Mysłowicach, stanowiący własność Gminy Mysłowice, wyznaczony do sprzedaży w drodze ustnego przetargu nieograniczonego wraz z przynależną piwnicą, udziałem w nieruchomości wspólnej oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu, zarządzenie 191.

Osoby, którym na podstawie art. 34 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2026r. poz. 399), przysługuje pierwszeństwo w nabyciu wyżej opisanej nieruchomości Gminy Mysłowice, mogą w terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia niniejszego wykazu, złożyć wniosek o jej nabycie.

termin wywieszenia: 17.04.2026r. do 29.05.2026r.

sprzedaży w drodze ustnego przetargu ograniczonego:
- nieruchomości niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Mysłowice, położonej przy ul. Partyzantów w Mysłowicach, przeznaczonej do sprzedaży w drodze ustnego przetargu ograniczonego do osób fizycznych lub prawnych legitymujących się tytułem prawnym do nieruchomości przyległych do niej, zarządzenie 193.

Osoby, którym na podstawie art. 34 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2026r. poz. 399), przysługuje pierwszeństwo w nabyciu wyżej opisanej nieruchomości Gminy Mysłowice, mogą w terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia niniejszego wykazu, złożyć wniosek o jej nabycie.

termin wywieszenia: 17.04.2026r. do 29.05.2026r.

1 KA

eprasa.pl 181c5a0c86

• Siedziba Archiwum X jest na IV piętrze KWP w Katowicach
FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

te badania kilkudziesięciu mężczyzn. Sposób typowania objęty był tajemnicą.

Wiadomo, że wśród sprawdzanych byli mieszkańcy okolic Poraja, Żarek, Myszkowa oraz Górnego Śląska, którzy w czasie, gdy popełniono morderstwo, przebywali w rejonie Żarek-Letniska. Na potrzeby śledztwa Instytut Ekspertyz Sądowych sporządził portret psychologiczny sprawcy zabójstwa. Z ekspertyzy wynikało, że: Zabójca pochodzi z miejscowej społeczności i dobrze znał teren oraz ofiarę. To człowiek, którego cechuje aspołeczne zachowanie, żyjący samotnie, sfrustrowany seksualnie. Motywem zbrodni było zgwałcenie i zaspokojenie potrzeb seksualnych sprawcy.

ŚWIADEK OSKARŻENIA

Śledztwo na wiele miesięcy utknęło w martwym punkcie. Przełom nastąpił przypadkiem. W czerwcu 2002 r. zatrzymano do kontroli drogowej 24-letniego Mariusza P. z Żarek. Ku zaskoczeniu policjantów opowiedział im, że ma bezcenne informacje nt. śmierci Izy i chciałby się nimi podzielić. Zeznał, że 10 sierpnia 2001 r. w Żarkach-Letnisku pił wódkę wraz z kolegami. Wieczorem stwierdził, że wróci do domu na piechotę. Po drodze uznał, że jest zbyt pijany, by iść dalej. Znalazł więc wygodne miejsce na uboczu lasu, położył się i zasnął. Ze snu wyrwał go krzyk lub pisk. – Była szarówka. W pobliżu ścieżki zobaczyłem skuloną dziewczynę, która trzymała się za brzuch. Rozpoznałem ją. To była Iza. Spojrzałem w bok i zobaczyłem stojącego nieopodal mężczyznę z sąsiedniej wioski, jednego z braci B. Zacząłem uciekać. Po przebiegnięciu kilku metrów obejrzałem się. Stał dalej w tym samym miejscu – zeznawał P. O morderstwie dowiedział się dopiero następnego dnia. Nie miał jednak odwagi zgłosić się na policję. Bał się o życie. Był pewien, że skoro rozpoznał napastnika, z pewnością napastnik rozpoznał jego. W końcu jednak poczuł wyrzuty sumienia i zdecydował się zeznawać.

MIEĆ PEWNOŚĆ

Zeznania P. wystarczyły, by B. z Poraja pod zarzutem zabójstwa trafił do aresztu. Od początku nie przyznawał się do winy. Twierdził, że w chwili zbrodni przebywał na terenie Niemiec. Proces przed Sądem Okręgowym w Częstochowie był poszlakowy. Podważono wiele zeznań głównego świadka. W wyniku wizji lokalnej udowodniono, że z miejsca, w którym spał, nie mógł dojrzeć twarzy mężczyzny atakującego Izę. Potwierdzono też alibi oskarżonego, który faktycznie w sierpniu 2001 r. był w Niemczech. Dodatkowo DNA znalezione pod paznokciami ofiary nie zgadzało się z DNA B.

On sam w swoim ostatnim słowie poprosił sąd o uniewinnienie. – Jest mi przykro z tego powodu, co spotkało państwa M. Ale z podniesionym czołem, patrząc prosto w oczy, mogę powiedzieć, że to nie ja zabiłem. I nie wiem, kto to zrobił – przekonywał.

Zabójca pochodzi z miejscowej społeczności i dobrze znał teren oraz ofiarę. To człowiek, którego cechuje aspołeczne zachowanie, żyjący samotnie, sfrustrowany seksualnie. Motywem zbrodni było zgwałcenie i zaspokojenie potrzeb seksualnych

INSTYTUT EKSPERTYZ SĄDOWYCH

18 stycznia 2006 r. Mariusz B. został uniewinniony. – Zabić można szybko – strzelając czy zadając cios – albo narazić ofiarę na długie i powolne konanie, cierpienie na skraju lasu jak w tym wypadku. Sąd musi mieć niezbitą pewność, że człowiek, który zasiadł na ławie oskarżonych, jest sprawcą. To nie może być wynikiem intuicji sądu, ale opierać się na materiale dowodowym zebranym w sprawie. A ten nie pozwala sądowi na takie przekonanie. Dlatego jedynym wyrokiem mogło być uniewinnienie – powiedziała, uzasadniając wyrok, sędzia Małgorzata Niementowska.

ARCHIWUM X DZIAŁA

Kiedy uniewinnienie Mariusza B. się uprawomocniło, Prokuratura Rejonowa w Myszkowie w 2008 r. z powodu niewykrycia sprawcy umorzyła śledztwo ws. pozbawienia życia 15-letniej Izabeli. – Sprawa nadal pozostawała w zainteresowaniu organów ścigania – zastrzega prokurator Tomasz Ozimek, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Częstochowie.

Od września 2025 r. prokuratura w Myszkowie wspólnie z funkcjonariuszami Zespołu ds. Przestępstw Niewykrytych Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach – tzw. Archiwum X – wykonuje intensywne czynności zmierzające do wykrycia i pociągnięcia do odpowiedzialności sprawcy lub sprawców zabójstwa Izabeli M. Dotychczas przesłuchano kilkunastu świadków oraz zasięgnięto opinii biegłych z zakresu różnych specjalności. Współczesne możliwości kryminalistyczne umożliwiły pozyskanie z uprzednio zabezpieczonych dowodów śladów, które teraz poddawane są szczegółowej analizie.

Prokuratorzy z Myszkowa i policjanci z Archiwum X proszą osoby, które mają jakąkolwiek wiedzę w tej sprawie, o przekazanie informacji.

REKLAMA

Katowice/34430149

1KA

eprasa.pl 181c5a0c86

Miasta Idei

Bytom z pomysłem na siebie

– Chcemy kompleksowo zagospodarować teren po Kopalni Węgla Kamiennego „Centrum” – zapowiedział niedawno Mariusz Wołosz, prezydent Bytomia.

Przemysław Jedlecki

Teren, który Bytom przejął od SRK, ma niecałe 4 ha. Kiedyś był tu skład węgla, osadnik oraz waga samochodowa.

– Oddajemy miastu teren pod przestrzeń, która pozwoli mieszkańcom zanurzyć się w aktywnym wypoczynku. To kolejna darowizna Spółki Restrukturyzacji Kopalń dla Bytomia, co pokazuje, jak aktywnie działamy w transformacji. Dobra współpraca SRK z samorządem owocuje kolejną pokopalnianą przestrzenią, zmieniającą się w teren służący lokalnej społeczności. Taki jest kierunek przemian, których jesteśmy liderem – komentował Jarosław Wieszołek, prezes SRK.

BASEN ZAMIAST KOPALNI

Z zapowiedzi władz Bytomia wynika, że basen, który ma powstać na pokopalnianym terenie, będzie pełnił funkcje sportowe, edukacyjne i rekreacyjne. Korzystać z niego będą mogli mieszkańcy, uczniowie w ramach zajęć szkolnych oraz kluby sportowe, w tym utytułowani piłkarze wodni z WTS Polonia Bytom.

W ramach inwestycji zaplanowano: basen sportowy o wymiarach 35 na 25 m oraz dwa mniejsze baseny rekreacyjne.

Basen sportowy ma być dostosowany do możliwości gry w piłkę wodną zgodnie z wymogami Polskiego Związku Pływackiego oraz Światowej i Europejskiej Federacji Pływackiej. Powstaną trybuny dla widzów oraz zaplecze dla zawodników, trenerów i sędziów. Dzięki temu obiekt będzie spełniał wszystkie normy niezbędne do rozgrywania tu zawodów sportowych.

Pozostała część kąpieliska zostanie podzielona na dwa mniejsze baseny – rekreacyjny z atrakcjami wodnymi: zjeżdżalniami, biczami wodnymi, masażami i gejzerami oraz brodzik dla dzieci. Będzie też strefa wellness z saunami, jacuzzi, strefą wypoczynku i tarasem.

Wcześniej, bo już w 2024 roku miasto przejęło nieodpłatnie od Spółki Restrukturyzacji Kopalń działki przy ulicach Łużyckiej i Piłkarskiej o powierzchni 12,3 ha. Powstanie tu we współpracy z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną nowoczesne centrum kreatywności, innowacyjności oraz przedsiębiorczości, czyli akcelerator biznesowy KSSENON. Wartość projektu wynosi 97 mln zł, z czego 67 mln zł ma stanowić dofinansowanie z UE. Projekt jest w trakcie oceny instytucji zarządzającej.

W 2020 roku również na terenie należących do zlikwidowanej w 2015 roku KWK „Centrum” zbudowano nowoczesną siedzibę Komendy Miejskiej PSP w Bytomiu. Przy Łużyckiej w przyszłości ma powstać także nowy komisariat policji.

SILESIA BYTOM PARK

Inna przyszłość czeka jeden z największych zwartych terenów poprzemysłowych w zachodniej części Bytomia. To niemal 26 ha położonych przy ul. Racjonalizatorów na terenach dawnej KWK „Miechowice”.

Realizowana przez Towarzystwo Finansowe „Silesia”, spółkę Skarbu Państwa inwestycja zakłada powstanie na pogórniczych terenach nowoczesnego centrum aktywności gospodarczej, łączącego funkcje produkcyjne, logistyczne, technologiczne i usługowe.

• Iluminacja na elektrociepłowni Szombierki
FOT. KAMILA KOTUSZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

W miastach o górniczym rodowodzie takich jak Bytom rewitalizacja i transformacja terenów poprzemysłowych polegająca na nadawaniu im nowych funkcji ma kluczowe znaczenie

MARIUSZ WOŁOSZ
prezydent Bytomia

– W miastach o górniczym rodowodzie takich jak Bytom, rewitalizacja i transformacja terenów poprzemysłowych polegająca na nadawaniu im nowych funkcji ma kluczowe znaczenie. W Bytomiu ten proces trwa od lat, a jego symbolem może być zagospodarowanie terenów po KWK „Rozbark”, które przeszły głęboką rewitalizację, zamieniając się w centrum kulturalno-sportowe. Cieszę się, że kolejne tereny dostaną drugą szansę – mówi prezydent Mariusz Wołosz.

Teren po dawnej kopalni „Miechowice” posiada atuty z punktu widzenia przyszłego zagospodarowania. Jego skala, lokalizacja przy DK88 oraz brak trwałej zabudowy umożliwiają etapowe planowanie rozwoju oraz elastyczne kształtowanie przyszłych funkcji gospodarczych. Nieruchomość znajduje się w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, terenów usługowych oraz infrastruktury przemysłowej, a dostęp do podstawowych sieci uzbrojenia technicznego stwarza korzystne warunki dla dalszego rozwoju inwestycyjnego.

Docelowo Silesia Bytom Park – bo tak nazwano przedsięwzięcie – ma pełnić funkcję nowoczesnego centrum aktywności gospodarczej, łączącego funkcje produkcyjne, logistyczne, technologiczne i usługowe, z możliwością wydzielania i kształtowania obszarów pod przyszłe inwestycje. Jednocześnie koncepcja zakłada uporządkowanie układu komunikacyjnego oraz wprowadzenie elementów zieleni, które pozwolą harmonijnie wkomponować przyszłą inwestycję w otoczenie tej części miasta.

Obecnie realizowany jest etap przygotowawczy projektu, obejmujący opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego oraz dalsze działania planistyczne związane z doprecyzowaniem założeń zagospodarowania tego obszaru.

– Projekt Silesia Bytom Park otwiera nowy etap w historii terenów po dawnej KWK „Miechowice”, które dzięki swojej skali i położeniu mają potencjał stać się jednym z ważniejszych miejsc rozwoju gospodarczego w tej części regionu – komentuje Wojciech Saługa, marszałek województwa śląskiego.

ZMIANY, ZMIANY, ZMIANY

Proces przekształcania dawnych kopalń i zakładów przemysłowych w nowoczesne przestrzenie rekreacyjne, kulturalne i biznesowe trwa w Bytomiu od lat. Na terenie KWK „Powstańców Śląskich” już działają inwestorzy. Przy ul. Hakuby firma Domgos 2, specjalizująca się w produkcji konstrukcji stalowych, elementów konstrukcyjnych w branży automotive oraz w obróbce skrawaniem, buduje nowy zakład.

– Oprócz tego przy ul. Hakuby interes kwitnie w Epco Polska, Cora Lighting Factory, PPHU AND. Na pozostałych działkach inwestycyjnych lokować swoje przedsięwzięcia będą firmy: GREMBOX, Dominopack oraz KoRo Riw – wylicza Małgorzata Wnuk-Węgiel, rzeczniczka Urzędu Miasta w Bytomiu. Dodaje, że z kolei na terenie dawnego Szybu Witczak przy ul. Witczaka, gdzie działała KWK „Centrum” powstanie zaplecze techniczne Bytomskiego Zakładu Usług Komunalnych.

W grudniu 2025 roku na powierzchnię wyjechała ostatnia tona węgla z KWK „Bobrek”. – Tym samym kończy się historia tej kopalni, która przez dziesięciolecia była sercem tej ziemi i tutaj pracowały pokolenia górników – mówił wtedy Grzegorz Wacławek, prezes spółki Węglokoks Kraj.

Likwidacja KWK „Bobrek” potrwa ok. 4 lat. Ten proces będzie związany nie tylko z likwidacją części podziemnej kopalni, ale również z przygotowaniem pod nową działalność. Tereny po dawnej kopalni mają przejść transformację. Koncepcja ich zagospodarowania wypracowana wspólnie przez samorząd i Węglokoks Kraj zakłada przekształcenie kopalni w nowy obszar go-

1 KA

Bytom 3.0. Miasto pokopalniane z przyszłością

• Zapraszamy na spotkanie w ramach cyklu Miasta Idei. Odbędzie się we wtorek 21 kwietnia przy ul. Rynek 7 w Bytomiu. Wydarzenie rozpoczniemy warsztatami z mieszkańcami. Zapytamy ich, jak widzą przyszłość miasta, poszukamy wskazówek na wzmocnienie jego atrakcyjności jako miejsca do życia. Bytom należy bowiem do grupy tych miejscowości, które w czasie wygaszania górnictwa szybko tracą mieszkańców.

• Na warsztaty, które rozpoczną się o godz. 11.15 obowiązują zapisy (prosimy o mail na adres: **przemyslaw.jedlecki@wyborcza.pl**).

• Po warsztatach odbędzie się debata. Naszymi gośćmi będą: Mariusz Wołosz – prezydent Bytomia, Ewa Śliwoń ze Stowarzyszenia Manuffaktura, dr Agata Zygmunt-Ziemianek – socjolożka z Uniwersytetu Śląskiego, dr Marcin Baron – ekonomista, ekspert ds. rozwoju miast z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Jakub Chełstowski, prezes TF Silesia, oraz Marcin Hołub, kierownik projektu EC Szombierki z Grupy Arche.

eprasa.pl 181c5a0c86

spodarczy obejmujący usługi logistyczne (hub logistyczny), produkcję energii cieplnej i elektrycznej oraz udostępnienie terenów dla stworzenia Specjalnej Strefy Energetycznej, obejmującej inwestycje z dostępem do czystych źródeł energii.

Z kolei na terenie po KWK „Rozbark" powstało Centrum Sportów Wspinaczkowych i Siłowych, Teatr Rozbark, Centrum Aktywności Społeczno-Edukacyjnej, mieszkania dla seniorów oraz izba rozbarska. Część terenów po KWK „Szombierki" to dziś osiedle mieszkaniowe i pole golfowe.

SUBSTANCJA MIESZKANIOWA

Bytom otrzyma 167,5 mln zł na rewitalizację około 40 kamienic. – Dzięki dotacji z budżetu państwa wyremontujemy około 40 budynków, a pustostany zamienimy w mieszkania. Pracujemy nad znalezieniem środków na wkład własny do inwestycji. Dziękujemy za tę decyzję premierowi Donaldowi Tuskowi – mówi Mariusz Wołosz, prezydent Bytomia.

Zgodnie z decyzją Ministerstwa Finansów i Gospodarki przyznana kwota z rezerwy celowej budżetu państwa będzie rozłożona na kolejne lata realizowanych inwestycji. W tym roku miasto otrzyma blisko 5 mln zł, a w następnych latach kolejno: 2027 rok – ponad 26 mln zł, 2028 rok – 54,7 mln zł, 2029 rok – 57,7 mln zł i w 2030 roku – 24 mln zł. W sumie do Bytomia trafi 167 mln 572 tys. 361 zł.

O potrzebach Bytomia związanych ze środkami na ratowanie substancji mieszkaniowej prezydent Wołosz oraz premier Tusk rozmawiali jeszcze przed wyborami parlamentarnymi w 2023 roku oraz przed wyborami prezydenckimi w 2025 roku. Wówczas padły obietnice o przekazaniu miastu pieniędzy na modernizację gminnych pustostanów, które po kapitalnym remoncie zostaną przeznaczone do zasiedlenia.

• **Szyb Krystyna daw. kopalni Szombierki** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

– W Bytomiu chcemy remontować to, co już istnieje, bowiem zasób miejski mamy naprawdę duży. W pierwszej kolejności środki zostaną przeznaczone na przygotowanie dokumentacji projektowej, która jest niezbędna, aby przeprowadzić cały proces inwestycyjny – mówi Magdalena Górak, zastępca prezydenta Bytomia. – Wiele bytomskich kamienic czeka na drugie życie, a ich rewitalizacja pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych wielu mieszkańców miasta – dodaje wiceprezydent Górak.

Rewitalizację kamienic będą prowadziły Bytomskie Mieszkania. Miejska jednostka będzie gotowa do ogłoszenia pierwszych przetargów po pozyskaniu środków na wkład własny do inwestycji.

PRYWATNE INWESTYCJE

W przemiany włączają się też prywatne firmy. Fundacja Leny Grochowskiej przywróci życie pustostanowi przy ul. Jochymczyka 4a w zabytkowej Nowej Kolonii Robotniczej w Bobrku. To kolejne przedsięwzięcie rewitalizacyjne fundacji, która działa w ramach Grupy Arche. 2 kwietnia prezydent Mariusz Wołosz podpisał list intencyjny z Władysławem Grochowskim, prezesem Grupy Arche SA i członkiem zarządu Fundacji Leny Grochowskiej w sprawie zagospodarowania budynku na cele społeczne.

Wpisane do rejestru zabytków osiedle – Nowa Kolonia Robotnicza – jest jednym z przykładów dobrze zachowanej kolonii patronackiej z początku XX wieku. Ze swoją zwartą zabudową stanowi kulturowe i architektoniczne dziedzictwo, na które już w 2022 roku zwróciła uwagę Grupa Arche oraz działająca pod jej auspicjami Fundacja Leny Grochowskiej.

– Chcemy tchnąć nowe życie w Kolonię. Robimy to i od strony infrastruktury, i od strony ludzkiej. Rozmawiamy z lokalnymi instytucjami, ludźmi, słuchamy czego im brakuje, jak to osiedle żyje. Zaczęliśmy od dzieci – bo to one są przyszłością tej społeczności. Teraz będziemy już prowadzili działania dla wszystkich, chcemy urządzić wspólną przestrzeń w jednym z familoków przy Jochymczyka. Zależy nam, żeby ludzie mieli gdzie się spotykać i poczuć, że to jest naprawdę ich miejsce – powiedział prezes Władysław Grochowski.

FAMILOK DO REMONTU

Przypomnijmy, że w 2023 roku zakończyła się rewitalizacja podobszaru 8 w Bytomiu, w tym przestrzeni Nowej Kolonii Robotniczej w Bobrku. Kosztowała 7,6 mln zł, z czego 7,2 mln wyniosło dofinansowanie ze środków UE. W ramach projektu na nowo zagospodarowane zostały przestrzenie pomiędzy ulicami Żwirową, Stalmacha, Jochymczyka, Olszewskiego i Czajkowskiego.

– By zmienić oblicze Bobrka, potrzeba czasu, dobrych projektów i ogromnych środków na ich realizację. Krok po kroku staramy się remontować opuszczone budynki i zagospodarowywać podwórka. Inicjatywa Fundacji Leny Grochowskiej jest dla nas ogromnym wsparciem – mówi prezydent Mariusz Wołosz.

Będący w zasobach Bytomskich Mieszkań budynek przy ul. Jochymczyka 4a jest elementem historycznego układu urbanistycznego dzielnicy. Wybudowany w 1922 roku, składa się z 12 lokali mieszkalnych, które od kilku miesięcy nie mają lokatorów – po tym, jak w czerwcu ubiegłego roku pożar strawił poddasze budynku. Wstępne oględziny wyłączonej z użytkowania kamienicy przeprowadzili przedstawiciele Grupy Arche. Konstrukcja nie budzi zastrzeżeń, ale budynek wymaga generalnego remontu łącznie z wymianą dachu, stolarki oraz wszystkich instalacji.

– Będziemy realizować ten projekt w całości w porozumieniu lokalną społecznością. Planujemy konsultacje społeczne i spotkania z mieszkańcami Bobrka. Będzie to bezpieczne miejsce, w którym zarówno dzieci, jak i dorośli mieszkańcy będą mogli rozwijać swoje pasje oraz wspólnie spędzać czas. Planujemy też utworzyć tam oddział naszej fundacji i lokale mieszkalne – zapowiada Irina Panasewicz-Deryło, kierująca projektem z ramienia Fundacji Leny Grochowskiej.

ZMIANY W EC SZOMBIERKI

Firma Arche jest też właścicielem Elektrociepłowni Szombierki. Projekt rewitalizacji zakłada m.in. utworzenie nowoczesnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w części hali kotłowni i części hali pompowni. Powstanie tam kompleks basenowy obejmujący w kryty basen, brodzik, infrastrukturę rekreacyjną (zjeżdżalnie, leżaki, jacuzzi) oraz strefę saun.

W zabytkowym budynku elektrociepłowni powstaną też boisko do badmintona i korty do squasha, przewidziano też siłownię zewnętrzną. Jak zapowiada właściciel obiektu, całość zostanie zaprojektowana z myślą o użytkownikach w każdym wieku.

Stworzenie tego rodzaju przestrzeni ma sprzyjać integracji społecznej poprzez sport i będzie unikatowym miejscem na turystycznej mapie Bytomia.

Całkowity koszt realizacji przedsięwzięcia to ponad 83,4 mln tys. zł. Kwota dofinansowania wynosi prawie 47,5 mln zł.

– Nie byłbym w tym miejscu, gdybym wcześniej nie przekonał się, że takie obiekty można uratować. Świetnym przykładem rewitalizacji jest Cukrownia Żnin, na której się uczyliśmy adaptacji takich obiektów – mówi Władysław Grochowski, prezes Grupy Arche. – Bardzo dziękuję, że będę częścią Śląska. Jestem tu bardzo dobrze odbierany. Czuję sympatię i kibicowanie. Natomiast wszyscy w naszej firmie czujemy misję i wiemy, co mamy tutaj do zrobienia.

– Wyzwanie jest ogromne. Dlatego mam apel do wszystkich, którzy chcieliby mi pomóc o sugestie i wskazówki. Tego będę potrzebował. Mamy ambitny plan, który chcemy zrealizować – przyznał niedawno Marcin Hołub, kierownik projektu.

Wiele osób czeka też na remont Szybu Krystyna. To jedna z najbardziej ikonicznych postindustrialnych budowli w regionie. Jej właścicielem od 2023 roku jest firma Multi Polymers, która planuje zmianę sposobu użytkowania oraz rozbudowę obiektu o nowo projektowaną kubaturę w rejonie nadszybia. W planach jest także zagospodarowanie dwóch poziomów i dachu. Ma tam powstać wygodna przestrzeń dla najemców, sala konferencyjna, taras oraz infrastruktura towarzysząca. Koncepcję zagospodarowania Szybu Krystyna opracowała pracownia architektoniczna Medusa Group. ●

Inwestycje w mieszkania

167,5

MLN ZŁ

• **Tyle z budżetu państwa dostanie Bytom na kapitalny remont około 40 kamienic i zamienienie pustostanów w mieszkania**

REKLAMA

Katowice/34430196

Bytom
– tu transformacja tworzy przyszłość

Sprawdź, jak zmienia się miasto,
w którym kiedyś działało 7 kopalń i 2 huty

www.bytom.pl

1 KA

eprasa.pl 181c5a0c86

Test Wiedzy o Tarnowskich Górach

Śląskie miasto ma 500 lat

Tarnowskie Góry świętują w tym roku urodziny. To świetna okazja, by sprawdzić swoją wiedzę o tym mieście.

Przemysław Jedlecki

30 kwietnia 1526 r. książę opolski Jan II oraz margrabia Ansbach i książę karniowski Jerzy Hohenzollern nadali przywilej wolności górniczej („Bergfreiheit") na terenie swoich włości. Spisane po niemiecku uprawnienia zachęciły gwarków – głównie z okolic księstwa Ansbach i Olkusza – do osiedlania się w rejonie dzisiejszych Tarnowskich Gór.

Tę datę uznaje się za historyczny początek Tarnowskich Gór. Przez najbliższe miesiące będą się tu odbywały liczne urodzinowe wydarzenia. Jednym z nich będzie Test Wiedzy o Tarnowskich Górach.

W cyklu tekstów, które „Wyborcza" opublikuje przed wydarzeniem, opiszemy szereg ważnych informacji z historii miasta, które pomogą się przygotować do testu.

KALENDARIUM TARNOWSKICH GÓR

Porządkowanie wiedzy zaczniemy od dat i najważniejszych wydarzeń.

• **1201 r.** – w bulli papieża Innocentego III pojawiła się pierwsza wzmianka o wsi Repty – Reptones – jako posiadłości wrocławskiego klasztoru premonstrantensów.

• **1247 r.** – Książę opolski Władysław I wydał przywilej górniczy – tzw. Wolny Ołów – nadający Reptom prawo do wydobywania na tym terenie rud ołowiu.

• **1289 r.** – Książę bytomsko-gliwicko-kozielski Kazimierz II złożył w Pradze hołd lenny królowi Czech Wacławowi II. Tym samym ziemia bytomska – w tym teren dzisiejszych Tarnowskich Gór – stała się częścią Korony Królestwa Czech.

• **1490 r.** – Według legendy chłop zwany Rybką, zamieszkujący osadę Tarnowice (dziś Tarnowice Stare – to od nich wzięła się nazwa Tarnowskich Gór), odkrył na polu na terenie dzisiejszego miasta pierwszą bryłę kruszcu. Wydarzenie to sprawiło, że tutejsze bogactwa mineralne zaczęły przyciągać licznych kopaczy srebra i ołowiu, których ogarnęła prawdziwa gorączka srebra. Wkrótce powstała tu osada górnicza, a wraz z nią „góry/gory", czyli po staropolsku – podobnie zresztą jak w języku niemieckim „Berg" i czeskim „hory" – kopalnie. To od nich wzięły się „góry" w nazwie miejscowości.

• **1526 r.** – 30 kwietnia Jan (inaczej Hanusz/Janusz) II, książę opolski nazywany Dobrym oraz margrabia Ansbach i książę karniowski Jerzy Hohenzollern nadali przywilej wolności górniczej („Bergfreiheit") na terenie swoich włości. Spisane po niemiecku uprawnienia zachęciły gwarków (głównie z okolic księstwa Ansbach oraz Olkusza) do osiedlania się w rejonie powstającego miasta. Samo słowo gwarek pochodzi z języka niemieckiego („der Gewerke") i oznacza organizatora produkcji lub udziałowca/właściciela spółki górniczej.

• **1528 r.** – Margrabia Ansbach i książę karniowski Jerzy Hohenzollern oraz książę opolski Jan II wydali w Opolu 16 i 18 listopada 1528 roku ustawę górniczą zwaną „Ordunkiem Gornym". Dokument ustanawiał m.in. władzę górniczą i miejską w Tarnowskich Górach.

Przez najbliższe miesiące w Tarnowskich Górach będą się odbywały liczne urodzinowe wydarzenia. Jednym z nim będzie Test Wiedzy o Tarnowskich Górach

• **Tarnowskie Góry** FOT. BARTŁOMIEJ BARCZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **1683 r.** – 20 sierpnia król Jan III Sobieski zatrzymał się Tarnowskich Górach w drodze na odsiecz wiedeńską.

• **1784 r.** – 16 lipca w szybie poszukiwawczym „Rudolphine" na terenie Bobrownik (wówczas pod miastem, dziś w obrębie Tarnowskich Gór), w obecności i na zlecenie hrabiego Friedricha Wilhelma von Redena oraz ministra – premiera Prus Friedricha Antona von Heynitza, odkryto złoża rudy srebra i ołowiu.

• **1788 r.** – 9 stycznia w kopalni „Fryderyk" rozpoczęła pracę pierwsza w tarnogórskim górnictwie i całym regionie kruszcowym maszyna parowa, którą sprowadzono z Wysp Brytyjskich do odwadniania kopalnianych wyrobisk (32-calową maszynę parową typu Newcomen wyprodukowano w 1787 r. w należącej do Samuela Homfraya hucie żelaza Penydarren w południowej Walii). Uruchomienie tej „maszyny ogniowej" uznaje się za symboliczny początek górnośląskiej rewolucji przemysłowej.

• **1790 r.** – Johann Wolfgang von Goethe, towarzysząc księciu Karolowi Augustowi, odbył we wrześniu 1790 r. podróż do Tarnowskich Gór, by zobaczyć, jak pracuje pierwsza w tym regionie maszyna parowa.

• **1803 r.** – W Tarnowskich Górach założono pierwszą na Górnym Śląsku Szkołę Górniczą.

• **1854 r.** – Rozpoczęto budowę pierwszej, dziś najstarszej czynnej na świecie linii wąskotorowej z Tarnowskich Gór jako ośrodka kopalnictwa rud do Wirka (obecnie dzielnicy Rudy Śląskiej).

• **1884 r.** – 6 października w pobliżu Rept Nowych (obecnie część Rept Śląskich, dzielnicy Tarnowskich Gór) oddano do użytku pierwszy na Górnym Śląsku międzygminny kompleks wodociągowy Adolfschacht, który pompował wodę w podziemnych wyrobisk kopalni „Fryderyk" i dostarczał ją m.in. aż do Królewskiej Huty (dziś Chorzów)

• **1903 r.** – Na dawnych terenach górniczych, na południowy zachód od centrum miasta, powstał unikatowy w skali europejskiej Park Miejski. Była to prawdopodobnie pierwsza w Europie udana rewitalizacja terenów poprzemysłowych przekształconych na tereny rekreacyjne.

• **1953 r.** – 19 marca zawiązał się w Tarnowskich Górach Komitet do spraw Zabytków i Historii Ziemi Tarnogórskiej. Niecały rok później, 31 stycznia 1954 r. zwołano pierwsze Walne Zgromadzenie, na którym wybrano Zarząd Stowarzyszenia Miłośników Historii i Zabytków Ziemi Tarnogórskiej. Jego pierwszym przewodniczącym został Alfons Kopia.

• **1955 r.** – Grupa pasjonatów ze Stowarzyszenia Miłośników Historii i Zabytków Ziemi Tarnogórskiej ustawiła na placu przy kościele parafialnym słynną Dzwonnicę Gwarków

• **1957 r.** – Pomiędzy 14 a 18 września odbyły się pierwsze Gwarki.

• **1976 r.** – 5 września udostępniono do zwiedzania Zabytkową Kopalnię Srebra.

• **1994 r.** – 30 grudnia od Tarnowskich Gór odłączyły się – jako gmina Miasteczko Śląskie – dzielnice Miasteczko Śląskie, Żyglin i Żyglinek oraz sołectwa Bibiela i Brynica (wszystkie przyłączono do miasta w 1975 roku).

• **2001 r.** – 16 marca otwarto pierwszy na Górnym Śląsku aquapark.

• **2011 r.** – W pochodzącym z końca XVIII wieku pałacu utworzono samorządową instytucję kultury Gminy Tarnowskie Góry o nazwie „Pałac w Rybnej".

• **2017 r.** – Pogórnicze zabytki Tarnowskich Gór zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Decyzja zapadła 9 lipca w Krakowie podczas 41. sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa. Był to 15. polski obiekt na tej prestiżowej liście i pierwszy w województwie śląskim.

• **2025 r.** – 11 grudnia uroczyście otwarto Dworzec Kultury, który pod auspicjami Muzeum w Tarnowskich Górach działa na pierwszym piętrze dworca kolejowego.

TEST WIEDZY O TARNOWSKICH GÓRACH

Z okazji obchodów 500. rocznicy nadania praw miejskich Tarnowskim Górom zapraszamy uczniów tarnogórskich szkół ponadpodstawowych do udziału w wyjątkowym wydarzeniu edukacyjnym – „Teście Wiedzy o Tarnowskich Górach".

Konkurs ma na celu popularyzację historii miasta, jego dziedzictwa górniczego, kultury oraz najważniejszych wydarzeń i postaci związanych z jego rozwojem. Partnerem wydarzenia jest Gmina Tarnowskie Góry.

Test odbędzie 21 maja w formule stacjonarnej w Zabytkowej Kopalni Srebra o godz. 11 i będzie okazją do sprawdzenia wiedzy 100 uczniów szkół ponadpodstawowych, rozwijania zainteresowań regionalnych oraz budowania lokalnej tożsamości. Uczestnicy zmierzą się z 40 pytaniami dotyczącymi m.in. historii powstania miasta, tradycji górniczych, zabytków, ważnych miejsc oraz współczesnego życia Tarnowskich Gór".

Czekają nagrody:

- I miejsce – 2000 zł,
- II miejsce – 1000 zł,
- III miejsce – 500 zł.

Zgłoszenia udziału w teście: wyborcza.pl/tarnowskiegory

OGŁOSZENIE Katowice/34430255

TEST WIEDZY O TARNOWSKICH GÓRACH

ORGANIZATOR wyborcza.pl

PARTNER 500-lecie Miasta Tarnowskie Góry

1 KA

eprasa.pl 181c5a0c86

Plebiscyt Supermiast i Superregionów

Poprawiajcie gibkość, wzmacniajcie siłę mięśni

Na sport nigdy nie jest za późno. 90-letnia Janina Rosińska podczas halowych mistrzostw Europy zachwyciła formą i zdobyła medale. Coraz więcej seniorów wybiera aktywny styl życia.

Ewa Furtak

• **Drużyna silverek z Bielska-Białej** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W odbywających się na przełomie marca i kwietnia lekkoatletycznych Halowych Mistrzostwach Europy w Toruniu wzięło udział 3,5 tysiąca sportowców z 52 krajów. Gwiazdą zawodów została reprezentantka Polski, Janina Rosińska, która stanęła do rywalizacji w biegu na 200 metrów w kategorii kobiet powyżej 85. roku życia. Pokonała ten dystans w czasie 61 sekund – z powodu braku rywalek biegła samotnie.

Janina Rosińska przywiozła z Torunia także srebro wywalczone na dystansie 60 i 800 metrów oraz w crossie, a także złoty medal na 400 metrów.

SPORT NIE JEST JEDYNĄ PASJĄ 90-LATKI

Pani Janina jest emerytowaną nauczycielką, mieszka w Pabianicach. Przygodę z profesjonalnym sportem rozpoczęła bardzo późno, dopiero po pięćdziesiątce. Ma na koncie nie tylko sukcesy na krótkich i średnich dystansach, ukończyła także maratony. Nie zrezygnowała z aktywności fizycznej nawet wtedy, gdy lekarze wszczepili jej rozrusznik serca. Sport nie jest jej jedyną pasją, kocha także taniec.

Seniorów, którzy mimo wieku nie zrezygnowali z aktywności fizycznej, z roku na rok przybywa. Inna pani Janina, 77-letnia bielszczanka opowiada, że gdy przed laty żenił się jej syn, jej mama na weselu nie dała się nikomu namówić na taniec. Wymówek miała tysiące: „bo w takim wieku nie wypada", „bo ma zadyszkę nawet na spacerze", „bo skręci nogę, albo jeszcze gorzej, złamie ją sobie".

– Inaczej niż ja, bo latem na weselu wnuczki byłam jedną z ostatnich osób, które zeszły z parkietu – opowiada 77-latka.

Mówi, że regularnie pływa, codziennie bez względu na pogodę chodzi na długie spacery. – Lubię też spędzać czas w górach i spotykam tam bardzo wiele osób w moim wieku – podkreśla pani Janina.

PROPOZYCJI DLA SENIORÓW NIE BRAKUJE

Seniorzy mają w czym wybierać w całym województwie śląskim.

Kryta pływalnia „Troclik" w Bielsku-Białej oferuje dużą zniżkę dla posiadaczy karty Senior+. Od poniedziałku do piątku w godzinach od 6 do 9 posiadacze karty za godzinę pływania płacą tylko 5 zł.

Przy Bielskim Centrum Kultury od 2020 roku działa Szkoła Tańca dla Seniorów. Ogromną popularnością cieszą się wakacyjne zajęcia prowadzone w Parku Słowackiego. – W każdy letni poranek nasi seniorzy spotykają się w plenerze na zajęciach gimnastycznych i tanecznych – informuje BCK.

Jedną z zalecanych aktywności dla seniorów jest nordic walking, bo poprawia wydolność krążeniowo-oddechową i koordynację. Warte uwagi są też ćwiczenia grupowe w basenie, które odciążają stawy

Obecnie w szkole tańca jest 150 kursantów, którzy uczęszczają na zajęcia kilka razy w tygodniu do 15 różnych grup. Zainteresowanie jest ogromne, do każdej z grup jest kolejka oczekujących.

FitSENIOR to projekt Miasta Katowice i AZS Uniwersytetu Śląskiego wspierający osoby 60+ w prowadzeniu zdrowego i aktywnego stylu życia. Wśród propozycji są m.in. warsztaty o zdrowiu i diecie oraz zajęcia sportowe. Spokojniejsze jak joga, pilates czy pływanie, ale też bardziej intensywne jak np. boks dla mężczyzn.

Gliwice mają Kartę Seniora wydawaną mieszkańcom w ramach programu „Gliwicki Senior 60+ i 75+". Dzięki niej osoby starsze mogą skorzystać z różnych ulg, m.in. tańszych biletów wstępu na baseny, korty tenisowe czy sztuczne lodowisko.

Seniorzy bardzo sobie to cenią. – Mam 3,5 tys. zł emerytury. Nie tak źle, ale na jakieś ekstra wydatki typu basen ciężko byłoby wygospodarować pieniądze. Dzięki zniżkom regularnie korzystam z aktywności sportowej – mówi pan Karol.

AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA WYDŁUŻA ŻYCIE

Regularny ruch nie tylko poprawia kondycję, ale także zapobiega wielu chorobom związanym z procesem starzenia.

Jakie formy aktywności fizycznej są odpowiednie dla seniorów? – Przede wszystkim powinny być bezpieczne, dopasowane do ich stanu zdrowia, rodzaju ewentualnych dysfunkcji oraz możliwości funkcjonalnych. Ćwiczenia ruchowe powinny poprawiać wydolność tlenową, wzmacniać siłę mięśni, poprawiać gibkość, równowagę oraz koordynację – mówił „Wyborczej" Bartosz Paprotny, fizjoterapeuta.

Jedną z zalecanych aktywności dla seniorów jest nordic walking, bo poprawia wydolność krążeniowo-oddechową i koordynację. Warte uwagi są też ćwiczenia grupowe w basenie, które odciążają stawy. Dzięki temu mogą być wykonywane przez osoby cierpiące na zmiany zwyrodnieniowe kończyn dolnych lub ze znaczną nadwagą.

Wartościowe mogą być także grupowe ćwiczenia ogólnousprawniające. Wtedy można pracować nad gibkością, koordynacją, równowagą czy wzmacnianiem mięśni odpowiedzialnych za stabilizację kręgosłupa.

Doskonałym urozmaiceniem aktywności fizycznej jest również nauka tańca.

Natomiast Bielski Rekord proponuje... grę w piłkę nożną. Prowadzi drużynę kobiet 55+. Prawdopodobnie to jedyny taki zespół w Polsce. Panie nazywają siebie „Silverkami".

Ta drużyna to pomysł bielskiego rehabilitanta Daniela Kawki. Dając przed rokiem ogłoszenie w internecie o naborze do drużyny, nie wiedział, czy w ogóle znajdzie chętne. Tymczasem zgłosiło się kilkanaście kobiet. Nie wykruszyły się, spotykają się praktycznie w każdą sobotę.

– Piłka nożna, wbrew pozorom, jest prostsza dla początkujących niż siatkówka czy koszykówka. Z moich obserwacji wynika, że piłka ma stosunkowo niski „próg wejścia", oczywiście, jeśli chodzi o sport amatorski – mówił nam Daniel Kawka.

Opowiadał, że choć w Polsce takie drużyny jak „Silverki" są nowością, to w Skandynawii powstają zespoły nawet dla kategorii wiekowych 75+. Treningi piłkarskie umożliwiają nie tylko utrzymanie kondycji fizycznej, ale także zawierania nowych znajomości, a dla osób na emeryturze są mobilizacją do wyjścia z domu. ●

Supermiasta i Superegiony 2026

Zagłosuj na najlepsze pomysły wspierające seniorów

W tegorocznej akcji Supermiast i Superregionów prezentujemy najciekawsze projekty z różnych miast i regionów – w tym z województwa śląskiego – które pomagają seniorom, ułatwiają im życie, zapobiegają wykluczaniu. Wybrane pomysły poddaliśmy pod głosowanie – niech nasz plebiscyt stanie się swoistym katalogiem dobrych praktyk, posłuży wymianie doświadczeń. Głosy można oddać na stronie: wyborcza.pl/supermiasta oraz na portalach lokalnych „Gazety Wyborczej". Czekamy do 3 maja, wyniki ogłosimy 8 maja. ●

OGŁOSZENIE Katowice/34426000

SUPER MIASTA REGIONY DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski · Warmia Mazury · Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury 2026 · Katowice dla odmiany

eprasa.pl 181c5a0c86

Zapomniana historia Żydów z Będzina

Podziemny tunel to nie mit. Naprawdę istniał

Archeolodzy prowadzą wykopaliska na terenie Domu Bojowników Getta. Udało się zrekonstruować nowe miejsca związane z jego historią.

Anna Malinowska

• **Archeolodzy prowadzą wykopaliska na terenie Domu Bojowników Getta w Będzinie**

FOT. MATERIAŁY FUNDACJI BRAMA CUKERMANA

Niepozorny budynek przy obecnej ul. Rutki Laskier 24 w Będzinie był podczas okupacji położony na terenie getta, które Niemcy utworzyli na Kamionce. Kiedy do Będzina przyjechał Mordechaj Anielewicz, komendant Żydowskiej Organizacji Bojowej, namawiał miejscowych do formowania ruchu oporu. Po powrocie do Warszawy wysłał do Będzina swoją łączniczkę Frumkę Płotnicką. To także za jej sprawą na Kamionce rozpoczęło się kopanie schronów, przygotowywanie piwnic na potrzeby kryjówek i organizowanie broni.

Na posesji przy ul. Rutki Laskier bojownicy ŻOB stworzyli zamaskowany schron w piwnicy domu. Według niektórych relacji wybudowali również podziemny tunel, łączący schron z kryjówką wykopaną pod stojącą w pobliżu stodołą. Przynajmniej tyle było wiadomo na podstawie relacji i złożonych świadectw do tej pory.

PRZEZ KUCHENNY PIEC

W lipcu 1943 roku będzińscy Żydzi już wiedzieli, że powstanie w warszawskim getcie upadło, a Anielewicz zginął. Akcja likwidacyjna w getcie w Będzinie zaczęła się 1 sierpnia. Miała trwać kilka dni, a przedłużyła się do 16. Na posesji należącej do polskiej rodziny młodzi Żydzi stawili czynny opór nazistom. Doszło do ostrzału. Wszyscy zginęli.

W lipcu 2024 roku nieruchomość od prywatnych właścicieli kupiła Fundacja Brama Cukermana. Pod szyldem Dom Bojowników Getta rozpoczęła prace, by dostosować ją do funkcji edukacyjnych i muzealnych.

W 2025 roku posesję zbadali archeolodzy. Po stodole nie ma już śladu, ale udało się zlokalizować miejsce, w którym stała. Znaleziono też pozostałości schodów, które prowadziły do piwnicznego bunkra.

W samym budynku została zbadana piwnica, która pełniła rolę kryjówki: wejście do niej było w piecu kuchennym. Georadar wyznaczył w ogrodzie ciągłe naruszenie terenu. Jak zakładano, mógł to być ślad tunelu, o którym opowiadali świadkowie.

– W zeszłym roku przeprowadziliśmy dwuetapowe badania nieinwazyjne terenu. W tym roku rozpoczęliśmy już wykopaliska. Dzięki wszystkim pracom udało się zrekonstruować pełną topografię miejsca i wiemy ponad wszelką wątpliwość, że znajdowały się tu trzy bunkry, a nie jeden. A tunel, który na przestrzeni lat zyskał wręcz mityczny wymiar, istniał naprawdę – podkreśla Karolina Jakoweńko z Fundacji Brama Cukermana.

Co istotne, teren obecnej posesji jest mniejszy niż ten w czasie okupacji. W obrębie dzisiejszej działki znajduje się jedynie jedna trzecia ówczesnego ogrodu. I właśnie na terenie, który dziś jest poza nieruchomością, znajdowała się pralnia, a pod nią w niewielkiej piwniczce jeden z bunkrów. W czasie akcji likwidacyjnej getta przebywało w nim siedem osób pod kierownictwem Frumki Płotnickiej oraz Barucha Gaftka.

Wszyscy zginęli 3 sierpnia 1943 r. – To w tym miejscu Żydzi z bronią w ręku stawili czynny opór przeciwko Niemcom – wskazuje Karolina Jakoweńko.

TRZY BUNKRY

Drugi bunkier, nazywany węglowym, znajdował się w kamiennej piwnicy pod stodołą. Wchodziło się do niego przez drewnianą klapę w podłodze jednej z komórek przysypanej węglem. W trakcie akcji likwidacyjnej przebywało w nim blisko 30 osób. Wszystkie przeżyły. – Później różnie potoczyły się ich losy, niemniej ważny jest fakt, że bunkier był skuteczną kryjówką w ten straszny, mroczny czas – mówi Jakoweńko.

Trzeci z bunkrów, kuchenny, faktycznie był w piwnicy pod kuchnią domu. W czasie akcji likwidacyjnej getta ukrywało się w nim prawdopodobnie co najmniej 50 osób. Bunkier znaleźli Niemcy, nie ma informacji, aby ktokolwiek ocalał.

O tym jak wyglądały te miejsca, mówią świadectwa pozostawione przez ocalałych. Chawa Rubinowicz wspominała, że bunkier pralniczy cieszył się opinią najlepszej kryjówki m.in. z racji wciąż działającej pralni.

„Bunkier był w zasadzie dziurą w ziemi, której ściany pachniały mchem. W tym bunkrze ukrywali się: Frumka, Baruch i piętnaście innych osób. Znajdowała się tam również broń, którą Frumka kupiła od nieżydów podczas swoich licznych tułaczek przed utworzeniem getta. Były to pistolety, ale nie było ich wystarczająco dużo, aby rozdać pistolet każdemu członkowi. Baruch uczył członków posługiwania się bronią, więc uważaliśmy, że to najbezpieczniejszy bunkier" – relacjonowała Rubinowicz, która na stałe ukrywała się w bunkrze węglowym.

Kiedy pewnego wieczora spóźniła się i kryjówka była już zamknięta, trafiła do bunkra pod kuchnią. „Staliśmy w ciemności, stłoczeni – bo nie było wystarczająco dużo miejsca, żeby usiąść. Tej nocy nie odkryli bunkra i rano wszyscy wyszliśmy. Następnego dnia poszłam do mojego stałego bunkra – bunkra węglowego. Tej nocy bunkier kuchenny został odkryty i zniszczony, wszyscy tam zginęli, łącznie z dziewczynami, które ze mną rozmawiały".

W bunkrze węglowym przebywała też Felicja Katz. Z jej relacji wynika, że było to duże pomieszczenie. „Znajdowały się dwie prycze, jedna nad drugą oraz sienniki. Było zainstalowane światło elektryczne. Gdy ja tam byłam, znajdował się również aparat radiowy. Przygotowane były suchary, beczułka wody, a również wiadro do załatwiania potrzeb fizjologicznych" – wyjaśniała.

Przypomniała, że likwidacja odbywała się w czasie upalnych dni. „W bunkrze nie było czym oddychać. Byliśmy wszyscy prawie całkiem rozebrani, a dzieci leżały wyciągnięte na ziemi, by wchłonąć w siebie chłód ziemi, by orzeźwić się. Wody było trochę na dnie beczułki. Niektórzy mdleli. Mieliśmy apteczkę" – relacjonowała Katz, opisując, że była z nimi pielęgniarka Chawa Lenczner, która cuciła towarzyszy i udzielała im pomocy. Najtrudniej było z dziećmi, które nie mogły wytrzymać, chciały wyjść.

Niepozorny budynek przy obecnej ul. Rutki Laskier 24 w Będzinie był podczas okupacji położony na terenie getta, które Niemcy utworzyli na Kamionce

MILOWE KROKI

W pamiętnikach Chajki Klinger jest podobny opis. „Taki wielki brak powietrza, że aż strach. Wszyscy świecą na glanc, z potu oczywiście, i chodzą na wpół nago, w piżamach i bluzach. Wszystko rozłożone jak trupy. Mnie się zdaje, że tu długo nie wytrzymam. Trudno mi łapać oddech. Tylko wiatraczek elektryczny, który wciąż i wciąż obraca zatęchłe powietrze, [sprawia, że nam] lżej trochę. Zdaje ci się, gdy blisko usiądziesz, że prawdziwy wiatr na ciebie wieje. No i jest kuchnia, prawdziwa kuchnia, bo jest i piecyk elektryczny, więc jest obiad ugotowany – a nie suchy kawałek chleba".

Okazuje się, że odkryty tunel prowadził do kryjówki pod stodołą. Zabezpieczono też kabel, którym doprowadzana była do niego elektryczność. – W rekonstrukcji tej historii to już nie drobne kroki, ale milowe kroki – ocenia Karolina Jakoweńko z Fundacji Brama Cukermana.

Przyznaje, że obecnie już nie spodziewa się, że uda się znaleźć pod ziemią, w miejscu kryjówek, jakieś artefakty. – Wiem, że zaraz po wojnie te miejsca nie były jakąś tajemnicą, mamy nawet relację jednego z okolicznych mieszkańców, który w trakcie zabaw jako sześcioletni chłopiec wchodził do tunelu – wyjaśnia.

Dzięki współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego fundacja rozpocznie w maju kolejne prace. Tym razem zostanie zbadane poddasze budynku. – To miejsce nigdy nie było przeszukane i tam rzeczywiście mogą znajdować się ukryte pamiątki tych dramatycznych wydarzeń – dodaje Jakoweńko. ●

* Cytaty pochodzą z raportu Fundacji Brama Cukermana „Dom Bojowników Getta w Będzinie. Badania oraz prace dokumentacyjne i koncepcyjne miejsca pamięci".

1 KA

eprasa.pl 181c5a0c86

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W sprzedaży!

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

eprasa.pl 181c5a0c86

Katowice/34430219

KAL 1

eprasa.pl 181c5a0c86

wyborcza
KRAKÓW
TYGODNIK

Piątek, 17 kwietnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Skowrońska** krakow.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: krakow@wyborcza.pl

Lokatorka zapłaciła za mieszkanie, od 6 lat czeka na akt własności

Dla prokuratury przestępstwa nie ma

Pani Anna, choć sześć lat temu zapłaciła za mieszkanie w Wadowicach, do dziś nie może doprosić się dewelopera o notarialne przeniesienie na siebie prawa własności. Według prokuratury, którą w końcu zaalarmowała, nie ma oszustwa.

Jarosław Sidorowicz

– Rozumiem, że mogło dojść do opóźnienia, ale to już ponad sześć lat, co świadczy moim zdaniem o braku dobrej woli dewelopera w realizacji zobowiązania, które podpisał. Zdumiewające jest również to, że prokuratura posługuje się dosłownie tym samym argumentem, którego używa deweloper: że otrzymałam mieszkanie. A deweloper chodzi sobie po osiedlu i nie widać, żeby się specjalnie tym wszystkim przejmował – zżyma się pani Anna.

Do dziś nie dostała aktu własności mieszkania, za które zapłaciła. W świetle prawa nadal nie jest więc jego właścicielką. W księgach wieczystych widnieje wciąż deweloper.

Gdzie jest akt notarialny?

Historię pani Anny opisywaliśmy jesienią zeszłego roku. Kobieta od sześciu lat bezskutecznie domaga się od dewelopera dokumentów potwierdzających jej prawo do mieszkania, za które zapłaciła.

W 2018 roku zdecydowała się na nieduże mieszkanie na obrzeżach Wadowic od dewelopera Wadoinwest. Skusiła ją ładna okolica, cisza, spokój, mieszkanie z ogródkiem. Cena też była do zaakceptowania, nie przekraczała 150 tys. zł. Ostatecznie przekonał ją fakt, że w dwóch pierwszych segmentach bloku mieszkali już lokatorzy. Spłaciła w całości mieszkanie i w lipcu 2020 roku wprowadziła się do wyczekiwanego lokum.

– Myślałam, że Pana Boga za nogi chwyciłam, jak kupiłam to mieszkanie. Okolica piękna i wszystko by się zgadzało, gdyby nie to, że zachciało mi się aktu własności mieszkania – wspominała kobieta.

W umowie rezerwacyjnej (to jedyny dokument, jaki ma pani Anna) deweloper zobowiązał się do załatwienia formalności i przeniesienia własności do 31 stycznia 2020 roku. Czas płynął, pani Anna zdążyła się urządzić w mieszkaniu, wprowadzili się też inni lokatorzy trzeciego segmentu, ale aktu własności nie dostała.

Pani Anna zaczęła więc dopytywać, kiedy będzie podpisanie aktu notarialnego. Pisała mailе do dewelopera, w końcu zapytała go osobiście. – Usłyszałam, że nadzór budowlany stwarza mu problemy, musi wykonać dodatkowe roboty budowlane – opowiada lokatorka.

• **Mieszkańcy tych segmentów w Wadowicach czekają na akty własności od dewelopera**
FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Aktu własności do dziś nie ma. Od dewelopera słyszy, że otrzyma go „wkrótce", „za tydzień", „w tym miesiącu". Tak jest już od sześciu lat. Na dodatek okazało się, że mieszkania w bloku są obciążone pożyczkami, w sumie na ponad 5 mln zł, które w firmie pożyczkowej wziął deweloper.

Deweloper w rozmowie z „Wyborczą" przyznawał, że aktów notarialnych jeszcze nie ma. Twierdził, że „są w trakcie, ale trochę wolno to idzie". Winą obarczył urzędników, którzy – jak przekonywał – „rzucają mu kłody pod nogi". Pytany o hipoteki przyznał, że są obciążone, bo inwestycje „z czegoś trzeba finansować, a to miliony złotych".

Brak aktu własności przysparza pani Annie sporo problemów. Nie dość, że mieszkanie nie należy do niej, choć za nie zapłaciła, to nie może zameldować się w nim czy go nawet ubezpieczyć.

Prokuratura: Przestępstwa nie ma

Pani Anna pomocy szukała wszędzie: pisała do nadzoru budowlanego, władz miasta. W końcu złożyła zawiadomienie do prokuratury. Jej prawnik wskazał w nim, że kobieta padła ofiarą oszustwa, bo deweloper wziął pieniądze za mieszkanie, ale nie wywiązał się do dziś z obowiązku przeniesienia na nią prawa własności do lokalu.

Brak aktu własności przysparza pani Annie sporo problemów. Nie dość, że mieszkanie nie należy do niej, choć za nie zapłaciła, to nie może zameldować się w nim czy go nawet ubezpieczyć

Policja i prokuratura przez rok zastanawiały się, co ze sprawą zrobić. Ich decyzja, którą niedawno odebrała pani Anna, zaskoczyła ją. Policja, co zatwierdziła prokuratura, uznała, że żadnego oszustwa nie ma. Niecodzienne jest natomiast uzasadnienie.

Śledczym zajęło jedną stronę. Według nich nie ma mowy o przestępstwie, bo to zwykły spór cywilny o niedotrzymanie terminu. I dowodzą: deweloper w chwili podpisywania umowy musi mieć już zamiar oszukania klienta, tymczasem budynek został wzniesiony, lokale fizycznie wydzielone, a pani Anna dostała klucze i mieszka w lokalu, zaspokajając swoje potrzeby mieszkaniowe. „Nie sposób logicznie utrzymać twierdzenia, że podmiot, który buduje blok, wpuszcza mieszkańców do lokali, chce ich oszukać" – czytamy w uzasadnieniu umorzenia sprawy.

Fakt obciążenia hipoteką księgi wieczystej lokalu nie jest dla śledczych dowodem przestępstwa, bo ich zdaniem „budowa lokali z wykorzystaniem kredytu inwestycyjnego to norma w Polsce".

Zdaniem prokuratury nie ma mowy o przywłaszczeniu pieniędzy, bo – jak tłumaczy w uzasadnieniu umorzenia – „zostały wykorzystane w procesie budowlanym, którego efekt jest namacalny".

– Trudno mi doprawdy dociekać, czy deweloper miał zamiar oszukać mnie już w chwili podpisywania umowy rezerwacyjnej w 2018 roku, czy też wpadł na ten pomysł później, niemniej jednak zobowiązał się do wręczenia mi aktu własności spłaconego mieszkania już 31 stycznia 2020. Do dziś aktu nie otrzymałam, mimo spłaty mieszkania, a efektem tej sytuacji są liczne problemy – mówi z goryczą kobieta.

I dodaje: – Zaskakuje też stwierdzenie, że mam rozwiązać ten problem na drodze cywilnoprawnej. Prokurator powinien chyba wiedzieć, że sprawy o niewydanie aktu własności nie mogę wnieść do sądu właśnie z powodu braku notarialnej umowy deweloperskiej.

Bez prawa własności

Mecenas Wojciech Półtorak, pełnomocnik Wadowiczanki, podkreśla, że argumentacja śledczych pomija kluczową kwestię – do dzisiaj nie doszło do przeniesienia prawa własności lokalu, mimo że nie istnieją ku temu żadne przeszkody prawne.

„Sama okoliczność wybudowania budynku nie wyklucza zamiaru oszustwa. Kluczowe znaczenie ma bowiem ustalenie, czy w chwili zawierania umowy przedstawiciel spółki miał rzeczywisty zamiar przeniesienia własności lokalu, czy też działanie to było jedynie elementem schematu, polegającego na pozyskaniu środków finansowych od klientów w celu wybudowania budynku lub spłaty zobowiązań, które spółka posiadała" – pisze w zażaleniu na umorzenie.

Adwokat podkreśla, że pani Anna jest teraz tylko posiadaczką mieszkania, bez prawa własności do niego, mimo że za nie zapłaciła. A to jego zdaniem oznacza, że w każdej chwili może go stracić. Prokuraturze zarzuca, że nie sprawdziła, czy spółka deweloperska była wypłacalna w chwili zawierania umowy, czy pieniądze od pani Anna przeznaczono na budowę, czy spłatę innych zobowiązań dewelopera. Wskazuje bowiem, że deweloper miał wówczas długi.

Zażalenie, które złożył, nie zostało dotąd rozpatrzone.

– Trudno nie oprzeć się wrażeniu, że niestety rację ma deweloper, kiedy mawia, że tylko tracimy czas na policji i w prokuraturze... – mówi z goryczą pani Anna. ●

eprasa.pl 181c5a0c86

Edukacja zdrowotna

W wersji MEN jest chora

Szpunar

• **MEN ogłosił, że edukacja zdrowotna od września tego roku będzie jednak obowiązkowa, ale bez wiedzy o zdrowiu seksualnym**
FOT. GETTY IMAGES

– Zajęcia z edukacji seksualnej muszą być obowiązkowe. Dostępność uczniów do wiedzy na temat seksualności i antykoncepcji nie może zależeć od zgody rodziców – mówiła w 2008 roku posłanka Izabela Jaruga-Nowacka. Blisko 20 lat później Barbara Nowacka wyłącza temat seksu z obowiązkowej edukacji zdrowotnej.

Jest rok 2008. Lewica składa do Sejmu projekt ustawy o wychowaniu seksualnym w szkołach. Powstał we współpracy z seksuologami, psychologami i pedagogami.

– Zajęcia z tego przedmiotu muszą być obowiązkowe – nie ma wątpliwości posłanka Izabela Jaruga-Nowacka. – Dostępność uczniów do wiedzy na temat seksualności i antykoncepcji nie może zależeć od zgody rodziców. Poza tym, to właśnie na tych lekcjach dzieci powinny się uczyć, że istnieje tak zwany zły dotyk i jak sobie z nim radzić. Tę wiedzę powinny przekazywać uczniom solidnie wykwalifikowane osoby po studiach wyższych i kursach, ale nie katolickich, gdzie wykładana jest jedna racja, którą potem nauczyciel przedstawia uczniom – dodaje.

Uczniowie chodzą na nieobowiązkowe lekcje „wychowania do życia w rodzinie". W Krakowie w jednej ze szkół podstawowych zajęcia prowadzi absolwent Wydziału Elektrotechniki krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej. Skończył też dwa semestry Studium Wychowania Prorodzinnego w Papieskiej Akademii Teologicznej i opowiada dzieciom, że seks przedmałżeński jest jak „jedzenie surowego ciasta" i można się od tego mocno rozchorować.

SIEDEM LAT PÓŹNIEJ

Mamy rok 2015, a Instytut Badań Edukacyjnych tworzy raport, co młodzi ludzie wiedzą o seksie.

Ponad połowa uczniów nie umie odpowiedzieć prawidłowo na pytania dotyczące budowy i funkcjonowania układu rozrodczego, nie wie, jak można zakazić się chorobami przenoszonymi drogą płciową. Co piąty 18-latek uważa, że nie można zajść w ciążę po stosunku na stojąco, połowa wskazała, że przed ciążą chroni stosunek przerywany.

Po zapoznaniu się z wynikami badania ówczesna minister edukacji Joanna Kluzik-Rostkowska zapowiadała powołanie grupy ekspertów, która ma zająć się zmianami w podstawach programowych, Nic z tego nie wychodzi.

KOLEJNE DZIEWIĘĆ LAT PÓŹNIEJ

MEN pod wodzą Barbary Nowackiej (córki Izabeli Jarugi-Nowackiej) zapowiada wprowadzenie do szkół obowiązkowej edukacji zdrowotnej wraz z edukacją seksualną (ma być częścią tego przedmiotu). – To jest przełom. Tego się nie udawało przewalczyć od trzydziestu lat – mówi tygodnikowi „Newsweek" prof. Zbigniew Izdebski, znany seksuolog, który stoi na czele zespołu, pracującego nad podstawą programową. Jeszcze nie wie, jak bardzo się myli.

„Nie wolno Wam zgodzić się na systemową deprawację Waszych dzieci, która ma być prowadzona pod pretekstem tzw. edukacji zdrowotnej. Apelujemy, abyście nie wyrażali zgody na udział Waszych dzieci w tych demoralizujących zajęciach" – piszą do rodziców uczniów polscy biskupi.

Protesty przeciw edukacji zdrowotnej odbywają się w całym kraju. Zbliżają się wybory prezydenckie. Władysław Kosiniak-Kamysz, minister obrony narodowej, a z wykształcenia lekarz, ogłasza niespodziewanie, że nie będzie to przedmiot obowiązkowy, choć ministra edukacji Barbara Nowacka komentuje wtedy, że „pomylił MON z MEN". Ostatecznie dzieje się tak, jak powiedział.

ROK PÓŹNIEJ

Mamy rok 2026. MEN ogłasza, że edukacja zdrowotna od września tego roku będzie jednak obowiązkowa. Z małym wyjątkiem bo... bez wiedzy o zdrowiu seksualnym. Na te lekcje uczniowie chodzić nie muszą. Na łamach „Wyborczej" profesor Izdebski mówi, że to jednak „sukces", bo przedmiot będzie obowiązkowy.

No nie wiem. Bo co to za edukacja zdrowotna bez edukacji o seksie? To tak, jakby matematyki uczyć w wyłączeniem geometrii, a o układzie pokarmowym mówić z wyłączeniem żołądka.

Teraz strach i polityka wybiły zęba dzieciom. Te, którym rodzice go nie wstawią, nie dowiedzą się w szkole, jak walczyć ze „złym dotykiem", jak stawiać granice, jak świadomie podejmować bezpieczne decyzje

Na profilu „Dealerzy wiedzy" patrzę na zdjęcie szczęki bez jednego zęba. Autor tej kompozycji, Robert Górniak, nauczyciel, pisze, że podstawie programowej edukacji zdrowotnej wybito właśnie jeden ząb – wiedzę o zdrowiu seksualnym. Implant wstawi sobie kto chce.

Kto nie chce, będzie chodził z dziurą. Tyle, że niekompletna szczęka jest chora. Przydałoby się z nią pójść do lekarza.

Chore jest to, jak histerycznie reagujemy w naszym kraju na temat seksu i to, jak ci, co nie reagują, wycofują się pod naporem tej histerii. Jestem rozczarowana, że MEN z obowiązkowej edukacji zdrowotnej w pełnym zakresie się wycofało. Bało się kolejnych protestów? PiS się nie bało, jak wprowadzało szkodliwą reformę i likwidowało gimnazja. Nie przestraszyły go protestujące na ulicach tłumy.

CIĄGLE CIEMNA NOC

Teraz strach i polityka wybiły zęba dzieciom. Te, którym rodzice go nie wstawią, nie dowiedzą się w szkole, jak walczyć ze „złym dotykiem", jak stawiać granice, jak świadomie podejmować bezpieczne decyzje. Źródłem wiedzy o seksie będzie dla nich internet i koledzy. Dzieci, którym rodzice będą chcieli go wstawić, zapewne będą z tym walczyć, bo po co iść na lekcje, która nie jest obowiązkowa i nie ma na niej połowy kolegów? Mamy XXI wiek, a ciemności nadal kryją naszą polską ziemię.

Agnieszka Graca, krakowska nauczycielka, autorka kryminałów, na portalu społecznościowym napisała: „Jednym z rozwiązań mogących wpłynąć na zmniejszenie liczby przypadków wykorzystywania seksualnego nieletnich byłoby (...) wprowadzenie obowiązkowej edukacji seksualnej w ramach edukacji zdrowotnej. Ale takiej z prawdziwego zdarzenia, żadne tam katechetki czy inne osoby niezwiązane z nauką. Seksualność, tak piękna strona człowieczeństwa, stała się w tym naszym państewku udręczonym przez Kościół Katolicki i prawicę czymś, czego trzeba się wstydzić, wypierać i przeinaczać".

Polski dziennikarz i działacz katolicki Tomasz Terlikowski z kolei zauważył: „Wybór nie dokonuje się między kościelną formacją a „lewacką deformacją", a między narzędziami, które dzieci mogą dostać podczas pewnych lekcji, a brakiem tych narzędzi i wystawieniem na działanie pornografii i przemocy seksualnej".

Niestety, dzieci tych narzędzi nie dostaną. ● **Olga Szpunar**

1KR

eprasa.pl 181c5a0c86

Brak juhasów na Podhalu, kryzys pasterstwa

Przyszłość oscypka zagrożona

Na halach brakuje ludzi do pracy. Młodzi nie chcą paść owiec, a doświadczeni bacowie nie mają komu przekazać fachu. Jeśli ten trend się utrzyma, jedna z najważniejszych tradycji Podhala może zniknąć szybciej niż się wydaje.

Marek Podmokły

Problem braku juhasów staje się jednym z największych wyzwań dla pasterstwa na Podhalu. Bacowie nie mają wątpliwości – sytuacja z roku na rok się pogarsza. – Nie ma ludzi, nie ma komu robić – mówi Józef Sołtys, baca z Jurgowa. Dodaje, że trzymają się jeszcze bacówki, gdzie pracuje cała rodzina. – Gdyby nie syn, to pewnie zamknąłbym bacówkę. Zdrowie już nie te, a znaleźć juhasa to też nie jest łatwe, o ile nie niemożliwe – mówił już trzy lata temu 72-letni wtedy Stanisław Rychtarczyk, baca z najwyżej położonej w Tatrach bacówki na Rusinowej Polanie.

Średnia wieku juhasów przekracza 50 lat, a baców 60–70 lat. W niektórych bacówkach spotkać można nawet 80-letnich baców, dla których wypas owiec to całe życie.

Braki kadrowe są tak duże, że niektórzy gospodarze ograniczają dojenie owiec albo wykonują wszystkie obowiązki sami.

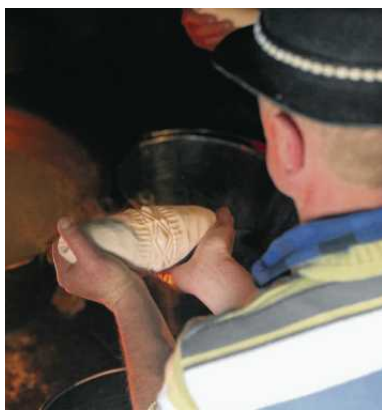

• **Eksperci nie mają złudzeń – jeśli sytuacja się nie zmieni, zagrożona jest także produkcja oscypków**

FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Praca od świtu do nocy

Bycie juhasem to nie tylko zawód – to styl życia. Praca trwa od świtu do nocy, bez względu na pogodę. – Wstajesz o czwartej rano, doisz, coś zjesz, idziesz paść. Około 15 znów dojenie, obiad i znowu pasienie. Często śpisz w prowizorycznych budach przy owcach, które na noc zaganiane są do kosoru. Nie ma znaczenia, czy słońce przypieka, czy pada deszcz, a czasem nawet deszcz ze śniegiem. Tak dzień w dzień – to robota bez przerwy, często nie ma się do kogo odezwać – opisuje pracę na hali baca Józef Sołtys.

– Czasami zamieniamy się z tymi, co pracują w bacówce. Tam też pracy nie brakuje. Dzień zaczyna się o czwartej rano dojeniem, później mleko się gotuje, około 15 kolejne dojenie, znów gotowanie, puczenie oscypków i ich wędzenie. Tyle że śpi się pod dachem, a czasem zajrzy turysta i można z kimś zamienić słowo – dodaje baca.

Ile może zarobić juhas?

– Jak chcesz umówić juhasa na sezon, ale takiego, który roboty nie rzuci, to różnie wołają – najczęściej 50, ale są i tacy, co chcą nawet 60 tysięcy złotych za sezon. Do tego jedzenie i papierosy – mówią bacowie, podkreślając, że wiele zależy od indywidualnych kontaktów.

Podkreślają, że to praca przez 5–6 miesięcy bez przerwy, 24 godziny na dobę. – Na budowie masz wolne weekendy i śpisz w domu, a tu śpisz w zbitej z desek szopie, myjesz się w potoku. Jesteś trochę niewolnikiem tych zwierząt. Trzeba to po prostu kochać – podkreślają.

Dawniej dzieci wychowywały się na gazdówkach i naturalnie przejmowały obowiązki. Dziś realia są inne. – Młodzi poszli na łatwiznę. Wolą lżejszą pracę. Przyjdzie jeden z drugim, popracuje miesiąc, a są tacy, co po tygodniu czy kilku dniach odchodzą – przyznaje jeden z baców.

Nie ma juhasów, nie będzie oscypka?

Choć organizowane są kursy dla przyszłych pasterzy, ich skuteczność jest znikoma. – Przeszkolono dziesiątki osób, a na bacówkach pracują może trzy – mówi Józef Janczy ze Związku Hodowców Owiec i Kóz w Nowym Targu. – To są pieniądze wyrzucone w błoto. Przychodzą tylko po to, żeby dostać pieniądze za szkolenie – dodaje.

Z roku na rok ubywa także samych baców. Część odchodzi, inni rezygnują. Jeszcze nie wiadomo, ilu baców w tym roku nie wyprowadzi owiec na hale. – Coraz więcej baców trzyma jagnięta, żeby nie doić owiec. Przechodzą na mięso, na które jest coraz większy popyt – podkreślają hodowcy.

Eksperci nie mają złudzeń – jeśli sytuacja się nie zmieni, zagrożona jest także produkcja tradycyjnych serów. – Oscypek wszedł na salony Europy, ale może dojść do tego, że go po prostu nie będzie – ostrzega Józef Janczy, dodając, że na rynku pojawia się coraz więcej produktów tylko udających tradycyjny oscypek.

Sezon wypasu rozpocznie się tradycyjnie 23 kwietnia. Przed jego rozpoczęciem bacowie i juhasi spotkają się w ostatnią niedzielę kwietnia w Sanktuarium w Ludźmierzu, a bacowie z Tatr rozpoczną sezon 3 maja mszą świętą na Tarasówce w Małym Cichym.

2 maja w Szczawnicy wyruszy uroczysty redyk rozpoczynający kolejny sezon wypasu.

Rok Pasterstwa

Próbując ratować ginącą tradycję, rok 2026 ogłoszono Rokiem Pasterstwa. Z budżetu Województwa Małopolskiego przeznaczono na dofinansowanie prawie 2 mln zł w ramach konkursu „Małopolski wypas kulturowy – ekstensywne metody gospodarowania jako ekologiczny sposób zachowania bioróżnorodności i krajobrazu w 2026 r.”.

– Cieszę się, że tak wielu gospodarzy angażuje się w rozwój pasterstwa w naszym regionie. To ważne dla zachowania tradycji i dziedzictwa kulturowego – podkreślił marszałek Łukasz Smółka. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraków/34421607

1 KR

eprasa.pl 181c5a0c86

Aleksander Miszalski przed referendum w Krakowie:

Popełniłem błędy, robię korektę

„Wyborcza” pyta prezydenta Krakowa Aleksandra Miszalskiego, dlaczego nawołuje do bojkotu referendum, czy bardziej zaszkodziła mu „epidemia kolesiostwa”, czy taniec na dachu magistratu i dlaczego w decydującym momencie koalicjanci rzucają mu kłody pod nogi, a Donald Tusk milczy.

ROZMOWA Z
ALEKSANDREM MISZTALSKIM
prezydentem Krakowa

ANNA KOLET, MAGDALENA KURSA: Kraków nie jest gotowy na prezydenta, który tańczy na dachu magistratu i myje podłogę w pubie?
ALEKSANDER MISZALSKI: Krakowianie przez ostatnie lata wyraźnie mówili, że chcą prezydenta, który będzie otwarty, który zamiast palić cygara w gabinecie, wyjdzie do mieszkańców, będzie z nimi rozmawiać i słuchać ich potrzeb. Kraków do drugiej tury wybrał dwóch kandydatów, którzy mają po czterdzieści kilka lat i są bardziej otwarci, wyluzowani niż pan profesor Majchrowski [byli to Aleksander Miszalski i Łukasz Gibała – przyp. red.] Czy jeden taniec na dachu do konkretnego trendu na TikToku, który wcześniej nagrali też premier i wicepremier jest aż taką obrazą majestatu?

Pytamy o to, bo mało godny styl sprawowania władzy to jeden z zarzutów, który postawili panu inicjatorzy referendum. Mają panu za złe m.in. częste wrzucanie rolek, w tym tej z tańcem na dachu magistratu.
– W różnych grupach wiekowych ten taniec na dachu był różnie odbierany. Młodzi mieszkańcy nie mieli z tym problemu. Rozumiem, że część osób uważa, że prezydent powinien być bardziej majestatyczny i ja to szanuję. Nie mówię, że było to bardzo mądre i że bym to powtórzył.

Żałuje pan tego występu?
– Drugi raz bym tego nie zrobił. Ale problem jest raczej wyolbrzymiony i wykorzystywany politycznie, by pokazać brak powagi urzędu. Krakowian to nie obchodzi. Na co dzień pytają mnie o realne problemy, które należy rozwiązać.

Filmik, na którym rozbawiony myje pan podłogę w pubie po imprezie, powstał już w czasach prezydentury.
– To prawda, ale czy to oznacza, że straciłem prawo do życia prywatnego?

Może na tym stanowisku pewnych rzeczy zwyczajnie nie wypada robić?
– Uważam, że nagrywanie mnie w czasie wolnym i w sytuacjach prywatnych to przekroczenie granic. Każdy ma prawo do prywatności, także politycy, także moi przeciwnicy polityczni. Poza tym nie zmieniłem się z chwilą objęcia urzędu. Jeśli jeździłem wcześniej na rowerze, to nadal jeżdżę, jeśli biegałem, to nadal biegam, jeśli wychodziłem czasem na piwo, to nadal będę to robił. Kiedy byłem posłem, mogłem to robić, a kiedy jestem prezydentem, to już nie mogę? Chciałbym, żeby Krakowianie i Krakowianki rozliczali mnie z realizacji mojego programu i z tego, czy i w jaki sposób spełniam ich postulaty.

Obawia się pan, że tego typu nagrań z panem w roli głównej może być więcej i one zaczną teraz wypływać w czasie kampanii referendalnej?
– Sami państwo opisywali ostatnio historię Mateusza Jaśko. Patrząc na to, co robił, dochodzę do wniosku, że moich przeciwników politycznych stać na wszystko, więc może tak być.

Jakie ma pan plany na niedzielę 24 maja, czyli dzień referendum?
– Będę odpoczywać. Spędzę ten czas z rodziną.

Nie wybiera się pan na referendum?
– Oczywiście, że nie idę na referendum. W tym plebiscycie wynik nie zależy od tego, kto jak zagłosuje. Od początku wiadomo, że kluczowa jest frekwencja [jeśli nie będzie wymaganej frekwencji, prezydent pozostanie na stanowisku niezależnie od wyniku – przyp. red.]. Tak jest w każdym tego typu referendum. Tak działa ten system. Dlatego zakomunikowałem wprost mieszkańcom Krakowa, że jeżeli również uważają, że zmiana w trakcie kadencji nie jest konieczna, to proszę ich, by pozostali w tym czasie w domach. Referendum nie jest dogrywką wyborczą, jest przewidziane na sytuacje niestandardowe, kiedy rzeczywiście wydarzyło się coś takiego, co sprawiło, że włodarz całkowicie utracił zaufanie mieszkańców. Nie uważam, żeby coś tak radykalnego wydarzyło się w Krakowie, choć wiem, że popełniłem błędy i wyciągam z nich wnioski.

Namawianie do bojkotu referendum też nie zostało dobrze przyjęte przez część mieszkańców. Zacytujemy jeden z komentarzy internetowych: „Najgorszą rzeczą, jaką polityk może zrobić, to namawiać ludzi, aby nie uczestniczyli w święcie demokracji, jakim jest referendum”.
– To wybory albo referendum, w którym mieszkańcy mogą wypowiedzieć się w sprawie jakichś proponowanych rozwiązań, są świętem demokracji. Referendum, o którym z góry wiadomo, że chodzi o odwołanie prezydenta lub burmistrza rozgrywa się w obszarze frekwencji. Tak działa ten system. Wadliwie, ale wszyscy to wiedzą. Dlatego mówię tym, którzy chcą, żebym dokończył kadencję, że najbardziej efektywnie mi w tym pomogą, jeśli w tym dniu nie pójdą do urn. Podobnie postępują wszyscy włodarze miast, którzy stykają się z tym narzędziem demokracji, jakim jest referendum. Zawsze zmobilizowani są ci, którzy chcą odwołać i ci będą na pewno licznie stawiali się przy urnach. A ci, którzy są zadowoleni lub neutralni zazwyczaj po prostu nie wyrażają swojej woli w takim głosowaniu.

Jerzy Kropiwnicki, związany z prawicą, która teraz atakuje pana za namawianie do bojkotu, sam wzywał mieszkańców Łodzi, żeby zostali w domu i on akurat stracił stanowisko. Z kolei Jacek Karnowski, prezydent Sopotu zachęcał mieszkańców, żeby szli na referendum i jako jedyny prezydent dużego miasta nie został odwołany przy wymaganej frekwencji. Nie chciał pan zaryzykować i pójść jego drogą?
– Nie. Najbardziej efektywnym działaniem, najbardziej skutecznym jest w takiej sytuacji niepójście na referendum i do tego zachęcam wszystkich moich wyborców, bądź osoby, które uważają, że warto rozliczyć mnie po całej kadencji i wtedy sprawdzić, czy zrealizowałem program, który obiecałem.

To pana jedyna strategia na nadchodzące tygodnie?
– Moja strategia się nie zmieniła. Tam, gdzie mieszkańcy jasno zasygnalizowali, że popełniłem jakieś błędy, koryguję te decyzje. A tam, gdzie uważam, że wszystko idzie w dobrym kierunku, realizuję swój program i „dowożę” obietnice. Pokazujemy to na stronie wdobrymkierunkukrakow.pl. Można na niej zobaczyć wszystkie inwestycje, które realizujemy. Można też sobie przeanalizować budżet i zobaczyć, że on się poprawia i to nie ja zadłużyłem to miasto, tylko zbieram konsekwencje rządów poprzednika, który też nie miał łatwej sytuacji.

Strona internetowa i namawianie do bojkotu mogą nie załatwić sprawy. Jakie jeszcze ma pan pomysły, by przekonać do siebie mieszkańców przed zbliżającym się referendum?

Myślę, że premier ma w tej chwili dużo ważniejsze zmartwienia, jeżeli chodzi o sytuację geopolityczną. To mieszkańcy Krakowa zdecydują, czy mam dokończyć kadencję. O tym jest to referendum

ALEKSANDER MISZALSKI
prezydent Krakowa

– Najważniejsze to wysłuchać ich uwag i wyciągnąć wnioski z popełnionych błędów. Bo referendum to zawsze sygnał dla prezydenta miasta, że mieszkańcy są niezadowoleni i że za mało tłumaczymy nasze decyzje. Dlatego jeżdżę do mieszkańców na „ławki dialogu”, rozmawiam z nimi i tłumaczę wątpliwości. Nie boję się żadnego pytania.

I wycofuje się pan z wcześniej podjętych decyzji, za co nawet skrytykował pana były prezydent Jacek Majchrowski, sugerując, że w obliczu referendum zabrakło panu odwagi
– Ja nie odwołuję decyzji, tylko je koryguję, a to zasadnicza różnica. Zresztą robię to w odpowiedzi na głosy mieszkańców. Jeśli mowa na przykład o strefie czystego transportu, to mieliśmy mało czasu na jej wdrożenie. Wiem, że popełniliśmy błędy przy tej uchwale, nie uwzględniając części postulatów mieszkańców z konsultacji i nie przewidując wszystkich konsekwencji. Stąd decyzja o korekcie. Nie wycofuję się ze strefy, nie zmieniam jej obszaru ani norm spalin, czyli najważniejszych kwestii, które mają zagwarantować nam czyste powietrze i zdrowie naszych mieszkańców.

Skoro już jesteśmy przy SCT, ma pan żal do wojewody z PSL, że złożył do sądu skargę kasacyjną na uchwałę rady miasta?
– Tak, jestem tym bardzo rozczarowany, czemu bardzo mocno dałem wyraz. Wojewoda pokrzyżował nam plany, bo zgodnie z wyrokiem WSA osoby, które nie są zameldowane w Krakowie, ale płacą tu podatki, mogłyby już teraz być zwolnione z wymogów SCT, podobnie jak osoby dojeżdżające do placówek medycznych zarówno publicznych, jak i prywatnych.

Decyzja wojewody przesunie to w czasie, bo konieczne jest przygotowanie nowej uchwały, która musi przejść proces konsultacji. Myślę, że projekt będzie gotowy w czerwcu, a korekta zacznie obowiązywać od stycznia przyszłego roku.

Nie można było się w tej sprawie dogadać z waszym koalicjantem z rządu?
– Rozmawialiśmy o tym. Te rozmowy przebiegały w innym duchu, a na koniec wojewoda podjął zupełnie inną decyzję.

W obliczu referendum nie może pan liczyć na wsparcie swojego środowiska politycznego?
– Czuję wsparcie z jego strony i wiem, że je mam.

eprasa.pl 181c5a0c86

Czym się to przejawia, bo na zewnątrz tego nie widać? W internecie najbardziej bronią pana koleżanki i koledzy z partii, którzy pracują w miejskich jednostkach. A koalicjanci rzucają kłody pod nogi, jak chociażby minister Szyszko, który pana zapowiedzi o rządowym wsparciu dla budowy metra w Krakowie skwitował „pierwsze słyszę".
– Podczas zespołu parlamentarnego pięciu wiceministrów powiedziało, że wsparcie dla Krakowa będzie i kibicują temu projektowi. Wicepremier Kosiniak-Kamysz jasno i wyraźnie to zadeklarował. Nic nie poradzę, że są pewne rozbieżności w rządzie oraz że jeden z wiceministrów uważa inaczej. Wiadomo, że w takiej sytuacji jak referendum, to ten głos w mediach jest silniejszy i głośniejszy. To naturalne.

Może to jest czas, żeby głos w pana obronie zabrał premier Donald Tusk?
– Myślę, że premier ma w tej chwili dużo ważniejsze zmartwienia, jeżeli chodzi o sytuację geopolityczną. To mieszkańcy Krakowa zdecydują, czy mam dokończyć kadencję. O tym jest to referendum.

Utrata tak ważnego miasta, jakim jest Kraków, mogłaby go zaboleć. Spodziewa się pan wizyty premiera w Krakowie przed referendum?
– To referendum lokalne. Dotyczy tego, jak zarządzam miastem. Mieszkańcy poradzą sobie z podjęciem tej decyzji bez zaangażowania polityków. Zresztą premier Tusk jasno i wyraźnie powiedział, co sądzi o referendum w Krakowie.

To była jedna wypowiedź udzielona w biegu na sejmowym korytarzu, jeszcze w trakcie zbierania podpisów. Dziś już wiadomo, że referendum się odbędzie, a premier milczy. Jeśli zostanie pan odwołany, lawina referendalna może ruszyć w innych miastach, w których rządzi Koalicja.
– Nie wiem, czy jest sens łączyć krakowskie wydarzenia z innymi miastami. Każde miasto jest swoim bytem. Wiemy, jak ten mechanizm referendalny w Krakowie się kształtował. Nie sądzę, żeby inni prezydenci mieli się czego obawiać.

Mówi się już o Łodzi. Gdańsk też jest gotowy. Czekają tylko, co wydarzy się w Krakowie.
– Jestem przekonany i wierzę w to, że moje argumenty trafią do Krakowian i na końcu inni prezydenci też nie będą się musieli obawiać referendum.

Kto pana zdaniem tak naprawdę stoi za akcją referendalną w Krakowie?
– Wiadomo, że o referendum mówiło się w Krakowie od momentu, jak wygrałem wybory. Już na drugi dzień słyszałem z pewnych środowisk, że referendum się prędzej czy później odbędzie.

Kto się tak odgrażał?
– Wszyscy w Krakowie wiedzą, kto skorzysta na tym referendum, jeśli będzie ważne. Zresztą Łukasz Gibała nigdy nie ukrywał, że chce być prezydentem Krakowa.

Jednak to nie Gibała ostatecznie stworzył komitet referendalny i zaczął zbierać podpisy?
– Ale jest w nią zaangażowany finansowo, czego zresztą nie ukrywa. To oczywiście nie zmienia faktu, że gdyby nie pewne błędy, które popełniłem, to część mieszkańców nie podpisałaby tego wniosku. Dlatego z pokorą te błędy koryguję.

Błędem było zatrudnianie w urzędzie i podległych jednostkach pana partyjnych kolegów? Czy też uważa pan, że zarzut o kolesiostwie jest przesadzony?
– Jest wyolbrzymiony i to znacznie, ale to wilcze prawo opozycji. Większość osób, o których mówią moi przeciwnicy, to osoby, które nie pracują ani w magistracie, ani w spółkach miejskich. Na 150 dyrektorów i wicedyrektorów, którzy pracują w urzędzie, z Koalicji Obywatelskiej jest zaledwie pięcioro, z czego dwoje lub troje już wcześniej tu pracowało. Wśród pełnomocników jest jedna osoba z Koalicji na piętnaścioro. W całym urzędzie na ponad 7 tysięcy urzędników najwyżej 30 to osoby związane z partią. To jest ta cała „epidemia kolesiostwa". Zresztą pracują tu osoby również z innych partii czy stowarzyszeń. Także od Łukasza Gibały.

Jedną z pierwszych pana decyzji kadrowych było ściągnięcie do urzędu trzech bliskich współpracowników, studentów, którzy wcześniej byli pana asystentami i są związani z młodzieżówką KO. Trafili do urzędu bez konkursu, na najniższe stanowiska, a dziś są już podinspektorami i zarabiają po 7,8 zł miesięcznie brutto.
– Byli moimi zaufanymi współpracownikami.

Zatrudniłem ich, bo są od ważnych dla mnie działań i wiedziałem, że zrobią to dobrze. Jak dla mnie zarabiają niewygórowane stawki, na pewno nie jest to powyżej średniej urzędowej. To mój zespół. Każdy zarządzający miastem ma prawo dobrać sobie najbliższych współpracowników.

Średnia na tym stanowisku wynosi dokładnie 6756,24 zł brutto, a więc dostają o ok. tysiąc zł więcej. Do tego mamy młodego prawnika Kamila Kociołka, który też był pana asystentem, i z którym podpisał pan kilka umów na łączną kwotę 274 tysięcy złotych.
– Tyle zarobił przez dwa lata pracy. W tym czasie zajmował się pięcioma tysiącami dokumentów, zarządzeń i uchwał, które czytał i analizował, i jeśli miał jakieś uwagi, przychodził do mnie z informacją: „nie podpisuj tego, muszę to wyjaśnić".

W urzędzie na etacie pracuje ponad 30 radców prawnych.
– A ja potrzebowałem takiego, który ze świeżym spojrzeniem będzie szukał rozwiązań i mówił, że da się coś zrobić, a nie, że się nie da. I takiego, którego znam i któremu ufam na sto procent.

Nie ufa pan tym 36 prawnikom zatrudnionym w urzędzie?
– Teraz jest już coraz lepiej, ale jak przychodziłem tutaj, nie znałem większości urzędników i nie ma w tym nic dziwnego, że chciałem mieć wokół siebie przynajmniej kilka osób, z którymi wcześniej pracowałem i którym ufam. Nadal potrzebuję tych kilku zaufanych ludzi w urzędzie, zwłaszcza że pracują za niewygórowane stawki.

◀ **Aleksander Misztalski**
FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

W Krakowie sporo emocji wzbudziło też zatrudnienie w Krakowskim Holdingu Komunalnym szefa krakowskiej Koalicji Obywatelskiej Szczęsnego Filipiaka, który został doradcą prezesa, choć nie ma nawet matury.
– Szczęsny Filipiak jest specjalistą od ubezpieczeń. Tym zajmował się przez 25 lat. Z tego, co wiem, prezes Bogusław Kośmider poprosił go, by zajął się kwestiami ubezpieczeń. Zmienił regulamin przetargu na brokera ubezpieczeniowego, co uchroni nas przed gigantycznymi kosztami w przypadku jakiejkolwiek awarii w spalarni. Zainteresował się również ochroną ubezpieczeniową majątku gminy, co docelowo spowodowało zmianę błędnego szacowania kwoty składki ubezpieczeniowej przeznaczonej na sfinansowanie zamówienia w postępowaniu przetargowym z ponad 9 do ok. 3,5 miliona złotych. To znacząca oszczędność. Myślę, że swoimi działaniami Szczęsny Filipiak zarobił już na swoją pensję, która wynosi 13 tysięcy brutto.

Zapowiedział pan niedawno wprowadzenie zmian kadrowych i organizacyjnych w magistracie, które usprawnią funkcjonowania urzędu i zmniejszą liczbę etatów. To oznacza zwolnienia?
– To oznacza zwolnienie niektórych osób. Zapowiedziałem korekty, ale to nie będzie wiązało się z masowymi zwolnieniami. W magistracie pracuje mniej osób niż jest potrzebnych. Cały czas spływają do mnie wnioski z każdego wydziału o dodatkowe zatrudnienie. Zmiany przedstawię w odpowiednim momencie, kiedy będą już gotowe.

Wracając do referendum i zakładając czarny scenariusz, że jednak zostanie pan odwołany, ma pan na siebie jakiś pomysł, co będzie pan robił?
– Nie zakładam czarnych scenariuszy. Wierzę, że mieszkańcy Krakowa pozwolą mi dokończyć kadencję. ●

REKLAMA Kraków/34427038

eprasa.pl 181c5a0c86

Tak zaczynał się wielki biznes 30 lat temu w Krakowie

„Nie wsiadłam do pocią

Skala zmian, jaka dokonała się w Polsce w ciągu ostatnich 30 lat, jest naprawdę imponująca. Dziś jesteśmy jedną z największych gospodarek w Europie, dwudziestą gospodarką świata, ważnym partnerem dla innych na arenie międzynarodowej. Często nie dostrzegamy tej zmiany na co dzień.

ROZMOWA Z
EDYTĄ KRUPĄ
szefową PMI Service Center Europe (SCE)

IWONA HAJNOSZ: Skończyła pani handel zagraniczny na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Który to był rok?
EDYTA KRUPA: – O ile pamiętam 1996.

Była pani świeżą absolwentką, rozglądała się za pracą. Jak wyglądał wtedy rynek zatrudnienia w Polsce i Krakowie?
– W tamtym czasie sytuacja była bardzo trudna, szczególnie w Krakowie. Nowoczesne branże, z których dziś słynie Kraków, praktycznie jeszcze nie istniały. Bezrobocie sięgało kilkunastu procent. Po odebraniu dyplomu uczelni wyższej pierwszym miejscem odwiedzanym przez absolwentów był urząd pracy, gdzie rejestrowali się jako bezrobotni. Paradoksalnie, brak doświadczenia zawodowego był główną barierą w uzyskaniu zatrudnienia. Dlatego większość młodych wyjeżdżała do Warszawy. Szukali pracy w międzynarodowych firmach albo jakichkolwiek możliwości zawodowych.

• **Zakłady Philip Morris w Krakowie** FOT. MICHAŁ ŁEPECKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

To był czas, kiedy pociągi do Warszawy w poniedziałki o świecie były pełne pracowników, tych samych, którzy w piątki po południu wracali do domu, czyli do Krakowa.
– I ja do tego pociągu do Warszawy nie wsiadłam. Zostałam w Krakowie, ze względów osobistych. Ale nasze miasto było wtedy w trudnym momencie transformacji. Możliwości zatrudnienia były ograniczone. Nie było w czym wybierać. Wtedy gruchnęła wiadomość, że do Krakowa wchodzi Philip Morris. To była jedna z pierwszych dużych firm – w dodatku z tym amerykańskim sznytem w tle – które się tutaj pojawiły. Poza tym jeszcze kilka banków.

Czyli interesowała panią wyłącznie praca w Krakowie?
– Tak. Moja najbliższa rodzina – rodzice i brat – mieszkali wtedy w Nowym Jorku, więc jakieś możliwości „pracy za wielką wodą były". Mimo to zdecydowałam, że zostaję tutaj.

A jak trafiła pani do pracy w Philip Morris?
– Przypadkowo. Dowiedziałam się, że Philip Morris przejął Krakowskie Zakłady Tytoniowe. 30 lat temu to była bodajże największa zagraniczna inwestycja w polską gospodarkę, a ja nawet nie wiedziałam o istnieniu takiej firmy! Poszłam na rozmowę kwalifikacyjną. I tak zaczęła się moja zawodowa droga w tej spółce, która trwa już 30 lat. Przez te lata diametralnie zmieniła się też fabryka na krakowskich Czyżynach. Nazbierało się też tych inwestycji Philipa Morrisa w polską gospodarkę: gdy ostatnio patrzyłam na nasz inwestycyjny licznik dla Polski, to przekroczył już kwotę około 30 mld zł.

Na jakie stanowisko pani aplikowała?
– Wtedy jedyną dostępną ofertą była rola asystentki. Miałam pewne wątpliwości. Skończyłam handel zagraniczny i nie chciałam mieć poczucia, że robię „krok w bok" w stosunku do swojego wykształcenia. Zwłaszcza że mój kierunek uchodził wtedy za prestiżowy. Poszłam na tę rozmowę z myślą, że pewnie i tak nic z tego nie będzie. Ale podczas rekrutacji przekonano mnie, że prywatyzacja zakładów tytoniowych to wielki, obliczony na lata projekt, więc będzie sporo możliwości rozwoju. I to się sprawdziło.

Nasze miasto było wtedy w trudnym momencie transformacji. Możliwości zatrudnienia były ograniczone. Wtedy gruchnęła wiadomość, że do Krakowa wchodzi Philip Morris. To była jedna z pierwszych dużych firm – w dodatku z tym amerykańskim sznytem w tle – które się tutaj pojawiły

EDYTA KRUPA
szefowa SCE

Czasem taki „krok w bok" okazuje się de facto krokiem naprzód, tylko wtedy jeszcze o tym nie wiemy. Tak jak ja wtedy jeszcze nie wiedziałam, że człowiek, który mnie zatrudnia, 25 lat później zostanie prezesem całego Philip Morris International, a magazyn Barron's okrzyknie go jednym z 26 najlepszych CEO na świecie.

A jak w tamtych czasach, początku nowej Polski, przebiegała taka rekrutacja?
– To był bardzo wymagający proces. Kilka miesięcy, kilka etapów, kilkaset kandydatów na jedno miejsce. Nie byłam pewna, czy dostanę tę pracę.

Jak wspomina pani początki pracy w międzynarodowej korporacji, których przed zmianą ustroju w Polsce po prostu nie było?
– To był fascynujący czas. Świeże przejęcie, ogromne zmiany, nowe systemy, nowe standardy. Część osób dopiero zaczynała pracę na komputerach. Pamiętam, że wyniki z Excela były jeszcze sprawdzane na kalkulatorach. Równocześnie dalej funkcjonowały tradycyjne księgi rachunkowe – ogromne, rozkładane na kilka metrów, nazywane „amerykanką". Nawet nie wiem, skąd taka nazwa się wzięła. Całą rachunkowość prowadziliśmy równolegle w dwóch systemach. Tak dla pewności.

Co – patrząc z pani perspektywy – było największym przełomem po wejściu zagranicznego inwestora do zakładu, który istniał w Krakowie jeszcze przed wojną?
– Dla Krakowa to było zerwanie z biznesową szarugą lat 90. Kraków nagle zaczął mówić wieloma językami. Przyjechali tu pracownicy ze Szkocji, Australii, Włoch czy Niemiec. Pracowali obok mnie. Trzeba było nauczyć się pracy z ludźmi wychowanymi i wykształconymi w zupełnie innej rzeczywistości i kulturze niż my. Barierą był też język, a w zasadzie akcent, z którym mówili nasi pracownicy pochodzący z różnych kontynentów. W każdym razie dziś nazwalibyśmy to „międzynarodowym środowiskiem pracy". Wtedy to była szansa na współpracę z ekspertami z innych krajów. I coś autentycznie nowego na krakowskim rynku pracy.

A czy znajomość angielskiego była wtedy dla pani wyzwaniem?
– Sam język nie, bo uczyłam się go od lat i często wyjeżdżałam do Stanów Zjednoczonych. Wyzwaniem były te różne akcenty, ale to było bardzo rozwijające doświadczenie.

Czy rola asystentki, na które to stanowisko wygrała pani konkurs, odpowiadała temu, co dziś rozumiemy jako praca sekretarki?
– Formalnie tak, ale w praktyce robiłam znacznie więcej. Myślę zresztą, że słowa „asystentka" czy „sekretarka" nie oddają natłoku spraw, którymi na co dzień zajmują się osoby na tych stanowiskach. To był czas ogromnej transformacji gospodarczej Polski i krakowskich zakładów. Firma dynamicznie się rozwijała. Powstały nowe stanowiska pracy, wdrożono zagraniczne procedury i standardy. Angażowałam się w wiele projektów. Uczyłam się. Z czasem zaczęłam wspierać innych pracowników w ich zadaniach i rozwoju. To był jeden z najintensywniejszych okresów nauki w mojej karierze zawodowej. Gdybym miała cofnąć się o te 30 lat, wiedząc to, co wiem dziś, to wzięłabym tę pracę asystentki bez mrugnięcia okiem. Czasem warto spojrzeć na

eprasa.pl 181c5a0c86

gu do Warszawy”

miejsce pracy pod kątem możliwości rozwoju, które daje firma, a nie na konkretne stanowisko pracy, na jakie akurat w tym momencie trwa rekrutacja.

Kiedy pojawiło się poczucie, że dobrze wybrała pani miejsce pracy, o co w tamtych czasach wcale nie było tak łatwo?
– Szybko. Philip Morris nie bez powodu praktycznie rok w roku dostaje jakieś wyróżnienia jako pracodawca. Widziałam dynamikę zmian, możliwości rozwoju i wyjątkową atmosferę, którą tworzyli ludzie z pasją i energią do działania. Czułam ją wtedy, czuję ją dziś. W pewnym momencie zrozumiałam, że mogę tu osiągnąć więcej, niż się spodziewałam.

Jak dalej potoczyła się pani kariera? Jakieś przełomy?
– Tak, to był moment, kiedy zaproponowano mi objęcie roli kontrolera wydatków kapitałowych. To była ogromna odpowiedzialność, bo w latach 90. firma inwestowała miliony dolarów w rozwój. Nie miałam wcześniej doświadczenia w tym obszarze, więc miałam poważne wątpliwości, czy sobie poradzę. Pamiętam, że poszłam porozmawiać z Jackiem Olczakiem. Zapytałam go wprost, czy powinnam podjąć to wyzwanie.

Przypomnijmy, obecnie to prezes całego koncernu PMI.
– Jacek odpowiedział mi krótko: „Albo popłyniesz, albo utoniesz. Ale ja wierzę, że popłyniesz”. To zdanie dało mi ogromną motywację i odwagę. Zdecydowałam się spróbować, to był jeden z najważniejszych momentów w całej mojej karierze zawodowej.

W tym czasie nie zmieniła pani ani razu pracy. Czym zajmuje się pani obecnie?
– Teraz jestem odpowiedzialna za obszar „People and Culture” w Centrum Usług Wspólnych Philip Morris w Krakowie. Pod tą nazwą kryje się ta część naszej firmy, która zajmuje się rozwojem pracowników i budowaniem środowiska pracy. Nasze centrum świadczy usługi dla ponad 70 krajów i zatrudnia blisko 3000 osób z ponad 50 narodowości. Pełniąc rolę prezesa spółki, jestem odpowiedzialna również za kwestie wizerunkowe i prawne.

Czy ta funkcja w strukturze PMI jest równoznaczna ze szczytem kariery?
– Mam szczerą nadzieję, że nie! W tej firmie nie ma szklanych sufitów.

A czy kiedykolwiek w tej drodze od sekretarki do dyrektora kluczowego działu w firmie, jako kobieta odczuła pani ograniczenia w możliwościach awansu, czyli tego, co potoczne nazywamy „szklanym sufitem”?
– Nie, nigdy. Philip Morris od lat mocno wspiera rozwój zawodowy kobiet. Dość powiedzieć, że ponad 40 proc. kadry menedżerskiej w PMI na świecie to kobiety. W Polsce to 45 proc. Po urlopach macierzyńskich zawsze miałam możliwość powrotu i pracy w interesujących mnie obszarach. Zawsze też przełożeni pytali o moje aspiracje i wspierali w ich realizacji.

Firma od lat z powodzeniem wdraża programy skierowane do rodziców, motywując i inwestując w ich dalszy rozwój. Jako jedyna firma w Polsce mamy i od lat utrzymujemy Certyfikat Równych Płac EQUAL Salary Foundation. Drobiazgowe audyty zewnętrznych firm potwierdzają, że płacimy tak samo kobietom i mężczyznom na takich samych stanowiskach.

Czy otrzymywała pani propozycje pracy z innych firm?
– Wielokrotnie. I wielokrotnie je odrzucałam. Atmosfera, poczucie wspólnoty z ludźmi i możliwości dalszego wzrostu sprawiają, że od ponad 30 lat pracuję „w tym samym” miejscu. Teraz już w międzynarodowych strukturach światowej korporacji, ale dalej z mojego Krakowa. Oczywiście Philip Morris 30 lat temu i dzisiaj to w zasadzie dwie różne firmy. Dekadę temu całkowicie zmieniliśmy naszą branżę, wyznaczając jej nowy kierunek rozwoju. Jako jedyna firma tytoniowa powiedzieliśmy wprost, że chcemy wygasić papierosy. Opracowaliśmy bezdymne wyroby tytoniowe, które jako pierwsi wprowadziliśmy też w Polsce. A dziś wytwarzamy je tutaj, w Krakowie.

Rozwój pani kariery zawodowej postępował równolegle z rozwojem PMI w Polsce, a także ze zmianami w całym kraju. Jak Pani patrzy na te procesy z perspektywy tych lat?
– Jestem ogromnie dumna z tego, co osiągnęliśmy jako kraj. Skala zmian, jaka dokonała się w Polsce w ciągu ostatnich 30 lat, jest naprawdę imponująca. Dziś jesteśmy jedną z największych gospodarek w Europie, dwudziestą gospodarką świata, ważnym partnerem dla innych na arenie międzynarodowej. Często nie dostrzegamy tej zmiany na co dzień, bo żyjemy w jej środku. Dopiero gdy przyjeżdżają do nas osoby z zagranicy – współpracownicy, partnerzy biznesowi – i widzą, jak Polska wygląda dziś w porównaniu z tym, co pamiętają sprzed lat, pojawia się autentyczne zdziwienie i uznanie. Jestem też dumna z tego, że pierwszy Polak w historii biznesu, który został CEO globalnej firmy, pracuje w tej samej firmie, co ja.

Dziś nie mam poczucia, że odstajemy od tych rozwiniętych krajów. Wręcz przeciwnie, w wielu obszarach jesteśmy bardzo konkurencyjni i nowocześni. Myślę, że to wynika również z naszego podejścia jako społeczeństwa: jesteśmy ambitni, elastyczni i gotowi się uczyć. To daje ogromne powody do dumy i przekonanie, że przed nami są kolejne dobre lata.

A sam Kraków? Jak oceniane jest samo miasto w takiej perspektywie?
– Zmienił się diametralnie. Widać to nawet po Dworcu Głównym. Te pociągi, o których mówiła pani na początku naszej rozmowy, teraz kursują do Krakowa, a nie z Krakowa. Kiedyś za pracą trzeba było jechać do Warszawy, a dziś to do nas przyjeżdżają pracownicy z całego świata. Obecnie Kraków to jedno z najważniejszych centrów usług wspólnych w Europie. W mieście działa ponad 300 firm z tej branży, zatrudniających ponad 100 tys. osób. Małopolska przyciąga specjalistów z całego świata, a jej stolica stała się miejscem, w którym ludzie chcą żyć i pracować. To ogromne osiągniecie nas wszystkich. ●

Rozmawiała Iwona Hajnosz

Kraków 30 lat temu
Tu rodził się biznes, który zmienił miasto

Bezrobocie, zamykane zakłady, niedokończona infrastruktura i wielka niewiadoma zamiast stabilnych reguł gry. A jednak właśnie w takim Krakowie, w połowie lat 90., zapadały decyzje, które dziś procentują. Rozpoczynamy akcję poświęconą firmom i ludziom, którzy trzy dekady temu uwierzyli w to miasto.

W połowie lat 90. Kraków był miastem w zawieszeniu. Liczył niewiele niecałe 800 tysięcy mieszkańców, zmagał się z wysokim bezrobociem, problemami infrastrukturalnymi i skutkami transformacji ustrojowej. Upadały lub były restrukturyzowane wielkie zakłady przemysłowe, rynek pracy dopiero się kształtował, a nowoczesne branże, z których dziś słynie miasto, w zasadzie jeszcze nie istniały. Dla wielu młodych ludzi naturalnym odruchem było pakowanie walizek i wyjazd – najczęściej do Warszawy, czasem za granicę.

To był jednak także czas odwagi i pierwszych przełomowych decyzji. Właśnie wtedy powstawały firmy i projekty, które – często bez kapitałowego zaplecza, bez sprawdzonych wzorców i instytucjonalnego wsparcia – zaczynały budować nową gospodarkę Krakowa. Ich założyciele działali intuicyjnie, eksperymentowali i dopiero uczyli się rynku. Ryzyko było ogromne, ale równie wielka była determinacja, by wykorzystać historyczny moment zmiany.

Historia tych firm splata się nierozerwalnie z historią miasta. Bo Kraków ostatnich trzydziestu lat to opowieść o drodze od przemysłowego miasta szukającego nowej tożsamości po jeden z najważniejszych w Europie ośrodków nowoczesnych usług dla biznesu, technologii i międzynarodowego kapitału. Kluczową rolę odegrały zarówno lokalne inicjatywy, jak i duże inwestycje, które nadawały tempo i kierunek przemianom: od porządkowania usług komunalnych, przez rozwój infrastruktury, po otwarcie na globalnych inwestorów.

Symbolicznym przykładem tej zmiany jest obecność Philip Morris w Krakowie. Proces prywatyzacji państwowej fabryki w latach 90., a potem kolejne inwestycje i rozwój centrum produkcyjno? usługowego o światowym zasięgu pokazały, że miasto może być partnerem dla globalnego biznesu. To właśnie w takich realiach swoje kariery zaczynali ludzie, którzy – jak bohaterowie naszego cyklu – rozwijali się razem z firmami i razem z Krakowem.

Zmianie uległy także skala i tempo kontaktów miasta ze światem. Rozwój lotniska w Balicach, stworzenie Krokowskiego Holdingu Komunalnego i Krakowskiego Parku Technologicznego, napływ zagranicznych specjalistów, setki firm z sektora nowoczesnych usług – dziś to codzienność. Trzy dekady temu nic z tego nie było oczywiste. Każdy kolejny krok był eksperymentem, a sukces tych, którzy go wykonali, widać dopiero z perspektywy czasu.

Dlatego rozpoczynamy akcję, w której opowiemy, jak rodził się biznes w Krakowie. Przypomnimy firmy, które 30 lat temu zainwestowały w mieście i pomogły zbudować jego obecną pozycję. Opowiemy o ludziach, decyzjach i momentach przełomowych – oraz o Krakowie, który z miasta transformacji stał się miastem realnych możliwości. ●

OGŁOSZENIE
Kraków/34426704

30 lat wielkich inwestycji

ORGANIZATOR GAZETA wyborcza
REKLAMA PARTNERZY
KRAKÓW AIRPORT im. Jana Pawła II
30 LAT KHK
10 LAT EKOSPALARNIA KRAKÓW
KRAKOWSKI PARK TECHNOLOGICZNY
30 lat Targi w Krakowie

1 KR

eprasa.pl 181c5a0c86

Supermiasta i Superegiony 2026

Złota Rączka dla seniora, czasem także złote serce

Dzwonią, by opowiedzieć o prostej usterce, ale rozmowa trwa bardzo długo, bo zdarza się, że z tematu ciekającego kranu przechodzą na całe swoje życie. „Bywa, że usługa złota rączka dla seniora to także złote serce”.

• **Polskie miasta i regiony już z powodzeniem realizują elementy polityki społecznej, której celem jest poprawa dobrostanu seniorów**

FOT. SHUTTERSTOCK

Olga Szpunar

Zadzwoniłam. Nie powiem, że się nie wstydziłam prosić o pomoc, ale od czterech lat mieszkam sama. Miałam problem z sufitem w kuchni i z kolanami. Na stołeczku nie ustoję sama, wymalowanie tego sufitu graniczyło z cudem. Przyjechał pan i naprawdę bardzo mi pomógł – opowiada seniorka w filmie, który można zobaczyć na stronie internetowej miasta.

ZŁOTA RĄCZKA: CZASEM MAJSTER, CZASEM PSYCHOLOG

Kraków w 2018 roku uruchomił program „Złota Rączka”, w ramach którego starsze osoby mogą prosić o pomoc z wykonaniu drobnych napraw w ich domach. Wachlarz usług jest szeroki: wymiana żarówek, gniazdek elektrycznych, wymiana baterii i przeciekających uszczelek w kranach, uszczelnianie przecieków za pomocą silikonu, odpowietrzenie kaloryferów, wymiana lub montaż zamków i klamek w drzwiach, naprawa mebli

Co roku z bezpłatnej usługi korzysta blisko tysiąc seniorów. Po Złotą Rączkę (to dwie osoby zatrudnione specjalnie w tym celu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej) wystarczy zadzwonić pod numer 12 616 78 14. Skorzystać mogą wszyscy powyżej 60. roku życia, ale pierwszeństwo mają osoby samotne i niepełnosprawne.

– Seniorzy dzwonią, by opowiedzieć o prostej usterce, ale bywa, że rozmowa trwa bardzo długo, bo zaczynają opowiadać całe swoje życie – mówi pracujący jako Złota Rączka majster w filmie o programie.

I przyznaje, że czasem czuje się jak pomoc psychologiczna.

– Faktycznie bywa, że oprócz swoich umiejętności nasze Złote Rączki dają seniorom również swój czas i otwarte złote serce – przyznaje Marta Wodyńska, pełnomocniczka prezydenta Krakowa do spraw polityki senioralnej.

W ramach programu naprawiane są drobne usterki niewymagające od wykonawców specjalistycznej wiedzy, uprawnień, natychmiastowej pomocy oraz dużych nakładów finansowych. Korzystający z niego seniorzy potrzebne materiały (na przykład silikon, gwoździe, farby) muszą kupić sami.

MELEKSEM NA GROBY BLISKICH

Od 2023 roku Kraków jest członkiem Światowej Sieć Miast i Społeczności Przyjaznych Starzeniu Światowej Organizacji Zdrowia (WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities). To jedna z najważniejszych międzynarodowych organizacji wyznaczających standardy polityki senioralnej w Europie i na świecie. Zrzesza ponad 1700 miast, a w nich miliony mieszkańców..

Przystąpienie do sieci nakłada obowiązki na jej uczestników. To prowadzenie polityki senioralnej zgodnej z europejskimi i globalnymi standardami. Polityka senioralna pod Wawelem stawia m.in. na aktywność społeczną i integrację (w mieście mamy 62 Centra Aktywności Seniora) oraz aktywność obywatelską (jako organ doradczy prezydenta działa Krakowska Rada Seniorów).

Po pomoc mogą zgłaszać się do Miejskiego Centrum Informacji dla Seniorów działającego przy ul. Daszyńskiego 19. To tu dowiedzą się o skierowanej do nich ofercie kulturalnej, ale również o nieodpłatnych usługach, z których mogą skorzystać. Prócz Złotej Rączki to: usługa Czysty Dom (można zamówić sprzątanie mieszkania), asystent dla seniorów dla osób powyżej 85. roku życia lub 70-letnich z niepełnosprawnościami (pomoże w czynnościach dnia codziennego oraz będzie towarzyszyć podczas wyjść z domu do urzędów, lekarza, czy na spacer czy podolog dla seniorów (dostęp do bezpłatnej diagnostyki i podstawowych zabiegów pielęgnacyjno-leczniczych stóp, świadczonych przez specjalistę podologa w profesjonalnym gabinecie lub w miejscu zamieszkania seniora). Starsze osoby, które chodzą na groby bliskich (Rakowice, Grębałów, Prądnik Czerwony), mogą skorzystać z usługi meleks dla seniora.

Dla tych, którzy są w formie, Kraków organizuje Mistrzostwa Sportowe Seniorów 65+ o Puchar Prezydenta Miasta. A dla tych, którzy lubią zabawę, Międzynarodowe Senioralia, największe w Europie spotkanie dedykowane osobom starszym, na które zjeżdżają tysiące osób.

Zachęcamy do głosowania na najciekawsze propozycje w naszym plebiscycie.

STARZEJEMY SIĘ

Starzejemy się w szybkim tempie – już co czwarty Polak przekroczył sześćdziesiątkę, a jednocześnie rodzi się coraz mniej dzieci. W pierwszym kwartale 2025 roku współczynnik dzietności spadł do rekordowego poziomu 1,03, co oznacza, że statystyczna Polka urodzi w ciągu swojego życia tylko jedno dziecko (próg zastępowalności pokoleń wynosi 2,1). Dotyka nas zmiana demograficzna i stawia przed nami ważne pytania, np. jak zmienią się rynek pracy i system opieki społecznej, czy będzie nas stać na utrzymanie obecnie obowiązującego wieku przejścia na emeryturę?

W „Wyborczej” w ramach projektu „Długowieczni” dyskutujemy o tym od lat. Wyzwaniom związanym ze starzejącym się społeczeństwem pragniemy też poświęcić rozpoczynającą się 20 marca tegoroczną edycję akcji Supermiasta i Superregiony. Zmiana demograficzna to szeroka przestrzeń niezwykle ważnej dyskusji o tym, jak odmieni ona nasze życie, nawyki, zwyczaje czy prawo.

W publikacjach i dyskusjach na łamach „Wyborczej” będziemy się zastanawiać m.in. czy jesteśmy przygotowani do zmiany demograficznej? Przed jakimi wyzwaniami stoją duże miasta, a z czym muszą się mierzyć małe miasteczka i wsie? Co zrobić, żeby system opieki zdrowotnej był wydolny, a seniorzy jak najdłużej zachowywali sprawność? Sprawdzimy, jak zmieni się nasze otoczenie i jaki wpływ zmiana demograficzna odciśnie na polityce miast. Jaki wpływ na decyzje samorządowców będą mieli coraz starsi wyborcy?

Pamiętajmy, że starość to nie koniec życia, to często czas na realizację swoich pasji. Zastanowimy się, jak można wykorzystać wiedzę i doświadczenie osób starszych? Jak ich zachęcać, by nie spędzali życia na kanapie przed telewizorem, jak skłonić do działania? Jak sprawić, by osoby starsze mogły czuć się potrzebne i spełnione? Gdzie mają szukać wsparcia, nowych znajomości, grup rówieśniczych? Jak dotrzeć do nich z zachętą i informacją?

Kraków w 2018 roku uruchomił program „Złota Rączka”, w ramach którego starsze osoby mogą prosić o pomoc z wykonaniu drobnych napraw w ich domach

Polskie miasta i regiony już z powodzeniem realizują elementy polityki społecznej, której celem jest poprawa dobrostanu seniorów. Starają się poprawiać warunki mieszkaniowe osób starszych, dbać o ich bezpieczeństwo, zapobiegać wykluczeniu cyfrowemu. Sprawdzimy, jakie działania podejmuje Kościół i jakie ma oferty? Jak samorząd tworzy przestrzeń integrującą różne grupy, np. młodzież i seniorów? W wielu miejscach sprawdzają się wspierane przez samorządy pomysły, np. uzupełniające wiedzę uniwersytety trzeciego wieku, telefony zaufania dla seniorów, prowadzone przez ich rówieśników, mieszkania, w których osoby w podobnym wieku mogą razem żyć i się wspierać, usługi „złotej rączki”, kluby, warsztaty, spotkania. Bardzo liczymy na Wasze doświadczenia, spostrzeżenia i opinie (piszcie na supermiasta@wyborcza.pl).

Naszej tegorocznej akcji będzie towarzyszył plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym chcemy razem z Czytelnikami wybrać najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu.

Zwieńczeniem projektu będzie konferencja o tym, jak się odnaleźć w czasach zmiany demograficznej, którą zorganizujemy w październiku w Warszawie z udziałem samorządowców i ekspertów, którzy na co dzień zajmują się tematyką zmiany demograficznej. ●

OGŁOSZENIE Kraków/34426003

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski · Warmia Mazury · Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury 2026 · Kraków

1KR

eprasa.pl 181c5a0c86

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis
odeszli.pl

ŚP

Danuta Kotynia
z domu Burek

Kochana Mama, Babcia, Prababcia i Siostra

Przeżywszy lat 94, opatrzona św. Sakramentami,
zasnęła w Panu dnia 14 kwietnia 2026 roku.

Msza Św. żałobna przy Zmarłej odprawiona zostanie
we wtorek dnia 21 kwietnia 2026 roku o godzinie 13:00
w kaplicy na Cmentarzu Rakowickim,
po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłej do grobu rodzinnego.

O czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

córka i syn z rodzinami

www.nekrologi.wyborcza.pl/34430439

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

KLEPSYDRA

CMENTARZ KOMUNALNY
I KREMATORIUM

INFOLINIA: 12 352 44 44
CMENTARZ: +48 502 930 185
KREMATORIUM: +48 502 930 170

Nowy zielony cmentarz
Pierwsza kwatera ekologiczna
Kolumbaria na urny
Kamieniarstwo i opieka nad grobami

www.cmentarzkrakow.pl | Kraków, ul. Wielogórska 16

34426272

Całodobowe wsparcie i doradztwo

Dbamy o godne pożegnanie w każdej cenie

- Kompleksowe usługi pogrzebowe
- Rozliczenia bezgotówkowe
- Transport krajowy i międzynarodowy
- Własne krematorium
- Organizacja stypy i pożegnań

KARAWAN GRUPA FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

Punkty Obsługi Klienta
10 lokalizacji w Krakowie

- ul.Rakowicka 26A 12 222 00 30
- ul. Sieroszewskiego 5B 12 686 61 45
- ul. Bieżanowska 24 12 656 21 11
- ul. Reduta 3B 12 222 50 49
- ul. Rakowicka 33A 12 421 89 83
- ul. Dolnych Młynów 3 12 632 11 22
- ul. Wrocławska 8 12 631 77 95
- ul. Ćwiklińskiej 10 606 793 279
- Cm.Batowice 12 413 63 46
- Cm.Grębałów 12 645 14 35
- Krakowskie Krematorium
- ul. Wielogórska 12 413 33 33

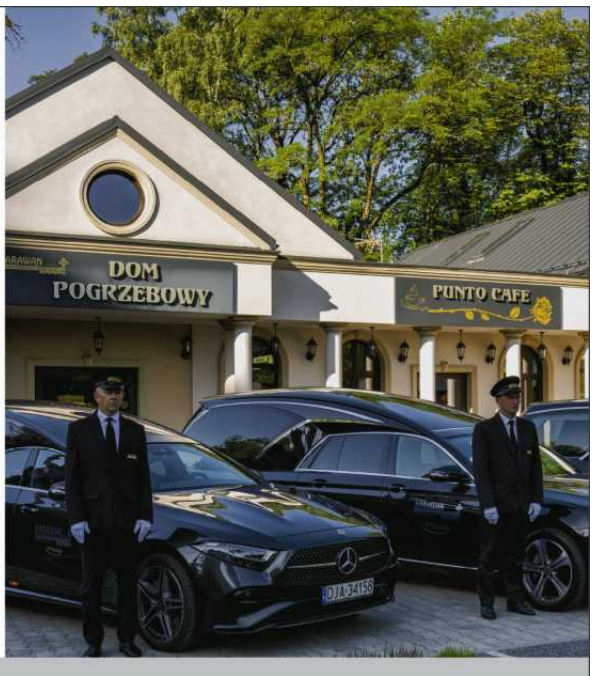

KRAKOWSKIE KREMATORIUM
tel. 12 413-33-33
biuro@kremacja-krakow.pl

30-398 Kraków, ul. Wielogórska 20
Gwarantujemy:
bezpieczeństwo i profesjonalizm | duży wybór urn | możliwość przechowania po kremacji

Zapraszamy do współpracy
firmy pogrzebowe

Kraków/34426245

NEWSLETTERY
WYBORCZEJ

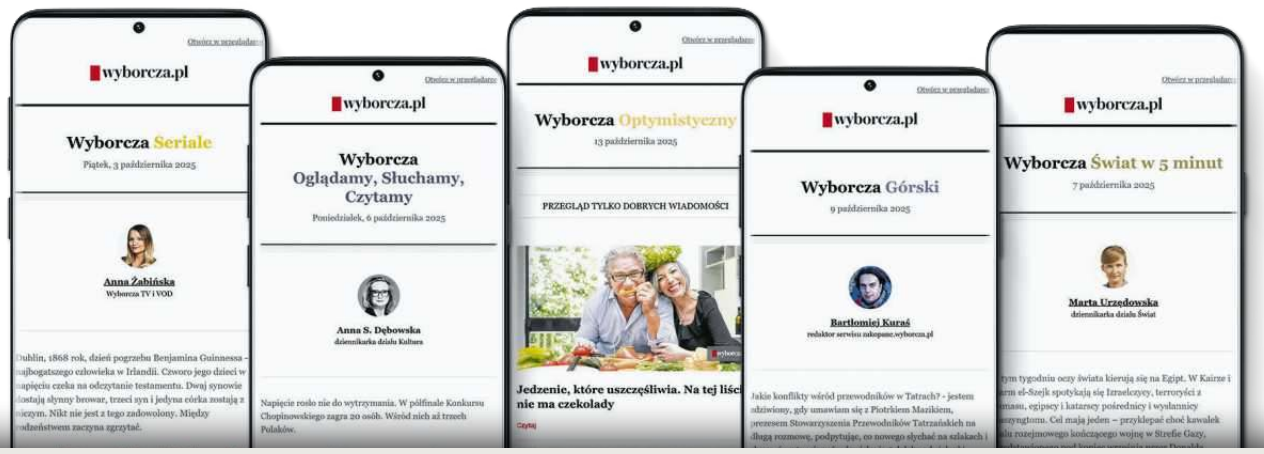

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

1 KRL

eprasa.pl 181c5a0c86

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OGŁOSZENIE z dnia 17 kwietnia 2026 r.
o konsultacjach społecznych do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Piaski Nowe” wraz z niezbędną dokumentacją

Na podstawie art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) i art. 54 ust. 2 w zw. z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), a także w związku z uchwałą nr CXXIII/3345/23 Rady Miasta Krakowa z dnia 22 listopada 2023 r.

zawiadamiam

o konsultacjach społecznych do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru **„Piaski Nowe”** wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz niezbędną dokumentacją.

Granice obszaru objętego planem szczegółowo określa załącznik graficzny.

Konsultacje społeczne do projektu planu wraz z niezbędną dokumentacją zostaną przeprowadzone w dniach **od 17 kwietnia do 15 maja 2026 r.** poprzez:

- bezpośredni kontakt i obsługę obywateli w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogilska 41, w godzinach:
  – **11.00-18.00 w poniedziałki;**
  – **8.00-15.00 we wtorki, środy, czwartki i piątki (z wyjątkiem 1 maja 2026 r.),**
  wizytę można również umówić na konkretną godzinę – mailowo pod adresem: *bp.umk@um.krakow.pl* lub telefonicznie pod numerami: 12 616-8526, – 8542;
- składanie uwag;
- zamieszczenie projektu planu „Piaski Nowe” na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *PLANY SPORZĄDZANE).*

Spotkanie otwarte (dyskusja publiczna) dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie planu miejscowego obszaru „Piaski Nowe”, zostanie przeprowadzone w dniu **28 kwietnia 2026 r**., w Urzędzie Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3-4, **sala Obrad**, początek **o godz. 15:30**.

W spotkaniu otwartym (dyskusji publicznej) można również uczestniczyć *online,* tj. za pomocą środków porozumiewania na odległość. Link do połączenia z platformą został umieszczony na stronie planu. Szczegółowe informacje są publikowane w zakładce *ZAPROSZENIA* pod adresem: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

Każdy ma prawo zgłoszenia uwag do projektu planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Uwagi należy składać w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 15 maja 2026 r.** – wyłącznie na formularzu urzędowym – z podaniem oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby.

Wzór formularza został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *WZORY*). Można go przesłać poprzez e – doręczenia. Formularz dostępny jest również w formie elektronicznej – można go przesłać online. LINK: *Formularz pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego – Krakowski Portal Usług Miejskich*

W przypadku poczty elektronicznej – maile z formularzem należy kierować na adres: *uwagi-bp@um.krakow.pl*

Forma papierowa obejmuje:

- złożenie formularza na dziennikach podawczych zlokalizowanych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa,
- wysłanie formularza drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Planowania Przestrzennego, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków,
- przekazanie wypełnionego formularza w czasie prowadzonego spotkania otwartego (dyskusji publicznej).

UWAGA: Liczy się data wpływu do tut. urzędu, a pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

Informuję, że:

1. *Zgłoszenie uwagi stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Ogłoszenie.*
2. *Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (tzw. RODO) administratorem danych osobowych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Z administratorem możesz się skontaktować listownie (adres jw.) lub drogą elektroniczną – adres e-mail: bp.umk@um.krakow.pl.*
3. *Składający uwagę ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania.*
4. *Podane dane osobowe będą przetwarzane do czasu załatwienia sprawy, dla potrzeb której zostały zebrane, a następnie będą przechowywane przez 25 lat, po czym zostaną przekazane do Archiwum Narodowego w Krakowie.*
5. *Składający uwagę ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.*
6. *Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy. Konsekwencją niepodania danych osobowych jest pozostawienie uwagi bez rozpoznania.*
7. *Podstawę prawną przetwarzania danych stanowią przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.*
8. *Dane kontaktowe inspektora ochrony danych – adres pocztowy – jw., e-mail: iod@um.krakow.pl.*

Uwagi są rozpatrywane przez Prezydenta Miasta Krakowa. Wykaz oraz propozycja rozpatrzenia zgłoszonych uwag następuje w formie Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa publikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa na stronie internetowej *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

GRANICE SPORZĄDZANEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU „PIASKI NOWE”

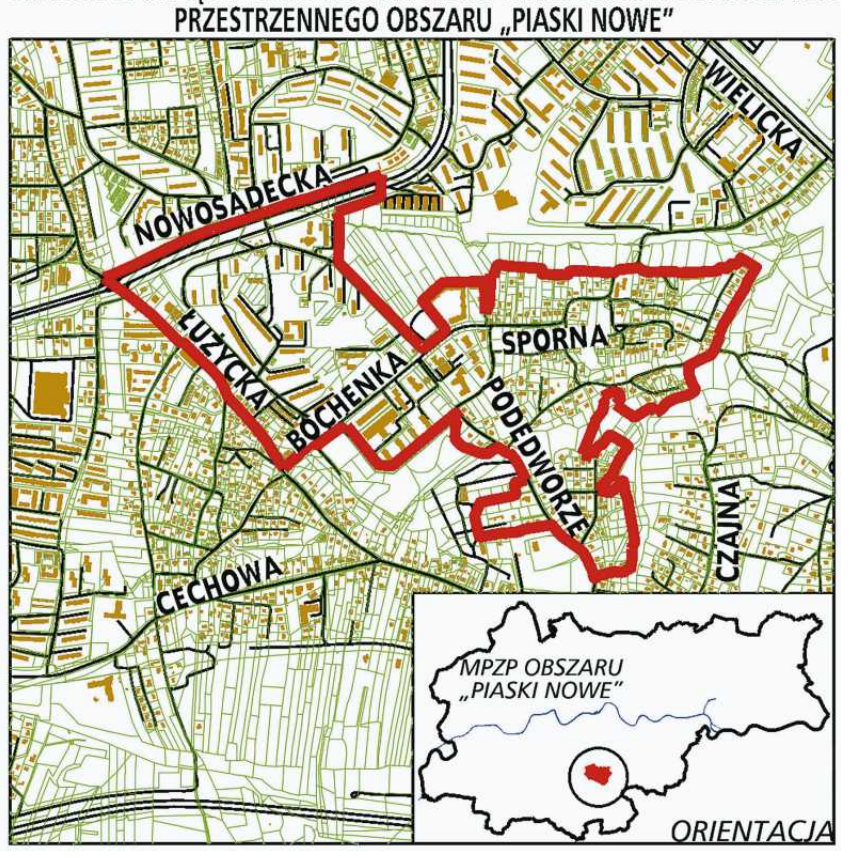

Kraków/34429796

Nasz Znak: WBG.6722.1.8.2026

O G Ł O S Z E N I E Wójta Gminy Chełmiec
o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Chełmiec

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130) oraz na podstawie przepisów rozdziału 1 w dziale III oraz art. 39, 40, 41, 51 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z dnia 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) ochronie zawiadamiam o:

I Podjęciu przez Radę Gminy Chełmiec uchwał w sprawie przystąpienia do zmiany planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Chełmiec:

- Nr XXVIII/1298/2026 z dnia 26.03.2026 r., obręb Biczyce Górne,
- Nr XV/846/2025 z dnia 24.04.2025 r., obręb Dąbrowa,
- Nr XXVIII/1294/2026 z dnia 26.03.2026 r., obręb Krasne Potockie,
- Nr XXII/1065/2025 z dnia 23.10.2025 r., obręb Naściszowa,
- Nr XIV/699/2025 z dnia 27.03.2025 r., obręb Paszyn,
- Nr XXVIII/1304/2026 z dnia 26.03.2026 r., obręb Świniarsko,

II Przystąpieniu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów zmian w/w miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i opracowania prognozy oddziaływania na środowisko.

Zainteresowani mogą składać wnioski do wyżej wymienionej zmiany planu i do prognozy oddziaływania na środowisko w nieprzekraczalnym terminie do 20.05.2026 r. Wnioski należy składać w godzinach pracy Urzędu Gminy Chełmiec (pon. – śr.: 07.30 do 15.30, czw.: 07.30 do 17.30, pt.: 07.30 do 13.30) z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej, adresu i oznaczenia nieruchomości, której dotyczy. Pisma należy kierować na adres Urzędu Gminy Chełmiec (ul. Papieska 2, 33-395 Chełmiec) lub w postaci elektronicznej na adres email: gmina@chelmiec.pl, bądź też opatrzonych podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP (/1l931bkbhg/SkrytkaESP), e-doręczeniami (AE:PL-14167-85033-GHCTH-32) oraz za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej. Osoby posiadające e-dowód, które złożą wnioski/uwagi za pośrednictwem np. poczty elektronicznej nie muszą być opatrzone podpisem elektronicznym, profilem zaufanym lub podpisem osobistym.
Organem właściwym do rozpatrzenia ww. wniosków jest Wójt Gminy Chełmiec.

Kraków/34430447

KRL 1

eprasa.pl 181c5a0c86

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W sprzedaży!

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

eprasa.pl 181c5a0c86

CO JEST GRANE

Si On i Dorota Masłowska w Galerii Bunkier Sztuki

Malarka o posturze Calineczki stoi przed wielkim płótnem

Koreańska artystka Si On od kilku lat mieszka i pracuje w Krakowie. Co zachwyciło Dorotę Masłowską w jej twórczości? Przekonamy się na wystawie „Si On. Czarodziejska kobieta i inne opowieści" w Galerii Bunkier Sztuki.

Marta Gruszecka

Galeria Bunkier Sztuki jest jednym z najbardziej znanych miejsc na kulturalnej mapie Krakowa. Matecznikiem sztuki współczesnej, prezentowanej przez zespół tak, że widzom staje się ona bardzo bliska oraz strefą spotkań towarzyskich, a dzięki temu – przestrzenią na rozmowy o tym, co ważne i aktualne.

To w Bunkrze Sztuki oglądamy dzieła mistrzów, ale i poznajemy twórczość młodych artystów, to tutaj wspominamy trendy sprzed lat, jak i przyglądamy się obecnym kierunkom malarstwa, rzeźby, grafiki czy performance'u.

Z KOREI POŁUDNIOWEJ, PRZEZ NOWY JORK, DO KRAKOWA

Jak w założenia Galerii wpisuje się najnowsza wystawa „Si On. Czarodziejska kobieta i inne opowieści"?

Si On urodziła się w Korei Południowej, gdzie ukończyła Uniwersytet Mokwon z tytułem licencjata. Pracę magisterską i doktorską obroniła na Uniwersytecie Sztuk Pięknych w Kioto, a po pobycie w Japonii i następnie w Nowym Jorku, przeniosła się do Krakowa.

Ekspozycja prezentująca prace koreańskiej artystki Si On będzie czynna od 22 kwietnia. – Wystawa „Si On. Czarodziejska kobieta i inne opowieści" dobrze wpisuje się w program Bunkra Sztuki, który koncentruje się na aktualnych praktykach artystycznych i doświadczeniu widza, a nie na porządkowaniu sztuki według historycznych kategorii. Istotny jest dla nas kontekst lokalny – Si On od kilku lat mieszka i pracuje w Krakowie, więc jej obecność w Bunkrze nie jest jedynie zaproszeniem międzynarodowej artystki, ale także pokazaniem twórczości rozwijającej się tu, na miejscu – komentuje Delfina Jałowik, dyrektorka Galerii Bunkier Sztuki.

Prace Si On będą prezentowane w Krakowie po raz pierwszy. Artystka oraz osoby zaangażowane w powstanie wystawy zapraszają do świata sztuki bezkompromisowej, pełnej odwagi, a zarazem humoru i dystansu do siebie

SIONOIDY O RÓŻNYCH ROZMIARACH

Zaproszenie do kuratorowania wystawy w tak ważnym dla polskiej sztuki miejscu przyjęła dobrze znana pisarka Dorota Masłowska.

„Nie sposób nie zauważyć, że bohaterki tych obrazów to SiOnoidy. Zaludniają ten świat pod różnymi pozorami, jakby artystka wysyłała legiony walecznych, niezłomnych siebie na wielką wojnę. Możemy sobie wyobrazić, że ta zaczyna się już w momencie, gdy malarka o posturze Calineczki staje przed gigantycznym, przeskalowanym płótnem. Sam proces twórczy to w tym wypadku nierówne fizyczne starcie z obiektem przytłaczająco większym, wymagające [...] przekroczenia siebie i ograniczeń niewielkiego kobiecego ciała. W efekcie wytacza ono z siebie mocne, bezwzględne, pełne zaczepnej energii własne wizerunki, niejako próbując się przez nie rozrosnąć, rozmnożyć siebie; przydać sobie kłów i pazurów. Poprzez sztukę jak przez magiczne zaklęcie stać się olbrzymką, potworzycą, ogrką, smoczycą, kariatydą, Chrystuską ze Świebodzina" – pisze w tekście kuratorskim Dorota Masłowska.

Prace Si On będą prezentowane w Krakowie po raz pierwszy. Jest to pierwsza wystawa indywidualna Si On w Krakowie. Artystka oraz osoby zaangażowane w powstanie wystawy zapraszają do świata sztuki bezkompromisowej, pełnej odwagi, a zarazem humoru i dystansu do siebie.

– Nie ma jednego klucza interpretacyjnego do tych prac. Są niezwykle intensywne, a ich poszczególne warstwy i detale odsłaniają się dopiero w uważnej obserwacji. Budowane z fragmentów tkanin, ubrań i przedmiotów tworzą świat nadmiaru, który bliższy jest doświadczeniu niż linearnej opowieści. W tym sensie dobrze odpowiadają na kierunek instytucji, która stawia na bezpośredni kontakt widza z dziełem – mówi Delfina Jałowik.

Dodaje, że twórczość Si On może inspirować do rozmów. – Jak dziś patrzymy w rzeczywistości nadmiaru obrazów i bodźców? W jaki sposób osobiste doświadczenie może zostać przetworzone w język wizualny? To także refleksja nad tożsamością jako procesem: zmiennym, niejednoznacznym, budowanym z wielu warstw.

• **Si On, Ur So Pretty I, 2024 rok** FOT. REPRODUKCJA RAFAŁ SOSIN / BUNKIER SZTUKI

• **Si On, The Observer, 2022 rok**
FOT. REPRODUKCJA RAFAŁ SOSIN / BUNKIER SZTUKI

WOJOWNICZKA-BULIMICZKA I MATKA-OPIEKUNKA

Dorota Masłowska pisze o twórczości Si On tak:

„Cielesność w nieunikniony sposób determinuje los kobiety [...] paradoksalnie to stawanie się większą jest niepożądane, a zmniejszanie się uznawane jest za sukces, za zwycięstwo nad niefortunną, słabą kobiecą fizycznością. Triumf w bezustannej walce o bycie adorowaną [...]. Odwrotnie do tej tendencji, Si On rośnie na swoich obrazach, przeżywając swoje alternatywne fizyczne istnienia jako wszechmocnej, walecznej olbrzymki: wojowniczki-bulimiczki (Big Girl), matki-opiekunki (Nursing) czy polskiej królo-księżniczki (Kill Kill Kill)".

Prace koreańskiej artystki zobaczymy już niebawem – wernisaż wystawy zespół Bunkra zaplanował na 22 kwietnia. Koordynatorką ekspozycji jest Joanna Sewielska, za aranżację odpowiada Michał Sroka, a za identyfikację wizualną Renata Motyka.

Wystawę „Si On. Czarodziejska kobieta i inne opowieści" można oglądać od 22 kwietnia do 31 sierpnia w Galerii Bunkier Sztuki (plac Szczepański 3a). Galeria jest czynna od wtorku do niedzieli w godz. 11-19. Ostatnie wejście na wystawę możliwe jest 30 minut przed zamknięciem. Szczegółowe informacje o ekspozycji znajdziemy na stronie bunkier.art.pl. 1KR

eprasa.pl 181c5a0c86

CO JEST GRANE

19. Festiwal Muzyki Filmowej

Emily w Krakowie?

Pokaz kultowego filmu millenialsów „Harry Potter i Kamień Filozoficzny" z orkiestrą na żywo, ścieżka dźwiękowa z serii „Emily w Paryżu", „Biały Lotos" czy „Bridgertonowie", gość specjalny – James Newton Howard – prosto z Hollywood. Tak zapowiada się 19. Festiwal Muzyki Filmowej.

• **Podczas 19. edycji Festiwalu Muzyki Filmowej odbędzie się Międzynarodowa Gala Seriali. W programie m.in. muzyka na żywo z serialu „Biały Lotos"** FOT. MATERIAŁY PRASOWE FESTIWALU MUZYKI FILMOWEJ

Marta Gruszecka

Widzowie nie wyobrażają już sobie filmu czy serialu bez wciągającej muzyki. Ścieżka dźwiękowa jest od wielu lat równoprawną bohaterką opowieści z dużego czy małego ekranu, wywołuje skrajne emocje, prowadzi narrację, sprawia, że historię pamiętamy o wiele dłużej.

Muzyka filmowa ma też magiczną moc przywoływania obrazów – kiedy słyszymy jakiś utwór wykorzystany w filmie czy serialu, błyskawicznie widzimy też konkretną scenę i przypominamy sobie sytuację, w jakiej znaleźli się bohaterowie.

„ALCHEMIA KINA PORYWA NAS"

Organizatorzy Festiwalu Muzyki Filmowej, jednego z flagowych festiwali na kulturalnej mapie Krakowa, doskonale zdają sobie sprawę z roli muzyki w kinie.

– W połączeniu dźwięku i obrazu kryje się czarodziejska moc. Niezwykła alchemia kina porywa nas, kiedy brzmienie orkiestry pulsuje razem z opowieścią na ekranie. Kiedy John Williams uwodzi nas dźwiękami czelesty i smyczków, przestajemy się zastanawiać, jakiego rodzaju komputerowa iluzja wprawiła w ruch magiczne miotły. Kiedy powstawał Festiwal Muzyki Filmowej w Krakowie, kompozytorzy ścieżek dźwiękowych byli postrzegani głównie jako rzemieślnicy pracujący w zaciszu studiów nagraniowych. Dziś występują na największych scenach świata, na równi z gwiazdami pop, a ich koncerty gromadzą dziesiątki tysięcy fanów – mówi Agata Grabowiecka, dyrektorka artystyczna FMF, która po raz pierwszy jest odpowiedzialna za program festiwalu.

Wybrane przez nią propozycje repertuarowe trafią zapewne do kilku pokoleń. – Ta edycja FMF-u będzie celebracją czaru muzyki filmowej w rozmaitych postaciach: od ścieżek dźwiękowych klasycznego fantasy („Harry Potter") po współczesne seriale. Od wspomnień zaklętych w jazzowych melodiach, poprzez iluzję dźwięku przestrzennego, aż po hollywoodzki urok Jamesa Newtona Howarda. Program 19. FMF-u rozpięty będzie pomiędzy dwiema galami, które reprezentują dwie siły napędowe wydarzenia: tradycję i nowoczesność. W poszukiwaniu tego, co dziś najciekawsze w muzyce filmowej, zwrócimy się do przebogatego świata seriali. To tutaj, na terytorium telewizji i platform streamingowych kompozytorzy rozwijają dziś skrzydła, korzystając z wielkich możliwości produkcyjnych. Inspirują się przy tym coraz ciekawszymi rozwiązaniami narracyjnymi – zauważa dyrektorka.

MUZYKA Z MAŁEGO EKRANU

Muzyki z najgłośniejszych seriali ostatniego sezonu posłuchamy podczas Międzynarodowej Gali Seriali FMF (16 maja, Tauron Arena Kraków). Repertuar pozwoli nie tylko poczuć emocje ulubionych bohaterów, lecz również poznać klimat mniej znanych, a inspirujących produkcji.

– Koncert dostarczy mnóstwa wrażeń: od smyczkowych uniesień („Pingwin" Micka Giacchino), przez inspiracje folkowe („Yellowstone" z udziałem samego kompozytora Briana Tylera), zachwycające połączenia instrumentów etnicznych („Biały Lotos" – tu kolejny gość: Cristobal Tapia de Veer), aż po czyste wzruszenia w postaci chóralnej wersji „Fragile" Stinga (wstrząsający serial „Dojrzewanie"). Nie zabraknie też najgorętszych polskich seriali i prezentacji rodzimych twórców – wymienia dyrektorka.

Kompozycje wykonają: Orkiestra Akademii Beethovenowskiej, Chór Pro Musica Mundi, Chór Chłopięcy i Dziewczęcy Filharmonii Krakowskiej oraz soliści: Justyna Święs i Marcin Masecki. Nad całością będzie czuwał belgijski dyrygent i kompozytor Dirk Brossé.

Łukasz Łoziński z KBF dodaje, że w gali weźmie udział wielu gości specjalnych. – Szereg twórców wyróżnianych prestiżowymi nagrodami, m.in. Emmy czy Grammy osobiście dogląda prób i dba o każdy szczegół. Na gali będą obecni m.in. Mick Giacchino (kompozytor muzyki do serialu „Pingwin" czy „VisionQuest"), Brian Tyler (twórca muzyki do „Yellowstone") i Cristobal Tapia de Veer (autor muzyki do serialu „Biały Lotos"). FMF to jedno z niewielu wydarzeń, które tak mocno koncentruje się na twórcach muzyki filmowej i serialowej, pozwala im wyjść z cienia reżyserów czy aktorów i daje im okazję do realnego spotkania z publicznością – czy to podczas koncertów czy Forum Audiowizualnego w Pałacu Potockich przy Rynku Głównym 20. Dla publiczności to z kolei jedna z niewielu okazji, by zobaczyć tych artystów na żywo i lepiej poznać ich wrażliwość.

Kiedy powstawał Festiwal Muzyki Filmowej w Krakowie, kompozytorzy ścieżek dźwiękowych byli postrzegani głównie jako rzemieślnicy pracujący w zaciszu studiów nagraniowych. Dziś występują na największych scenach świata, a ich koncerty gromadzą dziesiątki tysięcy fanów

AGATA GRABOWIECKA
dyrektorka artystyczna FMF

JAK HARRY POTTER ZACZAROWAŁ MILLENIALSÓW

Miłośnicy magii, wychowani na serii książek o Harrym Potterze, mogą odliczać dni do pokazu filmu, który 25 lat temu rozkręcił „Potteromanię". Na wielkim ekranie zadebiutowali wówczas Daniel Radcliffe (Harry Potter), Rupert Grint (Ron Weasley) i Emma Watson (Hermiona Granger), którzy na wiele lat stali się idolami pokolenia tzw. millenialsów.

Muzykę do pierwszej części sagi – „Harry Potter i Kamień Filozoficzny" autorstwa Johna Williamsa, wykonają na żywo Orkiestra i Chór Filharmonii Krakowskiej. Na koncert w ramach Harry Potter™ Film Concert Series 17 maja do Tauron Areny Kraków zapraszają FMF oraz Cine-Concerts, we współpracy z Warner Bros. Discovery Experiences.

JAMES NEWTON HOWARD WE WŁASNEJ OSOBIE

Co jeszcze w programie FMF? Szczęśliwcy, którym udało się kupić bilety, będą mogli na żywo posłuchać muzyki autorstwa jednego z najbardziej rozchwytywanych hollywoodzkich kompozytorów, Jamesa Newtona Howarda. Artysta przyjął zaproszenie FMF i 14 maja w Centrum Kongresowym ICE Kraków osobiście poprowadzi Orkiestrę i Chór Filharmonii Krakowskiej oraz Chór Chłopięcy i Dziewczęcy Filharmonii Krakowskiej.

Festiwalowym eksperymentem będzie program Alter FMF Immersive Experience (15 maja, Teatr Łaźnia Nowa), podczas którego nagrodzony Oscarem niemiecki kompozytor i pianista Volker Bertelmann zagra na fortepianie preparowanym. Najnowsze utwory zaprezentuje pod pseudonimem Hauschka i to w przestrzeni zaaranżowanej tak, by dźwięk otaczał słuchaczy ze wszystkich stron.

Nowym formatem festiwalu będzie Gala Nagród FMF w Teatrze im. Juliusza Słowackiego, podczas której swingową oprawę muzyczną zapewni big band pod batutą Janusza Stokłosy.

MAGIA MUZYKI FILMOWEJ DOSTĘPNA DLA KAŻDEGO

Organizatorzy podkreślają, że starają się działać w duchu kultury dostępnej – dzięki współpracy z Fundacją Kultury bez Barier film zostanie pokazany z audiodeskrypcją, tłumaczeniem filmu na PJM oraz pętlą indukcyjną oraz że po terenie koncertu będą mogły poruszać się osoby na wózkach.

Dostępność dotyczy też cen – w przypadku Międzynarodowej Gali Seriali FMF wahają się one między 60 a 220 zł, zaś za projekcję filmu „Harry Potter i Kamień Filozoficzny" z muzyką na żywo zapłacimy od 60 do 250 zł (dzieciom do 10. roku życia przysługuje zniżka -50%). Twórcy FMF uwzględniają zniżki dla posiadaczy Karty Karty Krakowskiej, Karty Dużej Rodziny i Krakowskiej Karty Rodzinnej.

Organizatorami Festiwalu Muzyki Filmowej w Krakowie są: Miasto Kraków, KBF, RMF Classic. Współorganizatorem koncertu Magia Jamesa Newtona Howarda jest Filharmonia im. Karola Szymanowskiego w Krakowie. Partnerem Głównym Gali Nagród FMF jest Stowarzyszenie Autorów ZAIKS. ●

19. Festiwal Muzyki Filmowej odbędzie się między 13 a 17 maja w Krakowie. Szczegółowy program i bilety na wybrane wydarzenia są dostępne na stronie fmf.fm

eprasa.pl 181c5a0c86

CO JEST GRANE

Mastercard OFF CAMERA po raz 19.

Serce niezależnego kina bije w Krakowie

Ponad sto filmów w repertuarze, spotkanie z reżyserem Jimem Sheridanem, laureatem nagrody „Pod Prąd", dwa konkursy z wysokimi nagrodami i rozmowy z gwiazdami. Do 19. Międzynarodowego Festiwalu Kina Niezależnego Mastercard OFF CAMERA, najważniejszego święta filmowego w roku, zostało kilka dni.

Marta Gruszecka

Festiwal Mastercard OFF CAMERA w ubiegłym roku oficjalnie wkroczył w dorosłość. Osiemnasta edycja święta kina niezależnego przyniosła niezapomniane odwiedziny, m.in. Mii Wasikowskiej, która odebrała nagrodę „Pod Prąd"; burzliwe obrady jury Konkursu Głównego „Wytyczanie drogi" pod przewodnictwem Agnieszki Smoczyńskiej, które Krakowską Nagrodę Filmową im. Andrzeja Wajdy i 25 tys. dolarów przyznało „Pierce" w reżyserii Nelicii Low. A także ponad 200 pokazów filmowych w kilku miejscach Krakowa.

JAKIE KINO WYTYCZA DROGĘ?

W ramach 19. edycji Mastercard OFF CAMERA organizatorzy nie zwalniają – festiwalowy program obejmie ponad dwieście pokazów ponad stu tytułów w dziesięć dni; sześć sekcji tematycznych, cztery kina plenerowe (w Miasteczku Filmowym przy Galerii Krakowskiej, na Placu Szczepańskim, na Rynku Podgórskim oraz w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego) oraz dwa konkursy z wysokimi nagrodami.

Pierwszym z nich jest wspomniany Konkurs Główny, „Wytyczanie drogi". O nagrody walczy w nim co roku dziesięć najciekawszych filmów z całego świata, w tym jeden polski.

– Cieszę się, że w tym roku widzowie Mastercard OFF CAMERA będą mieli okazję jako pierwsi w Polsce zobaczyć filmy tak różnorodne kulturowo i geograficznie. Od egipskiego debiutu z komediowymi akcentami, w którym pierwsze skrzypce gra... lodówka, przez grecką, niemal mityczną, dystopijną opowieść o odwiecznych mechanizmach władzy, chorwacki film o konflikcie dwóch sióstr, odsłaniającym absurdy rodzinnych waśni, do produkcji prosto z Quebecu o emancypacyjnej mocy niespodziewanej relacji między sex workerką a jej klientem z niepełnosprawnością. Wszystkie te tytuły stawiają niewygodne pytania, nie dają łatwych odpowiedzi, ale przede wszystkim – wciągają widzów w oryginalne fabularnie i estetycznie historie – podkreśla Grzegorz Stępniak, dyrektor artystyczny Mastercard OFF CAMERA.

Polskim kandydatem do nagrody w konkursie jest film „Nie ma duchów w mieszkaniu na Dobrej" w reż. Emi Buchwald.

W ŚWIECIE MAGII I MIECZA. NAJLEPSZE POLSKIE KINO

O 100 tys. złotych w Konkursie Polskich Filmów Fabularnych rywalizują twórcy z Polski. Zaproszone do niego filmy to najciekawsze produkcje z ostatniego roku. Do tej edycji konkursu selekcjonerzy wybrali dziesięć tytułów, które prezentują dużą różnorodność gatunkową.

– Zmierzymy się z rodzinnymi tajemnicami w filmie „Klarnet" (reż. Tola Jasionowska), gdzie stary instrument prowadzi bohaterkę do wymazanej historii, oraz wejdziemy w świat magii i miecza w produkcji „LARP. Miłość, trolle i inne questy" (reż. Kordian Kądziela). O różnych obliczach kobiecości z dużą czułością opowiadają „Miłe kobiety" (reż. Maria Wojtyszko, Jakub Krofta), podczas gdy „Pojedynek" (reż. Łukasz Palkowski) przenosi nas w rok 1939, serwując psychologiczną grę między polskim pianistą a majorem NKWD. Współczesne dylematy i namiętności odnajdziemy w „Trzech miłościach" (reż. Łukasz Grzegorzek), a poruszający portret rodziny wystawionej na próbę nakreśli „Brat" (reż. Maciej Sobieszczański). Na uwagę zasługuje surrealistyczna podróż brytyjskiej profesor Andrews w filmie „Zima pod znakiem Wrony" (reż. Kasia Adamik), opartym na prozie Olgi Tokarczuk. Odważną refleksję nad wiarą i od-kupieniem przyniosą „Ministranci" (reż. Piotr Domalewski), a o resocjalizacji i kontroli opowie zrealizowany po angielsku „Dobry chłopiec" (reż. Jan Komasa). Program konkursowy domyka „Wielka Warszawska" (reż. Bartłomiej Ignaciuk) – wciągająca opowieść o marzeniach dżokeja i korupcji u progu wielkich zmian ustrojowych w Polsce – wymienia dyrektor artystyczny.

W ramach 19. edycji Mastercard OFF CAMERA organizatorzy nie zwalniają – festiwalowy program obejmie ponad dwieście pokazów ponad stu tytułów w dziesięć dni; sześć sekcji tematycznych, cztery kina plenerowe oraz dwa konkursy z wysokimi nagrodami

• **Kino plenerowe podczas festiwalu Mastercard OFF Camera** FOT. ROBERT SŁUSZNIAK

Nagrody otrzymają też najlepsza aktorka i najlepszy aktor oraz wschodząca gwiazda kina za najlepszy debiut w filmie pełnometrażowym (Mastercard Rising Star).

W ROLI GŁÓWNEJ: GINKGO BILOBA

Oprócz tradycyjnych konkursów, na festiwalowym ekranie zobaczymy filmy zaproszone do sekcji specjalnych. Nowością 19. edycji Mastercard OFF CAMERA będą Nastoletnie Dramaty – sekcja przyglądająca się burzliwemu okresowi dorastania, Polityczne Fikcje – kino obnażające mechanizmy działania władzy, Sprawy Kryminalne – dla widzów o mocnych nerwach oraz W pewnym wieku – o dojrzałości widzianej z różnej perspektywy. Repertuar sekcji specjalnych uzupełnią te, które krakowska publiczność doskonale zna – Amerykańscy Niezależni i Festiwalowe Hity.

Wysoką frekwencją cieszą się co roku pokazy w kinie plenerowym oraz spotkania z twórcami po pokazach konkursowych. W tym roku również ich nie zabraknie – w Ogrodzie Botanicznym krakowscy widzowie przedpremierowo zobaczą m.in. nagrodzony na festiwalu w Wenecji film węgierskiej reżyserki Ildikó Enyedi „Milcząca przyjaciółka".

Co przewrotne, akcja opowieści rozgrywa się w... ogrodzie botanicznym, a jego głównym bohaterem jest ginkgo biloba, czyli miłorząb japoński. Lepszej lokalizacji na pokaz „Milczącej przyjaciółki" organizatorzy Mastercard OFF CAMERA i GUTEK FILM nie mogli wymyślić.

JIM SHERIDAN IDZIE „POD PRĄD"

Podczas każdej edycji dyrekcja Mastercard OFF CAMERA wręcza prestiżową nagrodę „Pod Prąd", przyznawaną wybitnym twórcom kina. W tym roku do grona laureatów dołączy irlandzki reżyser Jim Sheridan, legenda światowej kinematografii, którego filmy aż szesnastokrotnie były nominowane do Oscara.

– Twórczość Jima Sheridana przeszła już do historii kina, a równocześnie wciąż inspiruje kolejne pokolenia filmowców. Bardzo cieszę się, że to on jest w tym roku laureatem Nagrody Pod Prąd, którą przyznajemy artystom konsekwentnie podążającym własną ścieżką, na przekór i wbrew modzie oraz trendom. Równocześnie to reżyser, scenarzysta i producent ciekawy rzeczywistości, od lat wspierający największe talenty ze swojej ojczyzny – argumentuje Grzegorz Stępniak, dyrektor artystyczny Mastercard OFF CAMERA.

Dodaje, że najnowszy film artysty, „Werdykt", uczestnicy festiwalu będą mogli zobaczyć w Krakowie przedpremierowo. Poza Jimem Sheridanem, do Krakowa przyjadą też znani i lubiani polscy aktorzy i polskie aktorki, których widzowie będą mogli zobaczyć na wielkim ekranie, ale i na spotkaniach Q & A. ●

19. Międzynarodowy Festiwal Kina Niezależnego Mastercard OFF CAMERA odbędzie się między 24 kwietnia a 3 maja. Szczegółowy harmonogram projekcji filmowych, informacje o pokazach specjalnych i biletach są dostępne na stronie offcamera.pl.

1KR

eprasa.pl 181c5a0c86

CO JEST GRANE

Teatr Groteska gra dla dorosłych

Akcja na wykopaliskach archeologicznych

Scena eksperymentalna dla dorosłych w Teatrze Groteska? Takie plany na wiosnę ma zespół Karola Suszczyńskiego. Premiera „Przemian" w reżyserii Natalii Sakowicz-Cempury na inaugurację nowej sceny 18 kwietnia.

Marta Gruszecka

Po marcowej premierze „Witrażowianek Stasia Wyspiańskiego" w reżyserii Honoraty Mierzejewskiej-Mikoszy, Teatr Groteska otwiera drzwi widzom dorosłym. Spektakl „Przemiany" ma zainaugurować działalność sceny eksperymentalnej.

Na styku obrazu, dźwięku i ciała

Akcja sztuki rozgrywa się na wykopaliskach archeologicznych. Grupa archeolożek i archeologów z uporem poszukuje cennych znalezisk, niestety niesprzyjające warunki znacznie tę pracę utrudniają.

– W tej odizolowanej społeczności napięcia pojawiają się szybciej niż odkrycia. Brak znalezisk, wyczerpanie i narastająca frustracja stopniowo odsłaniają rysy w relacjach, prowadząc bohaterów do punktu, w którym przeszłość zaczyna niepokojąco rezonować z ich teraźniejszością – zdradzają twórcy.

Ważną rolę w „Przemianach" odegrają ruch i dźwięk. – Codzienne czynności: kopanie, przesiewanie i mierzenie zyskują wymiar rytuału, a przestrzeń wykopalisk stopniowo zmienia się w miejsce intensywnego doświadczenia zbiorowego. Z czasem spod ziemi zaczynają wyłaniać się artefakty, które w zaskakujący i niejednoznaczny sposób odbijają doświadczenia bohaterów, ich kryzysy oraz momenty przełomowe, jakby materia przeszłości przechowywała echa ich własnych historii. Spektakl wykorzystuje środki teatru formy, ruchu oraz muzyki i buduje wielowarstwowe doświadczenie sceniczne, w którym znaczenie powstaje na styku obrazu, dźwięku i ciała – zapowiada Natalia Sakowicz-Cempura, reżyserka „Przemian".

• **Teatr Groteska inauguruje działalność sceny eksperymentalnej. Pierwszą premierą w jej ramach będą „Przemiany", spektakl dla dorosłych w reżyserii Natalii Sakowicz-Cempur** FOT. B. ROPSKI

Spektakl wykorzystuje środki teatru formy, ruchu oraz muzyki i buduje wielowarstwowe doświadczenie sceniczne, w którym znaczenie powstaje na styku obrazu, dźwięku i ciała

NATALIA SAKOWICZ-CEMPURA
reżyserka „Przemian"

Archeolodzy w pułapce

Twórców interesuje również motyw transformacji – zastanawiają się, czym jest we współczesnej rzeczywistości przemiana. Koniecznością, impulsem do zmiany, a może pułapką?

– „Przemiany" dialogują zarówno z codziennymi wyobrażeniami o kryzysie, jak i z mitologicznymi narracjami zaczerpniętymi z „Metamorfoz" Owidiusza. Stawiamy pytania o moment przesilenia – o to, co dzieje się wtedy, gdy dotychczasowy porządek przestaje działać, a nowy jeszcze się nie ukształtował. To właśnie w tej szczelinie, pomiędzy „już nie" a „jeszcze nie", rodzi się przestrzeń dla zmiany – niepewna, ryzykowna, ale i pełna potencjału – mówi reżyserka.

W rolach głównych: Paweł Kuźma, Paweł Mróz, Jakub Popławski, Maja Spychaj-Kubacka i Angelika Włoch (gościnnie). Za dramaturgię odpowiada Zuzanna Bojda, scenografię przygotowała Aleksandra Starzyńska, muzykę Maciej Sakowicz-Cempura, a światła Prot Jarnuszkiewicz. Reżyserce asystował Jakub Popławski, spektakl wyprodukowała Anna Ratkowska-Filipowicz, inspicjentem będzie Krzysztof Karaś. Teatr Groteska zaprasza na przedstawienie widzów od 15 lat. ●

Prapremiera spektaklu „Przemiany" 18 kwietnia o godz. 18 w Sali Kopułowej, kolejne pokazy 19 kwietnia oraz 28 i 29 maja. Bilety są dostępne na stronie groteska.pl oraz w kasie teatru.

REKLAMA Kraków/34426453

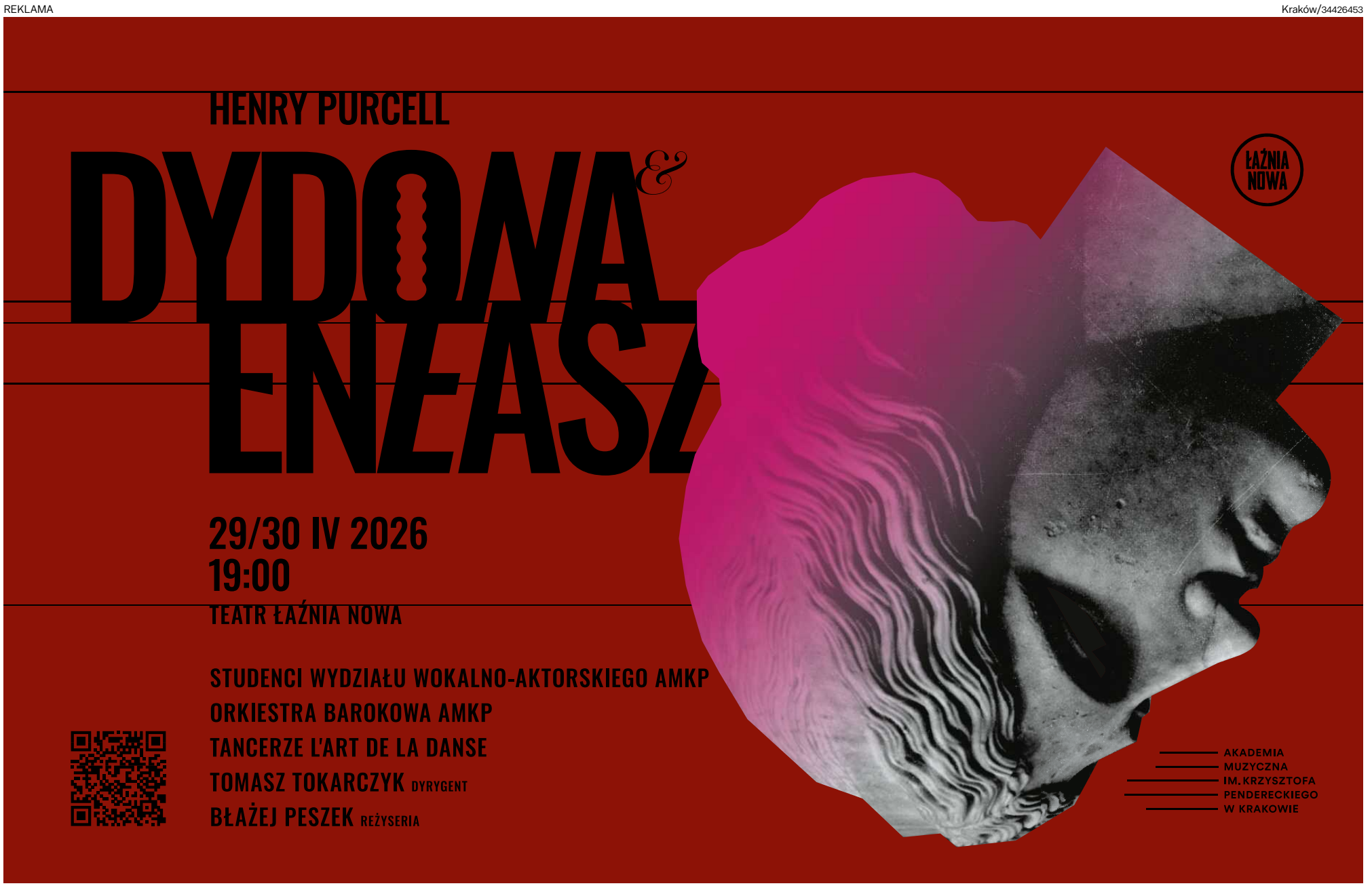

1KR

eprasa.pl 181c5a0c86

CO JEST GRANE

Muzeum Narodowe w Krakowie szuka znaków utraconej wspólnoty

Jak wygląda gotycka Madonna?

Co przedstawiała średniowieczna sztuka, powstająca na terenie Karpat? Skąd pochodzi Krucyfiks Siedmiogrodzki? Wystawę „Gotyk w Karpatach" można oglądać do 9 sierpnia w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie.

Marta Gruszecka

Niemal sto dzieł sztuki z dziesięciu krajów, które w większości nigdy nie były pokazywane publicznie. Takie skarby prezentuje od kilku dni Muzeum Narodowe w Krakowie, w ramach wystawy „Gotyk w Karpatach". Wybrane eksponaty mają przybliżyć zwiedzającym charakter średniowiecznej twórczości, powstającej na terenie Karpat.

Fenomenalna sztuka Karpat

– Wystawa „Gotyk w Karpatach", pokazująca złożony fenomen sztuki późnego średniowiecza w regionie karpackim, to wyjątkowe wydarzenie w historii Muzeum Narodowego w Krakowie. Jest nie tylko jedną z nielicznych wystaw poświęconych sztuce średniowiecza, jakie zorganizowano w ostatnich dekadach w polskich muzeach, ale także pionierskim projektem badawczym, pozwalającym docenić zjawiska artystyczne, które do tej pory nie były szeroko znane i opisywane – komentuje prof. dr hab. Andrzej Szczerski, dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie.

O jakich zjawiskach mowa? Doktor Wojciech Marcinkowski, kurator wystawy, zaproponował, by sztuce dawnej przyjrzeć się z perspektywy euroregionalnej. Nie skupiać się na granicach państw, lecz na tym, co łączy.

• **Wystawę „Gotyk w Karpatach" można oglądać do 9 sierpnia w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie** FOT. KACPER TRZMIEL

Wystawa „Gotyk w Karpatach" jest nie tylko jedną z nielicznych wystaw poświęconych sztuce średniowiecza, jakie zorganizowano w ostatnich dekadach w polskich muzeach, ale także pionierskim projektem badawczym, pozwalającym docenić zjawiska artystyczne, które do tej pory nie były szeroko znane i opisywane

PROF. DR HAB. ANDRZEJ SZCZERSKI
dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie

Wystawę „Gotyk w Karpatach" można oglądać do 9 sierpnia w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie (al. 3 Maja 1). Muzeum jest otwarte od wtorku do niedzieli w godz. 10-18.

– Pokazujemy Karpaty jako obszar artystyczny o utrzymanej ciągłości rozwoju, gdzie jedne dzieła sztuki dawały początek kolejnym. Poprzez odpowiednie zestawienie eksponatów próbujemy wykazać wewnętrzną spójność tego obszaru. Po obu stronach gór działały te same warsztaty, dzieła sztuki przesyłane były z jednej strony masywu górskiego na drugą, w obu kierunkach przenikały też nowe tendencje artystyczne: ujęcia formy, schematy ikonograficzne, konteksty funkcjonalne. Składa się to na perspektywę, którą chciałoby się określić za Zbigniewem Herbertem jako poszukiwanie „znaków utraconej wspólnoty".

Krucyfiks Siedmiogrodzki z Wiednia

Dzieła prezentowane w Muzeum Narodowym w Krakowie przyjechały z dziesięciu krajów: Polski, Czech, Austrii, Słowacji, Węgier i Rumunii oraz z Francji, Belgii, Szwajcarii i Niemiec. To efekt wieloletniego projektu badawczego i współpracy z zagranicznymi muzeami oraz instytucjami kościelnymi.

Jakie eksponaty zobaczymy? Głównie związane ze sztuką sakralną, m.in. popiersie, będące jedynym zachowanym fragmentem Krucyfiksu Ostrzyhomskiego, rzeźbę św. Jana Chrzciciela z Roades autorstwa Wita Stwosza młodszego, a także Chrystusa Frasobliwego Mistrza Pawła z Lewoczy, z Konkatedry św. Mikołaja w Preszowie.

– Z kościoła Franciszkanów w Wiedniu na wystawę pozyskano słynny Krucyfiks Siedmiogrodzki, który, sprowadzony w dobie baroku z Sybina do stolicy cesarstwa, stał się tam najważniejszym przedmiotem kultu. Szczególnym akcentem jest obecność Madonny z Użhorodu, wypożyczonej z paryskiego Luwru. Na wystawie zobaczymy też obrazy tablicowe, rzeźby w drewnie i w kamieniu. Dopełnienie stanowi dokumentacja fotograficzna obiektów nieprzenośnych – malowideł ściennych, rzeźb architektonicznych, a także tych obiektów, których stan techniczny nie pozwolił na przewiezienie do Krakowa – mówi dr Wojciech Marcinkowski.

„Gotyk w Karpatach" to jednak nie tylko sztuka sakralna. – Pokazujemy także dzieła, odnoszące się do upamiętniania wydarzeń historycznych, konkurujących z sobą władców czy codziennego życia ludzkich wspólnot. Muzeum Narodowe w Krakowie, znajdujące się w jednym z centrów regionu, jest miejscem szczególnie predestynowanym do prezentacji najważniejszych osiągnięć artystycznych tej części Europy, podkreślając tym samym złożoność dziedzictwa, do którego odwołuje się w swojej współczesnej działalności – podsumowuje prof. dr hab. Andrzej Szczerski, dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie.

Koordynatorką wystawy jest Katarzyna Pawłowska (przy współpracy dr Štefana Valáška), za projekt aranżacji odpowiadają dr Adam Orlewicz, Agata Rościszewska oraz Danjel Stelmach. ●

Taniec współczesny w debacie publicznej

„Rollercoaster" emocji w Cricotece

Czy taniec może reagować na napięcia współczesnego świata? Być głosem w debacie publicznej? „Głośniej!" to hasło „Rollercoastera", festiwalu organizowanego przez Cricotekę i Krakowski Teatr Tańca, który ma podkreślać polityczną i społeczną siłę choreografii.

W raporcie dotyczącym obecności tańca w mediach i dyskursie publicznym, opublikowanym w 2025 roku przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca, „Rollercoaster" – program organizowany przez Cricotekę i Krakowski Teatr Tańca – zajął pierwsze miejsce. Eksperci uznali go za jedną z najbardziej medialnych propozycji w Polsce.

Przez osiem lat pod szyldem programu odbyło się ponad sto spektakli, wykładów, warsztatów, pokazów filmowych czy wystaw, które obejrzało kilka tysięcy osób. Poprzez tak różnorodne propozycje organizatorzy festiwalu chcą zwiększać widoczność tańca współczesnego w Polsce.

Tegoroczna, dziewiąta edycja, mówi o tym jeszcze „Głośniej!" – właśnie to hasło jest motywem przewodnim zaplanowanego na kilka miesięcy „Rollercoastera".

• **„A.I." zespołu Dekkadancers odważnie zabiera głos w sprawie relacji człowieka z technologią i zagrożeń wynikających z oddania podmiotowości algorytmom** FOT. OŚRODEK DOKUMENTACJI SZTUKI TADEUSZA KANTORA CRICOTEKA

Taniec, który mówi o konfliktach

– Dziewiąta odsłona programu to wzmocnienie głosu tańca współczesnego w debacie publicznej oraz podkreślenie jego politycznego, społecznego i kulturowego potencjału. Taniec stanie się narzędziem manifestowania stanowisk, emocji i diagnoz, dotyczących współczesności. Interesować nas będą choreografie, które zabierają głos w ważnych sprawach, które nie boją się mówić o konfliktach, napięciach, przemianach światopoglądowych czy kryzysach dotykających zbiorowości. „Głośniej!" to również zaproszenie do afirmowania różnorodności i wzmacniania perspektyw, które są w przestrzeni publicznej marginalizowane lub zagłuszane. Poprzez program chcemy wyeksponować prace artystek i artystów, którzy posługują się ruchem jako narzędziem krytyki, oporu, ale też jednoczenia społeczności. Zależy nam na spektaklach, które podejmują dialog z tematami tożsamościowymi oraz tymi dotyczącymi kondycji współczesnego człowieka – tłumaczą kuratorzy programu, Eryk Makohon i Paweł Łyskawa.

Głos ludzki kontra algorytmy

„Rollercoaster" trwa kilka miesięcy – zaczyna się wiosną, na finałowe pokazy zaprasza jesienią. W tegorocznym repertuarze będą zarówno przedstawienia polskie, jak i zagraniczne.

– Spektakle będą wydobywać na powierzchnię to, co niewygodne, pomijane, uciszane lub ukrywane. Artyści i artystki odważnie otworzą przestrzeń na głosy dotąd marginalizowane: performerki odzyskujące sprawczość i demaskujące opresyjne wzorce, wpisane w tradycję baletu („Kocham balet", 27 września), a także bohaterki klasycznego kanonu operowego, przepisywane na nowo tak, by mogły mówić pełnią własnej mocy („opera.exe", 31 maja). Program odsłoni również pęknięcia współczesności – napięcia między człowiekiem a technologią, gdzie głos ludzki mierzy się z dominacją algorytmów („A.I.", 7 czerwca) – wymieniają kuratorzy.

Poza spektaklami ważną częścią repertuaru będą debaty, które mają podkreślić społeczny i polityczny wymiar „Rollercoastera". Pierwszą z nich, poświęconą widoczności tańca oraz strategiom jej budowania (zarówno na poziomie lokalnym, jak i międzynarodowym), zaplanowano na 31 maja. ●

Marta Gruszecka

Szczegółowy program i bilety na „Rollercoaster" są dostępne na stronie cricoteka.pl.

1KR

eprasa.pl 181c5a0c86

wyborcza

WROCŁAW TYGODNIK

Piątek, 17 kwietnia 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich**

wroclaw.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: wroclaw@wyborcza.pl

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

prof. Elżbieta Wojaczyńska:

Kuchnia molekularna zachwyca smakiem

▶ 4-5

Stacja Turystyczna Orle

Uciekłem spod topora

Stacja Turystyczna Orle w Górach Izerskich to popularne miejsce turystyczne. Od ponad 30 lat schroniskiem zarządza Stanisław Kornafel. Od marca 2025 roku – bez umowy dzierżawy z właścicielem, czyli Lasami Państwowymi. Te zdecydowały się nie przedłużać kontraktu, ale Kornafel nie chce stacji oddać. ▶ 12

Bystrzyca Kłodzka

„Dobry chłopak" z karabinem

Bardzo ciepły charakter – opisuje Borysa B. mężczyzna z Osiedla Szkolnego. Mieszkańcy Bystrzycy Kłodzkiej nie wierzą w to, że z premedytacją zabił 26-latka. Tymczasem prokuratura poinformowała, że podejrzany w momencie zatrzymania miał już spakowane torby.
▶ 6

Trasa W-Z we Wrocławiu

Będzie jak La Rambla?

– 25 lat debaty to wystarczająco długi czas, żeby przejść do rzeczywistych działań. Najgorsze, co może się stać, to nie zmieniać niczego, bo obecna sytuacja z ulicą Kazimierza Wielkiego po prostu szkodzi Wrocławiowi – mówi Marek Karabon. Rozmowa z działaczem Towarzystwa Upiększania Miasta Wrocławia.
▶ 8-9

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl 181c5a0c86

„Putin nie będzie zdolny do zaatakowania nas do końca dekady”

Radosław Sikorski: Nie zmarnujmy tego czasu

NATO 3.0 to może być NATO, w którym USA nadal dostarczają odstraszania nuklearnego, strategicznych zdolności, a cała reszta jest europejska. Z tym by się dało żyć i Stany mówią nam o tym uczciwie – mówił minister MSZ we Wrocławiu.

Hubert Głuch

Wicepremier i minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski wygłosił wykład inaugurujący konferencję East x West Forum we Wrocławiu. Tematem był „Nowy stary ład”. Przemawiał 8 kwietnia w Auli Leopoldyńskiej UWr.

– Jestem pod wrażeniem tej sali. Czuję się nie jak minister, ale jak biskup – zażartował Sikorski. I przeszedł do swojej „homilii”: – Jestem pasjonatem historii i wiem z doświadczenia, że często szukamy momentu, który zmienia bieg dziejów. I zwykle zmiana następuje pod wpływem wielu czynników łącznie doprowadzających do przełomu.

Tu wicepremier wyliczył zabójstwo Cezara, odkrycie Ameryki, wynalezienie maszyny drukarskiej, powstanie pierwszej linii kolejowej i udany test bomby atomowej.

PUNKT ZWROTNY

Według ministra i nasze czasy przyszli historycy opiszą jako moment wyjątkowy – jako zmianę systemu międzynarodowego. Punktem zwrotnym miałby natomiast być 28 lutego 2026 roku – początek amerykańsko-izraelskich nalotów na Iran.

– Nie jesteśmy jeszcze w stanie powiedzieć, jak długo potrwa ta konfrontacja – chociaż wszyscy uważamy, że bardzo dobrze, że mamy w tej chwili rozejm – i czy ograniczy się do obecnego regionu – mówił Sikorski. – Wojna to jednak nie przyczyna, ale przejaw znacznie gorszego kryzysu. Składa się na niego kilka potężnych procesów, które razem dają skutek rewolucyjny.

Pierwszym czynnikiem jest geopolityka – układ sił, który przestał być stabilny, ponieważ słabsze państwa nie chcą go podtrzymywać, ponieważ nie czują się beneficjentami, a dotychczas dominujące ze względu na coraz mniejsze zasoby. Jako kolejny czynnik Sikorski wskazał na technologię i tempo jej rozwoju. Według ministra rywalizacja o dane i energię staje się polem konfliktu. Ostatnim z czynników są procesy społeczne, które coraz bardziej akceptują użycie siły, a odrzucają dyplomację.

– W czasach, gdy szczególnie potrzebna jest nam współpraca w gronie najbliższych sojuszników, pojedynczy szarlatani przekonują, że lepiej dawać sobie radę w pojedynkę, że lepiej będzie, jak inni też będą samolubni, a my wśród nich. Apeluję więc, nie idźmy za tymi podszeptami – mówił wicepremier.

„PO OWOCACH ICH POZNACIE”

Po wykładzie Radosława Sikorskiego zaplanowano wywiad z ministrem. Poprowadziła go prof. Anna Pacześniak z Instytutu Studiów Europejskich Uniwersytetu Wrocławskiego. Zapytała m.in. o słowa Donalda Trumpa, który zagroził Iranowi, że „zginie cała cywilizacja”.

– Stawia mnie pani w niezręcznej sytuacji, bo Stany Zjednoczone są naszym najważniejszym sojusznikiem, a prezydent Trump ma swój niepowtarzalny styl. Więc odpowiem biblijnie: „po owocach ich poznacie”. Zobaczymy, jaki będzie bilans tej interwencji na Bliskim Wschodzie, i wtedy się okaże, czy ta metoda perswazyjna była skuteczna czy nie – odpowiedział Sikorski.

Opowiedział też o zmianach w NATO. Zdaniem wicepremiera Sojusz się zmieniał: NATO zimnej wojny przekształciło się w NATO postzimnowojenne, w którym działały koalicje chętnych.

– NATO 3.0 to może być NATO, w którym Stany Zjednoczone nadal dostarczają odstraszania nuklearnego, kilku strategicznych zdolności, a cała reszta jest europejska. Z tym, by się dało żyć i Stany Zjednoczone mówią nam o tym uczciwie – przedstawił swoją wizję minister. – Powinniśmy ten czas wykorzystać nie na udawanie, że nic się nie zmienia, tylko na przygotowanie się. Uważam, że Putin nie będzie zdolny do zaatakowania nas do końca dekady. Więc mamy trochę czasu, ale nie wolno tego czasu zmarnować.

O konfliktach zbrojnych Radosław Sikorski mówił też podczas konferencji zorganizowanej dla dziennikarzy, po swoim wystąpieniu w Auli Leopoldina.

– Chyba wszystkim nam zależy, żeby nie tylko Cieśnina Ormuz była otwarta, ale żeby na Bliskim Wschodzie zapanował pokój – mówił minister. Skonfrontowany ze statystykami ofiar z dzisiejszych (8.04.) ataków na Liban, gdzie zginęło ponad 100 osób, oznajmił: – Mam nadzieję, że grzeją się w tej chwili telefony i że zawieszenie broni może jeszcze zostać uruchomione.

Odniósł się też do doniesień o tym, że minister spraw zagranicznych Węgier informował na bieżąco szefa rosyjskiej dyplomacji o rozmowach w UE dotyczących akcesji Ukrainy i Mołdawii.

– No niestety, słyszałem tę rozmowę i ton takiej służalczości mnie zniesmaczył – mówił Sikorski. – Rosja jest państwem, które źle życzy Unii Europejskiej, więc to wszystko, co podejrzewaliśmy o polityce Węgier, okazało się, niestety, prawdą.

Według ministra nasze czasy przyszli historycy opiszą jako moment wyjątkowy – jako zmianę systemu międzynarodowego. Punktem zwrotnym miałby być 28 lutego 2026 r. – początek amerykańsko-izraelskich nalotów na Iran

• **8 kwietnia br., Wrocław, Pl. Uniwersytecki 1, Aula Leopoldina UWr. Wykład ministra MSZ Radosława Sikorskiego na konferencji East x West Forum 2026**

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34416497

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla Dzieci
im. Jana Pawła II prowadzony przez Zgromadzenie
Sióstr Maryi Niepokalanej
tel./fax +48 71 390 68 83 **www.zol-jaszkotle.pl**
Organizacja pożytku publicznego

KRS: 0000242402

Konto dla darczyńców:
44 1240 1994 1111 0010 0866 7031

Niepełnosprawne dzieci czekają na 1,5% **1%** i darowizny, za co już pięknie dziękują !

Sfinansowano z 1,5%

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34430133

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO
JEDNOSTKA BUDŻETOWA GMINY WROCŁAW
ul. Św. Elżbiety 3, 50-111 Wrocław

Informuje:

w dniu **29 kwietnia 2026r.** odbędzie się nieograniczony przetarg ustny na najem lokalu użytkowego przy ul. Ruskiej 10,
w dniu **29 kwietnia 2026r.** odbędzie się nieograniczony przetarg ustny na najem miejsca parkingowego w budynku przy ul. Pomorskiej 51-53 msc nr 9, do parkowania samochodu dla osoby z niepełnosprawnością.

Ogłoszenia o przetargach są dostępne na stronie internetowej:
bip.zzk.wroc.pl. – przetargi na lokale użytkowe

Szczegółowych informacji udziela Dział Lokali Użytkowych Zarządu Zasobu Komunalnego ul. Św. Elżbiety 3, tel. 71 776-24-50, 71 776-24-48, 71 776-24-40.
Na tablicy ogłoszeń przed budynkiem Urzędu Miejskiego Wrocławia pl. Nowy Targ 1/8 oraz w siedzibie ZZK ul. Św. Elżbiety 3, zostały wywieszone następujące wykazy:

Wykazy nr: KU/5/26, KU/6/26 garaży i miejsc parkingowych przeznaczonych do oddania w najem w trybie przetargowym,

Wykaz nr KU/7/26 lokal użytkowy przeznaczony do oddania w najem w trybie przetargowym,

Wykaz nr KU/N/10/26 lokali użytkowych przeznaczonych do oddania w najem w trybie bezprzetargowym,

Wykazy od nr ZZ/10/26 do nr ZZ/15/26 nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę w trybie bezprzetargowym,
Wykaz KM5 – lokalu przeznaczonego do oddania w użyczenie w trybie bezprzetargowym.

1 WR

eprasa.pl 181c5a0c86

NOWY ETAP DYNAMICZNYCH ZMIAN

OdNowa American School of Wrocław

American School of Wrocław pod skrzydłami nowego właściciela – międzynarodowej grupy iSP – wchodzi w nowy etap dynamicznych zmian. Wielkie inwestycje w przestrzenie edukacyjne, nowy program nauczania i prawdziwie globalne standardy – o światowej edukacji rozmawiamy z dyrektorem placówki dr. Pawłem Rogalińskim.

Grupa czteroletnich przedszkolaków uczestniczy w bibliotecznej lekcji czytania

Panie dyrektorze, jak wygląda edukacja w American School of Wrocław?

Wszystkie przedmioty są realizowane w języku angielskim, poza językiem polskim, historią i geografią Polski. Mamy też do wyboru dodatkowy język – niemiecki lub hiszpański. Poza tym oferujemy naukę w programie amerykańskim już od 3 roku życia.

Do kogo American School of Wrocław kieruje swoją ofertę?

Do wszystkich ceniących najwyższej jakości edukację. ASW oferuje naukę w języku angielskim od 1 roku do 18 lat, czyli od żłobka do matury międzynarodowej IB. Poza tym około 60% uczniów szkoły stanowią obcokrajowcy, a 40% – Polacy. Ta proporcja tworzy niezwykle ciekawą mieszankę kulturową. Z jednej strony mamy silną reprezentację polskich uczniów, którzy wnoszą do szkoły lokalną kulturę i język. Z drugiej – dzieci i młodzież z 21 krajów świata. W efekcie powstaje swoista „globalna wioska" – mały świat, w którym uczniowie na co dzień spotykają się z różnymi kulturami, językami i sposobami myślenia.

Wszystkie rodziny skupione wokół ASW łączy świadomość, jak ogromne znaczenie ma dziś edukacja międzynarodowa, biegłość w języku obcym oraz szereg kompetencji, którym w tradycyjnych szkołach często nie poświęca się wystarczającej uwagi. U nas stanowią one ważny element programu.

Wspomniał Pan o kompetencjach. Zatem jakie kompetencje poza perfekcyjną komunikacją w języku angielskim rozwijają uczniowie w takim środowisku?

Jako szkoła iSP prowadzimy m.in. program Life Competencies – szkolący umiejętności potrzebne w radzeniu sobie z codziennymi wyzwaniami, łatwym nawiązywaniu relacji i efektywnym budowaniu kariery w międzynarodowym środowisku. Rodziny często decydują się na naszą szkołę, gdyż to najkrótsza droga na najlepsze światowe uniwersytety. Uczniowie kształtują u nas krytyczne i logiczne myślenie, efektywną komunikację – nie tylko samego mówienia, lecz także rozumienia, do kogo kierują wypowiedź i tego, jak dopasować ją do danej sytuacji. Rozwijają asertywność, umiejętność negocjacji oraz pracy zespołowej. Duży nacisk kładziemy również na elastyczność – zdolność dostosowania się do nowych warunków, środowiska czy wyzwań. Równie ważna jest inteligencja emocjonalna. Uczymy empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności budowania relacji. W wielokulturowym środowisku dzieci i młodzież uczą się rozumienia różnych punktów widzenia, kultur i wartości.

Wielokulturowość jest jednym z wyróżników szkoły – jak przekłada się ona na codzienne doświadczenia uczniów w klasie?

Dla przykładu, podczas zajęć uczniowie często prowadzą dyskusje przypominające model debat znanych z Organizacji Narodów Zjednoczonych. W takich rozmowach uczniowie reprezentują różne punkty widzenia – często wynikające z kultury i doświadczeń ich krajów. Dyskutują na przykład o zmianach klimatu, wylesianiu czy wykorzystaniu paliw kopalnych. Jedne państwa (a tym samym uczniowie) mają w tych sprawach zupełnie inne stanowisko niż inne; rozmowy bywają niezwykle inspirujące. Uczniowie naturalnie stają się ambasadorami swoich kultur i krajów, a jednocześnie uczą się słuchać innych oraz rozumieć odmienne perspektywy. Takie środowisko rozwija empatię, otwartość i zdolność współpracy – kompetencje, które są niezbędne w międzynarodowym świecie.

A w jaki sposób szkoła wspiera uczniów w wyborze dalszej ścieżki edukacyjnej i przygotowaniu do studiów?

American School of Wrocław, jako jedyna szkoła w Polsce, oferuje jednocześnie dwa rozbudowane programy wsparcia w tym zakresie: Future Pathways oraz IB Guidance Counseling. Wspólnie tworzą one bardzo kompleksowy system doradztwa zawodowego przygotowującego uczniów do studiów zarówno w Polsce, jak i za granicą. W tym obszarze działa u nas dwóch specjalistów. Jedna z osób to psycholog wyspecjalizowany we wspieraniu młodzieży w określeniu kierunku dalszego rozwoju. Analizuje ich zainteresowania, predyspozycje czy kompetencje. Na kolejnym etapie do procesu dołącza nasz międzynarodowy doradca zawodowy – Guidance Counselor. Pomaga uczniom wybrać konkretne uczelnie w Polsce lub za granicą. Wspiera ich także w przygotowaniu aplikacji oraz ubieganiu się o stypendia oferowane przez uniwersytety. Nasi uczniowie mogą też korzystać ze zniżek w czesnym na najlepsze uczelnie na świecie, oferowane wyłącznie dla absolwentów szkół iSP.

Od kiedy uczniowie mogą korzystać ze wsparcia szkolnych doradców?

Proces zaczyna się stosunkowo wcześnie. Już w młodszych klasach prowadzone są warsztaty i rozmowy, które pomagają uczniom odkrywać ich zainteresowania, pasje i talenty. Najbardziej intensywna praca rozpoczyna się jednak w liceum – wtedy uczniowie przechodzą z etapu poznawania swoich predyspozycji do bardziej praktycznych działań: wyboru uczelni, przygotowania aplikacji czy planowania kariery akademickiej.

Jak duża jest społeczność szkoły?

Obecnie w szkole uczy się ponad 300 uczniów. Kadra liczy około 90 osób, więc mamy świetny stosunek liczby pracowników do liczby uczniów. Oferujemy też naukę w niewielkich klasach, co pozwala na zapewnienie wysokiej jakości edukacji. Szkoła działa obecnie w dwóch kampusach. Główny znajduje się przy ul. Partynickiej 29-37– tam uczą się najmłodsze dzieci, od żłobka do Grade 5 (klasy piątej szkoły podstawowej). Drugi kampus – mieszczący się przy al. Karkonoskiej 8 – przeznaczony jest dla starszych uczniów – od Grade 6 (szóstej klasy szkoły podstawowej) aż do ostatniej klasy liceum. Realizowane są tam, prócz programu amerykańskiego, IB Middle Years Programme i IB Diploma Programme.

Przed nowym rokiem szkolnym planowane są spore inwestycje w infrastrukturę.

Zgadza się. Do września planujemy przeprowadzić szereg dużych inwestycji o wartości kilku milionów złotych. Już niebawem stworzony zostanie duży ogród przed wejściem głównym, powstaną dwa nowe place edukacyjne dla najmłodszych, zmodernizowana zostanie także kuchnia i szkolna kantyna, a także obszar recepcji. Oprócz tego planujemy wiele inwestycji technicznych oraz nowe, otwarte przestrzenie edukacyjne wewnątrz budynku.

Rodziny chcące dołączyć do szkoły przyjmuje Pan osobiście?

Zazwyczaj tak. W niemal każdy piątek od 9:30 organizuję spotkania dla nowych rodzin pod nazwą 'Coffee with the Principal', gdzie przy kawie i przekąskach prezentuję nową, bogatą ofertę ASW.

DR. PAWEŁ ROGALIŃSKI
dyrektor American School of Wrocław

Wrocław/34429547

eprasa.pl 181c5a0c86

Rozmowa z prof. Elżbietą Wojaczyńską

Kuchnia molekularna zachwyca smakiem

Żartuję, że pierwszy raz zrozumiałam denaturację, gdy zupa jarzynowa mi się zwarzyła po dolaniu śmietany bez zahartowania. **Każdy zapewne przeżył taki dramat.**

ROZMOWA Z
PROF. ELŻBIETĄ WOJACZYŃSKĄ*
chemiczką z Politechniki Wrocławskiej i autorką książki „Chemia na talerzu. Smaki nauki"

BEATA MACIEJEWSKA: Chemia na talerzu, w garnku czy w kuchni – brzmi groźnie. Kojarzy się z konserwantami i e-dodatkami. „Zdrowe jedzenie bez chemii", „bez chemii i ulepszaczy" – raczej taki slogan reklamowy jest chwytliwy.

PROF. ELŻBIETA WOJACZYŃSKA: – Kuchnia jest rodzajem laboratorium. Cukry karmelizujące się w piekarniku, białka ścinające się w jajku lub fermentacja kapusty to przecież chemia. I jaka smakowita. Lubi pani chleb z chrupiącą skórką? Albo pieczoną kaczkę z jabłkami?

Nie ośmieliłabym się zaprzeczyć, toż to natchnienie głodnych malarzy i poetów. „Miły z onych odorek na cały dom bucha, a nie zabacz im jabłek wydłubać ze brzucha" – tak w 1859 r. opiewał te rozkosze kulinarne „Tygodnik Ilustrowany".

– A to wszystko dzięki klasycznej reakcji Maillarda, którą prowadzimy w naszych kuchniach. Została opisana w 1912 r. przez francuskiego lekarza i chemika Louisa Camille'a Maillarda. Jest to właściwie seria reakcji chemicznych zachodzących pod wpływem ciepła pomiędzy aminokwasami, a cukrami redukującymi. Efekty widać i czuć, bo mięso brązowieje i pachnie. Kucharz powie: piekę kaczkę nadziewaną szarymi renetami, już się zarumieniła.

A chemik co na to powie?

– Przeprowadzam reakcję Maillarda, syntezuję melanoidyny, czyli polimery o dużej masie cząsteczkowej i brunatnej barwie.

Lubi pani gotować?

– Uwielbiam. Moja fascynacja gotowaniem nie zaczęła się w laboratorium, a w kuchni babci. Świetnie gotowała, podobnie jak moi rodzice, z kilku prostych składników potrafiła stworzyć coś pysznego. Wychowałam się na wsi, widziałam, jak mleko się ścina i przekształca w twaróg, jak ubija się śmietanę na masło, jak kiszonki bulgoczą w kamiennym garnku.

Nie wiedziałam oczywiście, czym jest reakcja Maillarda lub fermentacja, dlaczego mięso zmienia kolor i smak, ale chciałam zrozumieć, jak to działa. Dlaczego ciasto drożdżowe „rośnie", a mleko się warzy. Tak narodziła się moja pasja do chemii jedzenia.

Kuchnia zamieniła się w laboratorium?

– Patelnia, garnek i słoik z sodą oczyszczoną były jak zestaw „małego chemika". Gotowałam i eksperymentowałam. Żartuję, że pierwszy raz zrozumiałam denaturację, gdy zupa jarzynowa mi się zwarzyła po dolaniu śmietany bez zahartowania. Każdy zapewne przeżył taki dramat; zamiast aksamitnego kremu w garnku pojawiają się podejrzane grudki, będące oznaką, że białka w śmietanie uległy denaturacji i gwałtownie ścięły się pod wpływem wysokiej temperatury. A wystarczy powoli wlewać do zimnej śmietany kilka łyżek gorącej zupy, energicznie mieszając, żeby białka miały czas na adaptację do wyższej temperatury.

Niby wszyscy znamy ten sposób, a i tak grudki się pojawiają.

– Bo białka są bardzo czułe na zmiany. Wystarczy podwyższona temperatura, ubijanie czy zmiana kwasowości, żeby ich struktura uległa trwałemu przekształceniu. Doskonałym przykładem, jak obróbka cieplna wpływa na białka, jest mięso. Składa się ono z białek (aktyna, miozyna) i kolagenu. Szybkie smażenie może sprawić, że białka się zbyt mocno usieciują i mięso zrobi się twarde. Trzeba umieć nie tylko dobrać temperaturę, ale i wiedzieć, kiedy przerwać obróbkę cieplną. Każdy przepis kulinarny to chemia stosowana w praktyce.

Ale chyba niezbyt skomplikowana?

– Oj, zdziwiłaby się pani, jak bardzo. Na przykład chińskie stuletnie jajo, pídàn, przygotowuje się wprawdzie tylko kilka tygodni lub miesięcy, ale przechodzi ono skomplikowane procesy chemiczne. Zanurza się je w mieszance wapna, soli, popiołu i herbaty, czasem z dodatkiem gliny, więc w silnie zasadowych warunkach następuje denaturacja białek i hydroliza części związków organicznych. Białko zmienia się w galaretowatą, brunatną masę, a żółtko nabiera ciemnozielonego koloru.

I śmierdzi amoniakiem oraz siarką.

– Smakoszy to nie odstrasza, a z chemicznego punktu widzenia to fascynujący przykład kontrolowanej alkalizacji. Dobry kucharz to niezły chemik i odwrotnie.

W kuchni molekularnej kucharz jest chyba przede wszystkim chemikiem.

– Ojcami kuchni molekularnej są francuski chemik Hervé This i węgierski fizyk Nicolas Kurti, którzy do tworzenia potraw wykorzystali skomplikowane procesy chemiczne i fizyczne. Efekty są spektakularne.

Czytałam, że wykorzystując techniki profesora Thisa, można ubić białko z jednego tylko jajka do objętości aż jednego metra sześciennego. Jak to możliwe?

– Zmniejszając ilość wody w białku i pompując powietrze. Ale z ręczną trzepaczką mamy szansę zwiększyć objętość białka zaledwie 7–8 razy.

Kuchnia molekularna trochę mnie jednak przeraża. Zupa pomidorowa, która wygląda jak woda? Szarlotka z solonego śledzika? Czy to jeszcze gotowanie, czy już eksperyment badawczy?

– Gotowanie, które staje się eksperymentem w ściśle kontrolowanych warunkach, żeby zachwycić smakiem i zaskoczyć wyglądem. Pianka z marchwi lub czerwonego wina, utrwalona lecytyną, jest lekka jak powietrze, ale pełna smaku. Lody ultraszybko mrożone przy pomocy ciekłego azotu (ok. –196 C) są jedwabiście gładkie, a sok zamknięty w kulkach przypominających kawior (dzięki procesowi sferyfikacji) eksploduje w ustach.

Można te cuda wyczarować w domowej kuchni? Podać gościom wino, sok lub kawę w strzelających kulkach?

– Oczywiście. W procesie sferyfikacji bierze udział alginian sodu i jony wapnia (najczęściej z chlorku wapnia). Po zetknięciu tych substancji zachodzi żelowanie – jony Ca^2 tworzą mostki między łańcuchami alginianu, co prowadzi do powstania cienkiej warstwy żelu na powierzchni kropli, podczas gdy jej wnętrze pozostaje płynne.

Alginian sodu – to brzmi jak fragment receptury sławnej XVII-wiecznej trucicielki, Gulii Tofany.

– Pozyskiwany jest z alg atlantyckich, całkowicie bezpieczny, można kupić w sklepie.

Mamy sok pomarańczowy, alginian sodu i chlorek wapnia. Chcemy sok zamknąć w kulkach. Co robimy?

– Najpierw rozpuszczamy w soku odrobinę alginianu sodowego.

Moja babcia miała przepis na świąteczną babkę, w którym wszystko było „na oko" lub „dla smaku", więc nikt niewtajemniczony nie umiał jej upiec. Ile to jest „odrobina"?

– Do szklanki soku wsypujemy około pół łyżeczki alginianu i dokładnie mieszamy. Można zblendować, żeby pozbyć się pęcherzyków powietrza. Potem w szklance wody rozpuszczamy pół łyżeczki chlorku wapnia i możemy rozpocząć proces sferyfikacji. Nabieramy sok z alginianem i wpuszczamy go delikatnie do kąpieli wapniowej. Tworzy się cienka, elastyczna błonka żelowa, która zamyka płyn w środku. Wyciągamy kulki sitkiem, krótko płuczemy wodą i serwujemy.

Sok w szklance czy sok w kulce – różnica tylko w sposobie serwowania, a pracy dużo więcej. Jaki to ma sens?

– Sens jest w przyjemności. Już ponad 60 lat temu przeprowadzono eksperyment z żywnością dla kosmonautów. Skomponowano syrop z syntetycznych składników, zawierających aminokwasy, glukozę, linolenian etylu czyli prosty tłuszcz, witaminy, sole mineralne i oczywiście wodę. Jak podaje opis: „15 osób przeżyło 19 tygodni w dobrej kondycji". Ale ile przyjemności dostarczyło im to jedzenie?

Pamięta pani sceny kulinarne z filmu „Seksmisja"? Pierwsze śniadanie bohaterów po kilkunastu latach zamrożenia: żywność syntetyczna, ale w pojemnikach przypominających tradycyjne produkty. Jajko i rogalik trzeba było wprawdzie odkręcać, ale ładnie wyglądały.

– I to jest bardzo ważne. Jedzenie zaczyna się w głowie. Zapachy, kolory i tekstury wpływają na to, jak odbieramy potrawy. Nie bez powodu sieci fast foodów, tak chętnie sięgają po kolor czerwony, bo zwiększa apetyt. Zieleń przywołuje z kolei skojarzenia

KSIĄŻKA

Elżbieta Wojaczyńska

Chemia na talerzu. Smaki nauki

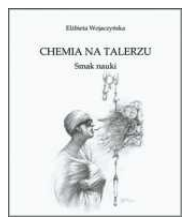

Oficyna Wydawnicza ATUT

eprasa.pl 181c5a0c86

• **Prof. Wojaczyńska: – Moja fascynacja gotowaniem nie zaczęła się w laboratorium, ale w kuchni babci**

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

ze świeżością i zdrowiem, co można wykorzystać, wybierając kolor talerzy. Znaczenie ma także forma naczynia: deser podany w okrągłej miseczce wydaje się słodszy niż podany w kanciastej salaterce. Nawet słuch może wzmocnić przyjemność z jedzenia.

Chrupanie! Dochodzimy do reakcji Maillarda.

Kuchnia jest rodzajem laboratorium. Cukry karmelizujące się w piekarniku, białka ścinające się w jajku lub fermentacja kapusty to przecież chemia. I jaka smakowita

PROF. ELŻBIETA WOJACZYŃSKA

– Chleb, placki, gofry, skrzydełka z kurczaka, frytki czy precelki, a nawet tofu – w wersji chrupiącej uchodzą za ideał. Udowodniono, że chipsy, które wydają głośniejsze odgłosy podczas chrupania, sprawiają większą przyjemność w jedzeniu. Ba, restauracje potrafią tak dobierać muzykę, aby wpływać na nasz odbiór smaku. Wyższe tony podkreślają słodycz potraw, a niższe akcentują gorycz. Zjawisko to nosi nazwę „crossmodal perception" – zmysły współpracują i wzajemnie się wzmacniają.

Ja bym postawiła jednak na zmysł węchu.

– Słusznie. Jeśli mamy katar, jedzenie wydaje się nam bez smaku. Kiedy jemy jabłko, 80 proc. doznań zmysłowych to aromaty, które docierają do nosa. Zapachy mają niezwykłą moc wywoływania emocji, przywołują wspomnienia, uspokajają lub pobudzają. Wąchamy kawę, a nasz mózg produkuje serotoninę i nastrój się poprawia.

Jedzenie bez zapachu jest jak opera bez muzyki – niby fabuła jest, ale emocji brak.

Może być też zapach bez jedzenia, chemicy potrafią nas oszukać. Kupuję wanilinę do ciasta, choć nazywam ją „cukrem waniliowym".

– Wanilina występuje naturalnie w strąkach wanilii płaskolistnej, jednak ich pozyskanie jest kosztowne i czasochłonne, bo wymaga to fermentacji i długiego suszenia. Możemy zamiast tego użyć syntetycznej waniliny, która składa się z takich samych cząsteczek jak ta zawarta w strąkach, ale znacznie mniej kosztuje. Dzięki rozwojowi chemii organicznej możemy nie tylko odtwarzać zapachy natury, ale i kontrolować ich czystość i trwałość.

Żeby powiększyć przyjemność jedzenia?

– Przyjemność jedzenia nie zawsze związana jest z przyjemnymi zapachami. W Szwecji popularny jest przecież surströmming, czyli kiszony śledź bałtycki, który strasznie śmierdzi.

Od XVI wieku w szwedzkiej kuchni. Czytałam, że według japońskich badań świeżo otwarta puszka surströmmingu ma jeden z najbardziej wstrętnych zapachów spośród dań na świecie. Śmierdzi bardziej niż podobne fermentowane rybne dania, takie jak koreańskie hongeohoe albo japońskie kusaya.

– Nic dziwnego. Rybę się solankuje, a następnie pozwala się jej fermentować w puszce przez kilka miesięcy. Proces przebiega w warunkach beztlenowych, a bakterie kwasu mlekowe rozkładają białka i glikogen. Powstają przy tym siarkowodór, aminy biogenne, kwasy organiczne i inne związki, które odpowiadają za wyjątkowo intensywny zapach. Puszkę trzeba otwierać w wodzie, która pochłania część substancji odpowiadających za odór i zapobiega rozpryskiwaniu śmierdzącej solanki po całej kuchni.

Ze wszystkich „kuchennych" procesów chemicznych, które omawia pani w książce, najbardziej zainteresowała mnie fermentacja. I efekt końcowy doświadczenia, którego celem jest „przeprowadzenie ekstrakcji aromatycznych estrów i fenoli z owoców pigwy w środowisku etanolowym z równoczesną kontrolą równowagi między cierpkością a radością życia".

– Moja nalewka z pigwy, ekstrakcja szczęścia w roztworze etanolowym. Wykazuje silne działanie relaksacyjne i może pełnić funkcję domowego rozpuszczalnika stresu. Zalecane dawkowanie: 30 ml w warunkach towarzyskich. Chemia daje radość. ●

* Prof. Elżbieta Wojaczyńska

• od lat łączy pracę naukową z działalnością edukacyjną i popularyzatorską. Jest autorką 65 publikacji naukowych i 23 patentów. Od 2011 roku współtworzy Konkurs Drużynowy z Chemii i Dolnośląski Festiwal Nauki, prowadzi także zajęcia w ramach Akademii Młodych Odkrywców, warsztaty dla nauczycieli oraz wykłady towarzyszące Wrocławskim Dniom Nauki i Nocy Laboratoriów. W ubiegłym roku została nagrodzona tytułem Wrocławianka Roku 2025 w uznaniu dla jej wyjątkowej umiejętności łączenia nauki z pasją i działaniami skierowanymi do szerokiej publiczności. Jej najnowsza publikacja to książka „Chemia na talerzu. Smak nauki", wydana przez Atut. ●

REKLAMA

Wrocław/34429012

eprasa.pl 181c5a0c86

Byliśmy na osiedlu w Bystrzycy Kłodzkiej, gdzie doszło do strzelaniny

„Dobry chłopak" z karabinem

Bardzo ciepły charakter – opisuje Borysa B. mężczyzna z Osiedla Szkolnego. Mieszkańcy Bystrzycy Kłodzkiej nie wierzą w to, że zabił z premedytacją.

Hubert Głuch

• **Strzelanina w Bystrzycy Kłodzkiej zakończyła się śmiercią 26-latka**
FOT. KLODZKO24.EU

Do strzelaniny na Osiedlu Szkolnym w Bystrzycy Kłodzkiej doszło w piątkową noc, 10 kwietnia. Pierwsze komunikaty prokuratury mówiły o kłótni czterech mężczyzn. Trzech przeciw jednemu. Ten ostatni – Borys B. – w pewnej chwili wyciągnął broń i oddał kilka strzałów. Trafił 26-latka, który zginął na miejscu.

Dwaj pozostali uciekli z miejsca zdarzenia. Byli nietrzeźwi. Borys B. wrócił do domu i powiadomił o zdarzeniu policję. Został zatrzymany. W niedzielę, 12 kwietnia przesłuchał go prokurator. Postawił mu zarzut zabójstwa. W poniedziałek, 13 kwietnia Sąd Rejonowy w Kłodzku zdecydował o dwumiesięcznym areszcie.

KRZYKI W NOCY, KREW NA TRAWIE

Byliśmy w miejscu, w którym wydarzyła się tragedia. Osiedle Szkolne to kilkanaście bloków, pomiędzy którymi znajdują się tereny zielone. W pobliżu jest market, apteka i boisko. Natomiast centrum osiedla stanowi duży, zielony i niezalesiony obszar. Są tam zewnętrzne siłownie, ścieżki, ławeczki i górka. To właśnie w tym miejscu doszło do nocnej strzelaniny.

Kiedy chodzimy po osiedlu, o Borysie B. rozmawiają niemal wszyscy napotkani mieszkańcy. Kilku nastolatków pokazuje sobie miejsce, w którym zginął 26-latek. Na trawie wciąż widać ślady krwi.

Młodsi chłopcy oglądają na telefonie film ze strzelaniny. Nagranie trafiło do sieci w weekend. Widać na nim ławkę i dwa drzewa. W oddali niewyraźne sylwetki mężczyzn. Pada przekleństwo, zaraz po nim strzał. Borys B. będzie później twierdził, że ostrzegawczy. Po chwili pięć kolejnych strzałów.

– Przebudziły mnie krzyki. Ale tu z piątku na sobotę to co tydzień tak jest – mówi jeden z mieszkańców.

– Słyszałem jakieś krzyki w nocy. Jak popatrzyłem przez okno, to ciemno, nic nie było widać, bo latarnia nie działa – dodaje inny mężczyzna. – Strzały też słyszałem, ale nie wiedziałem, o co chodzi. Potem karetka przyjechała.

O tym, że w okolicy trzeba mieć się na baczności, mówi także właścicielka małej kwiaciarni.

– Osiedle nie jest bezpiecznym miejscem. Wystarczy w piątek przyjść, żeby zobaczyć, co się dzieje. Krzyczą nocami, łamią znaki drogowe, walą nogami w drzwi, szyby wybijają. I nikt się tym nie interesuje, to jest wina służb – uważa kobieta.

Spotykamy też kilka osób, które twierdzą, że mieszkają w okolicy od lat i nie ma powodów do niepokoju.

– Nie bałyśmy się do tej pory wychodzić z domu – mówią dwie seniorki. – A już słyszałyśmy, że do Bystrzycy lepiej nie przyjeżdżać. Bez przesady, my tu po 70 lat mieszkamy.

PRZED STRZELANINĄ DOSZŁO SZARPANINY

Próbujemy dotrzeć do naocznych świadków strzelaniny, ale żaden z napotkanych mieszkańców nie przyznaje się do tego, by ją widział.

– Ludzie się boją – wyjaśnia kilka osób. Kogo? Chuliganów.

– Pod Cygaretką ludzi nożami pocięli. Jeszcze krew widać – wskazuje jeden z naszych rozmówców. Tymi nożami pociąć mieli młodzi mężczyźni, którzy później spotkali strzelca.

Cygaretka to sklep monopolowy na granicy osiedla. Rzeczywiście, na chodniku są jeszcze ślady krwi.

– Tutaj była wcześniej bijatyka – wyjaśniają siedzący na ławce przed sklepem. Pracownicy dementują, choć przyznają, że zdarzenia nie widzieli, bo sklep był już zamknięty.

– Tam się bili, a tutaj tylko jeden przyszedł, napluł i podobno mu krew z nosa leciała – słyszymy.

Nie wiadomo, jak było naprawdę. Rzecznik Prokuratury Okręgowej w Świdnicy, Mariusz Pindera potwierdza, że przed strzelaniną doszło do szarpaniny pod sklepem. Nie wiadomo jednak, w jakim stopniu ucierpieli jej uczestnicy, ani ile osób brało w niej udział (jeden ze świadków, z którym rozmawiała „Wyborcza" twierdzi, że 26-latek dołączył do dwóch pozostałych mężczyzn po jakimś czasie).

17-, 18- i 26-latka, którzy w trakcie awantury byli przeciwko Borysowi B., mieszkańcy Bystrzycy Kłodzkiej nazywają narkomanami, degeneratami, „patologią bystrzycką". Zupełnie inaczej wyrażają się o strzelcu.

– To bardzo dobry i spokojny chłopak – zaznacza jedna z kobiet.

– Przeżywam to osobiście. Bo znam jego babcię, ona jest bardzo chora, a on się nią zajmował. Bardzo ciepły charakter. Bardzo się udzielał w powodzi – opowiada inny mieszkaniec.

Według naszych rozmówców sprawca działał w obronie własnej, na co dzień był opanowany, zrównoważony.

Nie spotkaliśmy nikogo, kto wyraziłby się o Borysie B. negatywnie. Wpłacają pieniądze na zrzutkę, która ma zapewnić mu pomoc prawną. Przed godziną 19 w poniedziałek w skarbonce było już niemal 350 tys. zł.

ZOSTAWIŁ ZWIERZĘ, ZABRAŁ KARABINEK

Tymczasem prokuratura poczyniła nowe ustalenia.

„Na terenie osiedla mieszkalnego doszło do scysji pomiędzy grupą trzech mężczyzn będących pod wpływem alkoholu z innym mężczyzną wyprowadzającym psa na spacer. Po kłótni osoby te rozdzieliły się, mężczyzna z psem wrócił do domu, pozostawił zwierzę w domu, a zabrał karabinek automatyczny" – relacjonuje Mariusz Pindera, rzecznik Sądu Okręgowego w Świdnicy w komunikacie prokuratury.

Próbujemy dotrzeć do naocznych świadków strzelaniny, ale żaden z napotkanych mieszkańców nie przyznaje się do tego, by ją widział. – Ludzie się boją – wyjaśnia kilka osób. Kogo? Chuliganów

Następnie Borys B. – instruktor strzelectwa – wyszedł ponownie na osiedle i napotkał tych samych mężczyzn. Znów doszło do kłótni, a sprawca oddał jeden strzał, następnie wystrzelił serię pocisków w kierunku trzech mężczyzn, trafiając kilkukrotnie 26-latka. Ten zginął na miejscu. Borys B. wrócił do domu.

– Zadzwonił do znajomego policjanta i powiedział o tym, że kogoś postrzelił i żeby policjant powiadomił służby – opowiedział Pindera.

Prokurator dodał, że B. został zatrzymany na klatce schodowej w swoim miejscu zamieszkania. W samochodzie miał spakowaną torbę z rzeczami osobistymi i dużą sumę pieniędzy. Miał też ze sobą dokumenty. Różne media podają, że był wśród nich paszport, ale w rozmowie z „Wyborczą" prokurator nie potwierdził tej informacji.

Sekcja zwłok zastrzelonego zakończyła się w środę, 15 kwietnia po południu. Znamy już wstępne wyniki. Stwierdzono pięć ran postrzałowych na ciele zmarłego – informuje Mariusz Pindera ze świdnickiej prokuratury. – Dwie z nich to rany górnych części nóg, dwie to brzuch i okolice podbrzusza, jedna rana w okolicach klatki piersiowej. Ta rana była śmiertelna z uwagi na przecięcie tętnicy. Po tym trafieniu bardzo szybko nastąpił zgon.

Życiu Krzysztofa L. zagrażała jeszcze jedna z ran na brzuchu, uszkodzone zostały okolice jelit. Na razie nie wiadomo, czy 26-latek był pijany lub pod wpływem narkotyków. – Krew została pobrana do badań, przesłana do laboratorium, na wynik trzeba poczekać min. 2-3 tygodnie – wyjaśnia Pindera.

13 kwietnia Sąd Rejonowy w Kłodzku zdecydował o dwumiesięcznym areszcie dla Borysa B. Decyzję uzasadnił tym, że strzelec, przebywając na wolności, mógłby próbować uciec lub się ukryć. Mógłby też wpływać na świadków zdarzenia.

„MARCEL W. NAWOŁYWAŁ DO ZBRODNI"

To kolejny zatrzymany w związku ze strzelaniną. Według śledczych 29-letni mężczyzna nawoływał do przemocy wobec Borysa B. „Do git ludzi, do wszystkich, do całej kryminalnej Polski, wszystkich kibiców, do wszystkich jest ta wiadomość" – mówił 29-latek na nagraniu, które opublikował w sieci. – „Odj*** chłopaka od nas, grypsującego dwadzieścia parę lat".

Dodał, że „co trzecia osoba z pozwoleniem będzie do nas strzelać", o ile nie zostaną podjęte działania.

Te działania – według autora nagrania – miałyby się opierać na „jechaniu z tą ku*** ogólnopolsko". 29-latek na nagraniu mówi, że Borys B. powinien zadzwonić na policję, a zamiast tego „wziął gnata i wszedł w środek tornada", gdzie „już nic się nie działo, tam stało trzech dzieciaków, którzy już nic nie robili".

Wg funkcjonariuszy W. z Bystrzycy Kłodzkiej nawoływał bezpośrednio do zbrodni. Mężczyzna został zatrzymany. W miejscu jego zamieszkania mundurowi zabezpieczyli środki odurzające. Wiemy, że to 15,6 gr marihuany. Marcel W. był już karany za ich posiadanie. W poniedziałek, 13 kwietnia, 29-latkowi postawiono zarzuty. Jeden dotyczy posiadania narkotyków. Jak informuje Agnieszka Połyniak, rzeczniczka prasowa Sądu Okręgowego w Świdnicy, miał się tego dopuścić „w warunkach powrotu do przestępstwa". Z tego względu sąd nie będzie mógł zastosować kary w zawieszeniu.

Drugi zarzut jest związany z nawoływaniem do przestępstwa wobec Borysa B. w nagraniu opublikowanym w serwisie społecznościowym. Za nawoływanie do zbrodni grożą mu trzy lata więzienia.

eprasa.pl 181c5a0c86

Dolny Śląsk właśnie rozkwita. Poznaj wiosenną mapę regionu

Parki zdrojowe, arboretum, stawy, lasy i przepiękna górska łąka. Przedstawiamy miejsca, które warto zobaczyć szczególnie wiosną.

Zaczniemy od dolnośląskich parków zdrojowych. Który z nich jest najpiękniejszy? To byłby bardzo trudny konkurs. W każdym znajdziecie mikroklimat i wody lecznicze, do tego często wybitną architekturę z czasów Belle époque. A wiosną można się tam zanurzyć w świeżej zieleni. W otoczeniu kwitnących roślin widoki i klimat robią się bajkowe.

Palmy na południu

Ale też każdy z tych parków ma coś, co go wyróżnia. Np. z Kudowy-Zdroju najlepiej zapamiętałem całkiem duże palmy. Stoją w ogromnych donicach na deptaku niedaleko Pijalni Wód Mineralnych, czyli w sercu Parku Zdrojowego. Kudowa-Zdrój to kurort niezwykły nawet jak na dolnośląskie warunki, wyraźnie czuć tu już powiew południa, przy czym palmy zimują jednak w palmiarni. Wracają wiosną, zwykle tuż przed majówką. Co jeszcze można tam zobaczyć? Między innymi Ogród Muzyczny, a w nim sporych rozmiarów, metalowe: kontrabas, harfa, skrzypce czy fortepian, a nawet pulpit dyrygenta. Dzieci mają tam niesamowitą frajdę.

Park w centrum uwagi

W Parku Zdrojowym w Polanicy-Zdroju znajdziecie figury postaci w strojach z przełomu XIX i XX w. Taka para spotkała się na polanie, w scenie inspirowanej chyba „Śniadaniem na trawie" ze słynnego obrazu E. Maneta (choć tu wszyscy są ubrani). Jest też m.in. figura kuracjuszki z pieskiem. W innej części – w Parku Szachowym – zobaczycie figurę polskiego arcymistrza Akiby Rubinsteina. A obok zbudowano szachownicę gigant, na której można rozegrać swoją partię – odpowiednich rozmiarów figury i piony są na miejscu.

Celem spacerów w polanickim parku jest również romantyczna altana znajdująca się na niewielkim wzniesieniu na końcu głównej parkowej promenady. To świetny punkt widokowy.

Co ciekawe, w Polanicy-Zdroju nie znajdziecie rynku. Najważniejszym miejscem w tym kurorcie jest Park Zdrojowy. Został wpisany do rejestru zabytków.

„Wojciech" na pierwszym planie

Rynek jest w Lądku-Zdroju, czyli najstarszym uzdrowisku na Dolnym Śląsku i w Polsce oraz jednym z najstarszych w Europie. Ale większość turystów i tak kieruje się najpierw do tamtejszego Parku Zdrojowego. Jego ozdobą tego jest Zakład Przyrodoleczniczy „Wojciech". Robi wrażenie z zewnątrz, to bardzo fotogeniczny budynek, ale kto jeszcze nie był w środku, koniecznie musi to nadrobić i wykąpać się w basenie termalnym (zabiegowym), wzorowanym podobno na tureckiej łaźni z Budapesztu. Ale jest tu trochę tak, jakby kąpać się pod kopułą barokowej świątyni. Portyki, kolumny, arkadowe podcienie, pilastry, a do tego błękitna woda – wszystko to stwarza niezwykły klimat. W tym budynku znajduje się również lądecka Pijalnia Wód Mineralnych

Zakład Przyrodoleczniczy „Wojciech", materiały prasowe UMWD

Kudowa-Zdrój, Plac Centralny w Parku Zdrojowym, materiały prasowe UMWD

Do parku i w góry

Z kolei w Świeradowie-Zdroju, uzdrowisku na zachodnim skraju Sudetów, najciekawsza jest hala spacerowa w Domu Zdrojowym, najdłuższa w Polsce – ma aż 80 m długości. W środku robi wrażenie nie tylko wielkością, ale też misternym wykończeniem. To prawdziwy pałac wykonany z modrzewiowego drewna.

Sam Park Zdrojowy jest kameralny, ale za to bezpośrednio przylega do lasów spływających ze zbocza Gór Izerskich. Przechadzkę po parku można więc połączyć z wycieczką w góry. Najlepiej do Chatki Górzystów na Hali Izerskiej. Po pierwsze, ze względu na legendarne naleśniki z jagodami. Po drugie, to naprawdę bardzo rozległa zielona łąka z malowniczym potokiem, otoczona lasami i z widokiem na wschodni grzbiet Karkonoszy. Szrenica jest stąd widoczna całkiem dobrze i sprawia wrażenie co najmniej alpejskiego trzytysięcznika, by nie przesadzać. Tu się odpoczywa.

Wracając do parków zdrojowych: jest ich na Dolnym Śląsku dużo więcej, a w pobliżu nie brakuje interesujących atrakcji. Np. przy okazji spaceru po parku w Dusznikach-Zdroju można się wybrać do Muzeum Papiernictwa. Ma siedzibę w zabytkowym młynie papierniczym, który ma już ponad 400 lat i nadal działa. Wyjątkowy jest Park zdrojowy w Szczawnie-Zdroju.

A byliście już w Cieplicach Śląskich-Zdroju? Tam Park Zdrojowy z jednej strony przylega bezpośrednio do przepięknego deptaku z Pałacem Schaffgotschów, a z drugiej strony znajduje się Park Norweski z przepięknym Pawilonem Norweskim (budynkiem jakby żywcem przeniesionym z okolic Oslo). Po Cieplicach można spacerować przez pół dnia.

Już wkrótce setki kolorów

Następny punkt na wiosennej mapie Dolnego Śląska to Arboretum w Wojsławicach. Następny? Na pewno znajdzie się wiele osób, dla których powinien być to punkt pierwszy! Przecież to przepiękny ogród botaniczny rozciągający się na ponad 60 ha, czyli 5-6 razy większy od parków w Polanicy-Zdroju czy Kudowie-Zdroju, wypełniony w sumie ponad 8 tys. roślin. Na dodatek jest w tej kolekcji wiele okazów unikatowych.

Historia tego założenia sięga początków XIX wieku. Dziś słynie przede wszystkim z bogatej kolekcji różaneczników (rododendronów) czy bukszpanów, a poza tym mają tam największą w Europie kolekcję liliowców. I ten starodrzew!

Już teraz lub niedługo w Arboretum zakwitną tysiące roślin. Wiosna to zdecydowanie najlepszy czas, żeby podziwiać to przepiękne miejsce. Szczególnie malowniczo będzie w Wojsławicach w maju, gdy setką barw rozkwitną różaneczniki. Ten niezwykły ogród znajduje się tuż obok Niemczy i tylko 60 km od Wrocławia.

Życie budzi się z rozmachem

Wiosna to chyba najlepsza pora roku, by odwiedzić Dolinę Baryczy. Zieleń jest tu najbardziej soczysta, a poza tym z wielkim rozmachem powraca tu ptasie życie, które zimą może całkiem nie zanika, ale pozostaje przygaszone i ciche. Wiosna oznacza wielki rwetes, a na stawach, z punktu widzenia obserwatora, rozpoczyna się wspaniały spektakl. W Dolinie Baryczy znajdziecie wiele specjalnie przygotowanych punktów obserwacyjnych, ale są i takie miejsca, gdzie wystarczy pospacerować, by sporo zobaczyć. Jednym z ciekawszych jest długa grobla za Rudą Milicką – stawy są tu na wyciągnięcie ręki, po obu stronach drogi rozległe, więc zaopatrzcie się w lornetkę!

Stawy Milickie. Występuje tu 250 gatunków ptaków, materiały prasowe UMWD

Ten sprzęt przyda się też w Przemkowskim Parku Krajobrazowym. Znajduje się na północnym skraju Borów Dolnośląskich. Jego najważniejszą częścią są Stawy Przemkowskie. To rezerwat ornitologiczny, utworzony 40 lat temu. Składa się z ponad 30 stawów. Występuje tu 250 gatunków ptaków, w tym podgorzałka, płaskonos, krakwa, gęgawa, wąsatka, cyranka, perkoz rdzawoszyi, podróżniczek, dziwonia, a także czaple, bociany, bielik, łabędzie i wiele innych. Jest tu jednak nieco inaczej niż w Dolinie Baryczy. Te stawy najlepiej ogląda się z góry. W miejscowości Ostaszów niedaleko Przemkowa znajduje się wygodna wieża widokowa z szeroką i daleką panoramą stawów. Do wieży prowadzi dość długi drewniany pomost, którym idzie się jak tunelem wśród wysokich trzcin. Dlatego sama wieża wydaje się zatopiona w zieleni. Wiosną to fantastyczne miejsce, jeszcze nie całkiem odkryte!

DOLNY ŚLĄSK

eprasa.pl 181c5a0c86

Ulica Kazimierza Wielkiego we Wrocławiu

To nie jest miejsce na tranzyt

Najgorsze, co może się stać, to nie zmieniać niczego, bo obecna sytuacja z ulicą Kazimierza Wielkiego po prostu szkodzi Wrocławiowi. **A zmiana powiększyłaby centrum miasta.**

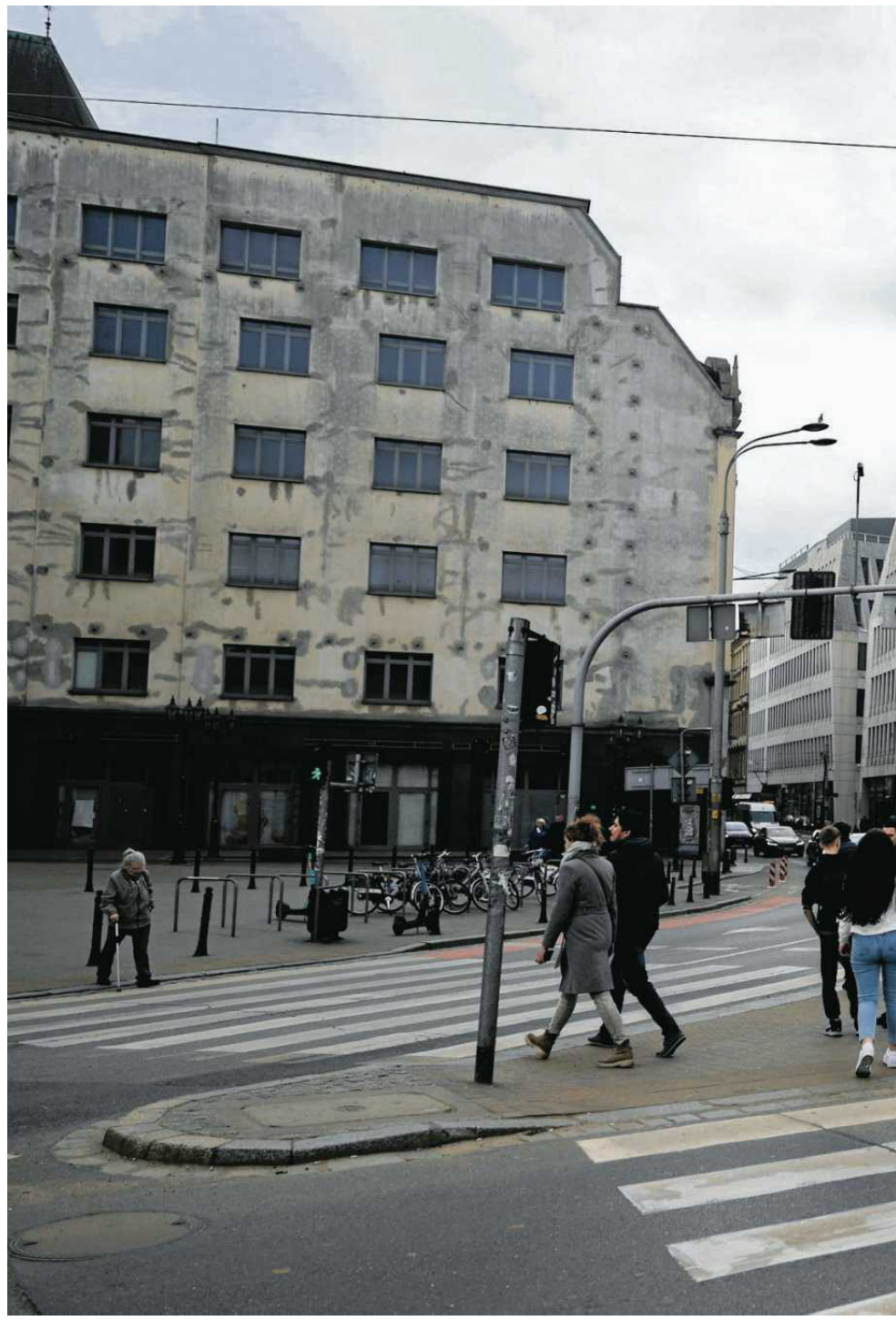

ROZMOWA Z
MARKIEM KARABONEM
działaczem Towarzystwa Upiększania Miasta Wrocławia, partnerem społecznym Strategii Wrocław 2030 i członkiem komitetu monitorującego Strategię Wrocław 2050

MATEUSZ KOKOSZKIEWICZ: Skąd w ogóle wzięła się ulica Kazimierza Wielkiego, zwana też Trasą WZ?
MAREK KARABON: – Trasa WZ powstała w połowie lat 70. po wyburzeniu wielu budynków historycznych, które jeszcze po II wojnie światowej stały w tym miejscu. Przebiega w miejscu dawnej fosy wewnętrznej, Czarnej Oławy.

Przez pewien czas ta trasa była nawet drogą krajową. Celem jej budowy było wyprowadzenie ruchu samochodowego ze ścisłego centrum.

Miała wyprowadzać ruch, ale sama przebiega w ścisłym centrum Wrocławia.
– Wyprowadziła ruch z samego Rynku, po to, by odsunąć go kawałek dalej. Ruchliwa arteria o dwóch, trzech pasach ruchu w każdą stronę przebiega 200 metrów od Rynku. I niestety rozcina nasze centrum na dwie części.

Czy w ogóle jest jakaś potrzeba zmiany? Można powiedzieć, że wszyscy się do tej trasy przyzwyczaili od 50 lat.
– To, że konieczna jest zmiana tej przestrzeni, w debacie o Wrocławiu przewija się już od 25 lat. Obecne centrum miasta jest stosunkowo niewielkie właśnie dlatego, że jest przecięte ruchliwą trasą.

Historyczne centrum Wrocławia jest znacznie większe, rozpościera się od Rynku aż do fosy miejskiej. Tymczasem jest sztucznie ograniczone szeroką, nieprzyjazną arterią. W naszej ocenie centrum miasta powinno być miejscem, w którym z przyjemnością chcemy przebywać, a trasa WZ w tym przeszkadza. To nie jest miejsce na tranzyt.

Od wielu lat pojawiają się liczne pomysły i koncepcje zmian tej przestrzeni.
– Są dwa zasadnicze kierunki tych koncepcji. Z jednej strony ich autorzy postulują uspokojenie ruchu na ulicy Kazimierza Wielkiego, przekształcenie jej w coś na wzór barcelońskiej La Rambli. Tam dalej jest ruch samochodowy, ale również dużo przestrzeni dla pieszych, rowerzystów i dużo zieleni.

Takie pomysły przewijały się na przykład w opracowaniach Biura Rozwoju Wrocławia w 2012 roku, kiedy planowano południową nitkę Kazimierza Wielkiego pozostawić dla ruchu aut, ale północną przekształcić w przestrzeń poświęconą zieleni i ruchowi pieszemu.

Urzędnicy chcieli też wyznaczyć trzy nowe miejsca spotkań: na przecięciu Kazimierza Wielkiego ze Świdnicką; w miejscu, gdzie jest obecnie parking koło ulicy Leszczyńskiego, przy dawnej fontannie Germanii, a także przed Pałacem Królewskim przy ulicy Zamkowej.

Druga rozważana od lat możliwość to częściowe przywrócenie zabudowy na ulicy Kazimierza Wielkiego.
– Około 2000 roku powstała koncepcja, której autor zaproponował zabudowę na kształt tego, co było przed wojną i powolne odtwarzanie tkanki.

Ta koncepcja wtedy zrobiła na mnie duże wrażenie, bo rzeczywiście otwierała oczy na to, jak centrum miasta mogłoby wyglądać.

Warto również przywołać koncepcję z 2006 roku, gdy zorganizowano konkurs architektoniczny na projekt Narodowego Forum Muzyki. Jury przewodniczył holenderski architekt Erick van Egeraat, który w ramach tego konkursu przygotował masterplan dla centrum. Ten plan przewidywał wprowadzenie zabudowy na ulicy Kazimierza Wielkiego – z jednej szerokiej arterii miały powstać dwie węższe ulice z zabudową pośrodku. Celem tej wizji było zszycie ze sobą Rynku z okolicami placu Wolności i Narodowego Forum Muzyki.

Historyczne centrum Wrocławia jest znacznie większe, rozpościera się od Rynku aż do fosy miejskiej. Tymczasem jest sztucznie ograniczone szeroką, nieprzyjazną arterią. W naszej ocenie centrum miasta powinno być miejscem, w którym z przyjemnością chcemy przebywać, a trasa WZ w tym przeszkadza

MAREK KARABON
działacz Towarzystwa Upiększania Miasta Wrocławia

Dyskusje co parę lat odżywają i spierają się ze sobą zwolennicy zieleni i zabudowy. Która wizja jest lepsza?
– Każda z tych koncepcji jest lepsza niż status quo. Powinniśmy przede wszystkim zdecydować się na którąś z nich i zacząć ją realizować. 25 lat debaty to wystarczająco długi czas, żeby przejść do rzeczywistych działań. Najgorsze, co może się stać, to nie zmieniać niczego, bo obecna sytuacja z ulicą Kazimierza Wielkiego po prostu szkodzi Wrocławiowi.

Czy da się połączyć te koncepcje? Np. zaplanować place, skwery i przestrzenie parkowe, a także ograniczoną do konkretnych działek zabudowę?
– Myślę, że o tym powinien zdecydować konkurs urbanistyczny. Jako wytyczne do niego trzeba przygotować analizy ruchowe, żeby zaplanować, jak powinien się rozłożyć ruch samochodowy i tramwajowy.

Najważniejsza jest wizja i decyzja po stronie władz Wrocławia. Konieczne jest, żebyśmy mieli pewność, że wyniki tego konkursu będą rzeczywiście zrealizowane.

Co taka zmiana przyniosłaby Wrocławiowi?
– Zmieniłaby centrum w miejsce dużo przyjaźniejsze do spędzania czasu, lepiej połączyłaby Rynek z okolicami pomiędzy Kazimierza Wielkiego a fosą, powiększyłaby centrum miasta. To nie tylko pomogłoby mieszkańcom, ale również przyczyniłoby się do wzrostu turystyki.

Do 1868 roku płynęła tamtędy Oława Czarna, czyli fosa wewnętrzna. Pojawia się więc też wizja, żeby przywrócić tam wodę, nawet w jakiejś symbolicznej formie.
– To ciekawy pomysł, spójny z trendami związanymi ze zmianami klimatycznymi, a szczególnie z postulatami wprowadzania wody do przestrzeni miejskich dla poprawy mikroklimatu i ograniczania zjawiska miejskiej wyspy ciepła. To również kwestia, którą powinien rozstrzygnąć konkurs na zagospodarowanie tej przestrzeni.

Tak było w Seulu. W centrum zdemontowano betonowe estakady i wróciła rzeka, jest dziś przepiękna przestrzeń z wodą.
– Również w Holandii jest sporo miejsc, gdzie trasy szybkiego ruchu zostały zamienione w kanały i rzeczywiście są dziś wspaniałymi miejscami do spędzania czasu.

Takie procesy dzieją się od wielu lat w całej Europie i również w Polsce. Nawet we Wrocławiu możemy wskazać przykłady przestrzeni, które przeszły sporą transformację. Nie wyobrażamy sobie przecież dzisiaj powrotu do parkowania na Rynku. Widać też jak zmieniły się ulice Oławska i Świdnicka przez ostatnie 20 lat – żaden

eprasa.pl 181c5a0c86

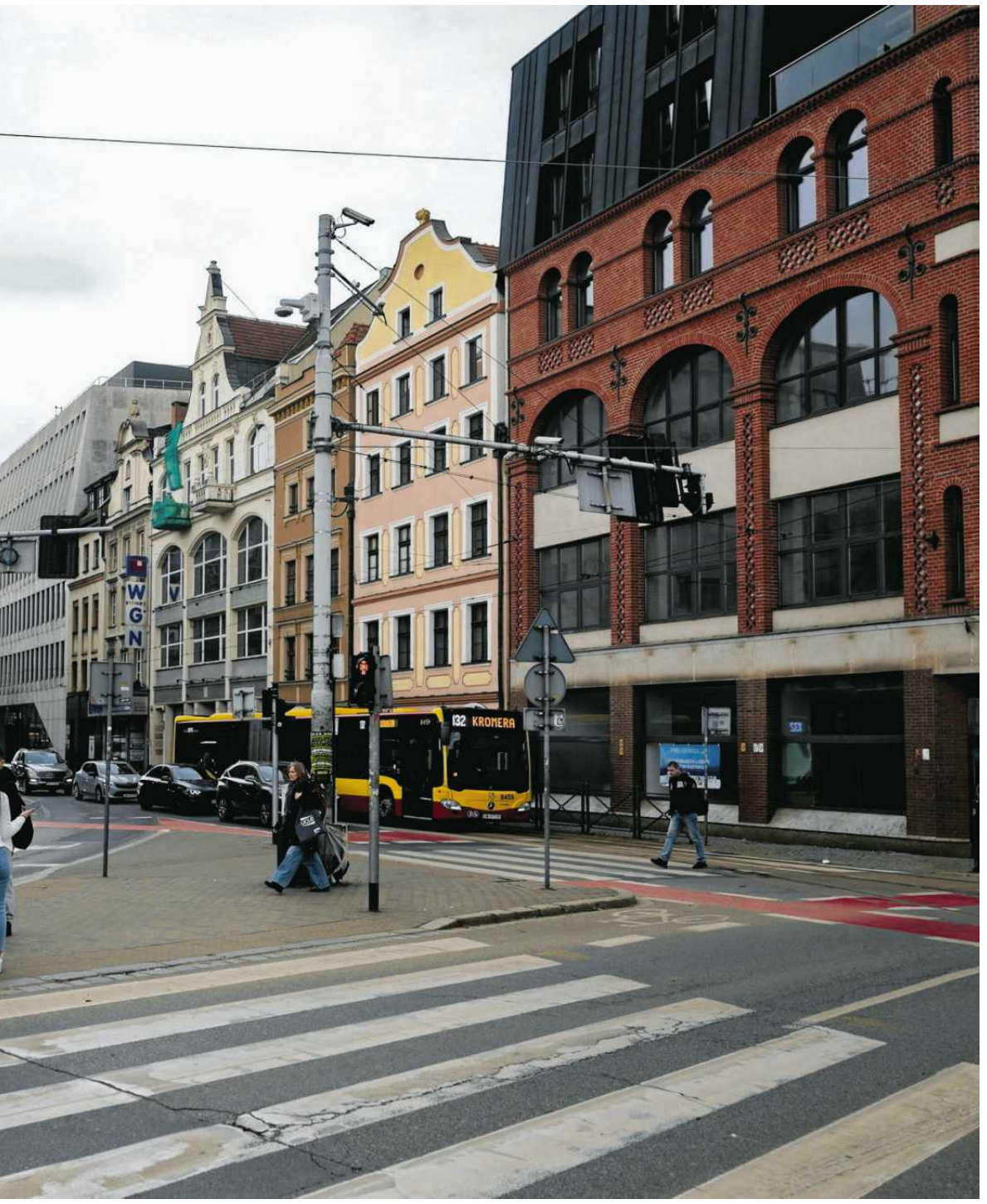

• **Ulica Kazimierza Wielkiego we Wrocławiu**
FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Około 2000 roku powstała koncepcja, której autor zaproponował zabudowę na kształt tego, co było przed wojną i powolne odtwarzanie tkanki. Ta koncepcja wtedy zrobiła na mnie duże wrażenie, bo rzeczywiście otwierała oczy na to, jak centrum miasta mogłoby wyglądać

MAREK KARABON

Wrocławianin zapewne nie chciałby, żeby wrócił tam ruch samochodowy.

Jestem przekonany, że po przemianie ulicy Kazimierza Wielkiego jej nowe oblicze stanie się dla nas naturalne i trudno będzie nam sobie wyobrazić, że kiedyś tam, w ścisłym centrum miasta, była czteropasmowa, tranzytowa trasa.

Czy coś da się zrobić bez czekania na tę wielką przebudowę? Powiedział pan o parkingu na tyłach Zeto, gdzie mógłby powstać plac z zielenią. Czy taki placyk można by zrobić już teraz, bez czekania na ogromną inwestycję?
– Działania punktowe są już wprowadzane od około 10 lat. Sztandarowym przykładem jest przejście przez ulicę Świdnicką. Dawniej nie było tam pasów w poziomie jezdni, trzeba było przechodzić pod ulicą przejściem podziemnym. To zmieniło się 10 lat temu, również w wyniku konkursu, i działa świetnie. Zdecydowana większość osób przechodzących przez ulicę Świdnicką wybiera przejście naziemne, a nie podziemne.

Nowe pasy pojawiły się też w okolicy Zamkowej, ułatwiając dostęp do placu Wolności. Przejście przy ul. Nowy Świat jest w planach urzędu i tam również możemy punktowo poprawić sytuację.

Moim zdaniem wprowadzenie zieleni też dużo by zmieniło. Można to zrobić szybko, bez kompletnej przebudowy.

Gdy w debacie publicznej mówi się o przebudowie Kazimierza Wielkiego, od razu pojawia się argument, że jakiekolwiek działania, które zmniejszą przepustowość, spowodują armagedon transportowy w całym mieście.
– To może było prawdą 20 lat temu, kiedy rzeczywiście trasa WZ była główną trasą ze wschodu na zachód, a nawet prowadziła tamtędy droga krajowa nr 94.

Dziś ta ulica nie pełni już kluczowej funkcji tranzytowej i jesteśmy w stanie znaleźć alternatywne trasy dla kierowców. Powstało wiele dróg, które odciążyły ten odcinek – w szczególności obwodnica śródmiejska, na którą przeniesiono drogę krajową nr 94.

Nie musimy też już jechać ulicą Kazimierza Wielkiego, żeby z południa dotrzeć na Wielką Wyspę czy plac Grunwaldzki. Możemy skorzystać z Alei Wielkiej Wyspy, z ul. Piłsudskiego i Kołłątaja albo z ul. Ślężnej, Dyrekcyjnej i Pułaskiego.

W urzędzie miejskim w 2011 roku powstała też koncepcja, w której zakładano wykorzystanie Podwala i ul. Kościuszki jako tras mających przejąć ruch z uspokojonej ulicy Kazimierza Wielkiego.

Przypominam sobie niedawną przebudowę magistrali ciepłowniczej Fortum na Kazimierza Wielkiego. Została jedna nitka, ruch był jednopasmowy. I nie spowodowało to żadnego armagedonu, wręcz przeciwnie, ruch się rozłożył.
– Przebudowa trwała dwa miesiące, co było naturalnym eksperymentem transportowym. Widać było, że zamknięcie tej drogi nie powoduje żadnych ogromnych korków.

Co w takim razie z transportem zbiorowym? Zawsze się mówi, że powinien być alternatywą. Czy takie zmiany mogą poprawić transport publiczny?
– Na pewno warunkiem przeprowadzenia jakichkolwiek zmian powinno być to, żeby nie spowalniać ruchu tramwajowego, który jest tam bardzo istotny i łączy kluczowe punkty: plac Jana Pawła II, Rynek i plac Dominikański.

Czy jesteśmy w stanie jeszcze przyspieszyć tramwaje?
– Dla mnie ważniejsza na tym odcinku jest dostępność, czyli łatwość dojścia do tramwaju przez pieszych, niż maksymalna prędkość przejazdu. Kluczowe jest to, żeby nie pogorszyć obecnej sytuacji.

Co ważne, przez te zmiany możemy radykalnie poprawić ruch pieszy i rowerowy, który obecnie jest na ul. Kazimierza Wielkiego zepchnięty na margines.

Na ulicy Kazimierza Wielkiego powstały kilka lat temu pasy rowerowe.
– Tylko fragmentami, ta przestrzeń nie jest wygodna ani bezpieczna. Ja tam jeżdżę, ale swoich dzieci bym tam nie wysłał.

O potrzebie zmian mówią architekci, urbaniści, aktywiści, mieszkańcy, a nawet urzędnicy, ale mimo to nic się nie dzieje. Dlaczego?
– Taka zmiana wymaga odważnych decyzji władz miasta, które z pewnością spowodują opór części mieszkańców, przyzwyczajonych do ulicy Kazimierza Wielkiego jako tranzytowej dla ruchu samochodowego. W pierwszym okresie po przebudowie może być potrzeba dopasowania się ich przyzwyczajeń i to koszt polityczny, którego rządzący miastem boją się ponieść.

Uważam, że to błąd i że przyjaźniejsza przestrzeń na ulicy Kazimierza Wielkiego to coś zdecydowanie pozytywnego dla miasta.

Mówił o tym np. przygotowany w 2021 roku przez Urząd Miasta masterplan dla przestrzeni miejskich w Centrum. Pokazał, jak ulica Kazimierza Wielkiego mogłaby wyglądać: z utrzymanym ruchem samochodowym po jednym pasie w każdą stronę, z torowiskami tramwajowymi, z czterema szpalerami drzew, wygodnymi chodnikami, przestrzeniami publicznymi i drogami rowerowymi. To naprawdę mogłoby być wspaniałe miejsce.

Z utrzymaniem ruchu samochodowego? Czyli to, że nie będzie to trasa tranzytowa, nie oznacza, że ktoś nie będzie mógł podjechać autem do rodziny, która tam mieszka?
– Nikt nie postuluje, żeby z Kazimierza Wielkiego zrobić deptak. Mówimy tylko o tym, że nie ma miejsca na tranzyt 200 metrów od Rynku. Wystarczy jeden pas w każdą stronę, co uwolni dużo przestrzeni do lepszego zagospodarowania.

W dyskusjach natomiast pojawia się też argument, który ostatnio słyszałem przy okazji rozmowy o placu Społecznym z architektem Mikołajem Smoleńskim, że wszelkie zmiany to próba „oddania terenu deweloperce" czy wręcz „patodeweloperce".
– Jeżeli zdecydujemy się pójść w kierunku zielonej albo zielono-niebieskiej alei, to oczywiście nie ma tam żadnej przestrzeni dla deweloperów.

Jeżeli natomiast zdecydujemy się na częściowe przywrócenie zabudowy, to decyzją miasta będzie, czy chce budować coś samodzielnie na cele publiczne, czy sprzedać te działki.

Niezależnie od wybranego kierunku, jest to na tyle ważne miejsce, że trzeba będzie bardzo dobrze zadbać o plany zagospodarowania. Postulowałbym, żeby działki były niewielkie, wręcz średniowieczne w swoich rozmiarach, tak aby ich skala odzwierciedlała różnorodność zabudowy centrum.

Niektórzy starsi mieszkańcy Wrocławia jeszcze pamiętają, jak wyglądała ta przestrzeń przed budową trasy WZ – składnicę harcerską przy ul. Świdnickiej, bardzo ciekawy budynek na Ruskiej, czy zabytkowe kamienice z ulicy Złote Koło, stojące naprzeciwko kina Nowe Horyzonty.

Kiedy oglądamy stare zdjęcia, trudno uwierzyć, że to jest dzisiejsza ulica Kazimierza Wielkiego. Tych budynków już nie ma, w ich miejscu przebiega jezdnia.

W dyskusji przewija się postulat odbudowy tzw. Oławy Białoskórniczej, czyli rzędu malowniczych kamieniczek. Była to chyba najbardziej pocztówkowa część przedwojennego Wrocławia.
– To jest podwariant koncepcji zabudowy tej przestrzeni. O tym także powinien zdecydować konkurs. My jako środowisko stoimy na stanowisku, że nie powinniśmy nadmiernie odbudowywać budynków, które już nie istnieją, tylko budować w stylu współczesnym, oczywiście z poszanowaniem kontekstu.

Zabytki odbudowane po 50 latach będą sztuczne, a nasze pokolenie również powinno zostawić po sobie ślad w tkance centrum miasta.

Do dzisiaj mamy fragmenty pierzei ulicy Kazimierza Wielkiego, które nie zostały w ogóle odbudowane, na przykład narożnik ulicy Ruskiej i Kazimierza Wielkiego.
– To miejsce często uczęszczane przez osoby idące z placu Solnego do Dzielnicy Czterech Świątyń. Jest tam dziś wielka dziura z dwiema ślepymi ścianami kamienic. To klasyczny przykład miejsca, które powinno zostać zabudowane, niezależnie od tego, którą koncepcję zmiany ulicy Kazimierza Wielkiego wybierzemy.

Jest także pusty narożnik ulicy Świdnickiej i Kazimierza Wielkiego, który aż się prosi o nowy obiekt. Mamy też puste działki koło Europeum i na rogu ulicy Zamkowej i Kazimierza Wielkiego. Zabudowa tych miejsc dobrą architekturą na pewno poprawi odbiór tej ulicy. ●

eprasa.pl 181c5a0c86

Supermiasta i Superregiony 2026

Seniorzy w kostiumach i w marszu przez miasto

W Wałbrzychu rozpoczęła się rywalizacja w plebiscycie Supermiasta Długowieczni. Inicjatywy pokazują innowacyjne podejście do aktywności osób starszych: od inscenizacji dzieł sztuki po marsze w kolorowych strojach.

Mateusz Kokoszkiewicz

• **Projekt Ludowe Love** FOT. RAFAŁ ŚLIPEK / STARA KOPALNIA

Ogłosy ubiega się między innymi projekt „Jestem Kobietą – Seniorką!", realizowany przez Fundację Via Salutis. To propozycja spotkań poświęconych kobiecości w wieku senioralnym. Rozmowy mają stworzyć przestrzeń do wymiany doświadczeń i refleksji nad zmianami zachodzącymi w życiu kobiet.

W tegorocznym plebiscycie kandyduje także inny pomysł tej wałbrzyskiej organizacji, czyli Mobilna Poradnia Psychogerontologiczna. W założeniach specjaliści mają wyjść poza duże ośrodki i docierać do osób starszych w mniejszych miejscowościach. Dzięki temu możliwe jest udzielanie wsparcia psychologicznego na obszarach wiejskich, gdzie dostęp do specjalistów bywa ograniczony.

MISTRZOWIE MALARSTWA JAK ŻYWI

Wśród zgłoszonych inicjatyw znalazły się również działania o wyraźnym charakterze artystycznym. Projekt „Żywe obrazy wielkich mistrzów" angażuje seniorów w inscenizacje znanych dzieł malarskich, pozwalając im w aktywny i twórczy sposób poznawać sztukę.

Uczestnicy nie tylko odtwarzają kompozycje obrazów, ale także wchodzą w role przedstawionych postaci, co ma nadać całemu przedsięwzięciu wymiar edukacyjny i integracyjny. Zdjęcia „żywych obrazów" wykonał wałbrzyski fotograf Bartłomiej Smalec.

W projekcie uczestniczyli wszyscy seniorzy z klubu seniora na Białym Kamieniu. – Najpierw rozmawialiśmy o malarstwie, przybliżaliśmy postaci twórców, a później seniorzy wybrali sobie sami dzieła, w które chcieli się wcielić – mówi Wioleta Kostiańczuk-Tulikowska, kierowniczka Klubu Senior+, działającego w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu.

Inicjatywa skończyła się nie tylko sesją zdjęciową, ale i wystawą oraz wydaniem kalendarza ściennego na 2026 rok.

BAJKI ŁĄCZĄ POKOLENIA

Silnie obecny w wałbrzyskich inicjatywach jest także wątek łączenia pokoleń. Przykładem jest wydarzenie związane z Międzynarodowym Dniem Postaci z Bajek, podczas którego seniorzy przebierają się za bohaterów znanych historii i prezentują się uczniom szkół podstawowych. Taka prosta forma spotkania ma przełamywać dystans między najmłodszymi a najstarszymi mieszkańcami.

Podobny charakter ma projekt „Ludowe Love", w ramach którego seniorzy i dzieci wspólnie uczestniczą w zajęciach, poznając polskie zwyczaje ludowe.

Pomysł na projekt wynikał z obserwacji dotyczących ograniczonego dostępu osób starszych do systematycznej oferty kulturalnej. – To grupa często niedoceniana, jeśli chodzi o dostęp do regularnych zajęć edukacyjno-kulturalnych. Dlatego staram się tworzyć projekty międzypokoleniowe, żeby angażować jak najwięcej grup społecznych – podkreśla Robert Ślipek, koordynator projektu ze Starej Kopalni.

Na liście kandydatów znalazł się również „Marsz do Wiosny" czyli kawalkada, podczas której seniorzy w kolorowych strojach symbolicznie witają nową porę roku, wprowadzając do Wałbrzycha element wspólnego świętowania i integracji. ●

Supermiasta i Superregiony 2026. Plebiscyt

Najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów

Od kilkunastu dni trwa akcja Supermiasta i Superregiony 2026. W tym roku poświęcamy ją zmianie demograficznej. W tekstach i dyskusjach na łamach „Wyborczej" zastanawiamy się m.in. jak zmieni się życie naszego, coraz szybciej starzejącego się społeczeństwa; z jakimi wyzwaniami będziemy musieli się zmierzyć, jaki wpływ zmiana demograficzna odciśnie na naszym najbliższym otoczeniu, a jaki na polityce?

Pamiętamy przy tym, że starość to nie koniec życia, lecz często czas na realizację swoich pasji. Sprawdzimy jak instytucje państwowe i samorządy wspierają seniorów, wykorzystują ich wiedzę i doświadczenie, jak ich zachęcają do aktywności. Czy oferują wsparcie? Jak docierają do nich z zachętą i informacją?

Okazuje się, że w wielu miastach i regionach realizowane są różne elementy polityki społecznej, której celem jest poprawa dobrostanu seniorów. Prężnie działają uniwersytety trzeciego wieku, oferując przydatną wiedzę i zapraszając na inspirujące spotkania. W wielu miastach, dzielnicach i osiedlach działają kluby seniora, dając nie tylko możliwość ciekawego spędzenia wolnego czasu, ale także tworząc przyjazne miejsca integrujące najstarszych mieszkańców. Miasta tworzą rady seniorów, słuchają ich potrzeb i wychodzą im naprzeciw – w ten sposób urodziły się takie imprezy, jak np. cykl otwartych zabaw tanecznych we Wrocławiu, gdzie przy muzyce różnych dekad spotykają się różne pokolenia. Seniorzy organizują się także sami. Chcą rozmawiać o kobiecości w wieku senioralnym, czytać dzieciom bajki, poznawać muzykę młodego pokolenia, uczyć się poruszania w internecie. Poświęcają swój czas, by pomagać uczniom, np. w odrabianiu lekcji, ale także chętnie służą radą innym seniorom i dyżurując przy telefonie zaufania wspierać ich w trudnych chwilach. Pomysłów, działań, imprez jest w całej Polsce mnóstwo!

Naszej tegorocznej towarzyszy plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym chcemy razem z Czytelnikami wybrać najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu. ●

• **Głosowanie w plebiscycie na: walbrzych.wyborcza.pl**

• **W tekstach i dyskusjach na łamach „Wyborczej" zastanawiamy się m.in.:**

- jak zmieni się życie naszego, coraz szybciej starzejącego się społeczeństwa;
- z jakimi wyzwaniami będziemy musieli się zmierzyć,
- jaki wpływ zmiana demograficzna odciśnie na naszym najbliższym otoczeniu, a jaki na polityce?

OGŁOSZENIE Wrocław/34426005

SUPER MIASTA REGIONY DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski · Warmia Mazury · Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury 2026 · Wałbrzych

1 WR

eprasa.pl 181c5a0c86

Agnieszka Dobkiewicz

Dolnośląscy Romowie

„Wciąż słyszą, że są inni, że z nimi zawsze problem”

– Nośnikami ich kultury są głównie język, którym posługują się przede wszystkim w rodzinie, ale także ubiór, który Polaków tak zachwyca – mówi badaczka romskiej społeczności.

• **Gorzów Wielkopolski 2011 r., 23. Międzynarodowe Spotkania Zespołów Cygańskich „Romane dyvesa”**
FOT. DANIEL ADAMSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Spis ludności z 2021 roku informuje oficjalnie, że w Polsce Romów jest nieco ponad 13 tysięcy. – Z monitoringu organizacji romskich wynika, że w Polsce żyje około 50 tys. Romów – mówi Urszula Krawczyk, która realizowała projekt „Silniejsi razem – wsparcie na rzecz społeczności romskiej na Dolnym Śląsku”. – Rozbieżność wynika przede wszystkim z faktu, że w spisie powszechnym deklaracja narodowości jest dobrowolna. Część osób romskiego pochodzenia nie ujawnia swojej tożsamości w oficjalnych badaniach, m.in. ze względu na doświadczenia dyskryminacji lub obawę przed stygmatyzacją.

Historia Romów nie zawsze była bowiem łatwa. Podobnie jak Żydzi podczas II wojny światowej mieli zostać wyniszczeni. Dziś jednak powszechnie znamy nazwę Holocaust, odnoszącą się do tych pierwszych. Często nie wiemy natomiast, że zagłada Romów nosiła nazwę Samudaripen [słowo Parajmos, używane najczęściej, ma wydźwięk negatywny]. W Europie zamordowano podczas niego od 220 do nawet 500 tysięcy Romów. Niewiele osób pamięta, że w Auschwitz Birkenau II utworzono tzw. obóz cygański, który istniał półtora roku. Zgładzono tam większość z 23 tysięcy więzionych Romów i Sinti.

Przed wojną w Polsce żyło około 30-35 tysięcy osób tej narodowości. Po 1945 roku dużą rolę w życiu wędrownej społeczności odegrał Dolny Śląsk. Rozpoczęto wtedy proces ich przymusowego osiedlania, który zakończył się w latach 60. XX wieku.

DOMEM DOLNY ŚLĄSK

– Powojenne migracje i procesy osiedleńcze sprawiły, że Dolny Śląsk stał się domem dla wielu rodzin romskich. Dziś społeczność obecna jest w największych miastach województwa – we Wrocławiu, Legnicy, Wałbrzychu czy Lubinie, ale także w mniejszych miejscowościach, gdzie od lat funkcjonuje jako część lokalnej społeczności – mówi Urszula Krawczyk.

Na Dolnym Śląsku mieszka jedna z większych społeczności romskich, szacowana nawet na 23 tysiące osób. Jedną z najbardziej znanych osób z taborów, które osiadły na tzw. Ziemiach Odzyskanych, była poetka Bronisława Wajs-Papusza, która zamieszkała w Inowrocławiu.

ŚLUB VIKI GABOR

Romowie w Polsce obecni są od ponad 600 lat. Przez kolejne stulecia tabory cygańskie, w których żyli, przemieszczały się między regionami, tworząc własne wspólnoty, zachowując język, tradycję i odrębność kulturową. Mimo tego Polacy ciągle niewiele o nich wiedzą.

– Kultura romska nie jest folklorem „na pokaz”. To żywy system wartości i obyczajów, które regulują codzienne życie. Szacunek dla starszych, wierność danemu słowu, poczucie honoru – to pojęcia, które w romskiej kulturze mają realne znaczenie. Dla wielu rodzin są nie tylko deklaracją, lecz zasadą postępowania – uważa Urszula Krawczyk i dodaje, że hermetyzm społeczności romskiej jest także formą obrony tożsamości. Jej nośnikami są głównie język, którym posługują się przede wszystkim w rodzinie, ale także ubiór, który Polaków tak zachwyca.

Przez dwa lata Urszula Krawczyk starała się poznać społeczność romską. Dziś wie, że żadna osoba z zewnątrz nie jest w stanie przeniknąć do ich świata. Być może dlatego Romowie zmagają się też z olbrzymimi stereotypami na swój temat. Wciąż słyszą, że są „inni”, że „z nimi zawsze problem”, że „tacy już są”.

– Słyszą też, że „nie chcą pracować”, „nie zależy im na edukacji”, „nie chcą się integrować”. To zdania, które krążą w przestrzeni publicznej od lat. Problem w tym, że nie opisują rzeczywistości, ale uprzedzenia – mówi Krawczyk. – Przecież społeczność romska, tak jak każda inna, nie jest jednolita, jest różnorodna. Są w niej osoby z wyższym wykształceniem i te, które z różnych powodów miały trudniejszy start. Są przedsiębiorcy, pracownicy sektora usług, artyści, liderzy lokalni. Są rodziny, które od lat budują swoje życie w tych samych miastach Dolnego Śląska. Redukowanie tej różnorodności do jednego obrazu jest nie tylko niesprawiedliwe, jest po prostu nieprawdziwe.

INTEGRACJA A ASYMILACJA

Krawczyk uważa, że błędnie interpretując, oczekujemy od Romów nie integracji, ale asymilacji. Zakładamy, że ktoś porzuci swoją tożsamość, tradycję, język, by wpasować się w dominującą normę i stanie się taki jak my. Z tego rodzi się dyskryminacja.

– Wygodniej mówić o „nieporozumieniach”, „różnicach kulturowych” czy „trudnych relacjach” – mówi. – Ale jeśli chcemy realnej zmiany, musimy mieć odwagę nazwać rzeczy po imieniu. Dyskryminacja to nierówne traktowanie ze względu na przynależność do określonej grupy. To mechanizm, który ogranicza szanse i utrwala podziały.

Przykładem są emocje, jakie wywołał w Polsce ubiegłoroczny ślub romskiej piosenkarki Vicki Gabor.

PODWÓJNA TOŻSAMOŚĆ ROMNI

W przypadku romskich kobiet – Romni zjawisko jest jeszcze silniejsze. Z jednej strony mamy w głowie obraz „cyganki” jako symbol rzekomego zacofania, podporządkowania, braku ambicji, tej, która jest niewykształcona i wcześniej wyszła za mąż, z drugiej egzotyzowany obraz kobiety w kolorowej spódnicy i piosenkę Maryli Rodowicz „My Cyganie”.

– Romni funkcjonuje w podwójnej rzeczywistości. Jest kobietą w społeczeństwie większościowym, w którym nadal istnieją nierówności płci, a jednocześnie jest członkinią mniejszości etnicznej obciążonej historycznym wykluczeniem. Ta podwójna tożsamość oznacza podwójną presję. I często podwójną dyskryminację – ocenia Urszula Krawczyk.

Podczas pracy nad projektem próbowała zrozumieć, jaka naprawdę jest romska kobieta. Dziś uważa, że jej siła nie wynika z publicznych deklaracji o emancypacji, jak to się dzieje w przypadku Polek, ale z odpowiedzialności.

– W kulturze romskiej rodzina jest fundamentem – mówi o swoich obserwacjach. – A kobieta jest jej osią. To ona przekazuje język. To ona pilnuje norm obyczajowych. To ona organizuje życie rodzinne, podtrzymuje relacje między pokoleniami, dba o spójność wspólnoty. Szacunek wobec Romni we wspólnocie nie jest abstrakcją. Ma konkretny wymiar społeczny. Matka cieszy się autorytetem, a babka szczególnym poważaniem. W wielu rodzinach starsze kobiety są strażniczkami pamięci i tradycji. Ich głos ma znaczenie przy podejmowaniu decyzji dotyczących życia rodzinnego. To nie jest model patriarchalny w uproszczonym rozumieniu. To model, w którym władza ma różne wymiary: formalny i symboliczny. Kobieta może nie zajmować publicznego stanowiska lidera, ale jej pozycja w strukturze rodzinnej jest realna i wpływowa. W świecie, w którym wiele kultur doświadcza rozpadu więzi międzypokoleniowych, romska wspólnotowość bywa niedoceniana. A to właśnie kobiety są jej filarem.

Oczywiście napięcia istnieją. Dane z ostatnich lat pokazują jednak wyraźną zmianę. W Polsce rośnie liczba romskich dziewcząt kończących szkołę średnią i podejmujących studia. Coraz więcej kobiet angażuje się w działalność społeczną, kulturalną i przedsiębiorczą. Na Dolnym Śląsku funkcjonują programy wsparcia edukacyjnego, z których korzystają również młode Romni.

– Nowe pokolenie romskich kobiet nie porzuca tradycji. Raczej negocjuje jej znaczenie. Uczy się, pracuje, prowadzi działalność gospodarczą, a jednocześnie pozostaje częścią wspólnoty. Dla wielu z nich tożsamość nie jest przeszkodą, lecz punktem wyjścia – mówi Krawczyk. – Największą barierą nie jest dziś kultura. Jest nią stereotyp. Romska kobieta bywa oceniana surowiej niż ktokolwiek inny. Jeśli jest tradycyjna, bywa postrzegana jako zacofana. Jeśli jest wykształcona i aktywna zawodowo, słyszy, że „nie wygląda na Romkę”. To klasyczny przykład podwójnych standardów.

OBOK SPOŁECZEŃSTWA

Jak bardzo nasze wyobrażenia odbiegają od rzeczywistości, pokazuje przykład Edyty Górniak. Piosenkarka urodziła się w 1972 roku w Ziębicach na Dolnym Śląsku w rodzinie polsko-romskiej. Romem był jej ojciec Jan Górniak, który był gitarzystą w zespole Don Wasyl, a dorabiając do pensji murarza, grywał na weselach. Opuścił jednak rodzinę, a matka wyprowadziła się do Opola, gdzie związała się z kolejnym mężczyzną. W wywiadach Górniak przyznawała, że była stygmatyzowana z powodu ciemniejszej karnacji skóry. Jej kariera zaczęła się, gdy podczas występu w domu kultury wypatrzyła ją Elżbieta Zapendowska, która uważała, że z uwagi na swój talent zrobi międzynarodową karierę. – Przekazał mi większość talentu, wrażliwość na muzykę, myślę, że kreatywność mam po nim, chociaż go nie poznałam, ale tak mi się wydaje z opowiadań mamy – mówiła o ojcu w „Wysokich Obcasach”. Wiele lat ukrywała jednak swoje korzenie.

– Jeśli chcemy rozmawiać odpowiedzialnie o społeczności romskiej, zacznijmy od wiedzy – mówi Urszula Krawczyk. – Fakty są prostsze niż stereotypy. Romowie na Dolnym Śląsku nie są „obok” społeczeństwa. Są jego częścią ze swoją historią, tradycją i wkładem w rozwój regionu. ●

Na Dolnym Śląsku

23

TYSIĄCE

• **Nawet tylu Romów wg danych nieoficjalnych z organizacji romskich żyje na Dolnym Śląsku**

eprasa.pl 181c5a0c86

Spór o Stację Orle w Górach Izerskich

Gospodarz: Uciekłem spod topora

Komornik wyznaczył datę egzekucji na 9 kwietnia 2026 roku. W ostatniej chwili sąd przychylił się jednak do wniosku gospodarza schroniska i zawiesił zabezpieczenie obiektu.

Hubert Głuch

Stacja Turystyczna Orle w Górach Izerskich to popularne miejsce turystyczne. Latem można tu dotrzeć w nieco ponad godzinę z Jakuszyc. W okolicy przejść się można ścieżką dydaktyczną „Mapa Układu Słonecznego" lub wybrać się do kolejnego schroniska – Chatka Górzystów. Zimą natomiast do „Orla" ściągają entuzjaści sportów zimowych – przede wszystkim nart biegowych.

SCHRONISKO MIAŁ ZABEZPIECZYĆ KOMORNIK

Od ponad 30 lat schroniskiem zarządza Stanisław Kornafel. Od marca 2025 roku – bez umowy dzierżawy z właścicielem, czyli Lasami Państwowymi. Te zdecydowały się nie przedłużać kontraktu a rozpisać przetarg.

Ta decyzja podzieliła turystów. Część stanęła po stronie dotychczasowego dzierżawcy, zwracając uwagę, że Kornafel uratował Stację przed ruiną. Do Lasów Państwowych trafiła petycja z 2,3 tys. podpisów. Nie brakuje jednak osób, które uważają, że gospodarz powinien odejść, ponieważ nie zajmuje się należycie schroniskiem: nie remontuje go, nie dba o czystość i pozwala, żeby ścieki były odprowadzane do potoku.

Lasy Państwowe nie ugięły się, a przetarg wystartował.

Oferentów było dziesięciu, jedynym kryterium wpływającym na wybór oferty – wysokość czynszu. Najwięcej, bo aż 40 tys. zł zadeklarował Robert Pawłowski. Przetarg wygrał, ale oczekiwał wydania obiektu w dniu zawarcia umowy. Według Lasów Państwowych regulamin nie przewidywał takiej możliwości. Pawłowski się wycofał, a właściciel schroniska wskazał kolejnego zwycięzcę – spółkę IZERA ze Szklarskiej Poręby.

22 września 2025 roku do Stacji Turystycznej Orle przyjechał nadleśniczy Jakub Tomza z Nadleśnictwa Szklarska Poręba. Komisyjnie chciał odebrać obiekt. Stanisław Kornafel nie oddał kluczy.

– To dorobek mojego życia, który chcecie mi odebrać bez rozliczenia, w sposób wręcz zbójecki – mówił wtedy gospodarz.

Przedstawiciele Lasów Państwowych odjechali. Nadleśniczy Jakub Tomza zdecydował w październiku o złożeniu sprawy w sądzie.

– Jednym z etapów takiego pozwu jest możliwość wystąpienia o zabezpieczenie w postaci wydania przedmiotu na czas trwania postępowania. I my, jako Nadleśnictwo, takie zabezpieczenie otrzymaliśmy – wyjaśnia Tomza.

Pismo z decyzją Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze Nadleśnictwo otrzymało na początku lutego. Jakub Tomza wezwał Stanisława Kornafela do opuszczenia obiektu, ten jednak odmówił. Sprawa trafiła do komornika. Następnie komornik ponownie wezwał do dobrowolnego oddania kluczy, gdy to nie poskutkowało, wyznaczył datę egzekucji – na 9 kwietnia 2026 roku. W Stacji Turystycznej Orle pojawić miał się w asyście policji, która mogłaby wyprowadzić gospodarza.

– W międzyczasie pan Kornafel złożył zażalenie na to zabezpieczenie. 8 kwietnia złożył też wniosek o odstąpienie od zabezpieczenia i tego samego dnia sąd w Jeleniej Górze zawiesił zabezpieczenie – relacjonuje nadleśniczy Tomza.

W STACJI ORLE JEST SPAGHETTI WESTERN

– Tu chodzi o zabezpieczenie podmiotu pozwu. I w tym kontekście moim zdaniem sąd powinien nakazać wszystkim istniejący status quo. Czyli, że ja tu dalej działam, nic się nie zmienia, a Lasy Państwowe na razie nie przejmują obiektu. Ale w wyniku nadinterpretacji sąd nakazał przekazanie obiektu. My to skarżymy w ramach kontroli instancyjnej, czyli poszła skarga do wyższej instancji. A do sądu rejonowego wystąpiliśmy o wstrzymanie egzekucji – mówi Stanisław Kornafel.

Sąd przychylił się do wniosku gospodarza, komornik nie przyjechał.

– Jak w spaghetti westernach: wieszają gościa, a szeryf w ostatnim momencie przestrzeliwuje linę – porównuje Kornafel. – Akcja odwołana. Uciekłem spod topora.

Gospodarz wierzy, że sąd nie nakaże eksmisji. Powtarza, że ma swoje racje: nakłady finansowe, wypracowanie marki i organizowanie imprez – czyli racje społeczne. Sam rozpoczął już remont w schornisku, np. zmienił źródło ciepła. Nadal proponuje też swoje rozwiązanie oczyszczania ścieków. Na podstawie tych czynników chce przekonać Lasy Państwowe do podjęcia mediacji. 3 kwietnia zaniósł nadleśniczemu pismo w tej sprawie.

„W mojej ocenie dla obu stron postępowania nie jest korzystnym rozwiązaniem rozstrzyganie zaistniałego sporu na drodze sądowej" – napisał w podsumowaniu pisma Kornafel. Odpowiedzi jeszcze nie otrzymał.

Ale „Wyborcza" dowiedziała się, że żadnych mediacji nie będzie.

– Zgodnie z wnioskiem, który złożył pan Kornafel, mediacja miałaby polegać na tym, że on chciałby pozostać w tym obiekcie. Ale my mamy już podpisaną umowę ze spółką IZERA. Nie mogę mediować z nim, jeżeli wiem, że nie będę mógł spełnić jego oczekiwań – wyjaśnia nadleśniczy Jakub Tomza. Wskazuje jednak, że negocjacją może podlegać inna sprawa: – Mediacja może dotyczyć kwestii rozliczenia z ewentualnych nakładów, które pan Kornafel poniósł, a które musielibyśmy mu zwrócić.

W tym miejscu na scenę wraca Robert Pawłowski – ten sam, który zaproponował 40 tys. zł czynszu za dzierżawę Stacji Orle, a następnie zrezygnował z podpisania umowy. Mężczyzna złożył pozew do sądu o unieważnienie umowy podpisanej ze spółką IZERA.

– W swoim pozwie nie domaga się unieważnienia przetargu, odszkodowania czy podpisania z nim umowy. Jego roszczenie dotyczy tylko unieważnienia umowy i na tym się kończy – mówi nadleśniczy Jakub Tomza. – Nie umiem skomentować jego intencji, ale pewne jest, że to współpracownik i znajomy pana Kornafela.

O wadliwości przetargu mówi także Stanisław Kornafel. Według niego wysokość czynszu nie powinna być jedynym kryterium wyboru oferenta. Pod uwagę powinno brać się również przydatność dla środowiska naturalnego i oczekiwania społeczne, w tym współpracę z różnymi instytucjami i historię organizowanych imprez.

KORNAFEL MA „PLAN B"

Jakie będą dalsze losy Stacji Turystycznej Orle? Po tym jak Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze zawiesił zabezpieczenie obiektu, sprawa trafi do sądu drugiej instancji. Sąd Okręgowy w Legnicy zdecyduje czy podtrzymać zabezpieczenie – wtedy Nadleśnictwo ponownie skieruje się do sądu i odzyska obiekt (sprawa w sądzie rejonowym będzie trwała nadal), czy odrzuci wniosek Lasów Państwowych – wówczas sprawa będzie toczyła się przed sądem rejonowym, a obiekt będzie możliwy do odzyskania dopiero po zakończeniu postępowania.

Według nadleśniczego Jakuba Tomzy, w przypadku podtrzymania zabezpieczenia, właściciel będzie mógł przekazać schronisko nowemu dzierżawcy.

– Gdyby się okazało w toku postępowania sądowego, że nie odzyskalibyśmy tego obiektu, to wtedy pan Kornafel mógłby rościć sobie prawo do odszkodowania – wyjaśnia.

Jego zdaniem procedura w sądzie okręgowym może potrwać około miesiąca. Całkowite zakończenie sprawy w sądzie rejonowym to kwestia od kilkunastu miesięcy do nawet kilku lat.

Warto zwrócić uwagę, że nie wszystkie obiekty Osiedla Orle należą do Lasów Państwowych. Ich własnością jest główny budynek Stacji Turystycznej Orle, czyli murowane schronisko z charakterystyczną dzwonnicą, w którym znajduje się bar i jadalnia. Stanisław Kornafel przez ponad 30 lat dzierżawił obiekt.

Nieopodal znajdują się jednak jeszcze dwa drewniane budynki, to dawne strażnice. Oba są własnością Kornafela. Obecnie w jednym z obiektów znajdują się pokoje noclegowe dla turystów, drugi nie jest użytkowany. Ale według zapewnień gospodarza Stacji Orle – będzie.

– Te dwa obiekty będą remontowane. Muszę zrobić tam mieszkanie dla siebie, a na parterze nieużytkowanej strażnicy jest miejsce na stworzenie dużej, ładnej restauracji – opowiada Kornafel.

Na razie jest w trakcie pozyskiwania opinii środowiskowej. Uważa, że remont obiektów mógłby rozpocząć się w przyszłym roku. Właściciel strażnic skłania się do zawarcia spółki i dokapitalizowania swojego pomysłu. Mówi, że znalazł już zainteresowanego.

• **Trwa spór o Stację Turystyczną Orle. Nadleśnictwo chce zabezpieczenia obiektu na czas trwania procesu**

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Stacja Turystyczna Orle w Górach Izerskich to popularne miejsce turystyczne. Latem można tu dotrzeć w nieco ponad godzinę z Jakuszyc. Zimą natomiast do „Orla" ściągają entuzjaści sportów zimowych – przede wszystkim nart biegowych

eprasa.pl 181c5a0c86

wyborcza

TWOJE WYMARZONE
MIESZKANIE

Piątek, 17 kwietnia 2026 | Redaktor prowadzący **Jacek Brzuszkiewicz**

wyborcza.pl

REZYDENCJA OGRÓD SASKI FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Rynek mieszkań w Lublinie

Kawalerka pod wynajem, czy apartament

▸ 3-12

eprasa.pl 181c5a0c86

Giełda Mieszkań

Największe wydarzenie na Lubelszczyźnie

Lublin ponownie stanie się centrum rynku nieruchomości. W dniach 18-19 kwietnia 2026 roku w Galerii GALA przy ul. Fabrycznej 2 odbędzie się Giełda Mieszkań

Aneta Kowalczyk

To wyjątkowa okazja dla osób poszukujących nowego lokum, inwestorów oraz wszystkich zainteresowanych rynkiem mieszkaniowym.

Co czeka na odwiedzających?

- Spotkania z czołowymi lubelskimi deweloperami.
- Bezpłatne porady ekspertów finansowych – dowiesz się, jak uzyskać kredyt hipoteczny na najlepszych warunkach.
- Szeroka oferta mieszkań i domów
- Specjalne oferty przygotowane wyłącznie na czas Giełdy – to może być szansa na znalezienie atrakcyjnej nieruchomości w promocyjnej cenie.
- – Wstęp na wydarzenie jest darmowy.

Dlaczego warto przyjść?

Obecna sytuacja na rynku nieruchomości sprawia, że warto działać szybko i świadomie. Ceny mieszkań wciąż rosną, a popyt na nieruchomości w Lublinie nie słabnie. Jednocześnie deweloperzy przygotowują atrakcyjne promocje, aby zachęcić kupujących. Na Giełdzie Mieszkań znajdziecie najlepsze oferty w jednym miejscu i uzyskacie wsparcie ekspertów, co pozwoli podjąć najlepsze decyzje.

Gdzie i kiedy?

Galeria GALA, ul. Fabryczna 2, Lublin (1. piętro)
- Sobota (18 kwietnia) godz. 10:00-17:00
- Niedziela (19 kwietnia) godz. 10:00-16:00

Niezależnie od tego, czy szukacie mieszkania, domu, inwestujecie w nieruchomości czy dopiero zaczynacie planowanie – Giełda Mieszkań w Lublinie to miejsce dla Was.

• **Giełda Mieszkań – Galeria Gala** FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

REKLAMA 34429321

GIEŁDA MIESZKAŃ

18-19 KWIETNIA

Galeria GALA, Fabryczna 2, Lublin

1LU

eprasa.pl 181c5a0c86

Rynek mieszkań

W co inwestować w Lublinie i na Lubelszczyźnie?

Elegancki apartament pod wynajem tuż przy Ogrodzie Saskim, czy przestronne mieszkanie niedaleko Dąbrowy? Przedstawiamy najciekawsze oferty lubelskich deweloperów.

Aneta Kowalczyk

• **activeCity**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

ŻAGIEL DOM

ACTIVECITY – OSIEDLE BLISKO NATURY I MIEJSKIEJ WYGODY

activeCity to inwestycja mieszkaniowa zlokalizowana w sąsiedztwie Zalewu Zemborzyckiego, przy skrzyżowaniu ulic Wapowskiego i Wolińskiego w Lublinie. To propozycja dla osób, które cenią spokój, komfort oraz aktywny styl życia, a jednocześnie nie chcą rezygnować z wygodnego dostępu do miejskiej infrastruktury.

Osiedle zostało zaprojektowane jako przyjazna przestrzeń do życia i codziennego wypoczynku. Duże odległości między budynkami, starannie zaplanowana zieleń oraz strefy rekreacyjne tworzą kameralne i funkcjonalne otoczenie.

Do dyspozycji mieszkańców przewidziano m.in. siłownię plenerową, boisko oraz patio z placem zabaw.

Obecnie realizowany jest piąty, czyli ostatni etap inwestycji, obejmujący dwa pięciopiętrowe budynki – A3 i D1, gdzie powstanie w sumie 181 funkcjonalnie zaprojektowanych mieszkań. W ofercie dostępne są mieszkania 3- i 4-pokojowe z przestronnymi balkonami i loggiami, a na parterze z zielonymi ogródkami. W tym etapie zaplanowano również dwa lokale usługowe. Zakończenie realizacji przewidziano na III kwartał 2026 roku.

W sprzedaży dostępne są także gotowe mieszkania 2- i 3-pokojowe, do których klucze można otrzymać od ręki.

Dzięki atrakcyjnej lokalizacji i przemyślanym rozwiązaniom activeCity łączy zalety nowoczesnego osiedla z bliskością terenów rekreacyjnych, oferując mieszkańcom wygodne miejsce do życia, odpoczynku i aktywnego spędzania czasu.

• Adres:
• Ul. Wolińskiego od 15 do 35, 20-491 Lublin

ORKANA RESIDENCE – PRESTIŻOWE OSIEDLE, BLISKO CENTRUM LUBLINA

Orkana Residence to osiedle premium w doskonałej lokalizacji Lublina, pomiędzy ulicami Orkana a Hetmańską, obok SPA Orkana na Czubach.

Jest to idealny kompleks mieszkaniowy dla osób, które cenią piękno, design oraz komfort życia.

Aktualnie w sprzedaży jest III etap budowy osiedla, czyli dwa budynki mieszkalne (od 2 do 4 pięter). Dostępne są mieszkania na sprzedaż w zróżnicowanych metrażach: od 27 do 69 m. kw. – kawalerki oraz mieszkania 2- i 3-pokojowe. Na najwyższych piętrach są tarasy, na parterach ogródki, natomiast na pozostałych piętrach duże balkony oraz loggie.

W każdym budynku zaplanowano eleganckie strefy wejścia zaprojektowane w wysokim standardzie. W garażu podziemnym oraz w pobliżu budynku zainstalowane są ładowarki do aut elektrycznych.

Duży, wewnętrzny dziedziniec to miejsce, gdzie mieszkańcy mogą odpocząć, korzystać z placu zabaw dla dzieci, a także innych atrakcji, które tworzą przyjazne i komfortowe otoczenie.

W standardzie, bez dodatkowych kosztów, wszystkie mieszkania w Orkana Residence będą wyposażone w system smart home. To pozwoli mieszkańcom korzystać z wielu inteligentnych funkcji, które ułatwiają codzienne funkcjonowanie, poprawiają komfort życia i zapewniają dodatkowe oszczędności (np. mniejsze zużycie energii).

• Mieszkania będą gotowe do obioru w I kwartale 2027 r.
• Adres
• Ul. Hetmańska 3, 20-553 Lublin

eprasa.pl 181c5a0c86

WOJCIECHOWSKA SQUARE – NOWOCZESNE OSIEDLE Z PRZESTRONNYM PATIO

Wojciechowska Square to nowoczesne osiedle mieszkaniowe w Lublinie, przy ul. Bohaterów Monte Cassino 51 (Konstantynów), blisko centrum miasta.

Obecnie w sprzedaży dostępny jest II etap osiedla, w ramach którego powstanie 158 mieszkań od jednego do czterech pokoi, o metrażach od 28 do 104 m. kw. Jednocześnie w ofercie dostępne są także gotowe mieszkania 3- i 4-pokojowe, gotowe do zamieszkania oraz lokale usługowe.

Mieszkania na parterze mają ogródki, na najwyższych kondygnacjach przewidziano tarasy, a do pozostałych przynależą przestronne balkony lub loggie.

Wojciechowska Square to łatwy dostęp do centrów biznesowych oraz infrastruktury wspierającej aktywny tryb życia. Jest to atrakcyjne osiedle dla osób aktywnych zawodowo, które pracują w pobliskich firmach (przy ul. Wojciechowskiej, Nałęczowskiej, Zana) i chcą zaoszczędzić czas na codziennych dojazdach.

Podróż samochodem do centrum Lublina zajmuje zaledwie 10 minut.

Architektura budynku została zaprojektowana w sposób prosty, ale elegancki, co nadaje Wojciechowskiej Square ponadczasowy charakter. Dzięki przemyślanej przestrzeni ogólnej, projektowi zieleni oraz zabudowie kwartałowej, osiedle zyska unikalny charakter urbanistyczny.

• Termin przekazania kluczy w II etapie zaplanowano na IV kwartał 2027 roku.
• Adres
• Ul. Bohaterów Monte Cassino 51, 20-017 Lublin

• **Orkana Residence**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

SASKI POINT – LOKALE TYPU STUDIO W SERCU LUBLINA

Saski Point to nowoczesne lokale typu studio w ścisłym centrum Lublina, przy ul. Długosza 6B – tuż obok Ogrodu Saskiego.

Jest to idealna inwestycja dla osób, które szukają elastycznych rozwiązań mieszkaniowych na wynajem krótko- i długoterminowy. Lokale te świetnie sprawdzą się zarówno jako miejsce zamieszkania dla pracowników firm, jako przestrzeń biurowa czy mieszkanie służbowe.

Lokale mają powierzchnię ok. 25 m. kw. (z łazienką, aneksem kuchennym, klimatyzacją i szybkim Internetem) i są w pełni wyposażone, co zapewnia wygodę i komfort użytkowania.

Każdy lokal podzielony jest na trzy strefy: dzienną, wypoczynku, pracy/nauki.

Dla właścicieli i najemców lokali dostępne są liczne udogodnienia: parking podziemny, rowerownia, całodobowa siłownia, pralnia samoobsługowa, chill room – miejsce do odpoczynku i relaksu.

Deweloper zaprasza do zakupu gotowych lokali typu studio – wykończonych, w pełni wyposażonych i już wynajętych. To idealne rozwiązanie dla osób szukających gotowego biznesu.

Atutem Saski Point jest elastyczna formuła zakupu. W ofercie dostępne są zarówno lokale mieszkalne kupowane na użytek własny bez VAT, jak i lokale usługowe z funkcją mieszkalną, w przypadku których możliwe jest odliczenie podatku VAT. Dzięki temu inwestycja odpowiada na potrzeby różnych grup klientów – zarówno osób szukających lokalu dla siebie, jak i nabywców zainteresowanych zakupem o charakterze inwestycyjnym.

• Adres
• Ul Długosza 6B, 20-054 Lublin

NIWA PARK PUŁAWY

Niwa Park – w sprzedaży gotowe mieszkania i nowy etap

To inwestycja mieszkaniowa Żagiel Dom realizowana przy ul. Spacerowej w Puławach. Osiedle powstaje w atrakcyjnej lokalizacji, w sąsiedztwie terenów zielonych, co sprawia, że jest propozycją dla osób poszukujących spokojnego miejsca do życia, a jednocześnie z wygodnym dostępem do

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34430189

Wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

• **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
• **Ogłoszenia** sądowe i **rekrutacyjne**
• **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

1LU

eprasa.pl 181c5a0c86

activeCITY
WROTKÓW

SMART HOME
W STANDARDZIE

ORKANA
RESIDENCE
CZUBY

WOJCIECHOWSKA
SQUARE
KONSTANTYNÓW

żagieldom.pl
81 444 5 444

34429304

1 LUR

eprasa.pl 181c5a0c86

miejskiej infrastruktury. Żagiel Dom obecnie realizuje jest III etap inwestycji w różnych układach i metrażach, zaprojektowane z myślą o codziennym komforcie mieszkańców. Równocześnie w sprzedaży pozostają także gotowe mieszkania w budynkach BS1 i BS2, co daje możliwość zakupu lokalu dostępnego od razu.

W sprzedaży dostępne są nowoczesne mieszkania o przemyślanych układach, od dwóch do czterech pokoi w metrażach: 41-86 m. kw.

Do mieszkań na parterze należeć będą zielone ogródki, a do mieszkań na pozostałych piętrach przestronne, słoneczne balkony.

Części wspólne Niwa Park wykończone są w wysokim standardzie. Osiedle jest ogrodzone, co dodatkowo zapewnia mieszkańcom spokój i bezpieczeństwo.

Niwa Park to idealne miejsce dla osób, które szukają równowagi między naturą a miastem, ceniących wygodę, spokój i komfort.

Zakończenie budowy tego etapu zaplanowane jest na IV kwartał 2027 r.

• Adres
• Ul. Spacerowa 3C, 24-100 Puławy

MAK DOM

Ogólnopolski deweloper oferuje nowe lokalizacje na terenie trzech lubelskich osiedli, na Dziesiątej, Bronowicach i w rejonie Zalewu Zemborzyckiego.

SŁONECZNE OGRODY

Osiedle Słoneczne Ogrody to nowoczesny, realizowany etapowo kompleks dziewięciu

• **Wojciechowska Square**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

budynków mieszkalnych, położony w rejonie ulic Droga Męczenników Majdanka, Wrońska i Lotnicza na Bronowicach.

Na kilkuhektarowej działce wybudowanych zostanie blisko 1200 mieszkań dla prawie 4 tys. osób. Do chwili obecnej zakończono budowę pięciu budynków, w których znajduje się ponad 600 mieszkań. W najnowszym etapie osiedla powstał budynek G o 8 i 10 kondygnacjach, w ramach którego deweloper posiada w ofercie mieszkania dwu- i trzypokojowe o metrażach od 39 do 61 m. kw.

Każde mieszkanie wyposażone jest w przestronny balkon lub loggię. Z wyższych pięter budynku można podziwiać piękną panoramę Starego Miasta i innych dzielnic Lublina. Mieszkańcy lokali na parterze będą mieli do dyspozycji kilkudziesięciometrowe prywatne zielone ogródki. Budynek wyposażony jest w nowoczesne cichobieżne windy, zjeżdżające również do podziemnych parkingów i komórek lokatorskich.

• Inwestycja zrealizowana – mieszkania gotowe do odbioru.
• Lokalizacja: Bronowice (rejon ulic: Droga Męczenników Majdanka, Wrońska i Lotnicza)

NOWE SOKOLNIKI

To nowe osiedle powstające w szerokim śródmieściu Lublina – zaledwie trzy kilometry od ścisłego centrum przy ul. Wyścigowej 39 na Wrotkowie. – Na ponad 3,5-hektarowej działce powstanie spójne architektonicznie osiedle, które stanie się wizytówką dzielnicy, a o komfort komunikacyjny mieszkańców zadba niedawno powstała ulica Wyścigowa – podkreśla deweloper.

Plany zakładają budowę nowoczesnego osiedla składającego się z sześciu budynków mieszkalnych z parkingami, placami zabaw i całą niezbędną infrastrukturą. Dotychczas wybudowano pięć budynków, przy czym w lutym tego roku został oddany do użytkowania najnowszy budynek przy ul. Wyścigowej 37. Całość będzie tworzyła spójny architektonicznie obszar o niskiej zabudowie, a charakterystycznym elementem osiedla będzie rząd starych lip. Jako uzupełnienie istniejącej zieleni zostaną wykonane nasadzenia licznych drzew, ozdobnych krzewów i krzewów żywopłotowych.

Dojazd do osiedla będzie możliwy od ulicy Nowy Świat oraz od ulicy Wyścigowej.

W swojej ofercie deweloper posiada mieszkania gotowe w budynku nr 4 oraz atrakcyjne mieszkania o metrażach od 45 do 66 m. kw. w najnowszym etapie osiedla – budynku nr 5.

Atrakcje? Mieszkania na parterze z zielonymi ogródkami oraz duże i bezpieczne place zabaw.

• Inwestycja zakończona – mieszkania gotowe do odbioru.
• Lokalizacja: ul. Wyścigowa 39

SŁONECZNA DĄBROWA

Osiedle zlokalizowane jest w Lublinie przy ul. Ks. Wincentego Granata, a jego bezpośrednie sąsiedztwo stanowią ciche i spokojne tereny.

W pobliżu znajduje się Zalew Zemborzycki otoczony kompleksem leśnym – Las Dąbrowa i osiedle mieszkanio-

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34430190

1LU

eprasa.pl 181c5a0c86

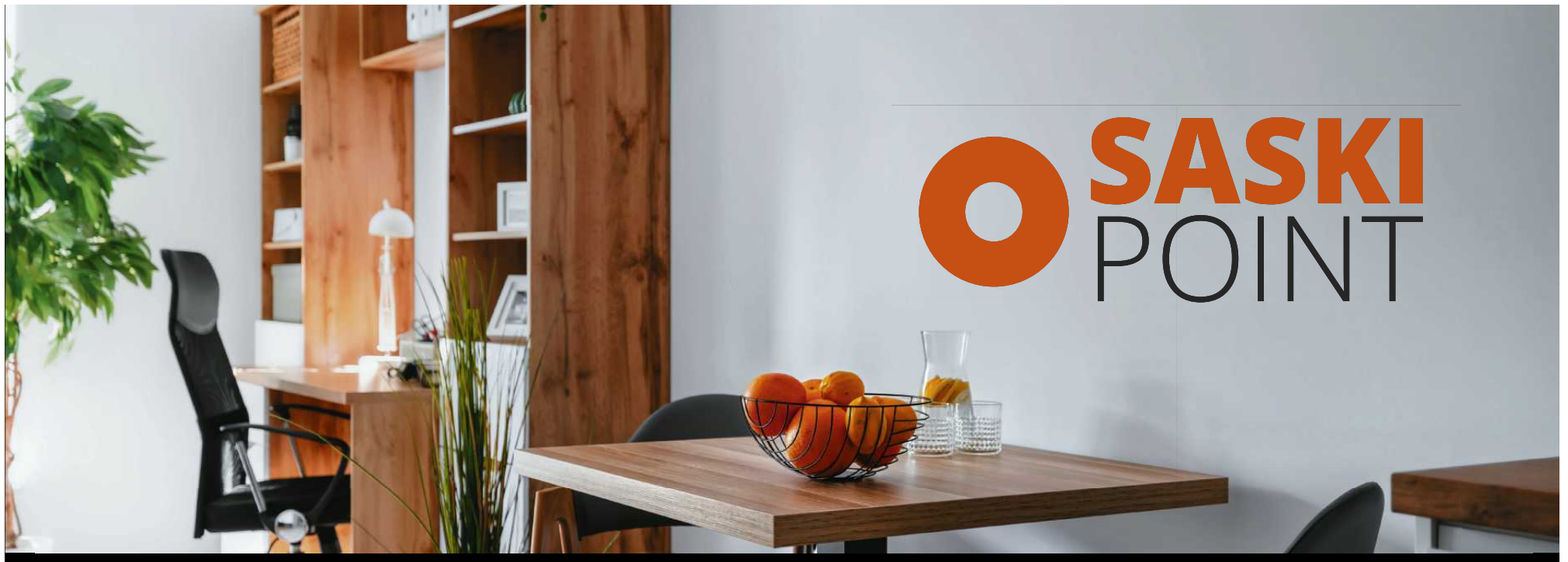

ZAINWESTUJ
W LOKALE TYPU STUDIO W CENTRUM
I ODZYSKAJ VAT

- **WYKOŃCZONE**
- **WYPOSAŻONE**
- **WYNAJĘTE**

GOTOWIEC INWESTYCYJNY

żagieldom.pl

81 **444 5 444**

34429305

1 LUR

eprasa.pl 181c5a0c86

we Słoneczny Dom z bogatą infrastrukturą użytkową.

Cechą charakterystyczną osiedla jest nowoczesna i oryginalna architektura. Dotychczas wzniesiono pięć budynków wielorodzinnych oznaczonych odpowiednio symbolami: B1, B2, B3, B4 i A4.

W ramach kolejnego etapu osiedla powstał budynek A3 w którym znajduje się 70 mieszkań o metrażach od 33 do 78 m. kw.

Oprócz mieszkań w ofercie znajdują się komórki lokatorskie oraz miejsca postojowe naziemne i podziemne. Wszystkie mieszkania posiadają przestronną loggię lub balkon, elektryczną instalację trójfazową, wentylację hybrydową i centralne ogrzewanie z sieci miejskiej (ciepło systemowe) – informuje deweloper.

- Lokalizacja: Księdza Wincentego Granata (Wrotków)
- Inwestor: Mak Dom Holding SA

DUNA POLSKA REAL ESTADE

To doświadczona firmą deweloperska z ugruntowaną pozycją na rynku. Przekazała klientom już ponad 2 850 mieszkań, zrealizowanych w 16 projektach w całej Polsce.

Firma posiada własnego generalnego wykonawcę – Duna Polska S.A. (dawniej Mota-Engil Central Europe). Pozwala to na pełną kontrolę nad każdym etapem realizacji projektu: od koncepcji po finalne wykończenie. To gwarancja jakości, terminowości i zgodności z najwyższymi standardami.

REZYDENCJA OGRÓD SASKI

Zlokalizowana w sercu dzielnicy Wieniawa, tuż przy Ogrodzie Saskim – jed-

• **Słoneczne Ogrody** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34430191

1LU

eprasa.pl 181c5a0c86

NC NOWY CZECHÓW

NC NOWY CZECHÓW

INWESTYCJA
W PRZYGOTOWANIU

THE ONE
GŁĘBOKA 32A

INWESTYCJA
W PRZYGOTOWANIU

IMMOBILIA®

BIURO SPRZEDAŻY:
LUBLIN,
SPOKOJNA 2/U3

500 267 778
immobilia.com.pl

34429324

1 LUR

eprasa.pl 181c5a0c86

nym z najbardziej urokliwych i historycznych zakątków miasta – Rezydencja Ogród Saski to projekt stworzony z myślą o tych, którzy oczekują więcej: zarówno w aspekcie codziennego komfortu, jak i długoterminowej wartości inwestycji.

– Ta unikatowa inwestycja łączy ponadczasową elegancję z nowoczesną funkcjonalnością. Doskonale wpisuje się w miejską tkankę, oferując jednocześnie spokój, zieleń i bezpośrednią bliskość kulturowego centrum miasta – informuje deweloper.

Projekt wyróżnia się wyrafinowaną architekturą i starannie dobranymi materiałami, które definiują jego reprezentacyjny charakter. Detale wykończeniowe – od elewacji po strefy wspólne – zostały zaprojektowane z myślą o estetyce, trwałości i prestiżu. Wnętrza utrzymane w eleganckiej tonacji z akcentami złota tworzą spójną przestrzeń, która emanuje ekskluzywnością.

Rezydencja oferuje gotowe mieszkania w metrażach – od 25 do 79 m. kw. – oraz układy od jednego do czterech pokoi, które pozwalają na elastyczne dopasowanie oferty zarówno do potrzeb inwestorów, jak i klientów szukających prywatnego miejsca do życia w wyjątkowej lokalizacji.

To doskonała propozycja dla tych, którzy szukają bezpiecznej i przyszłościowej inwestycji, jak i dla osób oczekujących ponadprzeciętnego standardu na co dzień.

Deweloper: – Rezydencja Ogród Saski to nie tylko adres – to styl życia. Komfort, prywatność, przemyślane rozwiązania architektoniczne oraz wysoka jakość wykonania sprawiają, że inwestycja ta stanowi nowy punkt odniesienia dla eleganckiego budownictwa mieszkaniowego w regionie.

To przestrzeń stworzona z myślą o tych, którzy oczekują spokoju i dyskretnego luksusu, bez kompromisów.

• **Rezydencja Ogród Saski** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

REKLAMA 34429795

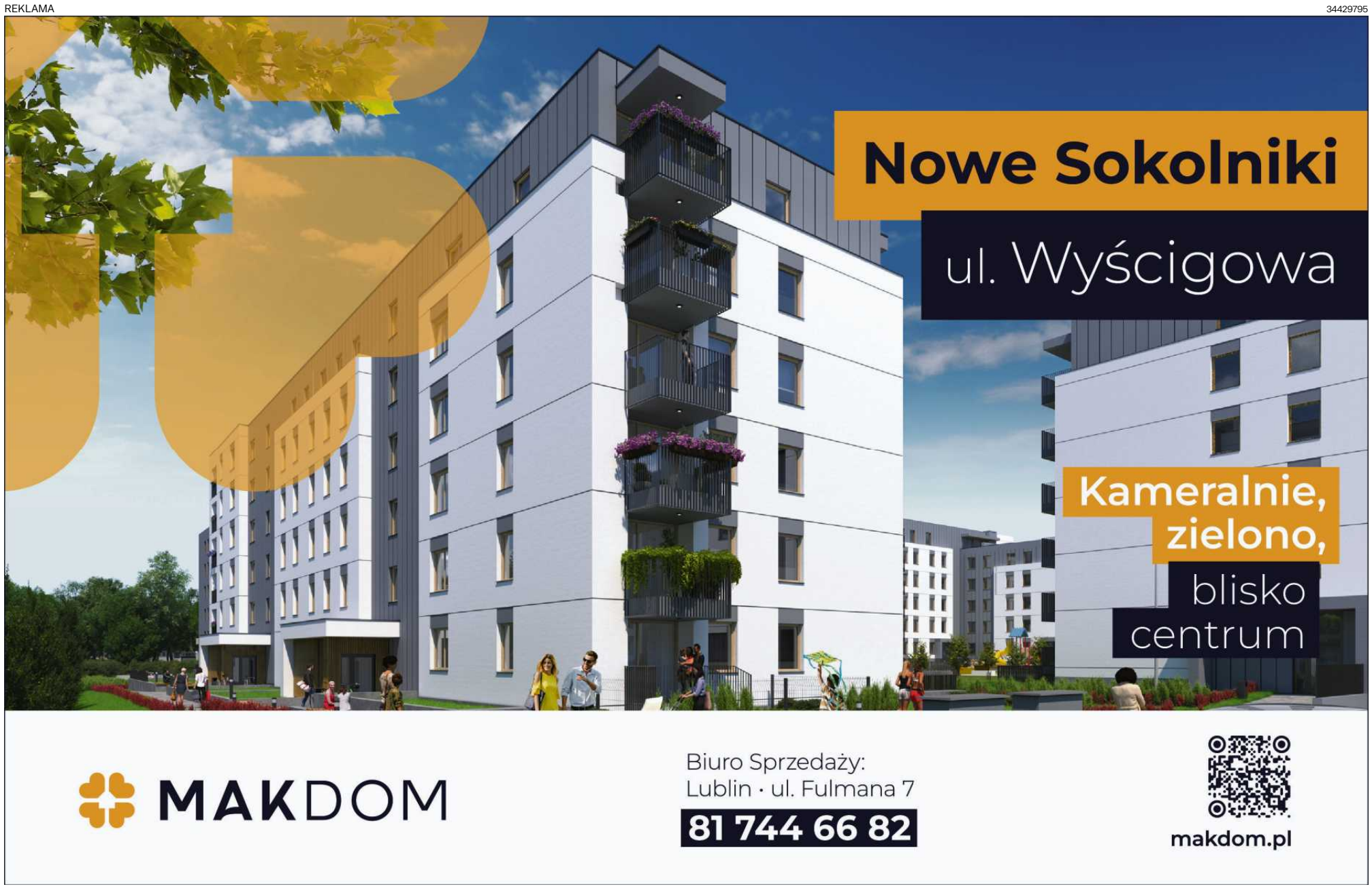

1LU

eprasa.pl 181c5a0c86

• Lokalizacja: Wieniawa
• Deweloper: Duna Polska Real Estate

IMMOBILIA

Immobilia od lat wyznacza standard premium na lubelskim rynku nieruchomości, łącząc dopracowaną architekturę, nowoczesne technologie i odpowiedzialne podejście do urbanistyki.

NOWY CZECHÓW

To wyjątkowa inwestycja mieszkaniowa przy ul. Kameralnej 3, zaprojektowana z myślą o komforcie, ekologii i codziennej wygodzie. Zielone tarasy z jacuzzi i nowoczesnymi tarasolami, bezpośrednie sąsiedztwo zrewitalizowanego parku oraz prestiżowa architektura tworzą nową definicję miejskiego życia. Termin realizacji inwestycji zaplanowano na lato 2026 r. To także pierwszy w Lublinie budynek mieszkalny z certyfikatem BREEAM, potwierdzającym najwyższe standardy zrównoważonego budownictwa.

Naturalną kontynuacją sukcesu projektu jest kolejny etap inwestycji Nowy Czechów – dynamiczny rozwój inwestycji, która na stałe wpisała się w krajobraz tej części Lublina.

Nowy Czechów III etap obejmuje dwa nowoczesne budynki: mieszkalny oraz usługowy pełniący funkcję Domu Studenckiego, tworząc spójną, wielofunkcyjną przestrzeń odpowiadającą na potrzeby mieszkańców, studentów i inwestorów.

Część mieszkaniowa została zaprojektowana z myślą o komforcie codziennego życia – z dużymi balkonami i tarasami, funkcjonalnymi ukła-

• **Nowy Czechów** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

REKLAMA 34429200

eprasa.pl 181c5a0c86

dami mieszkań oraz dopracowaną architekturą wpisaną w zielone otoczenie. Równolegle powstanie nowoczesny Dom Studencki z wyjątkową strefą na dachu: pergolą, miejscem spotkań i wypoczynku, która stanie się naturalnym centrum życia tej części inwestycji. To projekt, który nie tylko rozwija sukces Nowego Czechowa, ale także podnosi atrakcyjność całej dzielnicy i wyznacza nowy kierunek jej rozwoju.

• Lokalizacja: ul. Kameralna 3

THE ONE

W samym sercu lubelskiego miasteczka akademickiego powstanie The One przy ul. Głębokiej 32A – nowoczesny projekt inwestycyjny zaprojektowany z myślą o stabilnym rynku najmu i długoterminowym wzroście wartości.

149 funkcjonalnych lokali, Smart Home, klimatyzacja, garaż podziemny ze stacją ładowania samochodów elektrycznych oraz bezpośrednie sąsiedztwo największych uczelni tworzą jedną z najbardziej perspektywicznych inwestycji kapitałowych w Lublinie.

Każdy lokal został starannie zaplanowany z myślą o maksymalnym wykorzystaniu przestrzeni, komforcie codziennego użytkowania i estetyce wnętrza, a całość dopełnia rozbudowana strefa lifestyle z siłownią, sauną, salą kinową, przestrzenią coworkingową oraz zieloną strefą relaksu, tworząc przestrzeń, która redefiniuje standard nowoczesnego życia w centrum akademickiego Lublina.

• Lokalizacja: Głęboka 32A
• Deweloper: Immobilia

• **The One** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34430192

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:
WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC

oraz:
• Jak pomóc dziecku w kryzysie
• Dojrzewanie. Jak zrozumieć nastolatka
• Szkoła nie musi być najważniejsza
• Rodzic przyjacielem

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

1LU

eprasa.pl 181c5a0c86

„ROOSTER”. BOOMER KONTRA PŁATKI ŚNIEGU
S. 4-5

„URWISKO” WYBUCHOWY FILM O PIRATACH
S. 5

EUROWIZJA JEDZIE DO AZJI
S. 5

wyborcza.pl
wyborcza TV
17-23 KWIETNIA 2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

Serial, który wciąga jak czarna dziura

S. 2-3

HARRY HOLE

REKLAMA

eprasa.pl 181c5a0c86

VOD

Serial „Harry Hole" w oryginale nosi nawet tytuł „Jo Nesbøs Harry Hole", by podkreślić, że jest adaptacją dokonaną przez autora i na jego warunkach

Kryminalne zagadki OSLO

Detektyw z bestsellerowych kryminałów Jo Nesbø doczekał się wreszcie udanego ekranowego wcielenia.

Harry Hole i Jack Reacher, dwaj kompletnie różni bohaterowie sensacyjno-kryminalnych powieści nieschodzących z list bestsellerów. A jednak coś ich – poza słusznym wzrostem – łączy. Obaj musieli poczekać na drugą ekranizację, by oddała im sprawiedliwość.

Reachera jako pierwszy zagrał Tom Cruise w dwóch filmach. I nie zrozumcie mnie źle, nic nie mam do tych filmów, całkiem dobrze się je ogląda. Nie mam też nic do roli Toma Cruise'a – daje z siebie wszystko. I gdyby tylko bohater nie nazywał się Reacher, wszystko byłoby w porządku.

Bowiem Reacher to prawie dwumetrowy, ponad stukilowy gość, a Tom Cruise może i ma ego tych rozmiarów, ale zdecydowanie nie ciało. Trzeba było dopiero serialu Prime Video, w którym w tytułowej roli obsadzono olbrzymiego Alana Ritchsona z potężną szczęką, ale i z równie potężnym dystansem do siebie, żeby Reacher na ekranie ożył. To wcielenie byłego żandarma amerykańskiej armii spodobało się tak bardzo, że właśnie zakończyły się zdjęcia do czwartego sezonu.

Harry Hole w końcu jest sobą

Harry'ego Holego jako pierwszy zagrał Michael Fassbender w filmie „Pierwszy śnieg". Dziwacznym, bo rozgrywającym się w Oslo, ale z brytyjskimi, amerykańskimi, irlandzkimi i skandynawskimi aktorami mówiącymi po angielsku. A co ważniejsze – pozbawionym tempa, suspensu i sensu.

Musiała minąć prawie dekada, by detektyw z wydziału zabójstw policji w Oslo doczekał się porządnej, godnej siebie i swojej sławy adaptacji.

Serial „Harry Hole" w oryginale nosi nawet tytuł „Jo Nesbøs Harry Hole", by podkreślić, że nie tylko jest adaptacją piątej z serii książki norweskiego autora, czyli „Pentagramu", ale że jest adaptacją dokonaną przez niego i na jego warunkach.

Adaptacją zarazem niezwykle wierną i swobodną. Jak to możliwe? Doskonale oddaje ducha książek, a przede wszystkim ducha – a raczej duszę – Harry'ego Holego. Z wydarzeniami z „Pentagramu" nato-

eprasa.pl 181c5a0c86

VOD

miast poczyna sobie znacznie swobodniej; zresztą pierwszy odcinek serialu to jakby streszczenie poprzedniej książki, „Trzeciego klucza".

Hole – czytany „hule", nie „hol" po angielsku, bo mimo anglosaskiego imienia jest stuprocentowym Norwegiem – jest sercem tej historii.

Oczywiście w serialu jest wątek kryminalny, a nawet trzy. Po pierwsze – ktoś napadł na bank i z zimną krwią zastrzelił kasjerkę; ta nierozwiązana sprawa sprzed lat nie daje Harry'emu spokoju. Czego detektyw nie wie – przysporzyła mu ona śmiertelnego wroga. Po drugie – ktoś morduje młodą kobietę, ucina jej palec i zostawia na miejscu zbrodni czerwony diament w kształcie pięcioramiennej gwiazdy. Po trzecie – ktoś przemyca do Norwegii ogromne ilości broni, a uzbrojone w nią gangi zaczynają krwawe porachunki.

Tego trzeciego „ktosia" widzowie poznają szybko, szybko też orientują się, kto jest śmiertelnym wrogiem Harry'ego i do czego jest zdolny. W sprawie z pięcioramienną gwiazdą pojawia się wiele tropów, momentami zbyt wiele. Hole nie byłby jednak słynnym detektywem z popularnej powieści, gdyby sobie z tym nie poradził. Rozwiązanie znajdzie i pierwsza, najstarsza sprawa.

Wciąga jak czarna dziura

Ale ja spędziłam osiem godzin przed telewizorem nie dla tych kryminalnych intryg, tylko dla Harry'ego.

Mimo że jego nazwisko Hole wymawia się inaczej, Jo Nesbø mówi, że jego bohater ma coś w sobie z angielskiego „hole", czyli dziury – niczym czarna dziura wciąga emocje i nie wypuszcza ich na zewnątrz. Stąd jego problemy z piciem, z emocjonalnym zaangażowaniem. Ale gdy Harry się w końcu zaangażuje, jest gotowy na wszystko dla osób, które kocha.

Dla niego czytałam kryminały Jo Nesbø. Dla niego, dla społeczno-politycznego tła, dla Oslo pokazywanego od eleganckich i zamożnych okolic skoczni Holmenkollen przez dzielnice mieszczańskie, robotnicze, imigranckie, po okolice dworca głównego i meliny narkomanów.

Intryga kryminalna, z wyjątkiem najlepszej powieści „Czerwone gardło" i nieco ustępującego jej „Pierwszego śniegu", nie była aż tak istotna. Również dlatego, że Nesbø wyraźnie lubuje się w makabrze, którą potrafi obrazowo opisać. Z czasem zaczęło mnie to męczyć. Po dziesiątej książce dałam sobie spokój.

Hole był wciągającą czarną dziurą dla czytelników, a teraz jest nią także dla widzów serialu. Zawdzięcza to w dużej mierze Tobiasowi Santelmannowi, 45-letniemu aktorowi, który nie tylko jest Harrym z książek, nie tylko jest nieco podobny do samego Nesbø, ale – co najważniejsze – potrafi pokazać całą złożoną naturę swojego bohatera.

Ten wielki, na co dzień widujący to, co najgorsze w ludziach, mężczyzna w wykonaniu Santelmanna jest kompetentny i zagubiony, wkurzony i wzruszony, zabawny, ale też zrozpaczony czy bezbronny.

Bo choć na pozór Hole to jeszcze jeden stereotypowy północnoeuropejski detektyw, który za dużo pije i słucha starej muzyki, nieraz potrafi zaskoczyć.

Dla fanów Nesbø

W serialu pojawiają się najważniejsze postaci i miejsca z książek. Jest młodsza siostra z zespołem Downa, kumpel z dzieciństwa, dziś taksówkarz z przeszłością, ojciec.

FOT. RONALD PLANTE/NETFLIX (2)

Największy konkurent Holego, szalenie ambitny komisarz Tom Waaler (Joel Kinnaman)

Jest ulubiony bar (a raczej mordownia) i komenda główna policji, a w niej wyrozumiały szef i komendantka policji tocząca rozgrywkę z politykami. Jest jego partnerka Ellen, jest nowa policjantka Beate, która ma niezwykły talent. Jest wreszcie największy konkurent Holego, szalenie ambitny komisarz Tom Waaler (Joel Kinnaman). Są także Rakel i jej syn Oleg, z którymi Harry chciałby stworzyć rodzinę. Ale czy będzie mu dane?

Jak już wspomniałam, Harry Hole jest człowiekiem skomplikowanym. Czasem na własną zgubę. Na szczęście nie jest Brudnym Harrym i choć czasem łamie prawo, nigdy nie uważa, że jest ponad nim.

W dziewięciu odcinkach to wszystko jest pokazane. Pokazane są też zbrodnie. I uprzedzam – jak w książkach Nesbø bywają makabryczne. Niektóre do tego stopnia, że makabra ociera się o groteskę. Na szczęście są też momenty rozluźnienia, a to, że akcja toczy się podczas fali bezprecedensowych upałów, którymi norwescy bohaterowie są wyraźnie umęczeni, wprowadza lekki wątek komediowy.

Do tego w „Harrym Holem" nie brakuje dobrej muzyki, bo policjant ma całkiem niezły gust, a jednym z autorów ścieżki dźwiękowej jest Nick Cave. Ci, którzy za nim tęsknią po zakończeniu historii „Peaky Blinders", mogą poczuć się jak w domu.

„Harry Hole" nie jest serialem idealnym. Momentami wszystkiego jest tu za dużo, z mylnymi tropami, pijackimi snami i zbiegami okoliczności na czele. Poza tym czytelnikowi książki może umknąć, że ktoś nie ma rękawiczek, ma charakterystyczne buty albo że jego samochód rzuca się w oczy tak, że równie dobrze mógłby mieć na dachu włączony kogut. Na ekranie to od razu widać.

Czekam jednak na następny sezon. Po pierwsze dlatego, że mam słabość do Harry'ego Holego. A po drugie – jest szansa, że będzie on ekranizacją „Pierwszego śniegu" i wreszcie odda tej książce sprawiedliwość.

Maja Staniszewska

HARRY HOLE

serial kryminalny, Norwegia, USA, Wielka Brytania 2026, tw. Jo Nesbø, wyk. Tobias Santelmann, Joel Kinnaman, Pia Tjelta

9 odcinków, Netflix

„WYBORCZĄ TV" redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Magdalena Birska; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Netflix; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

eprasa.pl 181c5a0c86

VOD

Boomer kontra płatki śniegu

Mała rzecz, a cieszy. „Rooster" ze Steve'em Carellem miło mnie zaskoczył.

Różnice międzypokoleniowe nie są niczym nowym, ale dziś jakoś łatwiej się o nie potknąć. W świecie serwisów społecznościowych i błyskawicznych zmian technologicznych kolejne generacje dorastają już w innych realiach – zwłaszcza jeśli chodzi o język i sposób komunikacji. Paradoks polega na tym, że z zewnątrz coraz mniej się różnimy (ubieramy się podobnie, dłużej wyglądamy młodo), a jednocześnie coraz częściej się nie rozumiemy.

W tym zamęcie próbuje się jakoś odnaleźć główny bohater „Roostera", nowego serialu Billa Lawrence'a („Ted Lasso", „Hoży doktorzy", „Terapia bez trzymanki"), zrealizowanego we współpracy z Mattem Tarsesem.

Dlaczego pan nienawidzi kobiet?

Greg Russo to poczytny autor lekkich, przygodowych powieści z playboyem w centrum wydarzeń. Właśnie przyjechał do Ludlow College z gościnnym wykładem i szybko przekonuje się, że o taryfie ulgowej nie ma mowy. Gdy przychodzi czas na pytania z sali, jedna ze studentek, która najwyraźniej pilnie przestudiowała jego książki, wali prosto z mostu: „Dlaczego pan nienawidzi kobiet?".

Pisarz przez lata odrzucał podobne zaproszenia, twierdząc, że nie ma studentom nic do przekazania. Dlaczego więc tym razem się zgodził? Tak się składa, że na tej samej uczelni wykłada jego córka Katie, którą mąż zostawił dla studentki. Wykład to dobry pretekst, żeby sprawdzić, jak sobie radzi. Z czasem zrozumiemy jednak, że Greg również potrzebował zmiany otoczenia i towarzystwa. Wciąż nie pogodził się z własnym rozwodem, od którego minęło już sporo czasu.

Relacja ojca i córki – pełna drobnych spięć, ale przede wszystkim wsparcia i czułych prób wzajemnego zrozumienia mimo różnic – staje się jedną z głównych osi fabuły „Roostera". A okazji do spotkań nie zabraknie. Rektor okazuje się wielkim fanem twórczości Grega i proponuje mu rezydencję pisarską. Dochodzi do sytuacji, w której bohater właściwie nie ma wyjścia i musi przyjąć propozycję.

Niezwykle autentyczny Steve Carell

Nie będę ukrywał, że „Rooster" miał u mnie na starcie pewną przewagę. Wszystko za sprawą udziału Steve'a Carella. Ten aktor ma rzadki talent do grania bohaterów, którym jesteśmy w stanie wiele wybaczyć. Być może chodzi o pewien typ postaci: nawet jeśli pakują się w niezręczne sytuacje albo sprawiają komuś przykrość, rzadko mają złe intencje. Poruszają się nieustannie na granicy zażenowania, ale potrafią rozbawić widza, a czasem też niespodziewanie wzruszyć.

Carell gra takie role pozornie od niechcenia, jakby nie wymagały wielkiego wysiłku, a jednak za każdym razem jest w tym niezwykle autentyczny. Nie inaczej jest w przypadku „Roostera".

Zajęcia ze studentami będą dla Grega prawdziwym polem minowym. „Rooster" przygląda się temu komunikacyjnemu chaosowi. Bohater funkcjonuje w zupełnie odmiennym kodzie kulturowym. Jego odniesienia i skojarzenia często pozostają dla studentów nieczytelne. Nie łapią aluzji, nie rozpoznają popkulturowych tropów, a czasem nawet nie rozumieją frazeologizmów, którymi się posługuje. Zarazem młodsze pokolenie komunikuje swoje granice, jest bardzo wyczulone na język i reaguje na wszelkie formy przekroczenia.

W tej sytuacji łatwo o nieporozumienia i konflikty. „Rooster" pokazuje jednak, że impas można przełamać. Przestrzenią do spotkania okazują się rozmowy o literaturze – doświadczenie wspólnego czytania, także własnych prac.

Humor bywa prosty, momentami nieco dziaderski (jak w scenie, gdy wykładowca ląduje z rękami na piersiach studentki), przyznaję. Ale część z tych gagów w szerszej perspektywie pozwala pośmiać się z absurdów akademickiej rzeczywistości zanurzonej w politycznej poprawności. No i ze zderzenia pokoleń, a właściwie stereotypów na ich temat. Jak widzą siebie nawzajem „boomer" i przewrażliwione na własnym punkcie „płatki śniegu"?

Przy okazji bohater Carella, który nigdy nie poszedł do college'u, nadrabia zaległości. A to oznacza wszystko, co stereotypowo kojarzy się z życiem studenckim: imprezy z beer pongiem, powroty przez kampus po nieprzespanej nocy, gdy inni zmierzają już na zajęcia. W jego życiu pojawia się też znów seks – coś, czego nawet nie wiedział, jak bardzo mu brakowało.

Greg latami realizował fantazję o bardziej ekscytującym życiu poprzez bohatera swoich książek – tytułowego Roostera. Już samo imię tej postaci uosabia cechy stereotypowego macho. To ktoś, kto robi rzeczy, na które sam autor nigdy by się nie odważył.

Dopiero pod wpływem studentów w pisarzu coś się bu-

eprasa.pl 181c5a0c86

VOD

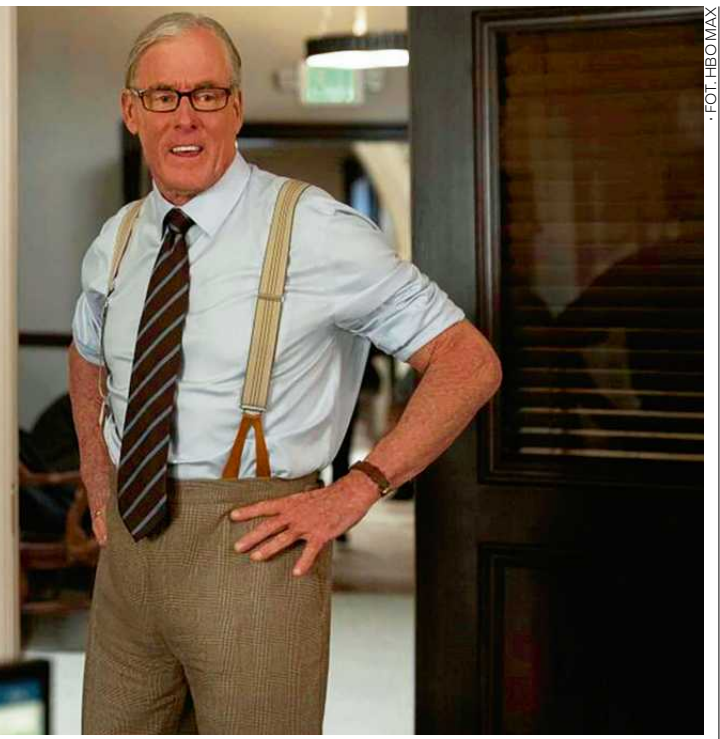

· FOT. HBO MAX

Wybuchowy film o piratach

W „Urwisku" piratką z pierwszej połowy XIX wieku jest Priyanka Chopra Jonas.

ROOSTER
serial komediowy, USA 2026, tw. Bill Lawrence, Matt Tarses, wyk. Steve Carell, Phil Dunster, Charly Clive, Danielle Deadwyler, John C. McGinley

odc. 6/9, HBO Max
Nowe odcinki co poniedziałek

dzi. Zaczyna nabierać pewności siebie i pozwala sobie na spontaniczność. Pytanie tylko, czy nie odbędzie się to kosztem wrażliwości, którą dotąd błędnie brał za swoją słabość. Najlepiej widać to w jego relacjach z kobietami: profesorką poezji (świetna Danielle Deadwyler) i asystentką rektora (Annie Mumolo).

Wciągający serial Lawrence'a i Tarsesa

Równolegle obserwujemy tragikomiczne perypetie Katie, która nie może zapomnieć o swoim byłym (Phil Dunster). Choć im lepiej go poznajemy, tym bardziej zastanawiamy się, co właściwie w nim widzi. Wszyscy bohaterowie prędzej czy później trafiają do ogrodowej sauny u rektora. To miejsce sprawdza się jako nieformalna kozetka. John C. McGinley gra rektora w nieco innej tonacji niż reszta obsady, można zobaczyć w tej postaci sporo z jego doktora Coxa z „Hożych doktorów".

Być może właśnie to obnaża największe problemy „Roostera". Jeśli serial Lawrence'a i Tarsesa ma wady – a nie jest od nich wolny – wynikają głównie z tego, że próbuje złapać zbyt wiele srok za ogon. Każdy z tych wątków mógłby wybrzmieć mocniej, gdyby twórcy byli bardziej zdecydowani, czy chcą robić dramedy, która z lekką ironią patrzy na problemy i desperację bohaterów, czy jednak sitcom na całego.

Potrzeba chwili, żeby widz mógł się w tym świecie rozgościć, a narracja złapała właściwy rytm. Mimo to seans „Roostera" okazał się zaskakująco przyjemny. Serial wciągnął mnie na tyle, że byłem naprawdę rozczarowany, kiedy okazało się, że do recenzji dostaliśmy tylko 6 z 10 odcinków. Chciałem od razu obejrzeć kolejny. To chyba najlepsza rekomendacja.

Piotr Guszkowski

· FOT. AMAZON CONTENT SERVICES LLC

URWISKO
film akcji, USA, Wielka Brytania 2026, tw. Frank E. Flowers, wyk. Priyanka Chopra Jonas, Karl Urban, Ismael Cruz Cordova, Safia Oakley-Green, Pacharo Mzembe

Prime Video

Bitew morskich tu nie ma, jest za to jatka w stylu Johna Wicka. Grana przez Choprę Jonas Ercell musi po prostu wszystkich zabić – możliwie jak najefektowniej – i przetrwać.

Ercell jest piratką na „emeryturze". Jako morska bandytka dorobiła się ksywki „Krwawa Mary", a także kilogramów złota, które buchnęła partnerowi w zbrodni i łóżku, Connorowi (Karl Urban) i zaszyła się na Kajmanach. Connor na punkcie dawnej kochanki ma niezdrową obsesję – chciałby, by w końcu mu się poddała. To jednak nie jest w stylu Ercell.

Bohaterka musi więc zdmuchnąć kurz z pistoletów i w pojedynkę wybić załogę sporego statku. Idzie jej to zaskakująco łatwo, jest w końcu maszyną do zabijania. W ruch idzie broń właściwa dla epoki i konwencji, choć Ercell potrafi zabić też patelnią i muszlą.

Scen akcji jest sporo, imponujących sekwencji bijatyk również. Wszystko to jednak wypada zanadto współcześnie i nieco sztucznie, a ja po seansie wciąż nie rozumiem, dlaczego Connorowi tak bardzo zależało na tym, by dopaść Ercell. Za mało w tym filmie głębi, za dużo pośpiechu, by znów kogoś wypatroszyć i wysadzić w powietrze.

Nie, żeby „Urwisko" się kiepsko oglądało. Jeśli ktoś lubi kino akcji i dobrze zmontowane jatki – raczej będzie zadowolony. Priyanka Chopra Jonas gra tu rolę bardzo fizyczną, obecna jest niemal w każdej scenie, zawsze w ruchu. Zakrwawiona, poobijana, skupiona na kruszeniu piszczeli, świetnie spisuje się jako heroina kina akcji. Z jej postacią jednak trudno się utożsamiać, scenariusz zbyt słabo ją nakreślił.

„Urwisko" napisał – wspólnie z Joe Ballarinim – Frank E. Flowers, kajmański filmowiec. Same Kajmany – bo tam również realizowano „Urwisko" – rzeczywiście prezentują się na ekranie jak raj na ziemi.

Szkoda tylko, że ostateczne starcie Ercell i Connora na tym tle wypada tak niecieka-wie. Ich finałowy pojedynek wygląda nierealistycznie i cyfrowo; nie na to liczyłam, oglądając przez ponad 100 minut, jak Ercell dziesiątkuje doświadczonych morskich oprychów.

Cóż począć? Pozostaje mi wrócić po raz tysięczny do „Wyspy piratów". Albo obejrzeć znów kilka odcinków doskonałego serialu „Piraci" sprzed kilku lat. Do „Urwiska" raczej wracać nie będę – za bardzo wieje na nim CGI. Do krocset!

Marta Górna

eprasa.pl 181c5a0c86

Eurowizja jedzie do Azji

Udział w konkursie zadeklarowały m.in. Tajlandia, Korea Południowa, Filipiny oraz Wietnam.

Po latach zapowiedzi oraz spekulacji Konkurs Piosenki Eurowizji oficjalnie zadebiutuje w Azji. 31 marca ogłoszono, że Eurovision Song Contest Asia odbędzie się 14 listopada 2026 w IdeaLive Arenie w Bangkoku.

Za projektem stoi Europejska Unia Nadawców (EBU) – ta sama, która od siedmiu dekad odpowiada za główny konkurs Eurowizji. Organizacja liczy, że dzięki otwarciu się na kolejny kontynent konkurs może zyskać nawet 600 mln widzów.

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

„Fani w Azji oszaleli"

Sam format ma być bardzo zbliżony do tego znanego z Europy. Każdy kraj zgłosi jednego wykonawcę z autorską piosenką, a o zwycięstwie zdecydują głosy widzów oraz jury. Utwór powinien być wykonywany na żywo i trwać maksymalnie trzy minuty, a grupa wykonująca może liczyć do sześciu osób. „Każdy z krajów wniesie na scenę własny głos, tożsamość oraz opowieść" – czytamy na stronie konkursu.

Organizatorzy liczą, że konkurs przyciągnie ogromną widownię – rynek muzyczny Azji i Pacyfiku należy dziś do największych na świecie.

Do tej pory udział w konkursie potwierdziło 10 państw: Bangladesz, Bhutan, Filipiny, Kambodża, Korea Południowa, Laos, Malezja, Nepal, Tajlandia i Wietnam.

1 kwietnia Martin Green, dyrektor Eurowizji, oraz Marcus Tang, dyrektor zarządzający Eurovision Asia, w najnowszej części podcastu „The Eurovision Trip" zapowiedzieli, że w azjatyckiej edycji prawdopodobnie weźmie udział od 12 do 14 państw. Udziału w azjatyckim formacie odmówiła Australia, która od 2015 roku występuje w głównym europejskim konkursie.

– To wspaniały dzień dla Eurowizji. Idea zjednoczenia świata poprzez muzykę to bardzo dobry pomysł, powinno być więcej takich inicjatyw – mówił Green.

– Fani w Azji już oszaleli. Wierzę, że to będzie największe wydarzenie tego roku, a może i całej dekady – podsumował Marcus Tang.

Rosyjska odpowiedź na wykluczenie

To nie pierwsza próba stworzenia konkursu na bazie eurowizyjnego formatu. W czasach zimnej wojny funkcjonowała Interwizja, czyli festiwal organizowany przez kraje bloku wschodniego. W latach 70. odbywał się on m.in. w Sopocie i miał być odpowiednikiem Eurowizji dla państw socjalistycznych. Po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce w 1981 roku konkurs przestał istnieć.

W 2025 roku w Rosji zorganizowano nową edycję konkursu pod tą samą nazwą. Miała to być alternatywa dla Eurowizji po wykluczeniu Rosji po inwazji na Ukrainę w 2022 roku. W wydarzeniu wzięli udział wykonawcy z 23 państw, głównie z Azji, Bliskiego Wschodu oraz krajów powiązanych politycznie z Rosją. Finał konkursu odbył się 20 września w Moskwie, a zwyciężył reprezentant Wietnamu.

Organizatorzy zapowiadali, że Interwizja ma stać się stałym międzynarodowym festiwalem muzycznym, choć jej przyszłość pozostaje na razie niejasna.

Amerykańska klapa

Podobną próbę stworzenia „eurowizyjnego" widowiska podjęto w USA. W 2022 roku telewizja NBC wyemitowała American Song Contest, program oparty na licencji Eurowizji. Format był zbliżony do europejskiego pierwowzoru, ale zamiast państw rywalizowały poszczególne stany USA, a także kilka terytoriów zależnych oraz Dystrykt Kolumbii. Łącznie w konkursie wystąpiło 56 reprezentacji.

Program prowadzili Kelly Clarkson oraz raper Snoop Dogg, a występy odbywały się na dużej scenie przygotowanej w stylu eurowizyjnych finałów. O zwycięstwie decydowało połączenie głosów jury oraz publiczności. Pierwszą i jak dotąd jedyną edycję wygrała reprezentująca stan Oklahoma wokalistka AleXa z piosenką „Wonderland".

Mimo dużego budżetu i znanych nazwisk program nie osiągnął oczekiwanej oglądalności, a NBC nie zdecydowała się na realizację kolejnego sezonu.

Jubileusz w cieniu wojny

70. edycja konkursu odbędzie się w maju w Wiedniu, ale już na kilka miesięcy przed startem część państw zdecydowała się wycofać z udziału. Z rywalizacji zrezygnowały Hiszpania, Irlandia, Holandia, Słowenia oraz Islandia.

Decyzje nadawców publicznych tych krajów były związane z protestem przeciwko dopuszczeniu do konkursu Izraela, którego udział od początku wojny w Gazie wywołuje coraz większe kontrowersje. Nie słabną również oskarżenia o wykorzystywanie Eurowizji do celów propagandowych przez izraelskie władze oraz podejrzenia o manipulowanie głosowaniem publiczności.

W efekcie Eurowizja 2026 ma jedną z najmniejszych list uczestników od ponad dwóch dekad – udział potwierdziło zaledwie 35 państw.

Polskę w tegorocznym konkursie reprezentuje Alicja Szemplińska z piosenką „Pray". Wokalistka została wybrana w krajowych eliminacjach organizowanych przez Telewizję Polską. Artystka dała się poznać szerokiej publiczności jako zwyciężczyni programu „The Voice of Poland" w 2019 roku i „Szansa na sukces. Eurowizja 2020". Wygrana w tym ostatnim show pozwoliła jej reprezentować Polskę w Konkursie Piosenki Eurowizji, ale został on odwołany z powodu trwającej wówczas pandemii koronawirusa.

Półfinały Eurowizji 2026 odbędą się 12 maja (tego dnia wystąpi Alicja) i 14 maja. Finał zaplanowano na 16 maja.

Magdalena Birska

eprasa.pl 181c5a0c86

PIĄTEK 17.04

BOKS

• SUZUKI BOXING NIGHT
Polska – Kanada
17:10 | TVP SPORT

KOLARSTWO

• O GRAN CAMIÑO
UCI Europe Tour – 4. etap
13:30 | EUROSPORT 1

• STRZAŁA BRABANCKA
UCI ProSeries
15:30 | EUROSPORT 1

KOSZYKÓWKA

• EUROLIGA
AKTOR – Anadolu Efes
20:10 | POLSAT SPORT 3

• ORLEN BASKET LIGA
Arka Gdynia – King Szczecin
17:55 | POLSAT SPORT EXTRA 4
Śląsk Wrocław – Stal Ostrów
20:10 | POLSAT SPORT 1, POLSAT SPORT EXTRA 4

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Rzeszów – Polonia Warszawa
20:25 | TVP SPORT

• BUNDESLIGA
FC St. Pauli – 1. FC Köln
20:20 | ELEVEN SPORTS 2

• PKO BP EKSTRAKLASA
GKS Katowice – Motor Lublin
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Legia – KGHM Zagłębie Lubin
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD, CANAL+ SPORT 4 HD

TENIS

• ATP 500 – BARCELONA OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | 17:00 | POLSAT SPORT 2, POLSAT SPORT PREMIUM 2 SUPER HD

• WTA 500 – PORSCHE TENNIS GRAND PRIX
Ćwierćfinał
12:30 | 14:30 | 17:00 | 19:00 | CANAL+ SPORT2 HD

SOBOTA 18.04

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Górnik Zamek Książ Wałbrzych – PGE Start Lublin
17:25 | POLSAT SPORT 3

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Śląsk – Znicz Pruszków
12:55 | TVP SPORT

• BUNDESLIGA
Hoffenheim – Dortmund
15:20 | ELEVEN SPORTS 1

• ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA KOBIET STREFY UEFA
Irlandia – Polska
15:55 | TVP SPORT

• PKO BP EKSTRAKLASA
Radomiak – Widzew Łódź
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Górnik Zabrze – Korona Kielce
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
Pogoń Szczecin – Lech Poznań
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
15:55 | CANAL+ EXTRA 1
Tottenham – Brighton
18:25 | CANAL+ EXTRA 1
Chelsea – Manchester United

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN PUCHAR POLSKI MĘŻCZYZN
1. półfinał: ORLEN Wisła Płock – Industria Kielce
15:30 | POLSAT SPORT 2
2. półfinał: Netland MKS Kalisz – PGE Wybrzeże Gdańsk
17:50 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Półfinał – 1. mecz
14:45 | POLSAT SPORT 1
17:30 | POLSAT SPORT 1

• TAURON LIGA
Mecz o 3. miejsce – 2. mecz
12:30 | POLSAT SPORT 1
Finał – 2. mecz
20:00 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 500 – BARCELONA OPEN
1. półfinał
13:30 | POLSAT SPORT 3
2. półfinał
16:00 | POLSAT SPORT 3

• WTA 500 – PORSCHE TENNIS GRAND PRIX
Półfinał
14:00 | 16:00 | CANAL+ SPORT2 HD

NIEDZIELA 19.04

KOSZYKÓWKA

• NBA
1. runda
21:30 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
Anwil Włocławek – ORLEN Zastal Zielona Góra
12:30 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA
FC Bayern – VfB Stuttgart
17:20 | ELEVEN SPORTS 1

• LIGA PORTUGAL BETCLIC
FC Porto – CD Tondela
21:25 | ELEVEN SPORTS 1

PIŁKA NOŻNA. Polskie piłkarki walczą o awans do Mistrzostw Świata.W sobotę zagrają z Irlandią. Transmisja w TVP Sport
· FOT. MARTYNA NIEĆKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

• PKO BP EKSTRAKLASA
Termalica Nieciecza – Płock
12:10 | CANAL+ SPORT 3 HD
Raków – Cracovia
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
17:25 | CANAL+ PREMIUM, TVP SPORT
Arka Gdynia – Jagiellonia
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Aston Villa – Sunderland AFC
14:55 | CANAL+ EXTRA 3
Everton FC – Liverpool FC
14:55 | CANAL+ EXTRA 1
Manchester City – Arsenal FC
17:25 | CANAL+ EXTRA 1

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN PUCHAR POLSKI MĘŻCZYZN
Final Four w Kaliszu – finał
15:00 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA

• LIGA WŁOSKA KOBIET
Finał – 3. mecz: Conegliano – Numia Vero Volley Mediolan
17:55 | POLSAT SPORT 2

• PLS 1. LIGA
Półfinał – 1. mecz
17:30 | POLSAT SPORT 1
20:00 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 500 – BARCELONA OPEN
Finał
16:00 | POLSAT SPORT 3

• PORSCHE TENNIS GRAND PRIX
Finał
13:00 | CANAL+ SPORT2 HD

PONIEDZIAŁEK 20.04

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA ALP
UCI ProSeries – 1. etap
13:35 | EUROSPORT 2

MARATON

• MARATON BOSTOŃSKI
15:30 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Miedź Legnica – Górnik Łęczna
17:55 | TVP SPORT

• PKO BP EKSTRAKLASA
Lechia Gdańsk – Piast Gliwice
18:55 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Crystal Palace – West Ham
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

WTOREK 21.04

PIŁKA NOŻNA

• LALIGA EA SPORTS
RCD Mallorca – Valencia CF
18:55 | ELEVEN SPORTS 1
Girona FC – Real Betis
21:25 | ELEVEN SPORTS 1

• PUCHAR WŁOCH
1. półfinał – rewanż: Inter Mediolan – Como 1907
20:55 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Półfinał – ewentualny 3. mecz
20:00 | POLSAT SPORT 1

• TAURON LIGA
Mecz o 3. miejsce – 3. mecz
17:30 | POLSAT SPORT 1

ŚRODA 22.04

KOLARSTWO

• STRZAŁA WALOŃSKA
UCI World Tour
14:30 | EUROSPORT 2

• STRZAŁA WALOŃSKA KOBIET
UCI Women's World Tour
16:45 | EUROSPORT 2

• WYŚCIG DOOKOŁA ALP
UCI ProSeries – 3. etap
12:35 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• LALIGA EA SPORTS
FC Barcelona – RC Celta
21:25 | ELEVEN SPORTS 1

• LIGUE 1 MCDONALD'S
Paris Saint-Germain – Nantes
18:55 | ELEVEN SPORTS 1

• PUCHAR PORTUGALII
FC Porto – Sporting CP
21:40 | TVP SPORT

• PUCHAR WŁOCH
2. półfinał – rewanż: Atalanta BC – SS Lazio
20:55 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Półfinał – ewentualny 3. mecz
17:30 | POLSAT SPORT 1

• TAURON LIGA
Finał – 3. mecz
20:00 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP TOUR MASTERS 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | POLSAT SPORT 1

• MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 17:00 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 23.04

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA ALP
UCI ProSeries – 4. etap
13:35 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Wieczysta – Polonia Bytom
19:55 | TVP SPORT

• PUCHAR NIEMIEC
VfB Stuttgart – SC Freiburg
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
20:30 | POLSAT SPORT 1

PŁYWANIE

• MISTRZOSTWA POLSKI W KATEGORII OPEN W OLSZTYNIE
17:25 | TVP SPORT

SNOOKER

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W SHEFFIELD
1. runda
14:00 | EUROSPORT 1
19:30 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP TOUR MASTERS 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | 17:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | 17:00 | 19:00 | CANAL+ SPORT2 HD

eprasa.pl 181c5a0c86

Od A do Z

355 ★★
film sens., USA/Chiny 2022, reż. Simon Kinberg, wyk. Jessica Chastain, Penélope Cruz, Bingbing Fan
20:00 | tv puls
Wielkie gwiazdy w ślepym zaułku: gdy królowa zbrodni przejmuje tajną broń, międzynarodowe grono czterech superagentek rusza w supertajnej akcji dookoła świata. Od ich skuteczności zależy przyszłość.

ACH ŚPIJ KOCHANIE ★★
thriller, Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra, Tomasz Schuchardt
20:00 | kino polska
Andrzej Chyra jako Władysław Mazurkiewicz – postać autentyczna: seryjny morderca z Krakowa, działający w latach 40. i 50., ścigany przez młodego milicjanta, borykającego się z zaskakującymi przeszkodami.

AŻ DO PIEKŁA ★★★
film sens., USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges, Chris Pine, Ben Foster
22:15 | ale kino+ hd
Jakby western: dwaj bracia dokonują napadu na lokalny bank w Teksasie, by zdobyć pieniądze na wykupienie zadłużonego rancza. Tropem rabusiów rusza doświadczony strażnik Teksasu i jego indiański partner.

BATMAN – POCZĄTEK ★★★
film przyg., USA/Wlk. Brytania 2005, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Michael Caine, Liam Neeson
23:45 | tvn 7
Jeszcze raz: spadkobierca fortuny jako malec jest świadkiem śmierci swoich rodziców i szuka zemsty. Plus Christian Bale jako nowy Batman i Christopher Nolan za kamerą: Tim Burton nadal niedościgły.

BEZ SKRUPUŁÓW TOMA CLANCY'EGO ★★
film sens., USA/Niemcy 2021, reż. Stefano Sollima, wyk. Michael B. Jordan, Jamie Bell, Jodie Turner-Smith
23:05 | polsat
W uniwersum Toma Clancy'ego: wysokiej klasy komandos szuka zemsty po stracie ciężarnej żony, w efekcie czego odkrywa spiek, którego celem jest sprowokowanie wojny między Rosją i USA.

Apollo 13

20:00 | stopklatka ★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Kosmiczna psychodrama: statek kosmiczny „Apollo 13" ulega awarii w locie na Księżyc. Walor autentyku na 9 nominacji do Oscara (statuetki za montaż i dźwięk). Plus doborowa obsada pod dowództwem Toma Hanksa.

MYZ

FILM KATAS
USA/WLK. BRYTANIA/KANADA/JAPONIA 1995, REŻ. RON HOWARD, WYK. TOM HANKS, BILL PAXTON, KEVIN BACON

DROGA DO VERMIGLIO ★★★
dramat obycz., Włochy/Francja/Belgia 2024, reż. Maura Delpero, wyk. Tommaso Ragno, Giuseppe De Domenico, Roberta Rovelli
23:30 | canal+ premium
Nagrodzona w Wenecji opowieść o życiu w alpejskiej wiosce pod koniec wojny. Kiedy zjawia się dezerter, zostaje przyjęty przez rodzinę nauczyciela, co gwałtownie odmieni życie rodziny i całej wsi.

ELITA ZABÓJCÓW ★★★
thriller, Wlk. Brytania/Australia/USA 2011, reż. Gary McKendry, wyk. Jason Statham, Clive Owen, Robert De Niro
22:20 | tv puls
Być może zza kulis brytyjskiego wywiadu: aby ratować swego mentora, sfrustrowany agent – zmuszony szantażem – podejmuje się karkołomnego zadania na prywatne zlecenie. Jednak zwyczajne łubu–du.

ELLA I JOHN ★★★
film przyg., Włochy/Francja 2017, reż. Paolo Virzì, wyk. Helen Mirren, Donald Sutherland, Christian McKay
20:00 | cinemax
Wspaniała para aktorów – Helen Mirren i Donald Sutherland – jako starzejące się małżeństwo, które ucieka spod kontroli dorosłych dzieci, by równie wiekowym kamperem wyruszyć w ostatnią wakacyjną podróż.

LONDYŃSKI BULWAR ★★★
dramat krym., Wlk. Brytania/USA 2010, reż. William Monahan, wyk. Colin Farrell, Keira Knightley, David Thewlis
22:35 | tvp 1
Szukający ucieczki od przeszłości gangster po wyroku przyjmuje posadę ochroniarza gwiazdy filmowej w stanie kryzysu. Ale koledzy nie dają zapomnieć. Plus nastrój jak z „Bulwaru Zachodzącego Słońca".

NIKT ★★★★
film sens., USA/Japonia/Chiny 2021, reż. Ilya Naishuller, wyk. Bob Odenkirk, Aleksiej Serebriakow, Connie Nielsen
21:50 | cinemax
Wizyta domorosłych włamywaczy w domu marzącego o ciszy i spokoju safanduły budzi prawdziwą bestię – maszynę do zabijania, z którą zadziera rosyjska mafia. Plus niezwykle energetyczny Bob Odenkirk.

ROAD HOUSE ★★★
thriller, USA 2024, reż. Doug Liman, wyk. Jake Gyllenhaal, Daniela Melchior, Conor McGregor
23:30 | hbo
Powtórka z rozrywki: Jake Gyllenhaal zastępuje Patricka Swayze w roli kompetentnego ochroniarza baru, który chce przejąć miejscowy gangster, lecz jego ludzie padają jak muchy od ciosów mistrza MMA.

SURFER ★★
thriller, Australia/Irlandia 2024, reż. Lorcan Finnegan, wyk. Nicolas Cage, Julian McMahon, Finn Little
21:50 | canal+ premium
Nicolas Cage powraca w rodzinne strony w nadziei wykupienia domu, który należał do jego rodziny. Przy okazji chciałby posurfować, ale grupa miejscowych wyrostków nie chce mu na to pozwolić, Pożałują.

TAMTE DNI, TAMTE NOCE ★★★★
dramat, Włochy/Francja/USA/Brazylia 2017, reż. Luca Guadagnino, wyk. Armie Hammer, Timothée Chalamet, Michael Stuhlbarg
23:25 | cinemax
James Ivory przypomina o sobie, pisząc oscarowy scenariusz według powieści André Acimana. Wrażliwy siedemnastolatek wobec pierwszej miłości – do odwiedzającego dom jego rodziców młodego mężczyzny.

ZATRUTA RÓŻA ★★
dramat krym., USA/Włochy 2019, reż. Francesco Cinquemani, George Gallo, wyk. Morgan Freeman, John Travolta, Brendan Fraser
20:10 | ale kino+ hd
John Travolta i Morgan Freeman zabijają nudę, uczestnicząc w imitacji kina noir: ekspiłkarz, teraz prywatny detektyw, podejmuje się rozwiązania zagadki zaginięcia kobiety.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 181c5a0c86

TVP1

08:45 Ranczo (6/13)
09:50 Komisarz Alex II (2/13)
10:45 Ojciec Mateusz IX (12/13)
11:30 Okrasa łamie przepisy (423) - mag. kulinarny
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:35 Magazyn rolniczy (751)
12:55 Królestwo mokradeł
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (507)
15:35 Gra słów. Krzyżówka (1124) - teleturniej Polska 26
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5897)
17:55 Klan (155) - telenowela
18:20 Zaraz wracam (22)
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia
20:15 Pogoda Polska 2026

20:30 **Glina. Nowy rozdział** (6) - serial kryminalny Polska 2025, wyk. Jacek Braciak, Maciej Stuhr
21:30 **Sekielski wieczorową porą** (33) - mag.
22:35 ★★★ **Londyński bulwar (London Boulevard)** - dramat krym. Wlk. Bryt. /USA 2010, reż. William Monahan (110 min)
00:25 **Wojna zastępcza** - serial sens. Polska 26
01:25 ★★★★★ **Panny z Wilka** - dramat psychol. Polska/Francja 1979 (125 min)

TVP2

06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (439) - dyskusja
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7526) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7526) - mag. Polska 2026
11:40 Operacja zdrowie (77)
12:10 Kolekcja (8) - mag.
12:20 WTEM: Krystyna Dąbrowska „Wymiana okien" (6)
12:30 Koło fortuny (2192)
13:15 Panna młoda (38)
14:05 Va banque (1052)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2193)
16:35 Familiada (3076)
17:20 Panna młoda (39)
18:15 Va banque (1053)
18:50 Jeden z dziesięciu (9)
19:25 Barwy szczęścia

20:45 **Kocham Cię, Polsko!** (6) - quiz Polska 2026
22:20 **Postaw na milion** (383) - teleturniej
23:20 **To jest grane** (87)
23:50 **Skarbiec (The Trust)** ★★ - thriller USA 2016, reż. Alex Brewer, Benjamin Brewer, wyk. Nicolas Cage, Elijah Wood, Jerry Lewis (105 min)
01:35 **Uziemieni (Eyjafjallajökull)** ★★★ - komedia F/Belgia 2013, reż. Alexandre Coffre, wyk. Dany Boon (105 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Halo tu Polsat (2777)
11:30 Gliniarze XIII (19,20, 21/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (32) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5880) - mag. reporterów Polska 26
16:30 Na ratunek 112 XVIII (33) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (34) - serial fabularno-dok. Polska 2026, wyk. Aleksander Mackiewicz
18:00 Pierwsza miłość 50 (28) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając, Mateusz Kościukiewicz, Dąbrówka Kruk
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (417)
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Farma** (195) - reality show Polska 2025
21:00 **Must Be The Music** (132) - show Polska 25
23:05 **Bez skrupułów Toma Clancy'ego (Without Remorse)** ★★ - film sens. USA/Niemcy 2021, reż. Stefano Sollima, wyk. Michael B. Jordan, Jamie Bell, Jodie Turner-Smith (135 min)
01:20 **Max Payne** ★★ - film sens. USA/Kanada 2008, reż. John Moore, wyk. Mark Wahlberg (140 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7972) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (27/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Kraków – „Via Piada" 29 (6) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5688)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Ziołowa Chata", Brenna XVIII (4) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Chorzów – bistro „ĄĘ" XXV (9)
13:40 Ukryta prawda (42,43/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (45) - serial kryminalny Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (33) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (33) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (7973) - mag.

20:00 **Meg 2: Głębia (Meg 2: The Trench)** ★★ - horror USA/Chiny 2023, reż. Ben Wheatley, wyk. Jason Statham, Jing Wu, Melissanthi Mahut (150 min)
22:30 **Eagle Eye** - film sens. ★★ USA 2008, reż. D.J. Caruso, wyk. Shia LaBeouf, Michelle Monaghan, Rosario Dawson, Michael Chiklis (140 min)
00:50 **Kuba Wojewódzki** (7)
02:10 **Szpital św. Anny** (42) - serial obyczajowy

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (16,17/22) - serial sens. USA 2001, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XIX (8,8/14)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie (33) - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Przepis na zbrodnię (19)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (35) - serial obycz.
16:00 Ranczo X - serial komediowy Polska 2016
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (33,34) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **355 (The 355)** ★★ - film sens. USA/Chiny 2022, reż. Simon Kinberg, wyk. Jessica Chastain, Penélope Cruz (140 min)
22:20 **Elita zabójców (Killer Elite)** ★★★ - thriller Wlk. Brytania/Australia/USA 2011 (130 min)
00:30 **Protektor (The Keeper)** ★★ - film sens. USA 2009, reż. Keoni Waxman, wyk. Steven Seagal (120 min)
02:30 **Menu na miarę** (8) - mag. kulinarny

TVN7

05:25 Ten moment
05:55 Szkoła (9,10,11/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (69,40, 41/73) - serial fabularno-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy
14:00 Detektywi II (6/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (24) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (24) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie II (9/24) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (8/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Zaginione miasto (The Lost City)** ★★★ - komedia sensacyjna USA 2022, reż. Adam Nee, Aaron Nee, wyk. Sandra Bullock, Channing Tatum (145 min)
22:25 **Królowa przetrwania** (7) - reality show
23:45 **Batman – Początek (Batman Begins)** ★★★ - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2005, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Michael Caine (175 min)

MEZZO

13:30 Léo Delibes: Lakmé - opera Belgia 2022, reż. Stéphane Vérité, aut.Pierre Loti
16:00 Finał Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego w Leeds 2021: Seconde partie
17:35 Andy Sheppard & Michel Benita na festiwalu Jazz à Junas
18:25 Amina Figarova Sextet – Festival Internac. Jazz Plaza
19:30 Freddie Hubbard Quintet – Berliner Jazztage 1977 - koncert Niemcy 1977
20:30 Jeux – Ensemble Intercontemporain, Orchestre National de Jazz - Francja 2024
21:45 Renaud Capuçon, Martha Argerich, Orkiestra kameralna z Lozanny: Prokofiew, Beethoven, Fauré, Ravel
23:20 Wolfgang Amadeus Mozart: Czarodziejski flet - opera Austria 2022, reż. Lydia Steier

PULS 2

09:50 Jeżyk i przyjaciele
10:00 Spidey i superkumple II
11:00 Gigantozaur II (7/26)
11:25 Dinopociąg II (9/26)
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI - serial anim.
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous II (10,3/26)
16:00 Superthings: Kazoom Power (4,5/26)
16:15 Fineasz i Ferb (8/26)
16:50 Marta mówi! III (1)
17:10 Superkoty
17:45 Świnka Peppa II (41/52)
17:50 Bing IV (21,22/26)
18:20 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki (7/26)
19:00 Don Matteo: Boski detektyw XIII (9/10)
20:05 Nasza niania jest agentem - komedia USA 2010
22:00 Przepis na zbrodnię (20,21,22,23) - serial krym.

TV4

07:00 Strażnik Teksasu II (17/25) - serial sens. USA 1995
07:55 Bogaty dom – biedny dom X (2) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (30,31/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (34,26) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33
12:55 Trudne sprawy XXI (46,47,48) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (66, 67)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (34,35) - serial obycz.
20:00 A na deser... (8) - mag. kulinarny Polska 2026
20:05 Turysta - thriller USA/F/Włochy/Wlk. Bryt. 2010, reż. Florian Henckel von Donnersmarck, wyk. Johnny Depp
22:20 Gwiazdy kabaretu
00:20 STOP Drogówka (368)

METRO

07:45 Anatomia piękna II (1/10)
08:40 Szpital (70,71/72)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Anatomia piękna II (2) - serial dok. Polska 2025
13:40 Przepis na życie III (7)
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (11, 12)
17:00 Ciężarówką przez Indonezję (1) - serial dok.
18:01 Prawo Agaty II - serial obyczajowy Polska 2012
19:00 Kartoteka VIII (21) - serial fabularno-dok.
20:00 Incepcja - film sens. USA/Wlk. Brytania 2010, reż. Christopher Nolan, wyk. Leonardo DiCaprio, Ellen Page
23:05 The Traitors. Zdrajcy (8) - reality show Polska 2026
00:45 Annabelle wraca do domu - horror USA 2019

eprasa.pl 181c5a0c86

PIĄTEK 17.04

STOPKLATKA

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (24)
09:00 Robert Makłowicz (123, 144) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada II (8,9/12)
11:55 Wojny kontenerowe (16,1/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXIII (3,4,6/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (15,16/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (12,1/12)
19:05 Wojny kontenerowe II (8,9/13) - serial dok.
20:00 Apollo 13 - film katas. *** USA/Wlk. Brytania/Kanada/Japonia 1995, reż. Ron Howard, wyk. Tom Hanks, Bill Paxton, Kevin Bacon, Gary Sinise (170 min)
22:50 Młode wilki 1/2 * - komedia Polska 1998, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Anna Mucha, Krzysztof Antkowiak (120 min)
00:50 Ostatnia wieczerza ** - horror Polska 2022, reż. Bartosz M. Kowalski, wyk. Piotr Żurawski, Olaf Lubaszenko, Sebastian Stankiewicz (120 min)

KINO POLSKA

08:00 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (8/10)
08:35 Polska Kronika Filmowa 20A/64 - film dok. Polska 1964
08:45 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski
10:35 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski
11:55 Moja - film krótkometrażowy Polska 2024
12:30 Wagary - film krótkometrażowy Polska 2024
13:00 Joanna - dramat wojenny Polska 2010
15:40 Papierowe małżeństwo - komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991
17:20 Pogranicze w ogniu (18,19) - serial sens. Polska 91
20:00 Ach śpij kochanie - thriller Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra
22:00 Hiacynt - dramat kryminalny Polska 2021, reż. Piotr Domalewski
00:25 Dzień świra - komediodramat Polska 2002, reż. Marek Koterski
02:30 Przepraszam, czy tu biją? - film sensacyjny Polska 1976, reż. Marek Piwowski

ALE KINO+

09:45 Problem - film krótkom. Polska 2020 (30 min)
10:15 Van der Valk III (2/3)
12:05 Vera V (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2015
13:55 Opera! (The Opera! *** **Arie Per Un'eclissi)** - musical Francja/Włochy 2024, reż. Paolo Gep Cucco, Davide Livermore (130 min)
16:05 Osiem kobiet *** **(8 femmes)** - komedia kryminalna Francja/Włochy 2002, reż. François Ozon (135 min)
18:20 Vera VI (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
20:10 Zatruta róża (The ** **Poison Rose)** - dramat kryminalny USA/Włochy 2019, reż. Francesco Cinquemani, George Gallo (125 min)
22:15 Aż do piekła (Hell or *** **High Water)** - film sens. USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges, Chris Pine, Ben Foster (125 min)
00:20 Cięcie! (Coupez!) *** - horror Francja/USA/Wlk. Brytania/Japonia 2022, reż. Michel Hazanavicius (125 min)

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XVIII (5,6/12)
10:25 Świat według Kiepskich
13:50 Shrek - film animowany USA 2001, reż. Andrew Adamson, Vicky Jenson
15:50 Piąty element - film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson
18:30 Speed II – Wyścig z czasem - film sens. USA 1997
21:00 Bestia - horror Islandia/RPA/USA 2022, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Idris Elba
22:55 Transporter - film sens. USA/Francja 2002, reż. Louis Leterrier, Corey Yuen
00:50 Ślad II (24,25/36)

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (5,6/8)
11:05 Poirot X (4/4)
13:10 Panna Marple V (1/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher III (7,8/8)
17:50 Poirot V: Lusterko nieboszczyka (7) - film kryminalny Wlk. Brytania 1993
18:55 Poirot V (8/8)
20:00 Ludzie honoru - dramat USA 1992, reż. Rob Reiner
23:00 Uprowadzona II - film sens. Francja/USA/Turcja/Wlk. Bryt. 12, reż. Olivier Megaton
00:55 Ludzkie dzieci - film s.f. USA/Wlk. Bryt./Japonia 2006

TVP KULTURA

08:40 Wydarzenie aktualne
09:15 Kulturalni (13) - mag.
10:10 Pan wzywał, Milordzie? IV (2/6)
11:10 Słodkie oczy - komedia *** Polska 1979, reż. Juliusz Janicki (70 min)
12:20 Niespotykanie *** **spokojny człowiek** - komedia Polska 75, reż. Stanisław Bareja (70 min)
13:30 Tajemnicza Claudia Cardinale - film dok.
14:35 Szczególny dzień **** - film obycz. Włochy/Kanada 1977, reż. Ettore Scola (120 min)
16:35 Gwiazdozbiór TVP Rozrywka (1, 2)
17:30 11. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '73 - koncert
18:35 Kolekcja (3) - magazyn
18:55 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
19:25 Video Killed the Radio Star - serial dok.
20:00 Wstęp do filmu (579)
20:05 Boccaccio '70 *** - film obycz. Włochy/Francja 1962 (115 min)
22:00 Tygodnik kulturalny
22:55 Przygody Sherlocka Holmesa (7/13)
00:00 Wstęp do filmu (483)

WARNER TV

08:15 J.A.G. VII (12/24)
09:10 Bajer z Bel-Air VI
10:10 Za głosem serca (63/90)
11:10 Pełna chata III (21,22/24)
12:10 J.A.G. VII (13,14/24)
14:10 Bajer z Bel-Air VI
16:05 Pełna chata III
20:00 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003, reż. Troy Miller
21:35 Zabójcza broń IV - komedia sensacyjna USA 1998, reż. Richard Donner
00:15 Geostorm - film sens. USA/Hongkong 2017, reż. Dean Devlin, wyk. Gerard Butler

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII - serial dok.
10:25 Starsky i Hutch - film sensacyjny USA 2004
12:30 Krokodyl Dundee II - komedia Australia/USA 1988
15:00 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie - film fantasy USA 2010, reż. David Slade
17:45 Saga „Zmierzch": Przed świtem. Część 1 - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon
20:00 Saga „Zmierzch": Przed świtem. Część 2 - film przyg. USA 2012, reż. Bill Condon
22:30 Ocalony - dramat woj. USA/Wlk. Brytania 2013

HBO

08:30 Potwory kontra Obcy: Dynie-mutanty z kosmosu - film anim. USA 2009 (30 min)
09:00 Cóż za piękny dzień *** - film biograficzny USA/Chiny 2019 (105 min)
10:45 I znowu dzisiaj - komedia *** Włochy 23, reż. Nicola Conversa (105 min)
12:30 Na planie (16) - mag.
13:00 Tripped Up - komedia ** USA 2023, reż. Shruti Ganguly (95 min)
14:35 Człowiek z bieguna *** - komediodramat USA 2014 (90 min)
16:05 Superman - film s.f. *** USA/Kan./Australia/Nowa Zel. 25 (130 min)
18:15 Idol z piekła rodem *** - komedia USA 10, reż. Nicholas Stoller (105 min)
20:00 Focus - komedia kry- *** minalna USA/Argentyna 2015 (105 min)
21:45 Pułapka - thriller USA/ ** Kanada 24, reż. M. Night Shyamalan (105 min)
23:30 Road House - thriller *** USA 2024, reż. Doug Liman (120 min)
01:30 Life - horror USA/Wlk. *** Brytania 17, reż. Daniel Espinosa (100 min)

CINEMAX

12:20 Uciekające kurczaki - film anim. USA/Francja/Wlk. Brytania/Irlandia 2000
13:45 Zielone algi - dramat obycz. Francja/Belgia 2023
15:30 2012 - film katas. USA 2009, reż. Roland Emmerich
18:05 Lekcje Błagi - dramat obycz. Bułgaria/Niemcy 2023
20:00 Ella i John - film przygodowy Włochy/Francja 2017
21:50 Nikt - film sens. USA/Japonia/Chiny 2021
23:25 Tamte dni, tamte noce - dramat Włochy/Francja/USA/Brazylia 2017

ROMANCE TV

10:25 Inga Lindström: Szalone czasy - film obyczajowy Niemcy/Szwecja 2021
12:20 Romans Therese - romans Niemcy 2011
14:15 Inga Lindström: W letnim domu - romans Niemcy 05
16:05 Lato w Amalfi - film obyczajowy Niemcy 2013
18:00 Śledztwo prowadzi Watzmann (11/12)
19:00 Górski lekarz (5/6)
20:00 Rejs ku szczęściu (36/37)
21:55 Rzeka życia: Ponowne spotkanie nad Dunajem - dramat obycz. Niemcy 2014
23:50 Górski lekarz (5/6)

CANAL+ PREMIUM

09:00 Miss mokrego *** **podkoszulka** - komedia Polska 2002 (60 min)
10:00 Maria Callas. Nieznane lata
11:45 Kiler-ów 2-óch *** - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
13:40 Łapu-Capu
13:45 The Office PL II (10,11)
14:45 Agent szczęścia
16:20 Holiday - komedia *** romantyczna USA 2006, reż. Nancy Meyers, wyk. Cameron Diaz (135 min)
18:35 Premierowa jazda
18:50 Łapu-Capu
18:55 Kaskader - film *** sens. USA/Kanada/Australia 2024, reż. David Leitch (125 min)
21:00 Brygada II (8/8) - serial sensacyjny Francja 2025
21:50 Surfer - thriller ** Australia/Irlandia 2024, reż. Lorcan Finnegan, wyk. Nicolas Cage, Julian McMahon (100 min)
23:30 Droga do Vermiglio *** - dramat obycz. Włochy/Francja/Belgia 2024, reż. Maura Delpero (120 min)
01:30 Opętany - thriller ** Włochy/USA 2023, reż. Conor Allyn (85 min)

TVN FABUŁA

11:50 Magda M. III (10,11)
13:55 Teraz albo nigdy! IV (2)
14:55 19+ - serial fab.-dok.
15:55 Grażyna Torbicka zaprasza (1) - mag. filmowy
16:35 Motywy filmowe (12)
16:50 Tajna baza - komedia USA 2022, wyk. Owen Wilson
19:00 Szpital św. Anny (14/26)
20:00 King Richard: Zwycięska rodzina - film biograficzny USA/Australia 2021
23:10 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003

AMC

10:55 Miłość w Nowym Jorku - dramat miłosny USA 2000
13:00 Papillon. Motylek - dramat obycz. Czechy/Hiszpania/USA 2017, reż. Michael Noer
15:55 Miejski łowca - komedia sensacyjna Hongkong/Japonia/USA 1993
18:00 Mistrz Wing Chun – Ip Man (Ip Man II) - film akcji Hongkong/Chiny 2010
20:15 Droga do Palomy - thriller USA 14, reż. Jason Momoa
22:00 Córka generała - film sensacyjny USA/Niemcy 1999
00:20 Śmierć i dziewczyna - dramat Wlk. Bryt./USA/F 94

eprasa.pl 181c5a0c86

AXN

09:20 Castle V (11,12/24)
11:15 Detektyw Monk II (2,3/16) - serial krym. USA 02
13:10 Dr House (21,22/22)
15:10 Agenci NCIS XII (23,24/24) - serial krym.
17:10 Castle V (13,14/24)
19:05 FBI IV (8,9/21) - serial sensacyjny USA 2021
21:05 Jumanji - komedia USA 1995, reż. Joe Johnston
23:10 Faceci w czerni III - film s.f. USA 2012, reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Will Smith
01:15 FBI IV (8/21)

EPIC DRAMA

09:00 Lekarze na start
10:35 Agenci NCIS XVIII (13,14/16) - serial krym.
12:20 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (5/7)
13:20 Panna Austen (4/4)
14:30 Panna Marple II (3/4)
16:30 Agenci NCIS XVIII (15,16/16) - serial krym.
18:20 Panna Scarlet VI
19:30 Lekarze na start
21:00 Kobiety na wojnie (5/8) - serial obycz. Francja 2022
22:15 Sherlock i córka (5)
23:05 Robin Hood
00:15 Lekarze na start
01:00 Agenci NCIS XVIII (7/16)

TVN STYLE

08:35 Zgłoś remont (4)
09:40 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (3) - reality show
10:25 Bez kompleksów (5)
11:25 Ugotowani (10, 11)
13:30 Kuchenne rewolucje (3, 2) - reality show Polska 18
15:35 Babski biznes II (2/8)
16:40 Jestem z Polski XVI (25)
17:45 Kuchenne rewolucje (3, 11, 12) - reality show
20:50 Bitwa o gości (5)
21:50 Jestem z Polski XVI (26,27)
23:45 Niezwykłe Stany Prokopa VI (6/8) - serial dok.
00:45 Skąd pochodzę?

TVN TURBO

08:20 Nic do ukrycia (2/12)
09:15 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL VIII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (4962)
18:15 Jeździć, obserwować VII
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (4) - mag.
19:45 Moto kombat (7) - mag.
20:30 Mobilni mechanicy (11)
21:15 Duda kontra Szafrański X (2/10) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (4962)
22:20 Z drugiej ręki (11) - mag.

BBC FIRST

08:45 Lewis VI (1/4)
09:40 Ojciec Brown VIII (5/10)
10:40 Śmierć pod palmami VI
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Detektyw z Chelsea II
14:55 Ojciec Brown II (9/10)
15:55 Lewis VI (1/4)
16:50 My Life is Murder (1/10)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami VI (2/8) - serial kryminalny
21:00 Ojciec Brown XIII (1/10)
22:00 Śmierć pod palmami XV
23:05 Detektyw z Chelsea II
01:15 Śmierć pod palmami VI

FX

11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (11/22)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (16,17/23)
13:45 Agenci NCIS VIII (1,2/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (12/22)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (23,24/24)
18:20 FBI III (5,6/16)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (18,19/23)
22:00 Grey's Anatomy: Chirurdzy XXII (7) - serial obycz.
22:55 Szklana pułapka III - film sensacyjny USA 1995, reż. John McTiernan, wyk. Bruce Willis

HGTV

07:25 Sprzątaczki (1)
08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży II (6/13) - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:00 Zarobić na remoncie VII
12:00 Uratuj swój ogród (2, 3)
14:00 House Hunters (5, 6)
15:05 Mieszkanie na miarę II
17:05 Polowanie na ogród IX
18:15 Weekendowa metamorfoza (3, 4) - reality show
20:10 Zróbmy sobie dom (7)
21:15 Zgłoś remont (4)
22:10 House Hunters (3—6)
00:20 Sprzątaczki (9, 10)

BBC LIFESTYLE

10:15 Zapraszam do stołu
12:25 Wielkie australijskie wypieki VI (4) - serial dok.
13:30 Zamiana luksusowymi domami (2) - serial dok.
14:35 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dok.
15:35 Zapraszam do stołu
17:45 Zamiana luksusowymi domami (3) - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (8)
19:50 Wielkie australijskie wypieki VI (5) - serial dok.
21:00 Hotel Four Seasons przy Park Lane (5/5) - serial dok.
22:00 Życie w Monako (2/3)
23:05 Wstydliwe choroby V

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół VI (20,21/24)
08:55 Przyjaciele II (17—22/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (2—7/24)
14:30 Dwóch i pół VI (22—24,1/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele II (23,24, 1—4/24) - serial kom. USA 95
19:30 Teoria wielkiego podrywu IV (8—13/24) - serial kom.
22:00 The Office PL IV (11,12/12) - serial kom.
23:05 Comedy Club (12, 13)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy (1/10)

TVP SERIALE

08:20 Komisarz Alex XXII
09:15 Rodzinka.pl II
09:45 Klan - telenowela
10:20 Ranczo IV (5/13)
11:10 Rodzinka.pl XVIII (6,7)
12:15 Pan Mama (8)
12:55 Zaraz wracam
13:30 Ojciec Mateusz XXV (11,12) - serial krym. Polska 21
15:25 Komisarz Alex XXII
16:15 Na sygnale (46,47)
17:20 Ranczo IV (6,7/13)
19:25 Ojciec Mateusz XXV (1,3)
21:30 Ranczo IV (8,9)
23:30 Ojciec Mateusz XXVI (1)
00:30 Psy II. Ostatnia krew - film sensacyjny Polska 1994

CANAL+ KUCHNIA

14:50 Nie bój ryby! (9, 10)
15:45 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (7, 8)
16:40 Azjatycka kuchnia Evy Pau (5, 6) - mag. kulinarny
17:35 Hongkong od kuchni z Jeremym Pangiem (2)
18:30 Jakubiak rozgryza Polskę (3, 4) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (4, 5)
20:20 Eva Longoria w poszukiwaniu meksykańskich smaków
21:15 Anthony Bourdain VI (5,7,8/9) - serial dok. USA 2015
00:45 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (11, 12)

CANAL+ DOMO

11:45 Mały metraż w wielkim stylu II - serial dokumentalny
12:15 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
14:05 Cudotwórcy VI (24)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (5) - lifestyle
16:00 Porządek musi być
17:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Cudotwórcy VI
22:00 Wielkie projekty: Australia XI (4) - serial dok.

PLANETE+

14:50 Najpiękniejsze koleje świata (5) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIII (5/7) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (89—92)
18:15 Świat z góry IX (7/14)
18:45 Rolnictwo przyszłości
19:45 Wielbłądzie przeciwciała. Rewolucja w medycynie?
20:50 Niezwykłe podróże koleją X (3/5) - serial dok.
22:00 Kate Bush z „Wichrowych wzgórz"
23:10 Pedofilia w sieci

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski III (29/32)
11:00 Dwa oblicza survivalu: Brazylia - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XIV
13:00 Nagi instynkt przetrwania VII (12,17/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VIII
16:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (4/6) - serial dok.
17:00 Celnicy na straży Europy IX (7,8/8) - serial dok.
18:00 Przygody truckerki
19:00 Złomowisko PL IV (4,5)
21:00 Specjalistki - serial dok.
22:00 Bimbrownicy XIV (7/8)
23:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026

TVP HISTORIA

11:40 Podziemne Włochy II (10)
12:40 Tutanchamon (1/3)
13:30 Ex libris - mag. Polska 26
14:00 Królowie (76)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:45 Sensacje XX wieku (4, 9)
17:30 Czas honoru (9/13)
18:25 Encyklopedia II wojny światowej (68, 79)
19:25 Królowie (35)
20:05 Pianista - dramat wojenny F/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001
22:25 Historia w postaciach zapisana - serial dok.
00:35 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 UFO na antypodach
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata V (3/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Pogromca tajemnic III
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (4,7/11)
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Tajne kryjówki dyktatorów (2/6) - serial dok.
21:00 Starożytni kosmici XVII
22:00 Seksualne obsesje dyktatorów (2) - serial dok.
23:00 Najbardziej zabójcze historie świata (6) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Złapać przemytnika V
15:00 Morski patrol: Hiszpania
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (5/10) - serial dok.
17:00 Tajemnice dawnych cywilizacji (2/3) - serial dok.
18:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (10/10)
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: uzbrojenie i taktyka II
20:00 Ikony lotnictwa (3)
21:00 Premiera: II wojna światowa: historia przed trybunałem - serial dok. Kanada 2026
22:00 Hitler narkoman

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici (6/6)
10:00 Gwiazdy lombardu XV
12:00 Superfabryki II (7/8)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Ostatni bastion Hitlera II (5,6/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Starożytni kosmici: ostateczny dowód (3/8)
21:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (1/10)
22:00 Olimpiada Hitlera
00:00 Operacja Trump. Rosyjscy szpiedzy zdobywają Amerykę

BBC EARTH

09:15 W okowach mrozu VIII
11:15 Skarby przeszłości i ich tajemnice IV (5/8) - serial dok.
12:20 Planeta Ziemia (4/5)
13:25 Planety (5/5) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu XII
15:30 Życie na pustkowiu IX
16:30 Wyspy. Laboratoria natury (2/6) - cykl reportaży
17:35 Skarby przeszłości i ich tajemnice IV (5/8) - serial dok.
18:45 Planeta Ziemia (4/6)
19:45 Alaska z Sue Perkins
20:55 Życie na pustkowiu IX
21:55 W okowach mrozu XII
22:55 Zabójcza pogoda VI

POLSAT VIASAT HISTORY

13:00 II wojna światowa: cena imperium (3/13) - serial dok.
14:10 Tajemnice templariuszy
15:15 Kto napisał Nowy Testament? - film dok.
16:25 Tajemnice Jezusa
17:35 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (2/8)
18:45 Punkty zwrotne II wojny światowej (4/6) - serial dok.
19:50 II wojna światowa: cena imperium (3/13) - serial dok.
21:00 Historia sprawiedliwości
22:00 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (5,6/6)
00:00 II wojna światowa: piekło na Ziemi (4/8) - serial dok.

eprasa.pl 181c5a0c86

SOBOTA 18.04

Od A do Z

ALI ★★★
film biograficzny, USA 2001, reż. Michael Mann, wyk. Will Smith, Jamie Foxx, Jon Voight
22:50 | **canal+ premium**
Will Smith jako Muhammad Ali – bokserski mistrz świata, który odmawiając wyjazdu na wojnę w Wietnamie traci wszystkie zaszczyty i musi o nie walczyć od początku – także poza ringiem.

CICHE MIEJSCE ★★★★
horror, USA 2018, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt, John Krasinski, Millicent Simmonds
22:35 | **tvn 7**
W postapokaliptycznym świecie opanowanym przez wszystkosłyszące bestie pięcioosobowa rodzina usiłuje żyć w ciszy zapewniającej bezpieczeństwo. Ale czy bezszelestne życie jest w ogóle możliwe?

CJ7 ★★★
komedia, Hongkong/Chiny 2008, reż. Stephen Chow, wyk. Stephen Chow, Jiao Xu, Lei Huang
20:00 | **cinemax**
Robotnik, który klepie biedę, by posyłać synka do prywatnej szkoły, znajduje dziecku nową zabawkę, która w pewnej chwili okazuje się bardzo nieznośnym kosmitą. Wbrew wszystkiemu krzepi.

FREELANCE ★★
komedia, USA/Kolumbia/Wlk. Brytania 2023, reż. Pierre Morel, wyk. John Cena, Alison Brie, Juan Pablo Raba
20:00 | **tv puls**
W trakcie wywiadu niezależnej dziennikarki z krwawym dyktatorem dochodzi do zamachu stanu, więc losy dziewczyny zależą tylko od sprawności jej ochroniarza o aparycji Johna Ceny. Wyłącznie dla fanów Johna C.

GANGI NOWEGO JORKU ★★★★
film sens., USA/Włochy 2002, reż. Martin Scorsese, wyk. Leonardo DiCaprio, Daniel Day-Lewis, Cameron Diaz
21:30 | **cinemax**
Zamach Martina Scorsese na Oscary: 10 nominacji i żadnej statuetki. Monumentalny spektakl o narodzinach zorganizowanej przestępczości w Nowym Jorku w dniach wojny secesyjnej.

Spectre

21:25 | tvp 1
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

„Bond" po raz 24: 007 zbliża się do mrocznej organizacji Spectre, w której istnienie nikt nie wierzy, zaś Bond odkrywa niepokojące powiązanie między sobą i przywódcą wrogiej struktury. Na ekranie Daniel Craig.

MYZ

FILM SENS.
WLK. BRYTANIA/USA 2015, REŻ. SAM MENDES, WYK. DANIEL CRAIG, CHRISTOPH WALTZ, LÉA SEYDOUX

OKUP ★★★★
film sens., USA 1996, reż. Ron Howard, wyk. Mel Gibson, Rene Russo, Brawley Nolte
20:00 | **tvn 7**
Mel Gibson jako bezwzględny gracz, który musi się nauczyć pokory w chwili porwania synka. Ale gracz zawsze pozostanie graczem. Remake zapomnianego filmu sprzed 40 lat. Plus zdjęcia Piotra Sobocińskiego.

PARASITE ★★★★★
thriller, Korea Południowa 2019, reż. Bong Joon-ho, wyk. Song Kang-ho, Sun-kyun Lee, Yeo-jeong Cho
20:00 | **tvp kultura**
Wielki triumfator sezonu: Złota Palma w Cannes, cztery Oscary i dziesiątki innych nagród dla historii biedaków, którzy podstępem wkradają się w łaski zamożnej rodziny, płacąc za to nieoczekiwaną cenę.

POWRÓT BATMANA ★★★
film fantasy, USA/Wlk. Brytania 1992, reż. Tim Burton, wyk. Michael Keaton, Danny DeVito, Michelle Pfeiffer
23:45 | **warner tv**
Tim Burton jeszcze raz mierzy się z legendą komiksu: Batman walczy o spokój Gotham City z przebiegłym Pingwinem i chciwym milionerem. Ma swój smak i specyficzną burtonowską atmosferę.

PRZEKLEŃSTWO WYSPY ★★★
thriller, USA/Francja/Kanada 2002, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley, Catherine McCormack, Sean Penn
20:10 | **ale kino+ hd**
Kathryn Bigelow bawi się konwencją: dziennikarka wraz z mężem i szwagrem z narzeczoną próbuje zrekonstruować okoliczności morderstwa sprzed stu lat, nie dostrzegając w porę, że historia lubi się powtarzać. Solidne.

RESPEKT – KRÓLOWA SOUL ★★★
film biograficzny, USA/Kanada 2021, reż. Liesl Tommy, wyk. Jennifer Hudson, Forest Whitaker, Marlon Wayans
23:45 | **tvp 2**
Jennifer Hudson jako Aretha Franklin na początku swej drogi artystycznej. Najpierw ojcowski chór, potem pierwsze nagrania, nieudane małżeństwo, wreszcie nagranie płyty „Amazing Grace".

ROAD HOUSE ★★★
thriller, USA 2024, reż. Doug Liman, wyk. Jake Gyllenhaal, Daniela Melchior, Conor McGregor
23:45 | **hbo**
Powtórka z rozrywki: Jake Gyllenhaal zastępuje Patricka Swayze w roli kompetentnego ochroniarza baru, który chce przejąć miejscowy gangster, lecz jego ludzie padają jak muchy od ciosów mistrza MMA.

VENOM III: OSTATNI TANIEC ★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Kelly Marcel, wyk. Tom Hardy, Juno Temple, Chiwetel Ejiofor
21:55 | **polsat**
Ostatnia część trylogii o dziennikarzu, który wbrew swej woli stał się żywicielem obcej formy życia z równoległego wszechświata, a teraz zyskuje szansę uwolnienia się od nieproszonego gościa.

VINCI 2 ★★★
komedia kryminalna, Polska 2025, reż. Juliusz Machulski, wyk. Robert Więckiewicz, Borys Szyc, Kamilla Baar-Kochańska
21:50 | **hbo**
Włamywacz, który przed laty dokonał zuchwałej kradzieży „Damy z łasiczką", wraca do kraju, by zmierzyć się ze swoimi samozwańczymi następcami, a przy okazji zdobyć równie cenny artefakt.

W OGNIU PASJI ★★★
film biograficzny, USA 2025, reż. Sean McNamara, wyk. Joel Courtney, John Corbett, Stephanie Szostak
20:00 | **hbo**
Osnuta na autobiografii Johna O'Leary'ego, mówcy motywacyjnego, opowieść o 9-latku, który cudem przeżył pożar i ciężko poparzony zdołał przekuć swoje doświadczenie w źródło inspiracji dla innych.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 181c5a0c86

SOBOTA 18.04

TVP1

08:05 Rok w ogrodzie extra (434) - mag. poradnikowy
08:20 Pełnosprawni
08:55 Ranczo (7/13)
10:00 Komisarz Alex II (3/13)
10:55 Ojciec Mateusz IX (13/13)
11:50 Jeździec znikąd - western USA 1953, reż. George Stevens, wyk. Alan Ladd, Jean Arthur, Van Heflin
14:25 Okrasa łamie przepisy (424) - mag. kulinarny
15:00 Sanatorium miłości (79)
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Omnibus – szybcy i mądrzy (17) - teleturniej
18:20 Przed ekranem
18:40 Jaka to melodia? (5898)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:25 **Komisarz Alex XXV** (6) - serial krym. Polska 26
21:25 **Spectre** - film sens. ★★★★ Wlk. Bryt./USA 2015, reż. Sam Mendes, wyk. Daniel Craig (155 min)
00:00 **Ukryta sieć** - thriller ★★★ Polska 23, reż. Piotr Adamski, wyk. Magdalena Koleśnik (120 min)
02:00 **Londyński bulwar (London Boulevard)** ★★★ - dramat krym. Wlk. Bryt./USA 2010, reż. William Monahan, wyk. Colin Farrell (110 min)

TVP2

07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7527) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7527) - mag. Polska 2026
11:30 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (7) - mag. kulinarny
12:10 W poszukiwaniu dobrego filmu (40) - mag. kulturalny
12:40 Program publicystyczny
13:05 Panna młoda (39)
14:00 Familiada (3122)
14:35 Koło fortuny (2194)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (7) - show
16:15 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda II (40) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1054)
18:50 Słowo na niedzielę (1159) - program religijny
19:00 Informacje kulturalne
19:25 Rodzinka.pl XVIII (7,8) - serial kom. Polska 2026

20:30 **The Voice Kids** (13) - program rozrywkowy Polska 2026
22:50 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (7) - talk-show Polska 2026
23:45 **Respekt – Królowa soul (Respect)** ★★★ - film biograficzny USA/Kanada 2021, reż. Liesl Tommy, wyk. Jennifer Hudson (155 min)
02:20 **Skarbiec (The Trust)** ★★ - thriller USA 2016, reż. Alex Brewer, Benjamin Brewer (100 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2784)
11:40 Ewa gotuje (568)
12:20 Shrek ma wielkie oczy (Scared Shrekless) - film animowany USA 2010 (30 min)
12:50 Karate Kid IV: Mistrz i uczennica (The Next Karate Kid) - dramat obycz. USA 1994, reż. Christopher Cain, wyk. Hilary Swank (145 min)
15:15 Narzeczony na niby - komedia romantyczna Polska 2018, reż. Bartosz Prokopowicz (135 min)
17:30 Awantura o kasę (284) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (447) - program publicyst.
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf** (170)
21:55 **Venom III: Ostatni taniec (Venom: The Last Dance)** ★★★ - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Kelly Marcel, wyk. Tom Hardy, Juno Temple (140 min)
00:15 **Patriota (The Patriot)** ★★★ - dramat hist. USA/Niemcy 2000, reż. Roland Emmerich, wyk. Mel Gibson (220 min)
03:55 **Świat według Kiepskich XXIV** (4/12)

TVN

05:15 Nauka jazdy (30)
05:40 Uwaga! (7973)
05:55 Ukryta prawda (28/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Włocławek – Karczma Kujawska 29 (7) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5689)
11:35 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
13:30 Historia Kopciuszka (A Cinderella Story) - komedia USA/Kanada 2004, reż. Mark Rosman, wyk. Hilary Duff, Jennifer Coolidge (130 min)
15:40 Mój książę z bajki (Le prince oublié) - film przygodowy Francja/Belgia 2020, reż. Michel Hazanavicius, wyk. Omar Sy (135 min)
17:55 Kuchenne rewolucje: Chorzów – „A'le Dobre" 32 (6) - reality show Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **Mam Talent!** (9) - program rozrywkowy Polska 2026
22:20 **Tata kontra tata (Daddy's Home)** ★★ - komedia USA 2015, reż. Sean Anders, wyk. Will Ferrell, Mark Wahlberg, Linda Cardellini (115 min)
00:15 **Annabelle: Narodziny zła (Annabelle: Creation)** ★★★ - horror USA 2017, reż. David F. Sandberg (135 min)
02:30 **Szpital św. Anny** (44) - serial obycz. Polska 25

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (4,5,7/14) - serial sensacyjny Niemcy 2013
09:00 Taki jest świat (16)
09:25 Wojciech Cejrowski. Boso – Etiopia (3)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (31,32,34,35,30) - serial obycz. Polska 2023, wyk. Zbigniew Buczkowski, Jerzy Górski. Do lombardu przychodzi Aneta, która chce kupić telefon podobny do poprzedniego modelu. Kobieta pokazuje Ance i Tankowi roztrzaskany aparat, kłamiąc, że spadł jej z dużej wysokości. Alicja mówi Kazimierzowi i Beci, że chce kupić dom.

20:00 **Freelance** ★★ - komedia USA/Kolumbia/Wlk. Brytania 2023, reż. Pierre Morel, wyk. John Cena (130 min)
22:10 **Londyn w ogniu (London Has Fallen)** ★★ - film sens. USA/Wlk. Brytania/Bułgaria 2016, reż. Babak Najafi (115 min)
00:05 **Pociąg strachu (Pasażer) (Derailed)** ★ - film sens. USA/Aruba 2002 (115 min)
02:00 **Lombard. Życie pod zastaw XVIII** (29)

TVN7

06:15 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II (2/11)
07:10 Bugs Bunny Builders - serial anim. USA 2023
07:40 Pan Niania - komedia USA 1993, reż. Michael Gottlieb, wyk. Hulk Hogan
09:25 Ukryta prawda (32,33/68) - serial fab.-dok.
11:30 Mówię Wam (10)
12:45 Ukryta prawda (34,35/68) - serial fab.-dok.
14:50 Detektywi VI (18) - serial fabularno-dok.
15:50 The Floor (15, 16, 17)
17:45 Wojownicze żółwie ninja: Wyjście z cienia - film przygodowy USA/Hongkong/Chiny 2016 (135 min)

20:00 **Okup (Ransom)** ★★★★ - film sens. USA 1996, reż. Ron Howard, wyk. Mel Gibson (155 min)
22:35 **Ciche miejsce (A Quiet Place)** ★★★★ - horror USA 2018, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt, John Krasinski (110 min)
00:25 **Dom wygranych (The House)** ★★ - komedia krym. USA 2017, reż. Andrew J. Cohen (105 min)
02:10 **Żyjąc z potworem VI** (6/13) - serial dok.

MEZZO

12:40 Brahms: Sonata skrzypcowa G-dur, opus 78, nr 1 - muzyka klas. F 1989
13:30 Philippe Mouratoglou Trio – Studio de l'Ermitage
14:35 Piano Lille Festival: Isfar Sarabski Trio: Isfar Sarabski Trio - festiwal F 2022
15:30 José del Tomate na Festiwalu w Grenadzie
16:20 Eugène-Auguste Ysaÿe: Wypadek: portret rodzinny
17:20 Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny w Leeds
20:30 Francesco Cilea: Adriana Lecouvreur - opera Belgia 2023, reż. Yan Proefrock, wyk. Elena Mosuc, Luciano Ganci
22:50 Filharmonicy Berlińscy, Jakub Hrůša, Seong-Jin Cho: Janáček, Beethoven, Bartók
00:40 Brahms: Trio na klarnet, fortepian i wiolonczelę

PULS 2

08:15 Potworna rodzinka - film anim. Niemcy/Wlk. Bryt. 2017
09:50 Kurozając i zagadka Chomika Ciemności - film anim. USA/Belgia/F 2022
11:40 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (8, 9, 10) - cykl reportaży
13:30 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (16, 1)
15:30 Grające drzewko - film fantasy Niemcy 2016
16:45 Zaklęta księżniczka - film fantasy Czechy 2020
19:00 Balerina - film animowany Francja/Kanada 2016
20:50 Masz ci los! - komedia Polska 2023, reż. Mateusz Głowacki, wyk. Izabela Kuna
22:40 Byliśmy żołnierzami - dramat wojenny USA/Niemcy/Francja 2002
01:20 Wstydliwe choroby VII

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (325) - mag. Polska 2026
09:30 A na deser... (8) - mag.
09:35 Gwiazdy kabaretu (5)
09:55 Galileo - program popularnonaukowy Polska 24
12:55 Człowiek w czerwonym bucie - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1985, reż. Stan Dragoti, wyk. Tom Hanks, Dabney Coleman, Lori Singer
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (21—25) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (25,26,27,28) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk
00:00 Gwiazdy kabaretu (173, 171) - kabaret i satyra
02:05 STOP Drogówka (342)

METRO

07:50 Klan z Alaski VI (10,11/11)
09:50 The Floor (3, 4) - teleturniej Polska 2025
11:00 Złomowisko PL IV
13:00 Gwiazdy lumpeksów (8/12) - serial dok. Polska 2024
13:50 Kryminalni III (9/13) - serial krym. Polska 2005
16:00 Niezwykłe Stany Prokopa V (4/8) - serial dok.
17:00 Mam Talent! (8)
19:25 Magda gotuje Internet (2) - talk-show Polska 2026
20:00 Noce w Rodanthe - melodramat USA/Australia 2008, reż. George C. Wolfe, wyk. Diane Lane, Richard Gere
22:00 Zabójcza broń II - film sens. USA 1989, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci
00:25 Kuba Wojewódzki (7)
01:40 Ach, ten ślub! (9)

eprasa.pl 181c5a0c86

SOBOTA 18.04

STOPKLATKA DVB T

08:00 Komisarz Rex XI (11,12/12) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex V (10,11/20) - serial krym.
12:00 Starsza pani musi zniknąć (Duplex) ** - komedia USA/Niemcy 2003, reż. Danny DeVito (110 min)
13:50 Tata i małolata (My Father the Hero) ** - komedia Francja/USA 1994 (115 min)
15:45 Tunel (Daylight) - film *** katas. USA 96, reż. Rob Cohen, wyk. Sylvester Stallone (135 min)
18:00 Czterej pancerni i pies (7,8) - serial wojenny
20:00 Zapłata (Paycheck) ** - thriller USA/Kanada 2003, reż. John Woo, wyk. Ben Affleck, Aaron Eckhart, Uma Thurman, Paul Giamatti (150 min)
22:30 Opór (Defiance) ** - film wojenny USA 2008, reż. Edward Zwick, wyk. Daniel Craig, Liev Schreiber (155 min)
01:05 Drogówka - film **** krym. Polska 2013, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Bartłomiej Topa, Eryk Lubos (160 min)

KINO POLSKA

07:35 Polska Kronika Filmowa 45A/72 - reportaż Polska 1972
07:45 Polska Kronika Filmowa 07B/67 - film dok. Polska 1967
08:00 Reksio - serial anim.
08:20 Bolek i Lolek na wakacjach (11,12/13) - serial anim.
08:50 Czarne stopy - film przygodowy Polska 1987, reż. Waldemar Podgórski
11:00 Mała matura 1947 - dramat obyczajowy Polska 2010, reż. Janusz Majewski
13:20 Szumy i fonie - film krótkom. Polska 2024
13:50 C.K. dezerterzy, cz. 1 - komedia Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski
15:50 Wielka majówka - film muzyczny Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski
17:55 Brunet wieczorową porą - komedia Polska 1976
20:00 Sztos - komedia sensacyjna Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki, Cezary Pazura, Henryk Bista
21:55 Sługi boże - thriller Polska 2016, reż. Mariusz Gawryś, wyk. Bartłomiej Topa
23:50 Ajlawju - komedia Polska 99, reż. Marek Koterski, wyk. Katarzyna Figura
02:10 Ostatni prom - dramat obyczajowy Polska 1989, reż. Waldemar Krzystek

ALE KINO+

09:25 Arktyka (Arctic) *** - film przygodowy Islandia/USA 2018, reż. Joe Penna (120 min)
11:25 The Office PL II (1,2,3)
13:15 Pogrzeb panieństwa - film krótkom. Francja 2022 (40 min)
13:55 Szare śniegi Syberii (Ashes in the Snow) *** - dramat hist. USA/Litwa 2018 (125 min)
16:00 Układ (Closed Circuit) *** - dramat krym. USA/Wlk. Brytania 2013, reż. John Crowley (120 min)
18:00 Ponad wszelką wątpliwość *** - dramat krym. USA/Arabia Saudyjska 2009 (130 min)
20:10 Przekleństwo wyspy (The Weight of Water) *** - thriller USA/Francja/Kanada 2002, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Sean Penn (135 min)
22:25 Na fali ryzyka (Breakwater) ** - thriller USA 2023, reż. James Rowe, wyk. Dermot Mulroney (120 min)
00:25 Superposition - thriller *** Dania 2023, reż. Karoline Lyngbye, wyk. Marie Bach Hansen (115 min)

POLSAT FILM

11:15 Na fali 2 - film animowany USA/Kanada 2017
12:50 Gęsia skórka 2 - komedia Wlk. Brytania/USA 2018
14:30 Mamma Mia! Here We Go Again! - musical Wlk. Brytania/USA 2018
16:55 Shrek II - film animowany USA 2004
18:50 Dzień, w którym zatrzymała się Ziemia - film s.f. USA/Kanada 2008
21:00 Bez litości II - film krym. USA 2018, reż. Antoine Fuqua
23:35 Blue Bayou - dramat obyczajowy USA/Kanada 2021

KINO TV

09:35 Czyściciel - kom. krym. USA 2007, reż. Les Mayfield
11:35 Niekończąca się opowieść - film przyg. Niemcy/USA 1984, reż. W. Petersen
13:15 Napad - komedia kryminalna USA/Kanada 1999
15:10 Zakochana złośnica - komedia romant. USA 1999
17:20 Kokon - film s.f. USA 1985, reż. Ron Howard
20:00 Liberator - film sens. USA/Francja 1992
22:05 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy
00:05 Gliniarz z metropolii - film akcji USA 1997

TVP KULTURA DVB T

08:00 Co nam w duszy gra
09:05 Kolekcja (3) - mag.
09:20 Kuba - film dok.
10:55 Z biegiem lat, z biegiem dni (8)
12:30 Wydarzenie aktualne
13:30 Uroczysty koncert z okazji otwarcia katedry Notre – Dame - koncert Francja 2024
15:35 Odrodzenie katedry Notre-Dame - film dok.
16:45 Tamte lata, tamte dni
17:25 Szczególny dzień (Una giornata particolare) **** - film obycz. Włochy/Kanada 1977, reż. Ettore Scola (115 min)
19:20 Dzień z życia artysty (10) - mag. kulturalny
20:00 Parasite (Gisaengchung) ***** - thriller Korea Południowa 2019, reż. Bong Joon-ho, wyk. Song Kang-ho, Sun-kyun Lee (140 min)
22:20 Amy Winehouse – Live at the Porchester Hall - mag.
23:25 Wstęp do filmu (579)
23:35 Boccaccio '70 - film **** obyczajowy Włochy/Francja 1962, wyk. Marisa Solinas (110 min)
01:25 Dobry tytuł (43) - mag.

WARNER TV

12:40 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003
14:15 Superman II - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 80
16:50 Licencja na miłość - komedia romantyczna USA/Australia 2007, reż. Ken Kwapis
18:35 Godziny szczytu - film sensacyjny USA 1998
20:20 Godziny szczytu II - film sensacyjny USA/Hongkong 2001, reż. Brett Ratner
22:00 Wrogie niebo III (4,5/10)
23:45 Powrót Batmana - film fantasy USA/Wlk. Bryt. 1992

PARAMOUNT

09:25 Wredne dziewczyny - komedia USA/Kanada 2004
11:30 Gang wiewióra 2 - film anim. Kanada 2017
13:25 Krowy na wypasie - film anim. USA/Niemcy/Hol. 2006
15:20 Saga „Zmierzch": Przed świtem. Część 1 - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon
17:45 Saga „Zmierzch": Przed świtem. Część 2 - film przyg. USA 2012, reż. Bill Condon
20:00 Olimp w ogniu - film sens. USA 2013, reż. Antoine Fuqua, wyk. Gerard Butler
22:30 Milczenie owiec - thriller USA 1990

HBO

08:10 Ben nie ma lekko - film *** anim. Czechy/Słowacja/Francja 2024 (80 min)
09:30 Grinch - film animowany Francja/Japonia/USA 2018 (85 min)
10:55 Focus - komedia kryminalna USA/Argentyna 2015 (105 min)
12:40 Tajemnica złotnika *** - dramat obycz. Hiszpania 2025 (100 min)
14:20 Alita: Battle Angel **** - film sens. USA/Japonia/Kanada 2019 (120 min)
16:20 Na rauszu - komediodramat **** Dania 2020, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Mads Mikkelsen (115 min)
18:15 Happy Feet: Tupot małych stóp **** - film animowany USA/Australia 2006 (105 min)
20:00 W ogniu pasji - film *** biograf. USA 25, reż. Sean McNamara (110 min)
21:50 Vinci 2 - komedia krym. *** Polska 2025, reż. Juliusz Machulski (115 min)
23:45 Road House - thriller *** USA 2024, reż. Doug Liman (120 min)
01:45 Ostatni pojedynek *** - thriller USA/Wlk. Brytania 2021 (150 min)

CINEMAX

11:50 Byłyśmy niebezpieczne - dramat obycz. Nowa Zel. 24
13:10 Ella i John - film przyg. Włochy/Francja 2017
15:00 Nomadland - dramat obyczajowy USA 2020
16:45 Legalna blondynka - komedia USA 2001
18:20 50 pierwszych randek - komedia romant. USA 2004
20:00 CJ7 - komedia Hongkong/Chiny 2008
21:30 Gangi Nowego Jorku - film sens. USA/Włochy 2002
00:15 Aviator - film biograficzny USA/Niemcy 2004

ROMANCE TV

08:15 Śledztwo prowadzi Watzmann (8—11/12)
12:25 Katie Fforde: Rodzinne wakacje - film obycz. Niemcy 18
14:20 Rejs ku szczęściu
16:15 Tego tylko brakowało! - komedia Niemcy 2024
18:05 Inga Lindström: Uciekające konie w Sudermanii - film obycz. Niemcy/Szwecja 2022, reż. Oliver Dieckmann
20:00 Lost w Fusecie – Ślad cieni - film krym. Niemcy 2024, reż. Felix Herzogenrath
21:55 Krawcowa z Madrytu
23:55 Dwoje wśród milionów - komedia Niemcy 2022

CANAL+ PREMIUM

08:15 Dalajlama. Przez mądrość do szczęścia
09:45 MTV Unplugged
11:05 Łapu-Capu
11:20 Anna Karenina - dramat *** obycz. Wlk. Bryt./USA 2012 (125 min)
13:25 The Office PL II (11,12) - serial kom. Polska 2022
14:30 Iran: Pokolenie Z – między wolnością a represją - film dokumentalny Francja 2024
15:30 Notting Hill - komedia *** romantyczna Wlk. Brytania/USA 1999, reż. Roger Michell (120 min)
17:30 Jason Bourne - film *** sensacyjny USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016 (120 min)
19:30 Peacock - dramat *** obycz. USA 2010, reż. Michael Lander, wyk. Cillian Murphy (90 min)
21:00 Nie mów zła - horror *** USA/Chorwacja/Kanada 2024, reż. James Watkins, wyk. James McAvoy (110 min)
22:50 Ali - film biograficzny *** USA 2001, reż. Michael Mann, wyk. Will Smith, Jamie Foxx (155 min)

TVN FABUŁA

10:30 Brzydula (2)
11:00 Kraina cudów - film anim. Hiszpania/USA 2019
12:55 Za duży na bajki - komedia Polska 2022
15:15 Za duży na bajki II - film przygodowy Polska 2024
17:25 Godzilla 2: Król potworów - film sensacyjny USA/Japonia/Chiny 2019
20:00 Wonder Woman - film fantasy USA/Chiny/Hongkong 2017, reż. Patty Jenkins
23:00 Smętarz dla zwierzaków. Początki - horror USA/Kanada 23, reż. Lindsey Beer

AMC

11:25 Wściekła pięść - film sensacyjny Hongkong 1972
13:20 Wielki podryw - komedia USA 2001, reż. David Mirkin
15:50 Dzień zagłady - film katastroficzny USA 1998
18:10 Stara miłość nie rdzewieje - komedia romantyczna USA 2006, reż. Jesse Peretz
19:50 Ip Man III - film biograf. Chiny/Hongkong 2015, reż. Wilson Yip, wyk. Donnie Yen
22:00 Niebezpieczny związek - thriller Kanada/USA 2000, wyk. Dolph Lundgren
23:50 Dom na końcu ulicy - thriller USA/Kanada 2012

eprasa.pl 181c5a0c86

AXN

06:20 Smerfy II - film anim. USA/F/Kanada/Belgia 2013
08:00 FBI VI (13/13)
09:00 FBI: Most Wanted IV (3/22) - serial krym. USA 2022
09:55 Detektyw Monk (7,8,9,10,11/13) - serial krym.
15:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (21,22,23,24,1/24)
20:00 Bad Boys II - film sens. USA 2003, reż. Michael Bay
23:15 Men in Black: International - film s.f. USA/Chiny '19
01:20 Snajper II - film sensacyjny USA/Węgry 2002

EPIC DRAMA

08:55 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (4/7)
09:55 Panna Austen (4/4)
11:00 Jane Eyre (4/4)
12:05 Panna Scarlet VI
13:15 Detektyw Murdoch XVIII
14:10 Marlow: klub zbrodni II
15:10 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
16:05 Sprawy pana Booka
17:15 Sherlock i córka (4)
18:10 Agenci NCIS XVIII (7,8/16) - serial kryminalny
20:00 Grantchester IV (4/6)
21:00 Wiedeńska krew III (1/3)
23:00 Niebezpieczne związki
00:15 Panna Marple II (2/4)

TVN STYLE

11:35 Dzieci świata II (3/8)
12:05 Jestem z Polski XI (2,5,7)
15:05 Babski biznes II (2/8)
16:05 Ostre cięcie (4)
17:05 Zgłoś remont (5) - reality show Polska 2026
18:05 Bitwa o gości (5) - reality show Polska 2026
19:05 Kuchenne rewolucje (1, 13) - reality show Polska 21
21:05 Królowa przetrwania (7) - reality show Polska 2026
22:25 Skok na głęboką wodę (6) - reality show Polska 2026
23:30 Ślub od pierwszego wejrzenia (3, 4) - real tv

TVN TURBO

08:30 Fani czterech kółek. Francja VI (5/10) - serial dok.
09:45 Naprawy nie do naprawy (2) - mag. motoryzacyjny
10:30 Moto kombat (7)
11:15 Ciężarówką przez Chile (2/8) - serial dok. Polska 2026
12:15 Moto Fachury (7)
13:00 Mobilni mechanicy
16:00 Wojny samochodowe (1, 3) - program rozrywkowy
18:00 Ciężarówką przez Australię (5,6/9) - serial dok.
20:00 Ciężarówką przez Australię (7,8,9/9) - serial dok.
23:00 Jeździć, obserwować VI
01:15 Zawodowi handlarze (9)

BBC FIRST

08:30 Duchy III (5/6)
09:10 Ale akcja! II - serial kom.
10:30 Morderstwa w Midsomer
12:25 Ojciec Brown II (10,1,2/10) - serial krym.
15:25 Powrót do raju (1,2/6)
17:40 Z pamiętnika położnej XIV (4/8) - serial obycz.
18:50 Śmierć pod palmami XV (5,3/8) - serial kryminalny
21:00 Dyplomatki (1/6) - miniserial Wlk. Brytania 2023
22:00 Milczący świadek 28
00:10 Ojciec Brown XIII (1/10)
01:15 Śmierć pod palmami VI

FX

08:15 FBI III (3/15) - serial sens.
09:10 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (15,16,17/24)
12:15 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (10,11,12/23)
15:00 Agenci NCIS VIII (1/24)
15:55 Tropiciel III (9)
16:50 Matlock (2/19)
17:45 Dzień Niepodległości - film s.f. USA 96, reż. Roland Emmerich, wyk. Will Smith
20:45 Strażnik - thriller USA 2006, reż. Clark Johnson
22:55 Liberator - film sensacyjny USA/Francja 1992
01:05 Punisher - film sensacyjny USA/Niemcy 2004

HGTV

08:40 Życie w ogrodzie III (1,2/6) - serial dok. USA 2023
09:45 Z miłości do ogrodu III (1, 2/10) - cykl reportaży
11:00 Zróbmy sobie dom (7)
12:00 Odlotowy ogród (7, 8, 1)
13:40 Patent na dom (2, 3, 4)
16:35 House Hunters
18:50 Zgłoś remont (4) - reality show Polska 2026
19:50 Weekendowa metamorfoza (5, 7) - reality show
21:40 Mieszkanie na miarę II (2,3) - serial dok. Polska 2022
23:35 Letnia chata na lata XIII - serial dok. USA 2025

BBC LIFESTYLE

08:45 Mistrzowie szycia (2)
09:50 Rezydencje na Mauritiusie (9,10) - serial dok.
12:00 Wielkie australijskie wypieki V (10,2/10) - serial dok.
15:45 Wielkie amerykańskie wypieki (3) - program rozrywk.
16:40 Zapraszam do stołu (21—24) - mag. kulinarny
18:45 Hiszpański remont Amandy i Alana (3, 4)
19:50 Wielkie kanadyjskie wypieki (3, 4) - real tv
21:50 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dokumentalny
22:55 Porno, władza i pieniądze - serial dok. Wlk. Bryt. 25

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu III (10—19/23) - serial kom.
12:33 Teoria wielkiego podrywu III (20,21/23)
13:30 Przyjaciele (24,1—9/24)
18:30 Przyjaciele II (10—12/24) - serial kom.
20:00 Duchy (1,2/18) - serial kom. USA 2021, wyk. Rose McIver, Utkarsh Ambudkar
21:00 Dwaj zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1993
23:10 Colin od rachunków II
00:30 Comedy Club (1)
01:00 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

07:55 Na sygnale
10:20 Na dobre i na złe
11:20 Komisarz Alex XXV (5)
12:10 Rodzinka.pl XVIII (6,7)
13:20 Ojciec Mateusz XXV (6,7)
15:10 U Pana Boga w Królowym Moście (5/12)
16:10 Ranczo IV (3/13)
17:15 Czterdziestolatek (5)
18:10 Na sygnale
19:40 U Pana Boga w Królowym Moście (6/12) - serial kom. Polska 2025
20:40 Ojciec Mateusz XXV (8,9) - serial krym. Polska 2021
22:35 Ranczo IV (4,5/13)
00:30 Glina. Nowy rozdział (6)

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Bosacka daje radę (4, 5)
14:45 Dzień dobry, obiad (8, 1)
15:40 Zgrillowani (3)
16:05 m jak mięso (3, 4)
16:55 Gotuj taniej z Jamiem (5)
17:55 Jakubiak rozgryza Wietnam (3, 4) - magazyn
18:50 Włoska kuchnia Gino: piękno tradycji (6,2/6)
19:50 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (5, 6) - magazyn
20:45 Podróż przez smaki Chin
21:40 Poza utartym szlakiem: Colin i Manu (3) - serial dok.
22:35 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (7, 8)

CANAL+ DOMO

12:20 Cudotwórcy VII (5,6/13)
14:05 Cuda z drewna (7/12)
15:05 Wielkie projekty: nasza ulica III - serial dok.
16:00 Przekopiemy Ci ogródek
16:30 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (6) - mag.
17:05 Meblokreacje (3) - mag.
17:35 Dom w miesiąc (4)
18:00 Daleko od miasta X (5,6)
19:00 Podzielić M2 (1, 2)
20:00 Projekty marzeń – Nowa Zelandia (6/12)
21:00 Wielkie Projekty: Szwecja IV (5/6) - serial dok.
22:00 Kupiliśmy sobie zamek – damy radę (1) - reality show

PLANETE+

10:20 360° – świat bez granic
12:30 Świat z góry IX (9,10/14)
13:40 Rosomak - film dok.
14:40 Miasto szczurów
15:50 Portugalia na dziko (4/7)
17:00 Galapagos – na skraju świata (2) - cykl reportaży
18:00 Świat z góry XI (5/14)
18:40 Polska z góry II (6,7/12)
19:45 Ciekawy przypadek Brada Pitta - film dok. F 2022
20:50 Kate Bush z „Wichrowych wzgórz"
22:00 Premiera: Franz Kafka. Biografia od nowa - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota XVI
10:00 Łowcy opali VIII (10)
11:00 Od samochodu do domu
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:00 Złomowisko PL XI
15:00 Nic do zgłoszenia IV (6/8)
16:00 Lotnisko II (2/8)
17:00 Nagi instynkt przetrwania XI (5/12) - serial dok.
18:55 Celnicy na straży Turcji
20:00 Bimbrownicy XIV (7/8)
21:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (2/6) - serial dok.
22:00 Łowcy opali VIII (10)
23:00 Morze złota XIII (8)
00:00 Najszybsze pościgi Ameryki (4/6) - serial dok.

TVP HISTORIA

12:55 Odkryć tajemnicę VII
14:00 Ex libris - mag. Polska 26
14:30 Pożegnanie z Marią - dramat wojenny Polska 1993
16:05 Flesz historii (757)
16:35 Tajemnice kultowych seriali (6) - mag. filmowy
17:30 Lalka (7) - serial obycz.
19:10 Starożytne mocarstwa
20:15 Największe tajemnice monarchii (5) - serial dok.
21:20 Maria Antonina - dramat hist. USA/Francja/Japonia 06
23:35 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Bryt./USA 2001

HISTORY

12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice ukryte w piasku II (3) - serial dok.
14:00 UFO na antypodach
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
16:15 Piątka z historii (1)
16:45 Tajemnice Dolnego Śląska II (1) - serial dok.
17:10 Starożytni kosmici: najlepsze historie (6) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Tajne kryjówki dyktatorów (4/6) - serial dok.
21:00 Starożytni kosmici: geneza II (11/12) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (10,11/22)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Inżynieryjne tragedie (5,4/6) - serial dok. Czechy 25
10:00 Katastrofa w przestworzach XXV (5,5,7,4,3,1/10)
16:00 Premiera: Przetrwanie w kanadyjskiej dziczy II (7,8/8)
18:00 Złapać przemytnika VIII (6,4/8) - serial dok. USA 2024
20:00 Megametro II - serial dok. Australia 2025
21:00 Przywódcy III Rzeszy (3,4/4) - serial dok. Francja 21
23:00 Państwa Osi: droga ku porażce (4/5) - serial dok.
00:00 Alarm na lotnisku II (5,6)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie V
09:00 Niezwykłe pociągi
11:00 Świat z góry. Izrael
12:00 Świat z góry. Jedwabny Szlak - serial dokumentalny
13:00 Rolnicy. Podlasie VII
16:00 Wioski wioseczki
17:00 Wielkie wycieczkowce II
18:00 Najbardziej niebezpieczne drogi do szkoły III (3/5)
19:00 Jak to wyjaśnić II (7/28)
19:25 TOP 10 Największe tajemnice świata - serial dok.
20:00 Sekrety Biblii
21:00 Ściśle tajne akta UFO
23:00 Poza kontrolą: Huragan końca stulecia - film dok.

BBC EARTH

11:10 Malownicze trasy kolejowe (5/6) - serial dok.
12:10 W okowach mrozu XII
13:10 Ziemia (5/5) - serial dok.
14:15 Attenborough i największy dinozaur świata - film dok.
15:15 Imperium brytyjskie (1/5)
16:25 David Attenborough i cuda natury III (2/6)
16:55 Alaska z Sue Perkins (2/3)
17:55 Planeta doskonała (1,2,3/5) - serial dok.
21:00 Ziemia (5/5) - serial dok.
22:05 W okowach mrozu XII
23:05 Wyspy (2/6) - reportaż
00:10 Zabójcza pogoda VI

POLSAT VIASAT HISTORY

08:55 Tajne bronie II wojny światowej (4/6) - serial dok.
10:00 Linie frontu
11:15 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
12:20 II wojna światowa: cena imperium (12,13,1,2,3)
17:50 Naziści: korzenie zła
18:55 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
19:55 Naziści: ściśle tajna nauka (7) - serial dok.
21:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
22:05 Linie frontu - serial dok.
23:15 Tajne bronie II wojny światowej (4/6) - serial dok.

eprasa.pl 181c5a0c86

Od A do Z

13 DNI I 13 NOCY ★★★
dramat wojenny, Francja/Belgia 2025, reż. Martin Bourboulon, wyk. Roschdy Zem, Lyna Khoudri, Sidse Babett Knudsen
21:30 | **canal+ premium**
Okres, kiedy za sprawą Trumpa talibowie przejmują Kabul w 2021 roku, z punktu widzenia dowódcy afgańskiej ochrony ambasady francuskiej, gdzie poza personelem szuka schronienia około 500 osób.

BABYGIRL ★★★
thriller, USA/Holandia 2024, reż. Halina Reijn, wyk. Nicole Kidman, Harris Dickinson, Antonio Banderas
21:45 | **hbo**
Nagrodzona w Wenecji Nicole Kidman jako szefowa wielkiej firmy, która daje się wciągnąć w romans ze znacznie młodszym stażystą. Z czasem chłopak ucieka się do manipulacji i szantażu.

GRETA ★★★
thriller, USA/Irlandia/Kanada 2018, reż. Neil Jordan, wyk. Isabelle Huppert, Chloë Grace Moretz, Maika Monroe
22:10 | **ale kino+ hd**
Samotna dziewczyna w Nowym Jorku znajduje w metrze torebkę i odnosi ją właścicielce, która okazuje się wdową z wybujałym instynktem macierzyńskim i... skłonnościami psychopatycznymi. Plus Isabelle Huppert.

HURAGAN ★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Rob Cohen, wyk. Maggie Grace, Toby Kebbell, Ryan Kwanten
22:20 | **tv puls**
Podczas rekordowo silnego huraganu grupa wyspecjalizowanych złodziei planuje skok na bazę wojskową, gdzie przetrzymuje się miliony dolarów. Aby ich powstrzymać, trzeba przełamać traumy sprzed lat.

JOHN WICK ★★★★
thriller, USA 2014, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Michael Nyqvist, Alfie Allen
23:30 | **tvn**
Płatny morderca z dnia na dzień rzuca wszystko dla ukochanej kobiety. Po pięciu latach żona umiera, a ktoś zabija ich psa. Wdowiec wykrywa sprawcę: nikt i nic nie powstrzyma go przed zemstą.

Parszywa dwunastka

22:00 | **warner tv**
★★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Kanoniczny wręcz klasyk gatunku: kilkanaście gwiazd jako oddział komandosów wbrew woli, rzucony na hitlerowskie tyły w misji nie do wykonania. To się ogląda!

MYZ

FILM WOJENNY
USA/WLK. BRYTANIA 1967, REŻ. ROBERT ALDRICH, WYK. LEE MARVIN, ERNEST BORGNINE, CHARLES BRONSON

KORCZAK ★★★
film biograficzny, Polska/Niemcy/Wlk. Brytania 1990, reż. Andrzej Wajda, wyk. Wojciech Pszoniak, Ewa Dałkowska, Teresa Budzisz-Krzyżanowska
21:20 | **tvp historia**
Andrzej Wajda o Januszu Korczaku, prowadzącym sierociniec w warszawskim getcie – w hołdzie ofiarom Holocaustu. Plus wybitna kreacja Wojciecha Pszoniaka w roli tytułowej.

MANODROM ★★
thriller, Wlk. Brytania/USA 2023, reż. John Trengove, wyk. Jesse Eisenberg, Adrien Brody, Odessa Young
23:40 | **hbo**
Nieśmiały młody mężczyzna bez celu w życiu, w dodatku zakłopotany swoją seksualnością, od kiedy jego dziewczyna jest w ciąży, spotyka na siłowni grupę mężczyzn, kultywujących prawdziwą męskość.

POŻEGNANIE Z MARIĄ ★★★
dramat wojenny, Polska 1993, reż. Filip Zylber, wyk. Marek Bukowski, Agnieszka Wagner, Katarzyna Jamróz
23:25 | **tvp historia**
Subtelna ekranizacja prozy Tadeusza Borowskiego: znakomity, obsypany nagrodami w Gdyni debiut Filipa Zylbera. Plus do podziwiania – Danuta Szaflarska, a do posłuchania – muzyka Tomasza Stańki.

RONIN ★★★
film sens., Wlk. Brytania/Francja/USA 1997, reż. John Frankenheimer, wyk. Robert De Niro, Jean Reno, Natascha McElhone
22:50 | **tvp 1**
Koniec zimnej wojny w Europie: terroryści próbują wykorzystać bezrobotnych superszpiegów do własnych celów. Ale stara gwardia nie rdzewieje. Plus sprawdzeni Robert De Niro i Jean Reno w sprawdzonych wzorcach.

SZTUKA PIĘKNEGO ŻYCIA ★★★★
komedia, Wlk. Brytania/Francja 2024, reż. John Crowley, wyk. Andrew Garfield, Florence Pugh, Grace Delaney
23:20 | **canal+ premium**
Pogodna opowieść o tzw. zwykłych ludziach, mieszkających w Londynie i prowadzących sielankową egzystencję do chwili, kiedy nie usłyszą nowotworowej diagnozy. A wtedy ich związek nabiera nowych barw.

ŚWIAT W OGNIU ★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Gerard Butler, Morgan Freeman, Nick Nolte
20:00 | **tv puls**
Trzecia odsłona tej samej historii: agent służb specjalnych zostaje wrobiony w zamach na prezydenta USA, więc myląc tropy własnej agencji i FBI musi odzyskać dobre imię, wskazując właściwych sprawców.

TRANSFORMERS III ★★
film s.f., USA 2011, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf, Josh Duhamel, John Turturro
22:00 | **cinemax**
Kosmiczna wojna, której areną stała się Ziemia, ciągle trwa i tylko pomoc Ziemianina sprawi, że siły Dobra odzyskają szansę na zwycięstwo nad Złem. Plus nadmiar efektów specjalnych.

ZIARNO PRAWDY ★★★
thriller, Polska 2015, reż. Borys Lankosz, wyk. Robert Więckiewicz, Jerzy Trela, Magdalena Walach
20:00 | **kino polska**
Borys Lankosz czyta Zygmunta Miłoszewskiego: Robert Więckiewicz jako prokurator Szacki na tropie zbrodni inspirowanej w równym stopniu przeszłością, co antysemickim obrazem z katedry w Sandomierzu.

ŻYĆ NIE UMIERAĆ ★★★
dramat obycz., Polska 2015, reż. Maciej Migas, wyk. Tomasz Kot, Janusz Chabior, Jacek Braciak
22:25 | **tvp 2**
Tomasz Kot (oklaski!) jako szukający swego miejsca aktor, który wraz z rozwojem choroby nowotworowej postanawia uporządkować swoje życie – tak zawodowe, jak i osobiste, w tym relacje z rodziną.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 181c5a0c86

NIEDZIELA 19.04

TVP1

06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1077)
08:30 Życie po „Sanatorium miłości" (6) - cykl reportaży
08:50 Alternatywy 4 (2/9)
09:55 Ojciec Mateusz X (1)
10:55 Komisarz Alex
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Regina Coeli
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Nowe życie (5)
13:05 Ssaki (4/6) - serial dok.
14:10 Dom - serial obycz.
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś (38) - talk-show
18:40 Jaka to melodia? (5899)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 Wojna zastępcza - serial sens. Polska 26
21:25 Sanatorium miłości (80) - reality show
22:15 „Sanatorium miłości" – kulisy programu VIII (7) - felieton
22:25 Życie po „Sanatorium miłości" (7)
22:50 Ronin - film sens. ★★★ Wlk. Brytania/Francja/USA 1997 (130 min)
01:00 Spectre - film sens. ★★★★ Wlk. Bryt./USA 2015, reż. Sam Mendes, wyk. Daniel Craig (150 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7528) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7528) - mag. Polska 2026
11:15 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:50 The Voice Kids (13, 13)
14:00 Familiada (3123)
14:35 Koło fortuny (2195)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (8) - show
16:15 Tak to leciało! (85) - teleturniej Polska 2025
17:15 Sandokan, książę piratów (6/8) - serial przyg. Włochy/Francja 2025
18:20 Pan Mama - serial kom. Polska 2026, wyk. Paweł Domagała, Piotr Głowacki
18:55 Kocham Cię, Polsko! (6) - quiz Polska 2026

20:20 Postaw na milion (384) - teleturniej Polska 2026
21:20 Kwiatki polskie duże (6) - mag. Polska 2026
22:25 Żyć nie umierać ★★★ - dramat obycz. Polska 2015, reż. Maciej Migas, wyk. Tomasz Kot, Janusz Chabior (95 min)
00:00 Krucjata. Znak bliźniąt II (5) - serial krym.
01:00 Respekt – Królowa soul (Respect) ★★★ - film biograficzny USA/Kanada 2021 (150 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:00 Halo tu Polsat (2791)
12:00 Kung Fu Panda III (Kung Fu Panda 3) - film anim. USA/Chiny 2016 (125 min). Po i jego ojciec wyruszają do sekretnej krainy pand. Złowieszczy wojownik Kai zaczyna pustoszyć Chiny. Żeby pokonać wroga, Po musi dokonać niemożliwego – stworzyć drużynę niepokonanych Kung Fu Pand.
14:05 Must Be The Music (132) - show Polska 2025
16:15 Nasz nowy dom (366) - reality show Polska 2026
17:30 Awantura o kasę (285) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:35 Państwo w państwie (609) - program publicyst.

19:55 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami (180) - program rozrywkowy Polska 2026
22:30 Moje wielkie greckie wesele III (My Big Fat Greek Wedding 3) ★★ - komedia USA 2023, reż. Nia Vardalos, wyk. Nia Vardalos (120 min)
00:30 Dick i Jane: Niezły ubaw (Fun with Dick and Jane) ★★★ - komedia krym. USA 2005, reż. Dean Parisot (110 min)

TVN

05:10 Jak to jest zrobione? XI
05:40 Uwaga! (7708)
05:55 Ukryta prawda (29/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Zielona Góra – Kuchnia na Górce 29 (8) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5690) - magazyn Polska 2026
11:30 Niezwykłe Stany Prokopa VI (7/8) - serial dok.
12:35 Co za tydzień (1239) - mag. Polska 2026
13:10 Mam Talent! (9) - program rozrywkowy Polska 26
15:40 Bitwa o gości (6) - reality show Polska 2026
16:45 Kogel-mogel - komedia Polska 1988, reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Ewa Kasprzyk, Zdzisław Wardejn, Katarzyna Łaniewska (135 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 The Traitors. Zdrajcy (9) - reality show Polska 2026
21:25 Galimatias, czyli kogel–mogel II ★★ - komedia Polska 1988, reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska (125 min)
23:30 John Wick - thriller ★★★★ USA 2014, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves (130 min)
01:40 Superwizjer (1342)
02:20 Szpital św. Anny (45) - serial obycz. Polska 25

TV PULS

06:00 Taki jest świat (16)
06:35 Nash Bridges VI (12/22)
07:30 Don Matteo: Boski detektyw XIII (7,8,9/10)
10:45 Ranczo X - serial kom.
13:40 Megan Leavey - dramat wojenny USA/Hiszpania 2017, reż. Gabriela Cowperthwaite, wyk. Kate Mara (135 min)
15:55 Zakonnica w przebraniu 2 (Sister Act 2: Back in the Habit) - komedia USA 1993, reż. Bill Duke, wyk. Whoopi Goldberg (145 min)
18:20 Pies i kot (Chien & chat) - komedia Francja/Kanada 2024, reż. Reem Kherici, wyk. Franck Dubosc, Reem Kherici, Philippe Lacheau (100 min)
20:00 Świat w ogniu (Angel Has Fallen) ★★★ - thriller USA/Wlk. Bryt./Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019, reż. Ric Roman Waugh (140 min)
22:20 Huragan (The Hurricane Heist) ★★ - film sens. Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Rob Cohen, wyk. Maggie Grace (135 min)
00:35 Przetrwać piekło (The Survivalist) ★★ - film sens. USA 2021, reż. Jon Keeyes (105 min)

TVN7

05:30 Ten moment (55)
06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II (3/11) - serial dok. USA 2018
06:55 Bugs Bunny Builders - serial animowany USA 2023
07:25 Mała księżniczka - film fantasy USA 95, reż. Alfonso Cuarón, wyk. Eleanor Bron, Liesel Matthews, Arthur Malet
09:30 Ukryta prawda (36,37, 38,39,40/68) - serial fabularno-dok. Polska 2020
14:35 Detektywi VI (19,20)
16:35 The Floor (18) - teleturniej Polska 2026
17:50 Ochroniarz amator (Drillbit Taylor) - komedia USA 2008, reż. Steven Brill (130 min)
20:00 Interstellar - film s.f. ★★★ USA/Wlk. Brytania/Kanada 2014, reż. Christopher Nolan, wyk. Matthew McConaughey (215 min)
23:35 Zabójcza broń III (Lethal Weapon 3) ★★★ - komedia sensacyjna USA 1992, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson (150 min)
02:05 Odważna (The Brave One) ★★★ - dramat krym. USA/Australia 2007, reż. Neil Jordan (120 min)

MEZZO

11:45 Franco Ambrosetti Quintet na Lugano Jazz Estival
12:35 Intermezzo
13:15 Young Euro Classic 2022: Chineke! Junior Orchestra, Glass Marcano - muzyka klas.
14:55 Bach: Pasja według św. Mateusza - muzyka sakralna
17:30 Intermezzo
17:50 Pyotr Ilyich Tchaikovsky: Eugeniusz Oniegin - opera Belgia 2023
20:30 Czeska Orkiestra Symfoniczna, Jakub Hrůša, Daniił Trifonow: Scriabine, Suk
22:20 Juan Pérez Floristán, Izraelska Orkiestra Filharmoniczna i Lahav Shani: Prokofiew, Rachmaninow, Strawiński
23:45 Yehudi Menuhin, skrzypce stulecia
01:40 B'Rock Orchestra, René Jacobs: Bach, Pergolesi

PULS 2

09:15 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (11, 12)
10:25 Wojciech Cejrowski. Boso – Etiopia: Śmietniczek (1)
11:00 Żandarm w Nowym Jorku - komedia Francja/Włochy 1965, reż. Jean Girault
13:20 Żandarm się żeni - komedia Francja/Włochy 68
15:15 Roszpunka i powrót sokołów - film fantasy Niemcy/Czechy 2023
17:10 O trzech złotych dukatach - film fantasy Słowacja/Czechy 2023
18:45 Księżniczka i gąski - film fantasy Niemcy 2022
20:00 Polowanie na »Czerwony Październik« - film sens. USA 1989, reż. John McTiernan, wyk. Sean Connery
22:35 Dzielnica strachu X (20,21,22,23) - serial krym.

TV4

07:30 Operacja Trump. Rosyjscy szpiedzy zdobywają Amerykę - film dok. F 2024
08:40 Galileo
10:45 Martial Arts Kid - film familijny USA 2015
12:55 Turysta - thriller USA/F/Włochy/Wlk. Bryt. 2010, reż. Florian Henckel von Donnersmarck, wyk. Johnny Depp
15:00 Rycerz króla Artura - film przyg. USA/Wlk. Brytania 1995, reż. Jerry Zucker, wyk. Sean Connery, Richard Gere
17:55 Uroczysko V (25,26, 27,28) - serial krym. Polska 2026, wyk. Antoni Królikowski
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (25,26,27,28) - serial krym. Polska 26, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman
00:00 STOP Drogówka (343)
01:00 Koszty wojny (6/6)

METRO

07:50 Klan z Alaski VII (1,2/11)
09:50 The Floor (5, 6)
11:00 Wojownicze żółwie ninja: Wyjście z cienia - film przyg. USA/Hongkong/Chiny 2016, reż. Dave Green, wyk. Megan Fox, Will Arnett
13:10 Magda gotuje Internet (2) - talk-show Polska 2026
13:50 Milionerzy (773, 774, 775)
15:30 Kryminalni III
18:55 Milionerzy (776, 777)
20:00 Pan Church - dramat obycz. USA 2016, reż. Bruce Beresford, wyk. Eddie Murphy, Britt Robertson, Natascha McElhone, Xavier Samuel
22:20 Spartakus: Krew i piach (13/13) - serial sens. USA 2010
23:25 Spartakus: Zemsta II (1/10) - serial sens. USA 2012
00:30 Ach, ten ślub! (10, 4)
02:25 Dieta czy cud? (1)

eprasa.pl 181c5a0c86

NIEDZIELA 19.04

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex XII (2,3/12) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex V (12—14/20) - serial krym.
13:00 Rodzina Flintstonów (The Flintstones) ★★★ - komedia USA 1994, reż. Brian Levant, wyk. John Goodman (115 min)
14:55 Apollo 13 - film katas. ★★★ USA/Wlk. Brytania/Kanada/Japonia 95, reż. Ron Howard (175 min)
17:50 Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz ★★★★ - komedia Polska 1978, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski (130 min)
20:00 Stan zagrożenia (Clear and Present Danger) ★★ - film sens. USA/Meksyk 1994, reż. Phillip Noyce, wyk. Harrison Ford, Willem Dafoe (170 min)
22:50 Karma (Bleeding Heart) ★★ - thriller USA 2015, reż. Diane Bell, wyk. Jessica Biel, Zosia Mamet (115 min)
00:45 Jestem mordercą ★★★★ - thriller psychologiczny Polska 2016, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Agata Kulesza (160 min)

ALE KINO+

08:30 Decydująca godzina (Lakewood) ★★ - thriller USA 2022, reż. Phillip Noyce (110 min)
10:20 Elizabeth Taylor. Zbuntowana supergwiazda - serial dok.
11:25 The Office PL II (4,5,6)
13:25 Porwanie Heinekena (Kidnapping Mr. Heineken) ★★★ - film sens. Hol./Belgia/Wlk. Bryt./USA 2015 (120 min)
15:25 Zła nie ma - dramat ★★★★ obyczajowy Japonia 2023, reż. Ryūsuke Hamaguchi, wyk. Hitoshi Omika (130 min)
17:35 Przyrzeczenie (The Promise) ★★★ - dramat historyczny USA/Hiszpania 2016, reż. Terry George (155 min)
20:10 Nora Sand: Fatalna pomyłka II - serial krym. Norwegia/Dania 2025, wyk. Marie Sandø Jondal
22:10 Greta - thriller USA/ ★★★ Irlandia/Kanada 18, reż. Neil Jordan, wyk. Isabelle Huppert (120 min)
00:10 Miasteczko Cut Bank ★★★ - thriller USA 2014, reż. Matt Shakman, wyk. Teresa Palmer (110 min)

TVP KULTURA

08:00 Nabożeństwo ewangelicko-augsburskie w Żyrardowie
09:00 Przystań nad Biblią (7)
09:15 Król życia - film dok.
09:55 Zakaz wstępu dla psów i Włochów ★★★★ - film anim. F/Włochy/Szwajc./B/Portugalia 22 (80 min)
11:15 Pan wzywał, Milordzie? IV (2/6)
12:15 Kuba - film dok.
13:50 W poszukiwaniu dobrego filmu (41)
14:30 Miś - komedia ★★★★ Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym (125 min)
16:35 Dobry tytuł (44)
17:15 Studio Kultura (697)
18:10 Mąż i żona - komedia Polska 2016
19:20 Piosenki Władysława Szpilmana - koncert
20:00 Pianista (The Pianist) ★★★★★ - dramat woj. Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody (155 min)
22:35 Kulturalni (14) - mag.
23:30 Sr - film dok. Niemcy 24
01:30 Figury niemożliwe i inne historie I - film animowany Polska/Kanada 2021 (30 min)

HBO

08:10 Na samą myśl o Tobie ★★★ - komedia romantyczna USA 2024 (115 min)
10:05 Chłopi - film animowany ★★★★ Polska/Serbia/Litwa 2023, reż. Dorota Kobiela (115 min)
12:00 Sprawa Friedy - dramat ★★★ obycz. Szwajcaria 2024 (110 min)
13:50 Dražen - film biograficzny ★★★ Chorwacja/Serbia/Słowenia 2024 (100 min)
15:30 Le Mans '66 - film biograficzny ★★★★ USA 2019, reż. James Mangold (150 min)
18:00 BlackBerry - film biograficzny ★★★★ Kanada/Finlandia 2023, reż. Matt Johnson (120 min)
20:00 Blue Moon - film biograficzny ★★★ USA/Irlandia 2025, reż. Richard Linklater (105 min)
21:45 Babygirl - thriller USA/ ★★★ Holandia 2024, reż. Halina Reijn (115 min)
23:40 Manodrom - thriller ★★ Wlk. Bryt./USA 23, reż. John Trengove, wyk. Jesse Eisenberg (100 min)
01:20 Sanctuary - thriller ★★★ USA/Francja/Rosja 2023 (100 min)

CANAL+ PREMIUM

08:05 Łapu-Capu Extra
08:35 Megamocny kontra Syndykat Zagłady ★ - film anim. USA/Kanada/Indie 2024, reż. Eric Fogel (85 min)
10:00 Super pies i kot łotr ★★ - film animowany Kanada 2026 (100 min)
11:40 Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne - film dok. Niemcy/USA 2025
13:05 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie ★★ - film fantasy USA 2010 (120 min)
15:05 Krucjata Bourne'a ★★★ - thriller USA/Niemcy 2004, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon (110 min)
16:55 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa (na żywo)
19:35 Liga+ Extra (na żywo)
21:30 13 dni i 13 nocy ★★★ - dramat wojenny Francja/Belgia 2025, reż. Martin Bourboulon, wyk. Roschdy Zem (110 min)
23:20 Sztuka pięknego życia ★★★★ - komedia Wlk. Brytania/Francja 2024, reż. John Crowley, wyk. Andrew Garfield (110 min)

KINO POLSKA

07:35 Polska Kronika Filmowa 14A/61 - film dok. Polska 1961
07:50 Reksio - serial anim.
08:10 Bolek i Lolek na wakacjach (13/13) - serial anim.
08:20 Bolek i Lolek (2/13)
08:40 Syn szczęścia - film krótkometrażowy Polska 2024
09:00 Pokój - film krótkometrażowy Polska 2021
09:20 Falenicka Atlantyda
10:40 Chłopi (1, 2) - film obycz. Polska 73, reż. Jan Rybkowski, wyk. Władysław Hańcza
14:30 C.K. dezerterzy, cz. 2 - komedia Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski
15:55 Dzieci Ireny Sendlerowej - dramat wojenny USA/Łotwa/Polska/Kan. 2009
18:00 Rozmowy nocą - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Maciej Żak
20:00 Ziarno prawdy - thriller Polska 2015, reż. Borys Lankosz, wyk. Robert Więckiewicz, Jerzy Trela
22:25 Juliusz - komedia Polska 2018, reż. Aleksander Pietrzak, wyk. Wojciech Mecwaldowski
00:05 Obudź się - dramat obyczajowy Polska 2022, reż. Filip Dzierzawski
01:55 PitBull - film sensacyjny Polska 2005, reż. Patryk Vega, wyk. Marcin Dorociński

POLSAT FILM

09:55 Shrek II - film animowany USA 2004
11:50 Fałszywa dwunastka II - komedia USA/Kanada 2005
13:50 Ace Ventura: Zew natury - komedia USA 1995
15:50 Speed II — Wyścig z czasem - film sens. USA 1997
18:25 Zaginiony świat: Jurassic Park - film sens. USA 1997, reż. Steven Spielberg
21:00 Transporter - film sens. USA/Francja 2002
22:50 Wakacyjni przyjaciele 2 - komedia USA 2023
01:00 Ślad III (14/26)

KINO TV

08:10 Kokon - film s.f. USA 1985, reż. Ron Howard
10:45 Zakochana złośnica - komedia romant. USA 1999
12:45 Romeo i Julia - melodramat USA/Australia/Meksyk/Kanada 1996
15:10 Francuski pocałunek - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1995
17:40 Ze śmiercią jej do twarzy - komedia USA 1992
20:00 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton
22:10 Hannibal - thriller USA/Wlk. Brytania/Włochy 2001

WARNER TV

12:55 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
14:35 Akademia Policyjna IV – Patrol obywatelski - komedia USA 1987, reż. Jim Drake
16:15 Naciągacze - kom. krym. USA/Wlk. Brytania 2003
18:30 Psy i koty III: Łapa w łapę - film familijny USA 2020
20:15 Taxi III - komedia sensacyjna Francja 2003
22:00 Parszywa dwunastka - film woj. USA/Wlk. Bryt. 1967
01:05 Chłopcy z ferajny - film sensacyjny USA 1990

PARAMOUNT

11:00 Krokodyl Dundee - komedia Australia 1986
13:05 Krokodyl Dundee II - komedia Australia/USA 1988
15:30 Saga „Zmierzch": Przed świtem. Część 2 - film przygodowy USA 2012
18:00 Sonic. Szybki jak błyskawica - film przyg. USA/Japonia/Kan./Wlk. Bryt. 2020
20:00 Uprowadzona II - film sens. Francja/USA/Turcja/Wlk. Bryt. 12, reż. Olivier Megaton
22:00 Olimp w ogniu - film sensacyjny USA 2013
00:20 Milczenie owiec - thriller USA 1990

CINEMAX

13:05 Magia uczuć - film przyg. USA/RPA/Indie/Wlk. Bryt. 2006, reż. Tarsem Singh
15:05 Nic do oclenia - komedia Francja/Belgia 2010
16:50 Legalna blondynka II - komedia USA 2003
18:25 Mr Deeds, milioner z przypadku - komedia USA 02
20:00 Ministerstwo Niebezpiecznych Drani - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Turcja 2024
22:00 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
00:30 Fargo (3,4/10) - serial

ROMANCE TV

07:50 Górski lekarz (3—5/6)
12:30 Inga Lindström: Ktoś cię kocha - dramat obycz. Niemcy/Szwecja 2022
14:25 Lost w Fusecie — Ślad cieni - film krym. Niemcy 2024
16:20 Inga Lindström: Decyzja podjęta nad rzeką - romans Niemcy 2005
18:15 Rosamunde Pilcher: Letnie marzenie - romans Austria/Niemcy 2004
20:00 Szkoła nad morzem - dramat obyczajowy Niemcy 2025, reż. Miguel Alexandre
23:50 Pokój ze stajnią: Ucieczka - komedia Niemcy 2022

TVN FABUŁA

07:15 Kryminalni II (6/13)
10:20 Bella i Sebastian II - film przygodowy Francja 2015
12:25 Ella zaklęta - film fantasy USA/Irlandia/Wlk. Bryt. 04
14:35 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988
17:00 Wonder Woman - film fantasy USA/Chiny/Hongkong 2017, reż. Patty Jenkins
20:00 Wonder Woman 1984 - film fantasy USA 2020
23:15 Annabelle: Narodziny zła - horror USA 2017
01:35 Piekielna zemsta - film sensacyjny USA 2011

AMC

09:20 Miejski łowca - komedia sens. Hongkong/Japonia/USA 1993, reż. Jing Wong
11:15 Powiedz „tak" - komedia romantyczna USA/Niemcy 01
13:20 Ip Man III - film biograficzny Chiny/Hongkong 2015
15:30 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
17:55 Serce nie sługa - komedia romantyczna USA 2005
20:00 Sekcja 8. - film sensacyjny USA/Niemcy 2003
22:00 Teksańska masakra piłą mechaniczną - horror USA 03
23:55 Rekin z bagien - film s.f. USA 2011, reż. Griff Furst

eprasa.pl 181c5a0c86

AXN

06:00 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005
08:15 Zabójcza broń II (12,13/22)
10:15 Detektyw Monk (12,13, 1,2,3/13) - serial krym. USA 02
15:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VIII (2,3,4,5,6/17) - serial krym. USA/Kanada 07
20:00 Bad Boys For Life - film sens. USA 2020, reż. Adil El Arbi, Bilall Fallah, wyk. Will Smith, Martin Lawrence
22:45 John Wick 4 - film sens. USA/Niemcy 2023, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves

EPIC DRAMA

08:30 Sprawy pana Booka
09:35 Sherlock i córka (4)
10:35 Księżycowy klejnot
11:30 Tess D'Urbervilles (4/4)
12:35 Rodzina Hardacre'ów (4/6) - serial obyczajowy
13:35 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (4/7)
14:35 Panna Austen (4/4)
15:45 Jane Eyre (4/4)
16:55 Lekarze na start
20:00 Grantchester IV (5/6)
21:00 Agatha Christie: Świadek oskarżenia (1/3)
22:00 Panna Marple II (3/4)
00:00 Grantchester IV (5/6)
01:00 Panna Marple II (2/4)

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (5)
12:30 Babski biznes II (3/8)
13:30 Jestem z Polski XVI (26,27,9) - serial dok.
16:35 Do zobaczenia II (7/11)
17:10 Bitwa o gości (6)
18:10 Niezwykłe Stany Prokopa VI (6/8) - serial dok.
19:10 Kuchenne rewolucje (15, 14) - reality show Polska 21
21:05 Ostre cięcie (5) - reality show Polska 2026
22:05 Skąd pochodzę?
23:15 Jestem z Polski X (12)
00:15 Polacy z wyboru II
01:20 Jak siostry - serial dok.

TVN TURBO

11:45 Z drugiej ręki (12) - mag.
12:30 Jeździć, obserwować VII
13:15 Moto kombat (8) - mag.
14:00 Zawodowi handlarze
14:45 Duda kontra Szafrański X (3/10) - serial dok.
15:30 Naprawy nie do naprawy
16:15 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (5) - mag.
17:00 Ciężarówką przez Chile
18:00 Mobilni mechanicy (12)
18:45 Raport końcowy (814)
19:15 Nic do ukrycia (3, 4/12)
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Moto kombat (8) - mag.
22:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (6/16) - serial dok.

BBC FIRST

08:35 Śmierć pod palmami XV
09:45 Lewis VI (3,2/4)
11:45 Co ludzie powiedzą? III
12:25 Ale akcja! II - serial kom.
13:45 Śmierć pod palmami VI
14:55 Ojciec Brown XIII (1/10)
15:55 Tajemnice Brokenwood
17:50 Z pamiętnika położnej XIV (5/8) - serial obycz.
18:55 Zabójcze arcydzieła
19:55 Śmierć pod palmami VI (4/8) - serial kryminalny
21:00 Tajemnice Brokenwood
23:00 Dyplomatki (1/6)
23:55 Milczący świadek (3,4)

FX

09:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (18,19,20/24)
12:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (13,14,15/23)
14:50 Agenci NCIS VIII (2/24)
15:45 Grey's Anatomy: Chirurdzy XXII (7/18)
16:40 9-1-1 IX (6) - serial obycz.
17:35 Spider-Man: Homecoming - film s.f. USA 2017
20:15 Bez litości II - film krym. USA 2018, reż. Antoine Fuqua
22:40 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy
00:45 Byliśmy żołnierzami - dramat wojenny USA/Niemcy/Francja 2002

HGTV

08:25 Życie w ogrodzie III (2/6)
09:00 Nowa Maja w ogrodzie
10:05 Polowanie na ogród VIII
11:40 Letnia chata na lata XIII
13:40 Zróbmy sobie dom (7)
14:40 Zgłoś remont (4)
15:35 Weekendowa metamorfoza (2) - reality show
16:35 House Hunters (2—5)
18:50 Dorota inspiruje (3, 4)
20:45 Patent na dom (2, 3, 4) - mag. poradnikowy Polska 21
23:40 Design w australijskim stylu (6/6) - serial dok. USA 23
00:40 Remontujemy dom na plaży IX - serial dok. USA 2024

BBC LIFESTYLE

09:50 Zamiana luksusowymi domami (2) - serial dok.
12:00 Wielkie australijskie wypieki VI (4,5) - serial dok.
15:20 Wielkie amerykańskie wypieki (4) - program rozrywk.
16:20 W 80 kilo dookoła świata (3) - serial dokumentalny
17:30 Życie w Monako (2/3)
18:40 Hiszpański remont Amandy i Alana (4, 5, 6)
20:30 Wielkie amerykańskie wypieki (4) - program rozrywk.
21:35 Hotel Four Seasons przy Park Lane (5/5) - serial dok.
22:45 Dysleksja: rewolucja Jamiego Olivera - film dok.

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu IV (2—11/24) - serial kom.
12:40 Teoria wielkiego podrywu IV (12,13/24)
13:30 Przyjaciele II (14—18/24) - serial kom.
15:55 Dwaj zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1993
18:05 Tata ma plan (21,22,1,2/22) - serial kom.
20:00 Tata ma plan II (3—6/21) - serial kom. USA 2017
22:00 Colin od rachunków II
23:15 Comedy Club (3, 4)
00:30 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:05 Janosik (8,9/13)
10:05 Ranczo IV (5/13)
11:05 U Pana Boga za miedzą - komedia Polska 09, reż. Jacek Bromski, wyk. Andrzej Beja-Zaborski, Krzysztof Dzierma
13:10 Ojciec Mateusz XXV (8,9) - serial krym. Polska 2021
15:10 Komisarz Alex XXV (6)
16:10 Ranczo IV (6/13)
17:15 Janosik - serial przyg.
18:05 Na sygnale
19:40 Ojciec Mateusz 34 (12,10,11) - serial krym.
22:30 Ranczo IV (7,8/13) - serial kom. Polska 2009
00:25 Rodzinka.pl XVIII (7,8)

CANAL+ KUCHNIA

10:50 Bosacka daje radę (4, 5)
11:50 Gotuj taniej z Jamiem (5)
12:50 Jamie Oliver (1)
13:50 Sekrety świata przypraw II (1) - serial dok.
14:50 Comfort Food
15:40 Gotuj taniej z Jamiem (5)
16:35 Bosacka daje radę (5, 6)
17:35 Dzień dobry, obiad (1, 2)
18:25 Jakubiak rozgryza Chorwację (1, 2, 3) - mag.
19:45 Zgrillowani (5, 6)
20:35 m jak mięso (3, 4)
21:25 Nie tylko kimchi (1)
21:50 Podróż przez smaki Chin
23:45 Sekrety świata przypraw

CANAL+ DOMO

11:25 Projekty marzeń — Nowa Zelandia (6/12) - serial dok.
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:15 Wielkie Projekty: Szwecja IV (5/6) - serial dok.
15:15 Kupiliśmy sobie zamek — damy radę (1) - reality show
16:10 W mieście czy na wsi
17:05 Wiejskie domy do liftingu (5) - reality show
17:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (6)
18:25 Daleko od miasta XV (9)
19:00 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Wielkie projekty: nasza ulica III (2,3) - serial dok.
22:50 Cudotwórcy VII (5,6/13)

PLANETE+

13:40 Świat zwierząt
14:40 Motyle. Superbohaterowie przyrody (1/3)
15:50 Portugalia na dziko (5/7)
17:00 Galapagos — na skraju świata (3) - cykl reportaży
18:00 Świat z góry XI (6/14)
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace II (8,9/12)
19:45 Louis de Funes — król francuskiej komedii - film dok.
20:50 Franz Kafka. Biografia od nowa - film dok. Czechy 24
22:00 Pierwsze Folio. Wielka księga Szekspira - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Ciężarówką przez Indonezję (5) - serial dok.
09:00 Złomowisko PL XI
11:00 Kolejarze - serial dok.
12:00 Lotnisko II (2/8)
13:00 Ciężarówką przez Indonezję (6) - serial dok.
14:00 Gorączka złota XVI
15:00 Łowcy opali VIII (10)
16:00 Specjalistki - serial dok.
17:00 Nic do zgłoszenia IV (6/8)
18:00 Od samochodu do domu
19:00 Brudne skarby
20:00 Morze złota XIII (8)
21:00 Gorączka złota XVI
22:00 Najszybsze pościgi Ameryki (4/6) - serial dok.

TVP HISTORIA

11:50 Tutanchamon (1/3)
13:00 Góry: życie nad chmurami (2/3) - serial dok.
14:05 Flesz historii (757)
14:30 Maria Antonina - dramat hist. USA/Francja/Japonia 06
16:30 Czego nie mogliśmy wykrzyczeć - film dok.
17:35 Lalka (8) - serial obycz.
19:10 Kroniki Hitlera (7/13)
20:15 II wojna światowa w kolorze (7/10) - serial dok.
21:20 Korczak - film biograf. Polska/Niemcy/Wlk. Bryt. 90
23:25 Pożegnanie z Marią - dramat wojenny Polska 1993

HISTORY

14:00 Piątka z historii (1)
14:25 UFO na antypodach
15:20 Tajemnice starożytności: śmierć (3,4/6) - serial dok.
17:10 Kevin Costner: jak zdobywano Dziki Zachód (6/8)
18:10 Koniec świata na 10 sposobów (6/10)
19:05 Starożytni kosmici XIV (4/20) - serial dok. USA 2022
20:00 Tajne kryjówki dyktatorów (5/6) - serial dok.
21:00 Najbardziej zabójcze historie świata (7) - serial dok.
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (5/11)
23:00 Starożytni kosmici XVI

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Porzucone konstrukcje
12:00 Ikony lotnictwa (3)
13:00 Megametro II
14:00 **Premiera:** Kosmiczne horyzonty - serial dok.
15:00 Zaginione miasta (2/2)
16:00 Gladiatorzy: starożytni wojownicy (6/6) - serial dok.
17:00 Zakazana historia V
19:00 Czechosłowacja: tajny front zimnej wojny - film dok.
20:00 **Premiera:** Czarnobyl: świadkowie tragedii (1,2)
22:00 **Premiera:** Ukraina: wielki głód - film dok. Francja 2023

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie V
09:00 Wioski wioseczki
10:00 Podglądacze przyrody
11:00 Z klimatem i z pasją (20)
11:30 Wojny magazynowe III
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Megakonstrukcje przeszłości (3/4) - serial dok.
16:00 Architektura z odzysku
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Wioski wioseczki
21:30 Górale IX (6) - serial dok.
22:00 Miłość i seks w Rosji
23:00 Największe śledztwa CBŚP (2) - serial dok. Polska 24
00:00 Pogromcy mafii (2)
01:00 Rolnicy. Podlasie III

BBC EARTH

14:10 Wielka kanadyjska przygoda (4/6) - serial dok.
15:20 Fenomeny współczesnego życia II (6/6) - serial dok.
16:20 David Attenborough i cuda natury II (8/10)
16:50 Ziemia (5/5) - serial dok.
17:55 W okowach mrozu: Kanada II (4/8) - serial dok.
18:55 Malownicze trasy kolejowe (5/6) - serial dok.
19:55 Wyspy Atlantyku
21:00 Wyspy. Laboratoria natury (3/6) - cykl reportaży
22:00 W okowach mrozu XII
23:00 Dziki połów (8/8)

POLSAT VIASAT HISTORY

10:15 Naziści: korzenie zła
11:20 Ramzes: władca Egiptu
12:25 Tajemnice mumii (6/6)
13:25 Tajemnica mumii z bagien - film dok. USA 2023
14:30 Tajemnice templariuszy
15:45 Kto napisał Nowy Testament? - film dok.
16:50 Tajemnice Jezusa
18:00 Historia sprawiedliwości - serial dok. Kanada 2025
18:55 Konkwistadorzy (5,6/6)
21:00 Naziści: korzenie zła
22:05 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
23:10 Naziści: ściśle tajna nauka (7) - serial dokumentalny

eprasa.pl 181c5a0c86

Od A do Z

3000 METRÓW NAD ZIEMIĄ ★★
film sens., USA 2025, reż. Mel Gibson, wyk. Mark Wahlberg, Michelle Dockery, Topher Grace
22:30 | canal+ premium
Pani szeryf aresztuje księgowego mafii, by odwieźć go do Nowego Jorku na proces. Pierwszym etapem podróży jest lot awionetką nad Alaską, w trakcie którego okazuje się, że pilot jest gangsterem.

355 ★★
film sens., USA/Chiny 2022, reż. Simon Kinberg, wyk. Jessica Chastain, Penélope Cruz, Bingbing Fan
22:10 | tv puls
Wielkie gwiazdy w ślepym zaułku: gdy królowa zbrodni przejmuje tajną broń, międzynarodowe grono czterech superagentek rusza w supertajnej akcji dookoła świata. Od ich skuteczności zależy przyszłość.

CZŁOWIEK PIES ★★★
film sens., Francja/USA/Wlk. Brytania/Hongkong 2005, reż. Louis Leterrier, wyk. Jet Li, Morgan Freeman, Bob Hoskins
22:00 | warner tv
Pulp–fiction według pomysłu Luca Bessona: hodowany na mordercę sierota ucieka od swego pana–gangstera do domu niewidomego stroiciela fortepianów. Przesłanie wątpliwe, ale wykonanie bez zarzutu.

DOM GUCCI ★★★
thriller, USA/Kanada 2021, reż. Ridley Scott, wyk. Lady Gaga, Adam Driver, Al Pacino
20:00 | cinemax
Ridley Scott o kulisach skandalu, który wstrząsnął światem mody. Lady Gaga jako nuworyszka, która weszła do sławnej rodziny, by po latach spróbować przejęcia jej majątku i zlecić morderstwo byłego męża.

DZIEŃ KOBIET ★★★
dramat obycz., Polska 2012, reż. Maria Sadowska, wyk. Katarzyna Kwiatkowska, Eryk Lubos, Grażyna Barszczewska
20:00 | kino polska
Mnóstwo nagród dla Marii Sadowskiej za opowieść o kierowniczce sieciowego supermarketu, która odrzuca obowiązujące w firmie reguły gry, by stanąć po stronie swoich podwładnych. Na faktach.

Mroczny rycerz

21:00 | tvn 7
★★★★

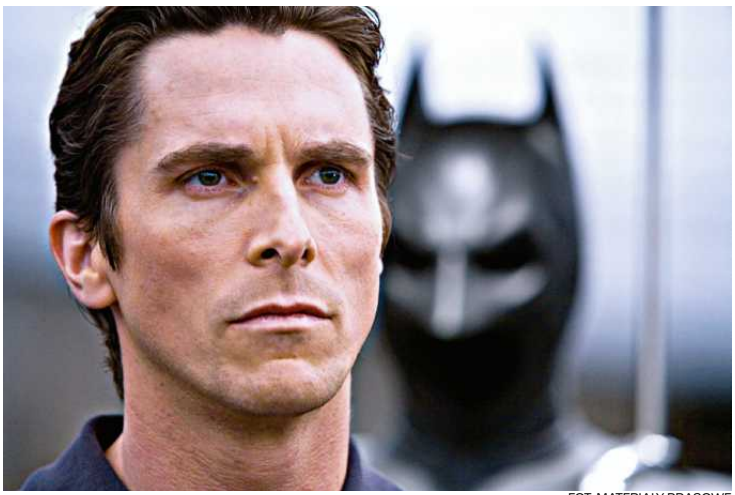

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Jeszcze raz Batman kontra Joker, tym razem w ujęciu Christophera Nolana i z Heathem Ledgerem (pośmiertny Oscar) zamiast Jacka Nicholsona. Co najmniej równorzędne z kultowym filmem Tima Burtona.

MYZ

FILM SENS.
USA/WLK. BRYTANIA 2008, REŻ. CHRISTOPHER NOLAN, WYK. CHRISTIAN BALE, HEATH LEDGER, AARON ECKHART

ESKORTA ★★★
western, USA/Francja 2014, reż. Tommy Lee Jones, wyk. Tommy Lee Jones, Hilary Swank, Meryl Streep
20:10 | ale kino+ hd
Tommy Lee Jones za i przed kamerą: trzy żony pionierów, które nie wytrzymują życia na Dzikim Zachodzie, zostają wywiezione przez przyjaciółkę do innego stanu, mając za przewodnika podejrzanego włóczęgę.

JOHN WICK 2 ★★★
thriller, USA 2017, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Riccardo Scamarcio, Ian McShane
23:05 | tvn
Płatny zabójca porzuca emeryturę, by dopełniając więzów krwi, wykonać zlecenie, które spowoduje wydanie na niego wyroku śmierci. Oj, będzie krwawo.

KSZTAŁT WODY ★★★
film przyg., USA/Kanada/Meksyk 2017, reż. Guillermo del Toro, wyk. Sally Hawkins, Michael Shannon, Richard Jenkins
22:35 | cinemax
Cztery Oscary, w tym za film roku i reżyserię Guillerma del Toro, dla opowieści o niemej sprzątaczce, która nawiązuje kontakt z obcym(?), przetrzymywanym w rządowym laboratorium czasu zimnej wojny.

LWIE SERCE ★★★
film sens., USA 1990, reż. Sheldon Lettich, wyk. Jean-Claude Van Damme, Harrison Page, Deborah Rennard
20:00 | tv puls
Jean-Claude Van Damme atakuje Hollywood jako dezerter z Legii Cudzoziemskiej, który przedostaje się do Stanów, by pomścić śmierć brata - ofiary mafijnych porachunków i wesprzeć szwagierkę.

OGRÓD LUIZY ★★★
film obycz., Polska 2007, reż. Maciej Wojtyszko, wyk. Patrycja Soliman, Marcin Dorociński, Kinga Preis
22:00 | kino polska
Laury w Gdyni: młoda kobieta o osobowości dziecka i zatwardziały przestępca, przebywający na obserwacji w zakładzie psychiatrycznym – spotkanie o ważnych skutkach dla obojga.

PIANISTA ★★★★★
dramat wojenny, Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay
22:55 | tvp kultura
Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i wegetował w ruinach opustoszałej Warszawy.

SZPIEG, KTÓRY MNIE KOCHAŁ ★★★★
film sens., Wlk. Brytania 1977, reż. Lewis Gilbert, wyk. Roger Moore, Barbara Bach, Curd Jürgens
20:00 | tvp kultura
Roger Moore na pełnym luzie jako 007 współpracujący z agentką KGB (Barbara Bach) w poszukiwaniu dwóch zaginionych łodzi podwodnych. Emocjonujący i zabawny zarazem, najlepszy film w serii z dotychczasowych.

UCIECZKA GANGSTERA ★★
film sens., USA/Japonia 1994, reż. Roger Donaldson, wyk. Alec Baldwin, Kim Basinger, James Woods
20:00 | stopklatka
Stara historia w nowej obsadzie: ceną za ucieczkę z więzienia jest udział w skoku. Plus Alec Baldwin i Kim Basinger: sporo wysiłku, ale i tak podróbka Peckinpaha pozostanie podróbką.

WROGOWIE PUBLICZNI ★★★
dramat krym., USA/Japonia 2009, reż. Michael Mann, wyk. Christian Bale, Johnny Depp, Marion Cotillard
23:45 | polsat
Mit Johna Dillingera, gangstera zastrzelonego po wyjściu z kina, w ujęciu Michaela Manna: jako aktorski pojedynek Johna Deppa i Christiana Bale'a w nawiązaniu do klasyki kina gangsterskiego.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 181c5a0c86

PONIEDZIAŁEK 20.04

TVP1

07:30 Studio Raban (429)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:20 Zaraz wracam (22)
09:00 Ranczo (8/13)
10:00 Komisarz Alex II
11:00 Ojciec Mateusz X (2/13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:50 Ssaki (4/6) - serial dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (508)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5900)
17:55 Klan (156) - telenowela
18:20 Zaraz wracam (23)
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia
20:15 Pogoda

20:30 Piekło – Niebo - spektakl teatralny Polska 2026, reż. Jakub Krofta, wyk. Zuzanna Saporznikow
21:55 Postscriptum (52)
22:30 Taniec z rosyjskim niedźwiedziem - serial dok. Polska 2025
23:35 Balans bieli (133)
00:20 Kto ratuje jedno życie. Ciotka Hitlera - film dok. Polska 2021
01:55 Jeździec znikąd (Shane) ★★★★★ - western USA 1953 (125 min)

TVP2

06:25 Rodzina (nie od) święta (44) - program religijny
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7529) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7529) - mag. Polska 2026
11:40 Okrasa łamie przepisy
12:10 Kolekcja (1) - mag.
12:30 Koło fortuny (2195)
13:15 Panna młoda (40)
14:05 Va banque (1054)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2196)
16:35 Familiada (3077)
17:20 Panna młoda (41) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1055)
18:50 Jeden z dziesięciu (10)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (9)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2025
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość" (1659)
20:55 M jak miłość
21:55 Na sygnale
22:55 Na przekór losowi (7/8) - serial obycz.
00:00 Kod Dedala (Les Traducteurs) ★★★ - thriller Belgia/F 19, reż. Régis Roinsard, wyk. Lambert Wilson (115 min)
01:55 Cztery pory roku w Hawanie (2/8) - serial kryminalny

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy V (50,51) - serial fab.-dok.
09:30 Trudne sprawy XXI (47,48) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIII (22,23,24/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (33) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5881)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (34) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (35)
18:00 Pierwsza miłość 50 (29) - serial obycz. Polska 26, wyk. Aneta Zając, Damian Kulec
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (420)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (89)

20:30 Farma (196) - reality show Polska 2025
21:35 Fuks 2 ★★★ - komedia kryminalna Polska 2024, reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Maciej Musiał, Paulina Gałązka (130 min)
23:45 Wrogowie publiczni (Public Enemies) ★★★ - dramat krym. USA/Japonia 2009, reż. Michael Mann, wyk. Christian Bale (175 min)
02:40 Legion - horror ★★ USA 2010, reż. Scott Stewart (135 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7709) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (30/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Podkowa Leśna – Suliko 29 (9) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5691)
11:20 Doradca smaku (16)
11:25 Kuchenne rewolucje: Chorzów – „A'le Dobre" 32 (6) - reality show Polska 2026
12:35 Kuchenne rewolucje XXV (10) - reality show
13:40 Ukryta prawda (44,45/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (46/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (34) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (34) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7974) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 The Floor (19) - teleturniej Polska 2026
21:55 Bitwa o gości (7) - reality show Polska 26
23:05 John Wick 2 - thriller ★★★ USA 2017, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Riccardo Scamarcio (145 min)
01:30 Eagle Eye - film sens. ★★ USA 2008, reż. D.J. Caruso, wyk. Shia LaBeouf (130 min)

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (17,18/22) - serial sens. USA 2001, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XIX (8,9/14)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Przepis na zbrodnię (20)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (36) - serial obycz.
16:00 Ranczo X - serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (34,35) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Lwie serce (Lionheart) ★★★ - film sens. USA 1990, reż. Sheldon Lettich, wyk. Jean-Claude Van Damme (130 min)
22:10 355 (The 355) ★★ - film sensacyjny USA/Chiny 2022, reż. Simon Kinberg (135 min)
00:25 Kodeks sprawiedliwego (Code of Honor) ★★ - film sens. USA 2016, reż. Michael Winnick, wyk. Steven Seagal, Craig Sheffer (125 min)
02:30 Dzielnica strachu X (19)

TVN7

05:25 Ten moment (56)
05:55 Szkoła (13,14,15/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (70,42, 43/73) - serial fabularno-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2012
14:00 Detektywi II (7/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (25) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie II (10/24) - serial fabularno dokumentalny Polska 2022
19:00 Ukryta prawda (9/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Hotel Paradise (29) - real tv Polska 2026
21:00 Mroczny rycerz (The Dark Knight) ★★★★ - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale (185 min)
00:05 Ciche miejsce (A Quiet Place) ★★★★ - horror USA 2018, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt (120 min)
02:05 Skok na głęboką wodę (6) - reality show

MEZZO

11:40 Bach: Pasja według św. Mateusza - muzyka sakralna
14:35 Leos Janácek: Katia Kabanowa - opera Austria 22
16:15 D. Fischer-Dieskau
17:20 Brahms: Kwartet fortepianowy nr 1
18:00 Brahms: Kwartet smyczkowy a-moll nr 2, op. 51/2
18:35 Brahms: Trio na klarnet, fortepian i wiolonczelę
19:00 Brahms: Sekstet smyczkowy G-dur, opus 36, nr 2
19:40 Brahms: Kwartet smyczkowy c-moll nr 1, opus 51/1
20:30 Przełomy w muzyce: Sergiu Celibidache i Filharmonicy Berlińscy - muzyka klas.
21:20 Bruckner: IX Symfonia
22:15 Ravel, Boléro
22:40 Debussy, Iberia
23:10 Debussy, Preludium do „Popołudnia fauna"

PULS 2

11:25 Dinopociąg II (10/26)
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous II (7,8/26)
16:00 Superthings: Kazoom Power (6,7/26) - serial anim.
16:15 Fineasz i Ferb (7/26)
16:50 Marta mówi! III (9)
17:10 Superkoty (10)
17:45 Świnka Peppa II (42/52)
17:55 Bing IV (24/27)
18:10 Masza i niedźwiedź VIII
18:25 Myszka Miki (8/26)
18:55 Don Matteo: Boski detektyw XIII
20:00 Przepis na zbrodnię (24)
21:00 Dzielnica strachu X (23,24) - serial krym. Polska 25
23:00 Wstydliwe choroby VII (1/7) - serial dok. Wlk. Bryt. 14
00:00 Wstydliwe choroby: XXL II - serial dokumentalny

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom X (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (32,33/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (35,27) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (35)
12:55 Trudne sprawy XXI (49,50,51) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (67, 68)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (35,36) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (29) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (29)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (29) - serial krym.
22:40 Zabójczy numer - dramat krym. USA/Wlk. Brytania/Kanada/Niemcy 2006
00:55 Love Island III

METRO

07:45 Sekrety życia (19/40)
08:40 Szpital (72,1/72)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
11:40 Magda gotuje Internet (4, 2) - talk-show Polska 2025
12:40 Szkoła (28/67)
13:41 Anatomia piękna II (2) - serial dok. Polska 2025
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (13, 14)
17:00 Ciężarówką przez Indonezję (2) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty II
19:00 Kartoteka VIII (22,23) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni IV - serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (18/22)
00:15 The Traitors. UK (6)
01:35 Ach, ten ślub! (1)
02:30 Pani Gadżet (2)

eprasa.pl 181c5a0c86

PONIEDZIAŁEK 20.04

STOPKLATKA

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (25)
09:00 Robert Makłowicz (141, 129) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada II (9,10/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (1,2/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXIII (4,5,7/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (16,17/22) - serial sensacyjny
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (1,2/12)
19:05 Wojny kontenerowe II (9,10/13) - serial dok.
20:00 Ucieczka gangstera (The Getaway) ★★ - film sens. USA/Japonia 1994, reż. Roger Donaldson, wyk. Alec Baldwin, Kim Basinger, James Woods, Jennifer Tilly (140 min)
22:20 Bez litości: Prawo ulicy (2/13) - serial sens. Kanada/USA 2011, wyk. Steven Seagal, Meghan Ory, Warren Christie
00:25 Piłsudski - film ★★ biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc, Magdalena Boczarska, Jan Marczewski (135 min)

ALE KINO+

09:45 Pałatka - film krótkom. Finlandia 2021 (30 min)
10:15 Van der Valk III (3/3)
12:05 Vera VI (1/4)
13:55 Monster (Kaibutsu) ★★★★ - thriller Japonia 2023, reż. Hirokazu Kore-Eda, wyk. Sakura Andô, Eita Nagayama, Soya Kurokawa (145 min)
16:20 Siła przetrwania (Miracle on the Mountain) ★★★ - film przyg. USA 2017, reż. Scott Waugh, wyk. Josh Hartnett, Mira Sorvino, Sarah Dumont (120 min)
18:20 Vera VI (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
20:10 Eskorta (The Homesman) ★★★ - western USA/Francja 2014, reż. Tommy Lee Jones, wyk. Tommy Lee Jones, Hilary Swank (145 min)
22:35 Detektyw Surprenant: Morderstwo na wyspie - serial kryminalny Kanada 2023
00:30 Nienegocjowalne (Non-Negotiable) - film krótkom. Wlk. Brytania 2022 (20 min)
00:50 Meduzy - film krótkom. Polska 2023 (10 min)

TVP KULTURA

08:30 W poszukiwaniu dobrego filmu (41)
09:00 Dobre strony (8)
09:25 Tamte lata, tamte dni
10:05 Chłopi (12)
11:10 Miś - komedia Polska ★★★★ 1981, reż. Stanisław Bareja (125 min)
13:15 Czarna suknia - dramat psychologiczny Polska 1967 (60 min)
14:15 Skrzypce nadziei
15:20 Kontrakt - film ★★★★ obyczajowy Polska 1980, reż. Krzysztof Zanussi (120 min)
17:20 Chłopi (13)
18:25 Tygodnik kulturalny
19:20 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
20:00 Szpieg, który mnie ★★★★ kochał (The Spy Who Loved Me) - film sens. Wlk. Brytania 1977, reż. Lewis Gilbert, wyk. Roger Moore (135 min)
22:15 Porozmawiajmy szczerze (15)
22:55 Pianista (The Pianist) ★★★★★ - dramat woj. Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody (155 min)
01:30 Dzień z życia artysty

HBO

09:45 Zmierzch - film fantasy ★★ USA/Wlk. Brytania 2008 (125 min)
11:50 Challengers - komedia ★★★ USA 2024, reż. Luca Guadagnino, wyk. Zendaya (130 min)
14:00 Hobbit: niezwykła ★★★★ podróż - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2012, reż. Peter Jackson, wyk. Martin Freeman, Ian McKellen (170 min)
16:50 Źródło - film s.f. USA/ ★★★ Kanada 2006, reż. Darren Aronofsky, wyk. Hugh Jackman (95 min)
18:25 Tripped Up ★★ - komedia USA 2023, reż. Shruti Ganguly, wyk. Leah Lewis (95 min)
20:00 Euforia III (2/8) - serial obycz. USA 26, wyk. Zendaya, Hunter Schafer
21:05 Rooster (7/10) - serial komediowy USA 2026
21:40 Wielki powrót III (5/8) - serial kom. USA 2026
22:15 Twórca - film s.f. ★★★ USA 2023, reż. Gareth Edwards (135 min)
00:30 Zaginiona dziewczyna ★★★★ - thriller USA 2014, reż. David Fincher, wyk. Ben Affleck (145 min)

CANAL+ PREMIUM

09:35 Wszyscy Święci ★★ - dramat obycz. Polska 2002, reż. Andrzej Barański, wyk. Teresa Szmigielówna (80 min)
10:55 W stronę słońca - film dok. Polska 2023
12:30 Długi weekend - film ★★★ obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński, wyk. Krzysztof Globisz, Joanna Żółkowska (75 min)
13:45 The Office PL III (1,2) - serial kom. Polska 2023, wyk. Piotr Polak
14:45 Oppenheimer. Historia prawdziwa - film dok. Wlk. Bryt. 23
16:25 Call me lala - film krótkom. PL 2024 (25 min)
16:50 Warcraft: początek ★★★ - film fantasy USA 2016, reż. Duncan Jones, wyk. Travis Fimmel (120 min)
18:50 Łapu-Capu
18:55 Azyl - film biograficzny ★★ USA/Wlk. Brytania/ Czechy 2017, reż. Niki Caro, wyk. Jessica Chastain (125 min)
21:00 Czarownice Mayfair II (3,4/8) - serial grozy USA 2025, wyk. Alexandra Daddario, Olive Elise Abercrombie

KINO POLSKA

07:50 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (9/10)
08:25 Polska Kronika Filmowa 10A/71 - film dok. Polska 1971
08:35 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
09:10 Prawo i pięść - film psycholog. Polska 1964, reż. Jerzy Hoffman, Edward Skórzewski, wyk. Gustaw Holoubek
11:25 Pokój z widokiem na morze - film psycholog. Polska 1977, reż. Janusz Zaorski
13:25 Agent nr 1 - dramat wojenny Polska 1971, reż. Zbigniew Kuźmiński, wyk. Karol Strasburger
15:35 Powstanie warszawskie
17:10 Pogranicze w ogniu (19,20) - serial sens. Polska 91
20:00 Dzień kobiet - dramat obycz. Polska 2012, reż. Maria Sadowska, wyk. Katarzyna Kwiatkowska, Eryk Lubos
22:00 Ogród Luizy - film obycz. Polska 2007, reż. Maciej Wojtyszko, wyk. Patrycja Soliman, Marcin Dorociński
00:10 Dom zły - thriller Polska 2009, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik, Marian Dziędziel
02:45 Czerwony kapitan - thriller Czechy/Słowacja/ Polska 16, reż. Michal Kollár, Kamil Misztal, wyk. Maciej Stuhr

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XVIII (7,8)
10:25 Świat według Kiepskich
13:25 Valerian i Miasto Tysiąca Planet - film fantasy Francja/ Chiny/Belgia/Niemcy/Arabia Saudyjska/USA/Kanada 2017
16:35 Dzień, w którym zatrzymała się Ziemia - film s.f. USA/Kanada 2008
18:45 Piąta fala - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2016
21:00 Blue Bayou - dramat obycz. USA/Kanada 2021
23:30 Punisher: Strefa wojny - dramat krym. USA/Kanada/ Niemcy 08, reż. Lexi Alexander

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (7,8/8)
11:00 Panna Fisher i Krypta Łez - film krym. Australia 2020
13:10 Poirot XI (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2008
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (1,2/13)
17:55 Panna Scarlet i komisarz (1,2/6) - serial kryminalny
20:00 Goło i wesoło - komedia Wlk. Brytania/USA/Włochy 1997, reż. Peter Cattaneo
21:55 Liberator - film sensacyjny USA/Francja 1992
00:00 Fan - thriller USA 1996, wyk. Robert De Niro, Ellen Barkin

WARNER TV

10:35 Za głosem serca
11:35 Pełna chata III
12:35 J.A.G. VII (14,15/24)
14:30 Bajer z Bel-Air VI
16:30 Pełna chata III
18:35 Akademia Policyjna V – Misja w Miami Beach - komedia USA 1988, reż. A. Myerson
20:20 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz
22:00 Człowiek pies - film sensacyjny Francja/USA/Wlk. Brytania/Hongkong 2005
23:55 Piątek trzynastego - horror USA 1980

PARAMOUNT

10:20 Pingwiny z Madagaskaru II (27,28/39)
11:20 Beavis i Butt-Head zaliczają Amerykę - film animowany USA 1996
13:00 Smoking - komedia sensacyjna USA 2002
15:05 Ostatnie wakacje - komedia USA 2006
17:30 G.I. Joe: Czas Kobry - film sens. USA/Czechy 2009
20:00 xXx: Reaktywacja - film sensacyjny USA 2017
22:05 Koliber - film sens. Wlk. Brytania/USA 2013
00:00 Uprowadzona II - film sens. F/USA/Turcja/Wlk. Bryt. 12

CINEMAX

10:45 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
13:15 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
14:55 Słone lato - dramat obycz. Wlk. Bryt./Australia 25
16:25 Dwóch gniewnych ludzi - komedia USA 2003
18:10 Witaj, smutku - dramat obyczajowy Kanada/Niemcy/ Francja/Wlk. Brytania/USA 24
20:00 Dom Gucci - thriller USA/Kanada 2021
22:35 Kształt wody - film przyg. USA/Kanada/Meksyk 2017, reż. Guillermo del Toro

ROMANCE TV

10:20 Rosamunde Pilcher: Pióra na wietrze - romans Niemcy/Austria 2003
12:15 Inga Lindström: Śladami miłości - romans Niemcy 2006
14:05 Kati – Układ dowolny na stałe - dramat obycz. Niemcy 24
16:05 Kryminał z Bolzano
18:00 Śledztwo prowadzi Watzmann (12/12)
19:00 Górski lekarz (5/6)
20:00 Wiele krów i czarna owca - komedia Niemcy 2019
21:50 Toni – akuszer: Ucieczka z gniazda - komedia Niemcy 2021, reż. Sibylle Tafel
23:45 Górski lekarz (5/6)

TVN FABUŁA

08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie III (9)
10:50 Szpital św. Anny (9/50)
11:50 Magda M. III (12,13)
13:55 Teraz albo nigdy! IV (3)
14:55 19+ - serial fab.-dok.
15:55 Po drugiej stronie kamery - serial dok. Polska 2017
16:55 Seriaale Top 5 (13)
17:10 Mój biegun - film obycz. Polska 13, reż. Marcin Głowacki
19:00 Szpital św. Anny (15/26)
20:00 Wieczór gier - komedia USA 2018, wyk. Jason Bateman
22:15 Miasto złodziei - dramat kryminalny USA 2010

AMC

11:35 Miłość w Nowym Jorku - dramat miłosny USA 2000
13:40 Jakoś leci - komedia romantyczna USA 1997
15:45 Wielki podryw - komedia USA 2001, reż. David Mirkin
18:15 Nasza niania jest agentem - komedia USA 2010, reż. Brian Levant, wyk. Jackie Chan
20:00 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
22:00 9 1/2 tygodnia - film erotyczny USA 1986, reż. Adrian Lyne, wyk. Kim Basinger
00:20 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015

eprasa.pl 181c5a0c86

AXN

08:25 Dr House (22/22)
09:25 Castle V (13,14/24) - serial krym. USA 2013
11:20 Detektyw Monk II (4,5/16) - serial krym. USA 03
13:20 Dr House II (1,2/24)
15:20 Agenci NCIS XIII (1,2/24)
17:15 Castle V (15,16/24)
19:10 FBI IV (10,11/21)
21:05 FBI: International IV (1/22) - serial akcji USA 2024
22:00 FBI: Most Wanted IV (4/22) - serial krym. USA 2022
22:55 Castle V (15,16/24)
00:45 FBI IV (10/21)

EPIC DRAMA

09:10 Lekarze na start
10:50 Agenci NCIS XVIII (15,16/16) - serial krym. USA 21
12:45 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (6/7)
13:40 Księżycowy klejnot
14:40 Panna Marple II (4/4)
16:40 Agenci NCIS XVI (1,2/24) - serial krym. USA 2018
18:35 Sherlock i córka (5)
19:30 Lekarze na start
21:00 Robin Hood: Związani miłością, podzieleni kłamstwem - serial przyg. USA 25
22:25 Świadek oskarżenia (1)
23:25 Panna Marple II (4/4)
01:20 Lekarze na start

TVN STYLE

08:45 Gwiazdy lumpeksów II (2) - serial dok. Polska 2025
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (4, 5) - reality show
11:25 Ugotowani (12, 13)
13:30 Kuchenne rewolucje (9, 8) - reality show Polska 18
15:35 Jestem z Polski XI (2,4)
17:45 Kuchenne rewolucje (4, 2, 1) - reality show
20:50 Babski biznes II (3/8) - serial dok. Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XI (11,12) - serial dok. Polska 2023
23:45 Hotel Paradise (29)
00:45 40 kontra 20 (33)

TVN TURBO

08:20 DeFacto (5, 6)
09:15 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL VIII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (4963)
18:15 Wojny samochodowe
19:15 Gadżet 4.0 (4) - mag.
19:45 Ciężarówką przez Chile
20:45 Naprawy nie do naprawy (3) - mag. motoryzacyjny
21:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (6/16) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (4963)
22:20 Z drugiej ręki (4, 12)

BBC FIRST

08:30 Lewis VI (2/4)
09:35 Ojciec Brown VIII (6/10)
10:35 Śmierć pod palmami XV
11:40 Zagadki doktora Blake'a
12:50 Detektyw z Chelsea II
14:50 Ojciec Brown II (10/10)
15:50 Lewis VI (2/4)
16:55 My Life is Murder (2/10)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami VI (5,6/8) - serial kryminalny
22:05 Komisarz Maigret (1/2)
23:50 Zabójcze arcydzieła (5/6) - serial krym. Irlandia 25
00:55 Śmierć pod palmami VI

FX

09:10 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (23,24/24)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (12/22)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (18,19/23)
13:45 Agenci NCIS VIII (2,3/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (13/22)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (1,2/25)
18:20 FBI III (6,7/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (20,21/23)
22:00 Tropiciel III (10)
22:55 Punisher - film sensacyjny USA/Niemcy 2004

HGTV

07:25 Sprzątaczki (2)
08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży II (7/13) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VIII
13:00 Zbudujemy fajny dom II
13:55 House Hunters (1, 2)
15:05 Mieszkanie na miarę II
17:00 Zróbmy sobie dom (7)
18:05 Weekendowa metamorfoza (4, 6) - reality show
19:55 Zgłoś remont (4)
20:55 Dorota was urządzi (7,8/12) - serial dok. Polska 14
22:30 House Hunters (7—10)
00:40 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

10:20 Zapraszam do stołu
12:30 Wielkie australijskie wypieki VI (5) - serial dok.
13:35 Zamiana luksusowymi domami (3) - serial dok.
14:35 Hotel Four Seasons przy Park Lane - serial dok.
15:35 Zapraszam do stołu
17:45 Zamiana luksusowymi domami - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (9)
19:50 Wielkie australijskie wypieki VI (6) - serial dok.
21:00 Życie w Monako (3/3)
22:05 Kensington i Chelsea: królewskie dzielnice
23:05 Wstydliwe choroby V

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół VI (24,1/24)
08:55 Przyjaciele II (23,24, 1—4/24) - serial kom. USA 95
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (8—13/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół VII (2—5/22)
16:30 Przyjaciele III (5—10/25)
19:30 Duchy (3,4/18) - serial kom. USA 21, wyk. Rose McIver
20:30 Teoria wielkiego podrywu IV (17—19/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (2,3/12)
23:05 Comedy Club (5, 6)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy (3/10)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XXII
09:20 Rodzinka.pl II (20)
09:55 Klan - telenowela
10:30 Ranczo IV (6/13)
11:25 M jak miłość
12:25 Komisarz Alex XXV (6)
13:20 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (7) - felieton
13:30 Ojciec Mateusz XXV (12,1)
15:30 Komisarz Alex XXII (8)
16:20 Na sygnale (47,48)
17:30 Ranczo IV (7,8/13)
19:35 Ojciec Mateusz XXVI (1,4) - serial krym. Polska 2021
21:30 Ranczo IV (9,10/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXVI (2)
00:25 Na sygnale

CANAL+ KUCHNIA

14:25 ABC gotowania – kuchnia turecka (10) - mag.
14:50 Nie bój ryby! (10, 11)
15:45 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (8, 9)
16:40 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (6)
17:35 Jamie Oliver (1)
18:30 Jakubiak rozgryza Polskę (4, 5) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (5, 6)
20:15 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (5, 6) - magazyn
21:15 Anthony Bourdain VI
00:45 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (12, 13)

CANAL+ DOMO

12:15 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia (3) - serial dok.
14:05 Cudotwórcy VI
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (6) - lifestyle
16:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (5, 6)
17:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty
20:00 Daleko od miasta XI (7,8)
21:00 Cudotwórcy VI (13/13)
22:00 Wielkie Projekty: Szwecja IV (5/6) - serial dok.
22:55 Cuda z drewna (8/12)
23:45 Wiejskie domy do liftingu

PLANETE+

14:50 Najpiękniejsze koleje świata (6/6) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIII (6/7) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (93—96)
18:15 Mam zamek III (6)
18:45 Premiera: Mam zamek III (7) - serial dok. PL 25
19:10 Na targach świata II
19:45 My, budowniczowie nowej Czechosłowacji
20:50 Niezwykłe podróże koleją X (2/8) - serial dok.
22:00 Premiera: Sapiens

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski III (30/32)
11:00 Dwa oblicza survivalu: Brazylia (5) - serial dok.
12:00 Od samochodu do domu
13:00 Nagi instynkt przetrwania VII (2/17) - serial dok.
14:30 Strażacy - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VIII
16:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (5/6) - serial dok.
17:00 Włoska kontrola celna
18:00 Przygody truckerki
19:00 Złomowisko PL IV
21:00 Nic do zgłoszenia IV
22:00 Od samochodu do domu II (5) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji

TVP HISTORIA

13:50 Królowie (77)
14:30 Czterej pancerni i pies
15:35 Sensacje XX wieku
17:35 Czas honoru (10/13)
18:25 07 w akcji! - reportaż
18:45 Śmierć Zygielbojma - film biograficzny Polska 2021
19:40 Królowie (36)
20:15 Zatoka szpiegów (7) - serial sens. Polska 2023
21:10 Saga rodów Pawlaków i Karguli - reportaż Polska 2015
21:30 Upadek nazizmu – obława (2/3) - serial dok.
22:35 Kroniki Hitlera (7/13)
23:40 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 UFO na antypodach
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata V (4/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Zabić dyktatora (6/6)
18:10 Tajemnice ukryte w piasku II (2) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Tajne kryjówki dyktatorów (6) - serial dok.
21:00 Starożytni kosmici XVII
22:00 Największe tajemnice świata VII (1) - serial dok.
23:00 Straż graniczna: USA II
23:55 Jak to wyjaśnić IV (12/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Linie frontu - serial dok.
14:00 Złapać przemytnika V
15:00 Morski patrol: Hiszpania
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (6/10) - serial dok.
17:00 Imperium Mongołów: historia Czyngis-chana (1/6)
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (1/3)
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (1/3)
20:00 Premiera: Czarnobyl: świadkowie tragedii (3)
22:00 Premiera: Ikony lotnictwa (5) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici II
10:00 Gwiazdy lombardu XV
12:00 Superfabryki II (8/8)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Ostatni bastion Hitlera III (1,3/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Nowoczesne maszyny wojenne (3/5) - serial dok.
22:00 Polowanie na Hitlera (7,8/8) - serial dok. USA 2015
00:00 Starożytni kosmici XVI
01:00 Rolnicy. Podlasie III

BBC EARTH

09:15 W okowach mrozu VIII
11:15 Skarby przeszłości i ich tajemnice IV (6/8) - serial dok.
12:20 Planeta Ziemia (1/6)
13:25 Tajemnice Księżyca
14:30 W okowach mrozu XII
15:30 Życie na pustkowiu IX
16:35 Alaska z Sue Perkins
17:40 Skarby przeszłości i ich tajemnice IV (6/8) - serial dok.
18:45 Planeta Ziemia (6/6)
19:45 Pewnego razu w kosmosie (1) - serial dok.
20:55 Życie na pustkowiu X
21:55 W okowach mrozu XII (6)
22:55 Alaska z Sue Perkins

POLSAT VIASAT HISTORY

13:30 II wojna światowa: cena imperium (4/13) - serial dok.
14:35 Historia sprawiedliwości
15:35 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (5,6/6)
17:35 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (3/8)
18:45 Punkty zwrotne II wojny światowej (5/6) - serial dok.
19:50 II wojna światowa: cena imperium (4/13) - serial dok.
21:00 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2026
22:10 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
23:05 Naziści: ściśle tajna nauka (8) - serial dokumentalny

eprasa.pl 181c5a0c86

Od A do Z

AGENT MR-9 ★★
film sens., USA/Bangladesz 2023, reż. Asif Akbar, wyk. Frank Grillo, Michael Jai White, Kelly Greyson
22:00 | **tv puls**
Bracia terroryści, ukrywający się pod przykrywka fundacji charytatywnej, planują zamach na Zaporę Hoovera. Ściga ich na zlecenie CIA elitarny agent specjalny z Bangladeszu. Rutyna do sześcianu.

ASSASSIN'S CREED ★★
film przyg., USA/Francja/Wlk. Brytania/Hongkong/Tajwan/Malta/Hiszpania/Kanada 2016, reż. Justin Kurzel, wyk. Michael Fassbender, Marion Cotillard
23:40 | **hbo**
Chybiona adaptacja kultowej gry. Dzięki technologii stymulującej pamięć genetyczną recydywista przenosi się do XV-wiecznej Hiszpanii w poszukiwaniu tajemniczego artefaktu dającego władzę nad światem.

BATMAN FOREVER ★★
film fantasy, USA/Wlk. Brytania 1995, reż. Joel Schumacher, wyk. Val Kilmer, Tommy Lee Jones, Jim Carrey
22:30 | **warner tv**
Ryzykowna kontynuacja cyklu zainicjowanego przez Tima Burtona – z drętwym Valem Kilmerem, za to z rewelacyjnym Jimem Carreyem i wyzywającą Drew Barrymore jako przeciwnikami. Chociaż – co kto lubi.

ETER ★★
dramat obycz., Polska/Ukraina/Litwa/Węgry/Włochy 2018, reż. Krzysztof Zanussi, wyk. Jacek Poniedziałek, Andrzej Chyra, László Zsolt
23:25 | **tvp 2**
Krzysztof Zanussi sięga po mit Fausta, by zastanowić się nad duchową kondycją ludzi, na których spoczywa odpowiedzialność za wybuch I wojny światowej.

GLADIATOR ★★★★
dramat historyczny, USA/Wlk. Brytania 2000, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Joaquin Phoenix, Connie Nielsen
22:00 | **cinemax**
„Bracia! Nasze czyny za życia brzmią echem w wieczności" - krzyczał do żołnierzy przed bitwą generał Maximus. „Siła i honor" - odpowiedzieli i poszli za nim. Tę historię można oglądać bez końca.

Ona

21:20 | **tvp kultura**
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

W świecie przyszłości samotny mężczyzna zakochuje się w kobiecym głosie systemu operacyjnego swego komputera. Uniwersalne przesłanie ku przestrodze i Oscar za scenariusz dla Spike'a Jonze'a.

MYZ

MELODRAMAT
USA 2013, REŻ. SPIKE JONZE, WYK. JOAQUIN PHOENIX, AMY ADAMS, SCARLETT JOHANSSON

GÓRA DANTEGO ★★
film katas., USA 1996, reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Linda Hamilton, Charles Hallahan
23:30 | **polsat**
Zgodnie z uznanym schematem fabularnym wszyscy lekceważą ostrzeżenia, a tymczasem wulkan wybucha, zalewając lawą miasteczko u swych podnóży. Dzięki czemu Pierce Brosnan może się wykazać.

INTERSTELLAR ★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania/Kanada 2014, reż. Christopher Nolan, wyk. Matthew McConaughey, Anne Hathaway, Jessica Chastain
23:25 | **tvn 7**
Christopher Nolan szuka swojej „2001: Odysei kosmicznej": kiedy zniszczona Ziemia zaczyna buntować się przeciwko człowiekowi, grupa badaczy szuka nowej siedziby, korzystając z tunelu czasoprzestrzennego.

KRÓL ZABÓJCÓW ★★
film sens., USA/Kanada 2023, reż. Kevin Grevioux, wyk. Frank Grillo, Stephen Dorff, Marie Avgeropoulos
20:00 | **tv puls**
Zgrana płyta: konsorcjum płatnych zabójców musi stanąć na głowie, skoro przyjęło zlecenie usunięcia mistrza w ich fachu. Ale to właśnie mistrz poluje na konsorcjum. Niekoniecznie.

LOT ★★★★
thriller, USA/Emiraty Arabskie 2012, reż. Robert Zemeckis, wyk. Denzel Washington, Don Cheadle, Kelly Reilly
22:30 | **stopklatka**
Pilot wyprowadził samolot pasażerski ze śmiertelnie niebezpiecznej sytuacji, ale na miano bohatera nie zasługuje, bo przy okazji wyszło na jaw, że jest alkoholikiem. Plus Denzel Washington.

MINISTERSTWO NIEBEZPIECZNYCH DRANI ★★★
komediodramat, USA/Wlk. Brytania/Turcja 2024, reż. Guy Ritchie, wyk. Henry Cavill, Eiza González, Alan Ritchson
20:00 | **cinemax**
Guy Ritchie bawi się w Tarantino i w stylu „Bękartów wojny" szuka genezy Jamesa Bonda w brawurowej akcji brytyjskich komandosów, mających zakłócić logistykę wsparcia dla hitlerowskich U-bootów.

NAJPIERW STRZELAJ, POTEM ZWIEDZAJ ★★★★
komedia sensacyjna, Wlk. Brytania/USA 2008, reż. Martin McDonagh, wyk. Colin Farrell, Brendan Gleeson, Elizabeth Berrington
21:00 | **canal+ premium**
Dwaj płatni mordercy po wypadku przy pracy zostają wysłani przez szefa – dla wyciszenia – do belgijskiej Brugii, gdzie mają czas na refleksję nad życiem. Niby ograne, ale tu odzyskuje świeżość.

PLUTON ★★★★★
dramat wojenny, USA/Wlk. Brytania 1986, reż. Oliver Stone, wyk. Charlie Sheen, Tom Berenger, Willem Dafoe
23:30 | **tvp 1**
Cztery Oscary (w tym dla filmu i za reżyserię) dla dokonanego przez Olivera Stone'a bolesnego rozrachunku z młodzieńczymi ideałami. Młody chłopak wobec okrucieństwa wojny w Wietnamie. Obowiązkowo!

PRAWNIK Z LINCOLNA ★★★
film sens., USA 2011, reż. Brad Furman, wyk. Matthew McConaughey, Marisa Tomei, Ryan Phillippe
20:10 | **ale kino+ hd**
Matthew McConaughey jako prawnik, który ma kancelarię w krążącej po mieście limuzynie, i nieopatrznie przyjmuje sprawę, w której, broniąc klienta, sam może wylądować na ławie oskarżonych.

PRZYSIĘGA IRENY ★★★
dramat wojenny, Polska/Kanada 2023, reż. Louise Archambault, wyk. Sophie Nélisse, Dougray Scott, Andrzej Seweryn
21:20 | **tvp 1**
Historia Ireny Gut, która podczas okupacji hitlerowskiej ryzykowała życiem, by ocalić co najmniej siedemnaścioro Żydów. Po wojnie osiadła w USA, wyróżniona medalem Sprawiedliwej Wśród Narodów Świata.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 181c5a0c86

WTOREK 21.04

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (714)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Zaraz wracam (23)
09:00 Ranczo (9/13)
10:05 Komisarz Alex II (5/13)
11:00 Ojciec Mateusz X (3/13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 To się opłaca (228)
12:50 Dzika Szkocja (1/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (509)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5901)
17:55 Klan (157) - telenowela
18:20 Zaraz wracam (24)
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Omnibus – szybcy i mądrzy (18) - teleturniej Polska 2026
21:20 Przysięga Ireny (Irena's Vow) ★★★ - dramat wojenny Polska/Kanada 2023, reż. Louise Archambault (130 min)
23:30 Pluton (Platoon) ★★★★★ - dramat woj. USA/Wlk. Brytania 1986, reż. Oliver Stone, wyk. Charlie Sheen (130 min)
01:40 Ronin - film sens. ★★★ Wlk. Brytania/Francja/USA 1997 (135 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Przystań nad Biblią
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7530) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7530) - mag. Polska 2026
11:40 Rosół polski (32)
12:10 Którędy po sztukę
12:30 Koło fortuny (2196)
13:15 Panna młoda (41)
14:05 Va banque (1055)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2197)
16:35 Familiada (3078)
17:20 Panna młoda II (42) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1056)
18:50 Jeden z dziesięciu (11)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (9)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2025
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość" (1660)
20:55 M jak miłość
21:55 Na sygnale
22:25 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:25 Eter - dramat obycz. ★★ Polska/Ukraina/Litwa/Węgry/Wł. 2018, reż. Krzysztof Zanussi, Andrzej Chyra (125 min)
01:30 Żyć nie umierać ★★★ - dramat obyczajowy Polska 2015 (90 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy V (52,53) - serial fab.-dok.
09:30 Trudne sprawy XXI (49,50) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIII (25,26,27/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (34) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5882)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (35) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (36) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (30) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając, Mateusz Kościukiewicz, Dąbrówka Kruk
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (421)
19:55 Milionerzy (90)

20:30 Farma (197) - reality show Polska 2025
21:30 Ninja vs Ninja (86) - show Polska 2025
23:30 Góra Dantego (Dante's Peak) ★★ - film katas. USA 1996, reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Linda Hamilton (150 min)
02:00 Bez skrupułów Toma Clancy'ego (Without Remorse) ★★ - film sens. USA/Niemcy 2021, reż. Stefano Sollima, wyk. Jamie Bell (160 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7974) - mag.
05:55 Ukryta prawda (31)
06:50 Kuchenne rewolucje: Rawicz – Głodny Polak 29 (10) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5692)
11:20 Doradca smaku (17)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Alladyn's", Wrocław XVIII (5)
12:35 Kuchenne rewolucje: Płock – „Sho Sho" XXV (11) - reality show Polska 2022
13:40 Ukryta prawda (46,47) - serial fabularno-dok.
15:45 Młode gliny (47/50)
16:50 Szpital św. Anny III (35) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (35) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7975) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 The Floor (1) - teleturniej Polska 2026
21:30 Skok na głęboką wodę (7) - reality show
22:40 Kuba Wojewódzki (8) - talk-show Polska 25
23:40 Superwizjer (1343) - mag. reporterów
00:20 Meg 2: Głębia (Meg 2: The Trench) ★★ - horror USA/Chiny 2023, reż. Ben Wheatley, wyk. Jason Statham (145 min)

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (18,19/22) - serial sens. USA 2001, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XIX (9,11/14)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Przepis na zbrodnię (21)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (37) - serial obycz.
16:00 Ranczo X - serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (35,36) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Król zabójców (King of Killers) ★★ - film sens. USA/Kanada 2023, reż. Kevin Grevioux, wyk. Frank Grillo (120 min)
22:00 Agent MR-9 (MR-9: Do or Die) ★★ - film sens. USA/Bangladesz 2023, reż. Asif Akbar (130 min)
00:10 Zderzenie (Intersections) ★★ - thriller F 2013, reż. David Marconi, wyk. Roschdy Zem, Frank Grillo (125 min)
02:15 Dzielnica strachu X (20) - serial krym.

TVN7

05:25 Ten moment - serial fabularno-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (16,17,18/68) - serial fabularno-dok. Polska 2018, wyk. Piotr Dobosz
08:45 Ukryta prawda (71,44,45/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2012
14:00 Detektywi II (8/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (26) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie II (11/24) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (10/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 Hotel Paradise (30) - real tv Polska 2026
21:00 Zabójcza broń III (Lethal Weapon 3) ★★★ - komedia sensacyjna USA 1992, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci (145 min)
23:25 Interstellar - film s.f. ★★★ USA/Wlk. Brytania/Kanada 2014, reż. Christopher Nolan, wyk. Matthew McConaughey (195 min)
02:40 Hotel Paradise (29)

MEZZO

12:45 Intermezzo
13:00 Filharmonicy Berlińscy, Jakub Hrůša, Seong-Jin Cho: Janáček, Beethoven, Bartók
14:40 Orkiestra Szwajcarii Romańskiej, Jonathan Nott
15:50 Wielcy muzyczni rywale: Callas vs Tebaldi
16:35 Intermezzo
17:05 Debussy, Iberia
17:35 Ravel, Boléro
18:00 Debussy, Preludium do „Popołudnia fauna"
18:35 Yunchan Lim w Fondation Louis Vuitton
20:30 Mitten Wir Im Leben Sind – Anne Teresa De Keersmaeker - taniec B 2022
22:20 Wagner, Grieg, Strauss, Czajkowski - muzyka klas.
00:00 Léo Delibes: Lakmé - opera Belgia 22, reż. Stéphane Vérité, aut.Pierre Loti

PULS 2

09:25 Basia II (24,25)
09:50 Jeżyk i przyjaciele (4)
10:00 Spidey i superkumple II
11:00 Gigantozaur II (4/26)
11:25 Dinopociąg II (11/26)
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie IV (1/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous II (6,5/26)
16:00 Superthings (8,9/26)
16:15 Fineasz i Ferb (10/26)
16:50 Marta mówi! II (1/15)
17:10 Superkoty (11)
17:45 Świnka Peppa II (43/52)
17:55 Bing IV (26/26)
18:10 Masza i niedźwiedź VIII
18:25 Myszka Miki (9/26)
18:55 Don Matteo XIII
20:00 Przepis na zbrodnię - serial krym. Polska 2025
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Naśladowca - thriller USA 2022, reż. Mauro Borrelli

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom X (4/12) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (34,35/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (36,28) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (36) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XXI (52,53,54) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (68, 69)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (36,37) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (30) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (30)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (30) - serial krym.
22:40 Człowiek z Rzymu - thriller Hiszp./Kolumbia/USA/Włochy 2022, reż. Sergio Dow

METRO

07:45 Sekrety życia (20/40)
08:40 Szpital (2,3/69)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Szkoła (29/67)
13:40 Przepis na życie III (8)
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (15, 16)
17:00 Ciężarówką przez Indonezję (3) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty II - serial obyczajowy Polska 2012
19:00 Kartoteka VIII (24,25) - serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni IV - serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (19/22) - serial kryminalny USA 2012
00:15 The Traitors. UK (7)
01:35 Ach, ten ślub! (2)
02:30 Pani Gadżet (3) - mag. poradnikowy Polska 2021

eprasa.pl 181c5a0c86

WTOREK 21.04

STOPKLATKA

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (26)
09:00 Robert Makłowicz (153, 138) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada II (10,11/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (2,3/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXIII (5,5,8/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (17,18/22) - serial sensacyjny
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (2,3/12) - serial dok. Kanada 2014
19:05 Wojny kontenerowe II (10,11/13) - serial dok.
20:00 Gliniarz z metropolii (Metro) ** - film akcji USA 1997, reż. Thomas Carter, wyk. Eddie Murphy, Michael Rapaport (150 min)
22:30 Lot (Flight) - thriller **** USA 2012, reż. Robert Zemeckis, wyk. Denzel Washington, Don Cheadle (175 min)
01:25 Wałęsa. Człowiek z nadziei **** - film biograf. Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska (175 min)

KINO POLSKA

07:55 Zwierzęta Wajraka III (1)
08:30 Polska Kronika Filmowa 20A/64 - film dok. Polska 1964
08:45 Wierna rzeka - melodramat Polska 1983
11:50 Trędowata - melodramat Polska 76, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Elżbieta Starostecka, Leszek Teleszyński
13:55 Złoty pociąg, cz. 1 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
15:50 Złoty pociąg, cz. 2 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba, wyk. Mitică Popescu
17:15 Pogranicze w ogniu (20,21) - serial sens. Polska 91
20:00 Ajlawju - komedia Polska 1999, reż. Marek Koterski, wyk. Katarzyna Figura, Cezary Pazura, Eugenia Herman, Zbigniew Buczkowski
21:50 Job, czyli ostatnia szara komórka - komedia Polska 2006, reż. Konrad Niewolski, wyk. Borys Szyc
23:50 Ciało - komedia Polska 2003, reż. Andrzej Saramonowicz, Tomasz Konecki, wyk. Rafał Królikowski, Edyta Olszówka
02:00 7 uczuć - komediodramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński

ALE KINO+

09:30 The Hero - film krótkom. Polska 21 (45 min)
10:15 Stenbeck. Imperium (1,2/5) - serial obycz.
12:20 Vera VI (2/4)
14:10 Poprzednie życie (Past Lives) **** - dramat obycz. USA/Korea Południowa 2023, reż. Celine Song, wyk. Greta Lee, Teo Yoo (130 min)
16:20 Exodus - dramat obycz. **** Szwecja 2023, reż. Abbe Hassan, wyk. Ashraf Barhom, Jwan Alqatami, Isa Aouifia (120 min)
18:20 Vera VI (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
20:10 Prawnik z lincolna (The Lincoln Lawyer) *** - film sens. USA 2011, reż. Brad Furman, wyk. Matthew McConaughey, Marisa Tomei, Ryan Phillippe (145 min)
22:35 Jej twarz (The Last Face) * - dramat obycz. USA 2016, reż. Sean Penn, wyk. Charlize Theron (145 min)
01:00 How to Have Sex *** - dramat obycz. Wlk. Bryt./Grecja/Francja/Belgia 2023, reż. Molly Manning Walker (105 min)

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XVIII (9,10)
10:20 Świat według Kiepskich
13:45 Mamma Mia! Here We Go Again! - musical Wlk. Brytania/USA 2018
16:20 Zaginiony świat: Jurassic Park - film sens. USA 1997, reż. Steven Spielberg
18:50 Duże dzieci - komedia USA 2010, reż. Dennis Dugan
21:00 Wakacyjni przyjaciele 2 - komedia USA 2023
23:20 Czas na miłość - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 2013
01:45 Fala zbrodni III (3/31)

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (1,2/13)
11:05 Panna Scarlet i komisarz (1,2/6) - serial kryminalny
13:10 Poirot XI (2/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (3,4/13)
17:55 Panna Scarlet i komisarz (3,4/6) - serial kryminalny
20:00 Sędzia Dredd - film s.f. USA/Holandia/Wlk. Brytania 1995, reż. Danny Cannon
22:00 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton
00:10 Ludzie honoru - dramat USA 1992, reż. Rob Reiner

TVP KULTURA

08:15 WTEM (7, 9)
08:20 Dobry tytuł (44)
08:55 Hala odlotów (57)
09:55 Chłopi (13)
11:05 Kontrakt **** - film obyczajowy Polska 1980, reż. Krzysztof Zanussi (120 min)
13:05 Żeniac - komedia ** Polska 1983, reż. Janusz Kidawa (85 min)
14:30 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
15:10 Doktor Murek - dramat ** Polska 1939, reż. Juliusz Gardan (105 min)
16:55 Na kłopoty Bednarski
18:10 Mody Polskie (8)
18:50 Andrzej Seweryn aktor – acteur
20:00 Lear - spektakl teatralny Polska 2024, reż. Janusz Opryński
21:20 Ona (Her) - melodramat **** USA 2013, reż. Spike Jonze, wyk. Joaquin Phoenix (135 min)
23:35 Film noir - serial dok.
00:35 W poszukiwaniu dobrego filmu (41)
01:15 Szpieg, który mnie kochał (The Spy Who Loved Me) **** - film sens. Wlk. Brytania 1977, reż. Lewis Gilbert (130 min)

WARNER TV

07:50 J.A.G VII (14/24)
08:50 Bajer z Bel-Air VI
09:50 Za głosem serca
10:50 Pełna chata IV (1,2/26)
11:50 J.A.G. VII (15,16/24)
13:40 Bajer z Bel-Air VI
15:35 Pełna chata IV
17:40 Naciągacze - kom. krym. USA/Wlk. Brytania 2003
20:00 Superman III - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1983
22:30 Batman Forever - film fantasy USA/Wlk. Brytania 95
00:55 Parszywa dwunastka - film woj. USA/Wlk. Brytania 1967, reż. Robert Aldrich

PARAMOUNT

10:20 Pingwiny z Madagaskaru
10:50 Michael - komedia romantyczna USA 1996
13:00 Austin Powers – agent specjalnej troski - komedia kryminalna USA/Niemcy 1997
15:00 G.I. Joe: Czas Kobry - film sens. USA/Czechy 2009
17:30 Snake Eyes: Geneza G.I. Joe - film akcji USA 2021
20:00 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
22:00 Pszczelarz - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024
00:00 Koliber - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2013

HBO

08:40 Oliwia i niewidzialne trzęsienie ziemi *** - film anim. Hiszp./F/B/Chile/Szwajcaria 2025 (70 min)
09:50 Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu ** - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min)
12:00 Tajemnica złotnika *** - dramat obycz. Hiszpania 2025 (95 min)
13:35 Hobbit: Pustkowie Smauga **** - film przygodowy USA/Nowa Zelandia 2013 (155 min)
16:10 Morderczy żar - thriller ** USA 2024 (95 min)
17:45 Jeszcze piękniej **** - komediodramat Niemcy 2025 (135 min)
20:00 Gorąca rywalizacja (4/6) - serial obyczajowy
20:45 Ród smoka (10/10)
21:45 Obcy: Romulus - horror *** USA/Wlk. Bryt. 2024, reż. Fede Alvarez (115 min)
23:40 Assassin's Creed ** - film przyg. USA/F/Wlk. Bryt./Hongkong/Tajwan/Malta/Hiszpania/Kanada 2016 (115 min)
01:35 Rodzaje życzliwości *** - komedia Irlandia/Wlk. Brytania/USA/Grecja 2024 (160 min)

CINEMAX

12:40 Simon z gór - dramat obyczajowy Argentyna/Chile/Urugwaj 2024
14:20 U.S. Palmese - komedia Włochy 2025
16:25 Najsłodszy prezent - komedia Dania 2021
18:05 Planeta Janet - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania 23
20:00 Ministerstwo Niebezpiecznych Drani - komediodramat USA/Wlk. Bryt./Turcja 24
22:00 Gladiator - dramat hist. USA/Wlk. Brytania 2000
00:30 Diagnoza: Dysydent - dramat obycz. Ukraina 2023

ROMANCE TV

12:20 Käthe i ja (1/10)
14:15 Wieśniaczki – możemy inaczej! - komedia romant. Niemcy 2023, reż. Britta Keils
16:05 Inga Lindström: Weekend w Söderholm - film obyczajowy Niemcy 2007
18:00 Śledztwo prowadzi Watzmann (1/8) - serial krym.
19:00 Górski lekarz (6/6)
20:00 Rosamunde Pilcher: Niechciana miłość - film obyczajowy Niemcy 2025
21:55 Rosamunde Pilcher: Złamane serce - film obyczajowy Niemcy/Austria 2010
23:50 Górski lekarz (6/6)

CANAL+ PREMIUM

08:55 Fuks - komedia sens. *** Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (85 min)
10:20 Łapu-Capu
10:25 Każda mała rzecz
12:00 Pieniądze to nie wszystko *** - komedia Polska 2000, reż. Juliusz Machulski (105 min)
13:45 The Office PL III (2,3)
14:45 Stracony weekend. Historia miłosna - film dok. USA 2022
16:25 Morderstwo w ambasadzie ** - film sens. Wlk. Brytania 2025, reż. Stephen Shimek (85 min)
17:50 Łapu-Capu
18:00 Zmierzch - film fantasy USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Catherine Hardwicke (120 min)
20:00 Spartakus: Dom Azura (4/10) - miniserial USA 2025
21:00 Najpierw strzelaj, potem zwiedzaj **** - komedia sens. Wlk. Bryt./USA 2008, reż. Martin McDonagh (110 min)
22:50 Amerykański gangster *** - dramat krym. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Ridley Scott, Josh Brolin (155 min)

TVN FABUŁA

08:40 Seriaale Top 5 (5)
08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie III (10)
10:50 Szpital św. Anny (10/50)
11:50 Magda M. III (14,15)
13:55 Teraz albo nigdy! IV (4)
14:55 19+ - serial fab.-dok.
15:55 Artystki (4)
16:50 Mój przyjaciel delfin II: Ocalić Mandy - film przygodowy USA 2014
19:00 Szpital św. Anny (16/26)
20:00 Duchy moich byłych - komedia romant. USA 2009
22:20 Niezapomniany - thriller psychologiczny USA 2017

AMC

10:20 Czarnobrody (1) - film przygodowy USA 2006
12:00 Czarnobrody (2) - film przygodowy USA 2006
13:45 Dzień zagłady - film katastroficzny USA 1998
16:05 Powiedz „tak" - komedia romant. USA/Niemcy 2001
18:10 Wściekła pięść - film sensacyjny Hongkong 1972
20:00 Uwikłany - dramat kryminalny USA 1999, reż. John Frankenheimer
22:00 Savage Hunt - film przygodowy USA 2025
23:45 Kwarantanna II: Terminal - horror USA 2011

eprasa.pl 181c5a0c86

AXN

07:30 Dr House II (1,2/24)
09:25 Castle V (15,16/24)
11:20 Detektyw Monk II (6,7/16) - serial krym.
13:15 Dr House II (3,4/24)
15:15 Agenci NCIS XIII (3,4/24)
17:10 Castle V (17,18/24)
19:05 FBI IV (12,13/21) - serial sensacyjny USA 2021
21:05 Rekrut VII (18/18) - serial krym. USA 2025
22:05 Walker: Strażnik Teksasu III (11/13) - serial krym.
23:00 Castle V (17,18/24)
00:45 FBI IV (12/21)

EPIC DRAMA

08:45 Lekarze na start
10:15 Agenci NCIS XVI (1,2/24)
12:00 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (7/7)
13:15 Tess D'Urbervilles (1/4)
14:25 Panna Marple III (1/4)
16:30 Agenci NCIS XVI (3,4/24) - serial krym. USA 2018
18:15 Sprawy pana Booka (5/6) - serial kryminalny
19:30 Lekarze na start
21:00 Maxine (3) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2022
22:00 Niebezpieczne związki (6/8) - serial obycz. USA 2022
23:15 Nędznicy (1/6)
00:35 Kobiety na wojnie (5/8)

TVN STYLE

08:45 Gwiazdy lumpeksów II (3/10) - serial dok. Polska 2025
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (6, 7) - reality show
11:25 Ugotowani (1, 2)
13:30 Kuchenne rewolucje (11, 10) - reality show Polska 18
15:35 Jestem z Polski XI (5,6)
17:45 Kuchenne rewolucje (5, 2, 3) - reality show
20:50 Ostre cięcie (5) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XII (1,2) - serial dok. Polska 2023
23:45 Hotel Paradise (30)
00:45 40 kontra 20 (35)

TVN TURBO

09:15 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL VIII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (4964)
18:15 Z drugiej ręki (12) - mag.
19:00 Duda kontra Szafrański
19:45 Moto Fachury (8) - mag.
20:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (5) - mag.
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Raport Turbo (4964)
22:20 Z drugiej ręki (5)
23:05 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (6/16) - serial dok.

BBC FIRST

08:35 Lewis VI (3/4)
09:35 Ojciec Brown VIII (7/10)
10:35 Śmierć pod palmami VI
11:40 Zagadki doktora Blake'a
12:50 Detektyw z Chelsea III
14:50 Ojciec Brown III (1/15)
15:50 Lewis VI (3/4)
16:50 My Life is Murder (3/10)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami VI (6/8) - serial kryminalny
21:00 Zabójcze arcydzieła
22:00 Komisarz Maigret (2/2)
23:45 My Life is Murder III
00:45 Śmierć pod palmami VI

FX

11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (13/22)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (20,21/23)
13:45 Agenci NCIS VIII (3,4/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (14/22)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (3,4/25)
18:20 FBI III (7,8/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (22,23/23)
22:00 9-1-1 IX (7)
22:55 Resident Evil: Domena zła - horror Wlk. Bryt./Niemcy/USA/Japonia/Francja 2002
01:00 Matlock (2/19)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży II (9/13) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VIII
13:00 Zbudujemy fajny dom II (4/13) - serial dok. USA 2019
13:55 House Hunters (3, 4)
15:00 Mieszkanie na miarę III
17:00 Polowanie na ogród IX
18:10 Zróbmy sobie dom (7)
19:05 Zgłoś remont (4)
20:05 Dorota inspiruje (5)
21:00 Dorota was urządzi (9,10/12) - serial dok. Polska 14
22:30 House Hunters (1—4)
00:40 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

09:45 Zapraszam do stołu
12:25 Wielkie australijskie wypieki VI (6) - serial dok.
13:35 Zamiana luksusowymi domami - serial dokumentalny
14:35 Wielkie amerykańskie wypieki (3) - program rozrywk.
15:30 Zapraszam do stołu
17:40 Zamiana luksusowymi domami - serial dokumentalny
18:40 Mistrzowie szycia (10)
19:50 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
21:00 Irlandia: wspaniała podróż (1/4) - serial dok.
22:00 Efekt TikToka - film dok.
23:05 Wstydliwe choroby (2/5)

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół VII (4,5/22)
08:55 Przyjaciele III (5—10/25)
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (14—19/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół VII (6—9/22) - serial kom. USA 09
16:30 Przyjaciele III (11—16/25) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu IV (20—24,1/24)
22:00 The Office PL (4,5)
23:05 Comedy Club (7, 8)
00:05 Miasteczko South Park XVI (6,7/14)
01:00 Pracoholicy (5/10)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex XXII (8)
09:20 Rodzinka.pl II
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo IV (7/13)
11:15 M jak miłość
12:15 Pan Mama (9)
12:50 Zaraz wracam (19)
13:25 Ojciec Mateusz XXV (1,1)
15:25 Komisarz Alex XXII (9)
16:15 Na sygnale (48,49)
17:25 Ranczo IV (8,9)
19:30 Ojciec Mateusz XXVI (2,5) - serial krym. Polska 2021
21:30 Ranczo IV (10,11/13) - serial kom. Polska 2009
23:30 Ojciec Mateusz XXVI (3)
00:25 Na dobre i na złe

CANAL+ KUCHNIA

14:25 ABC gotowania — kuchnia francuska (1) - mag.
14:50 Nie bój ryby! (11, 12)
15:45 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (9, 10)
16:40 Mistrzowie przekąsek w akcji — Nowa Zelandia (7)
17:35 Jamie Oliver (2) - mag.
18:30 Jakubiak rozgryza Polskę (5, 6) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (6, 7)
20:15 Poza utartym szlakiem: Colin i Manu (3) - serial dok.
21:15 Anthony Bourdain VII
00:45 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (13, 14) - mag.

CANAL+ DOMO

12:15 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia (3/8)
14:05 Cudotwórcy VI (13/13)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (7) - lifestyle
16:00 Przekopiemy Ci ogródek
17:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia (8) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Cudotwórcy VII (1/13)
21:55 Pokochaj lub sprzedaj — Wielka Brytania (1)
22:50 Wiejskie domy do liftingu (2) - reality show

PLANETE+

14:50 Aborygeni — pierwsi wynalazcy (1/4) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIII (7/7) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (97—100)
18:15 Świat z góry IX (8/14)
18:45 Kto ukradł mózg Einsteina? - film dokumentalny
19:50 Hans Hass. Pionier z głębin - film dok. Niemcy 23
20:50 Niezwykłe podróże koleją X (1/8) - serial dok.
22:00 Pedofilia w sieci. Globalne śledztwo - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski III (31/32)
11:00 Dwa oblicza survivalu: Brazylia (6) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XIV
13:00 Nagi instynkt przetrwania VIII (4/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VIII
16:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (6/6) - serial dok.
17:00 Porty: Hiszpania
18:00 Przygody truckerki
19:00 Złomowisko PL IV
21:00 Skok na Luwr: jak skradziono klejnoty za 102 miliony dolarów - film dokumentalny
22:00 Brudne skarby - real tv
23:00 Bimbrownicy XIV (8/16)

TVP HISTORIA

12:35 Upadek nazizmu — obława (2/3) - serial dok.
13:35 Ex libris - mag. Polska 26
14:00 Królowie (78)
14:30 Czterej pancerni i pies
15:35 Sensacje XX wieku
17:25 Czas honoru (11/13)
18:30 Warszawa: Miasto podzielone - film dok.
19:40 Królowie (37)
20:15 Zatoka szpiegów (8)
21:30 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa (7/10) - serial dok.
22:35 Nieznana wojna na Północy (5/6) - serial dok.

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 UFO na antypodach
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata V (5/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Komandosi kontra naziści (1) - serial dok.
18:10 Tajemnice ukryte w piasku II (3) - serial dok.
19:05 Największe tajemnice świata VII (1) - serial dok.
20:00 Starożytni kosmici XIV
21:00 Piątka z historii (2)
21:30 Tajemnice Dolnego Śląska II (2) - serial dok.
22:00 Klątwa Wyspy Dębów XIII (14) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Złapać przemytnika V
15:00 Morski patrol: Hiszpania
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (7/10)
17:00 Imperium Mongołów: historia Czyngis-chana (2/6)
18:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (1) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (2/3)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (3) - serial dok.
21:00 Kosmiczne horyzonty
22:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (1,2) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici II
10:00 Gwiazdy lombardu XVI
12:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (2/10)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Ostatni bastion Hitlera III (5,2/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Nowoczesne maszyny wojenne (4/5) - serial dok.
22:00 Polowanie na Hitlera II
00:00 Starożytni kosmici XVI
01:00 Rolnicy. Podlasie III

BBC EARTH

11:20 Skarby przeszłości i ich tajemnice IV (7/8) - serial dok.
12:20 Planeta Ziemia (2/6)
13:25 Tajemnice Księżyca
14:30 W okowach mrozu XII (6)
15:30 Życie na pustkowiu X
16:30 Attenborough i największy dinozaur świata - film dok.
17:35 Skarby przeszłości i ich tajemnice IV (7/8) - serial dok.
18:35 Planeta Ziemia II II
19:45 Wyspy. Laboratoria natury (3/6) - cykl reportaży
20:55 Życie na pustkowiu X
21:55 W okowach mrozu XII (7)
22:55 Chirurdzy II - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

13:20 II wojna światowa: cena imperium (5/13) - serial dok.
14:30 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2026
15:35 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
16:35 Naziści: ściśle tajna nauka (8) - serial dokumentalny
17:35 II wojna światowa — wielkie bitwy w Europie (4/8)
18:45 Punkty zwrotne II wojny światowej (6/6) - serial dok.
19:50 II wojna światowa: cena imperium (5/13) - serial dok.
21:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
22:05 Linie frontu - serial dok.

eprasa.pl 181c5a0c86

Od A do Z

A PSA BIORĘ JA ★★
komedia, USA 2016, reż. Huck Botko, wyk. Alicia Silverstone, Ryan Kwanten, Randall Batinkoff
23:55 | tvp 2
Rozwodząca się w zgodzie para nieoczekiwanie staje przed nierozwiązywalnym, jak się zdaje, problemem: które z nich ma przejąć opiekę nad uwielbianym przez obojga psem? Jakoś przewidywalne.

CZEKAJĄC NA WYROK ★★★★
dramat psychologiczny, USA/Kanada 2001, reż. Marc Forster, Roger Michell, wyk. Billy Bob Thornton, Halle Berry, Heath Ledger
20:00 | cinemax
Wdowa po skazanym na śmierć i strażnik, który zaprowadził go na krzesło; oboje stracili swoich synów: miłość niemożliwa, a w tle konserwatywne amerykańskie Południe.

DROGA MLECZNA ★★★
dramat obycz., Izrael 2023, reż. Maya Kenig, wyk. Hila Ruach, Hadas Yaron, Omer Barnea
21:55 | cinemax
Nieudana piosenkarka i matka martwego dziecka zostaje mamką w banku mleka. Zaintrygowana, kto z niego korzysta, łamie restrykcyjne przepisy i dociera do klientki, która składa jej szokującą propozycję.

DUSZA TOWARZYSTWA ★★
komedia, USA 2018, reż. Ben Falcone, wyk. Melissa McCarthy, Gillian Jacobs
22:55 | tvn
Kiedy mąż żąda rozwodu, lekceważona przez niego i dorastającą córkę Melissa McCarthy postanawia wrócić na studia, by dokończyć swą edukację i odkryć nieznane jej wcześniej uroki studenckiego życia.

FACET Z OGŁOSZENIA ★★
komedia romantyczna, USA 2005, reż. Gary David Goldberg, wyk. Diane Lane, John Cusack, Elizabeth Perkins
19:55 | warner tv
Trzydziestoparoletnia rozwódka nie szuka nowego partnera, ale kiedy rodzina umieszcza jej ogłoszenie w internetowym biurze matrymonialnym, musi się spotykać z mężczyznami. Zgrane.

Blue Moon

20:00 | hbo
★★★

· FOT. SABRINA LANTOS / SONY PICTURES CLASSICS

Richard Linklater na tropie tajemnic Lorenza Harta, współtwórcy musicali Richarda Rodgersa, odsuniętego od współpracy z powodu alkoholizmu. Tymczasem Rodgers z Oscarem Hammersteinem wystawia „Oklahomę!".

MYZ

FILM BIOGRAFICZNY
USA/IRLANDIA 2025, REŻ. RICHARD LINKLATER, WYK. ETHAN HAWKE, MARGARET QUALLEY, BOBBY CANNAVALE

KAMERDYNER ★★★
dramat historyczny, Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański
22:45 | stopklatka
Zrealizowana z epickim rozmachem i gwiazdorską obsadą opowieść o relacjach prusko-kaszubsko-polskich na Pomorzu Gdańskim w okresie 1900-45 na tle burzliwej historii przetaczającej się przez te ziemie.

KOLOR PURPURY ★★★
film muzyczny, USA 2023, reż. Blitz Bazawule, wyk. Fantasia Barrino, Taraji P. Henson, Danielle Brooks
21:00 | tvn 7
Remake nie arcydzieła Spielberga, ale jego musicalowej wersji z 2005 roku: gorzkie losy czarnoskórej mieszkanki Georgii – gnębionej i molestowanej w dzieciństwie do pełnej emancypacji 40 lat później.

NIEOBLICZALNY ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2020, reż. Derrick Borte, wyk. Russell Crowe, Caren Pistorius, Gabriel Bateman
21:20 | tvp 1
Na marginesie tzw. wściekłości drogowej: pani spieszy się do pracy, ponagla klaksonem kierowcę przed sobą, a w nim budzi się prawdziwa, żądna krwi bestia. Plus Russell Crowe ku przestrodze.

OKUP ★★★★
film sens., USA 1996, reż. Ron Howard, wyk. Mel Gibson, Rene Russo, Brawley Nolte
23:55 | tvn 7
Mel Gibson jako bezwzględny gracz, który musi się nauczyć pokory w chwili porwania synka. Ale gracz zawsze pozostanie graczem. Remake zapomnianego filmu sprzed 40 lat. Plus zdjęcia Piotra Sobocińskiego.

RÓŻYCZKA 2 ★★★
film historyczny, Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Magdalena Boczarska, Mateusz Banasiuk, Robert Więckiewicz
20:00 | tvp kultura
Ubiegająca się o urząd prezydencki europosłanka staje wobec zarzutów wiążących jej matkę ze służbami czasu PRL. Kobieta podejmuje prywatne śledztwo i odkrywa mroczne tajemnice swej rodziny.

STARA WARIATKA ★★
horror, Argentyna/Hiszpania 2025, reż. Martín Mauregui, wyk. Agustina Liendo, Daniel Hendler, Carmen Maura
23:00 | canal+ premium
Była dziewczyna prosi mężczyznę, by na jedną noc zaopiekował się jej matką. Tymczasem kobieta rozpoznaje w nim dawnego kochanka, którego postanowiła ukarać za przewiny z przeszłości. Plus Carmen Maura.

SZTOS ★★★
komedia sensacyjna, Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki, Cezary Pazura, Krzysztof Zaleski
20:00 | kino polska
„Żądło" po polsku w kolorycie polskiego Wybrzeża lat 70.: reżyserski debiut Olafa Lubaszenki, jako Redford – Cezary Pazura, w roli Newmana – świetny Jan Nowicki. Ma swój smak, choć nie każdego zadowoli.

WAKACYJNI PRZYJACIELE ★★★
komedia, USA 2021, reż. Clay Tarver, wyk. Lil Rel Howery, Yvonne Orji, John Cena
22:50 | polsat
Podczas wakacji para statecznych narzeczonych poznaje dwoje wiecznych imprezowiczów. Wakacje upływają w szampańskim humorze, kiedy jednak imprezowicze pojawiają się na ślubie, robi się nieprzyjemnie.

WOLA PRZETRWANIA ★★
thriller, USA 2025, reż. Joe Carnahan, wyk. Zachary Levi, Josh Duhamel, Quentin Plair
21:00 | canal+ premium
Ekranizacja bestsellerowej książki Nicka Shuylera, opisującej wyprawę czterech wędkarzy, których łódź wywróciła się na pełnym morzu przy sztormowej pogodzie, a ratunek przyszedł dopiero po 43 godzinach.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 181c5a0c86

ŚRODA 22.04

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info - magazyn
08:20 Zaraz wracam (24)
08:55 Ranczo (10/13)
10:00 Komisarz Alex II
11:00 Ojciec Mateusz X (4/13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Magazyn rolniczy (751)
12:50 Dzika Szkocja (2/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (510)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5902)
17:55 Klan (158) - telenowela
18:20 Zaraz wracam (25)
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (19) - teleturniej Polska 2026
21:20 ★★★ **Nieobliczalny (Unhinged)** - film sens. USA 2020, reż. Derrick Borte (105 min)
23:05 ★★★★★ **Wesele** - dramat społeczny Polska 1972, reż. Andrzej Wajda, wyk. Marek Walczewski, Ewa Ziętek (115 min)
01:00 ★★★ **Przysięga Ireny (Irena's Vow)** - dramat wojenny Polska/Kanada 2023 (130 min)

TVP2

06:25 Pożyteczni.pl (377)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7531) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7531) - mag. Polska 2026
11:40 Gwiazdorska kuchnia Ani (41) - mag. kulinarny
12:15 Rzecz Polska (8)
12:30 Koło fortuny (2197)
13:15 Panna młoda (42)
14:05 Va banque (1056)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:55 Domowe patenty (9)
16:00 Koło fortuny (2198)
16:35 Familiada (3079)
17:20 Panna młoda II (43) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1057)
18:50 Jeden z dziesięciu (12)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2025
20:40 **Przepis dnia**
20:55 **Na dobre i na złe** - serial obycz. Polska 2026
21:55 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:55 **Lina** (2/3) - miniserial Francja 2021
23:55 ★★ **A psa biorę ja (Who Gets the Dog?)** - komedia USA 2016, reż. Huck Botko, wyk. Alicia Silverstone (105 min)
01:40 **Na przekór losowi** (7/8) - serial obycz.

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy V (54,55) - serial fab.-dok.
09:30 Trudne sprawy XXI (51,52) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIII (28,29,30/60) - serial fabularno-dok. Polska 2022
14:40 Dlaczego ja? 33 (35) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5883) - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 XVIII (36) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (37)
18:00 Pierwsza miłość 50 (31) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (422)
19:55 Milionerzy (91)

20:30 **Farma** (198) - reality show Polska 2025
21:30 **Bez pudru, czyli Kabaret plus...** (7) - program rozrywkowy
22:50 ★★★ **Wakacyjni przyjaciele (Vacation Friends)** - komedia USA 2021, reż. Clay Tarver, wyk. Lil Rel Howery, Yvonne Orji (130 min)
01:00 ★★ **Spadaj, tato (That's My Boy)** - komedia USA 2012, reż. Sean Anders, wyk. Adam Sandler (150 min)

TVN

05:10 Jak to jest zrobione? XI
05:40 Uwaga! (7975) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (32/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Warszawa – Bistro Rozmaryn 29 (11) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5693)
11:20 Doradca smaku (18)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Włoszczyzna", Łódź XVIII (6) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Spaghetteria, Białystok XXV (12) - reality show Polska 2022
13:40 Ukryta prawda (48,49/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (48/50)
16:50 Szpital św. Anny III (36) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (36)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7976) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **The Floor** (2) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Królowa przetrwania** (8) - reality show
22:55 ★★ **Dusza towarzystwa (Life of the Party)** - komedia USA 18, reż. Ben Falcone (125 min)
01:00 ★★ **Tata kontra tata (Daddy's Home)** - komedia USA 2015, reż. Sean Anders, wyk. Will Ferrell (115 min)

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (19,20/22) - serial sens. USA 2001, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XIX (11,12/14)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Przepis na zbrodnię (22)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (38) - serial obycz.
16:00 Ranczo X - serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (36,37) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 ★★★ **Mob Land** - film sens. USA/Kanada 2023, reż. Nicholas Maggio, wyk. Shiloh Fernandez, John Travolta (135 min)
22:15 ★★ **Płonąca pułapka (Ladder 49)** - dramat obycz. USA 2004, reż. Jay Russell, wyk. Joaquin Phoenix, John Travolta (150 min)
00:45 ★★ **Intruz (The Stranger)** - film sens. Kanada/USA 2010 (100 min)
02:25 **Lombard. Życie pod zastaw XVIII**

TVN7

05:25 Ten moment (58)
05:55 Szkoła (19,20,21/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (72,46,47/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2012
14:00 Detektywi II (9/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (27) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie II (12/24) - serial fabularno-dok. Polska 2022
19:00 Ukryta prawda (11/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Hotel Paradise** (31) - real tv Polska 2026
21:00 ★★★ **Kolor purpury (The Color Purple)** - film muzyczny USA 2023, reż. Blitz Bazawule, wyk. Fantasia Barrino, Taraji P. Henson, Danielle Brooks (175 min)
23:55 ★★★★ **Okup (Ransom)** - film sens. USA 1996, reż. Ron Howard, wyk. Mel Gibson, Rene Russo, Lili Taylor (130 min)
02:05 **Hotel Paradise** (30) - real tv Polska 2026

MEZZO

10:00 Christian Zacharias
11:30 Hélène Grimaud i Camerata Salzburg: Mozart, Schumann - muzyka klas.
13:15 Intermezzo
13:30 Richter, enigma
16:00 Brahms: Kwintet fortepianowy f-moll, opus 34
16:45 Intermezzo
17:10 Konkurs młodych choreografów w Biarritz
18:35 Filharmonicy Berlińscy, Pierre Boulez: Ravel, Mozart, Bartók, Debussy - muz. klas.
20:30 Antonio Vivaldi: Farnace - opera Włochy 2021, reż. Stéphane Vérité, wyk. Christoph Strehl, Lucia Cirillo
22:55 Philippe Mouratoglou Trio – Studio de l'Ermitage
00:05 Piano Lille Festival: Isfar Sarabski Trio: Isfar Sarabski Trio - festiwal F 2022

PULS 2

09:25 Basia II (25,26)
09:50 Jeżyk i przyjaciele
10:00 Spidey i superkumple II
11:00 Gigantozaur II (10/26)
11:25 Dinopociąg II (12/26)
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie IV (2,1/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous II (9,11/26)
16:00 Superthings (10,11/26)
16:15 Fineasz i Ferb (11/26)
16:50 Marta mówi! II
17:10 Superkoty
17:45 Świnka Peppa II (44/52)
17:55 Bing (2/78)
18:10 Masza i niedźwiedź VIII
18:25 Myszka Miki: Frajdomek
18:55 Don Matteo XIII
20:00 Przepis na zbrodnię (26) - serial krym. Polska 2025
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Jeszcze raz - komedia romantyczna Polska 2008

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom X - serial dok. Polska 2023
08:55 Policjantki i policjanci VIII (36,37/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (37,29) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (37) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XXI (55,56,57) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (69, 70)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (37,38) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (31) - serial krym. PL 2026, wyk. Antoni Królikowski, Julita Koper
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (31)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (31) - serial krym.
22:40 Nieśmiertelny - film fantasy Wlk. Bryt./USA 1986

METRO

07:45 Sekrety życia (21/40) - serial fabularno-dok.
08:40 Szpital (4,5/69) - serial fabularno-dok. Polska 2017
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Szkoła (30/67)
13:40 Przepis na życie III (9)
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (17, 18)
17:00 Ciężarówką przez Indonezję (4) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty III - serial obyczajowy Polska 2013
19:00 Kartoteka VIII (26,27) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni IV (6) - serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (20/22) - serial krym. USA/Kanada 2012, wyk. Ted Danson, Elisabeth Shue
00:10 The Traitors. UK (8)

eprasa.pl 181c5a0c86

ŚRODA 22.04

STOPKLATKA

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (27)
09:00 Robert Makłowicz (120, 161) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada II (11,12/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (3/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXIII (6,7,9/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (18,19/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (3,4/12)
19:05 Wojny kontenerowe II (11,13/13) - serial dok.
20:00 Więzień Brubaker (Brubaker) **** - dramat USA 1980, reż. Stuart Rosenberg, wyk. Robert Redford, Yaphet Kotto, Morgan Freeman, Jane Alexander (165 min)
22:45 Kamerdyner *** - dramat historyczny Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański (190 min)
01:55 Kret - thriller Polska/ **** Francja 2010, reż. Rafael Lewandowski, wyk. Borys Szyc, Marian Dziędziel, Magdalena Czerwińska (155 min)

KINO POLSKA

08:05 Zwierzęta Wajraka III (2)
08:40 Polska Kronika Filmowa 09/47 - reportaż Polska 1947
08:50 Noce i dnie (1) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Jerzy Bińczycki
10:50 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski
12:40 Szumy i fonie - film krótkom. Polska 2024
12:55 Skradziona kolekcja - komedia kryminalna Polska 1979, reż. Jan Batory
14:55 Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy - komedia muzyczna Polska 1978, reż. Janusz Rzeszewski, Mieczysław Jahoda
17:05 Pogranicze w ogniu (21,22) - serial sens. Polska 91
20:00 Sztos - komedia sensacyjna Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki, Cezary Pazura
21:50 Juliusz - komedia Polska 2018, reż. Aleksander Pietrzak, wyk. Wojciech Mecwaldowski, Jan Peszek, Anna Smołowik
23:45 Ach śpij kochanie - thriller Polska 17, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka
01:50 Kroll - film sens. Polska 91, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Olaf Lubaszenko

ALE KINO+

09:30 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (45 min)
10:15 Stenbeck. Imperium (5/5) - serial obyczajowy Szwecja 2025
12:20 Vera VI (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
14:10 Moi synowie (Jouer avec le feu) *** - dramat obycz. Francja/Belgia 2024, reż. Delphine Coulin, Muriel Coulin, wyk. Vincent Lindon (140 min)
16:30 Storm - dramat obyczajowy Norwegia 2022, *** reż. Erika Calmeyer, wyk. Tamina Ali, Bernhard Arnø (110 min)
18:20 Vera VI (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
20:10 Crossfire (1,2) - miniserial Wlk. Brytania 2022, wyk. Keeley Hawes, Anneika Rose
22:10 Nora Sand: Fatalna pomyłka (3,4/8) - serial krym. Norwegia/Dania 2023, wyk. Bue Wandahl
00:00 Black Sands (7,8/8) - serial kryminalny Islandia 2024, wyk. Aldís Amah Hamilton
01:50 Rekin - film krótkom. Australia 2021 (20 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VIII (6/8)
08:30 Przyjaciółki XVIII (11,12)
10:25 Świat według Kiepskich
13:35 Kochaj albo rzuć - komedia Polska 1977
16:00 Piąta fala - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2016
18:25 Spider-Man: Daleko od domu - film sens. USA 2019
21:00 Punisher: Strefa wojny - dramat krym. USA/Kanada/Niemcy 08, reż. Lexi Alexander
23:15 Królowa wojownik - dramat historyczny USA/RPA/Irlandia 2022
01:55 Fala zbrodni III

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (3,4/13)
11:05 Panna Scarlet i komisarz (3,4/6) - serial kryminalny
13:10 Poirot XI (3/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (5,6/13)
17:55 Panna Scarlet i komisarz (5,6/6) - serial kryminalny
20:00 Lektor - melodramat USA/Niemcy 08, reż. Stephen Daldry, wyk. Kate Winslet
22:40 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy, wyk. Steven Seagal
00:40 Opór - film wojenny USA 2008, reż. Edward Zwick

TVP KULTURA

08:25 Porozmawiajmy szczerze (15)
09:00 Tygodnik kulturalny
09:55 Na kłopoty Bednarski
11:10 Doktor Murek - dramat ** Polska 1939, reż. Juliusz Gardan (105 min)
12:55 Wszystko powiem Lilce! ** - kino familijne Polska 1984 (80 min)
14:15 Andrzej Seweryn aktor – acteur
15:20 Cesarskie cięcie ** - komedia romantyczna Polska 1987 (100 min)
17:00 Na kłopoty Bednarski
18:00 Dobre strony (8)
18:30 Informacje kulturalne
18:50 Reżyserzy VI (5/10)
19:35 WTEM (12, 17)
19:40 Andrzej Wajda – Notatki (7)
20:00 Różyczka 2 - film *** historyczny Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Magdalena Boczarska (115 min)
21:55 Przygody Sherlocka Holmesa (8/13)
23:00 Hala odlotów (57)
00:00 Koncert muzyki Krzysztofa Komedy
01:10 Ona (Her) - melodramat **** USA 2013, reż. Spike Jonze (125 min)

WARNER TV

08:25 J.A.G. VII (15/24)
09:20 Bajer z Bel-Air VI
10:20 Za głosem serca
11:20 Pełna chata IV (3,4/26)
12:20 J.A.G. VII (16,17/24)
14:10 Bajer z Bel-Air VI
16:10 Pełna chata IV
18:15 Licencja na miłość - komedia romantyczna USA/Australia 2007, reż. Ken Kwapis
19:55 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
22:00 Lśnienie - thriller Wlk. Brytania/USA 1980
00:55 Amelia Earhart – ostatni lot - dramat USA 1994

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII
10:25 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Smoking - komedia sensacyjna USA 2002
13:00 Wredne dziewczyny - komedia USA/Kanada 2004
15:05 Snake Eyes: Geneza G.I. Joe - film akcji USA 2021
17:50 xXx: Reaktywacja - film sensacyjny USA 2017
20:00 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
22:30 Elita zabójców - thriller Wlk. Bryt./Australia/USA 2011

HBO

08:00 Hutnik szkła - dramat **** obyczajowy Pakistan/USA 2023 (100 min)
09:40 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie ** - film fantasy USA 2010 (120 min)
11:40 Śmierć komedianta *** - dramat obyczajowy Argentyna/Belgia 2025 (110 min)
13:30 Hobbit: Pustkowie Smauga **** - film przygodowy USA/Nowa Zelandia 2013 (160 min)
16:10 Na samą myśl o Tobie *** - komedia romantyczna USA 2024, reż. Michael Showalter (115 min)
18:05 W ogniu pasji *** - film biograficzny USA 2025 (115 min)
20:00 Blue Moon - film biograficzny USA/Irlandia *** 2025, reż. Richard Linklater (105 min)
21:45 Euforia III (2/8)
22:45 Peacemaker II (4/8)
23:25 Człowiek w ogniu *** - thriller Szwajcaria/Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2004 (145 min)
01:50 Raz, dwa, trzy... wchodzisz do gry! ** - horror USA/Wlk. Bryt./Kanada 2023 (75 min)

CINEMAX

12:00 Pocałunek - film fab. Dania/Norwegia/Węgry 2020
13:55 Banel i Adama - dramat obycz. F/Senegal/Mali/Katar 23
15:20 Aniołki Charliego - film sens. USA/Niemcy/Chiny 2019
17:15 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny/Hongkong 2014
20:00 Czekając na wyrok - dramat psychologiczny USA/Kanada 2001
21:55 Droga Mleczna - dramat obyczajowy Holandia 2023
23:30 Amal - dramat obycz. Belgia 2023, reż. Jawad Rhalib

ROMANCE TV

12:20 Pod jabłonią – Wszystko płynie - komedia Niemcy 2022
14:15 Rosamunde Pilcher: Nagłówek „Miłość" - film obyczajowy Niemcy 2023
16:05 Lato na Lanzarote - romans Niemcy 2016
18:00 Śledztwo prowadzi Watzmann (2/8) - serial krym.
19:00 Górski lekarz (6/6)
20:00 Piękna i miliarder - komediodramat USA/Kanada 2022, reż. Brian Brough
21:55 Lato w Portugalii - film obycz. Niemcy/Portugalia 2013, reż. Michael Keusch
23:50 Górski lekarz (6/6)

CANAL+ PREMIUM

09:05 O psie który jeździł koleją 2 - film przyg. Polska 2025 (90 min)
10:35 Copa 71 - film dok. Wlk. Brytania 2023
12:05 Kiler-ów 2-óch *** - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
14:00 The Office PL III (3,4)
15:00 Hollywoodgate
16:35 Miasto w blasku świąt ** - komedia Wielka Brytania 2025 (90 min)
18:05 Łapu-Capu
18:10 Mamma Mia! - komedia *** muzyczna USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008, reż. Phyllida Lloyd, wyk. Meryl Streep (110 min)
20:00 Klangor II (8/8) - serial krym. Polska 2025, wyk. Małgorzata Gorol, Mary Pawlowska, Piotr Trojan
20:50 Making of C+
21:00 Wola przetrwania ** - thriller USA 2025, reż. Joe Carnahan, wyk. Zachary Levi, Josh Duhamel (120 min)
23:00 Stara wariatka - horror ** Argentyna/Hiszpania 2025, reż. Martín Mauregui, wyk. Agustina Liendo, Daniel Hendler, Carmen Maura (95 min)

TVN FABUŁA

09:50 Przepis na życie III (11)
10:50 Szpital św. Anny (11/50)
11:50 Magda M. IV (1,2)
13:55 Teraz albo nigdy! IV (5)
14:55 19+ - serial fab.-dok.
15:55 Po drugiej stronie kamery - serial dok. Polska 17
17:00 Seriaale Top 5 (7)
17:15 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
19:00 Szpital św. Anny (17/26)
20:00 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988
22:35 W nowym zwierciadle: Wakacje - komedia USA 2015

AMC

09:15 Marzenie - dramat obyczajowy USA 2001
11:10 Dziewczyny z farmy - film obyczajowy Wlk. Brytania/Francja 1998
13:25 Nasza niania jest agentem - komedia USA 2010
15:15 Ip Man III - film biograficzny Chiny/Hongkong 2015
17:25 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
20:00 Nikomu ani słowa - thriller USA/Australia/Szwajcaria/Kanada 2001
22:15 Tragedia na Przełęczy Diatłowa - horror Rosja/Finlandia/Wlk. Bryt./USA 2013

eprasa.pl 181c5a0c86

AXN

08:25 Dr House II (4/24)
09:25 Castle V (17,18/24)
11:20 Detektyw Monk II (8,9/16) - serial krym. USA 2003
13:20 Dr House II (5,6/24)
15:10 Agenci NCIS XIII (5,6/24) - serial krym. USA 2015
17:10 Castle V (19,20/24) - serial krym. USA 2013
19:05 FBI IV (14,15/21) - serial sensacyjnyUSA 2022
21:05 Zabójcza broń II (14,15/22) - serial krym. USA 2018
23:00 Castle V (19,20/24)
00:45 FBI IV (14/21)

EPIC DRAMA

09:10 Lekarze na start
10:50 Agenci NCIS XVI (3,4/24)
12:35 Wszystkie stworzenia duże i małe (1/6) - serial obycz.
13:40 Rodzina Hardacre'ów (5/6) - serial obyczajowy
14:40 Panna Marple III (2/4)
16:40 Agenci NCIS XVI (5,6/24)
18:30 Morderstwo w małym mieście II - serial kryminalny
19:30 Lekarze na start
21:00 Sherlock i córka - serial krym. USA/Wlk. Brytania 2025
21:55 Robin Hood - serial przygodowy USA 2025
23:20 Wiedeńska krew III (1/3)
01:15 Lekarze na start

TVN STYLE

08:45 Gwiazdy lumpeksów II (4/10) - serial dok. Polska 2025
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (8, 1) - reality show
11:25 Ugotowani (3, 4)
13:30 Kuchenne rewolucje (12, 13) - reality show Polska 18
15:35 Jestem z Polski XI (7,8)
17:45 Kuchenne rewolucje (6, 4, 5) - reality show
20:50 Do zobaczenia II (3, 7/11) - cykl reportaży Polska 25
21:50 Jestem z Polski XII (3,4) - serial dok. Polska 2023
23:45 Hotel Paradise (31)
00:45 40 kontra 20 (37)

TVN TURBO

08:00 Farma Clarksona III (8)
09:15 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL VIII (12)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (4965)
18:15 Zawodowi handlarze
19:00 Naprawy nie do naprawy (3) - mag. motoryzacyjny
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (6/16) - serial dok.
20:15 Jeździć, obserwować VII
21:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (4965)
22:20 Z drugiej ręki (6) - mag.

BBC FIRST

08:40 Lewis VI (2/4)
09:35 Ojciec Brown VIII (8/10)
10:35 Śmierć pod palmami VI
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Detektyw z Chelsea III
15:00 Ojciec Brown III (2/15)
16:00 Lewis VI (2/4)
16:55 My Life is Murder (4/10)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami VI (7/8) - serial kryminalny
21:00 My Life is Murder III (4/10) - serial kryminalny
22:00 Milczący świadek 28
00:05 Detektyw z Chelsea III

FX

11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (14/22)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (22,23/23)
13:45 Agenci NCIS VIII (4,5/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (15/22)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (5,6/25)
18:20 FBI III (8,9/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (1,2/22)
22:00 Matlock (3/19)
22:55 Anakondy: Polowanie na Krwawą Orchideę - horror USA/Australia 2004
01:00 The Hunting Party (5/10)

HGTV

09:05 Remontujemy dom na plaży II (10/13) - serial dok.
10:00 Design w australijskim stylu (1/8) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VIII
13:00 Zbudujemy fajny dom II (6/13) - serial dok. USA 2019
13:55 House Hunters (8, 9)
15:05 Mieszkanie na miarę III
17:00 Polowanie na ogród IX
18:10 Zgłoś remont (4)
19:05 Weekendowa metamorfoza (1) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (6)
21:00 Dorota was urządzi
22:30 House Hunters (5—8)

BBC LIFESTYLE

12:20 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
13:25 Zamiana luksusowymi domami - serial dok.
14:35 Wielkie amerykańskie wypieki (4) - program rozrywk.
15:40 Zapraszam do stołu
17:45 Zamiana luksusowymi domami - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (1)
19:50 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
21:00 Wielkie amerykańskie wypieki (5) - program rozrywk.
22:00 W 80 kilo dookoła świata (5) - serial dokumentalny
23:10 Wstydliwe choroby V

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół VII (8,9/22)
08:55 Przyjaciele III (11—16/25) - serial kom. USA 96
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (20—24,1/24)
14:30 Dwóch i pół VII (10—13/22) - serial kom.
16:30 Przyjaciele III (17—22/25) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu V (2—7/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (6,7/12)
23:05 Comedy Club (9, 10)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy (7/10)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex XXII (9)
09:20 Rodzinka.pl II
09:55 Klan - telenowela
10:25 Ranczo IV (8)
11:20 Na dobre i na złe
12:20 Pan Mama (10)
12:55 Zaraz wracam (20)
13:30 Ojciec Mateusz XXVI (1,2) - serial krym. Polska 2021
15:30 Komisarz Alex XXII (10)
16:20 Na sygnale (49,50)
17:30 Ranczo IV (9,10/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXVI (3,6) - serial krym. Polska 2021
21:30 Ranczo IV (11,12/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXVI (4)
00:25 Pan Mama

CANAL+ KUCHNIA

14:25 ABC gotowania – kuchnia francuska (2) - mag.
14:50 Nie bój ryby! (12, 1)
15:45 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (10)
16:15 Tajemnice indyjskich smaków (1) - program rozrywk.
16:40 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (8)
17:35 Jamie Oliver (3)
18:30 Jakubiak rozgryza Polskę
19:25 m jak mięso (7, 8)
20:15 Dzień dobry, obiad (1, 2)
21:15 Anthony Bourdain VII
00:45 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (14, 15) - mag.

CANAL+ DOMO

11:45 Mały metraż w wielkim stylu II - serial dokumentalny
12:15 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
14:05 Cudotwórcy VII (1/13)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (8) - lifestyle
16:00 Meblokreacje (6, 7)
17:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta XII (2)
21:00 Cudotwórcy VII (2/13)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (6) - mag.
22:30 Przekopiemy Ci ogródek

PLANETE+

14:50 Aborygeni (2/4)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (1/5) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (101—104)
18:15 Świat z góry IX (9/14)
18:45 Eksplozja w Lac Megantic (3/4) - serial dok.
19:45 Ernst Degner
20:50 Niezwykłe podróże koleją XI (1/8) - serial dok.
22:00 Premiera: TikTok. Chińska superbroń - film dok.
23:10 Jak US Army cenzuruje Hollywood - film dok. USA 23

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów III (13/13) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski III (32/32)
11:00 Ed Stafford: inicjacja (1)
12:00 Fani czterech kółek XIV
13:00 Nagi instynkt przetrwania VIII (8/18) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VIII (12)
16:00 Rafa koralowa – skarb naszej planety - film dok.
17:00 Porty: Hiszpania (3,4)
18:00 Truckerki (1)
19:00 Złomowisko PL XI - serial dok. Polska 2020
22:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026
00:00 W oku cyklonu II (1,2/4)

TVP HISTORIA

12:55 Nieznana wojna na Północy (5/6) - serial dok.
14:00 Królowie (79)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:40 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru (12/13)
18:25 Encyklopedia II wojny światowej (83)
19:00 Fake czy historia?
19:40 Królowie (38)
20:15 Zatoka szpiegów (9/9)
21:10 Tajemnice szpiegów: nuklearna rozgrywka (3)
22:20 Pakistan, nasz najlepszy wróg (1) - film dok. Francja 23
23:25 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:15 Klątwa Wyspy Dębów XIII (14) - serial dok.
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 UFO na antypodach
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (15/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Piątka z historii (2,1)
18:10 Tajemnice ukryte w piasku II (4) - serial dok. Kanada 25
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Starożytni kosmici: geneza II - serial dok. USA 25
22:00 Pogromca tajemnic III
23:00 Seksualne obsesje dyktatorów (2) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Morski patrol: Hiszpania II (1) - serial dok.
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (8/10) - serial dok.
17:00 Imperium Mongołów: historia Czyngis-chana (3/6)
18:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (2) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (3/3)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (1) - serial dok.
21:00 Premiera: Uwaga, katastrofa! III (3) - serial dok.
22:00 Porzucone konstrukcje

FOCUS TV

08:50 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici II
10:00 Gwiazdy lombardu XVI
12:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (3/10)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Ostatni bastion Hitlera III (4,6/6) - serial dok.
16:00 Stawka warta tuńczyka III (4/15) - serial dok.
17:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Nowoczesne maszyny wojenne (5/5) - serial dok.
22:00 Polowanie na Hitlera II
00:00 Starożytni kosmici XVI

BBC EARTH

08:20 Planeta Ziemia (6/6)
09:20 W okowach mrozu VIII
11:20 Skarby przeszłości i ich tajemnice IV (8/8) - serial dok.
12:20 Planeta Ziemia (6/6)
13:25 Tajemnice Słońca
14:30 W okowach mrozu XII (7)
15:30 Życie na pustkowiu X
16:30 Brytyjskie fabryki IX
17:40 Skarby przeszłości i ich tajemnice IV (8/8) - serial dok.
18:40 Planeta Ziemia II II (3/6)
19:45 Imperium brytyjskie
20:55 Życie na pustkowiu X
21:55 W okowach mrozu XII (8)
22:55 Brytyjskie fabryki IX

POLSAT VIASAT HISTORY

13:10 II wojna światowa: cena imperium (6/13) - serial dok.
14:15 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
15:20 Linie frontu - serial dok.
16:30 Tajne bronie II wojny światowej (5/6) - serial dok.
17:35 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (5/8)
18:45 Punkty zwrotne II wojny światowej (1/6) - serial dok.
19:50 II wojna światowa: cena imperium (6/13) - serial dok.
21:00 Ramzes: władca Egiptu
22:00 Aleksander Wielki: legendarny zdobywca (1/3)
23:00 Wojny faraonów (1/4)

eprasa.pl 181c5a0c86

CZWARTEK 23.04

Od A do Z

BAŁKAŃSKA VENDETTA II ★★
film sens., USA/Włochy 2024, reż. Valeri Milev, wyk. Jean-Claude Van Damme, Jacqueline Fernandez, Peter Stormare
21:00 | canal+ premium
Jean-Claude Van Damme zamiast emerytury wraca do filmu sprzed 7 lat, by zaproponować powtórkę z rozrywki: brat pokonanego gangstera szuka zemsty. Ale Van Damme nie pozwala dmuchać sobie w kaszę.

CO TY WIESZ O SWOIM DZIADKU? ★★
komedia, USA/Wlk. Brytania 2016, reż. Dan Mazer, wyk. Robert De Niro, Zac Efron, Zoey Deutch
20:00 | tv puls
Robert De Niro jako były wojskowy i wdowiec, który każe się odwieźć do domu swemu dorosłemu wnukowi (Zac Efron), by zrobić z niego mężczyznę przed zbliżającym się ślubem.

DOM WYGRANYCH ★★
komedia kryminalna, USA 2017, reż. Andrew J. Cohen, wyk. Will Ferrell, Amy Poehler, Jason Mantzoukas
21:00 | tvn 7
Kiedy miasto ogłasza zamknięcie programu stypendialnego, małżonkowie – aby zapewnić córce środki na studia – uruchamiają nielegalne kasyno: trzeba się spieszyć, początek roku akademickiego blisko.

HISTORIA GABBY PETITO ★★
film krym., USA 20222, reż. Thora Birch, wyk. Skyler Samuels, Evan Hall, Thora Birch
20:00 | warner tv
Wokół głośnego w 2021 roku morderstwa podróżniczki i blogerki dokonanego przez jej partnera w trakcie wyprawy kamperem: rekonstrukcja zdarzeń i przebieg śledztwa aż do szokującego rozwiązania zagadki.

JOHN Q ★★
film sens., USA 2002, reż. Nick Cassavetes, wyk. Denzel Washington, Robert Duvall, James Woods
21:40 | warner tv
Kino skuteczne, choć etycznie wątpliwe: zdesperowany ojciec, biorąc za zakładników zespół ratownictwa dużego szpitala, wymusza na dyrekcji operację transplantacji serca dla syna.

Bracia ze stali

20:10 | ale kino+ hd
★★★★

· FOT. GUTEKFILM

Oparta na faktach opowieść o rodzinie Von Erich, do której należała jedna z federacji wrestlingu, a która – mimo ciążącej na rodzie klątwy – w latach 80. XX wieku odcisnęła piętno na historii zapasów.

MYZ

FILM BIOGRAFICZNY
USA/WLK. BRYTANIA 2023, REŻ. SEAN DURKIN, WYK. ZAC EFRON, HARRIS DICKINSON, JEREMY ALLEN WHITE

KAŻDY WIE LEPIEJ ★★★
komedia, Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig, Michał Czernecki, Grażyna Szapołowska
22:40 | tvn
Dwoje rozwodników postanawia założyć patchworkową rodzinę, co wzbudza gwałtowny sprzeciw ich rodziców, jak i byłych współmałżonków. Przekonujące wszystkich rozwiązanie podsuwa sztuczna inteligencja.

LALKA ★★★
komedia romantyczna, Francja 2025, reż. Sophie Beaulieu, wyk. Vincent Macaigne, Cécile de France, Zoé Marchal
20:00 | hbo
Po bolesnym rozstaniu mężczyzna kupuje sobie naturalnej wielkości lalkę, przedstawiając ją otoczeniu jako partnerkę. Ale kiedy w jego życiu pojawia się nowa dziewczyna, lalka nieoczekiwanie ożywa.

LAST VEGAS ★★★
komedia, USA 2013, reż. Jon Turteltaub, wyk. Morgan Freeman, Robert De Niro, Michael Douglas
22:05 | tv puls
Trzej panowie po sześćdziesiątce, kumple od podstawówki, zjawiają się w Las Vegas, by wziąć udział w wieczorze kawalerskim czwartego z nich. Cztery tuzy w obsadzie i przewidywalna kontynuacja.

LŚNIENIE ★★★★
thriller, Wlk. Brytania/USA 1980, reż. Stanley Kubrick, wyk. Jack Nicholson, Shelley Duvall, Danny Lloyd
23:55 | warner tv
Stanley Kubrick czyta Stephena Kinga: walczący z zanikiem weny literat przyjmuje posadę zimowego stróża w hotelu, nawiedzanym przez ducha byłego właściciela, który zamordował całą swoją rodzinę.

PORACHUNKI ★★★
kom. krym., Wlk. Brytania 1999, reż. Guy Ritchie, wyk. Jason Flemyng, Dexter Fletcher, Nick Moran
23:50 | cinemax
Błyskotliwy debiut Guya Ritchiego łączący realizm brytyjskiego kina proletariackiego z nonszalancją i humorem Quentina Tarantino: drobni londyńscy oszuści mają tydzień na spłacenie karcianego długu.

SKANDALISTA LARRY FLYNT ★★★★
film biograficzny, USA 1996, reż. Miloš Forman, wyk. Woody Harrelson, Courtney Love, Edward Norton
21:45 | cinemax
Milos Forman o istocie amerykańskiej demokracji: pokrętna biografia „króla pornografii", Larry'ego Flynta, który walcząc o wolność wypowiedzi dotarł aż do Sądu Najwyższego USA. Pouczające.

ZAGINIONE MIASTO ★★★
komedia sensacyjna, USA 2022, reż. Adam Nee, Aaron Nee, wyk. Sandra Bullock, Channing Tatum, Daniel Radcliffe
22:55 | tvn 7
Z tęsknoty za „Miłością, szmaragdem i krokodylem": autorka powieści przygodowych i mięśniak z okładki jej ostatniej książki w czasie promocyjnego tournée przeżywają przygodę, jakiej ona by nie wymyśliła.

ZAKOCHANY BEZ PAMIĘCI ★★★★
dramat, USA 2004, reż. Michel Gondry, wyk. Jim Carrey, Kate Winslet, Kirsten Dunst
22:25 | canal+ premium
Oscar za scenariusz dla Charliego Kaufmana: zaskakująca opowieść o parze zakochanych, która poddaje się eksperymentowi usunięcia z pamięci wspomnień o swoim związku. Plus Kate Winslet i Jim Carrey.

ZAPŁATA ★★
thriller, USA/Kanada 2003, reż. John Woo, wyk. Ben Affleck, Aaron Eckhart, Uma Thurman
21:55 | stopklatka
John Woo czyta Philipa K. Dicka: specjalista od zadań niewykonalnych, który po wykonaniu każdego zlecenia poddaje się praniu mózgu, próbuje zrekonstruować ostanie trzy lata swego życia.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 181c5a0c86

CZWARTEK 23.04

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Pełnia wiary (113)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:20 Zaraz wracam (25)
08:55 Ranczo (11/13)
10:00 Komisarz Alex II (7)
11:00 Ojciec Mateusz X (5/13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (752)
12:55 Dzika Szkocja (3/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (511)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5903)
17:55 Klan (159) - telenowela
18:20 Zaraz wracam (26)
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (20) - teleturniej Polska 2026
21:20 **Ojciec Mateusz 34** (13) - serial krym.
22:20 **Sprawa dla reportera** (1573) - cykl reportaży
23:20 **Moja córka zakonnica**
00:30 **Glina. Nowy rozdział** (6) - serial kryminalny
01:35 **Pluton (Platoon)** ★★★★★ - dramat wojenny USA/Wlk. Bryt. 1986, reż. Oliver Stone, wyk. Charlie Sheen, Tom Berenger (130 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Operacja zdrowie (77)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7532) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7532) - mag. Polska 2026
11:40 Dzień z życia artysty (8)
12:15 Którędy po sztukę
12:30 Koło fortuny (2198)
13:15 Panna młoda (43)
14:05 Va banque (1057)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2199)
16:35 Familiada (3080)
17:20 Panna młoda II (44) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1058)
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (9)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2025
20:40 **Super Gary. Gotuj z Bosacką!** (8) - mag. kulinarny Polska 2026
21:15 **Tak to leciało!** (85)
22:15 **Niepewne sytuacje** (29) - pr. rozrywkowy
22:45 **Syn II** (5,6/10) - serial westernowy USA 2019, wyk. Pierce Brosnan, Jacob Lofland
00:25 **Rodzinka.pl XVIII** (8)
01:05 **Eter** - dramat obycz. ★★ PL/Ukr./Litwa/Węgry/Włochy 2018 (125 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy V (56,57)
09:30 Trudne sprawy XXI (53,54) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIII (31,32,33/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (36)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5884)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (37) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (38) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (32) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (423) - program publicystyczny
19:40 Pogoda - Polska 2026
19:55 Milionerzy (92)

20:30 **Farma** (199) - reality show Polska 2025
21:30 **Nasz nowy dom** (367) - reality show
22:55 **Zanim się pojawiłeś (Me Before You)** ★★★ - dramat obycz. Wlk. Bryt./USA 2016, reż. Thea Sharrock, wyk. Emilia Clarke (145 min)
01:20 **Sortownia** - serial krym. Polska 2023
02:25 **Ostatni Mohikanin (The Last of the Mohicans)** ★★★ - film przyg. USA 1992 (145 min)

TVN

05:15 Kto was tak urządził?
05:40 Uwaga! (7976) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (33/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Konin – Czarny Domek 29 (12)
07:45 Dzień Dobry TVN (5694)
11:20 Doradca smaku (19)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Czarny bawół", Stare Czarnowo XVIII (7)
12:35 Kuchenne rewolucje: Bielsko-Biała – „43 300" XXV (13) - reality show Polska 2022
13:40 Ukryta prawda (50,51/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (49/50)
16:50 Szpital św. Anny III (37) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (37)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7977) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **The Floor** (3) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Kuchenne rewolucje: Koszalin – Karczma Tymianek 32** (7)
22:40 **Każdy wie lepiej** ★★★ - komedia PL 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig (125 min)
00:45 **Skok na głęboką wodę** (7) - reality show
01:50 **Szpital św. Anny** (48/50) - serial obycz.

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (20,21/22) - serial sens. USA 2001, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XIX (12,13/14)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Przepis na zbrodnię (23)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (39) - serial obycz.
16:00 Ranczo X - serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
17:00 Dzielnica strachu X (21)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (37,38) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Co ty wiesz o swoim dziadku? (Dirty Grandpa)** ★★ - komedia USA/Wlk. Brytania 2016 (125 min)
22:05 **Last Vegas** ★★★ - komedia USA 2013, reż. Jon Turteltaub, wyk. Morgan Freeman, Robert De Niro (115 min)
00:00 **Różowa Pantera II (The Pink Panther 2)** ★★ - komedia kryminalna USA 2009, reż. Harald Zwart, wyk. Steve Martin (115 min)

TVN7

05:25 Ten moment - serial fabularno-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (22,23,24/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (73,48,49/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-1 1 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
14:00 Detektywi II (10/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (28) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie II (13/24) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (12/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Hotel Paradise** (32) - real tv Polska 2026
21:00 **Dom wygranych (The House)** ★★ - komedia kryminalna USA 2017, reż. Andrew J. Cohen, wyk. Will Ferrell, Amy Poehler (115 min)
22:55 **Zaginione miasto (The Lost City)** ★★★ - komedia sensacyjna USA 2022, reż. Adam Nee, Aaron Nee (140 min)
01:15 **Hotel Paradise** (31)
02:10 **Żyjąc z potworem VI** (1/13) - serial dok.

MEZZO

12:40 Brahms: Trio fortepianowe c-moll nr 3
13:30 Rodin - balet Francja 2023, reż. Patrick Lauze
14:35 Izraelska Orkiestra Filharmoniczna, Lahav Shani, Pinchas Zukerman: Bruch, Ben-Haïm, Czajkowski
16:00 Filharmonia Monachijska, Shani, Mutter: Weber, Dukas, Saint-Saëns, Williams, Strawiński - muzyka klasyczna
17:40 W. A. Mozart: Idomeneusz - opera Belgia 2023
20:30 Ballaké Sissoko & Piers Faccini – Jazz à Porquerolles
21:30 Festiwal Banlieues bleues: La Tipica Melingo
22:30 Jimmy Witherspoon Quartet i Rozaa Wortham
23:10 Young Euro Classic 22
00:55 Bach: Pasja według św. Mateusza - muzyka sakralna

PULS 2

09:50 Jeżyk i przyjaciele - serial anim. Polska 2024
10:00 Spidey i superkumple II
11:00 Gigantozaur II (9/26)
11:25 Dinopociąg II
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie IV (3,2/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous II (25,26/26)
16:00 Superthings: Kazoom Power (12,13/26) - serial anim.
16:15 Fineasz i Ferb
16:50 Marta mówi! II (3/15)
17:10 Superkoty
17:45 Świnka Peppa II (45/52)
17:50 Bing (3,4/78)
18:20 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek
19:00 Don Matteo XIII
20:00 Przepis na zbrodnię (27)
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Zawód gangster 3 - film sens. Wlk. Brytania 2017

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom X - serial dok. Polska 2023
08:55 Policjantki i policjanci VIII (38,39/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (38,30) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (38) - serial fab.-dok. Polska 2026
12:55 Trudne sprawy XXI (58,59,60) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (70, 71) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (38,39) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (32) - serial krym. PL 2026, wyk. Antoni Królikowski, Julita Koper
20:30 Sprawiedliwi – wydział krym. XX (32)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (32) - serial krym.
22:40 Jednoosobowa armia - film sensacyjny USA 2020

METRO

07:45 Sekrety życia (22/40)
08:40 Szpital (6,7/69)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Szkoła (31/67)
13:40 Przepis na życie III (10)
14:45 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (19)
17:00 Ciężarówką przez Indonezję (5) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty III - serial obycz. Polska 2013
19:00 Kartoteka VIII (28,29) - serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni IV - serial krym. PL 2006, wyk. Marek Włodarczyk, Maciej Zakościelny
23:15 Kuba Wojewódzki (8) - talk-show Polska 2025
00:30 The Traitors. UK (9) - program rozrywkowy
01:50 Szpital (4/69) - serial fabularno-dok. Polska 2017

eprasa.pl 181c5a0c86

CZWARTEK 23.04

STOPKLATKA

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (28)
09:00 Robert Makłowicz (146, 123) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada II (12,1/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (5) - serial dok. USA 2013
13:00 Katastrofy w przestworzach XXIII (7,8,10/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (19,20/22) - serial sensacyjny
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (4,5/12)
19:05 Wojny kontenerowe II (13,12/13) - serial dok.
20:00 Karma (Bleeding Heart) ** - thriller USA 2015, reż. Diane Bell, wyk. Jessica Biel, Zosia Mamet, Edi Gathegi, Joe Anderson (115 min)
21:55 Zapłata (Paycheck) ** - thriller USA/Kanada 2003, reż. John Woo, wyk. Ben Affleck, Aaron Eckhart, Uma Thurman, Paul Giamatti (150 min)
00:25 Skrzydlate świnie *** - film obyczajowy Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński, Piotr Rogucki, Olga Bołądź (135 min)

KINO POLSKA

08:05 Zwierzęta Wajraka III (3)
08:40 Polska Kronika Filmowa 22B/60 - reportaż Polska 1960
08:55 Noce i dnie (1) - dramat obyczajowy Polska 1975
10:55 Pan Kleks w kosmosie: Misja Voltana (2) - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988
12:15 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
13:00 Papierowe małżeństwo - komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang
14:55 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis
17:10 Pogranicze w ogniu (22,23) - serial sens. Polska 91
20:00 Czerwony kapitan - thriller Czechy/Słowacja/Polska 2016, reż. Michal Kollár, Kamil Misztal
22:10 Sługi boże - thriller Polska 2016, reż. Mariusz Gawryś, wyk. Bartłomiej Topa, Julia Kijowska, Henryk Talar
00:10 Hiacynt - dramat krym. Polska 2021, reż. Piotr Domalewski, wyk. Tomasz Ziętek, Hubert Miłkowski
02:45 Przepraszam, czy tu biją? - film sens. Polska 1976, reż. Marek Piwowski, wyk. Jerzy Kulej, Jan Szczepański

ALE KINO+

09:50 Meduzy - film krótkom. Polska 2023 (25 min)
10:15 Stenbeck. Imperium (5/5) - serial obycz.
11:20 Marty i Doc - film dok.
12:35 Vera VI (4/4)
14:25 Punkty zwrotne *** - thriller Hiszpania 2024, reż. David Marqués, wyk. Diego Peretti, José Coronado (115 min)
16:20 Houria - dramat obycz. *** Francja/Belgia 2022, reż. Mounia Meddour, wyk. Lyna Khoudri, Rachida Brakni (120 min)
18:20 Vera VII (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
20:10 Bracia ze stali (The Iron Claw) **** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Sean Durkin, wyk. Zac Efron, Harris Dickinson, Jeremy Allen White (155 min)
22:45 Gunman: Odkupienie ** - film sensacyjny USA/Hiszpania/Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Pierre Morel, wyk. Sean Penn (130 min)
00:55 Sigourney Weaver. Ikona kina akcji
01:55 Sortownia (3) - serial krym. Polska 2023

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VIII (7/8)
08:30 Przyjaciółki XIX (1,2)
10:25 Świat według Kiepskich
13:55 Zaginiony świat: Jurassic Park - film sens. USA 1997
16:40 Duże dzieci - komedia USA 2010, reż. Dennis Dugan
18:45 Narzeczony mimo woli - komedia USA 2009
21:00 Czas na miłość - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 2013
23:35 Bez litości 3. Ostatni rozdział - film sens. USA/Włochy/Australia 2023
01:50 Ślad II (27/36)

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (5,6/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz (5,6/6) - serial kryminalny
13:10 Poirot: Rendez-vous ze śmiercią XI (4) - film kryminalny Wlk. Brytania 2008
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (7,8/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz II (1,2/6) - serial krym.
20:00 Wojna państwa Rose - komedia USA 1989
22:35 Goło i wesoło - komedia Wlk. Bryt./USA/Włochy 1997
00:30 Sędzia Dredd - film s.f. USA/Holandia/Wlk. Bryt. 1995

TVP KULTURA

08:25 Przystań nad Biblią (7)
08:35 Informacje kulturalne
09:00 Kolekcja (4) - mag.
09:15 Studio Kultura – niedziela z... (697) - mag.
10:10 Na kłopoty Bednarski
11:10 Cesarskie cięcie ** - komedia romant. Polska 87, reż. Stanisław Moszuk (95 min)
12:45 Historia kina w Popielawach **** - film obycz. Polska 1998, reż. Jan Jakub Kolski (110 min)
14:35 Reżyserzy VI (5/10)
15:25 Bo oszalałem dla niej ** - komedia Polska 1980 (110 min)
17:15 Na kłopoty Bednarski
18:10 Wydarzenie aktualne
18:40 Którędy po sztukę (7)
18:55 John Wayne – więcej niż mit - film dok.
20:00 Wstęp do filmu (583)
20:10 Popioły, cz. 1 - film *** hist. Polska 1965, reż. Andrzej Wajda (115 min)
22:05 Hala odlotów (58)
23:05 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
23:35 Video Killed the Radio Star (3) - serial dok.
00:15 Różyczka 2 - film hist. *** Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński (110 min)

WARNER TV

08:20 J.A.G. VII (16/24)
09:20 Bajer z Bel-Air (1,2/25)
10:20 Za głosem serca
11:25 Pełna chata IV (5,6/26)
12:25 J.A.G. VII (17,18/24)
14:20 Bajer z Bel-Air
16:20 Pełna chata IV
18:20 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz
20:00 Historia Gabby Petito - film kryminalny USA 2022
21:40 John Q - film sens. USA 2002, reż. Nick Cassavetes
23:55 Lśnienie - thriller Wlk. Brytania/USA 1980

PARAMOUNT

07:30 Elementary (7,8/24)
09:25 Austin Powers – agent specjalnej troski - komedia kryminalna USA/Niemcy 1997
11:30 Wredne dziewczyny - komedia USA/Kanada 2004
13:45 Wredne dziewczyny II - komedia USA 2011
15:50 Dwaj zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1993
18:00 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
20:00 Lodowy szlak - film sensacyjny USA/Kanada 2021
22:10 Mechanik: Prawo zemsty - film sens. USA 2011

HBO

09:40 Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1 ** - film przygodowy USA 2011 (115 min)
11:35 Focus - komedia kry- *** minalna USA/Argentyna 2015, reż. Glenn Ficarra, John Requa (105 min)
13:20 Władca Pierścieni: Drużyna Pierścienia ***** - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2001, reż. Peter Jackson (175 min)
16:15 Alita: Battle Angel **** - film sens. USA/Japonia/Kanada 2019, reż. Robert Rodriguez (120 min)
18:15 Po prostu uwierz ** - film obycz. USA 2024, reż. Ty Roberts (105 min)
20:00 Lalka - komedia romant. *** Francja 2025, reż. Sophie Beaulieu, wyk. Vincent Macaigne, Cécile de France (85 min)
21:25 Między mrokiem a geniuszem (1/4) - serial dok. USA 2026
22:30 Ofiarowanie - thriller ** Niemcy/Wlk. Brytania/Francja/USA 2024
00:05 Nie! - horror USA/ *** Kanada/Japonia 2022, reż. Jordan Peele, wyk. Daniel Kaluuya (130 min)

CINEMAX

12:00 2012 - film katas. USA 2009, reż. Roland Emmerich
14:35 Duma i uprzedzenie - musical Wlk. Brytania/USA/Indie/Francja 2004
16:25 Nowa przygoda po włosku - film przyg. Włochy 2025
18:05 Strażniczka - dramat obyczajowy Francja 2023
20:00 Fargo (5,6/10) - serial kryminalny USA 2014
21:45 Skandalista Larry Flynt - film biograficzny USA 1996
23:50 Porachunki - komedia krym. Wlk. Brytania 1999
01:35 Fargo (5/10)

ROMANCE TV

12:15 Doktor Herz i doktor Holly: Matczyne uczucia - dramat krym. Niemcy 2023
14:05 Miłość na Arubie - romans USA 2021
16:05 Zabójstwo nad Morzem Wattowym - komedia Niemcy 23
18:00 Śledztwo prowadzi Watzmann (3/8) - serial krym.
19:00 Górski lekarz
20:00 Inga Lindström: Poszukując Ciebie - melodramat Szwecja/Niemcy 2019
21:55 Lilly Schönauer: Głos serca - melodramat Austria/Niemcy 2006
23:50 Górski lekarz

CANAL+ PREMIUM

09:00 Miss mokrego podkoszulka - komedia Polska 2002 (55 min)
09:55 Kwiat ośmiu gór - film dok. Włochy/Belgia 2024
11:15 Pan Tadeusz - film **** obyczajowy Polska/Francja 1999 (150 min)
13:45 The Office PL III (4,5/12) - serial kom.
14:45 Gdy powieje Harmattan - film dok.
16:10 Hollywood Buzz (47)
16:40 Listy do Julii - komedia *** romant. USA 2010, reż. Gary Winick, wyk. Amanda Seyfried (105 min)
18:25 Łapu-Capu
18:30 Peacock - dramat obycz. USA 2010, reż. Michael Lander, wyk. Cillian Murphy (90 min)
20:00 Król i zdobywca (3/8) - serial obycz. Wlk. Bryt./Islandia/USA 2025
20:50 Making of C+
21:00 Bałkańska vendetta II ** - film sens. USA/Włochy 2024, reż. Valeri Milev, wyk. Jean-Claude Van Damme (85 min)
22:25 Zakochany bez pamięci **** - dramat USA 2004, reż. Michel Gondry (105 min)

TVN FABUŁA

09:50 Przepis na życie III (12)
10:50 Szpital św. Anny (12/50)
11:50 Magda M. IV (3,4)
13:55 Teraz albo nigdy! IV (6)
14:55 19+ - serial fab.-dok.
15:55 Seriaale (6)
16:30 Najpiękniejsza muzyka filmowa (3) - mag. muzyczny
16:50 Głupi i głupszy - komedia USA 1994, wyk. Jim Carrey
19:00 Szpital św. Anny (18/26)
20:00 Super 8 - film s.f. USA 2011, reż. J.J. Abrams
22:30 Kobiety pragną bardziej - komedia romantyczna USA/Niemcy 2009, reż. Ken Kwapis

AMC

11:45 Wymarzony facet - komedia romant. USA 2002
13:45 Stara miłość nie rdzewieje - komedia romant. USA 06
15:20 Sekcja 8. - film sens. USA/Niemcy 2003
17:20 Dzień zagłady - film katastroficzny USA 1998
19:40 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016, reż. Justin Lin, wyk. Chris Pine
22:00 Droga smoka - film sensacyjny Hongkong 1972
00:10 Sprawa honoru. Córka generała - film sens. USA/Niemcy 1999, reż. Simon West

eprasa.pl 181c5a0c86

AXN

08:25 Dr House II (6/24)
09:25 Castle V (19,20/24)
11:20 Detektyw Monk II (10,11/16) - serial krym. USA 04
13:20 Dr House II (7,8/24)
15:10 Agenci NCIS XIII (7,8/24)
17:10 Castle V (21,22/24)
19:05 FBI IV (16,17/21) - serial sensacyjny USA 2022
21:05 Agenci NCIS XX (10/22) - serial krym. USA 2023
22:05 Agenci NCIS: Hawaje (21/22) - serial krym. USA 2022
23:00 Castle V (21,22/24)
00:45 FBI IV (16/21)

EPIC DRAMA

09:10 Lekarze na start
10:40 Agenci NCIS XVI (5,6/24)
12:35 Wszystkie stworzenia duże i małe (2/6) - serial obycz.
13:30 Jane Eyre (1/4)
14:40 Panna Marple III (3/4)
16:40 Agenci NCIS XVI (7,8/24) - serial krym. USA 2018
18:30 Marlow: klub zbrodni II (5/6) - serial kryminalny
19:30 Lekarze na start
21:00 Nędznicy (2/6) - serial obycz. Wlk. Brytania/USA 2019
22:20 Świadek oskarżenia - miniserial Wlk. Bryt./USA 16
23:20 Panna Marple III (1/4)
01:15 Lekarze na start

TVN STYLE

08:45 Gwiazdy lumpeksów II (5/10) - serial dok. Polska 2025
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (2, 3) - reality show
11:25 Ugotowani (5, 6)
13:30 Kuchenne rewolucje (10, 14) - reality show
15:35 Jestem z Polski XVI (26,10) - serial dok. Polska 25
17:45 Kuchenne rewolucje (7, 7, 8) - reality show
20:50 Zgłoś remont (5) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XII (5,6)
23:45 Hotel Paradise (32)
00:45 40 kontra 20 (39)

TVN TURBO

08:20 Nic do ukrycia (3/12)
09:15 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL VIII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4966)
18:15 Duda kontra Szafrański X (3/10) - serial dok.
19:00 Mobilni mechanicy (12)
19:45 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (5) - mag.
20:30 Zawodowi handlarze
21:15 Z drugiej ręki (12)
22:00 Raport Turbo (4966)
22:20 Z drugiej ręki (7)

BBC FIRST

08:40 Lewis VI (5/8)
09:35 Ojciec Brown VIII (9/10)
10:35 Śmierć pod palmami VI
11:40 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Detektyw z Chelsea III
14:55 Ojciec Brown III (3/15)
15:55 Lewis VI (5/8)
16:50 My Life is Murder (5/10)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami VI (8/8) - serial kryminalny
21:00 Milczący świadek 28 (5,6/10) - serial kryminalny
23:10 Ojciec Brown XIII (1/10)
00:15 Detektyw z Chelsea III

FX

09:10 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (5,6/25)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (15/22)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (1,2/22)
13:45 Agenci NCIS VIII (5,6/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (16/22)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (7,8/25)
18:20 FBI III (9,10/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (3,4/22)
22:00 Karmazynowy przypływ - film sensacyjny USA 1995
00:30 Tropiciel III (10)

HGTV

07:25 Sprzątaczki (5)
08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży II (11) - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:00 Zarobić na remoncie VIII
13:00 Zbudujemy fajny dom II
13:55 House Hunters (3, 4)
15:05 Mieszkanie na miarę IV
17:05 Polowanie na ogród IX
18:15 Weekendowa metamorfoza (2, 3) - reality show
20:05 Dorota was urządzi III
21:35 Zróbmy sobie dom (8)
22:35 House Hunters (1—4)
00:50 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

08:35 Mistrzowie szycia (1)
09:40 Zapraszam do stołu
12:15 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
13:25 Zamiana luksusowymi domami - serial dok.
14:20 W 80 kilo dookoła świata (5) - serial dokumentalny
15:25 Zapraszam do stołu
17:30 Bajecznie bogaci agenci
18:45 Mistrzowie szycia (2)
19:50 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
21:00 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood (1,2/5)
23:00 Wstydliwe choroby V
00:00 Ratunek dla skóry IV

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół VII (12,13/22)
08:55 Przyjaciele III (17—22/25) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu V (2—7/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół VII (14—17/22) - serial kom.
16:30 Przyjaciele III (23—25,1—3/25) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu V (8—13/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (8,9/12)
23:05 Comedy Club (1, 2)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy (9/10)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XXII (10)
09:25 Rodzinka.pl II
09:55 Klan - telenowela
10:30 Ranczo IV (9/13)
11:20 Ojciec Mateusz 34 (12)
12:20 Pan Mama (11/20)
12:55 Zaraz wracam (21)
13:35 Ojciec Mateusz XXVI (2,3)
15:30 Komisarz Alex XXII
16:20 Na sygnale (50,51)
17:25 Ranczo IV (10,11/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXVI (4)
20:30 Komisarz Alex XXV (6)
21:30 Ranczo IV (12,13/13)
23:35 Ojciec Mateusz XXVI (5)
00:30 Wojna zastępcza
01:25 Pitbull (3/12) - serial sens.

CANAL+ KUCHNIA

12:35 Jamie Oliver (6, 7) - mag.
13:25 Michel Roux III (6/6)
14:25 ABC gotowania – kuchnia francuska (3) - mag.
14:50 Nie bój ryby! (1, 2)
15:45 Tajemnice indyjskich smaków (1, 2)
16:40 Jamie: dania na każdą kieszeń - serial dokumentalny
17:35 Jamie Oliver (4)
18:30 Jakubiak rozgryza Polskę
19:25 m jak mięso (8, 1)
20:15 Bosacka daje radę (5, 6)
21:15 Anthony Bourdain VII
00:45 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (15, 16) - mag.

CANAL+ DOMO

10:50 Wielkie projekty: Nowa Zelandia (8) - serial dok.
11:45 Mały metraż w wielkim stylu II - serial dokumentalny
12:15 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
14:05 Cudotwórcy VII (2/13)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (9) - lifestyle
15:55 Daleko od miasta XII
16:50 Gardeners' World (17)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XII (3)
21:00 Cudotwórcy VII (3)
22:00 Przekopiemy Ci ogródek

PLANETE+

14:50 Aborygeni (3/4)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (2/4) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (105—108)
18:15 Świat z góry IX (10/14)
18:50 Komensky. Edukacja tworzy człowieka - film dok.
19:50 Sapiens. Narodziny sztuki - film dok. Francja 2023
20:50 Niezwykłe podróże koleją XI (2/8) - serial dok.
22:00 Premiera: Prywatne życie nazistów - film dok.
23:10 Miasta z ruin (3/4)

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge III (6/10)
09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów IV (1/15)
10:00 Klan z Alaski IV (1/19)
11:00 Ed Stafford: inicjacja (2)
12:00 Fani czterech kółek XIV
13:00 Nagi instynkt przetrwania VIII (10/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VIII
16:00 Złoto drwali II (1/8)
17:00 Porty: Hiszpania
18:00 Truckerski (2)
19:00 Złomowisko PL V
21:00 Gorączka złota XVI
22:00 Łowcy opali VIII
23:00 Morze złota XIII (9)

TVP HISTORIA

11:45 Tajemnice szpiegów: nuklearna rozgrywka (3)
12:45 Skarb Jagiellonów. Polskie dzieje arrasami tkane
14:00 Królowie (80/80)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:40 Sensacje XX wieku
17:35 Czas honoru (13/13)
18:35 Encyklopedia II wojny światowej (65)
19:15 Flesz historii (758)
19:40 Królowie (39)
20:15 Zatoka szpiegów II (1)
21:25 Największe tajemnice monarchii - serial dok.
22:25 35 dni w Czarnobylu

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (15/18)
11:15 Pogromca tajemnic III
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Wyjaśnić niewyjaśnione
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (1/7)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Komandosi kontra naziści (3) - serial dok.
18:10 Starożytni kosmici II
20:00 Starożytni kosmici XIV
21:00 Gwiazdy lombardu XXV
22:00 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (4) - serial dok.
23:00 Piątka z historii (2,1)

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Morski patrol: Hiszpania II (2) - serial dok.
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (9/10)
17:00 Imperium Mongołów: historia Czyngis-chana (4/6)
18:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (3) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy - serial dokumentalny
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (6) - serial dok.
21:00 Premiera: Euroinżynieria (3) - serial dokumentalny
22:00 Premiera: Megametro II

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici II
10:00 Gwiazdy lombardu XVI
12:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (1/10)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Ostatni bastion Hitlera IV (1,2/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VIII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii
23:00 Bitwa o Normandię. 85 dni piekła - film dok. F 2019
00:00 Starożytni kosmici XVI
01:00 Rolnicy. Podlasie III

BBC EARTH

08:10 Planeta Ziemia (4/6)
09:15 W okowach mrozu VIII
11:15 Odkryć tajemnicę V (1/6)
12:20 Planeta Ziemia (4/6)
13:25 Tajemnice Słońca
14:30 W okowach mrozu XII (8)
15:30 Życie na pustkowiu X
16:35 Pewnego razu w kosmosie (1) - serial dokumentalny
17:40 Odkryć tajemnicę V
18:40 Planeta Ziemia II II (3/6)
19:45 Planeta zmian II (1/2)
20:55 Życie na pustkowiu X
21:55 W okowach mrozu XII (9)
22:55 Bezsenność: australijska rewolucja Michaela Mosleya

POLSAT VIASAT HISTORY

12:05 Punkty zwrotne II wojny światowej (2/6) - serial dok.
13:15 II wojna światowa: cena imperium (7/13) - serial dok.
14:20 Ramzes: władca Egiptu
15:25 Aleksander Wielki: legendarny zdobywca (1/3)
16:20 Wojny faraonów (1)
17:35 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (6/8)
18:50 Punkty zwrotne II wojny światowej (2/6) - serial dok.
19:55 II wojna światowa: cena imperium (7/13) - serial dok.
21:00 Tajemnice templariuszy
22:10 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dokumentalny

eprasa.pl 181c5a0c86

szyfropanorama

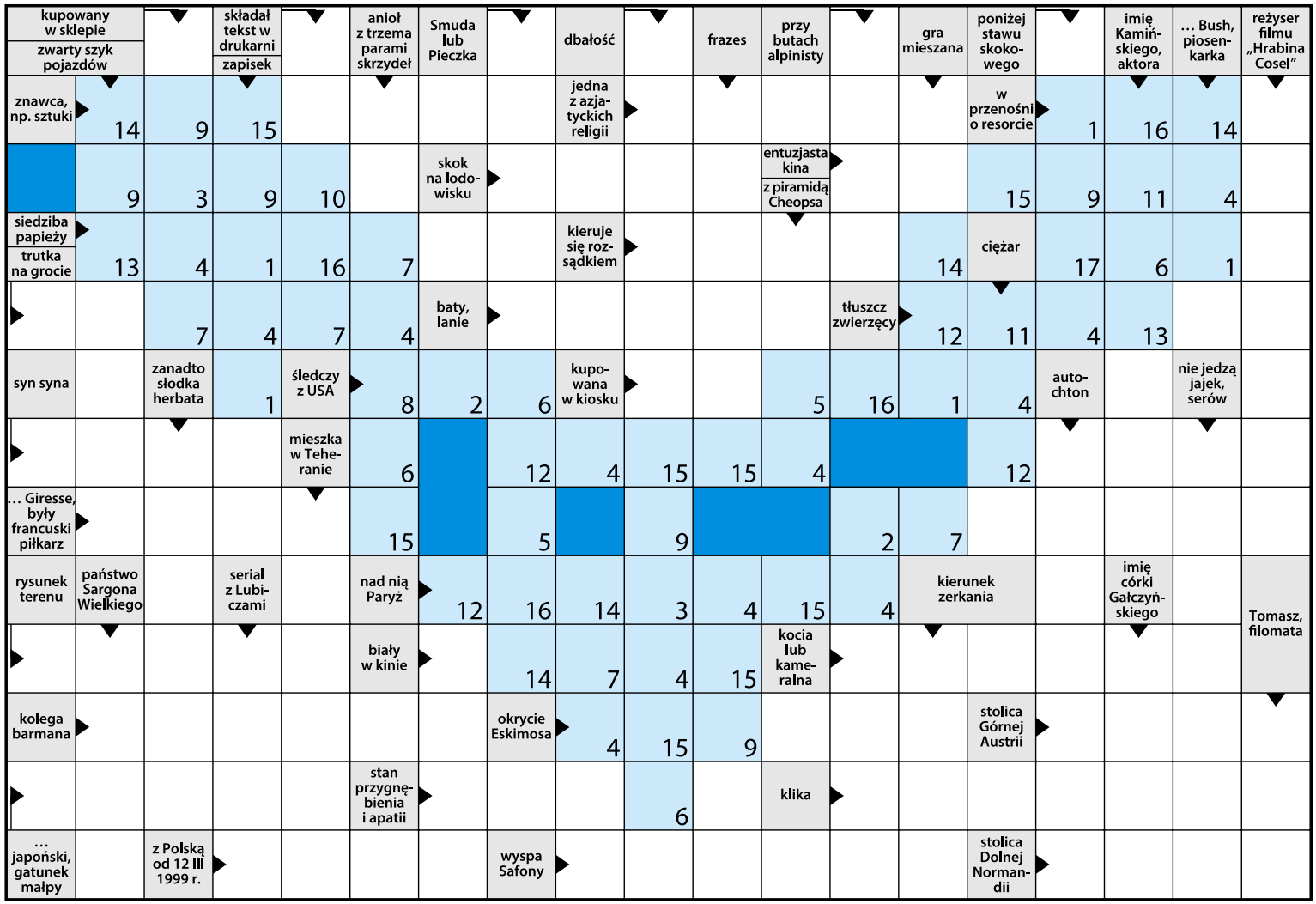

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	

Rozwiązanie krzyżówki

2	4	5	4	7				
12	5	16	11	2	16	14	4	

Rozrywka w „Wyborczej”

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną.
Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki.
W niej każdej liczbie odpowiada inna litera.
„Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-17).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 10 kwietnia:
REAKTOR ATOMOWY

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

wyborcza

PROSTO Z POLSKI

TYGODNIK

Piątek, 17 kwietnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Agata Kulczycka**

Grzegorz Walczak

Po śmierci 20-letniego Wiktora w kieleckim szpitalu

Już osiem osób z zarzutami

O śmierci 20-letniego Wiktora Malinowskiego spod Włoszczowy pisaliśmy pod koniec marca. – Takiej sprawy u nas jeszcze nie było – przyznawali śledczy. Prokuratura postawiła już wtedy zarzuty sześciu lekarzom z kieleckiej psychiatrii. Zapowiadała, że to nie koniec..

W poniedziałek 13 kwietnia poszerzyła zarzuty o siódmą osobę, pielęgniarkę Joannę B. Dzień później o następną – Ewę S. To one pełniły dyżur 21 lipca 2021 roku – wtedy, gdy doszło do próby samobójczej.

Pielęgniarka z zarzutami

– Zarzuty dotyczą umyślnego narażenia pacjenta na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Mimo ciążącego na pielęgniarkach obowiązku opieki i kontroli stanu fizycznego pokrzywdzonego co 15 minut, uchybiły temu obowiązkowi – wskazuje Daniel Prokopowicz, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Kielcach.

Prokuratura zarzuca, że pielęgniarki pominęły kontrolę, która „powinna być przeprowadzona w czasie krytycznym dla zdarzenia". I że swoim zachowaniem miały nieumyślnie doprowadzić do śmierci pokrzywdzonego Wiktora Malinowskiego.

Joannie B. prokuratura zarzuciła dodatkowo poświadczenie nieprawdy w dokumentacji medycznej. Miała wprowadzić w niej adnotację, że badanie przeprowadziła, choć prokuratura uważa, że do niego nie doszło.

Ojciec Wiktora twierdzi tymczasem, że będzie domagał się zaostrzenia zarzutów.

Wiktor został umieszczony w sali intensywnego nadzoru. Powinien w niej być pod stałą obserwacją, między innymi dlatego, by nie mógł targnąć się na swoje życie. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego wskazuje, że „stan fizyczny osoby z zaburzeniami psychicznymi unieruchomionej lub izolowanej kontroluje pielęgniarka nie rzadziej niż co 15 minut, również w czasie snu tej osoby".

Joanna B. i Ewa S. nie przyznały się do winy i odmówiły składania wyjaśnień. Grozi im do pięciu lat więzienia.

Na najbliższe dni prokuratura zaplanowała kolejne przesłuchania i kolejne zarzuty. – Łącznie w tym tygodniu będą to jeszcze dwie osoby – przyznaje rzecznik prokuratury, ale nie wskazuje, o kogo chodzi. Wiktor pochodził z Konieczna pod Włoszczową. Był studentem Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach. Od najmłodszych lat grał w piłkę nożną w lokalnych klubach: Hetmanie i Deko Włoszczowa, a także w GKS Kluczewsko. Był mistrzem województwa trampkarzy starszych. Ojciec do dziś przechowuje jego medale i puchary.

Choć od śmierci Wiktora latem minie pięć lat, to jego ojciec, Krzysztof Malinowski, mówi że dalej walczy o sprawiedliwość.

Nie chciał, żebyśmy pisali o szczegółach choroby Wiktora, dlatego informacje dotyczące jego pobytu w szpitalu podajemy bardzo ogólnie.

14 lipca 2021 roku 20-latek został przyjęty, z uwagi na stan zdrowia, na oddział psychiatryczny szpitala przy ulicy Kusocińskiego w Kielcach. To placówka podległa Świętokrzyskiemu Centrum Psychiatrii w Morawicy.

• **Wiktor Malinowski był studentem Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach**

FOT. ARCHIWUM RODZINNE

Dzień po dniu prokuratura stawia zarzuty związane ze śmiercią 20-letniego Wiktora Malinowskiego. Tym razem pielęgniarkom ze szpitala psychiatrycznego w Kielcach.

25 lipca szpital poinformował bliskich, że Wiktor podjął próbę samobójczą. Stało się to w czasie, kiedy przebywał zamknięty w izolatce.

Wiktora przewieziono do Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Kielcach. Tam, 29 lipca, zmarł.

Początkowo prokuratura umorzyła śledztwo prowadzone pod kątem doprowadzenia przez lekarzy do śmierci samobójczej. Potem nastąpił zwrot: po zażaleniu ojca sąd nakazał ponowne zbadanie sprawy. W zeszłym roku nadeszła opinia biegłych z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jest bardzo kategoryczna, niekorzystna dla personelu medycznego i procedur stosowanych w szpitalu.

Nieoficjalnie ustaliśmy, że biegli eksperci uważają, że Wiktor nie miał w szpitalu wykonywanych właściwych badań i kwestionują zamykanie Wiktora w izolatce.

Niestety, w psychiatrii, jak w każdej dziedzinie medycyny, istnieje odsetek przypadków śmiertelnych, którym nie udaje się zapobiec – z taką sytuacją mamy do czynienia tutaj

BEATA B.

w 2021 r. kierowniczka Centrum Zdrowia Psychicznego przy Kusocińskiego

„To trauma na całe życie"

W lutym i marcu prowadząca śledztwo Prokuratura Rejonowa w Sandomierzu postawiła zarzuty sześciu lekarzom psychiatrom: Konradowi L., Justynie H., Milenie S., Łukaszowi K., Hubertowi D. i Beacie B. Dotyczą nieumyślnego doprowadzenia do śmierci pacjenta, narażenia go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, a także bezprawnego pozbawienia wolności.

Też odmówili składania wyjaśnień i nie przyznali się.

Jedna z podejrzanych to Beata B., która w 2021 roku była kierowniczką Centrum Zdrowia Psychicznego przy Kusocińskiego (oddział psychiatryczny działa w strukturach tego centrum).

„W imieniu moim i wszystkich lekarzy oraz innego personelu, będących przedmiotem tego postępowania prokuratury, mogę powiedzieć, że kierowaliśmy się najlepszą wiedzą i doświadczeniem, wkładając w nasze działania maksimum zaangażowania – również emocjonalnego. Staraliśmy się robić absolutnie wszystko, co mogło temu pacjentowi pomóc. To, że ta historia skończyła się w tak tragiczny sposób, również dla nas jest olbrzymim obciążeniem. To trauma na całe życie. Niestety, w psychiatrii, jak w każdej dziedzinie medycyny, istnieje odsetek przypadków śmiertelnych, którym nie udaje się zapobiec – z taką sytuacją mamy do czynienia tutaj" – oświadczyła „Wyborczej".

Co z monitoringiem?

W Prokuraturze Rejonowej Kielce-Zachód prowadzone jest drugie śledztwo. Dotyczy niezabezpieczonego w szpitalu monitoringu, z którego zapis powinien być przechowywany przez rok, ale zniknął wcześniej.

Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy nie komentowało stawianych zarzutów. „Ze względu na charakter sprawy oraz prowadzone postępowania przez właściwe organy, które nie informują szpitala o szczegółach postępowania, a także ze względu na obowiązujące przepisy prawa – w tym ustawy o ochronie zdrowia psychicznego – nie jesteśmy uprawnieni do udzielania informacji ani komentowania okoliczności zdarzenia" – przekazała dyrekcja szpitala.

– Toczy się postępowanie, o okolicznościach sprawy nie możemy mówić, ze względu na obowiązującą nas tajemnicę lekarską. Apelujemy jednak o rozwagę w przedwczesnym ferowaniu wyroków – stwierdziła z kolei Beata B. ●

eprasa.pl 181c5a0c86

Lublin

Zbadali egipską mumię tomografem

Dzięki wykorzystaniu tomografii komputerowej i sztucznej inteligencji lubelscy radiolodzy zajrzeli do wnętrza mumii dziecka sprzed ponad dwóch tysięcy lat. – Kościec i część tkanek miękkich zachowały się niemal w idealnym stanie – mówi lekarz z Lublina. Zaskoczeń było więcej.

Kamil Kulig

Eksperci opublikowali właśnie kluczowe wnioski z badania egipskiej mumii, przeprowadzonego przez lekarza radiologa Macieja Mazgaja i elektroradiologa Mirosława Abramowicza z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie.

Naukowcy badali mumię, która została przywieziona do Polski w 1914 r. jako część antycznej kolekcji należącej do kardynała Adolfa Bertrama. Duchowny przekazał ją wrocławskiemu muzeum (dziś Muzeum Archidiecezjalne).

Przed trzema laty wrocławskie muzeum wypożyczyło mumię Muzeum Narodowemu w Lublinie na wystawę „Magia starożytnego Egiptu". Przy tej okazji, w marcu 2023 roku, przebadano ją w szpitalu przy Alei Kraśnickiej. Trójwymiarowe obrazy analizował zespół ekspertów pod kierunkiem prof. Agaty Kubali z Instytutu Historii Sztuk Uniwersytetu Wrocławskiego. Właśnie powstały na ten temat prace naukowe.

Badania nowoczesnym aparatem rentgenowskim i tomografem komputerowym wykazały, że zmumifikowane ciało należało do chłopca, który zmarł w wieku około ośmiu lat. Analizy radiologiczne potwierdziły, że jego mózg został usunięty przez jamę nosową, usunięto też większość narządów wewnętrznych.

MUMIĘ BADANO W NIEDZIELĘ

– Badania przeprowadzano w niedzielę, gdy jedna z pracowni tomografii nie jest wykorzystywana do rutynowej pracy – mówi Maciej Mozgaj, kierownik Zakładu Diagnostyki Obrazowej i Radiologii Zabiegowej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie.

Wcześniej mumia została zbadana pod kątem epidemiologicznym, by wykluczyć zagrożenia biologiczne. Wykonano pełne badanie RTG całego ciała dla odtworzenia struktur kostnych oraz tomografię komputerową. – Takie obrazowanie pozwoliło nam zajrzeć do wnętrza mumii milimetr po milimetrze, bez konieczności jej rozwijania. Zobaczyliśmy, jakie struktury uległy zachowaniu, co się znajduje pomiędzy warstwami bandaży. Był to moment niezwykle emocjonujący, bo oglądaliśmy ciało chłopca, zmarłego ponad 2000 lat temu. Jego kościec okazał się zaskakująco odporny. Potwierdziliśmy obecność fragmentów narządów, m.in. wątroby, wykryliśmy uszkodzenie kręgosłupa, najprawdopodobniej związane z dawną ekspozycją mumii w pozycji podwieszonej – dodaje lekarz z Lublina.

Dobrze widoczne są chrząstki wzrostowe, które jednoznacznie wskazały na niedojrzałość szkieletu. – Analiza uzębienia pozwoliła określić wiek dziecka na około 8–10 lat. Oceniliśmy też stopień zaawansowania kostnienia kości nadgarstka, zależne nie tylko od wieku, ale również od diety i warunków życia sprzed dwóch tysięcy lat – wyjaśnia Maciej Mozgaj.

• **Naukowcy badali mumię, która została przywieziona do Polski w 1914 r.** FOT. WSS IM. ST. KARD. WYSZYŃSKIEGO W LUBLINIE

Badania nowoczesnym aparatem rentgenowskim i tomografem komputerowym wykazały, że zmumifikowane ciało należało do chłopca, który zmarł w wieku około ośmiu lat

KOŚCIEC W NIEMAL IDEALNYM STANIE

Technicznie badanie było bardzo precyzyjne, wysoka rozdzielczość umożliwiła doskonałą ocenę tkanek miękkich, bandaży, kartonażu – delikatnych, kruchych struktur zachowanych częściowo do dziś.

Badanie mumii było niezwykłym przeżyciem dla lubelskiego radiologa. – Szczególnie poruszające było uświadomienie sobie, że mamy do czynienia z ciałem chłopca z Egiptu, przygotowanego zgodnie z rytuałami pogrzebowymi sprzed 2000 lat. Sposób balsamowania i preparowania miał zapewnić trwałość ciała po śmierci i rzeczywiście, mimo upływu czasu, kościec i część tkanek miękkich zachowały się niemal w idealnym stanie — mówi lekarz.

Lekarze dostrzegli także liczne przedmioty ukryte między warstwami tkanin (prawdopodobnie amulety). Zdziwiło ich zachowanie wątroby, „co jest zjawiskiem nietypowym dla klasycznego procesu balsamowania". W egipskich rytuałach pogrzebowych narządy wewnętrzne często usuwano i przechowywano oddzielnie w urnach kanopskich.

PRZEDMIOT NA KLATCE PIERSIOWEJ

Wraz z bandażami i kartonem mumia ma 123 cm długości. Głowa i szyja są częściowo rozpakowane i ciemne, z białymi skorupami soli. Twarz dziecka jest widoczna, ponieważ bandaże zostały w większości zdjęte. Na głowie i szyi znajduje się znaczna warstwa brązowo-czarnych substancji balsamujących. Naukowcy przypuszczają, że twarz dziecka mogła być pierwotnie przykryta maską.

Porównanie kartonu, w którym zachowana jest mumia, sugeruje, że może pochodzić z południowej części Górnego Egiptu, najprawdopodobniej Kom Ombo, Asuanu lub innej nekropolii w regionie. Forma przygotowania do pochówku oraz ozdoby kartonażu pozwalają datować mumię na okres między IV a I wiekiem p.n.e., czyli okres dynastii Ptolemeuszów.

Dane uzyskane w czasie lubelskich badań posłużą naukowcom do dalszych prac. „Wciąż pracujemy nad mumią, prześwietlenie wykazało bowiem obecność jakiegoś przedmiotu na klatce piersiowej – być może jest to papirus zawierający np. imię chłopca" – wyjaśniła prof. Agata Kubala, cytowana na stronie Instytutu Historii Sztuk Uniwersytetu Wrocławskiego.

OGŁOSZENIE PŁATNE Lublin/34430412

Wójt Gminy Cyców

Informuje, że w budynku Urzędu Gminy w Cycowie, przy ul. Chełmskiej 42 został wywieszony wykaz pomieszczeń użytkowych położonych na I piętrze w budynku przy ul. Chełmskiej 40 w Cycowie przeznaczonych do oddania w najem:

1. **pomieszczenie użytkowe o pow. 39,18 m²**
2. **pomieszczenie użytkowe o pow. 39,57 m²**

Dodatkowych informacji można uzyskać pod numerem tel. (82) 5677003 wew. 33 lub na stronie internetowej www.ugcycow.pl

OGŁOSZENIE PŁATNE Białystok/34430405

BURMISTRZ SUCHOWOLI

podaje do publicznej wiadomości,

że na tablicy ogłoszeń oraz na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Suchowoli na okres 21 dni, został wywieszony wykaz nieruchomości Gminy Suchowola przeznaczonych do sprzedaży:

– w drodze przetargu nieruchomość gruntowa stanowiąca działki nr 506 o pow. 0,08 ha oraz nr 558 o pow. 0,01 ha położone w obrębie Horodnianka.

Bliższych informacji udziela: Urząd Miejski w Suchowoli, tel. (85) 7229 407.

OGŁOSZENIE PŁATNE Lublin/34430279

Prezydent Miasta Lublin

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399)

podaje do publicznej wiadomości

wykaz dotyczący nieruchomości Skarbu Państwa, przeznaczonej do oddania w dzierżawę w trybie bezprzetargowym, oznaczonej jako działka nr 2/4 (obr. 43 – Wrotków, ark. 13) oraz część o pow. 0,0106 ha działki nr 2/3 (obr. 43 – Wrotków, ark. mapy 13) położonej w Lublinie przy ul. Przy Bocznicy.

Wykaz został umieszczony od dnia 17 kwietnia 2026 r. na okres 21 dni, na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1 oraz na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin, ul. Wieniawska 14, VII i VIII piętro, a także na stronach internetowych Urzędu Miasta Lublin.

Wykaz jest także publikowany na stronie Wojewody Lubelskiego w Biuletynie Informacji Publicznej przez okres 21 dni.

1 RP

eprasa.pl 181c5a0c86

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 20 do 25.04.2026 lub do wyczerpania zapasów.

After Eight, Choclait Chips lub Choco Crossies
różne rodzaje
1 kg = 19,30/14,80/11,10 €
n.c. = 3,79 €
opak. 115/150/200 g
42% TANIEJ
SUPER CENA
2.22

Mars, Snickers, Twix, Bounty, Millky Way Minis
1 kg = 13,17 €
n.c. = 3,99 €
opak. 227 g
25% TANIEJ
SUPER CENA
2.99

Wszystkie ceny w euro. n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

Zentis masło orzechowe
różne rodzaje
1 kg = 6,26 €
n.c. = 2,99 €
opak. 350 g
27% TANIEJ
SUPER CENA
2.19

Nutella
1 kg = 5,98 €
n.c. = 3,79 €
opak. 450 g
+50 g GRATIS!
21% TANIEJ
SUPER CENA
2.99

Lody Biscoff
różne rodzaje
kg = 11,07/9,34 €
n.c. = 3,99 €
opak. 3x90 g / 4x80 g
25% TANIEJ
SUPER CENA
2.99

EDEKA zaprasza na giełdę wymiany kart
POKÉMON
18.04.2026
w godz. 10:00 - 15:00
z udziałem Youtubera
Gigalabastia

INSTAGRAM
EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00
FACEBOOK

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34427632

PREZYDENT MIASTA TORUNIA

Toruń, dnia 17 kwietnia 2026 r.

OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy św. Jana Bosko w Toruniu

Na podstawie art. 17 pkt 11 i art. 8h ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.) oraz uchwały Rady Miasta Torunia nr 70/24 z dnia 5 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy św. Jana Bosko w Toruniu,

zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych prowadzonych w dniach od 17 kwietnia 2026 r. do 14 maja 2026 r.

Konsultacje prowadzone są w następujących formach:

1) zbieranie uwag

Uwagi do projektu planu można składać **na formularzu** pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego zamieszczonym na stronie internetowej www.bip.mpu-torun.pl i dostępnym w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Toruniu przy ul. Grudziądzkiej 126B.

Formularz można składać w postaci:

1. papierowej na adres Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Toruniu: ul. Grudziądzka 126B, 87 – 100 Toruń, albo
2. dokumentu elektronicznego:
   – na adres: mpu@mpu-torun.pl
   – za pomocą e-Doręczeń na adres skrzynki urzędowej Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Toruniu
   – poprzez interaktywną platformę voxly (www.voxly.pl/mpu-torun).

Uwagi można również składać w innej formie papierowej lub elektronicznej na wskazany powyżej adres siedziby oraz adresy doręczeń elektronicznych.

Składający uwagę podaje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości, której dotyczy uwaga oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Uwagi można składać w terminie od **17 kwietnia 2026 r. do 14 maja 2026 r.**

2) spotkanie otwarte, które odbędzie się **w dniu 27 kwietnia 2026 r. o godz. 17.00** w siedzibie Urzędu Miasta Torunia przy ul. Grudziądzkiej 126B (hol główny, parter),

3) dyżury projektanta, które odbywać się będą **od poniedziałku do piątku w godz. 9.00 – 11.00** oraz **w dniu 7.05.2026 r. w godz. 16.00 – 18.00** w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Toruniu przy ul. Grudziądzkiej 126B w pokoju 317.

Projekt planu miejscowego dostępny jest w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Toruniu przy ul. Grudziądzkiej 126B oraz na stronach internetowych www.bip.mpu-torun.pl, www.bip.torun.pl i www.voxly.pl/mpu-torun

Prezydent Miasta Torunia
Paweł Gulewski

Realizując obowiązek wynikający z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, z późn. zm.) zawiadamiam, że:

1 pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej http://bip.mpu-torun.pl/ w zakładce „Inspektor Ochrony Danych Osobowych" oraz w siedzibie Administratora – Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Toruniu, ul. Grudziądzka 126B, 87-100 Toruń, tel. 56 61 22 210, e-mail: mpu@mpu-torun.pl

2 zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym pouczam, że w związku z przetwarzaniem przez prezydenta miasta, danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowania dotyczącego sporządzania aktu planowania przestrzennego, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.

Bydgoszcz-Toruń/34430339

Wyciąg z ogłoszenia Wójta Gminy Nowiny dot. drugiego przetargu ustnego nieograniczonego

Przedmiotem drugiego przetargu ustnego nieograniczonego jest sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej o powierzchni 0,0935 ha, położonej w miejscowości Wola Murowana, w obrębie geodezyjnym Wola Murowana w Gminie Nowiny. Nieruchomość ta jest oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr 354/6. Dla niniejszej nieruchomości, stanowiącej własność Gminy Nowiny, prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Kielcach księga wieczysta nr KI1L/00114815/5.

Cena wywoławcza netto wynosi: 112 000,00 złotych (słownie: sto dwanaście tysięcy złotych 00/100). Do ceny zostanie doliczony podatek VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Wadium w wysokości: 5 600,00 złotych (słownie: pięć tysięcy sześćset złotych 00/100).

Zgodnie z ustaleniami obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowiny ww. nieruchomość jest położona na terenach oznaczonych symbolem $D.2MN_1$- przeznaczenie podstawowe: istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z możliwością remontu, modernizacji i przebudowy, przeznaczenie uzupełniające: projektowana zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna uzupełniająca istniejące ciągi zabudowy, pomieszczenia o funkcji usługowej wbudowane w budynki mieszalne, nie zakłócające funkcji mieszkaniowej terenu, urządzenia budowlane, tymczasowe obiekty usługowo-handlowe, dojścia, dojazdy, mała architektura, zieleń.

Drugi przetarg ustny nieograniczony zostanie przeprowadzony w siedzibie Urzędu Gminy Nowiny (sala konferencyjna) 26-052 Nowiny, ul. Białe Zagłębie 25 w dniu **21.05.2026 roku o godzinie 9.00.**

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie w pieniądzu wadium w wysokości określonej powyżej na konto Gminy Nowiny Nr 82-8493-0004-0040-0429-2160-0006 do dnia 15.05.2026 r., z dokładnym opisem przedmiotu przetargu, którego dotyczy oraz wpłacającego. Za termin wniesienia wadium uważa się dzień wpływu wadium na wskazane konto. W przypadku wpłacenia wadium w formie przelewu bankowego wpłata winna być dokonana odpowiednio wcześniej tak, aby w dniu 15 maja 2026 roku wadium znajdowało się na rachunku organizatora przetargu.

Ogłoszenie o ww. przetargu zostało podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Nowiny oraz na stronach internetowych www.nowiny.com.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: www.bip.nowiny.com.pl.

Poprzedni przetarg, zakończony wynikiem negatywnym, przeprowadzono w dniu 24.02.2026 r.

Szczegółowe warunki przeprowadzenia przetargu określone zostały w Regulaminie Przetargu.

Informacje w tej kwestii można uzyskać w Urzędzie Gminy Nowiny, Referat Nieruchomości, Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami, pokój 33 lub pod numerem tel. 41 347 50 70, 41 347 50 71.

Kielce/34430444

Burmistrz Międzyzdrojów informuje,

że w siedzibie Urzędu Miejskiego zostało wywieszone:

- Zarządzenie Nr 97/GN/2026 Burmistrza Międzyzdrojów z dnia 14 kwietnia 2026 r. w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do zbycia.

Szczecin/34430436

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
Google Play App Store

eprasa.pl 181c5a0c86

Raport w sprawie śmiertelnego wypadku w Zielonej Górze

Dlaczego pilotka nie podniosła balonu?

Maja Sałwacka

Po miesiącu od śmiertelnego wypadku, w którym zginęła pilotka balonu promującego Lubuskie, Państwowa Komisja ds. Badania Wypadków Lotniczych wydała wstępny raport. Oddzielne śledztwo toczy się w Prokuraturze Okręgowej w Zielonej Górze. Śledczy chcą wiedzieć, czy nie pomylono butli z gazem.

Śmiertelny wypadek wydarzył się w poniedziałkowy poranek, 9 marca, w centrum Zielonej Góry. W okolicy dworca PKP awaryjnie osiadł sportowy balon, który od kilku miesięcy promował Województwo Lubuskie. Był własnością Aeroklubu Ziemi Lubuskiej. Poranny lot był lotem szkoleniowym. Dlaczego skończył się tragedią? Są wstępne wyniki śledztwa Państwowej Komisji ds. Badania Wypadków Lotniczych.

Wypadek przeżyły dwie młode kobiety. Z kosza balonu zdołały wyjść o własnych siłach – jedna doznała lekkich otarć, druga złamała nos. Kobiety próbowały zdobyć uprawnienia pozwalające na samodzielne loty balonem. Prokuratorzy podają, że były w początkowej fazie szkoleń.

W koszu, który osiadł awatyjnie na ziemię, nie było jednak kapitana balonu, Jagody Gancarek. Doświadczona pilotka, instruktorka lotów balonem, mistrzyni Polski wśród kobiet, wypadła ze statku kilkanaście minut wcześniej, gdy balon uderzył w wieżowiec. Najpierw w balkon na 10. piętrze, potem w fasadę i komin. Ostatecznie opadający balon zburzył komin.

Moment wypadku nagrali przypadkowi świadkowie. Na filmach widać, jak balon niebezpiecznie zbliża się do wieżowca, ale załoga nie decyduje się na użycie gazu, by podnieść go o kilka metrów w górę. To pozwoliłoby uniknąć katastrofy. Balon był wyposażony w dwa palniki gazu, na wypadek, gdyby jeden uległ awarii. Dlaczego ich nie użyto przed zderzeniem z blokiem?

AEROKLUB JEST BEZ WINY

Po miesiącu prac wstępny raport przedstawiła Państwowa Komisja ds. Badania Wypadków Lotniczych. Odtworzyła przebieg ponaddwugodzinnego lotu. Sprawdziła statek. Nie doszukała się winy Aeroklubu Ziemi Lubuskiej. Sprzęt, zdaniem twórców raportu, był sprawny, miał aktualne badania technicznie. Czy to kończy sprawę, skoro zginęła osoba, która odpowiadała za lot?

– Oczywiście będziemy posiłkować się raportem komisji, ale śledztwo prokuratorskie będzie toczyć się niezależnym rytmem. Wymagać to będzie m.in. powołania biegłego, który niezależnie od raportu komisji, ustali przebieg wypadku, wskaże, kto ponosi za niego winę – mówi prokurator Ewa Antonowicz, rzeczniczka Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze. Zdradza, że w pierwszej kolejności prokurator chce zbadać zabezpieczone po wypadku butle z gazem. – By ustalić jakość, ilość, stężenie gazu, a także jego cechy – mówi Antonowicz.

Z raportu komisji wynika, że kobiety miały wystarczającą ilość paliwa, by dolecieć z Zatonia do Przylepu. Miały jeszcze wymaganą rezerwę.

– Nie mówimy, że to kwestionujemy. Prokurator chce znać dokładny skład gazu w butlach – tłumaczy prokurator, wskazując, że mogło dojść np. do pomyłki w ich napełnianiu. Nieużycie gazu w kluczowym momencie lotu skutkowało uderzeniem w wieżowiec.

JAK WYGLĄDAŁ OSTATNI LOT JAGODY GANCAREK

PKWL ustaliła dokładny przebieg szkoleniowego lotu. Balon AZL wystartował z łąki w zielonogórskiej dzielnicy Zatonie o godz. 6.12. Trzyosobową załogę balonu wspierała naziemna załoga, która potem podążała za śladem statku autem. To standardowy wymóg. Balon miał bezpiecznie wylądować na lotnisku w Przylepie, więc załoga obrała północny kierunek. Lot do tego momentu odbywał się bez problemów.

Nad zwartą zabudową miasta balon zaczął stopniowo obniżać lot. Według członków komisji, po wyrównaniu lotu przeleciał nisko nad lądowiskiem Szpitala Uniwersyteckiego w Zielonej Górze. Po czym zaczął stopniowo obniżać wysokość o około 20 metrów, zmieniając nieznacznie kurs w lewo. Po 270 metrach od minięcia szpitala uderzył w ścianę jedenastej kondygnacji bloku przy ul. Bolesława Krzywoustego.

„Zderzenie nastąpiło przy prędkości poziomej około 7,5 metra na sekundę [ok. 27 km/h – red.]. Następnie balon został przeciągnięty przez krawędź dachu. W tym czasie pilot wypadła z kosza balonu na dach budynku" – czytamy w raporcie. „Odciążony balon wzniósł się lekko w górę, przeleciał ok. 330 metrów i swobodnie opadł na ziemię". Po zatrzymaniu się kosza bardzo blisko stojącego autobusu, powłoka balonu opadła na drzewo. Po pewnym czasie jedna z pasażerek zamknęła zawory butli z gazem i zawory palników pilotowych. O godz. 7.33 wezwano pogotowie.

BALON ULEGŁ ZNISZCZENIU

Balon Kubicek BB 22M został wyprodukowany w kwietniu 2025 roku, wtedy go zarejestrowano. Był bezpieczny, bo wyposażony w dwa palniki gazu, by mieć alternatywę w razie awarii. Poświadczenie zdatności statku do lotu zostało wydane pod koniec kwietnia 2025 roku, balon ostatnie badanie techniczne przechodził we wrześniu ubiegłego roku. Od tego czasu do momentu tragedii przeleciał ponad 39 godzin. Członkowie ustalili, że statek został zniszczony podczas wypadku. Do największych uszkodzeń doszło przy zderzeniu z blokiem, wtedy zniszczona została powłoka balonu i instalacja gazowa, m.in. górny kołnierz jednej butli, złamały się podpory palnika.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34415988

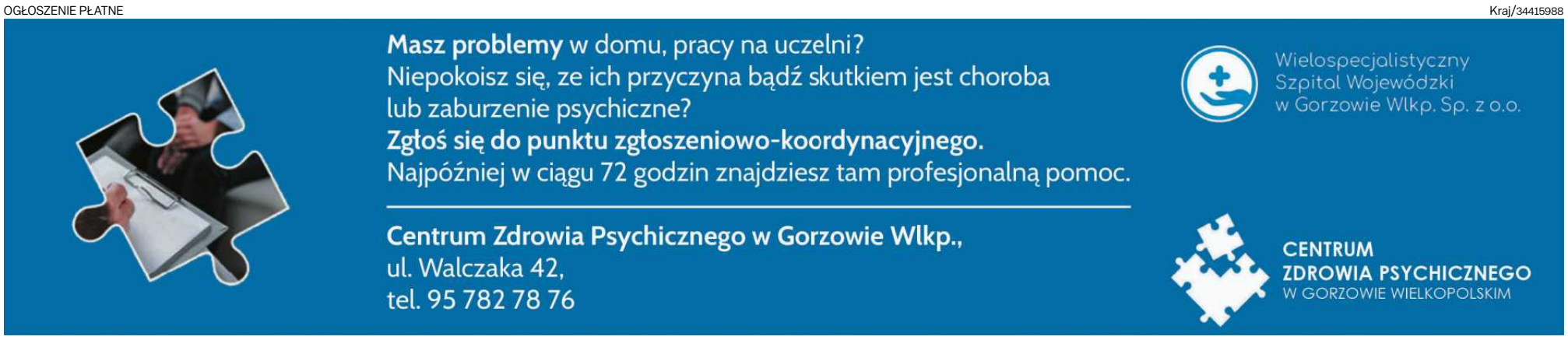

1 RP

eprasa.pl 181c5a0c86

Podczas awaryjnego lądowania powłoki balonu rozdarły się doszczętnie o drzewo.

Eksperci dają sobie jeszcze czas na wskazanie powodu katastrofy. Parametry lotu zostały zarejestrowane przez przyrząd pokładowy DBI3 oraz na tablecie pilota. Te dane zostaną wykorzystane do dalszej analizy i do określenia przyczyn i okoliczności sprzyjających zaistnieniu wypadku lotniczego.

DLACZEGO PILOTKA NIE PODGRZAŁA BALONU?

Na filmie z katastrofy, zarejestrowanym przez świadków, widać, że załoga z impetem wpada na blok. Grzeje balon gazem dopiero wtedy, gdy ten uderza w elewację. To dało wstępne przypuszczenia, że awarii palników być nie mogło. Potwierdził to raport komisji.

Dlaczego instruktorka już w momencie zbliżania się do wieżowców nie wzbiła statku w górę? Zapytaliśmy o to dwóch pilotów balonów. Zgodzili się rozmawiać anonimowo.

– Wiele wskazuje, że to instruktorka popełniła śmiertelny błąd. W wielu klubach jest jedna święta zasada: loty szkoleniowe odbywają się nad polami, lasami. Nie latamy nad miastem – tłumaczą.

Dlaczego lot nad miastem zakończył się na niebezpiecznie niskiej wysokości? Dlaczego balon obniżał wysokość?

– Manewrowanie między wysokimi budynkami nie jest łatwe. Statek wpada w strumień powietrzny, może nabrać przyśpieszenia, może zmienić kierunek. Latanie jest ryzykowne – mówi „Wyborczej" instruktor. I wskazuje, że balon nie jest lekką zabawką, jak mogłoby się wydawać gapiom patrzącym z ziemi. Typowy, czteroosobowy balon na ogrzane powietrze waży zazwyczaj około 400 kg. Waga ta obejmuje powłokę, kosz, palniki oraz butle z paliwem.

– Po napełnieniu powłoki waga statku wzrasta nawet do trzech ton. Dlatego to jest tak niebezpieczne.Ludzie nie zdają sobie sprawy, że latanie balonem wymaga dużego doświadczenia. Nie ma w nim kierownicy, przepustnicy gazu, hamulca.Wszystko odbywa się siłą wiatru, prawami fizyki, trzeba być świetnie przygotowanym, by umieć sterować taką masą – tłumaczy „Wyborczej" pilot. Wylicza, że trzeba unikać pułapek – nie można przelatywać nad stadami zwierząt, trzeba wiedzieć, gdzie biegną linie wysokiego napięcia, mieć stały kontakt z radiem i naziemną ekipą.

– Balon potrafi lecieć z prędkością nawet stu kilometrów na godzinę. Kierunek strumienia wiatru potrafi zmienić asfalt, rzeka, trasy szybkiego ruchu – tłumaczy.

NISKIE LOTY BALONEM SĄ RYZYKOWNE?

W sieci krążą filmy, na których widać niskie loty balonu między blokowiskami. Piloci, z którymi rozmawiamy twierdzą, że nie zostały złamane zasady.

– Nie ma określonej minimalnej wysokości, poniżej której nie można latać balonem nad miastem. By zrozumieć, dlaczego tak jest, trzeba wiedzieć, jak sterowany jest balon. Możemy jedynie unosić go w górę lub dół. Czasami trzeba opaść nisko, by skorzystać z prądów, by móc się wzbić wysoko. Pamiętajmy, że sterujemy tonami bezwładnego powietrza – tłumaczy jeden z moich rozmówców.

Szkoleniowy lot skończył się tragedią

FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Piloci wskazują, że chwili wypadku czasza balonu ciągnęła z niebywałą siłą kosz, szorując nim po elewacji bloku.

– Szkolone dziewczyny mogły schować się w koszu. To je uchroniło przed śmiercią. Instruktorka mogła wypaść z niego podczas uderzenia. Mógł ją przygnieść kosz, stalowe liny. Scenariuszy jest wiele – wyliczają. I przyznają, że tylko bardzo doświadczony pilot jest w stanie po takim zderzeniu wyprowadzić balon bezpiecznie w górę. – Jagoda miała wylatane ponad 100 godzin. Wśród pilotów krąży powiedzenie, że loty te są najbardziej śmiertelne, bo umiesz już dobrze latać, czujesz się pewnie, ale nie masz jeszcze doświadczenia, które uchroni cię przed tragedią. Dopiero po 200 wylatanych godzinach ryzyko maleje – mówią.

Prokuratura na razie nie wskazuje, w jaki sposób zginęła kobieta – przyznaje jedynie, że obrażenia 28-latki nie były spowodowane upadkiem z dużej wysokości.

CO JEST W UMOWIE Z MARSZAŁKIEM?

Po katastrofie mieszkańcy w serwisach społecznościowych zaczęli zamieszczać filmy i wskazywać, że balon wiele razy latał nisko nad miastem. Pojawiły się sugestie, że tego wymagała umowa zawarta pomiędzy Aeroklubem Ziemi Lubuskiej a lubuskim marszałkiem Sebastianem Ciemnoczołowskim. Urząd temu zaprzecza. Wskazuje, że umowa z klubem została podpisana na początku marca ubiegłego roku. Opiewała na kwotę 150 tys. zł.

– AZL zobowiązał się do przeprowadzenia promocji województwa lubuskiego w formie wizualnej realizowanej poprzez loty balonem nad terenem województwa, jak i poza jego granicami – mówi „Wyborczej" Zbigniew Haczek, rzecznik prasowy marszałka. Loty promocyjne miały odbywać się do 30 października 2026 r. Lubuskie nie ingerowało w trasy lotów, ale zastrzegło, że chce wskazać osiem wydarzeń plenerowych, np. święto województwa, w których klub zagwarantuje udział balonu. – Zobowiązaliśmy AZL do wykonania pięciogodzinnych lotów z dwojgiem pasażerów wskazanych przez Urząd Marszałkowski – mówi Hacze. Zaznacza, że do dziś urząd nie wskazał takich konkretnych lotów. Czy wydał wytyczne dotyczące wysokości lotu balonu nad miastem?

– Nie było absolutnie żadnych wskazań, oczekiwań czy sugestii co to parametrów lotu balonem w jakiejkolwiek lokalizacji na terenie Lubuskiego lub poza jego granicami – zapewnia rzecznik.

28-letnia Jagoda Gancarek, była doświadczoną instruktorką, mistrzynią Polski w lotach balonem w kategorii kobiecej. Była także dobrym pilotem, uczestniczyła m.in w akcjach opryskiwania lasów, latała na Antonovach An-2. Dlaczego w poniedziałek zniżyła się balonem niebezpiecznie nisko? Czy mogła wsłuchiwać się w niepisane sugestie, że balon ma być widoczny nad miastem?

– Niemożliwe. Żaden pilot nie trzymałby się takich ustaleń, robimy tylko to, co jest bezpieczne. Żadne umowy reklamowe nie wchodzą wtedy w grę – tłumaczą piloci, z którymi rozmawiałam.

wyborcza.pl

• **Więcej wiadomości na Wyborcza.pl**

REKLAMA

Opole/34422219

O elastycznych formach pracy w małych i średnich przedsiębiorstwach

Elastyczne formy pracy w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP), mikroprzedsiębiorstwach oraz jednoosobowych działalnościach gospodarczych zatrudniających pracowników to coraz popularniejsze rozwiązanie, pozwalające lepiej dopasować model zatrudnienia do oczekiwań pracowników i realiów rynkowych.

Z elastycznych rozwiązań korzystają również jednostki zatrudniające pracowników, które nie są firmami, takie jak organizacje pozarządowe, instytucje publiczne czy podmioty społeczne. W mniejszych strukturach organizacyjnych elastyczność często stanowi kluczowy element utrzymania ciągłości działania i konkurencyjności, pozwala też w pełni wykorzystać potencjał kadrowy firm.

Elastyczność można osiągnąć m.in. poprzez wprowadzenie elastycznych grafików pracy, stosowanie równoważnego czasu pracy, umożliwienie pracy zdalnej lub hybrydowej na wybranych stanowiskach, job sharing, pracę rotacyjną czy czasowe dostosowanie liczby pracowników do aktualnych potrzeb. Rozwiązania te sprawdzają się szczególnie w branżach kreatywnych, IT, usługowych oraz w administracji i sektorze społecznym. Coraz częściej pojawiają się także w sektorze produkcyjnym, choć tam wymagają większego dostosowania do specyfiki procesów i konieczności fizycznej obecności pracowników.

Należy jednak pamiętać, że pełna elastyczność nie zawsze jest możliwa. W podmiotach wymagających pracy stacjonarnej, takich jak produkcja czy niektóre usługi, praca zdalna bywa ograniczona, a organizacja pracy opiera się na bezpośredniej współpracy zespołów. Wyzwania obejmują konieczność zachowania płynności procesów, szybkiego reagowania na zmiany oraz utrzymania spójnej komunikacji. Pracownicy wykonujący pracę fizyczną częściej wskazują na trudności w budowaniu relacji zespołowych oraz obawy związane z poczuciem stabilności.

Praktyczne przykłady elastycznych rozwiązań obejmują elastyczne grafiki zmianowe w produkcji, pracę zdalną lub hybrydową dla działów administracyjnych, job sharing w usługach oraz czasowe zwiększanie zatrudnienia w okresach wzmożonego zapotrzebowania. Kluczowe jest testowanie różnych modeli i ich stopniowe wdrażanie, z uwzględnieniem specyfiki danej organizacji.

Praktyczne wskazówki dla właścicieli i zarządzających:

- analizuj potrzeby pracowników oraz charakter działalności,
- testuj różne modele elastyczności, takie jak elastyczne grafiki czy równoważny czas pracy,
- dbaj o komunikację i integrację zespołu, szczególnie przy pracy zdalnej,

wdrażaj zmiany stopniowo i monitoruj ich efekty.

Elastyczni w pracy to nie tylko hasło, ale realna szansa na zwiększenie konkurencyjności, stabilności i satysfakcji pracowników w mniejszych podmiotach zatrudniających.

1 RP

eprasa.pl 181c5a0c86

Rafał Zieliński

Plebiscyt Supermiasta

Aktywni seniorzy z Namysłowa

W plebiscycie Supermiasta i Superregiony wybieramy najlepsze inicjatywy wspierające seniorów, ułatwiające im życie i zapobiegające ich wykluczaniu. Jedną z nich jest teatralno-wokalna grupa RETROspekcja z Namysłowa.

W plebiscycie Supermiast i Superregionów Długowieczni wyróżniane są inicjatywy, organizacje i instytucje działające na rzecz osób starszych.

Co czwarty Polak przekroczył sześćdziesiątkę, a rodzi się coraz mniej dzieci. W pierwszym kwartale 2025 roku współczynnik dzietności spadł do rekordowego poziomu 1,03. Oznacza to, że statystyczna Polka urodzi w ciągu życia tylko jedno dziecko (próg zastępowalności pokoleń to 2,1).

W trend zmian demograficznych wpisuje się gmina Namysłów. Według raportu w 2024 roku co czwarty jej mieszkaniec był w wieku poprodukcyjnym, mieszkało tam prawie 4 tys. kobiet w wieku 59+ i prawie 2,1 tys. mężczyzn 65+. Gmina od 2020 roku notuje też ujemny przyrost naturalny.

SENIORZY BIORĄ SPRAWY W SWOJE RĘCE

Właśnie w Namysłowie, w ramach programu Aktywny Senior, dekadę temu powstała teatralno-wokalna grupa seniorów RETROspekcja. Jej kierownikiem została emerytowana nauczycielka Zofia Bachrynowska, w pierwszym składzie znalazło się 16 osób. Zaangażowana w działalność zespołu jest także Małgorzata Garyga. – Wszyscy znaliśmy się z widzenia – mówi pani Zofia. Grupa działa przy Namysłowskim Ośrodku Kultury.

Scenicznie RETROspekcja zadebiutowała 15 marca 2015 roku spektaklem „Idzie miłość", wystawionym w NOK-u. Wiersze i piosenki dobrały Zofia Bachrynowska i Halina Kmieciak, za stronę muzyczną odpowiadali Małgorzata Garyga i Ryszard Radomiński, a za elementy scenografii – Kazimierz Drapiewski.

– Odbiór spektaklu przez widzów przeszedł nasze najśmielsze oczekiwania. Sala pękała w szwach, publiczność dziękowała owacjami na stojąco. Byliśmy szczęśliwi, że wysiłek, który włożyliśmy w przygotowanie przedstawienia, spotkał się z tak gorącym przyjęciem – mówi Zofia Bachrynowska.

RETROspekcja pokazywała „Idzie miłość" kilkukrotnie w Namysłowie, ale też w sąsiednich gminach. Mimo napiętego grafiku występów, już w maju 2015 roku zespół zaczął próby do spektaklu „Baby, ach te baby".

„MŁODZIEŻ MOŻE SIĘ OD SENIORÓW SPORO NAUCZYĆ"

W tym czasie do zespołu dołączyło kilka innych osób, w tym grający na instrumentach klawiszowych Krzysztof Odoj. To właśnie on zaczął bardzo profesjonalnie pracować z członkami zespołu nad emisją głosu, dykcją i przygotowaniem muzycznym. Zajął się też aranżacją utworów.

– „Baby, ach te baby" miały premierę w marcu 2016 roku. Spektakl prezentowaliśmy m.in. w Namysłowie, ale też w Kluczborku i w innych sąsiednich gminach – opowiada Zofia Bachrynowska.

Trzecią premierą był przygotowany w 2016 roku z okazji Święta Niepodległości koncert „Gdy piosenka szła do wojska". – To utwory wojskowe i patriotyczne, ale wpletliśmy tam trochę humoru, tańca i multimediów związanych z piosenkami – opowiada pani Zofia. Z koncertem wystąpili przed uczniami szkół średnich. – Myślę, że młodzież przekonała się, że senior wiele potrafi i można się dużo od niego nauczyć – mówi Zofia Bachrynowska.

FOT. MAT. ZESPOŁU RETROSPEKCJA

• Teatralno-wokalna grupa seniorów RETROspekcja powstała dekadę temu

OPOLSKIE SZMARAGDY

W 2017 roku z inicjatywy RETROspekcji po raz pierwszy odbyło się w NOK-u „Wspólne śpiewanie" przy kawie i ciastkach. Wzięło w nim ponad stu seniorów. Po recitalu członkowie zespołu uczyli zebranych piosenki „Walczyk Namysłowski". Spontaniczna inicjatywa przerodziła się w comiesięczne spotkania połączone z nauką piosenek patriotycznych, biesiadnych i ludowych.

W tym samym roku RETROspekcja wzięła udział w 4. edycji festiwalu Opolskie Szmaragdy. Otrzymane tam wyróżnienie zaowocowało współpracą z Urzędem Marszałkowskim i zaproszeniami do projektu „Opolska mama ma moc" w Filharmonii Opolskiej, na wojewódzkie obchody Dni Seniora i rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w opolskim Teatrze im. J. Kochanowskiego.

Rok 2018 to wspierane multimediami widowisko „W jesieni życia". W trakcie jego tworzenia powstał zespół instrumentalny Retromen, akompaniujący członkom RETROspekcji na występach.

RETROSPEKCJA MA JUŻ 10 LAT

Dziś RETROspekcji ma na koncie m.in. przygotowany na zaproszenie wojewody opolskiego i kuratora oświaty z okazji obchodów Dnia Edukacji Narodowej recital „Jesienny koncert" i spektakl „Gdzie Ci mężczyźni – czyli wszędzie dobrze, ale u nas najlepiej". – To przedstawiona w sposób humorystyczny lekcja historii i przemian zachodzących w mentalności Polaków – mówi Zofia Bochrynowska.

„Każdemu wolno kochać", „W jesieni życia", „Póki Polska żyje w nas" „Przeżyjmy to jeszcze raz" – to kolejne spektakle w RETROspekcji. Z nimi zespół odwiedził m.in. Brzeg, Olesno, Głuchołazy, Kępno, Syców, Prudnik i Nysę. Grupa przygotowuje też pogramy z okazji rocznic, świąt państwowych i imprez lokalnych, a także artystycznie oprawia dni babci i dziadka. RETROspekcja wzięła udział w Narodowym Czytaniu, organizowanym przez Bibliotekę Miejską i NOK.

Seniorzy połączyli też siły z młodzieżą l LO w Namysłowie, w charytatywnym koncercie „Gramy dla Frania".

8 listopada 2025 roku w sali widowiskowej NOK zespół RETROspekcja obchodziła swoje 10-lecie. – Ich muzyka, uśmiech i przyjaźń od dekady rozświetlają Namysłów. Gratuluję zespołowi wspaniałego jubileuszu życząc kolejnych dekad pełnych radości – mówił Jacek Fior, burmistrz Namysłowa.

Plebiscyt. Najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów

• Trwa akcja Supermiasta i Superregiony 2026. W tym roku poświęcamy ją zmianie demograficznej. W tekstach i dyskusjach na łamach „Wyborczej" zastanawiamy się m.in., jak zmieni się życie naszego, coraz szybciej starzejącego się społeczeństwa, z jakimi wyzwaniami będziemy musieli się zmierzyć, jaki wpływ zmiana demograficzna odciśnie na naszym najbliższym otoczeniu, a jaki na polityce.

• Pamiętamy przy tym, że starość to nie koniec życia, lecz często czas na realizację pasji. Sprawdzamy, jak instytucje państwowe i samorządy wspierają seniorów, wykorzystują ich wiedzę i doświadczenie, jak ich zachęcają do aktywności. Czy oferują wsparcie? Jak docierają do nich z zachętą i informacjami?

• Naszej tegorocznej akcji towarzyszy plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym chcemy razem z Czytelnikami wybrać najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu. Głosowanie na opole.wyborcza.pl trwa do 3 maja.

OGŁOSZENIE Kraj/34429730

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury 2026
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1 RP

eprasa.pl 181c5a0c86

Akademia Wojsk Lądowych

Ksiądz Jan Zimny stracił pracę

Ks. Jan Zimny, redaktor naczelny „Pedagogiki Katolickiej", został zwolniony z Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu.

Agata Kulczycka

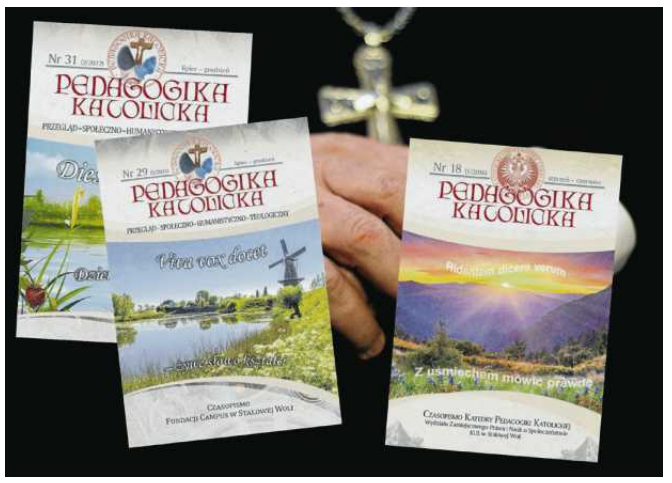

FOT. RED

Ks. Jan Zimny przez ostatnie sześć lat pracował w Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu. To publiczna uczelnia, działająca od 2002 roku, która podlega Ministerstwu Obrony Narodowej i kształci studentów na kierunkach wojskowych i cywilnych.

Ks. Zimny w ubiegłym roku został skazany prawomocnym wyrokiem przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie. Sprawa ciągnęła się od 2010 roku. To wtedy władze Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego odwołały ks. Jana Zimnego z funkcji dziekana Wydziału Zamiejscowego KUL w Stalowej Woli. Oficjalnie z powodu podjęcia przez ks. Zimnego zatrudnienia poza uczelnią bez uzyskania zgody KUL. Później jednak wyszedł na jaw prawdziwy powód. W Stalowej Woli za 21 mln zł uczelnia budowała swój nowy budynek, w dużej części finansowany ze środków unijnych. Miał zostać oddany w 2011 roku, ale tak się nie stało. Uroczystości zostały odwołane w przeddzień. Okazało się, że tam, gdzie według planów miały powstać laboratoria w rzeczywistości powstały pokoje hotelowe. Pojawiło się realne zagrożenie, że KUL będzie musiał oddać unijne pieniądze. Z opresji wybawiło uczelnię miasto Stalowa Wola, które wyciągnęło pieniądze ze swojej kasy. Budynek ostatecznie został oddany cztery lata później, w 2015 roku. Ale ks. Zimnym zainteresowało się Centralne Biuro Antykorupcyjne i Prokuratura Okręgowa w Tarnobrzegu. W 2018 roku Prokuratura Okręgowa w Krakowie postawiła ks. Zimnemu zarzut niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Sprawa toczyła się w Sądzie Okręgowym w Tarnobrzegu. W 2021 roku ksiądz został uznany winnym wyłudzenia i usiłowania wyłudzenia milionów na rzecz KUL. Został skazany na 1,5 roku więzienia w zawieszeniu na trzy lata. Odwołał się od wyroku, ale sąd drugiej instancji go podtrzymał. Prawomocny wyrok zapadł 2 kwietnia 2025 roku.

To wyrok w sprawie karnej za przestępstwo umyślne, który dyskwalifikuje z pracy na uczelniach wyższych. Każdy, kto się ubiega o taką pracę, musi przedstawić zaświadczenie o niekaralności, a decyzję wobec osób już zatrudnionych podejmuje rektor.

Akademia Wojsk Lądowych, na której pracował ks. Zimny, nic nie wiedziała o tym wyroku, kiedy zwróciliśmy się do niej na początku kwietnia tego roku. Nie chciał o nim też rozmawiać ks. Zimny, kiedy zadzwoniłam do niego, przygotowując o tym tekst.

W czwartek 9 kwietnia, mjr Roksana Borowska, rzeczniczka prasowa uczelni poinformowała, że po zweryfikowaniu informacji o wyroku, AWL natychmiast rozwiązała umowę z ks. Zimnym, który przestał być jej pracownikiem.

O ks. Zimnym i kierowanej przez niego „Pedagogice Katolickiej" stało się głośno po tym, kiedy na oficjalnej stronie czasopisma pojawił się fotomontaż przedstawiający kard. Grzegorza Rysia z doklejonymi pejsami. Była to ilustracja do opinii ks. Beniamina Sęktasa z diecezji drohiczyńskiej wpisującej się w krytykę listu Konferencji Episkopatu Polski z okazji 40. rocznicy wizyty Jana Pawła II w rzymskiej Synagodze Większej.

W obronie kard. Rysia wystąpił abp Stanisław Budzik, metropolita lubelski i ks. prof. Mirosław Kalinowski, rektor KUL. Uczelnia spotkała się po tym z falą hejtu. Ale ostatecznie przerobione zdjęcie kardynała zniknęło ze strony „PK" i zostało zastąpione ilustracją zielonego dębu.

„Pedagogika Katolicka" to czasopismo, wydawane w Stalowej Woli, znajdujące się na oficjalnej liście Ministerstwa Nauki, za publikację w nim autorzy otrzymują punkty niezbędne do oceny parametrycznej jednostek naukowych.

„PK" na liście ministerstwa znalazła się za czasów, kiedy ministrem edukacji i nauki był Przemysław Czarnek. Przy każdej zmianie ministerstwo zwiększało punktację za publikacje w „Pedagogice Katolickiej" aż w 2023 roku doszło do maksimum – 200 pkt. To tyle, ile autorzy dostają za opublikowanie swoich artykułów w najbardziej prestiżowych czasopismach naukowych na świecie: „Nature", czy „Science".

Po utracie władzy w Polsce przez PiS punktacja dla „PK" się zmniejszyła, ale czasopismo nadal utrzymuje się na oficjalnej ministerialnej liście.

Jego redaktorem naczelnym jest właśnie ks. Zimny. Który ma dwa doktoraty: jeden z teologii, uzyskany na KUL-u, drugi z pedagogiki katolickiej – na Katolickim Uniwersytecie w słowackim Rużomberku. Rok później na tej samej uczelni ks. Zimny uzyskał habilitację. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Bydgoszcz-Toruń/34430280

OGŁOSZENIE BURMISTRZA MIASTA CHEŁMŻY W SPRAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ul. Tumskiej.

Na podstawie art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024, poz. 1130 ze zm.), art. 39 ust. 1 pkt 2-5, art. 40, art. 46, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) oraz uchwały Nr VI/45/24 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 10 października 2024 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przy ul. Tumskiej**, zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych** projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ul. Tumskiej w Chełmży wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Konsultacje będą prowadzone w dniach **od 17 kwietnia 2026 r. do 18 maja 2026 r.,** w następujących formach:
1) zbierania uwag
2) spotkania otwartego
3) dyżuru projektanta planu

1. **Zbieranie uwag** do projektu planu miejscowego. Uwagi dotyczące projektu planu miejscowego mogą być składane przez interesariuszy **od dnia 17 kwietnia 2026 r. do dnia 18 maja 2026 r.** z podaniem imienia, nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile składający uwagę taki posiada, wraz z oznaczeniem nieruchomości, której dotyczy uwaga (np. nr działki ewidencyjnej), oraz wskazaniem czy składający uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą. Uwagi należy składać do Burmistrza Miasta Chełmży, ul. Gen. Józefa Hallera 2, 87-140 Chełmża, **na formularzu do składania uwag:**
   – w formie papierowej, na piśmie – na adres Urzędu Miasta Chełmża, ul. Gen. Józefa Hallera 2, 87-140 Chełmża,
   – w formie elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: um@chelmza.pl lub **AE:PL-87628-71226-DCEHW-28**, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.
2. **Spotkanie otwarte** poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego odbędzie się **27 kwietnia 2026 r. w siedzibie Urzędu Miasta Chełmży, Sala Mieszczańska (pokój nr 8) o godz. 16^{00}.**
3. **Dyżur projektanta planu** odbędzie się **28 kwietnia 2026 r., w siedzibie Urzędu Miasta Chełmży, Sala Mieszczańska (pokój nr 8), w godzinach od 16^{00} do 17^{00}.**

Projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dostępny będzie w terminie i miejscu wyżej wyznaczonym, a także w postaci elektronicznej na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Chełmży **od dnia 17 kwietnia 2026 r.**

Formularz do składania uwag zamieszczony jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Chełmży www.bip.chelmza.pl w zakładce zagospodarowanie przestrzenne „wzór pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego". Na stronie tej jest także umieszczona klauzula dotycząca ochrony danych osobowych RODO, która obowiązuje łącznie ze składanymi uwagami.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag, jest Burmistrz Miasta Chełmży. Wykaz zgłoszonych uwag wraz z propozycją ich rozpatrzenia przez Burmistrza Miasta Chełmży i uzasadnieniem zostanie zawarty w raporcie podsumowującym przebieg konsultacji społecznych, który przedstawiony będzie Radzie Miejskiej Chełmży wraz z projektem planu miejscowego do uchwalenia.

Burmistrz Miasta Chełmży
– Paweł Polikowski –

1 RP

OGŁOSZENIE PŁATNE Bydgoszcz-Toruń/34430282

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA BURMISTRZA MIASTA CHEŁMŻY O IV PRZETARGACH USTNYCH NIEOGRANICZONYCH NA SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH

Lp.	Oznaczenie księgi wieczystej budynku, nr ewidencyjny działki, powierzchnia	Położenie nieruchomości, powierzchnia lokalu	Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł	Wysokość wadium w zł
1.	KW nr TO1T/00044080/4, dz. nr 2/2 oraz 2/4 obręb 0003 o łącznej pow. 0.2442 ha	Lokal mieszkalny nr 34 położony przy ul. H. Sienkiewicza 29 w Chełmży o pow. 47,87 m²	Zgodnie z Uchwałą nr XXX/250/06 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 13 czerwca 2006 r. teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz zabudowę usługową. Symbol planu: B.22.MW,U	199.000,00	39.800,00
2.	KW nr TO1T/00157253/3 dz. nr 78, obręb 0004 o pow. 0.0408 ha	Lokal mieszkalny nr 10 położony przy ul. Szewskiej 12 w Chełmży o pow. 29,96 m²	Zgodnie z Uchwałą nr XXX/250/06 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 13 czerwca 2006 r. teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz zabudowę usługową. Symbol planu: A.21.MW,U	79.000,00	15.800,00
3.	KW nr TO1T/00001693/1, dz. nr 10/1 oraz 10/7 obręb 0004 o pow. łącznej 0.4565 ha	Lokal mieszkalny nr 9 położony przy ul. Szewskiej 1 w Chełmży o pow. 37,68 m²	Zgodnie z Uchwałą nr XXI/160/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 25 maja 2017 r. teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz zabudowę usługową. Symbol planu:10 MW/MN/U	79.000,00	15.800,00

PRZETARGI ZOSTANĄ PRZEPROWADZONE ZGODNIE Z PONIŻSZYM HARMONOGRAMEM:

L.p.	Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej	Położenie nieruchomości	Data przeprowadzenia przetargów	Godzina przeprowadzenia przetargów
1.	TO1T/00044080/4	Lokal nr 34 przy ul. Sienkiewicza 29	19 maja 2026 r.	9:00
2.	TO1T/00157253/3	Lokal nr 10 przy ul. Szewskiej 12	19 maja 2026 r.	9:30
3.	TO1T/00001693/1	Lokal nr 9 przy ul. Szewskiej 1	19 maja 2026 r.	10:00

w siedzibie Urzędu Miasta Chełmży przy ulicy gen. J. Hallera 2, Sala Mieszczańska (pokój nr 8).
WADIUM NALEŻY WPŁACIĆ DO DNIA 14 maja 2026 r.

INFORMACJA O MIEJSCU WYWIESZENIA I PUBLIKACJI OGŁOSZENIA O PRZETARGU:
Tablice ogłoszeniowe: Urzędu Miasta Chełmży, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o.;
Strony internetowe: Urzędu Miasta Chełmży (www.bip.chelmza.pl, www.chelmza.pl), Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o. o. (www.zgmspzoo.vot.pl).
Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Chełmży, ul. gen. J. Hallera 2, 87-140 Chełmża, pokój nr 17 lub telefonicznie pod numerem:
(56) 639 23 48 lub (56) 675 22 91 wew. 48.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34430216

NOWOŚĆ
Słówko Literówka Quizy Sudoku Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

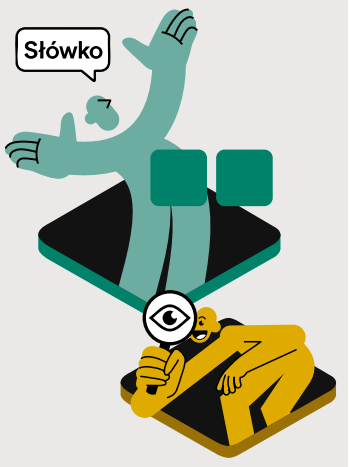

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

eprasa.pl 181c5a0c86

Pani

Sylwii Anasiewicz

wyrazy głębokiego współczucia i wsparcia
z powodu śmierci

Mamy

składa

White Stone Development

www.nekrologi.wyborcza.pl/34429897

Panu Profesorowi

Pawłowi Milartowi

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Siostry

składa

Zespół III Katedry i Kliniki Ginekologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

www.nekrologi.wyborcza.pl/34430417

W dniu 14 kwietnia 2026 roku zmarła,
przeżywszy 84 lata

Danuta
Powiłańska - Mazur

Uroczystość pogrzebowa odbędzie się w kaplicy cmentarnej
przy ul. Białej (Lipowa) w Lublinie
w dniu 20 kwietnia 2026 roku (poniedziałek) o godzinie 12.00,
po której nastąpi odprowadzenie Drogiej nam Zmarłej do grobu.

O czym zawiadamia pogrążona w smutku i żalu

Rodzina

Prosimy by nie składać kondolencji Rodzinie.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34430463

ODESZLI.pl
Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

STAROSTA POLICKI

podaje do publicznej wiadomości

informację o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Policach przy ul. Tanowskiej 8 oraz zamieszczeniu na stronie internetowej Powiatu Polickiego (www.policki.pl) i w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach (www.powiat.policki.bip.net.pl) wykazu nieruchomości Skarbu Państwa, położonej w obrębie ewidencji gruntów i budynków Dołuje, gmina Dobra, oznaczonej działką nr 230 o pow. 0,68 ha, przeznaczonej do sprzedaży w drodze przetargu.

Szczecin/34430336

KURYŁÓWKA

INFORMACJA

Wójt Gminy Kuryłówka

informuje, że w dniu 17.04.2026 r. na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Kuryłówka oraz na stronie internetowej Gminy Kuryłówka (BIP) został zamieszczony wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy. Wykaz zostaje wywieszony na 21 dni.

Szczegółowe informację zawiera wykaz lub można uzyskać pod nr telefonu 17 249 95 34.

Rzeszów/34430457

PREZYDENT MIASTA TORUNIA Toruń, dnia 17 kwietnia 2026 r.

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 2-5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.)

informuję

o możliwości zapoznania się w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej przy ul. Grudziądzkiej 126B w Toruniu (pok. 317) **z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy św. Jana Bosko w Toruniu, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko** oraz wymaganymi przez przepisy załącznikami i stanowiskami innych organów.

Zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski w terminie do dnia **14 maja 2026 r.** w formie, o której mowa w art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w tym na piśmie na adres Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Toruniu: ul. Grudziądzka 126B, 87-100 Toruń lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: mpu@mpu-torun.pl.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Prezydent Miasta Torunia.

Prezydent Miasta Torunia
Paweł Gulewski

Realizując obowiązek wynikający z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016 r., str. 1, z późn. zm.) zawiadamiam, że pełna informacja nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej http://bip.mpu-torun.pl/ w zakładce „Inspektor Ochrony Danych Osobowych" oraz w siedzibie Administratora – Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Toruniu, ul. Grudziądzka 126B, 87-100 Toruń, tel. 56 61 22 210, e-mail: mpu@mpu-torun.pl

Bydgoszcz-Toruń/34430344

PREZYDENT MIASTA CZĘSTOCHOWY

działając na podstawie art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jt. Dz. U. z 2026 r. poz. 399), wykonując zadania z zakresu administracji rządowej

OGŁASZA

I. drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa:
1. **Adres nieruchomości oraz oznaczenie nieruchomości wg danych z ewidencji gruntów i księgi wieczystej**: nieruchomość niezabudowana, położona w Częstochowie przy ul. Krzemiennej, oznaczona w obrębie 428-Grabówka jako działka nr 813/19 o powierzchni 0,0144 ha.
2. **Cena wywoławcza: 60 000 zł.** Transakcja zwolniona z VAT. W przypadku ustalenia obowiązku jego naliczenia, podatek zostanie doliczony do ceny w stawce obowiązującej w dniu transakcji.
3. **Wadium należy wnieść w pieniądzu w wysokości: 12 000 zł.**

II. trzeci przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa:
1. **Adres nieruchomości oraz oznaczenie nieruchomości wg danych z ewidencji gruntów i księgi wieczystej:** nieruchomość zabudowana, położona w Częstochowie przy ul. Leśnej 236A, oznaczona w obrębie 419-Skorki jako działki nr nr 58/20, 57/9, o łącznej powierzchni 0,0405 ha.
2. **Cena wywoławcza**: **150 000 zł.** Transakcja zwolniona z VAT. W przypadku ustalenia obowiązku jego naliczenia, podatek zostanie doliczony do ceny w stawce obowiązującej w dniu transakcji.
3. **Wadium należy wnieść w pieniądzu w wysokości: 30 000 zł.**

III. trzeci przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż udziału w nieruchomości, stanowiącego własność Skarbu Państwa:
1. **Adres nieruchomości oraz oznaczenie nieruchomości wg danych z ewidencji gruntów i księgi wieczystej:** udział wynoszący 24/32 części w nieruchomości zabudowanej, położonej w Częstochowie przy ul. Alberta Einsteina 17, oznaczonej w obrębie 231 jako działka nr 95 o powierzchni 0,0401 ha.
2. **Cena wywoławcza**: **160 000 zł**. Transakcja zwolniona z VAT. W przypadku ustalenia obowiązku jego naliczenia, podatek zostanie doliczony do ceny w stawce obowiązującej w dniu transakcji.
3. **Wadium należy wnieść w pieniądzu w wysokości: 32 000 zł.**

WARUNKI PRZETARGÓW:

1. Przetargi odbędą się w dniu **19 maja 2026 r.** w siedzibie Urzędu Miasta Częstochowy przy ul. Śląskiej 11/13 – **sala nr 107**:
   - działka nr nr 813/19 w obrębie 428-Grabówka (ul. Krzemienna): **godz. 9.30**,
   - działki nr nr 58/20, 57/9 w obrębie 419-Skorki (ul. Leśna 236A): **godz. 10.00**,
   - udział w działce nr 95 w obrębie 231 (ul. Alberta Einsteina 17): **godz. 10.30**.
2. **Miejsce wywieszenia i publikacja ogłoszenia o przetargach**: ogłoszenie o przetargach zostało podane do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Częstochowy, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Częstochowy (bip.czestochowa.pl) oraz na stronie internetowej miasta (www.czestochowa.pl).
3. **Dane teleadresowe**: dodatkowych informacji dotyczących przetargów udzieli się w Wydziale Mienia i Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miasta Częstochowy telefonicznie pod numerami 343 707 713, 343 707 729, 343 707 709.

Częstochowa/34430110

ODESZLI.pl
Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

BURMISTRZ MIASTA PIONKI

działając na podst. art. 35 ust.1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2026r. Poz.399) podaje do publicznej wiadomości, że zamieszczono na stronie internetowej www.bip.pionki.pl/ oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Pionki, ul. Aleja Jana Pawła II Nr 15 w dniu **17.04.2026 r.** na okres 21 dni wykaz informujący o przeznaczeniu do sprzedaży nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Gminy Miasta Pionki działki nr:

- 1464/509 o pow. 2,2041 ha wraz z udziałem w działkach nr. 1464/31, 1464/167, 1464/103, 1464/36, 1464/126, 1464/60, 1464/166, 1464/90, 1464/33, 1464/141, 1464/176, 1464/178 stanowiących drogi wewnętrzne.

Bliższe informacje można uzyskać w Urzędzie Miasta Pionki, ul. Aleja Jana Pawła II Nr 15, pok. 215 lub tel. 790-286-060.

Pionki, dnia 15.04.2026 r.

Burmistrz Miasta Pionki
/-/ Łukasz miśkiewicz

Radom/34430413

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: | **kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232 | nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55**

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 181c5a0c86